Budai Napló

XXI évfolyam. 763. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 800 kor., félévre 400 kor. Egy szám: 12 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 15 korona. 20 mm. magas hirdetés 300 K. Nyilttér sora 80 korona. Szöveg után 100, szöveg között 200 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. január 6-án.

Ős szimboluma

a keresztény vallásnak a sziv volt, az emberszeretet jelképe. A Megváltó hirdette a kasztokra osztott, egymást gyülölő emberek között először: — Szeresd felebarátodat, mint ten magadat" — és azt, hogy: — Bocsássátok hozzám a kisdedeket, mert övék a mennyek országa". Pedig akkor sok volt az apátlan árva.

A szeretet vallását hirdették az apostolok szerte a világon és gondoskodtak róla, hogy ennek a szeretetnek mindig legyenek uj apostolai itt a földön és minél többen ott, ahol nagy a gyülölség és sok az özvegy és sok az árva.

A világháboru a szeretet országát is megcsonkitotta, megsarcolta. Csak a gyülölség gyarapodott, csak az árvák és özvegyek szaporodtak. A szeretetnek intézményei leromlottak, rémesen közeledett felénk e téren is az összeomlás.

Apostolok kellettek.

*

Százhusz magyar árvát nevelnek a budai Klotild szeretetházban s ennek a százhusz árva fiunak a sorsa egészen a jó Isten kezében van, mert ennek az árvaháznak nincsenek sem alapitványai, sem dotációi, ennek nem viseli a gondját se a város, se az állam. És talán épen azért, hogy tisztán az emberszerető szivek jóságára van utalva, az isteni gondviselés valami csodás véletlenjei révén kerülte el eddig az összeomlás katasztrófáját. A háboru alatt csaknem utolérte ez a végzete, amikor dr. Ripka Ferencet választották meg a szeretetház elnökének, aki maga is apátlan árvasága idején, saját nehéz sorsában ismerte meg ezt a keserü kenyeret.

Talán épen azon a napon vette át az elnökséget, amikor másnapra már nem volt a szeretetházban egy betevő falat, egy megszeghető kenyér. Ebbe a kétségbeejtő sötétségbe saját erős hitének fáklyájával világitott bele Ripka Ferenc és azóta, ha nehéz küzdelmek árán is, esti imájukban nem hiába kérik mindennapi kenyerüket az árva magyar fiuk.

Szinte elképzelhetlen, hogy saját nagy felelősségü hivatalos elfoglaltsága mellett, mely csaknem a megroppanásig terheli meg — tud időt és erőt szakitani az árvái számára. Professzionátus koldulókat megszégyenitő leleményességgel ragad meg minden alkalmat, hogy az áldozatkész jótékonyság vékonyan csurgó csermelyeit helyes mederbe gyüjtve, mint jótékony patakot vezesse az emberszeretet mezőire, ruházva és táplálva igy azt a százhusz árvát, akiket a jó Isten az ő gondjaira bizott.

Nehéz volna megállapitani, hogy Ripka Ferencben a nagy munkaerő, a szivós kitartás, a csodálatos szervező képesség vagy a sziv puritán jósága nagyobb-e a veleszületett talentumainál.

Buda társadalmi szervezete omlana össze, mert betöltetlen ür támadna utána, ha végzetünk kivonná innen Ripka Ferencet. A Krisztinaváros minden társadalmi intézménye annyira összeforrott az ő személyével, hogy itt minden lehetséges Ripkával, de sikertelen küzködés nélküle. A mély és becsületes, hazafias törekvés megfogta szivét lelkét és méltónak tartja, hogy saját megterhelt vállaira uj terhet emeljen, azt a törekvést viszi előre, amig sikert ér. Nemcsak a név varázsa ez, hanem a szivós munkáé, mely lebirja a nehéz akadályokat.

Az a két könnycsepp mely végiggördült az arcán amikor a Klotild szeretetház karácsonyünnepén a dusan megrakott karácsonyfa előtt, ahová milliókat érő adományokat hordott össze, — és emberfeletti tevékenységét méltányló barátai azzal lepték meg, hogy az ő és nemesszivü neje nevére félmilliós alapitványt gyüjtöttek össze, — az a két könnycsepp bizonyitotta, hogy nem a külső sikerek vezérlik emberszerető munkájában.

Ripka Ferencz nagy kvalitásai és óriási munkabirása olyan társadalmi poziciót biztositanak neki, hogy uri kényelemben élhetne. Nem csökkene iránta a közbecsülés és nem csorbulna a tekintélye, ha minden társadalmi tevékenységtől visszavonulna. De mintha hivatását még nem töltötte volna be, viszi tovább a társadalmi közmunka nehéz terhét azon a rögös uton, mely a hálátlanság éles köveivel van kirakva, egyetlen nagy ideálja: — a polgári egyetértés és a társadalmi béke fenséges ideálja felé.

*

A szeretet vallását nemcsak szóval kell hirdetni, de tettekkel gyakorolni és nem mindig azok az apostolok, akik ezt önmagukról fennen hirdetik. A reánk borult sötétségben sokan ragadták meg a zászlót, sokan emelték föl a keresztet. És szavukra nem akart megviradni, mert csak az apostoli ihlettség fénye oszlatja el felölünk a szenvedések sötét éjszakáját.

J. Viraág Béla.

Buda történelmi kalauza és emléktáblái.

Irta: *Aggházy Kamil.*

A budai embernek legnagyobb büszkesége az, hogy szükebb hazája a magyar történelem számos nevezetes eseményének szinhelye és nemcsak jelentőségében, hanem külsejében is sokat megőrzött a legendás időkből. Ez a büszkeség azonban ritkán nyugszik rendszeres történelmi tudás, vagy tájékozottság alapján. S ha ez is megvan, ugy nélkülözi a *pontos ugyszólván nyomhoz füződő, részletes helyszini adatok ismeretét.*

Nem csodálható azonban, hogy ez igy van. Hiszen Buda történelmi irodalmának nagy sokaságában egyetlen olyan népszerü müvet sem ismerünk, mely a többé-kevésbbé nevezetes helyeken *gyakorlatiasan és igy valóban érdekfeszitően kalauzolná végig* akár a benszülöttet, akár az idegent. Holott a benszülöttnek nevelési, az idegennek müvelődési szempontból feltétlenül szüksége van ilyen megbizható kalauzra.

Még nagyobb hiány az, hogy magán a helyszinen sem találunk olyan *megjelöléseket*, melyek az arra haladókat annak nevezetességeire figyelmeztetnék. 1868 óta, amikor a Magyar Tudományos Akadémia a várbeli házak egyrészét emléktáblákkal látta el, ugyszólván semmisem történt ilyen irányban. Még annyi sem, hogy az azóta jórészt megdőlt adatokat tartalmazó táblákat kicserélték volna, nehogy a gyanutlan laikust megtévesszék Pedig nem szorul bővebb magyarázatra, hogy milyen szükségünk van, — ma jobban, mint valaha, — egy népszerü *helytörténeti kalauzra* és hiteles történeti adatokat tartalmazó *emléktáblákra*, melyek ugy a budait, mint az idegent, léptennyomon megállitják, oktatják, lelkesitik, áhitatra hangolják.

Ma már sok, biztos és érdekes adatunk van ahhoz, hogy a feladatot tervszerüen, szabatosan, tanulságosan és stilusosan oldhassuk meg. Viszont nem egy olyan problémánk van, amely csak ezután kerül megfejtésre.

Legtöbb adatunk van Mátyás király korából, az 1684.-i és az 1686.-i, valamint az 1849.-i ostromok idejéből. — A két törökkori ostrom hely - és hadtörténete különösen gróf Marsigli Alajos Ferdinánd olasz hadimérnök 1901-ben fel fedezett nagybecsü kézirat-anyagának ismerete óta bővült lényegesen. Az 1849.-i ostromra vonatkozóan pedig husz évi kutatása alatt, főleg az utolsó négy évben, e cikk irójának sikerült a páratlan érdekességü adatok egész tömegét összehordania. Rendkivül értékes anyaggal rendelkezik dr. Lechner Jenő és Palóczi Edgár Buda épületeire és utcáira, Stőhr Géza az egyházi épületekre, Lux Kálmán a királyi várpalota multjára, dr. Nagy Lajos Óbudára stb. vonatkozóan. Alig van tehát helye Budának, amelynek ne volna megirható története, s amelyet ne jelölhetnék meg.

A helytörténeti kalauz ügye, részben az emlitett urak közreműködése folytán, a közeli megvalósulás utján van. Az emlék táblák ügyében azonban, boldogult első feleségemnek a Pesti Hirlap 1913. május 21-én *„Emléktáblák„* cimen megjelent cikke óta, egyedül a *Hollós Mátyás Társaság és a Budahegyvidéki és Kulturális Egyesület* tett komoly lépéseket. Előbbi társaság inditott mozgalmat azon célból, hogy az I., Albrecht-ut Hunyady János-utnak, az I., Palota-ut pedig Nagysándor József-utnak neveztessék el s a terv első része meg is valósult. Az utóbbi egyesület a *Szép Juhászné, a Ferenchalmi csatatér, Görgei zugligeti főhadiszállása és Szilágyi Erzsebet lakóházának* megjelölését a közeljövőben valősitja meg. Én azonban nemcsak a történelmi adatok felhasználásában, s az emléktáblák megalkotásában és elhelyezésében, hanem az erre irányuló mozgalom megszervezésében is fokozottabb tervszerüséget óhajtanék. Csak igy lehet a felesleges elkerülni, hibáktól mentesülni, tudományos, műszaki és pénzügyi tekintetben a legjobbat alkotni s igy a nevelés, az idegentorgalom érdekeit leghatásosabban szolgálni.

A megjelölés sorrendjére a helyekhez füződő emlékek fontossága és száma, a történelmi adatok felhasználására a jelentőség szerinti kiválóság, a feliratok megszövegezésében a tényállásokon tul nem menő rövidség, a megalkotásban a korszerű stilus, az elhelyezésben az érthetőséget növelő gyakorlatiasság mérvadó.

A mozgalom megszervezése a Hollós Mátyás Társaság feladata volna, mely a Budahegyvidéki Gazdasági és Kulturális Egyesületen kivül elsősorban a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatalt (Zilahy Dezső igazgatóval) és az Idegenforgalmi és Utazási Vállalatot (Gálos Kálmán vezérigazgatóval), a budai kaszinókat, társasköröket, egyesületeket, intézeteket stb. tömöritené egy *alkalmi bizottságba.*

Az emléktáblák helyének, számának, szövegének stb. megállapitása után az érdekelt házak, utcák, terek környékének lakosaiból összeállitott *helyi bizottságok* végeznék az anyag- és pénzszerzés munkáját. Ennek eredményéhez képest állapittatnék meg az emléktáblák költségvetése és iratnék ki a nyilvános pályázat, vagy adatnék megbizás a kivitelre. Az elhelyezés, illetve leleplezés azután lehetőleg az egyes emléktáblákkal kapcsolatos évfordulókon menne végbe, a jelentőségükhöz mért ünnepségek keretében.

VÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Az emléktáblák megtervezésére és szövegezésére néhány, a magam szakmájába vágó *példát* nyujtok az alábbiakban:

1. Az *I. Városmajor-utca 68. számu* épületén (János-szanatórium) a déli sarokablak mellett „A remetéhez“ cimzett vendéglő ábrázoló relief, alatta a következő felirat:

„E helyen állott 1911-ig „A remetéhez“ cimzett vendéglő épülete, melyben 1849 május 4-én reggel a Budavárát ostromló honvédsereg főhadiszállása, élén Görgei Arthur tábornok-fővezérrel telepedett meg. Délben innen szólitotta fel megadásra a vár parancsnokát, Hentzi tábornokot s ennek tagadó válaszára innen rendelte el az ostrom megkezdését. 6-án reggel a várbeli Nándorbástyáról ideirányitott ágyutüz miatt az I. Zugligeti-ut 12. szám alatt volt Laszlovszky majorba kényszerült átköltözni.

Létesült a János-szanatórium betegeinek és a Városmajor-utcai községi elemi iskola tanulóinak adakozásából 1923. május 4-én.“

2. Az *I. Zugligeti-ut 12. számu* épületcsoport (Angol kisasszonyok) utcai keritésébe beillesztve, a következő felirat:

„Ezen épületcsoportban, mely annak idején Laszlovszky-majornak neveztetett, telepedett meg 1849 május 6-án reggel a Budavárát ostromló honvédsereg főhadiszállása, élén Görgei Arthur tábornok-fővezérrel, miután e napon az I. Városmajor-utca 68. szám alatt volt „A remetéhez“ cimzett vendéglőt az ágyutüz miatt elhagyni kényszerült. 10-én reggel a jobb kilátás kedvéért a Nagysvábhegyre, az I. Diana-ut 23-25. számu „Óravilla“ épületébe költözött.

Létesült az angolkisasszonyok és a környék lakosságának adakozásából 1923. májns 6-án.“

3. A Nagysvábhegy, I. Diana-ut 23-25. számu épületcsoport (Bernáth István villája) utcai keritésébe beillesztve, a főhadiszállás működését ábrázoló relief, alatta a következő felirat:

„Ezen épületcsoportban, mely annak idején Heuterich csokoládégyáros tulajdona volt és „Óravillá“-nak neveztetett, telepedett meg 1849 május 10-én reggel a Budavárát ostromló honvédsereg főhadiszállása, élén Görgei Arthur tábornok-fővezérrel, miután az I. Zugligeti-ut 12. szám alatt volt Laszlovszky majort, a kedvezőbb kilátás végett elhagyta. Itt fogadta május 14-én Petőfi Sándort s békitette ki Klapka György tábornok, helyettes hadügyminiszterrel. Innen vezette az ostrommüveleteket, mig 21-én hajnalban távcsövén át a honvédek győztes rohamát észlelvén, e helyet végleg elhagyta és hőseit üdvözlendő, az elfoglalt várba lovagolt.

Létesült Bernáth Istvánnak, e ház tulajdonosának és a környék lakosságának adakozásából 1923. május 21.“

Aki e néhány példát elolvasta, okvetlenül rájött arra, hogy milyen nagy nyeresége volna Budának, az ifjuságnak, az iskolának, ha a felvetett eszme megvalósulna. Bizom benne, hogy igy lesz!

A Hollós Mátyás Társaság választmánya e hó 8-án este 6 órakor tartja ez évi első ülését a Krisztinavárosi Kaszinó udvari termében. Tárgya az idegen forgalmi előadások ciklusának naptári megállapitása és uj tagok fölvétele.

Uj beosztást tervez a főváros, mint a kath. templomok kegyura, a plébániák személyzetében. A káplánok számát lecsökkenti a budavári főplébániánál 1, a tabáninál 1, a felsővizivárosinál 2, az ujlakinál 1-re. Változatlanul megmaradna a káplani állások száma a krisztinavárosi plébániánál és az óbudainál.

A svájci magyarok az összetartás ápolása és nagy Magyarország felépitése érdekében társaskörben tömörültek Zürichben, melynek örökös elnöke *Südy* Aladár műszaki tanácsos. Az uj egyesülés különösen a jótékonyság terén tünik ki, amennyiben 2500 K-át küldött a Klotild Szeretetháznak és a Zürichben üdülő 30 magyar gyermeket gyönyörü karácsonyi ünnepség keretében gazdagon megajándékozott. A kedvesemlékü estet Laskay Dénes elnök és felesége, Wegman m. kir. konzul neje, dr. Ember Sándorné s Mangerné készitették nemes áldozatkészséggel.

Főpapi mise volt karácsonynapján a Szt. Anna templomban, melyet nagy segédlettel dr. *Várady* Géza pápai prelátus, ny. tábori főpap celebrált. A megható, lelketemelő szent beszédet *Molnár* László plébános mondotta és a kiválóan szereplő ének és zenekart Gabler Vilmos karnagy vezette.

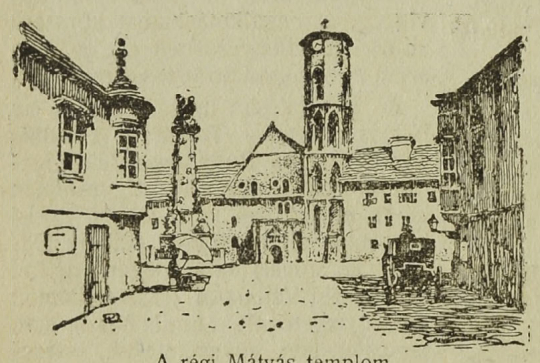

A régi Mátyás templom.
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.
Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Hajléktalan lett a várplébánia, mert kilakoltatták a Werbőczy-u. 1. sz. palotából, mely valamikor Pyret báróé volt, 1916-ban azonban eladta négy millió koronáért Battyhány Lajos grófnak, aki viszont két év mulva eladta hat millió koronáért Hatvany Ferenc bárónak. Az ő kezéből került az angolokhoz 6500 fontért. A követség most épitteti át angol munkaerőkkel, angol tervek szerint a palotát s *Nemes* Antal püspököt, a koronázó templom plébánosát most helyezték el a királyi palotában. Ezzel azt a furcsa érdekességet követték el, hogy a plébános nem a saját plébániája területén lakik, hanem egy másik plébános joghatósága alá tartozik.

Gárdonyi emlékünnep volt a Szabad Lyceum és a Kelenföldi Kaszinó rendezésében december 9-én. Dr. *Brisits* Frigyes ciszterista tanár, költői ihlettel emlékezett meg a halhatatlan nagy magyar iróról, bemutatván őt igazi nagyságában. A hatalmas erejü előadás után *Uray* Manyika zongorázott, *Eger* Ica szavalt. *Kiss* Albert tanár remek humoru Gárdonyi verset adott elő és a Ref. Közművelődési Egyesület énekelt *Ráth* József karnagy vezetése mellett.

A magyar szaléziánusok, kik Don Bosco nyomain haladva tökéletes pedagógiai rendszerrel javitják az egész világ társadalmát — uj rendfőnököt kapnak. A rendtartomány eddigi nagyérdemü főnökét, dr. Hlond Ágostont, a szentszék apostoli adminisztrátornak nevezte ki Felső-Szilézia Lengyelországhoz visszacsatolt részébe. A rendtartomány ügyeit ideiglenesen dr. *Niedermayer* Ferenc, az egyik bécsi szalézi intézet igazgatója vezeti. A rendnek Magyarországon három fejlődés képes intézete van s központja Óbudán, III., Kiscelli-u. 79. sz. alatt müködik, agilis vezetőség irányitása mellett.

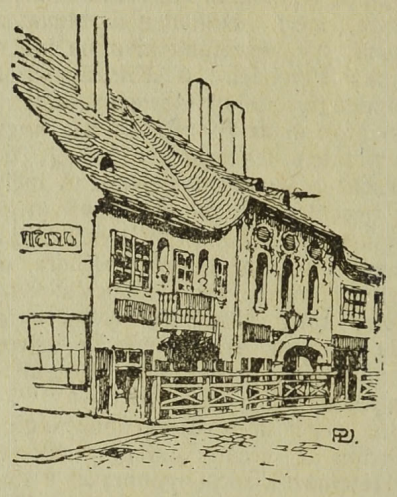

Grassalkovich palota a Batthyányi-téren.
A Budai Nagy naptár képeiből.
Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Feledhetlen szép ünnepe volt a Klotild szeretetháznak az idei karácsony, melyet dec. 23-án ünnepeltek az árvák, akik nagy és diszes közönség kiséretében sorakoztak a hatalmas karácsonyfa alá. *Ripka* Ferenc dr. elnök nyitotta meg az ünnepet meghatottságtól elfogódottan, mire Ruffy Pál min. tan. üdvözölte az elnököt és lendületes szavaival könnyekig inditotta a jelenvoltakat. Ezután dr. Szabó Árpád titkár olvasta fel a választmányi ülés jegyzőkönyvét melyben Ripka Ferenc és neje Licsey Ludovika nevére feledhetlen érdemeik méltánylásaképen barátai egy negyedmilliós alapitványt tesznek az árvák javára, amely összeget a belépő *Pedlow* kapitány az amerikai vöröskereszt egyesület részéről 200.000 koronával toldott meg. Aztán Devecics Ferenc tolmácsolta a választmány érzelmeit, amit Ripka könnyesen köszönt meg. Ezután az árvák szép szavalatai és énekei következtek, melyek mindegyike nagy tetszésben részesült. Végül szétosztották a milliókat érő ajándékokat a gyermekek között, feledtetve velük igy az árvaságot. — Külön alapitványt tett, mint az árvaház volt növendéke *Kulcsár* Richárd, aki mint első részletet huszezer koronát adott az elnöknek.

A női lélek hivatásáról beszélt ihletett előadás keretében Krebsz Ferenc óbudai káplán, a Pohl Gizella vezetése alatt sikeresen müködő Katholikus Leánykör müsoros délutánján január 1-én. Bihari Ákos, a Nemzeti Színház müvésze hatalmas erejü szavalataival adott magas nivót a kedves estnek, melynek jövedelme a III., Kiskorona-utcai Szent József Otthon javára szolgál.

Orvosi rendelőjébe II., Batthyány-u. 2. sz. alá bevezette a telefont Dr. Berndorfer Vilmos szülészorvos és ennek száma 194—99.

Édesanyám.

Isten! Ki vagy, csak arra kérlek,
Én lázas vérü, bus fiad,
Hogy Ő ne sirjon soha könnyüt,
Az én konok dacom miatt.

Engem korbácsolj! Verhetsz, bánthatsz
Tiporj a sárba, a szemétbe,
Csak soh' se lássak énmiattam
Fájdalmat drága, szép szemébe.

Legyek akármi, s érjen bármi
Bántalom, bu, gunyoló ének,
Csak Ő maradjon, amig élek,
Boldognak, jónak, nagyon szépnek.

Domokos Elemér.

Érthetetlen ügy. Szószerint idézzük a főváros képzőművészeti bizottságának legutóbbi ülésén történteket: „Dr. *Lukácsy* József tanácsjegyző ismerteti az ügyosztály előterjesztését a budavári Halászbástya helyreállitása tárgyában. *Petrovácz* Gyula és *Piazza* Győző biz. tagoknak a bemutatott költségvetés irrealitására vonatkozó megjegyzései után *elnök* javaslatára a bizottság azzal járul hozzá az előterjesztéshez, hogy az illetékes ügyosztályt felhivják a munka végrehajtása idejére reális költségvetés bemutatására.“ Hát nem szakértők készitik a költségvetést.

Karácsonyfa ünnepek. Dec. 23-án az I. ker. Szentháromságtéri elemi iskolában a lelkes tanitótestület buzgolkodásából ajándékozták meg a szegénysorsu gyermekeket. — Dec. 24-én a budai cipészmesterek gazdag bőkezüségéből 60 árva gyermek részesült egy-egy uj pár cipő jótéteményében a II. ker. Iparoskörben. A kedves ünnepségen Purébl tanácsnok, Molnár László plébános és Szabó Gyula főjegyző a II. ker. előljáróság képviseletében is részt vett, az iparoskör dalárdája pedig szépen énekelt. — A felsővizivárosi egyházközség jóvoltából ugyancsak 24-én délután a II. ker. Iparoskörben 100 gyermek kapott szeretet vacsorát s ezenfelül még 70 ezer koronát osztottak ki. — A III. ker. Miklóstéri kisegitő iskolában 23-án rendezett a tanitótestület ünnepséget, amikor pénz és ruha adományban részesültek az arra rászorult gyermekek.

Első halottját gyászolja a Hollós Mátyás Társaság a korán elhunyt besenyői dr. *Kertész* Kálmán tagtársában, aki mint a Magy. Nemzeti Muzeum igazgatója és a Magy. Tud. Akadémia tagja a magyar kultura terén nagy szerepet töltött be. December 28-án történt elhunyta közelről érinti gyászos fájdalommal a Mihók és Lindmayer családokat. Nagy részvéttel temették dec. 30-án a Farkasréti temetőbe.

Eltemettük az örökké vidám jóbarátot, Strausz Istvánt, akit sulyos betegség után férfikora delén, akkor ragadott el a halál, amikor családi fészkét igyekezett fölállitani. A Viziváros patricius családjai közül való volt, de szomoruan gyászolja egész Buda társadalma.

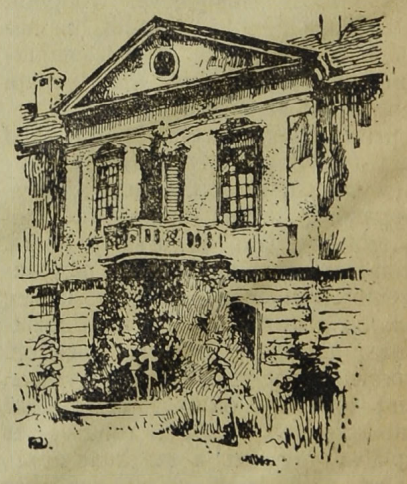

Az óbudai Zichy kastély.
Részlet a Budai Nagy Naptárból.
Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Budának kedves

sőt mondhatnánk, nélkülözhetetlen kézikönyve lesz, amelyet évek multán is elővesz majd a közönség a — *Budai Nagy Naptár*, mely csak címében naptár, de tulajdonképen *almanach*, amelyhez budai szaknévsor van csatolva. Szépirodalmi részét *Szávay* Gyula budai verses prologja Petőfiről vezeti be, a Budát részletesen ismertető általános részt *Réw* Sándor szerkesztette. Nincs ebben a naptárban semmi olyan ami a vásári naptárra emlékeztetne. Pompás illusztrációt *Palóczy* Viktor épitész és festőművész rajzolta és minden egyes hónapfej gyönyörüen kombinált rajz Budának, az illető hónapra vonatkozó tájképével és sajátos jellegzetes virágjával. — Buda e kincses könyve e hó folyamán jelenik meg.

A Baross Szövetség füszer szakosztálya most választotta meg 1923. évre uj tisztikarát. Budáról alelnökök Kedvessy Ede és Kodnár Dömötör és a szervezőbizottság tagjai I. kerület: Kedvessy Ede, Kodnár Dömötör, Reisz Ferenc, Oláh László, Reisinger Lajos, Rubleczky István. II. kerület: Antóczy Mátyás, Brunner Oszkár, Kocsner Jakab, Nagy János, Pintér Kálmán, Ürge Rezső. III. kerület: Türk Miklós, Schmidkunz Lajos, Gittinger György, Cinger Gyula, Tiszta József, Richter József.

Husz éves jubileuma alkalmából 1000 koronát adományozott az Erzsébet apácarend kórháza szegény betegeinek karácsonyi vacsorájához Vogl Imre tánctanár.

A vörheny-járvány Budán való elterjedése ellen emelt szót *Kozma* Jenő a főváros közigazgatási bizottságának ülésén egy intézetben előfordult több eset kapcsán. A tiszti főorvos erre vonatkozólag a következőket mondotta: A Baár Madas ref. gimnáziumban, az Attila-utcában tényleg nyolc vörheny eset volt, azonban ezek a lehető legenyhébb jellegűek voltak. A megbetegedések csaknem egy időből származnak és eredetük vidékre vezethető. A legmesszebbmenő óvóintézkedések megtétettek, az összes helyiségeket fertőtlenitették, úgyhogy itt ujabb megbetegedés nem is fordult elő.

Pesti és budai művészek barátságának ápolására rendezett művészestén jöttek össze: Fleischer Antal, a m. kir. operaház karnagya és neje, Szeghő Sándor karnagy, a Budai Dalárda karnagya és neje, Schuller Alajos, a Budai Dalárda nagyjövőjü tenoristája és neje, Himler Tibor és neje Bársony Dóra operaénekesnő, Dr. Schreiner Rezső, a Budai Dalárda széphangu baritonénekese és nővére Paula, Laczkovicsné Perényi Margit, a Nyári Szinház volt primadonnája, Dr. Dunay Jenő egyetemi tanácsos és neje, Dr. Véssey Ede tanácsjegyző és neje, Sallay Nándor és neje, Gáspár Izidor fanagykereskedő és Vihely Béla, mint vendégek Kulcsár Richard vendégszerető házánál, ahol pompás disznótoros vacsorával várta a társaságot a ház asszonya, akit névnapja alkalmából melegen ünnepeltek. Vacsora után tudásuk javát mutatták be a vendégművészek egymás gyönyörüségére.

A Horthy Miklós kollégium, melyet a sasadi laktanya egy részében rendeztek be szegény egyetemi diákok számára — élére most nevezték ki Dr. Bilek Aladár c. min. tanácsost. A gazdasági hivatal főnöke Sauerwein Károly főtanácsos.

Sötét, nagyon sötét van a Szép Ilonán tul — csak itt-ott egy-egy petroleum mécses teszi még ijesztőbbé a vidéket. Közbiztonsági és egészségi szempontból fontos lenne a villanyvezetékek mielőbbi lefektetése, vagy legalább megfelelő számu petroleumlámpák felállitása. A Zalai-ut mellett egy 4—5 méter mély árok huzódik korlát nélkül és itt a közönséget mindig fenyegeti a veszély, hogy a sötétben félrelépve, oda belezuhan.

Déryné Naplója. Ennek a ragyogó nevü, lelkes uttörő szinésznőnek (1773 karácsony éjjelén született Jászberényben „Schenbach" néven és meghalt Miskolczon 1872-ban) örökbecsü munkájában olvassuk: „Megtartottam gyermekkori hitemet és jó anyám intelmét és legelső szinpadra léptemtől kezdve soha, soha, sohase léptem fel, amig el nem mondtam csendesen az Ur angyalát. 1822-ben Budán egy külföldi karmester előtt kellett „megmentenem a a magyar becsületet", aki fitymálva beszélt a lenézett, kezdő, sinylődő, rongyokban dídergő magyar szinészetről. Az akkor igen divatos „Schweizi család" cimü német operában kellett fellépnem. Midőn már egészen fel voltam öltözve, egy szegletbe mentem s ott végeztem el a rövid imát s azután egész biztosan léptem ki abban a hitben, hogy engem ma semmi veszély nem érhet." — Az akkori német lapok szerint a leggyönyörübb siker volt, amit ez estén Déryné a nyomorgó magyar szinészet dicsőségére aratott. A felkinált fényes külföldi szerződéseket visszautasította és inkább a koldus magyar gázsin tengődött.

Attila emlékét kellene, hogy végre megörökitsük itt Budán s a véletlen most kezünkre jár. Priscus rethor irásai nyomán Kajaszó — régente Keaszó — község mellett, ott ahol a római ut szeli a patakot kereste Attila sirját *Zseny* József az áldozatkész magyar ur és a H. M. T. mostani alelnöke, amely föltevést erősitette a kiásott faragott kő, s egy nagy épület alapzata. Még a Nemzeti Muzeum tudós tisztikara is biztosra vette, hogy ott kell lennie Attila sirjának, s ennek örömére négy remek 8 méter magas, korintusi oszlopot szerzett Zseny a lebontás alatt lévő Harris-bazár épületéről, hogy első emlékül azokat állitsa oda. Az ásatások nem vezettek eredményre s a négy oszlopot most fölajánlotta Budának, hogy vagy a Schmidt féle muzeum előtti téren, vagy a Gellérthegynek a Ferencz József hid felé kiugró csucsán állitsuk fel azokat Atttla emlékére.

Pásztorjátékot hoz szinre a Szent Alajos Segitő Egyesület vigalmi gárdája január 6-án a III., Kiscelli-utcai iskolában, az elhagyott, senki fiai részére.

Mátyás király Budavárát nem a törökök pusztitották, amint azt Siklóssy László Régi Budapest erkölcse cimü könyvében megirja. A törökök csak romlani engedték, elhanyagolták a reneszánsz épitészet remekeit, de az 1686-iki ostrom előtt a vár igy is rengeteg müvészi és kulturális kincset rejtett magában. S ez a nagy érték meg is maradhatott volna, ha a felszabaditó sereg nem a legnagyobb vandalizmussal hajtja végre az ostromot. Ugyanitt megállapitja, hogy a törökök fénykorában azok erkölcse sokkal jobb volt, mint a nyugati népeké, akiknél az erkölcs fölénye; Krisztus tanai csak az Evangeliumban voltak meg, de nem az életben. A törökök nem ismerték a prostituciót, ellenben a keresztény népeknél ez virágzása korát élte. Ezért a keresztények miatt megengedték, hogy a vásári szerelem a tabáni rácok kunyhói közé telepedjék s hogy a cigányok, akik az Attila- és Lógodi-utca vidékén (Cigányváros) éltek szintén Buda prostitucijában részt vegyenek.

A szeretet ünnepét a „Budai Leány-Körök" december 17-én ülték meg a Krisztina-téri elemi iskola tornatermében kedves és meleg hangulatu karácsonyi müsor keretében. Az est sikerét Haspel Ferencné buzgólkodása eredményezte.

Az Akvinkumi érdekeltség e hó 9-én este 8 órakor első értekezletét tartja az uj esztendőben a Szentendrei-uti Weber-féle vendéglőben, melyre ez uton hivja meg az érdeklődőket a rendező bizottság, kérve e lap olvasóit, hogy tudassák ezt ismerőseikkel.

Társasvacsorákra gyülnek vasárnaponként a budai ifjak és a modern korhoz alkalmazkodó iparos mesterek a Diósárok-utcai Fészek vendéglőben, ahol szivesen látják minden társukat. Az összejöveteleken az iparosság ujabb társadalmi tömörülését igyekeznek megalapozni.

A lelkek hirvivőit, a tabáni templom százötven éves harangjait a háboru alatt elvitték s azoknak pótlására, dr. Szegedi-Maszák Aladárné kezdeményezésére az oltáregyesület dec. 17-én karácsonyi vásárt rendezett. A sikert emelte a pompásan megválogatott, gazdag müsor, amelyet a pápai követ is örömmel hallgatott. *Angyal* Kálmán dr. plébános olasz nyelvü üdvözlése után tehetsége legjavát adta Szobihard Mária, Meriedt Idus és Ferenc, Mayer Adél, Witkovszky Tihamér és Calligaris Ferenc vezetése mellett a tabáni ének és zenekar.

Az árvák jótevője az 1885-ben alaptottt III. kerületi „Caritas" jótékonysági asztaltársaság, amely december 16-án a Koronavigadóban társasvacsorával egybekötött árva-ünnepélyt rendezett szegény árvagyermekek meleg téli ruhával való megajándékozásával.

Az I. Ker. Iparosok és Kereskedők köre e hó 10-én szerdán este 7 órakor a Koronaőr-utca 6 alatti vendéglő nagytermében értekezletet tart, a budai iparosok és kereskedők egész táborát meghivja, hogy megvitassák az uj kereseti adó nehéz rendelkezéseit.

Buzavirág Bús Fekete László négy felvonásos játékát adja január 7-én a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak közmüvelődési Egyesülete a Városmajor-utcai iskolában, a legjobb szereposztásban. Az előadás előtt Dr. Tamássy Béla tisztiorvos „Sporthigienia" cimen beszél.

Kevés a szegénye a III. kerületnek, mert a nyomorenyhitő akció étkeztetésénél ezer emberre számitottak és csak nyolcvan jelentkezett. Ezt az akciót minden kerületben egy tizenkettes bizottság intézi, amelyik a társadalom vezető embereiből és olyanokból áll, akiknek a jótékonyság terén a legtöbb gyakorlatuk van. A munka azonban ugylátszik még nem rendszeres, amint ezt Brunekker Lajos ujlaki, Platthy György és Joanovich Pál I. kerületi főv. bizottsági tagok panaszolták. Az utóbbi kifogásolja, hogy a legszéttagoltabb I. kerületben a két végponton, a Kelenföldön és a Városmajorban állitottak fel étkeztetőt, holott erre a központi fekvésü általános jótékonysági egyesületi konyha is különösen alkalmas. Ajánlja, hogy ezt is bekapcsolják.

Nász. *Haeffner* Vilma és *Scherbaum* Jenő, a Bessenyei kör titkára, jegyet váltottak december havában.

A hazatért emberről mondott mélyenjáró, lelket-szivet mozgató beszédet Haypál Benő lelkész, a Szilágyi Dezső-téri ref. templomban december 28-án.

Bodó Klári kiváló dalénekesnő dr. *Orova* Zsigmond III kerületi ügyvéd nejének egyetlen hangversenye iránt, mely jan. 13-án este fél 9 órakor lesz a Zeneakadémia VII Liszt Ferencz-téri palotájában nagy érdeklődés nyilvánul meg Budán.

A legtöbb haláleset novemberben a most kiadott kimutatás alapján az I. kerületben volt: 173. De a születésekben is ez a kerület vezet 98-al. A II. kerületben 17 születéssel szemben 31 halálozás áll, mig a III. kerületnek legjobb az aránysáma, mert a 63 születés másfélszeresen szárnyalja tul a 39 halálesetet.

Gazdag tartalommal jelent meg Ádám László avatott szerkesztésében *Don Boscó*, a magyar szaléziánusok közlönye. Kapható: III., Kiscelli-u. 79. szám alatt.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Tánc rogyásig jeligével rendezte a II. ker. Iparoskör kitünően szereplő dalárdájának közremüködésével nagy müsoros Szilveszter estéjét, mely kiválóan sikerült.

Fagyás ellen — Perniol fagybalzsam „Syren" drogéria II., Fő-utca 7.

Báli ruhák: II., Szász K.-u. 4. Margit Szalon.

A Törvényház komor épületének komor rendjét tárgyalta a főváros közigazgatási bizottsága. Kazay László dr. megállapitotta, hogy a pestvidéki királyi törvényszék fogházában hetenkint csak egyszer, kedden kaphatnak a vizsgálati foglyok hazulról csomagot és ruhát. Ez az intézkedés antiszociális, inhumánus és a törvény határozott rendelkezéseibe ütközik, mert csak akkor engedik meg a vizsgálati foglyoknak az önélelmezést, ha minden nap rendszeresen hoznak be nekik élelmet és igy törölhetők az állami ellátás terhére. Ennek az a következménye, hogy a szomszéd korcsmából hozatnak be a tehetősebb foglyok drága pénzen élelmet, a szegény embernek a felesége azonban a maga kis otthon főzött krumplilevesét nem küldheti be, ugyhogy végeredményben a siberek és valutaüzérek a vizsgálati fogság alatt is élvezhetik az otthon főzött ételeket, a szegények és a középosztálybeliek pedig, akiket a jogerős itélet esetleg felment, nem ehetnek házi kosztot. Még a keddi napokon se lehet beadni meleg ételt, levest, főzeléket vagy tésztát, csakis hideget.

NYUGDIJAZOTT tisztviselő foglalkozást találhatnak. Csak irásbeli ajánlatok e lap kiadóhivatalába küldendők.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

A Keresztény Szabóiparosok Szövetkezete december 10-én tartott nagygyülésén az igazgatóság beszámolt a szövetkezet három évi müködéséről. A nagyszámban megjelent tagok a legnagyobb megelégedéssel fogadták a szép eredményt. A szövetkezet igazgatósága felhivta a tagok figyelmét pénzünk elértéktelenedésére és ha tagjait olcsóbb áruval akarja ellátni, akkor az alaptőkét szaporitani kell, mire a nagygyülés helyén nagyobbmennyiségü üzletrészt jegyeztek. Az igazgatóság felhivja a Szövetkezet tagjait, hogy jegyezze minden tag a már meglevő üzletrészének tizszeresét a központi irodában IV., Magyar-utca 52 és fiók áruraktárukban II., Zsigmond-utca 14. sz., ahol felvehetők az 1920—1921. évre járó osztalék és az üzletrészek.

BEJÁRÓNŐ, aki jól főz, egy szobakonyhás lakáshoz jó fizetéssel felvételtik. *Maroti* VII. Izabella-u. 71. I. em. 13. sz.

A dobogókői menedékház javára december 9-én este a Magyar Turista Egyesület a Budai Aigadó termeiben, a Magyar Nemzeti Szövetséggel karöltve, Iredenta-estélyt rendezett, amelyen az egyzsület elnöke, *dr. Cholnoky* Jenő egyet. tanár megnyitót, *Szörtsey* József kormányfőtanácsos lelkes ünnepi beszédet mondott, *Dessewffy* Ilonka, *Toronyi* Gyula operaházi tagok énekeltek, *Somló* Emma a Nemzeti Szinház tagja szavalt.

ANGOLUL TANITANA lakásért irországi menekült egyetemi hallgató. Cime a kiadóban.

ELSŐRENDŰ TÉLI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Forgács Béla.*

Az amerikai tőke bekapcsolásának nagy sikerét érte el *Becsey* Antal, aki magas nivón álló, nagykoncepcióju gazdasági tekintély ma a külföld előtt is és a mult évben tett amerikai utján előnyös kereskedelmi összeköttetéseket szerzett a magyar gazdasági élet számára és most, hogy az *Amerikai — Magyar kamarát* sikerült megalkotnia, amelynek első alelnöke, már is megszervezte a kamara első nagyarányu vállalkozását. — **Orientális kereskedelmi és ipari rt.** cég alatt alakult meg Budapesten (I., Horthy Miklós-ut 1.) 10 millió K alaptőkével (10.000 drb 1000 K n. é. részvény) az uj vállalat Keleteurópa és a Balkán államaival, másrészt ez államok, ugyszintén Magyarország és Amerika között kereskedelmi és ipari összeköttetések létesitésére, ipari alapitásokra és financirozására. Az igazgatóság tagjai: báró Hazai Samu, gróf Charles de Troismonts, Becsey Antal, szigeti Barthos Andor, báró Bornemissza Lipót, gróf Széchényi Bálint, Szávay Gyula dr. Póka Pivny Béla, Zánkay Viktor, Salamon Manó, Grosinger Miksa, dr. Szabolcsy Antal, Szmik Antal, dr. Krassó Dezső és dr. Schäantz Pál.

A Goldberger Sám. F. és fiai rt. Buda egyik legjelentősebb ipari vállalata közgyülésén a lefolyt üzleti év osztalékát részvényenként 100 K-ban állapitotta meg. Az esedékes szelvény január 2-ától kezdve az Angol-osztrák bank budapesti fiókjánál, az Egyesült fővárosi takarékpénztárnál és a vállalat főpénztáránál váltatik be. Az igazgatóság uj tagjává Drucker Géza, a felügyelőbizottságba Földiák Frigyes dr., Hoch József dr. Károlv Henrik, Kreutzer Jenő, Zsengeri Manó, budai Goldberger Sándor és Hári Ágost választattak meg. A közgyülés után tartott igazgatósági ülésen Reichmann Samu h. igazgató igazgatóvá, Singer Ignác cégvezetőhelyettes igazgatóvá, Vágó István György titkár cégjegyzővé neveztettek ki.

A Magyar Német Bank részvényeit bevezették a tőzsdén. A részvények 95 százaléka zárolva van és csak kevés részvény került a magánforgalomba. A nagy érdeklődést tekintve, valószinü e papir árjavulása. A Magyar Német Bank az utóbbi időben több nagy tranzakcióban vett részt és ipari téren is erősen terjeszkedett.

Az Első Magyar Iparbank igazgatósága megválasztotta vezérigazgatónak *Sebesta* Kolost, a Magyar Általános Hitelbank eddigi igazgatóját. Az uj vezérigazgató január 1-ével foglalta el hivatalát.

A „Hermes" magyar általános Váltóüzlet rt. közgyülése az 1921-22. üzletévre részvényenként 34 K (17 és fél százalék, a mult évi 10 százalékkal szemben) osztalék fizetését katározta el. Az igazgatóság uj tagjává megválasztatott Radvánszky Béla báró.

A Fabank az elmult évre 8—10 százalékos osztalékot fog fizetni. A részvényeket, amelyek most 400 korona körül állanak, a rendes évi közgyülés után be fogják vezetni a tőzsdére.

A Villányi Pezsgőgyár és Borpince Rt. (a Magyar-Olasz Bank Rt. érdekeltsége) 1921. évi mérlegében 18 millió K alaptőke mellett 3,750.400 K tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 1,493.838 K-val szemben.

A Magyar helyiérdekü vasutak rt. (a Pesti magyar kereskedelmi bank érdekeltsége) alaptőkéjét 150.000 drb 200 K n. é. uj részvény kibocsátásával 20 millióról 50 millió koronára emeli föl.

Föld- és épületforgalmi rt. cég alatt 50 millló K alaptőkével és francia tőkének részvételével uj vállalat alakult. Az alapitás elnöke: herceg *Odescalchi* Károly, az igazgatóság pedig a budapesti és párisi pénzvilág tagjaiból áll. Az alapitási és bankári teendőket *Bauer és Beck* bankcég látja el.

A Mayer és Moller Olaj-, Gépkenőcs- és Vegyipari Gyár Rt. mult hó 20-án tartotta évi közgyülését és az 1921—22. üzletévre részvényenként 30 korona osztalék állapittatott meg.

A Fonciére Általános Biztositó Intézet alaptőkéjét 6 millióról 8 millló koronára emeli fel és a részvényeseknek három régi részvény után egy ujat ajánl fel 2500 K és 60 K költségmegtérités ellenében.

A Központi Leszámitoló Bank alaptőkéjét jelentősen felemelte. Az intézet a tőkeemelésbe a felvidéki magyar intézetek egy részét kapcsolta be. A bank alaptőkéjét az eddigi 20 millió koronáról, legutóbb 70 millió koronára emeltek fel. Ebből 20 millió névértékü részvényt a régi részvényesek kaptak 1 : 1 arányban, mig 30 millió részvény a felvidéki pénzintézeteknek jutott. A tőkeemelés révén az intézet saját tőkéje 110 millió koronára emelkedett.

Akar jól mulatni?
Menjen el: — I., Alkotás-u. 7/b
Déli-vasut kávéházba,
ahol mindennap délután és este HOFFMANN VILLY, nagy, szimfonikus zenekarával hangversenyez Kitünő meleg vacsora. — Elsőrangu fajborok. — Polgári árak

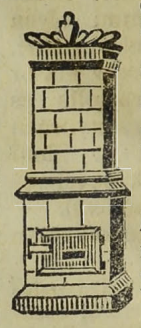

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Lógodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291

Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátvitel berendezéseket. Községek, malmok v lágitását és tervezését, lakások, villak berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Fenyő István
műszaki üzlet
I., HORTHY MIKLÓS-UT 52.
TELEFON: JÓZSEF 12—87

Női divatszalon
szabászati és modellkészitési
tanintézet. Esti tanfolyamo
Tökéletes kiképzés.
REMSEY SÁNDORNÉ
II., Batthyány-u. 67. (Széna-térnél)

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

FIGYELEM! **BASS és WEISZ**
női divat áruháza
11016* Belváros, Veres Pálné-utca 3. sz.
nagy
karácsonyi vásár
e héten eladásra kerülnek a legjobb minőségü 140 cm. sz.
TRICOT SELYMEK minden szinben méterje **5150.—**
Selymek, szövetek, vásznak, siffonok, bélés és rövid-árúk mélyen leszállitott árakban. Telefon: 139—47.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) } legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz**
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Csipkék, fátyolok,
női divat különlegességek és függönyök
Hoepfner
m. kir. udv. szállitó csipkés boltja
IV., Koronaherceg-u. 20. Telefon: 118—81.
KORONA-UTCAI OLDALON.

Ulmné féle régi vendéglőt
II,, Margit-körut 52. szám alatt
átvettem és régi hiréhez méltóan
megnyitottam.
A nagy közönséget, budai jóakaróimat, ismerőseimet arra kérem, hogy kedves látogatásukkal tiszteljenek meg..
BEM REZSŐ vendéglős.

o Harmatviz o
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize

Sör-
különlegességek a Polgári Serfőzde budai raktárában telefon 57—135.

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

LISKA LÁSZLÓ cipész-mester
II, Margit-krt 64/b

cipői a legjobbak és a legolcsóbbak

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zstgmond-u. 114

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

Ujdonság!
Féregmentes és lazulás esetén házilag ujból kifeszithető „Napoleon" védjeggyel ellátott szabadalmazott sodronyfonatos ágybetétek. Egyedül gyártja
Kókai Mátyás sodronyfonat és szitaáru gyára
BUDAPEST, II. Fő-u. 59. Tel.: 184—37.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.
Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77.

Budai Napló

XX. évfolyam. 764. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 800 kor., félévre 400 kor. Egy szám: 15 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 15 korona. 20 mm. magas hirdetés 300 K. Nyilttér sora 100 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. január 13-án.

Végre megmozdult

a budai kereskedő és iparos társadalom is. Több mint egy évtizede rázzuk ezt a társadalmi osztályt néhány lelkes vezéremberrel együtt, de mintha vizet hordtunk volna a homokos pusztába, ugy veszett el a nyoma is minden kiáltó szónak, minden megindult mozgalomnak, ahogy az elnök is szomoruan és keserűen beismerte azt a mostani naggyülésen, ahol a kereseti adóval járó sok fölös munka réme elől keresett vigaszt és reménységet a budai kereskedő és iparos.

Mert mind a kettő egyaránt bűnös. Az a keresk. társadalom, mely az orsz. legrégibb kereskedelmi területét a milyen a „Budai Kereskedelmi Testület“ teljesen elhanyagolja, nem méltva sehogy a multban tett rendkivüli szolgálatait, hivatását és kedvedelmileg is szent hagyományát — az olyan társadalmi osztály, mely rendelkezve az anyagi eszközökkel, nem akart, vagy nem tudott — ig önállóan szervezkedni, mélyen megérdemelné, hogy most e nehéz órákban, hidegen forduljon el tőle a polgári társadalom. Jó kereskedő előre számol a bekövetkezhető csapásokkal és előzetesen biztositja magát és nem akkor szalad a biztositó intézethez, amikor már a háza ég.

Szégyenletesen kicsiny volt a szerepe a naggyülésen a budai kereskedőknek, s ha rossz tréfával akarnánk élni e szomoru időkben, azt mondhatnánk, hogy méltó volt hozzá a naggyülés helyiségének a cime: Politikus grejzler.

Rossz politikus az, aki csak akkor politizál, amikor az ő bőréről van szó. A kereskedőnek együtt kell éreznie az egész nemzettel, vagy oly gazdagnak kell lennie, hogy könnyen birja a nemtörődömség következményeit.

Most is az iparos osztály rántotta magával a cselekvés terére, az az iparososztály, amelynél kulturáltabbnak, fejlettebbnek mondja magát a kereskedő.

Ejtse gondolkodóba ez a naggyülés a kereskedőket, akikkel megtörténhet, hogy bizonyos kérdésekben szemben találja magát az iparossággal s akkor hol és mikor fog tiltakozni?

Az iparosságról sem monohatjuk, hogy hűen ápolta a mult hagyományait, mert a régi nagyhirü iparosélet csaknem minden emléke eltünt, elveszett, elkallódott, hagyományai elpusztultak és csak itt-ott ássák ki azokat a mult romjai közül önzetlen tudósok. Maga az iparos osztály is keveset törődik a multjával, de a jelenben mégis van benne valamelyes összetartás. Laza ez a szervezkedés, mint az egymásra rakott száraz galy, de ügyesen szitva az üszköt, mégis lángra lobbantható. Tud életjelt adni magáról és sérelmeiről.

Az iparossággal is optikai csalódásokba esik a távol álló. Látjuk ezt a régi veretü II. kerületi Iparoskörben, ahol valami lelkes hivó szóra mégis megjelenik 40—50 ember és elég lelkesen felkarolja a kimondott eszmét. Aki azt látja, hogy 50 közül 30 melléje áll, ugy szamit, hogy 500 közül 300-ra számithat! De éppen itt van a csalódás, mert ötszáz közül is csak ugyanaz a harminc áll kötélnek és ezer közül is csak annyi.

A riasztó szóra, a közelgő veszedelem réme elől összebujnak mindannyian, ahogy azt a naggyülés is bizonyitja — ám a veszedelem elmultával ismét mindenki visszavedlik a maga utján járó független urrá, aki dehogy is hajtana valamely egyesületi elnökség és alapszabály igájába a fejét.

Aki társadalmi szerepét ily hibásan értelmezi, az az országos és városi politikában mindig téves utakon jár. Ezeken az utakon még a saját társadalmi helyzetének rovására is mindenki aprólékos pártszempontok pislogó mécsvilágánál umbolyog s ezért nincs kellő sulya Budán az iparos osztálynak. *Viraág Béla.*

Fuziós tárgyalások folynak a Wolff-párt III. kerületi szervezete kérésére a III. kerületi keresztényszocialista párttal. Az utóbbi párt minden szerdán este a Kolossy-téri elemi iskolában tartja erősen látogatott választmányi üléseit Brunekker Lajos elnöklete alatt s amelyeken a Központ mindig képviselteti magát. A január 4-én tartott ülésen a ker. szocialisták határozati javaslatot fogadtak el: a párt függetlenségét továbbra is megőrzi és intenziven hozzálát a szervezési munkához. Erre az erélyes állásfoglalásra közeledett a Wolff-párt egyesitő törekvésével, melynek megbeszélésére külön bizottságot küldöttek ki.

Thirring Gusztáv drt a fővárosi statisztikai hivatal igazgatóját a kormányzó ő főméltósága magyar. kir. *kormányfőtanácsosi* cimmel tüntette ki.

Uj beosztás szükséges az I. ker. iskolaszék körzeteiben, mely a közoktatási bizottság javaslata szerint, a közgyülés jóváhagyásával a következőképen alakul: az I. ker. 1. számú iskolaszék körzetéhez tartozik az Iskola-téri, a Krisztina-téri, az Attila-utcai, a Czakó-utcai és Fehérsas-téri elemi iskolák, az ezen iskolákkal kapcsolatos kisdedóvók és a Budai Jótékony Egylet óvodája. Az I. ker. 2. számú iskolaszék körzetéhez tartozik a Hengermalom-úti, Váli-úti, kelenföldi- és Horthy Miklós-úti elemi iskolák és velük kapcsolatos kisdedóvók. Az I. ker. 3. számú iskolaszékhez tartozik a Városmajor-utcai, a Diana-uti, Zugligeti, Labanc-uti, Hidegkut-uti és Márvány-utcai elemi iskolák, a velük kapcsolatos kisdedóvók, továbbá a Mayer Ferenc-árvaház és a Klotild-szeretetház.

A bagatellpörök a kerületi elöljáróságokon működő városbiróságok elé tartoznak. Ezeknek a kisebb pereknek értékhatára eddig 400 K volt, melyet most egy miniszterelnöki rendelet 10 ezer koronára emelt fel. Hivatalos helyről figyelmeztetik a közönséget, hogy saját érdekében csak a városbirósághoz forduljon tizezer K-n aluli igényeinek kielégitése céljából.

Nyakig sárban üldögélnek a Széna téri piac árusai s panaszkodnak, hogy fizetik a nagy adókat, de a főváros nem viseli a piac gondját, mert esős időben olyan nagy a sár, hogy a vevő nem merészkedik erre; hanem inkább üzletbe megy vásárolni. Sajnos ez a helyzet nem egy-két napos, hanem hosszabb keletü. De végre nyilt fülekre talált a városházán gyakori panaszunk és a pezsgőadó többletének terhére két és egynegyed millió korona költségösszeg keretén belül elrendelték a piac csatornázását, kikövezését és egy vásárfelügyelő irodának a létesitését. (Az utóbbit aligha az árusok kérték, de ha a város ad, hát ugy ad, hogy neki is legyen haszna belőle.)

A tisztességtelen versenyről szóló törvényt ismerteti január 21-én délelőtt 11 órakor dr. *Katona* Gábor ügyvéd a Budapesti Kereskedelmi és Ipar Kamara nagy termében, ahol vendégeket is szivesen látnak.

Békés uton nem sikerült a kelenföldi r. kath. templom, cisztercita rendház, internátus és gimnázium elhelyezése céljára szolgáló, a Villányi és Ménesi ut között fekvő 10617 négyszögöl nagyságu ingatlanoknak a megszerzése s azért most a főváros a belügyminisztertől kéri a kisajátitási eljárás megindítását.

Az egyetemes testnevelés nagy érdekeinek szemmeltartásával előadássorozatot rendez a Bpest (Budai) Torna-Egylet a szénatéri klubbcsarnokban. Eddig *Demény* Károly államtitkár a B. B. T. E. elnöke beszélt nagy tetszéssel kisérve a „testnevelés és az ország“ cimmel és *Gabányi* János ezredes „a testnevelés és a honvédelem“ cimen, akinek érdekes tanulmányát szintén nagy érdeklődéssel kisérte a hallgatóság.

A patópáloskodás sulyos és megbénitó helyzetét érzi már két évtized óta Óbudának az az érdekeltsége, mely a leendő Óbuda Hungária-uti hid körzetébe tartozik. A hid terveit már 1908-ban készitették és ez alkalommal kilenc-tizmillió koronában kalkulálták az összes költséget. A háborura való hivatkozással elhalasztották a hid épitését, most természetesen lehetetlenség megvalósitani. A bonyodalom azonban ott kezdődik, hogy az 1908. évi 48. törvénycikk, amely a hid épitéséről intézkedik, elrendeli, hogy a hidhoz mindkét oldalon feljárókat csináljanak és a hidfők környékét megfelelően szabályozzák, s igy ott nagyobb méretü kisajátitásra lenne szükség. Ez most anyagi eszközök hijján elmarad, de a szabályozást végre kellene hajtani, vagyis el kellene végeztetni a mérnöki felmérést hogy az ennek alapján készülő tervben pontosan megjelölhessék, mi kerül kisajátitásra, mit hagynak meg a hidfő környékén a régi állapotban. A szabályozás mindeddig késett, az érdekeltek, akik beletartoznak a szabályozandó területbe, nem épithetnek mert esetleg le kellene bontani, nem adhatják el a telkeket, házaikat, szóval ezen a részen teljesen megbénul a fejlődés. Ideje volna már ezt a szabályozást végrehajtani.

A Honderü régi ujságcime elevenedett fel legutóbb az Uj Nemzedék humoros rovata fölött, melyben a parlamenti eseteket, vagy a honatyákat jellemzik. Itt olvassuk *Rassay* Károlyról a következő jóizü történetet: Miért, miért nem, Rassay egy főszerkesztőnél volt vacsorán. Vacsora végén, mikor már igen emelkedett volt a hangulat, Rassayt ellenállhatatlan és legyőzhetetlen demokrata-kényszer fogta el és az emelkedett hangulat *legemelkedettebb pontján* a következő szerény kéréssel fordult a társasághoz: — Kérlek szépen, ne méltóságozzatok engemet. Én csak, én csak egy szerény, egyszerü . . . Itt megállt és gondolkozott, majd kivágta: — Egy szerény, egyszerü *pizsama* vagyok. Hogy a társaság mit szólt ehhez a meglepő önvallomáshoz, arról nem szól a krónika. Annyi azonban bizonyos, hogy Rassay már messzire elszalad a folyósóról, ha ezt a szót hallja, pizsama. Számol hir szerint azzal az eshetőséggel is, hogy valamelyik rosszakarója ezt az „önleleplezést“ egyszer csak közbeszólás alakjában „belövi“ és akkor vége lesz a pártvezérség komoly és tekintélyes méltóságának. A méltóságból csak egy szerény, egyszerü *pizsama* talál lenni.

Kinai kinzásnak mondhatnánk azt kalváriát a mit hónapok óta járunk a kereskedők és iparosok szaknévsorának összeállitása érdekében hogy a *Budai Nagy Naptár* pontos és megbizható szaknévsort adjon végre Budának. Baj volt a mérnökökkel is, akiknek szintén nincsen egységes szervezetük. De az iparigazolványos kereskedők és iparosok listájának pontos összeállitása valóságos képtelenség. Először az elöljáróságokon probáltuk, de ott kerületenkint 30 ezer iparengedélyt tartanak számon, mert minden kéri ezeket, de senki sem törülteti. 80 százaléka halott és elköltözött. A pompásan megszervezett liszthivatal Budán 40.000 iparost tart nyilván, csakhogy ott nincs tisztázva, hogy ki a mester, ki a segéd. A keres-

kedelmi és ipar kamara adóztatja a kereskedöt és iparost, de az adóhivatal utján, mert külön lajstromozva őket egy milliót költene évenkint az administrálásra. A Budapesti cim és lakásjegyzék olyan felületes és hiányos, hogy szinte szégyen. 35 év előtti lakások vannak benne, sok hősi halott él hasábjain, de az élők nagy része kimaradt. Az ipartestületek némelyike segitett rajtunk, a legtöbbje nem. Nem csoda, ha késik a Budai Nagy Naptár, mely különben sem lesz „csak" naptár, hanem nélkülözhetetlen kézikönyve Budának s nem baj, ha e hó másik felében is jelenik meg, de meglegyen. A társadalmi szervezkedést teszi majd lehetővé ez a kincses könyv, amelynek rajzai közül bemutatunk néhányat e számunkban is.

Petőfi emlékének áldozott január 12-én a Budai Vigadóban az ÉME. II. kerületi szervezete, amikor *Szabó* Dezső iró beszélt: Petőfi igazi arcáról és jelentőségéről.

Felborul teljesen a sok szép terv, ami nyugalmas időkben készült s Buda fejlődését lett volna hivatva megalapozni, de a mai pénztelenség folytán kivitelre nem kerülhet. Ezért alapos átdolgozásra készül a fővárosi Közmunkák Tanácsa. Igy elsősorban teljesen átalakitja a Lágymányos rendezési tervét. A főváros tanácsa ott 60 és 120 méter széles utakat tervez, amire ma távolról sincs fedezet. Reformálni kell a tervezett Boráros-téri hid budai hidfőjének tervét is. A Vérmezőnek Stadion céljára való igénybevételét ellenzi a Közmunkák Tanácsa és a Stadiont inkább az óbudai sikságon kivánja elhelyezni, mig a Vérmezőt parkiroztatná és nagyrészét meghagyná a gyermekek játszóhelyének.

A szegények karácsonyát Ujlak róm. kath. egyházközsége nagy szeretet adománnyal tette boldoggá, örömmel telitette. Nyolcvan öreg teljesen elhagyott ember részére állitottak nagy karácsonyfát a Lajos-utcai polg. iskolában s mindegyiknek természetben 1600 kor. értékü csomag jutott. Szokolay Antal dr. plébános meleg ünnepi beszéde és Háry Ferenc karnagy lelkes vezetésével müködő énekkar karácsonyi énekei tették emlékezetessé az estét, melynek sikerét nagy áldozatkészséggel és odaadó fáradozással Brandmayerné, Stachmann Alajos és neje Reisingerné, Brunekker Lajos, Telkessyné, Zahelkáné, Flanyek Gyula, Háry Ferencné és többen biztositották. Anyagilag nagyban járult hozzá a Lujza és Erzsébet gőzmalom, a Bohn téglagyár, a Goldberger gyár, a Magyar Textill művek, a Kartonnyomó Ipar rt., a Gross és Weisz kalapgyár és 10 ezer koronával a Schmideg vaskereskedés dr. Ott Ádám halála alkalmából koszoru megváltás cimén.

Kevés volt a tabáni kath. plébánia-épület tatarozására megszavazott 55 ezer korona s igy a munkálatokat végre sem hajtották. Most azonban már egészségi szempontból is mulhatatlanul szükséges egyes épületrészek azonnali megjavitása, melynek költsége 300 ezer koronát igényel. — Ugyancsak az ujlaki és óbudai kath. plébánia épületek javitására a mult évben megszavazott 23180 K felül még 91 ezer koronára van szükség. Mind a három munkálatot most a főváros közgyülése elrendelte.

Emléknapok. Január 1-én 1876-ban lett kötelező a méter-mérték Magyarországon; 1891-ben nyilik meg a Bpest—bécsi telefon; 1789-ben készül el a Bpest-vidéki villamos vasut Ujpest—Rápospalota felé; 3-án, 1795-ben halt meg Wodgwood J., a nevéről hires kőedénygyártás feltalálója; 1900-ban épül meg a Budapest—nagyváradi telefon; 4-én, 1849-ben meghalt Gabelsberger G.; 5-én, 1643-ban született Newton F. csillagász; 7-én, 1834-ben született Reis Fülöp a telefon feltalálója; 8-án, 1642-ben meghalt Galilei fizikus; 10-én, 1778-ban meghalt Linné természettudós; 11-én, 1896-ban az óbudai hajógyárban —15° R-nél üzembe vették az úszó dokkot; 13-án, 1847-ben meghalt Budán József főherceg Magyarország utolsó nádora; 27-én, 1706-ban született Franklin B. a villámhárító feltalálója; 1833-ban meghalt König Ferenc a gyorssajtó (kis „amerikai" nyomdapép) feltalálója; 18-án, 1903-ban Marconi az első drótnélküli táviratot küldi az Egyesült-Államokból Angliába; 19-én 1736-ban született Wat James a kondenzátor feltalálója; 1813-ban született Bessemer Henri a nevéről ismert világhirü acél feltalálója; 22-én, 1775-ben született Rmpère fizikus és matematikus; 1891-ben meghalt Ybl Miklós épitész; 26-án, 1898-ban a Bpest közuti vaspálya-társaság összes vonalai villamos üzemre elkészültek; 28-án, 1876-ban meghalt Budapesten Deák Ferenc; 30-án 1889-ben meghalt Mayerlingben Rudolf trónörökös.

Sok pezsgőt ihatnak Budapesten, mert annak adójából sok minden létesül. Igy a Várszinház tüzbiztonságának fokozása végett végrehajtott átalakitási és egyéb karbantartási munkálatok költségét: 320 ezer koronát szintén abból fedezi majd a főváros.

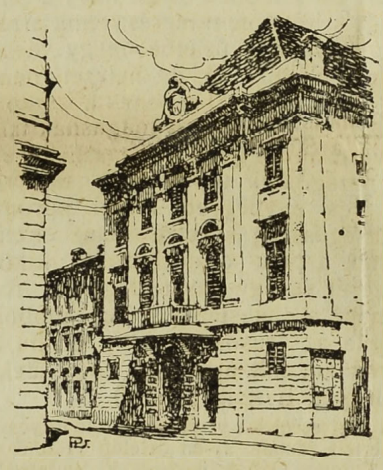

Várszinház. — Részlet a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Nagygyülésre jöttek össze e hó 10-én este a Politikus Greizler nagytermében az I. kerületi iparosok és kereskedők, hogy megvitassák a kereseti adó révén rájuk zuduló sok irodai munka elkerülhetését. Nem az adó ellen tiltakoztak, hanem a terhes könyvelés ellen. A *Ravasz* László és *Fabényi* Sándor elnöklete alatt álló I. kerületi iparosok és kereskedők köre hivta össze a gyülést, melyet Fabényi nyitott meg és *Ráskay* Alfonz ügyész ismertette a törvény utasitásait. Elsőnek dr. *Dobsa* László az Iposz igazgatója szólalt fel nagy tetszés között mutatva rá az utasitás viszás intézkedéseire. Dr. *Kemény* Dezső, az Ipar és Kereskedelmi Kamara titkára, *Naményi* Ernö orsz. Iparegyesületi titkár, dr. Szarka István, az orsz. kereskedő és iparosszövetség titkára, beszéltek ezután szakszerüen, okosan, szellemesen és végül *Laufer* Zsigmond terjesztette be a határozati javaslatot. Ehhez hozzászólt elsősorban, *Kollár* Gábor összetartásra buzditva a budai iparosokat, *Máthé* István, akinek hazafias felszólalása kiváltotta sokakban a két kör fuziójának óhaját és Viraág Béla, aki mint a *Hollós Mátyás Társaság* kiküldötte, az utasitás antikulturális visszásságára mutatott rá. Végül *Fabényi* Sándor elnök elmondotta azt, ami mai vezető cikkünk megirására késztetett bennünket.

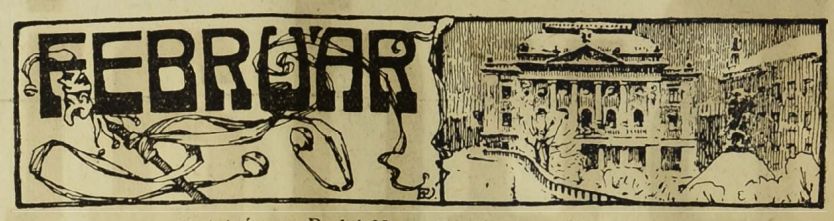

Mutatvány a Budai Nagy Naptárból — Vigadó

Hónap fej. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Félmillió koronába kerül a Szép Juhászné mellett, a Budakeszi-út 91. szám alatt levő erdőőri lak jókarba helyezése, melyet a legutóbbi városi közgyülés megszavazott a községi adópótlék többletének terhére.

Hihetetlen, hogy egy láncos kút, mely az óbudai uj temetőt fogja disziteni — épitési költségével együtt 182 ezer koronába kerül. Igy tárgyalták ezt a főváros legutóbbi közgyülésén, ahol az erre a célra már engedélyezett 90 ezer koronára még 92 ezer koronát szavaztak meg. Erős a gyanunk, hogy ennek a láncos kútnak lánc szemei vert ezüstből lesznek.

Vanek József aki ma egyik legkiválóbb azinpadi gyorskarrikatura rajzolónk a napokban érkezett meg harmadik turájáról. Először Németországban, azután Csehországban, majd Ausztriában és most Magyarország nagyobb városaiban lépett fel nagy sikerrel. Vanek ama művészeink közé tartozik, aki jótékony célok javára már százszor fellépett teljesen dijtalanul.

Feltünést és alapos megijedést is okoz a kormánynak a főváros közmunka programmjára adott válasza, mely tulajdonképen rövid figyelmeztetést tartalmaz: ugy intézkedjék a Közmunkák Tanácsa, hogy a kormánynak feltett szándéka a közterek beépitése, a legrövidebb időn belül. Ez természetesen igen káros helyzetet teremtene egészségügyi, közlekedési és főképen város fejlődési szempontból. Különösen mi itt Budán éreznők ennek siralmas voltát, mert azt a kevés, nagyon kevés közteret, amivel rendelkezünk, még attól is megfosztana bennünket. Pedig ez felesleges, mert hiszen a a kormány magántelkeket is elvehet épitkezés céljára, sőt ezeken kivül annyi kisajátitott telekkel rendelkezik, hogy azokon a tervezettnél sokszorta nagyobb méretben is épitkezhetne.

Ifjúsági előadás volt a tabáni templom harangja javára Vizkereszt napján, amelyen a tabáni rk. Ifjúsági Egyházi énekkar „Pásztorjáték és a napkeleti bölcsek betlehemi csillagjárása" cimen előadást tartott *Göndöcs* Irma polg. isk. tanárnő vezetésével az I. ker. Czakó-utcai iskola tornatermében. A jótékony célra 3353 K jött össze és a felülfizetőknek ez úton is hálás köszönetet mondanak az agilis rendezők.

A Budapest III. ker. Népkör, mely Óbudán a Szentlélek-tér 4. szám alatt rendezte be klubhelységeit vasárnap tartotta tisztujitó közgyülését. Schubert Sándor lelkes elnöki megnyitó beszéde után egyhangulag a következőket választottak meg és pedig elnöknek: Bárczy István dr. nemzetgyülési képviselőt, Budapest volt főpolgármesterét, ny. igazságügyminisztert, társelnökök lettek, Schubert Sándor törv. hat. bizottsági tag és Nagy Ernő nemzetgyülési képviselő, ügyvezető elnökök: Fóthi Vilmos törvényhat. bizottsági tag és Weiszberger Ferenc, a Kartonnyomóipar rt. igazgatója, alelnökök: Biró Gyula gyógyszerész, Csézli Lukács fogász, Günther Béla törvényhat. biz. tag, Hermann Emil gyáros, Schlosser Károly törv. biz. tag és Spindler Endre ipartestületi elnök, főtitkár: Rottenberg Henrik dr., titkár: Hangel László, jegyzők: Kálmán Béla és Kornfeld Gyula, pénztáros: Stercz Gyula, ellenőr: Unger Pál, számvizsgálók: Flesch Nándor, Berger József és Guttmann Ármin, könyvtáros: dr. Renkey Gyula, háznagyok: Förster Konrád Fóthi Kálmán, ügyész: Németh Artur dr. Azonkivül választottak egy 24 tagu igazgató-választmányt és egy 60 tagu nagy választmányt.

A Katholikus Legényegyesület dec. 26-án a katholikus kör helyiségében *Ami jönntart minket* cimü szindarabot adták elő nagyon szép sikerrel. Főbb szerepeket Zeidler Micike, S. Hardek Lonci úrhölgyek, Henézi Gy., Sárosi F. és Zeidler János játszották. Sok tetszést arattak Henézi Gyula és S. Hardek Lonci.

BUDA Krónika

HISTORIÁS BESZÉLGETÉSEK folynak egy-egy Hollós Mátyás Társasági ülés után, amikor a választmány tagjai bor mellett csendes szóval elandalognak a multon: feltárul az emlékek kincses háza, előkerülnek tanulmányok, kutatások, feltevések, felvetődnek kérdések, kijegecesednek magyarázatok, amik mind Buda jobb megismerésére vezetnek. Legutobb *Aggházy* Kamil mondotta el, hogy József főherceg várbeli palotája a régi Teleki palotára épült. Ezen a telken hajdan két rozoga házikó állott s még előbb (a török időkben) ez volt a zsidó negyed — ezért nevezték a mai Disz-teret Szombathelynek. Teleki 1787-ben ingyen kapta ezt a telket a kincstártól, amelyiken azután szép palotál emelt, amire, mint alapra a főhercegi palota került. A Krisztina-város felé fekvő üvegcsarnok a régi Teleki ház két tornya közé van beékelve. Ettől jobbra (a mai Lovarda felé) volt hajdan egy kis tüzőrségi laktanya s balra a tizenkét öles rés, melyet 1849-ben a Naphegyről a honvéd ágyuk törtek. — *Bene* György pedig gyermekkori élményeiből beszélte el, hogy az Eszterházy palotában a Werbőczy utcában laktak a nagyszülői, ahol a portásnak egy kis idomitott róka volt, amit a kertben lévő kis barlangba zártak el. Egy napon a róka eltünt a lakásául szolgáló he-

Mutatvány a Budai Na gy Naptárból — Husvéti körmenet.
Hónapfej. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

lyéről és harmadnapon tudták meg, hogy a Szentháromság-utcában egy pincében verték agyon. Tehát az Eszterházy palota barlangja és a Szentháromság-utca pincéje valami földalatti csatorna, vagy folyosó által volt összekötve. Mint 8 éves gyerek 1861-ben a Nyári Szinkör „Bem apó“ cimü előadásán volt, amelynek az volt a nevezetessége, hogy a szinpad hátul nyitva volt s igy a háttere az igazi Gellérthegy volt. Ott dördültek el s füstölegtek az igazi ágyuk a darab szerep osztásához hiven.

A MAGYAR VIRTUS kedves esete történt 1604-ben, amikor Budavárában a török volt az ur és azt Pestről ostromolta Lotheringiai Károly. Karácsony előtt a magyar katonák nagyon unták magukat és Lehner százados vezetésével átrohantak a befagyott Dunán és uzsdi be a Musztafa pasa fürdójébe a mai Rudas fürdőbe. Nagy volt erre az ijedtség a nők fürdőjében. Ez rejtett hely volt, ahova még az eunochoknak sem volt szabad bejárásuk. A csupasz keleti szépségek között a daliás vitézek megjelenése olyan nagy riadalmat okozott, hogy az asszonyok, leányok otthagyták ruhájukat és csak lepedőkben, csupasz lábbal és jajveszékelve rohantak a városba. Később fürdőzés közben (a fürdő volt a török nő pletykahelye, különben az egyetlen ut, ahová kisérő nélkül mehetett) bizonyára kéjes borzongással tárgyalták a különös esemhéyt.

Gazdát cserélt január 1-én a villamos vasut: a régi Közuti és Városi V. V. részvénytársaság kezéből a szerződés értelmében a székesfőváros közönségének tulajdonába került s mely most életét, mint Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság folytatja. Az uj vezetés, amint értesülünk nagyobb változást készit elő január 15-től a közlekedés lebonyolitásában és föképen az elhanyagoltabb budai részeket kivánja nagyobb figyelemben részesiteni s ezért a 6-os számu kocsit áthozza Budára, a 7-est átviszi Pestre a Boráros térig és Óbudát bekapcsolja a belső körút forgalmába.

A legdrágább ingatlan Budán a legutóbbi adás-vevési forgalmi kimutatás szerint az Országház-u. 7. sz. volt, mely Walheim Béla és birtoktársairól Rechnitz Bélánéra szállt 18 millió koronáért. Az óbudai részen pedig a Bécsi-út 259. sz., mely Mága Józsefről Gaszner Pálra két és fél milió koronáért iratott át.

Nagygyülést rendez e hó 14-én vasárnap d. e. 10 órakor a II. ker. Iparoskör a III. oszt. kereseti és jövedelmi adó ügyében. Előadók: Farkas Elek és dr. Miklós Ferenc. A II. kerületi iparosság nagy érdeke, hogy minél nagyobb számban jelenjék meg.

Táncestét hangversennyel rendez a III. ker. Keresztény Társaskör jan. 13-án a Korona Vigadóban tagjai részére. A társadalmi téren kiváló eredményeket elért egyesület ezekkel az estéivel melegebbé, családiasabbá teszi az életet a különben erősen széttagolt Óbudán. A lelkes rendezőség élén nagy buzgósággal dolgozik Gebhardt József és Schäffer Ödön.

A tánciskola ma már legtöbb esetben nem iskola nem is tanulni járnak ide többé a „növendékek“: ez derül ki egy belügyminiszteri rendeletből. Tisztelet a kivételeknek, azokra szükség van, ám veszedelem, hogy a tánciskola ibolyaszerény neve mögött az érzékiség tobzódásának adnak hajlékot. És ez mindenkor jó üzlet volt, kétszeresen jó üzlet ma, amikor az erkölcsök meglehetősen rossz lábon állanak. Élelmes üzleti vállalkozók, akik annyira nem táncmesterek, mint amennyire nem tánc, hanem malacság az, amit ezeknek a lebujoknak a látogatói „lejtenek“. Zárt ajtók mögött tánciskolásdi cimén a bujaság mozdulataival orgiákat rendezni, ennek nem szabad megtörténnie a mai szomoru magyar életben, amely valósággal az elpusztulással viaskodik. Budán eddig nem volt különös panasz a tánciskolák ellen és a régi mesterek vigyáztak a jó hirükre, de ujabban sok szó esik az ujabb iskolákról és sok panasz is.

Elcserélte hivatását az óbudai Kisfaludy szinház, amikor anyagi érdekből most mozivá vedlett át. Ez az intézmény rövid fennállása alatt is nagyot lendített Óbuda kulturális életén s a közönség szeretete is hiven kisérte. Azonban számolni kell ennek a kerületnek anyagi teherbiró képességével, mely tulságos igényeket — sok-sok igazgatósági és egyéb nagy fizetéseket természetesen nem bir el. Mint szinház a Kisfaludy nemes és nagy missziót töltött be, mint mozi csak harmadrangú művészi intézmény lesz.

Bomladozik a hajógyári nemzetközi szocialisták tábora, mert a munkások tulságos magasnak találják a 80 korona heti tagdij járulékot, mely — szerintük azért oly magas, hogy a különféle szakszervezeti titkárok kényelmesen nyaralhassanak, mig a szegény munkás verejtékesen dolgozik.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Hatvankettedik rendes évi közgyülése volt a Dalkoszoru—Dalfüzér Egyesült Dalárdának január 6-án saját helyiségében Korona-tér 1 sz. alatt. A gazdag tárgy sorozatot *Torh* Ferenc elnök hatásos, magyar lélekből lelkedzett meleg szavu beszéde nyitotta meg, mely után *Nemes* Árpád terjesztette elő eredményekben gazdag, kiváló gonddal és irói tehetséggel megirt titkári jelentéséi. A tisztujitás során lényegesebb változások nem történtek.

Programmadás céljából a Budai Sport Club jan. 13-án (szombaton) este 8 órakor a club helyiségében (Margitpark kávéház külön terme) nagy tagértekezletet hivott egybe. Előadók: Eliás Jenő, Béles Géza, Fonád István, Kalocsay Sándor és Józsa György.

Magas jutalomban részesül az a becsületes ember, aki január 7-én a Fő-utcában, vagy a Budai Vigadó kávéházban az esti órákban egy arany karkötőt talált és azt II., Tölgyfa-utca 14. szám, félemelet 10. alá leadja.

Limonádé ezredes cimü vígjátékot adja jan. 14-én a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közművelődési Egyesülete (BIKIKE.) a városmajorutcai iskolában. A szereplők a mükedvelő gárda legjobbjaiból állanak. Az előadás előtt *Baránszky* Gyula dr. beszél „a dalegyletek céljáról és jelentőségéről“.

KÜLÖNLEGES SZÉP estélyi és báli ruhák jutányosan készülnek SEMSEYNÉ divatszalónjában, II., Batthyány-utca 67.

Üzletátvétel. Barcsa és társa cég, II., Zárda-utca 34., 2. és 4. számu üzlethelyiségét és a Rózsadombon lévő füszer- és csemegekereskedését átvették. Követelések jan. 10-ig bejelentendők dr. Feigler Károly ügyvédnél (IX., Üllői-ut 121.).

BÁLI ÉS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

IRATTÁR RENDEZÉSÉRE nyugalmazott tisztviselő (budai) kerestetik. Esetleg délutánra. Cim beküldendő e lap kiadójához.

ANGOLUL TANITANA lakásért irországi menekült egyetemi hallgató. Cime a kiadóban.

Szentendrei villamos
Pálffy-téri megállónál
Vidékiek!
Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráérték vásárolni
Szalay József
modern füszer- és csemegeüzletében, II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák, üditő italok kaphatók.

FIGYELEM! **BASS és WEISZ**
női divat áruháza
Belváros, Veres Pálné-utca 3. sz.
e héten eladásra kerülnek a legjobb minőségü 140 cm. sz.
TRICOT SELYMEK minden szinben méterje **5150.—**
Selymek, szövetek, vásznak, siffonok, bélés és rövid-árúk mélyen leszállitott árakban. Telefon: 139—47.

Kiváló jó borok
és izletes ételek kaphatók
GERSTL FERENC
vendéglőjében I. ker., Kereszt-utca 6.

Akvinkum.

Irta: *Lechner* Jenő dr.

Két ezredéves mult árnya és fénye lebeg a főváros budai részének müvelődés története fölött. Még a magyarság sok századon át ázsiai őshazájában élt, mikor már kulturélet volt e területen, ahol — pár kezdetleges — a történelmi idők küszöbén a kelta eraviscusok tanyáztak. A budai fürdők története is ezekre a messzi időkre nyul vissza. Óbuda helyén, a római megszálláskor épült Aquincum területén egykor állott eravicus város neve is a budai hév vizekkel van szoros kapcsolatban. A legrégibb város hirét itt Acinco néven őrizte meg a história, ami magyarra forditva vizbőséget jelent. A rómaiak *Aquincuma* is ennek a régi város névnek a felhasználásával kapott nevet, a város nevében benne van a latin *Aqua, a Viz.*

A kelta *Ak-ink*-ról nevénél többet alig tud a történelem, vizeiről, fürdőiről épugy semmit, mint kulturéletéről általában. Mikor a hatalmasan kiterjeszkedett római birodalom határszélein mindenütt a barbár népek letörései ellen itt őrállomást alapitott, akkor kezdenek a budai fürdőknek históriai nyomai kibontakozni. 1788-ban, az óbudai Flórián utcában egy mély gödör ásása közben régi római fürdő épület maradványaira bukkannak, amelynek alapján Schönvisner István archeologus kutatni kezdi e romtelep multjait s megállapitja, hogy római telep volt ez, melynek virágzása a Kr. utáni II—III. századra esik, s amely Hadrianus alatt municipiummá, Septunius Severus idejében koloniává fejlődött. A várost a népvándorlás hullámai nyelték volt el, a hunnok, longobárdok, gótok, avagy szlávok, magyarok, amint egymást felválltva uralkodtak e területeken, romokba temették s pusztulása annyira teljessé vált, hogy neve Aquincum is feledésbe ment. Csak a Hollós Mátyás humanista tudósai foglalkoznak a romokkal, a nagy király s történet irója, Bonfinius a trójaiak idetelepedett utódainak tulajdonitja alapitását s Sicambriának kereszteli el. A Schönvisner felfedezése után a régészeti kutatások 1820-ban vették kezdetüket a rendszeres ásatások pedig 1880-ban. A Flórián utcai már korábban feltárt fürdőházat 1881-ben az óbudai papföldön egy nagyszerü *hipocaustum* maradványainak földeritése követi s napvilágra kerülnek később egy *Aquaduct* vizvezeték pillérei is. 1887-ben egy *gőzfürdő* és egy *uszóterem* alapfalait bontják ki. Ezek a budai fürdők történelmének első konkrét adatai.

Ám a római fürdők ugylátszik nem ama gyógyvizek kihasználásával létesültek, amelyek Óbudán kétségkivül már az ókorban is ismeretesek voltak. Az Árpádok korában a József hegy körül fakadó gyógyvizeket *Aqua calidae superiores* néven nevezték, azaz *Felhévizeknek*, amelyekről nincsen megállapitva, vajjon a rómaiak idejében a feltárt fürdők táplálására felhasználtattak-e vagy sem. A fürdőépületek hipocaustum berendezése, vagyis a fürdőtermek fütő szerkezetének felismerhető nyomai inkább arra utalnak, hogy itt a római szokás szerint aquaeductokyn idevezetett hegyi forrásvizek szolgáltak a fürdők táplálására. Igaz, hogy Aquincumnak csak egy részét ismerjük, a város nagyobb része Óbuda háztömbjei alatt pihen eltemetve s nincsen kizárva, hogy az eltemetett s alighanem mindenkor felderitetlenül eltemetve is maradó alapfalak is igazolják az óbudai hévvizeknek az aquincumi fürdőkkel való kapcsolatát, amit adatok hiján is joggal feltételezünk. Ilyen irányu balneo-archeologiai kutatásokról nincsen tudomásom, az Aquincummal foglalkozó gazdag irodalom sajnos ugylátszik a fürdőkkel kapcsolatos régészeti kutatásokban erre sehol sem terjeszkedik ki.

Népfőskola van Óbudán a Kórház-utcai elemi iskolában, melyet a Keresztény Szociálista szakszervezet tart fönn. Az előadások háromszor hetenkint 3 órában vannak este, a legkiválóbb szakerők közreműködésével. Jelenleg 70 növendéke van. Igazgatója: *Várady* József tanitóképző int. tanár, előadók: Fallenbüchl Tivadar, Flanyek Gyula, Czibolen Endre, Nagy Rezső, Németh József.

ELSŐRENDŰ TÉLI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

Fagyás ellen — Perniol fagybalzsam „Syren" drogéria II., Fő-utca 7.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Forgács Béla.*

A Rimamurány-salgótarjáni vasmű rt. január 16-ra rendkivüli közgyűlést hiv össze, amely elé az igazgatóság azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy az alaptőkét 200 millió K-ról 400.000 K n. é. új részvény kibocsájtása által 280 millió K-ra emeljék fel. Az igazgatóság az új részvényeket a régi részvényeseknek 5:2 arányban szándékozik átvételre felajánlani. A társaságnak a háború befejezése óta ez a nyolcadik alaptőkeemelése, mely azért vált szükségessé, mert a vállalat termelése a tavalyi májusi részvénykibocsájtás óta továbbra is lényegesen növekedett; de meg az értékviszonyokban beállott óriási eltolódások is megkövetelik, hogy a vállalat üzleti terjedelme és saját tőkéi között az összhangot igyekezzenek helyreállitani. A most kibocsájtandó uj részvényekből származó bevételt részben a folyamatban levő beruházások fedezésére, részben pedig a bankterhek csökkentésére fogják felhasználni.

A Lloyd-Bank előreláthatólag 200 millió koronáról 300 millió koonára fogja szaporitani alaptőkéjét.

A Brassói cellulosegyár rt. (a Magyar általános hitelbank érdekeltsége) 1922. augusztus 31-én lezárt mérlegében 15 millió korona alaptőke mellett az előző évről áthozott 266.446 K nyereségmaradvánnyal együtt 18,664.143 K tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 16,152.354 K-val szemben.

A gróf Csáky László prakfalvi vas- és acélgyár rt. 1922. szeptemberi kibocsátásu ideiglenes részvényelismervényei a Budapest-lipótvárosi takarékpénztárnál január 8-tól végleges részvényekre eserélhetők ki.

A Klotild első magyar vegyipar rt. most hajtja végre az 1922 szeptember hó 9-én megtartott közgyűlés által elhatározott alaptőkeemelés második részletét. A társaság a részvényeseknek 37.500 darab részvényt ajánl fel.

A Krausz-Moskovits egyesült szeszgyárak részvényeit a közeljövőben fogja a tőzsdére bevezetni a Munk és Davidsohn-cég. Magánforgalom jelenleg 20.000 K körül nagy keresletnek örvend.

A Klein és fia finom pipereszappan- és illatszergyár rt. január 15-én rendkivüli közgyülést tart a 10 millió K alaptőkének 20 millió K-ra való felemelése tárgyában.

A Hobé-részvények bevezetése néhány formalitás elintézése után már a közel jövőben feltétlenül megtörténik. A bevezetést a *Baumfeld* Zsigmond fia cég fogja intézni.

Cassandra Likőr Bowle Cocktail
Budán, I, Zita királyné-ut 7. különlegességek

Philadelphia kávéházban
I. kerület, Alagut-u. 3. sz.
Esténkint kitünő cigányzene. Elsőrangu italok. — Gondos kiszolgálás. — 5 billiárd asztal.
HIDEG SZINHÁZI VACSORA.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. kerület, Margit-körut 54. sz.
Elsőrangu konyha és pince. Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fűtve. — Elsőrangú konyha és fajborok. Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

Előkelő közönség bevásárlási helye
Dr. Herceg Sándor
fűszer és csemege üzlete
VÁR, URI-UTCA 30. SZ.
Csakis a legjobb minőségű áruk. Pontos és figyelmes kiszolgálás

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

Csipkék, fátyolok,
női divat különlegességek és függönyök
Hoepfner
m. kir. udv. szállitó csipkés boltja
IV., Koronaherceg-u. 20. Telefon: 118—81.
KORONA-UTCAI OLDALON.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

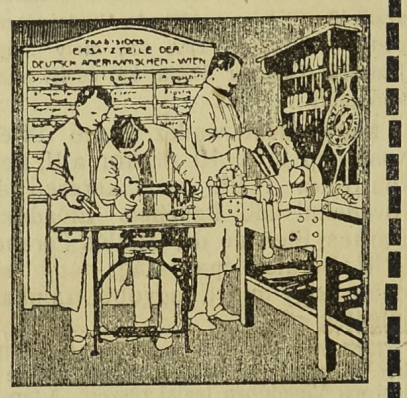

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR**, Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize

Akar jól mulatni?
Menjen el: — I., Alkotás-u. 7/b
Déli-vasut kávéházba,
ahol mindennap délután és este HOFFMANN VILLY, nagy, szimfonikus zenekarával hangversenyez Kitünő meleg vacsora. — Elsőrangu fajborok. — Polgári árak

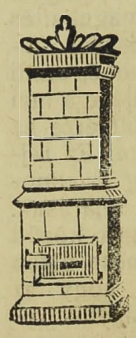

! Kályhás!
BÉRES MÁRTON
I. ker., Lógodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Orszagos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

SPECIAL ELEKTRO- ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
I. KERÜLET, GREGUSS-UTCA 3. SZÁM
Gyárt: Orvosi műszereket, készülékeket és tömegcikkeket, fizikai műszereket, feszmérőket, légürmérőket, hőmérőket, mérnöki- és laboratóriumi műszereket
Szerel: reklámvilágitást, titkos vészjelzőt, házi és rendes telefont, speciális villanyvilágitást
Javit: kismotorokat, áramátalakitókat, villamosfőző és fűtőtesteket, villamos vasalókat.
Találmányok kidolgozása!

Női divatszalon
szabászati és modellkészitési
tanintézet. Esti tanfolyamok.
Tökéletes kiképzés.
SEMSEY SÁNDORNÉ
II., Batthyány-u. 67. (Széna-térnél)

MAGYAR GAZDÁK TEJÜZEME R.-T. Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg **Bieber Károly** lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

Kiadó VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77.

Budai Napló

XX. évfolyam. 765. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám: 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 20 korona. 20 mm. magas hirdetés 400 K. Nyilttér sora 100 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. január 21-én.

A polgári front

áncai és őstornyai a *kaszinók.* A olgárság nem szervezhető ugy, int a munkásság, mert a polgárág nem áll egyenlő sorsban élő ömegekből, hanem különféle sorsan élő önálló egyedekből. Ezeknek egélhetési és gazdasági viszonyai nnyira különbözők egymástól, hogy gysorba alig állithatók.

Tehát csak a társadalmi szereplés évén sorozhatók egy frontba és ott igényeikhez mérten, vagy a szegéyebb keretek között élő iparoskörbe, agy a magasabb igényeknek megelelő polgári körbe.

Nekünk itt Budán nincsenek mágás kaszinóink, holott a Park Clubak éppen Budán volna a helye.

Ezek a kaszinók és társaskörök, agyrészt már is birnak hagyomáyokkal és ezeket kell őrizni, ápolni, jleszteni. Angliában a polgárságot em kell megszervezni, mert ott inden ember tagja valamely clubak és valamely politikai pártkörnek. lt a bolsevizmus nem tud lábrapni, mert a munkásság zöme is olgári módon, kaszinókban él.

A budai öntudatos társadalom ezt a nem is tudta, de ösztönszerüen érezte és ennek tulajdonitható, gy a kaszinók taglétszáma erősen eggyarapodott. De tovább is ment. rivalizáló kaszinók fuzióját kövei az arra született, a rátermett zérek vezetése alatt. Az egyéni vényesülés ambicióit leperzselte a olgárság öntudatos föllépése, mely érezte, hogy nehéz napok, uj megóbáltatások előtt állunk.

Maroknyi csapatok megrohanása len védekezik. A pillanatnyi sikek nem vezethetnek országrontásra, kialakul a polgári front.

A hegyvidéken már megtörtént a zió, s ott a társadalmi körbe belevadt egy kulturális intézmény, a épművelő Egyesület. A Krisztiában most folynak a megbeszélék a két kaszinó összeolvadásáról. elenföldön nagyszabásu társadalmi akulást terveznek a vezető egyék, amely fölszivná a tengő egyeiléseket, amelyek csak bizonyitják polgárság tömörülésre törekvő igyát, de azt kielégiteni nem tudk. Óbudán az uj Népkör megalalása bizonyit állitásaink mellett s jlakon is erősen mozognak, hogy nekik mindenképen távoleső társ egyesülésekhez hasonlót teremtnek, ahol kialakulhatna az a törekis, hogy Ujlak, mint külön kerüt, mint fürdő- és kertváros épüln ki és kezdjen külön önálló etet. A körzetébe eső Császár- és kács-fürdőkön kivül a világhirü ária-forrás is jogosulttá teszik ezt törekvést, s az a természeti helyt, hogy a Császár-fürdő tetejéről aloghidon a Rózsadombra juthat fürdőközönség, nagy perspektivákat nyitnak e városrész öntudatos fejlesztése elé.

A veszedelem előérzetében forrong a polgári társadalom, amiről más helyen adunk hirt, nehogy nagy események előre ki nem számitható következményei ne találják ismét szervezetlenül.

Ezt az országot többé politikai kisérletek nyulává nem tehetjük és Buda polgársága sem kivánja a vértanusággal pecsételt ellenforradalmakat, ha azt látja, hogy hiába hull a vértanuk vére.

Most a békében igyekezzék minden polgár a frontra és most kell megerősiteni a front bástyáit és sáncait: — a kaszinókat.

Az előcsatározások megindultak a főv. törvényhatóság 1923-ban lejáró mandátumaiért. Ezek élén Óbuda halad, ahol a szervezkedés a legerősebb tempóban folyik s az erőviszonyok láthatólag máris eltolódnak, mert uj és uj csoportok képződnek a meglévő keretekből rekrutálódva. Jellemzésképen megemlitjük, hogy a Demokrata-kör egyik választmányi ülésén gyüjtést rendeztek „alkotmányos költségekre“ (de régen volt, mikor még a választási pénzeket igy hivták) és 160 ezer korona gyült néhány perc alatt össze. Az ébredők Héjjas Iván ünnepn hatalmas tömeget mozgósitott, amely egységes erejét, megingathatatlan meggyőződését bizonyára a választásokon is fogja érvényesiteni, mert az ünneplés csak erőpróba volt, amely kiválóan sikerült. A keresztényszocialisták Kontrától idegenkednek s ha a neve a községi választásokon előtérbe kerül, akkor ujra szembe kerülnek a Wolff-párttal, mint a legutóbbi országos képviselőválasztásokon. A villamos alkalmazottak ugyanezen okból a ker. szocialistákkal haladnak együtt, mert nekik Kontra képzeletben lefestette azokat a fehérre meszelt házikókat, amik a villamos társaságiaké lesznek, amely házikók azonban csak a képzeletben állanak. Az uj Népkör a Schubert-párt ázsióját emeli és az uj kör szolgálatkészsége, amelylyel bárkinek rendelkezésre áll a mostani legsulyosabb kérdésben: az adóügyben, bizonyára sok embert kötelez le magának. A szociáldemokrata-párt legutóbbi nagyhangu plakátjelszavait, amit a választáskor zuditott az öntudatos elvtársak szivébe — nem akarnak a választás eredményessége dacára sem onnan kiszellőződni, sőt most számon is kérik a „több kenyér, jobb kenyér“ stb. igéreteit. Akkor még hittek nekik, de azóta fordult a világ. A két budai szakszervezeti szocialista képviselő Batitz és Kéthly egyszer sem volt elvtársai között — a képviselői napidijak felszedése sürgősebb nekik. Ezekután Kéthly már igazán kétli, hogy valamikor képviselhesse a budai munkásságot. A főalakulások mellett alkalmi asztaltársaságok is tarkitják már a küzdőteret kicsiny vizipuskájukkal készülve a döntő küzdelemre: a városházi uralomra.

Mostoha a sorsa még az utburkolásoknál is Budának, bár itt is a legelhanyagoltabb a helyzete. És nemcsak a külső területen, hanem főleg a budai belső területeken. Ott ahol makadámutak vannak, kezdve a Tabánon keresztül a Naphegyen át a Krisztinaváros minden oldalán, a Viziváros és főképpen még a III. kerület számtalan helyén olyan nagymérvü az utak elhanyagoltsága, hogy azok jókarba helyezése elsőrendü közlekedési érdek. Régebben, amikor a budai kerületek állandóan kisebbségben voltak, amennyiben a pesti kerületek a IV—X-ig, vagyis a 7 kerület együttesen mindig leszavazta a budaiak kivánságait, ez érthető volt, ma azonban amikor az igazságosság, a méltányosság és főleg a mulasztott hibák következtében a reperáció ideje következett el, indokolt és méltányos, hogy a budaiak kivánságait végre teljesitsék, annak dacára, hogy egy darab kockakő 63 fillér helyett 160 kor. és a zuzott kő köbmétere 16 kor. helyett 1800 korona.

Nagy kölcsönt, öt és félmillió K-t kap a Hungária ásványviz üzeme a fővárostól öt évi időre 5% mellett, hogy a vasbeton szerkezetü ivó csarnokának megépitését az Erzsébethid alatt befejezhesse, mely remélhetőleg néhány héten belül meg is lesz. A kitünö gyógyviz közönsége nagy mértékben emelkedik s igy szükséges volt már a modernebb átépités. A csarnok megnyitása után a nagyközönség az időjárástól védett (télen enyhén fütött) helven ihatja majd a Hungária vizet, a kurának megfelelően a viz megivása után vagy pihenőt tarthat a csarnokban, vagy a csarnokhoz tartozó elég tágas sétahelyre mehet. Az ivócsarnok egy részében fog történni a viznek palackokban való árusitása, mert bár a Hungária-viz gyógyhatása kétségtelenül a forrásnál a legnagyobb, a betegek egy része vagy nem képes a forráshoz járni ivókurára, vagy egyéb okoknál fogva inkább haza viteti a vizet.

Baránski Gyula a közgyülésen kifogásolta, hogy a mult év januárjában elhatározott épitkezést csak szeptemberben kezdték meg, majdnem a téli időszak beálltával, ugy, hogy most az épitkezés megakadt, mert a betonmunkálatokat a téli fagy következtében nem lehet elvégezni és a 2,500.000 korona felemelkedett 5,500.000 koronára és tudomása van arról, hogy ebből az 5,500.000 koronából sem telik ki az épitkezés és talán még a 10 millió koronát is el fogja érni.

A nagy költség dacára az ivócsarnok nem kerül megfelelő helyre (sokkal alkalmasabb a Döbrentey-tér) és a gyógyulást kereső szegény emberek ingyenes ellátását sem látja biztositva. Az aggodalmakat Bucsánszky főjegyző oszlatta el, kifejtve, hogy az ingyen csap meg van most is és meg is marad és hogy a Döbrentey-téri megoldást a Közmunkák Tanácsa ellenezte mert ennek a vidéknek még nincs meg a végleges szabályozása.

A Petőfi ünnepségekről tette azt a jellemző megjegyzést egyik nobilis gondolkodásu barátunk, hogy a lapokban közölt cikkek és az élőszóval történt előadások mindenről szólnak csak éppen arról az egy kis mellékkörülményről nem, hogy Petőfi költeményeket is irt. De azt sem merte senki fölemliteni, ami pedig Petőfi egész életére kihatással volt, hogy költői nagyságát annak köszönheti, hogy az édesatyja elüzte a háztól. Ha Petőfi véletlenül otthon marad és apja mesterségét veszi át, akkor talán irt volna rimes klapanciákat azokra a papirosokra, amikbe a hurkát és kolbászt pakkolta volna az üzletben megforduló kisasszonykák és más szerelmes fruskák számára, -- de világhirü költő aligha vált volna belőle. Nem sértette volna Petőfi nagyságát, ha mindezeket megirták és elmondták volna róla.

Vastapsot kapott a Várszinház jan. 15-iki „Váljunk el“ előadásán a budai uri társadalom kedvelt tagja: Fittler Imréné, akit a szinlap *Lady* Erzsébet néven jelzett. A szinpadon való első bemutatkozása igaz értékeket mutatott, amit a zsufolásig telt nézőtér lelkesen honorált is. Emberivé finomitotta szerepét, kidolgozta a legapróbb részletekig és nemes, müvészi tudásával keretezte, ugy, hogy elfogadtuk elhittük azt és ugy, ahogy ő nyujtotta. Könnyedén játszott és több meleg jelenete őszintén elragadott bennünket. Partnere *Czakó* Pál volt, aki érett technikával adta egyikét a legjobb alakitásoknak: munkája egész — átérzett szinészmunka, élő és szuggesztiv erejü, mely a vigjátéki tónusban is rátalál biztosan az élet és sors mély értelmére és kifejezésére. Az emberi szellem kis térfogatban lejátszódó harcait kiváló „elan“-nal vivták meg valamennyiünknek a gyönyörüségére. A többi szerepben jó volt Ligeti Mariska, Orbán Viola, Ungváry és Sármássy. A rendezés sikerült volt. Itt emlitjük meg, hogy a szinház ruhatárai nem felelnek meg a hivatásuknak: tulságosan kicsinyek és egyszerüek, ugy, hogy telt nézőtér esetén, mint ez estén is — sok bosszankodásra adnak okot.

Budai prológ, mely cimen mai tárcánkban közöljük *Szávay* Gyulának a budai Petőfi ünnepen elmondott bájos prologját, melyet Budán minden Petőfi ünnepélyen el kell szavalni. A Budán élő nagy poétának Budára pazarolt szeretetét szivesen kell viszonoznunk azzal, hogy az ő szavával köszöntsük Petőfit.

Óbuda szinház nélkül.

— A Kisfaludy szinház ügyében. —

Kulturális katasztrófának tartjuk, hogy Óbudán a Kisfaludy szinház átalakult mozivá és a szomoru helyzet megvilágitására közöljük a szinház volt igazgatójának ez ügyben hozzánk intézett érdekes levelét.

Nekrológszerü hirt közölt a Budai Napló abból az alkalomból, hogy a Kisfaludy szinház a komoly művészet kultuszától átmenetileg a moziüzemre tért át és szeretetreméltó szavakat szentel ez alkalomból a Kisfaludy szinháznak.

Nem anyagi érdek, hanem anyagi kényszerűség késztette a szinház vezetőségét erre a lépésre.

Szeptember elején inditottuk meg az uj szezónt s ekkorra a drágaság oly méreteket öltött, hogy *a napi költségek kerek harmincezer koronára rugtak.* A kiadási tételek tömkelegéből jellemző adatként kiragadom a társulat s zenekar tagjainak villamos-költségeit, ami egymaga napi háromezer koronával terhelte meg a költségvetést. Rikitó furcsaságként emlitem meg, hogy hatósági dijak fejében, amelyek havonta százezrekre rugtak, majdnem annyit fizettünk, mint a Vigszinház, a Blaha Lujza szinház vagy bármelyik más fővárosi szinház, lévén a fővárosi hatóságoknak az egyik szinház ép oly kedves gyermeke, mint a másik. Amikor az egyenlő bánásmód elvének tarthatatlanságára felhivtuk az illetékes körök figyelmét s feltártuk előttük azt, hogy a kis befogadóképességü s különleges hivatásu Kisfaludy szinház a rettenetes dijakkal megbirkózni nem tud, s hogy némileg mérsékeljék azokat: mindenütt azt a stereotip vá aszt kaptuk, hogy szinház és szinház között különbséget tenni nem lehet! Sorsdöntően szólt bele a vitába a pénzügyminisztérium azon az ankéten, amelyet *Pekár* Gyula, a volt kultuszállamtitkár hivott egybe a Kisfaludy szinház megsegitése ügyében. Az államtitkár, *Wlassics* báró s még többen, akik művészpolitikai szemmel kezelték az ügyet, szivvel-lélekkel a Kisfaludy szinház megsegitése mellett nyilatkoztak, de azoknak az uraknak a jószándéka hajótörést szenvedett a pénzügyminisztérium álláspontján, mely az anyagi támogatást azon az alapon tagadta meg, hogy a szinház ma már nem templom, már nem a művészet csarnoka, hanem üzleti vállalkozás, mely vagy megy, vagy nem megy, amihez azonban az államnak semmi köze nincs . . .

Ettől a naptól kezdve a Kisfaludy szinház megszünt mint kulturális zászló és a pénzügyminisztérium mentalitásával rájöttünk arra, hogy a Kisfaludy szinház valóban üzlet, még pedig rossz üzlet. Néhány lelkes magyar férfiu áldozatkészsége révén nem is két év alatt *hét millió korona* veszett el Kisfaludy Károly varázslatos nevének kultuszában. Német ajku emberek, ortodox-konzervativ emberek környezetében magunkra hagyottan két éven keresztül estéről-estére áldoztunk az ideálért, amelyet elérnünk — sajnos nem sikerült . . .

. . . Átmenetileg áttértünk a moziüzemre. Maguk a hatóságok is azon a nézeten vannak, hogy a mozgószinházak minden pártfogásra érdemesek. Csak azzal magyarázhatom azt a megkülönböztetett figyelmességet, hogy hatósági dijak fejében a mozik pont a felét fizetik annak, amit a szinházak fizetnek. A tűzbiztonsági szempont is ugy találja, hogy mozgószinházakban tűzveszély nincs, mig szinházi előadások csak jól dijazott tűzoltók asszisztálása mellett rendezhetök.

Mi tovább is keressük az utakat, a lehetőségeket, hogy a Kisfaludy szinházat eredeti rendeltetésének visszaadjuk. De elvárjuk az illetékes fórumoktól, hogy több megértéssel, nagyobb szeretettel s készséggel kezeljék a Kisfaludy szinház ügyét, mint eddig tették. Értsék meg, hogy a Kisfaludy szinház nem egészen a mi ügyünk. Egy egész kerület, közel százezer magyar polgár ügye. És némileg a magyar civilizáció ügye is.

Dr. Rottenberg Henrik
a Kisfaludy szinház rt. igazgatója.

Felmérik az országot Budáról, a Normafa környékén felállitott uj csillagvizsgáló intézetből, mely 500 méternyire áll a tenger szine fölött és nagyfontosságu gyakorlati feladatok megoldása vár rá. Mindenekelőtt a legnagyobb pontossággal kell megállapitani a csillagvizsgáló helyét és sarkmagasságát. Ez a meghatározás egy évig tartó csillagászati megfigyelést igényel. E nagy munkának óriási gyakorlati jelentősége van. A volt bécsi katonai földrajzi intézet volt ugyanis az egykori monarchiában a csillagászatilag legjobban megfigyelt hely és innen intézték a monarchia földterületének felmérési munkáját. A magyar nemzet nagy anyagi áldozatokkal járult a földrajzi intézet fenntartásához, mindamellett Magyarország területének csak kis részét mérették fel a bécsi intézet cseh vezetői, akik elsősorban Csehország pontos felméréséről gondoskodtak. Ezt kell pótolni.

Apponyi Albertné grófnő elnöklete alatt rendezi február hó 3-án, szombaton d. u. 4 órakor az évi rendes közgyülését az I. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület.

Jobb világ, szebb élet volt hajdan Budán. Viz helyett bort ittak az emberek, mely *olcsóbb* volt a jó viznél, mert az egyáltalán nem volt kapható. S mégis száz évvel ezelőtt csak kétszáznegyven sör- és borcsarnok akadt Schams szerint Budán, mig ezzel szemben Pesten nyolcszáz volt. Ennek az oka, hogy Budán csak az alsó néposztályból való iparosok, kézmüvesek és az itt állomásozó katonák jártak kocsmába. A jobbmódu polgárság a maga házában lakott és mindegyiküknek volt a közelben kis szőlőkertje, mely bőven ellátta a házi szükségletet ugy, hogy nem voltak vásárlásra utalva. A budai bortermelést különben az virágoztatta fel, hogy nem volt jó vizük és igy kénytelenségből is rászoktak a borra.

Ijesztő utvesztő az uj adók ki- és megismerése és ezért minden kerületben megindult már az adófizető polgárok szakszerü felvilágositása. A III. kerületben a nem régen alakult Népkör az első, amelyik a nagy járatlanságban utbaigazitást ad. *Pásztor* Béla részvénytársasági igazgató 1923. jan. 22-én és 29-én este 8 órakor a Szentlélek-tér 4. sz. alatti körhelyiségben ismerteti az uj kereseti adó törvényét. — A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége az I. ker. Iparos Körrel karöltve jan. 21-én d. e. 10 órakor ugyanezen tárggyal nagygyülést tart a Krisztina-téri iskolában. Beszél dr. Miklós Ferenc, a K. I. O. Sz. ügyésze, Máthé István és Müller Antal kereskedelmi tanácsos.

Hónapfej. A Hárshegyi ródlipálya.

Mutatvány a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

A rozoa omnibusz kileheli nemsokára döcögő páráját s mint Sz. K. V. meg fog szünni. Személyzetének fele átmegy az autóbusz üzemhez, másik fele pedig a fuvartelephez. Ezzel aktuálissá válik az autóbusznak Budára való áthozása, mely azonban előzőleg az alagut jókarba helyezését kivánja. Buda igéretet kapott, hogy ez meg is történik hamarosan, de félő, hogy az igéretek oceánjában ez is elmerül nyomtalanul, végrehajtás nélkül.

Nagygyülését e hó 21-én, vasárnap d. e. ½12 órakor tartja a Krisztinavárosi Kath. Egyházközség az Attila-utcai gymnáziumban.

A Károly templom javára, mely a Városmajorban épül és decemberben még szerencsésen tető alá is hoztak, a Hajas vendéglőben székelő Széchenyi asztaltársaság 10.000 koronát adományozott.

Közös sirba teszik azokat a halottakat, melyek a felhagyott és jövőre már teljesen feloszló ujlaki (Kiscelli hegyen levő) és az óbudai (Kórház-utcai) temetőkben nyugszanak és amelyekre 1923. nov. 1-ig az exhumálás szándékát az óbudai temető igazgatóságánál be nem jelentik. — Itt emlitjük meg, hogy az ujlaki temetőben levő szép nagy márványkeresztet az ujlaki r. k. egyházközség óhajtja a fővárostól megszerezni, hogy azt temploma mögött felállitsa.

Fogas kérdés a fogaskerekü rendszeressé váló folytonos menetdij emelése. Télen nem luxus a Svábhegyen lakni s aki mégis onnan jár le, vagy oda jár fel kénytelenségből, szegényes sorsának tovább vitele, munkahelyének felkeresése végett használja a vasutat és igazságtalan ezeknek rovására az amugy is tulmagas tarifát feljebb emelni. De másrészt érthetetlen is, mert Czenner Jenő igazgató szerint az emelésből a részvénytársaságnak egy fillér haszna sincs, teljes egészében a téli üzemet fenntartó főváros javára esik. A társaság javára engedélyezett nyári tarifaemelés alkalmával a kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy még a nyári emelésből eredő üzemi felesleget is a téli járatok deficitjének pótlására kell forditani. Hogy a mostani emelés a mérlegben pluszt eredményezne, az nem a társaság javára lenne. Miért kell ez a plusz a fővárosnak és miért éppen a szegény emberek zsebéből?

Fehér rózsa a jelvénye a gazdag müsoru jan. 21-iki estnek, mely a Szent Gellért fürdő márványtermében lesz.

A leégett házak még mindig ott meredeznek pusztulásukban a Földutca és Pacsirta-utca sarkán Óbudán. Ideje volna már, hogy a hónapok óta harctéri képet nyujtó romhalmazt a háztulajdonosok vagy megjavittassák, vagy teljesen lehordassák. A sarok telket pedig, mely a szabályozási vonalba esik sajátitsa ki a főváros és teremtsen ott rendet.

Áthelyezte a polgármester Szombathelyi György főszámtanácsost a III. ker. elöljáróságtól a központba s helyére *Gosztonyi* Aladár főtanácsost küldte ki. *Seidl* József kezelő főtisztet ugyancsak a III. ker. elöljáróságtól a II. ker. elöljáróságra s helyére innen *Horváth* Mihály kezelőfőtisztet küldte ki.

Ritka esemény van a Ménesi-uti kertészeti tanintézetben, ahol pompás virágzásban áll egy *agave.* Ez a növény a mi éghajlatunk alatt szokatlan ritkaság, Közép- és Dél-Amerika a hazája, Európa déli tájain is virágzik öt-hatéves korában. A növényházakban csak negyven-hatvan esztendő multán bont virágot, először és utoljára, mert a virágzás után elpusztul. Különös életéről a „százesztendős aloé"-nak is nevezik. A kertészeti tanintézet agaveja lehet vagy negyvenéves. Hamvasrózsás szinben ragyogó virágzatán négy-ötszáz virágocska nyilik. Hat-hét méter magasra szökken a szára, le kell sülyeszteni a földbe, hogy elférjen a növényházban.

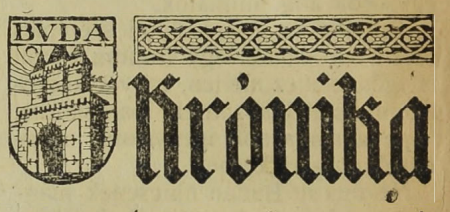

Krónika

A HAJÓHID EMLÉKE lassan elkopik, mindinkább kevesbednek az öregek, akik visszagondolásukkal fényesitgetnék annak romantikáját, felelevenithetnék a régi világot. Hajdan ugy beszéltek róla, mint valami istencsodáról.

Megbirja az még a százmázsás fuvaros szekeret is! És több ember megy azon át, mint amennyi valaha elvergődött az ujszászi hid alatt. És uri hintók is járják s az egyik előtt minden ember alázatosan megemeli a kalapját, mert abban ül az öreg József nádorispány és mellette egy szöszke szép gyermek, a Palatinus Mariska (igy hitták Alcsuthon), aki azóta mint Belgiumországnak királyasszonya halt meg. És a hid közepén, Budáról jövet balról, ott ül aranyos köntösben a nepomuki szt. János; kőfejében rózsakoszoru, maga fölött hét ragyogó bádog csillag, a lába előtt meg egy reszkető lángocska piros pohárban. Az áhitat igézete fogja el az embert. S ahogy elmerül a nézésibe: egyszerre csak jobbra kanyarodik el a csillagos szent János, hézag támad, a rejtelmes hid alatti erők szétfeszegetik ezt a nagy alkotmányt, s midőn föltekint: lát uszni egy palotát, mely ontja a füstöt, s roppant malomkerekeivel ugy fölkavarja a Dunát, hogy habzik bele a vize s táncra kerekedik a hid s táncol maga szent János is, mintegy dacolgatva karjában a benne nyugvó Jézuskát. Az a füstölgő palota gőzhajó volt. Vámot ezen a hidon csupán a szegény ember fizet. Az ur szabadon járhat át rajta, meg aki minden szegény volta mellett is urabb az urnál: mentes a diák is. Akkor mondta az egyik muzsafi aki ebédelni az iborkás asszonyhoz járt el a Dunapartra: „Két krajcár az egész vagyonom, mégis egy forintot birok megtakaritani egy nap: — harmincszor megyek át Budára, meg vissza, s megvan a hatvan krajcár." (Mert hogy ennyi ből tellett akkor a forint.)

Midőn lecsapott az első dér, ki akasztották a hidat. Éppen harminc

hat mérföldnyire esett egyszerre Pesttől Buda. Hajós emberek átáteveztek a zajló Dunán, de nagy pénzen s csak miután hagyakoztak és bucsut vettek a családtól. Nagy oka lehetett, ha valaki rászánta magát, hogy a ropogó jégen áttörtessen ilyenkor a másik partra: talán hogy egy vergődő kisebb élet árán megváltson ott egy nagyobbat. A fagyasztó szélben, a roppanó lemezek metsző élei közé ékelve „lulajoztak" a révészek; s ez a „lulaj" mint a sirály szava, rémesen hangzott el a jeges vizek fölött s a két város között; innen is, tulnan is szorongó néppel a folyó szélén. Megesett akárhányszor, hogy a ladikot szétmorzsolta az „enyészet jeges ekéje", s hajós és utas ott veszett örökre.

Egy-egy vigabb esztendőben kocsitartó vastagságra fagyott meg a Duna. S a természet, mely nem türi, ha élet nélkül van bármely alkotása: csakhamar megnépesité a merev, hideg tükröt. Ilyenkor vásári sokadalom zsongott a hátán, tüzhelyek hivó füstje karikázott a torlaszok felett, sipolt a bokrétás pereces, korcsolyázott a fiatalság. A mogzsibbadt városközi viszony ujra neki pezsdült s áldották a folyónak éltető halálát; mig végre megeredt az enyhesztő déli szél, mikor aztán megint helyre csavarodott a nepomuki szt. János, fekete papi süvegén ujabb rózsaknszoruval, melyet valami kegyes lélek tüzött oda, s karjaiban az uj fényre deritett, frissen mázolt Jézuskával. Egy nyári napon azonban végkép kiakasztották ezt a világ csodáját. Végképen és örökre. A hajóra vetett nagy hidat eladták az ácsnak s boldogságos patrónusát oda támasztották a Vizivároš templomának egyik sarkába. A derék vértanu azonban nem állhatta soká a száraz helyet, ahol porladozni látta régi dicsőségét. Elkéredzkedett egy buzás hajóra védő szentnek, mert még akkoriban több hitele volt neki, mint a mai pogány biztositó társulatnak. S ha istentelen kezek nem vétettek ellene, még ma is csodákat mivel: megoltalmazva a terhes hajót a vizen a tüztől, amiért dicsőség legyen ő neki.

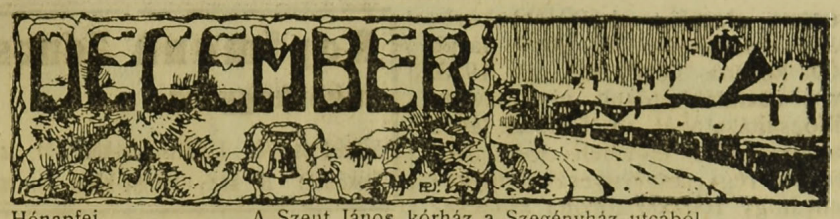

Hónapfej. A Szent János kórház a Szegényház utcából.
Részlet a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Palóczy Viktor*

Fekete statisztika a dunajobbparti köztemetők igazgatóságának mult évi összeállitása a hallottakról. Ebből megtudjuk, hogy a Németvölgyi temetőbe összesen 7 embert temettek, a Farkasréti temetőbe 2257 embert, akik közül 921 férfi, 973 nő, 158 fiu, 116 leány és 89 halvaszületett, gyermek volt. Az óbudai temetőbe összesen 1084 halott került, melyek közül 344 férfi 369 nő, 158 fiu, 130 leány és 87 halvaszületett gyermek volt. A vizivárosi temetőbe pedig 4 embert temettek. Összesen tehát 3352 ember halt meg és temetésük közül 3058 volt dijas (fizető). Összesen 79 emberrel kevesebb halt meg 1922. évben, mint az 1921. évben.

Margit bál. A Gellért szálló nagy hallját zsufolásig töltötte meg az egyetemi hallgatónők Szent Margit Körének báljára összesereglett előkelő közönség. A bál fényét József Ferenc főherceg és Zsófia főhercegnő jelenléte emelte. A főhercegnő remek fehér csipkés, ezüst himzésü ruhában volt. A bált dr. Tóth Lászlóné, Siegescu Edit, Dr. Fratrícs Jenő nyitották meg és József főherceg is jókedvűen járta. A jelenvoltak közül sok budai uricsalád volt, igy Dr. Bakody Aurélné, Horvátné Klaudy Bella, Haspelné, Szentgyörgyiné, Bangha Gyuláné, Printz Gyuláné, Viraág Béláné, Dr. Stefaics Gézáné stb. Leányok: Dr. Didler Ilonka, Klaudy Ella, Friedrich Sári, Dr. Schindler Marienne, Turnay Alice, Viraág Ilonka, Haspel Luci, Rüblein Margit és többen.

Kernács Pál ismét külföldi körutra indul, mert a sovány magyar koronával az ő csodálatos müvészetét értékelni alig lehet. Tüneményes fejlődését legutóbbi hangversenye is bizonyitotta, amikor a pesti Vigadó nagytermét zsufolásig megtöltő möértő közönség ünnepelte a budai fiatal müvész istenadta tehetségét. Áhitattal, csodálattal hallgatta s az egyes klasszikus müvet (*Mendelssohn, Glazounow* és a hazai kiváló zeneszerző: *Járay* István Kernácsnak ajánlott kitünő hegedüversenye) fenséges előadását. A legna yobbra hivatott fiatal müvész hajlongott a közönség előtt és mögötte a m. kir. operaházi zenekar is lelkesen tekintett a még igen fiatal mesterre, aki tüneményes talentumával a tengerentult is mihamarabb meghóditja.

Ünnepi beszédet mond dr. *Morvay* Győző tankerületi főigazgató Petőfi Sándor születésének 100 éves évfordulója alkalmából 1923 január 28-án d. u. 5 órakor a Városmajor-utcai iskolában. Utána a „János vitéz" cimü daljátékot adja a B. I. K. E. gárdája Lettner Vilmos rendezésével, kitünő szereposztásban.

Nagygyülést tartott jan. 14-én, délelőtt 10 órakor a II. ker. Iparoskör saját helyiségében. A napirenden a III. oszt. kereseti és jövedelmi adó tárgyalása volt, melyről Farkas Elek és dr. Miklós Ferenc adott elő és Wolff Károly is hatásosan beszélt.

A legjobb filmek vannak a *Skala* mozi müsorán, melyet mindig előkelő közönség néz végig. Legközelebb különösen válogatott darabokat adnak, melyek közül az Éj és virradat jan. 19—20-án, Prima Vera 22—23-án, Vörös Számum 24—25-én, Borgia Lukrécia 29—30—31-én, Út a boldogság felé febr. 1—2-án, Csillaghullás február 7—8-án kerül a kitünően vezetett mozi vásznára.

Lovag Dobrzyniecki Gergely ny. kir. mérnök 84 éves korában hunyt el néhány hét előtt. Állami és fővárosi szolgálatban 50 évet töltött el. Budapest térképének 1:25000 arányban való kidolgozása örök emléke marad nagytudásu mérnöki szellemének. A párisi világkiállitáson annak idején készült fővárosi térkép is az ő munkája. A városi mérnöki hivatalban levő munkái „Dobrzyniecki-féle térképek" néven közismertek. Családja a farkasréti temetőben helyezte örök nyugalomra nagyszámu rokonság és tisztelői jelenlétében. Benne Dr. Dobrzyniecki Árpád fogorvos édesatyját gyászolja

Budai prológ.

A budai Vár nagyünnepére irta:
Szávay Gyula.

Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

Itt Budán, hol nagybátyánknak
Attilának vára állt,
S Priskus Rhétorok vigyázták
A világur hun királyt, —
Hol fejedelmi népek éltek,
Prédikáltak szent Gellértek
S egyben táltosok, gyulák, —
Kardot vertek dali hősök,
Zönge lantot hegedősök,
Már ahogy folyt a világ, —

Itt, hol hőforrást lövell ki
Tüzkeblén a hegytorok,
Dörgő égben büszke Kontok,
Bendeguzok és Botondok
S Toldi lelke hánytorog, —
Hol síkján a Vérmezőnek
Árnyak mennek, árnyak jőnek
Fejetlenül éjfelen,
S Délszak- jszak fútta ágon
Nem a szél leng át a fákon,
Hanem a Történelem, —

Itt, hol Mátyás büszke vára
Száz szemmel néz a Dunára,
Multakon merengve benn:
Multból ime száll a költő
S századot századba öltő
Szárnycsapással megjelen. —
Jer mihozzánk, jer pihenj meg
Bérczfokán az ősi hegynek,
Utas, a nagy ut után,
Más világ ez s azzal kezdem,
Más az ünnep cifra Pesten,
Más az ünnep szép Budán.

Ünnepére nagy nevednek
Ráfonódik zöld keretnek
E repkényes romvilág:
Egy dombunkon rózsa reszket,
Másikon dus mézgerezdet
Ringat a nemes borág.
Siró dallal vígadunk mi,
Gyógyvizek közt bort iszunk mi,
Ősz apák morcos hada, —
S hegynek vágjuk kupáinkat
Miglen szép álomba ringat
Rózsamál és Gülbaba . . .

Szögleventék, hajlott vének,
Álmodásnak és mesének
Higyjetek ti jámboran:
Álmaimban most ez éjen
Kis patak mesélte nékem,
Hogy őnéki titka van.
Álmaimba ezt szövé be:
Lám Budának ezredéve
Van Fehéregyháza már
S mely keletről jő, a másik,
A százévi állomásig:
Itt csak keltegetni jár.

Én az álmot nem felejtém
S Fehéregyház lába mentén
Kövön csergő kis patak,
Árpád sirját rejtve rejtő,
Buvócskádban holtnak tetsző,
Én ma meginditalak.
Nézd, a másik Fehéregyház
Sirokat nyit, lelkeket ráz,
Multak utjain tapos. —
Költsd Árpádot, mondd: már várja
Honfoglaló katonája:
— Hős Petőfi százados.

Ifjak, lelkünk hü szerelmi,
S vének, fel hát ünnepelni,
Fel Budára, magyarok.
Ma Budánknak felhős arcán,
Ezredéves lelki harcán,
A reménység átragyog.
Öntse hirét minden tornya,
Könnyét minden érccsatorna
S bongja minden hü kebel:
Ne maradjon senki resten,
Hadd tudják meg szürke Pesten,
Hogy ma *Buda* ünnepel.

SZÓLJON
ismerősének akinek van eladó
:: háza ::
:: telke ::
antik butora
vagy akinek van bérbeadó
:: lakása ::
hónapos szobája
nyári lakása
mert nálunk ezt sokan keresik és dijtalanul közvetitjük. Irja meg levelezőlapon részletesen mi eladó vagy bérelhető és küldje a
BUDAI NAPLÓ
kiadóhivatalának
I. ker., Bors-utca 24. I. 2.
Telefon: 129—96.

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a
Kocsigyártó-bognár
ipartelepet
I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Tizedes mérlegek
súlyokkal együtt használtak, teljes jó karban eladók. Tel.: J. 88—72.

Kiváló jó borok
és izletes ételek kaphatók
GERSTL FERENC
vendéglőjében I. ker., Kereszt-utca 6

Szentendrei villamos
Pálffy-téri megállónál
Vidékiek!
Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráértek vásárolni
Szalay József
modern füszer- és csemegeüzletében II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák üditő italok kaphatók.

FIGYELEM! BASS és WEIS
női divat áruháza
Belváros, Vere
Pálné-utca 3. s
e héten eladásra kerülnek legjobb minőségü 140 cm.
TRICOT SELYMEK minden szinben méterje 5150.—
Selymek, szövetek, vásznak, siffon bélés és rövid-árúk mélyen leszállit árakban. Telefon: 139—

Cassandra
Likőr
Bowle
Cocktail
Budán, I, Zita királyné-ut 7. különlegesség

Petőfi emlékünnepet rendezett jan. 6-án a Rózsadombi Urak Sportegyesülete az Áldás-utcai iskolában. A gazdag és kiváló müsor sikerét S. Schak Marika zeneszerző és énekmüvésznő, Garay Etus, Burschik Heda és Nagy László szinmüvész szavalatokkal, ének és zeneszámokkal biztositották. Megkapó volt Sas Erzsébet unokáinak jelenléte, akiknek nagyanyjához irta Petőfi Sándor 1844-ben „Négyökrös szekéren" cimü gyönyörü költeményét.

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

KÜLÖNLEGES SZÉP estélyi és báli ruhák jutányosan készülnek SEMSEYNÉ divatszalónjában, II., Batthyány-utca 67.

A Medikus bál az idei bálok legszebb és legjobban sikerült báljai közé tartozik. Az előcsarnokban kék pálcás rendezők fogadták a vendégeket és az érkező József főherceg, Auguszta főhercegasszony, Zsófia főhercegnő és József Ferenc királyi herceget és felkisérték a termekbe, ahol az összegyült bálanyák fogadták őket. Radics Béla pedig rázenditett a hires medikus csárdásra: „Hallod rózsám Katika". A táncot Zsedényi Gábor Zsófia főhercegnővel nyitotta meg, mely után táncra perdült az ifjuság és reggelig járta. A jelenlevők közt sok volt a budai leány és urnő.

BÁLI ÉS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Fagyás ellen — Perniol fagybalzsam „Syren" drogéria II., Fő-utca 7.

Héjjas Iván ünnepelte az Éme. III. ker. szervezete nemzetvedelmi osztályának restaurálása alkalmából jan. 18-án a Kiscelli-utcai iskolában.

A Fa és Áru kereskedelmi r. t. a Szentendrei-ut 611/1. helyrajzi számu telekre iparengedélyt kért a III. ker. elöljáróságtól, mely azt öt évre adta csak meg, mert városfejlődési és rendezési szempontok igy engedik meg.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

ELSŐRENDŰ TÉLI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. ., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Magyar-Német Bank részvényeik tőzsdei bevezetése teljes sikerrel egtörtént. A Magyar-Német Bank vább halad a fokozatos fejlődés án és a jelenlegi 100 milliós ptőke szaporitása azért is szükges, mert a bankári érdekeltségz tartozó *Magyar szalámigyár rt.* amely legujabban a Nagytétényi téshizlaló rt.-nál is érdekeltséget lalt — mindegyre nagyobb tőkenyeket támaszt. E tranzakcióknak egbeszélése végett *Szász* Dezső érigazgató az intézet német érdekeltségeihez Berlinbe utazott.

Budapesti Takarék- és Vásárztár R.-T. most ünnepelte fennsának 25-ik évét. Ez alkalomból öldmivelésügyi minisztérium, a ros, valamiut számos érdekképet meleg ünneplésben részesiDemkó Dezsőt, az int zet rigazgatóját, aki most töltötte zolgálati idejének 25. évét és érdemei vannak.

Ganz—Danubius és Tsa gép-, n- és hajógyár részvénytársaigazgatósága a január 31-ére hivandó közgyülésnek javafogja, hogy az eddigi 14.400.000 korona alaptőke 21,600.000 koronára emeltessék fel, 9000 darab 800 korona névértékü, az 1923. évre osztalékjogosult uj részvény kibocsájtása által, amelyeknek teljes mennyiségére elővételi jog illeti meg a régi részvényeseket olyképen, hogy 100.000 korona kibocsátási ár lefizetése ellenében 2 régi részvényre 1 uj részvény fog kiadatni.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. kerület, Margit-körut 54. sz.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

Előkelő közönség bevásárlási helye
Dr. Herceg Sándor
fűszer és csemege üzlete
VÁR, URI-UTCA 30. SZ.
Csakis a legjobb minőségü áruk.
Pontos és figyelmes kiszolgálás

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

Csipkék, fátyolok,
női divat különlegességek és függönyök
Hoepfner
m. kir. udv. szállitó **csipkés boltja**
IV., Koronaherceg-u. 20. Telefon: 118—81.
KORONA-UTCAI OLDALON.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.
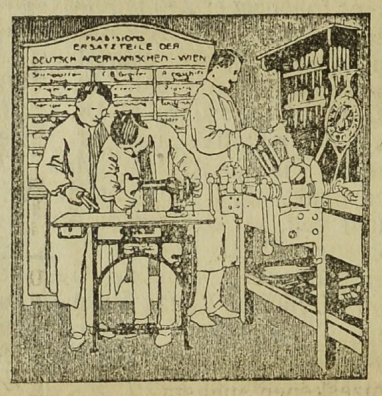

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Kézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize

Akar jól mulatni?
Menjen el: — I., Alkotás-u. 7/b
Déli-vasut kávéházba,
ahol mindennap délután és este HOFFMANN VILLY, nagy, szimfonikus zenekarával hangversenyez Kitünő meleg vacsora. — Elsőrangu fajborok. — Polgári árak

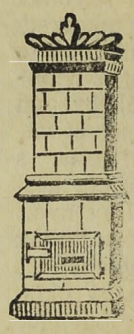

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Lógodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

SPECIÁL ELEKTRO- ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
I. KERÜLET, GREGUSS-UTCA 3. SZÁM
Gyárt: Orvosi műszereket, készülékeket és tömegcikkeket, fizikai műszereket, feszmérőket, légürmérőket, hőmérőket, mérnöki- és laboratóriumi műszereket
Szerel: reklámvilágitást, titkos vészjelzőt, házi és rendes telefont, speciális villanyvilágitást
Javit: kismotorokat, áramátalakitókat, villamosfőző és fütőtesteket, villamos vasalókat.
Találmányok kidolgozása!

Philadelphia kávéházban
I. kerület, Alagut-u. 3. sz.
Esténkint kitünő cigányzene. Elsőrangu italok. — Gondos kiszolgálás. — 5 billiárd asztal.
HIDEG SZINHÁZI VACSORA.

MAGYAR GAZDÁK TEJÜZEME R.-T. Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61.
BUDAPEST,
II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 152—61.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

: VIRÁG és TÁRSA.
Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 766. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám: 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 20 korona. 20 mm. magas hirdetés 400 K. Nyilttér sora 100 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. január 28-án.

A csúf politika

ön ismét ránk. Hozza a a községi választás. Pedig még alig heverte ki Buda társadalma a nemzetgyűlési választások ütötte sebeket.

Szocialista körökben már előre nulatnak a polgári társadalom nagy részülődésein, mely ismét apró csoportokra osztva akarja felvenni a harcot az egységesen felvonuló szocialista táborral. Mert bármennyire egyesül is a polgári társadalom, világfelfogása alapján mégis két részre fog oszlani: — a keresztény alapon álló és a liberális felfogásu pártokra. E kettő harcán nevet a harmadik. Sokkal inkább gyöngiti egymást a kettő, mint az, hogy a szociáldemokratáknak is meg van a maguk háta mögött a természetes ellenfelük — a keresztény szocialisták.

Ez a csúf politika ismét barázdákat szánt közénk, éket ver minden kis repedésbe és egy-két hét alatt szétrombolja azt a társadalmi épitkezést, amelyen verejtékkel dolgoztak jobbjaink egy év óta.

Érdemes volt-e? Érdemes lesz-e? Tudna-e más irányzat jobb helyzetet teremteni? Avagy csak eben gubát cserélünk s a megszokott igéretek helyett ujakat kapunk?

Érdemes-e feldulni a társadalmat, szabad-e eltolni a békét, mely érőfélben van? Nem ugy járunk-e, mint a parlamenti ellenzék, amelynek egyik vezérlő tagja arra intette pártját, hogy ne bosszantsák Bethlen miniszterelnököt, mert elmegy és igazán zavarba jönne az ország, hogy ki jöjjön helyette? Még nagy férfiakban is nagyon szegények vagyunk most. Csak a stréberek szaporodtak el.

Ez a csuf politika, mint a rosszkor jött bomba csap le a polgári front épitése közé és ha a polgárság nincs résen és nem képes különválasztani a politikai küzdelmet a társadalmi békétől, hát baj lesz belőle. A budai polgárság nehezen melegszik bele valamibe és nehezen is békül meg. Most a békülés utján járunk és a politika ösvényeit kerülnünk kell.

A községi választások éles harcából a polgárságnak sebek nélkül kell kikerülnie, diadalmasan, nehogy esetleg a nyert csata után összedőljön a társadalom s végül azon tünődjünk, hogy a kétes értékü politikai győzelem fölér-e a társadalmi békét ért csapással.

Áhitatos, hitbuzgó közönség részvételével nyitotta meg vasárnap délben dr. *Ripka* Ferenc elnök a krisztinavárosi r. k. egyházközség ez évi közgyülését, ahol dr. *Zelliger* Vilmos apát egyházi elnökkel együtt viselték az elnöki tisztséget. Beszédében a lerombolt tekintélyek és igy a legfőbb tekintély helyreállitását hangsulyozta, bejelentvén, hogy Mina altábornagy és Böhm ezredes hathatós közbenjárására nehány hónap mulva megkondul ismét a templom nagyharangja és végül polgári keresztény összetartásra buzditva a hiveket, bensőséges szóval emlékezett meg a közszeretetben álló plébánosról, aki 100 év óta az első, aki püspöki süveget nyert, emelve ezzel a plébánia diszét. Azután dr. *Gyulay* Lajos terjesztette elő a részletes évi jelentést, *Hrabovszky* Arthur előbb a pénztári jelentést, melyhez *Kemény* Ferenc számvizsgáló biz. elnöke jelentése után a felmentvényt megadta a közgyülés, utóbb a távol levő Lang József helyett az 1923-ik évi költségelőirányzatot terjesztette be, melynek kapcsán a közgyülés fölemelte az évi adót és ujból megválasztotta a lelépő tisztviselőket. Ripka Ferenc elnök előterjesztést tett a hivők uj kataszterére vonatkozólag, mert csak 5000 fizet adót s a statisztika 25 ezer katholikust mutat ki. Dr. Szabó Árpádnak a közgyülés által rokonszenvesen fogadott inditványa — mely a templomi áhitat emelését célozza — után Ripka elnök felhivta a hiveket, hogy a községi választásokra való tekintettel biztositsák *szavazati jogukat* és vétessék föl magukat a szavazó lajstromokba, — dr. *Bednarz* Róbert inditványozta, hogy az elnökségnek és különösen dr. *Ripka* Ferencnek szavazzon köszönetet a közgyülés ügybuzgó tevékenységéért, amit lelkes éljenzés közben köszönt meg az ünnepelt elnök.

Éjjel is siklik ezentul a budai hegypálya vasutja — felemelt tarifával, mely azonban a nappali közlekedésre is érvényes. Ennek eldöntése parázs vitára adott alkalmat a közlekedési bizottság legutóbbi ülésén, ahol a helyes álláspontot Mettelka Frigyes, Kricsfalussy Mihály, Zlinszky János védte, kimutatva, hogy a várbeliek amugy is nehéz közlekedési viszonyait csak javitani szabad és nem restringálni. Ennek érdekében áldozatokat is kell hozni, hiszen kulturális és társadalmi igényeik jelentékeny részének kielégitése szervesen az alsó Budához kapcsolódik. A Várszinházba járó, számbelileg is emelkedő közönségnek is az érdeke, hogy a Sikló éjjel is járjon.

A nagy évforduló, a Petőfi centenárium juttatja eszünkbe, hogy a legelső Petőfi forditónak: *Kertbeny* Károlynak a szülővárosa aggsága és teljes elszegényedése idejére a Rudasfürdő egyik Dunára nyiló szellős szobáját nyujtotta utolsó menedékül, ahol meg is halt.

Élő szervezetekké kell átalakitani a most elavult, alkalmatlan működésü iskolaszékeket, hogy végre hasznos munkát végezzenek. Ezt fejtegette *Platthy* György dr. a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén, ahol rámutatott, hogy azok rendtartása még a nyolcvanas években készült és többé-kevésbé jogosult féltékenységet támasztott a tanitóság és laikus elemek között, mert az utóbbiak gyakran avatatlanul avatkoztak bele az elemi iskoláztatás sokszor nagy bölcseséget, körültekintést és tudást igénylő ügyeibe. Emellett mégis indokolt az iskolaszékek mai sovány hatáskörének megfelelő kiterjesztése. Az elemi iskoláztatás beteges állapotait gyógyitani hivatott törvényt már a jövő tanévben végre kell hajtani. Figyelemmel ezért a nálunk gyakran tapasztalt késedelmességre, már most felhivja a polgármester figyelmét legfőképpen az iskolaszékek reformjára. Nincsen megoldva az a viszony sem, amely az állami iskola igazgatása és a fővárosi közoktatás igazgatása között van. Itt vannak surlódási területek, ezeket a jövőre lehetőleg eliminálni kell. Mindezek a kérdések az iskolaszékek rendtartásában volnának rendezhetők, aminek nem látja törvényes akadályát. Jelenleg a még kinevezett iskolaszékek működnek, illetőleg hol működnek, hol nem. Egyesek hallatnak magukról egy-egy gyülés összehivása alkalmából (pl. a III. kerületi jan. 26-án tárgyalt Mettelka Frigyes elnöklete alatt) de a közoktatásügy előbbre vitele a jelenlegi helyzetben tőlük nem igen várható.

Közvetlen kocsit kér több ezer ember érdeke, akik gyógyulásért az Új Szent János kórházba igyekszenek. Egyedül a 77-es érinti a városból jövet a kórházat s igy kü önösen hóviharok idején s a különben is mindig szeles Retek-utcánál a ritkán közlekedő zugligeti és hüvösvölgyi kocsikra kell várni a sok bejáró betegnek, akiknek nedves időben ez az ácsorgás néha jobban árt, mintha otthon maradtak volna. Ezeket mérlegelve a Buda hegyvidéki társaskör és a Virányos-Kútvölgyi Gazdasági Egyesület a fővárost arra kérl, hogy a 14-es és 79-es villamoskocsik végállomását helyezze át a fogaskerekütől vagy a kórház előtt levő parkba, vagy a Kútvölgyi és Budakeszi út által határolt területre — ahol hurokvágány létesitésével pótkocsik is közlekedhetnek.

A Horthy-Sipőcz akció nagy jótéteményben részesiti az inségben szenvedőket, de különösen a nyomorgó középosztályt, melynek válságos helyzetét kellő tapintattal vizsgálja meg a tizenkettes intéző bizottság minden kerületben s ennek alapján segit a legszükségesebbel. Lelkiismeretes, önzetlen munkája a legnagyobb elismerést érdemli. A bizottságok az előljáróságokon működnek. Az eddigi meghatározás szerint az I. és III. kerület egyenlő mennyiségü ruhaneműt kap, még pedig 54 munkásruhát, 352 saccoöltönyt, 106 gyermekruhát, 226 gyermekkabátot, 661 pár felnőtt cipőt és 182 gyermekcipőt. A II. kerület a lakósság alacsonyabb száma miatt kevesebbet kap, még pedig az előzőeknek 65%-át. Az akció élén az I. kerületben *Badál* Ede előljáró, mint elnök áll; s mellette Kozák Károly. Legagilisabban dolgozik a bizottságban: gr. Apponyi Albertné, Szentgály Antalné, Horváth Árpádné, Kassics Gitta, Tegzes Károlyné, dr. Baranski Gyula, Joánovics Pál dr. Pyber Ignác, Perczell Béla. A II. ker.-ben dr. *Szalay* Sándor előljáró és dr. *Gergelyi* Ernő tanácsjegyző intézik ezt a segélyügyet és a bizottságban különösen Molnár László plébános, Neuschloss Kornélné, Eckermann Mariska, P. Sipos Lénárt, Sanerwein Károly buzgólkodik. A III. kerületi akció vezetésével dr. *Szente* Miklós előljáró van megbizva, s mint előadó dr. *Mayer* Kálmán működik és a bizottság eredményes munkáját hathatósan elősegiti dr. Toperczer Ákosné, Kecskeméthy Anna, Kuncze Rezsőné, Láng József és a ker. vallásfelekezet lelkészei.

Lecsusznak majd teljesen a csuszkálók és szánkozók kedvenc alkalmi pályáikról melyeket különösen Buda lejtős utcáin simitottak csuszósra, fényesre maguknak. *Stadler* Nándor erélyes hangon követelte ennek az életveszélyes helyzetnek a megszüntetését, rámutatva, hogy különösen a Gellérthegyen, Naphegyen, Hadnagy-utcán, Kereszt-téren, a Tabánban, Karácsonyi utcában és a Déli vasut környékén a sima uton folyton bukdácsolnak az emberek és törik ki a karjukat és a lábukat. A rendőr pedig csak áll ott és jól mulat ezen. A főváros a rendőrség segitségével ennek szigoru megakadályozását határozta el.

A fuzió, mely a „Krisztinavárosi Kaszinó és a „Budai Polgári Kaszinó“ között készül, már befejezett ténynek mondható. Mindkét kaszinó választmánya egyhangulag a fuzió mellett nyilatkozott s a közgyülések csak formailag intézik el és szentesitik a két kaszinó összeforradását. A krisztinavárosi polgárság egyesitésének nagy gondolata már évek óta foglalkoztatja e városrész társadalmát, mely önkéntelenül kiérezte, hogy a polgári szervezkedés idején egy táborba kell tömörülnie. Csak alkalmas egyéniséget keresett s amikor dr. Ripka Ferenc vállalta a vezetést, az egyesülés gondolata elementáris erővel tört utat magának. A Krisztinaváros ezzel példát mutat az egész fővárosnak, de elsősorban Budának, hogy még áldozatok árán is egyesülnie kell a polgárságnak, mert csak igy nézhet bizalommal az eljövendő harcok elé. Mindkét kaszinó ez ügyben február 1-én rendes közgyülésre hivta meg tagjait.

Csufos kudarccal fejeződött be Zilahi-Kiss Lajos fővárosi bizottsági tagsága. Helyére most választották meg a katonaügyi bizottságban *Bozóky* Ádám dr.-t.

Az Országos Kaszinó január 28-án délután 4 órakor tartja *rendes közgyülését* a Kossuth Lajos-utcai palotájában.

Óriási pusztitást végez évről-évre a tüdővész, mely rohamosan terjed és erősebben szedi áldozatait, mint a hevenyfertőző járványok együttesen. Ez a helyzet annál károsabb és szégyenletesebb, mert a kivülbelül teljesen kész és három esztendeje csak a felszerelésre és megnyitásra váró Szent János-kórházi három tüdőbetegpavillon még ma sincsen használatban. Wégh János tiszti főorvos szerint az épités halasztása már a pavillonok állagát is veszélyezteti és alagcsövezve sincs, körülbelül egy méter magasságig a viz a falakat már megtámadta, ugyhogy ezeket a munkálatokat is el kell végezni. Megállapitja, hogy a tüdőgümőkóros halálozások száma állandóan emelkedik és amennyiben a kormányhatóság segitségét nem tudná a főváros megnyerni, inditványozza, kérjék a törvényhatóságok segitségét, tekintettel arra, hogy a főváros közkórházaiban ápoltaknak körülbelül negyven százaléka vidéki lakós és csak hatvan százaléka budapesti, illetőségre nézve pedig hetvenkét százaléka vidéki és csak huszonnyolc a budapesti. Ha pedig még igy sem volna lehetséges a segités, proponálja, adják át hat évre magánorvosoknak az épületeket, hogy tüdőbetegszanatóriumnak berendezzék és igy lehessen elhelyezni a gümőkóros betegeket.

Petőfi ünnepet rendezett fényes sikerrel a II. kerületi Királyi Egyetemi Katholikus főgimnázium Vörösmarty - önképzőköre 21-én este a Katholikus Tanoncotthon nagytermében (II., Toldi Ferenc-u. 30.) Az ünnepi beszédet *Bozóky* Endre mondta, a müsoron Petőfi-versek és Petőfi-dalok, valamint magyar zeneszámok szerepeltek. A diákok ezenkivül bemutatták *Szávay* Gyula hatalmas lendületü, megkapó Petőfi-ünnepi szinjátékából a Pápán lejátszódó jelenetet.

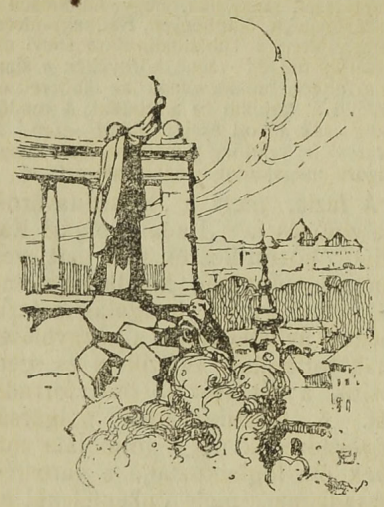

Szent Gellért szobor
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból
Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

A vagyonadó és jövedelemadó felszólamlási bizottságait nem régen választotta meg a főváros törvényhatósága, mely a következőképpen alakul: Az I. kerületben az 1. sz. bizottságnál rendes tagok: März Károly, Szalai Gyula, póttagok: Mátray Antal, Babrián Dénes. A 2. sz. bizottságnál rendes tagok: Hosszu Lajos, Barabás István, póttagok: Tóth Lajos. Nocker Ferenc. A 3. sz. bizottságnál rendes tagok: Pyber Ignác, Kalmár Antal, póttagok: Bartkó János, Szakál Lukács. A II. kerületben az 1. sz. bizottságnál rendes tagok: Staub Nándor, Demkó Jakab, póttagok: Fischer Antal, Lackenbacher György. A 2. sz. bizottságnál rendes tagok: Bauer Dezső, Nonn Imre, póttagok: Behringer István, Élő Ferenc. A III. kerületben az 1. sz. bizottságnál rendes tagok: Pfeiffer István, Kovácshegyi Kálmán, póttagok: Peltz Antal, Raffay Árpád. A II. sz. bizottságnál rendes tagok: Schmidkukl Lajos, Szepessy Ágoston, póttagok: Birzu Károly, Schödl Ferenc.

Madách szelleme, mely minden időkben az egész kulturvilág horizontját beragyogja prófétai munkájával: az Ember Tragédiájával — száz éve született. Még lobognak Petőfi emléktüzei s már uj fáklyákat gyujtunk a jan. 21-én született nagy drámaköltőnek, kinek hatalmas teremtő ereje, ha közvetve is, de *Budán sarjadzott*. A Madách családban sokan foglalkoztak irodalommal, de különösen nagy volt az irodalmi érdeklődés a költő édesanyjában, Majthényi Annában, a magyar nagyasszonyok nemes tipusában. aki Marczibányi István budai házánál nevelkedve már fogékony ifju lélekkel megtanulta szeretni az irodalmat és müvészetet. Madách Imre fiatalon elvesztette apját s anyja gyöngédebb nevelő keze alatt még jobban kifejlődtek benne az irói hajlamok ebben az alkalmas levegőben.

Ünnepi hangulatu, emelkedett közgyülése volt a Svábhegyi Polgári és Közművelődési Körnek jan. 6-án a Díana-uti iskolában. Az ujonan alakult kör eddig Istenhegyi Népmüvelési Egyesület néven végezte eredményes munkásságát. Fetter János megnyitója, Szalmásy Miklós titkári jelentése, Bódy Flórián alapszabálytervezet módositásának előterjesztése után, amelyet egyhangulag elfogadtak — Perczel Béla főszámtanácsost. szfőv. biz. tagot, a hegyvidék lelkes pátronusát nagy lelkesedéssel elnöknek választották, aki székfoglalójában nagy alapossággal rámutatott azokra az akadályokra, amely knek leküzdése a körnek hivatása lesz: kulturális, gazdasági és város rendezési téren Kifejtette a *svábhegyi elöljárósági kirendeltség* felállitásának szükségességét, melynek mielőbbi létesülése elsőrendű érdeke az egész környéknek. Ezután a tisztikart választották meg, mely a következőképen alakul: tiszteletbeli alelnök: Südy Aladár. Társelnökök Sándor Károly és Pregitzer Károly. Ügyvezető igazgató: Szalmássy Miklós. A működvelő szakosztály elnöke: Zoni Antal, alelnöke: Szipanits Árpád. A sport szakosztály elnöke: ifj, Czippra József, alelnöke: Helda Tibor. A gazdasági szakosztály etnöke: id. Fetter János, alelnökei: Polyák György és Varga József. Titkár: Bodi Flórián, jegyző: Vladár Pál, pénztáros: Nyerges Béla, ellenör: Dóczy Dénes és Krén Lipót, könyvtáros: Jámbor Magdolna, gazda: Hoyer Pál, jogtanácsos; dr. Lentay Róbert lett. A közgyülést kedves melegségü társasvacsora követte, amikor is a kör ujonnan szervezett dalárdája *Sándor* Károly iskolai igazgató vezetése mellett hazafias és irredenta dalokat adott elő pompás készültséggel, kiváló tudással, amit a jelenvoltak lelkesen honoráltak is, az uj kör kultur erősségévé nyilvánitva a dalárdát. Azután a nemes veretü szavakkal elmondott pohár. köszöntőkben méltatta a nap és a vezérek jelentőségét Fetter János, Sándor Károly, Perczel Béla, Südy Aladár és Aigner Ottó. Meleg, szép est volt, mely talán forduló pontot jelez Svábhegy életében, biztató jele az egységbe olvadó, öntudatra ébredö polgárság első megmozdulásának, emelkedett szellemü találkozásának.

Budai épitőmüvészek arattak nagy sikert Amerikában és a *„Chicago Tribune“* cimü ujság december 3-iki számában közli, a világhirü felhőkarcoló ujságpalota tervpályázatának eredményét. A pályázaton huszonkét állam épitészei összesen 189 pályamunkával vettek részt. A birálóbizottság a dijazott terveken kivül 34 munkát érdemesitett dicsérő elismerésre. Kulturfejlettségünknek és tervezőinknek a nemzetközi versenyben is érvényesült képességének ujabb bizonyitéka, hogy-e 34 dicsérettel kitüntetett pályamü közül kettő dr. Lechner Jenő tervezete illetőleg Lechner Loránd és Kautzky Tivadar együttes tervezete, melyek mint a magyar szellem alkotásai, képesek voltak az amerikai birálók elismerését kiérdemelni. A chicagoi magyar követ meleg hangu levélben fejezte ki a kitüntetett magyar épitészek előtt köszönetét, amiért ilyen elismerést szereztek az általa képviselt magyarságnak. Dr' Lechner Jenő tervének hatalmas távlati képét *Unghváry* Sándor festőmüvész készitette.

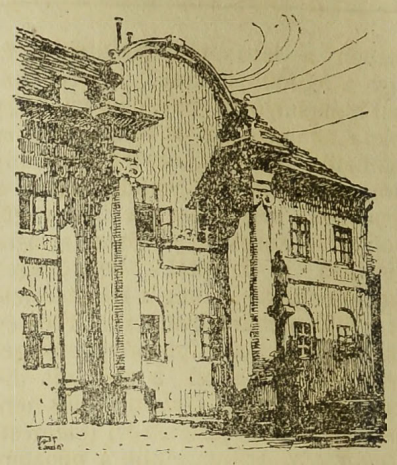

Régi Szent János kórház
Részlet a Budai Nagy Naptárból
Rajzolta: *Palóczy Viktor*

Az uj kereseti adóról tartott előadást *Pásztor* Béla részvénytársasági igazgató a III. ker. *Népkör* helyiségében. A terjedelmes anyagot felölelő tartalmas és szakszerü előadást a szép számban jelenvolt kereskedők és iparosok nagy tetszéssel fogadták. Pásztor igazgató a nagy érdeklődésre való tekintettel, előadását hétfőn, január hó 29-én este 8 órakor a Népkörben megismétli azok részére, akik az első előadásról lemaradtak. Az uj kereseti adók ügyében utbaigazitással szolgál a Népkör bizottsága este 7—8 óra között.

A hajóhidra emlékező multheti krónikánkra visszhangképen közli velünk egy olvasónk, hogy a hid Gvadányi Peleskei Nótáriusában is megvan örökitve a következőképen:

Ez hidon sok ezren napnak lementével
Sétálnak és telnek örömök kedvével,
Sok Pyramus játszik rajta Thysbéjével
Enyhülnek fagyossal és mandula tejével.

Mesterséges tüze gyakran Vulcanusnak
Ég rajta, de többet ég tüze Vénusnak.
Itt sok ártatlan sziv tétetik czinkosnak
Jól hivják e hidat hát Labyrintusnak.

Bodó Klári dr. Orova Zsigmondné opéraénekesnő ária és dalestje február 7-én este fél 9 órakor a pesti vigadóban lesz. Jegyek kaphatók Fodornál, Váci-utca 1.

A Várszinház pénteken mutatta be a *Cow-boy* cimü egy felvonásost és a *Pajkos diákok* cimü vigjátékot magyar szerzőktől. A bemutatót nagy érdeklődés kisérte és nagy tetszéssel fogadták a kitünő előadásban lejátszódó ujdonságokat.

Szeszfőzdét állit az óbudai föld- és szőllőmüvesek eredményes multu egyesülete a Pacsirta-u. 12 szám alatt. A reális üzletmenet biztositására 500 K-ás részvényeket bocsájtottak ki, melyeknek legnagyobb része már el van helyezve. Az uj vállalkozás élén nagy agilitással a föld- és szőllőmüvesek alelnöke, *Kincze* Géza kereskedelmi iskolai tanár áll. Ezzel a mozgalommal kapcsolatban faiskola felállitását is tervbe kellene venni, mert a pusztulóban levő gyümölcsösök nem tudják majd ellátni az uj főzdét feldolgozandó anyaggal. De máskülömben népélelmezési szempontból is fontos lenne faiskola felállitása, hogy ennek révén az egész budai hegyoldalt gyümölcsös fákkal beültethessék, ami ma szinte lehetetlenség, mert csemetefát egyedül csak Kecskemétről lehet kapni, de ezek legtöbbnyire elpusztulnak a kecskeméti és a budai tala különbözősége miatt.

A Budai Dalárda február hó 1-én (csütörtök) este 1/2 9 órakor a Budai Vigadó összes helyiségeiben, *Szeghő* Sándor országos és egyesületi karnagy vezetésével táncvigalommal egybekötött, zártkörü Farsangi *Jelmezes* Dalestét rendez, melyen a „Pillangókisasszony“ (Madame Käsefly) cimü tréfás nagy opera egy felvonásban, kerül előadásra. Részletes müsor a helyszinen. Előadás alatt a terem ajtói zárva maradnak. Előadás után tánc reggelig. Jelmez nem kötelező, de kérik a vendégeket, hogy a Pillangó kisasszonyra való tekintettel, aki teljes tavaszi diszében fog pompázni, tetszés szerinti jelmezekben jelenjék meg. Belépőjegy ára személyenként 400 korona.

Jegyek csakis a megcimzett meghivók előmutatásával válthatók: Lohr Irma virágkereskedésében (II., Fő-utca 1.) Barabás és Stefanovics drogeriájában (I., Alagut-utca 5.), Tóth Lajos divatáruüzletében (I., Krisztina-körut 32.), Kovács István füszerüzletében (I., Döbrentei-utca 10.) a Krisztinavárosi kaszinóban (I., Bors-utca 2.), továbbá január hó 31-ig hétköznapokon este 6—8 óra között az egyesületi helyiségben (I., Koronaőr-utca 3. Telefon: 66—91) és a dalest napján este fél 8 órától a helyszinen felállitott pénztárnál. Az Egyesület tiszteletbeli és müködő tagjai e dalestén belépő dijat nem fizetnek. Alapitó és pártoló tagjai kedvezményes jegyet válthatnak darabonként 100 koronáért dalegyletek müködő tagjainak darabonkint 200 korona. Kedvezményes jegyek kizárólag az egyesület helyiségében kaphatók. A dalest napján az esti pénztárnál kedvezményes jegyeket már nem árusitanak. — Minden jegy után 25% vigalmi adó fizetendő. Akik meghivókra igényt tartanak, forduljanak az egyesületi helyiségben levő rendezőségi irodához.

A pápa téli ajándékát osztotta ki jan. 21-én, a pápai követ az Anyák Köre tabáni szervezetében. Zichy Gábriella grófnő fővédnöknő, Nagy Sarolta elöljáró és olasz nyelven dr. Angyal Kálmán üdvözölte a magas vendéget, aki mindenhol ott van ahol segiteni kell. Az ünnepen jelenvolt: Somsich Eszter grófnő, Hubay Jenőné, Szemző Aglája alapitványi hölgy stben; A pápai követ a jelenlévő anyákhoz nagyon kedves és hatásos beszédet mondott, amely után izletes uzsonnát és gazdag ajándékokat kaptak.

Unger Pál ny. máv. ellenőrt, aki Óbuda társadalmi életében is nagy sullyal bir, a KANSZ. államvasuti csoportja alelnökévé és az orsz. kisgazda és földmüves szövetkezet ügyvezető igazgatójává választotta.

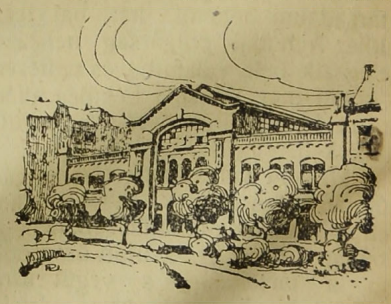

A Batthyányi-téri vásárcsarnok
A Budai Nagy Naptár képeiből
Rajzolta: *Palóczy Viktor*

Adóügyi értekezlet lesz január 28-án d. e. 11 órakor az óbudai Demokrata Körben, amelyen a kereseti adótörvényt s a reá vonatkozó miniszteri végrehajtási utasitást Szilágyi Károly, dr. Vörösváry Miklós és dr. Radó Sándor előadók szakszerü előadás keretében ismertetik. Vendégeket szivesen látnak.

A Szilágyi Dezső-téri ref. templom
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból
Rajzolta: *Palóczy Viktor*

Fegyveres hölgyek csapata mutatkozott be jan. 14-én a Budai Lövész Egyesület Marcibányi-téri clubcsarnokában fényesen sikerült disztorna keretében.

Bent az erdőben cimü drámát játszotta a Budai Jóbarátok Köre jan 21-én a Katholikus Kör Pálffy-téri dísztermében, mely után tánc volt záróráig. A rendezőség élén nagy fáradozással és körültekintéssel Holtzspach Ede, Heidum István, Novák János és Blöck Ferenc szorgoskodtak.

Vizet! kér a fővárostól *Akvinkum* érdekeltsége, mert a Szentendrei-ut és a Bécsi-ut között nincs egyetlen egy vizcsap sem és van család, amely 6—800 méter távolságból hordja a vizet. Fölösleges időpazarlással, aggodással jár ez és gyakran veszedelemmel is. Most az érdekeltségnek az a része, mely sürübben lakott utcákban tömörül, kérelemmel fordul deputáció utján a polgármesterhez, hogy tavaszra nehány vizcsapot állittasson e területen, amelynek lakói évek óta fizetik a vizdijat. Vannak ugyan kutjaik, de azok vizét a szennyviz levezető árkok megfertőztették s a hatóság azok használatát el is tiltotta, de ha elromlik az utcai vizcsap, mégis csak erre fanyalodnak.

Petőfi-estélyt rendez a Budai Katholikus Kös január hó 27-én (szombaton) este 8 órakor, disztermében (II., Fő-u. 83). Előadásra kerül: Petőfi. Ünnepi játék 3 részben. I. rész: Petőfi és a szülői ház. II. rész: Petőfi szerelmei. III. rész: Petőfi és a szabadságharc. Szerepelnek: dr. Krüger Aladár, dr. Krüger Aladárné dalénekesnő. Bihari Ákos a Nemzeti Színház tagja és Jankovszky Demeter. Belépőjegy ára (vigalmi adóval) köri tagoknak100 K., vendégeknek 150 korona. Előadás után tánc. Megjelenés estélyi ruhában.

Budát érdeklő előadás sorozatot rendez a Műemlékek Orsz. Bizottsága a Sándor-téri Omnia mozgófényképházban, amelyeken Szőnyi Ottó dr., Gerevich Tibor dr., Möller István és Wälder Gyulán kivül három előadással vesz részt dr. *Lechner* Jenő, még pedig január 28-án ő nyitja meg a sorozatot, április 8-án pedig „A Reneszánsz és a török világ emlékei Magyarországon“ cimen, majd május 6-án „A régi Budapest“ cimen tart előadást. Ezek mindig d. e. 11 órakor kezdődnek.

A Disznóréten, amit ma Pasarétnek nevezünk s azon tul a fennálló szabályrendeletek tiltják a disznó és tehéntartást, ami sulyos veszteséget jelent a környék lakóinak, akik nagy beszerzési nehézségekkel küzdenek. A zsir és tejellátásuk biztositása céljából a rendelet módositását kérik a fővárostól, hangsulyozva, hogy saját termésük révén nem vonják el a belsőterülettől ezen elsőrendü élelmezési cikkeket, — emelve a városbeli piacok áruinak mennyiségét.

A rádiumkirály fantasztikus regényét és benne a magyar dicsőség álmát, a Csonka ország legszebb részét, a Balaton vidékét irta meg Verne Gyula fantáziájával *Ujj* Gyula, a Hollós Mátyás Társaság tagja. A regényt jan. 28-ától a Képes Krónika közli folytatásokban.

Ötven háziasszony bevonásával zártkörü táncmulatságot rendez a vizivárosi intellegencia a budai kath. körben — egy Budán létesitendő kulturház alapja javára. Erdeklődőknek Truskovszky Dezső ad felvilágositást. — Ujitás ebben, hogy eddig a kultura részére összekoldultak apró kis összegeket, amit most talán nagyobb mértékben összetáncolnak.

Kultur estét rendez a III. ker. *Demokrata Társaskör* január hó 29-én (hétfőn) este 9 órai kezdettel saját helyiségeiben (III., Kulcsár-u. 1.) — Belépésre csak névre szóló meghivó jogosit. Müsoron vannak: Kuruc dalok. Énekli a „Dalkoszoru-Dalfüzér Egyesült dalárdája“ Zöld Károly karnagy vezetésével. „Hej Hágcsóm, Kerekem!“ Irta és felolvassa: Lelkes Nándor József, Kuruc dalok. Tárogatón előadja Novák László. Rákóci bucsuja. Szavalja Korvin Lajos. Magyar rapsódia. Zongorán előadja Molnár Zsófi. Rákóci Ferenc Rodostón. Melodráma. Szavalja Weinberger József és Zongorán kiséri Kleckner Józsa végül Fohász Énekli a „Dalkoszoru-Dalfüzér Egyesült Dalárda“ Müsor után tánc.

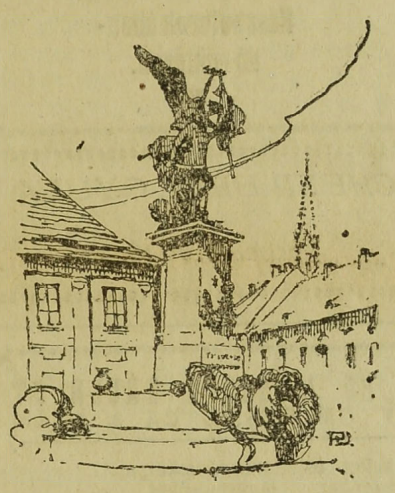

Szabadság szobor a Disz-téren
Részlet a Budai Nagy Naptárból
Rajzolta: *Palóczy Viktor*

Kárnevál herceg hódolására az orvostanhallgatók „Csaba“ bajtársi Egyesülete budai koponya törzse jan. 5-én rendezte táncestélyét a Budai Polgári Casinó helyiségeiben. A fényesen sikerült esten megjelent dr. *Benárd* Ágost ny. miniszter dr. *Kenyeres* Balázs prof. a Mefosz és Turul szövétség magisztere, aki lelkesitő szavakkal avatta a törzs lovagjaivá Szőcs Lászlót és Szirány Jánost. — Dr. Bajer Sándor, dr. Vitéz Csik László, dr. Földi Ottó, dr. Gyürky Tibor, dr. Mészáros Károly, dr. Radványi Imre, dr, Rehák Arthur, dr, Schatz Róbert, dr. Szőcs Elek, dr. Visy Károly. dr. Sülle József védnökök. Asszonyok: dr. Benárd Ágostné, Brunner Vilmosné, Dóczi Ferencné, Fáy Andrásné, dr Gyürky Tiborné, Haspel Ferencné, Huber Józsefné, Jely Jánosne, Kotsis Józsefné dr. Luczenburger Györgyné, Marffy Károlyné, Mórocz Kálmánné, dr. Muzsnyai Ürmössy Gyuláné, Némethy Jánosné, Pozsár Károlyné, Pummer Imréné, Radanovits Dánielné, dr. Radványi Imréné, dr. Rehák Arthurné, Ruzicska Péterné, dr. Schatz Róbertné, Schwarz Károlyné, dr. Skalnitzky Henrikné, Simonidesz Gézáné, Stessel Ernőné, dr. Szemery Jánosné, dr. Szőcs Elekné, Wetzek Istvánné és Veress Árpádné.

Leányok: Balla Mancí, Lenárd Rózsi Brunner Évi, Dóczi Vali, Fáy Margit, Fekete Ilona, Haspel Lucy, Jely Paula és Ilonka. Kotis Erzsike, Kis Lilly, Luszenburger Aranka, Márffy Valy, Morocz Aranka, Némethy Klára Pozsár Kató és Juci, Pammer Hilda, Radanovits Mimi, Rehák Piri, Ruzicska Baba, Schatz Babi, Schvarz Ilus, Simonidesz Olga, Stessel Márta, Szemery Manci és Böske, Szőcs Melinda, Manci és Ilonka, muzsnyai Ürmessy Nelly, Watrek Manci.

Kedves otthon, a szép erényeknek, meleg fészke az Óbudai Ifjusági Leányegyesület, amely alakulásától (1905) a forradalmakig áldásos tevékenységet fejtett ki és most uira terjeszti a jót, lelkesit a nemesre. A szép multu egyesület, melynek célja a hazaszeretet, a valláserkölcsös élet, a jó magyar háziasszonyi erénynek ápolása, a jó modor elsajátitása, a nemes szórakoztatás és a hasznos ismeretek terjesztése — jan. 7-én tartotta közgyülését, melyen *Tóth* Ferenc, házt. iskolai igazgató vezetése mellett, a tagok sorából megválasztották elnökké: Halmschlager Annust, alelnökké: Wéber Micit, titkárrá: Heringer Magdust, jegyzővé: Lichtenstein Etust, pénztárnokká: Máder Katót és a 12 tagu választmányt.

BÁLI ÉS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

A Budai Sport Club, mely hamar szinpatikussá vált Budán, február 13-án a farsang utolsó napján rendezi hagyományos jelmezes bálját a Budai Vigadó összes termeiben. A mulatság védnökségét budai előkelőségek és az alapitók vállalták.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

Fagyás ellen — Perniol fagybalzsam „Syren“ drogéria II., Fő-utca 7.

Nász. *Flieger* Nándor a Viziváros e kiváló képzettségü iparosa, akinek nyerges és bőröndös mühelye és üzlete II., Fő-u. 10. sz. alatt van, eljegyezte *Uhrin* Tecát Békéscsabán.

Furcsa kincset fedezett fel egy élelmes vállalkozó az óbudai Péterhegyen, ahol egy 30 év előtti szemétbánya értékeinek (koksz, üveg és csont) kitermelésére kért engegélyt. Azonban ott nemcsak ez az anyag hever, hanem a házi szeméttel összekevert pöcegödör ürülék is ott korhadt el, a hosszu idő folyamán — kitünő trágyává alakulva. Ezt a becses anyagot kellene elsősorban kitermelni és a sovánnyá lett földek javára értékesiteni, hogy a többtermelés végre a természet segitségével is mielőbb meginduljon.

Gyász. *Sass* István dr., a Rudas-fürdő igazgató főorvosa, aki nagy közkedveltségnek örvendett nemcsak Budán, hanem az egész fővárosban rokonszenves egyénisége révén, jan. 20-án hirtelen elhunyt. A nagy szaktudásu orvost, a jószivü magyar urat osztatlan részvéttel gyászolja egész Buda.

Jäger Ignác, a budai Vígadó vendéglősének *neje* jan. 23-án elhunyt. Nagy részvéttel temették el a farkasréti temetőbe jan. 25-én.

KÜLÖNLEGES SZÉP estélyi és báli ruhák jutányosan készülnek SEMSEYNÉ divatszalónjában, II., Batthyány-utca 67.

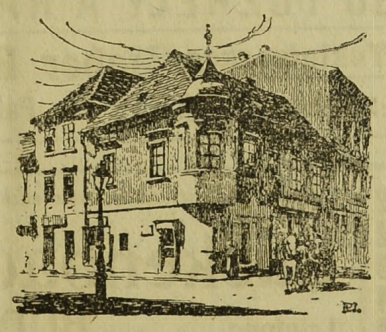

Régi ház a Várban
A Budai Nagy Naptár képeiből
Rajzolta: *Palóczy Viktor*

SZÓLJON

ismerősének akinek van eladó

:: háza ::
:: telke ::
antik butora

vagy akinek van bérbeadó

:: lakása ::
hónapos szobája
nyári lakása

mert nálunk ezt sokan keresik és díjtalanul közvetitjük. Irja meg levelezőlapon részletesen mi eladó vagy bérelhető és küldje a

BUDAI NAPLÓ

kiadóhivatalának

I. ker., Bors-utca 24. I. 2.

Telefon: 129—96.

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a

Kocsigyártó-bognár
ipartelepet

I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Tizedes mérlegek

súlyokkal együtt, használtak, teljes jó karban eladók. Tel.: J. 88—72.

Szentendrei villamos
Pálffy-téri megállónál

Vidékiek!

Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráértek vásárolni

Szalay József

modern füszer- és csemegeüzletében, II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák, üditő italok kaphatók.

Cassandra Likőr Bowle Cocktail

Budán, I, Zita királyné-ut 7. különlegességek

Bem apóhoz

cimzett, volt ULM-né féle vendéglő

II. kerület, Margit-körut 54. sz.

Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.

BEM REZSŐ vendéglős.

Délivasut-étterem

Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.

GRECSÁK RÓBERT

Közgazdaság

A Ganz-féle villamossági R.-T. mely Budának egyik legjelentősebb vállalata a február 6-ra egybehivandó közgyülésnek javasolni fogja az igazgatóság, hogy a részvénytőke 30.000 drb 1923-ra osztalékjogosult 2000 korona névértékü részvény kibocsátása és a régi részvények névértékének 400 koronáról 2000 koronára való felemelése által 24 millióról 180 millió koronára emeltessék fel. Az összes uj részvényeket részvényenként összesen 20.000 korona befizetése ellenében a régi részvényeseknek ajánlják fel.

Az Esztergom-Szászvari Kőszénbánya R.-T. a folyó hó 30-i rendkivüli közgyülése a társasági alaptőkét 80.000 darab uj részvény kibocsátása által 16 millió koronával emelte és az összes uj részvényekre a régi részvényeseknek az elővételi jogot ajánlja fel.

Az Olajmüvek R.-T. Kohn Adolf és Társa a korábban elhatározott tőkefelemelést 60 millióra keresztülviszi, 5 régi részvényre 2 ujat adnak 3500 K árert.

A Kraus z- Moskovits szeszgyárak r.-t. részvényeit a Munk és Davidsohn bankárcég — a *Diana* Kereskedelmi r.-t. részvényeit a Bondy és Tarján-cég vezették be a tőzsdére.

Az „Ocean" Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Részvénytársaság rendkivüli közgyülésén az alaptőkének 40,000.000 koronáról 80,000.000 koronára való felemelését határozta el. Minden darab részvényre egy uj részvény esik 200 korona átvételi ár ellenében.

A Baróti szeszfinomitó, cognac- és likörgyár r.-t. (Magyar-Olasz érdekeltsége) szombati közgyülésén alaptőkéjét 37,000.000 koronára emelte. Az uj részvényeket 3:1 arányban 1198 korona kibocsátási ár ellenében a régi részvényesek kapják.

A Budapesti Közuti Vaspályatársaság közli, hogy a *Nova* részvénytársaság részvényeit január hó 23-tól február hó 22ig a társaság pénztáránál (Kertész-utca 10,) a Magyar Általános Hitelbanknál, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és az Angol-Magyar Banknál adják ki. Minden két darab Közuti részvényre vagy élvezeti jegyre három darab Nova-részvény vehető át darabonként 260 koronáért. A kisorsolt Közuti-részyényeknek és kötvényeknek, továbbá a hátralékos kötvényszelvényeknek hátralékos beváltása is megkezdődik.

Az Östermelő igen előnyös feltételekkel tőkét emel, ingyen-részvények nyujtásával. A tranzakcióról szóló hivatalos közlemény e hét vége felé fog megjelenni.

A Labor gyógyszer és vegyészeti gyár r.-t., amely a Moktár ipari érdekeltséghez tartozik, február 3-iki közgyülésén alaptőkéjét 5.540.000 koronáról 20 millió koronára emeli.

Trust. A R.-T. Villamos és Közlekedési Vállalatok számára január 23-i közgyülésen az alaptőkét 40 millióról 200 millióra s a részvények névértékét 200 koronáról 500 koronára emelték föl. A 200.000 drb. uj részvényt 1:1 arányban ajánlják föl a közgyülés által megállapitandó árfolyamon a részvényeseknek.

A Láng L. gépgyár r. -t. (a Magyar általános hitelbank érdekeltsége) január hó 26-ára kitüzött rendkivüli közgyülése elé az igazgatóság tőkeemelési javaslatot terjeszt és 15 millió korona alaptőkéjét 100 millió koronára emeli fel.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.

Előkelő közönség bevásárlási helye
Dr. Herceg Sándor
fűszer és csemege üzlete
VÁR, URI-UTCA 30. SZ.
Csakis a legjobb minőségü áruk.
Pontos és figyelmes kiszolgálás

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

Margit-szalon francia és angol női ruha magán-varrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

Csipkék, fátyolok,
női divat különlegességek és függönyök
Hoepfner
m. kir. udv. szállító csipkés boltja
IV., Koronaherceg-u. 20. Telefon: 118—81.
KORONA-UTCAI OLDALON.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

Akar jól mulatni?
Menjen el: — I., Alkotás-u. 7/b
Déli-vasut kávéházba,
ahol mindennap délután és este HOFFMANN VILLY, nagy, szimfonikus zenekarával hangversenyez Kitünő meleg vacsora. — Elsőrangu fajborok. — Polgári árak

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margit-híd mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Készbutorok állandó raktáron.

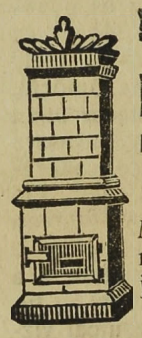

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Lógodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Dobozgyár SCHEER BÉLA GYULA
I., Verpeléti-ut 15. sz.

SPECIÁL ELEKTRO- ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
I. KERÜLET, GREGUSS-UTCA 3. SZÁM
Gyárt: Orvosi műszereket, készülékeket és tömegcikkeket, fizikai műszereket, feszmérőket, légürmérőket, hőmérőket, mérnöki- és laboratóriumi műszereket
Szerel: reklámvilágitást, titkos vészjelzőt, házi és rendes telefont, speciális villanyvilágitást
Javit: kismotorokat, áramátalakitókat, villamosfőző és fütőtesteket, villamos vasalókat.
Találmányok kidolgozása!

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Magyar Gazdák Tejüzeme R.-T.
Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

Philadelphia kávéházban
I. kerület, Alagut-u. 3. sz.
Esténkint kitünő cigányzene. Elsőrangu italok. — Gondos kiszolgálás. — 5 billiárd asztal. HIDEG SZINHÁZI VACSORA.

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Szijgyártó
nyerges és böröndös

Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 767. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám: 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 20 korona. 20 mm. magas hirdetés 400 K. Nyilttér sora 100 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. február 4-én.

Farsangi tréfának

válna be a mi közéletünk s ennek miniatür tükre: Buda. A szélsőségek harca az egész vonalon, ami ma még egészen természetes. Világégéseket kiheverni, forradalmakat befejezni egy-két év alatt nem lehet. Csakhogy mindenki ezt másképen képzeli. Mindenki más alapot keres hozzá: — keresztény, liberális, kisgazda, polgári, demokrata, vagy szociális alapot. Közvetlenül a diktatura után a keresztény irányzat volt az egyetlen, mely egyesiteni tudta a nemzet zömét és csak akkor jelentkeztek a többiek, amikor ez már valamelyes rendet teremtett. Ennek a gyümölcsét most már minden párt szeretné learatni. A vezérek ismerik ezt a történelmi folyamatot, számolnak vele s éppen ezért a szélsőségeket küldik harcba. A spadasszinokat, a desperádókat.

És itt van a nagy tévedés. Azt hitték, hogy Bethlen gróf ezekkel szemben keztyüs kézzel áll ki a porondra, holott ezek ellen ő is a szélsőségek szárnyát vetette. Szélsőségek harcolnak szélsőségek ellen. El sem képzelhető logikusan másképen. Azok ellen, akik az internáló táborokba zárt turbulens, romboló elemeket akarják ismet a békés polgárságra uszitani, ott keresnek fegyvertársakat a hatalom elnyeréséhez, — azok ellen nem állithatott a kormányzat másokat, mint ismét olyanokat, akik még azokat is az internáló táborokba szeretnék zárni, akik ilyen célzatokért küzdenek.

Az ország sorsát nem ezek a harcok döntik el. Minél élesebb és elkeseredettebb ezeknek a mérkőzése, annál közelebb jutunk a belső megnyugváshoz. Az ország érdeke senkitől sem követeli a maga elveinek, hitének a megtagadását, de azt se kivánja, hogy egymás rovására érvényesüljenek. A zsidóság sem juthat addig megfelelő szerephez, amig el nem ismeri a keresztény irányzat jogosultságát, ugy az országban, mint a városházán. Viszont a kereszténység sem jut addig békéhez, amig ezekből kizárja a zsidóságot. Ezt percentekben megállapitani nehéz és kinos, ezt csak a gazdasági élet szükséglete, a hazafiság, rátermettség, a tudás, a jóság és az emberszeretet állapitja meg. A szocializmus gazdasági elvei még nem eléggé érettek, eléggé még nem tisztultak a a kormányzáshoz, mely nagy tudást és szakképzettséget igényel. A szakmában való gyakorlati közremüködés még nem jogosit a vezetésre, azaz hogy nem minden vitéz közkatonából válhat jó tábornok, nem minden színész direktornak és nem minden utcaseprő való a köztisztasági hivatal igazgatójának. Csak a diktatura nevezte ki ezeket ezredeseknek e vörös hadseregbe, de hidépitő mérnököt még Garami sem mert közülük választani. A demokrácia mögött a keresztény társadalom ma is még zsidó irányzatokat sejt s a liberalizmus leple alatt a régi korrupt rendszert.

Jön a nagyböjt és minden álarcot le kellene vetni. A két szélsőség harcában folyton fogynak a katonák és ujakat toborzani mind nehezebb feladattá válik. A békét kereső, nyugodt golgári front folyton gyarapodik és ide kell beállania mindenkinek, aki nem politikai babérokra vágyik, aki nem törekszik hatalomra.

A polgári front, a munka frontja. A munka pedig a nemzet megmentője.

Az állandó szinház ügyében tartott fontos választmányi ülést e héten a *Hollós Mátyás Társaság* az érdekelt szinigazgatók fölkeresésére. E kulturális kérdés ügyében a kezdeményezést és a megindítandó nagyarányu mozgalom szervezését szivesen vállalta a társaság és igyekszik abba belevonni Buda minden egyesületét, mely kulturális célokat követ. E hó 5-én este 6 órakor ez ügyben ismét gyülést tart a társaság a krisztinavárosi kaszinóban, (I. Bors-u. 2.) és a tárgy fontosságára való tekintettel meghivja ezuton a társaság minden tagját.

Különleges álláspontot képvisel a forgalmi adó terén a III-ik kerület, amely az egyedüli, ahol az iróktól is követelik a forgalmi adót. A többi kilenc kerületben eddig ezt nem tették. A forgalmi adó bevezetése céljából kopogtatott be a tulbuzgó ellenőr a Margitszigeten telelő Krudy Gyula, Szép Ernő, Lestyán Sándor és Egyed Zoltán irókhoz s azután az Esplanadeban felkereste Szalai Oszkár mesemondót és irót, azonban kevés szerencsével, mert ma a napilapok kurtitott terjedelme fényüzéssé tette a tárcát s ezzel elvonta azt a forgalmi alapot, melyet oly buzgón keresnek Óbudán, éppen a szegény iróembereknél.

Föhercegnő a népkonyhán. Váratlanul jelent meg az I. kerületi közjótékonysági Egyesület helyiségében *Izabella* főhercegnő legidősebb leányával, akit gróf Apponyi Albertné, Karátsony Lajosné, báró Hazay Samuné, Jauernik Nándor igazgató és ügybuzgó neje, Martin János titkár és a személyzet fogadott. Először a népkonyhát és melegedőt tekintette meg, ahol a főhercegasszony személyesen osztott ki néhány tál ételt. A polgári étkezdében asztalhoz ült és jóizüen fogyasztotta el a babfőzeléket hus nélkül és a káposztás tésztát, elismerését fejezve ki az ételek jósága felől. Szivesen megszólitott néhány ott ebédelő egyet. hallgatót, nyugdijas tisztviselőt és munkást kilátásba helyezve hathatós támogatását.

Pompéry Elemért a szabadalmi bíróság elnökét az igazgatóságba választotta meg az Országos Iparegyesület.

A Jézus Szive temploma a városmajorban (Csaba-utca) már tető alatt van, azonban a teljes felépitéshez és berendezéshez még öt millió korona szükséges. A Városmajori egyházközség, élén szeretett lelkészével, Kriegs Au Emillel társadalmi uton kivánja ezt a nagy összeget előteremteni, hogy Istennek már a nyáron méltó házban szolgálhassanak.

Nagy a sár és sárga csizmás Miska sárban jár a Fény-utcában is, ahol fény helyett sár van. Átlábolhatatlan sár. Mert a Fény-utcát megnyitotta ugyan a város, de ebben nincs köszönet, csak boszuság. Mert aki ezen a részen át igyekszik a Lövőház-utcából a Dékány-utcába, az boszusan fordul vissza és kerül a Lövőház-utcán és kerüton át a — nagy sár miatt. Ebbe jobban bele kellene feküdnie az illetékes hivatalnak, hogy néhány fuvar salakkal járhatóvá tegye. Igy panaszolja nekünk egy Fény-utcai lakos.

A Várszinház kitünő igazgatója Czakó Pál, Budán alig képzelt pompás műsorral tudja a lanyha budai közönség érdeklődését állandóan ébrentartani. Érdekes daljátékot mutat be febrár hó elején, amelynek cime „Levendula“és melyben a magyar vándorszinészek élete támad fel romantikus mese keretében. A darab szövegkönyvét Szilágyi László irta, zenéjét Friedl Frigyes a Városi Szinház karmestere állitotta össze Schubert és más akkori zeneszerzők műveiből. A fő női szereplője a daljátéknak Déryné, akit a premiéren Harmath Hilda a Fővárosi Operettszinház tagja személyesiti. A második ujdonság febr. 3-án lesz, amikor Móra Zoltán darabjának „Az egérfogónak“ van a bemutatója. A Várszinház teljes ambicióval készül a fiatal talentumos iró munkájára, kinek bemutatkozását irodalmi körökben is nagy érdeklődéssel várják.

A testnevelés és az iskola cimen tartott érdekes felolvasást *Quint* József állami tanitóképző-intézeti igazgató jan. 21-én a Budapesti (Budai) Torna Egylet szénatéri klubcsarnokában, melyet hálás közönség hallgatott meg, sok elismeréssel adózva a felolvasónak.

Patkányfarma a krisztinavárosi piac és környéke és a templom körüli elrendezés nemcsak dísztelenitik a szent helyet, hanem valóságos életveszedelem is ott közlekedni. Ezeket állapitotta meg *Baranski* Gyula, a főváros legutóbbi közgyülésén, hangsulyozva, hogy minél később kerül rendezés alá a piac, annál nehezebb és költségesebb lesz. E kérdés fontosságát *Joánovics* Pál és *Stadler* Nándor felszólalásaikkal szintén megerősitették, az utóbbi mélabusan jelentette be azt, hogy már kétizben is terjesztett elő inditványt és interpellációt is, hogy a főváros tanácsa a Krisztina-téri piacot valamiképen rendezze, azonban sajnos, mindezideig eredménytelenül. A tanácsbéliek most már nem bujhattak ki a válaszadás alól és tájékoztatásukban leszögezték, hogy ezt a kérdést az ügyosztály állandóan napirenden tartja és a legradikálisabban és a legalaposabban kivánja megoldani. A Krisztinaváros fejlődésben levő kerület, tehát a piac is olyképpen oldandó meg, hogy a városrész fejlődésével ennek a piacnak a fejlődése is lépést tarthasson. Ebből a célból fel is merült a terv, hogy a Krisztina-téri piacot a Vérmező déli oldalán kivánják majd annak idején elhelyezni. Ez olyan terület, ahol a piac továbbfejlődése biztositva van a Mikó-utca kiszélesitésével. Mihelyt a Vérmező dolga tisztázva lesz, akkor a tanács, haladéktalanul megfogja tenni ebben az ügyben előterjesztését.

A legdrágább ingatlanok Budán a legutóbbi forgalmi kimutatás szerint a II. Margit krt. 17 sz., mely 9 millió koronáért Frankl Arturról Fodor Jenő és nejére, az I. Halmi-u. 32 sz. ugyanannyiért dr. Zsögön Béláról özv. Kégly Károlynéra; az I. Országház-u. 15 sz. 6 és fél millió koronáért Szántó Jenőről dr. Szabó Sándorra; a III. Zsigmond-u. 39 sz. 3 millió 900 ezer koronáért Barabás Istvánról Szegő Vilmosnéra; az I. Kutvölgyi-u. 83—85—87 sz. két és fél millióért Pilon Vilmosról Kulcsár Richárd és nejére; a III. Kiscelli-u. 23 sz. Hambach Sándornéról egy és fél millió koronáért Fenyő József tanitó óbudai kávéház tulajdonosra iratott át.

A gázgyári kápolnát szenteli föl e hó *Sagmüller* József apátplébános s az ünnepen részt vesz: *Buzáth* János dr. alpolgármester, *Ripka* Ferenc dr. vezérigazgató és neje, az igazgatóság és meghivott vendégek. A kápolna ügyét buzgón szolgálta *Légrádi* Károly, a római fürdő-telep lelkésze, az oltárképét *Tőke* Károly festőművész alkotta.

A dalárda bálja szép volt az idén is, mint ahogy budai leánygenerációk emlékében él. A Budai Dalárdának varázslatos neve van Budán, fogalma ez a szép, kedves, derült együttlétnek, ahonnan nem szivesen megy el senki. Bevezetője egy kapitális zenei tréfa volt: a Pillangó kisasszony opera-paródiája, *Szeghő* Sándor, a zseniális karnagy műve, melyben részt vett a dalárda színejava. Az előadást tánc követte, az ifjuság óhaja szerint ugy, hogy táncolni is lehetett. Az elismerésreméltó rendezés nehéz munkáját *Baranski* Gyula dr. és *Starker* Károly alelnökök végezték közmegelégedésre. A névsort a jövő számban közöljük.

Visszakérni . . .

Szeretnék mindent visszakérni tőled:
A térdigérő, lerakott szoknyámat,
A hajamból a szallagot, a kéket,
Az ifjuságom, a tizenhat évet,
A csókolatlan üde gyerekszámat.

Szeretnék tőled mindent visszakérni:
A függönyös, fehér leányszobámat,
Hol gyermek voltam játszi gondtalan,
. . . Most minden elmult, sürü este van
S a kisértetek vissza-vissza járnak.

Holly Ilonka.

A kontárok ellen foglaltak állást az I—III. kerületi iparigazolvány és hatósági engedéllyel biró villamos szerelő-mesterek január 29-én este az Anna-udvarban tartott gyülésükön. Pintér József előadó bevezető beszéde után azt határozták, hogy minden kartárs, akinek tudomására jön, hogy engedély és iparigazolvány nélkül az I—III. kerületben, épületeket, villákat, lakásokat, bővitéseket és javitásokat végeznek kontárok s ezzel az igazoltakat jövedelmüktől megfosztják, hozza az ilyen esetet az ipartestület tudomására, valamint az előljáróságnak, mint I. foku iparhatóságnak és az adófelügyelőségnek, mert ezek igy az adófizetés alól kibujnak. Az értekezlet azonkivül elhatározta, hogy a kontárokat üldözni fogja és kéri ebben a közönség segitségét is, mert a kontárok munkája nem felel meg a kivánalmaknak és ha be is kapcsolják a vezetéket, a közönség látja kárát, mert villanyszámlájuk rendkivül emelkedik. Nagy kárt okoznak ennek a kényes szaktudást igénylő iparnak az interieur és iparművészeti vállalatok is. melyek az ilyen berendezéseknél vállalják a villamos berendezést is. Sajnos, hogy ezek is, a kontárok is találnak igazolt mestert, aki a bejelentési lapot aláirja — némi kárpótlás ellenében.

Petőfi ünnepet rendezett január 29-én a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közművelődési Egyesülete, ahol dr. *Morvay* Győző, a Hollós Mátyás Társaság elnöke mondott magasröptü ünnepi beszédet és a működvelő gárda kitünő előadásában szinre került: János vitéz. Az ünneplő közönséget a terem nem volt képes befogadni.

Gazdag műsorral szórakoztatta a Szent Alajos Árvaház Vigalmi Gárdája az árvák javára január 28-án rendezett előadáson nagyszámu közönségét. Művészi játékáért különösen nagy elismerést és sok tapsot kapott Hegyi Gizi, Rada Mici, Müller Ilus, V. Tolnay Mariska, a kis Itala Furlani, Fallenbüchl Tivadar polg. isk. igazgató cselló száma, Kirch fivérek a kadett iskola tanárainak zeneszáma, Kovács József, Georgi István, Ráth Lajos, Boross Győző, Milly és Stefi, Kiss Gyula, Bartha Ilus szép teljesitményü színész tehetsége.

A templom javára rendez a Kelenföld-lágymányosi egyházközség febr. 12-én hétfőn este fél 9 órakor a Szent Gellért szálló összes termeiben müsoros táncestélyt, mely iránt nagy az érdeklődés s a kelenföldi társaság szine-java vesz részt benne.

Rosszul mennek a budai szállodák. S ennek nemcsak az az oka, hogy a béreket a pestiek 30 százalékos emelésével szemben 60 százalékkal emelték, hanem nagyrészt az is, hogy ezzel egyidejüleg emelték a bérkocsisok viteldiját és drágult a villamos is. Ha elgondoljuk, hogy azért az összegért, amibe a keletitől az Esplanade-szállodáig a bérkocsi kerül, — Pesten már szobát kap egy napra az érkező vendég — akkor már érthetővé válik a pangás. Huzamosabb ideig itt tartózkodó vidéki, aki délben-este hazajön, naponkint 120 korona közuti költséggel szintén szivesebben lakik Pesten, amivel időt és költséget takarit.

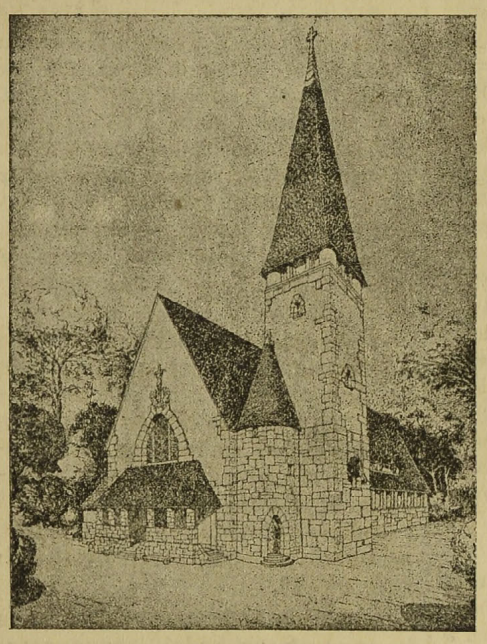

A városmajori uj templom. (*Árkay Aladár* terve.)

Erényes család mintaképét adja az Óbudai Ifjusági Leányegylet, mely minden vasárnap délután 3—17-ig összegyüjti a Korona-téri helyiségébe az iskolasorból már kijutott, de még serdülőben lévő leánykákat, ahol minden kiadás nélkül, kellemesen és hasznosan töltik el a szabad idejüket s nincsenek kitéve a mozik erkölcsrontásának, a tánciskolák esetleges mételyező káridózásainak, az utcai céltalan barangolásnak és a rossz utra csalogató alkalmaknak. Minden szülő megnyugodva engedi ide féltett kincsét, mert tudja, hogy jó helyen és erkölcsileg kiválogatott csapatban él gyermeke. Az egyesületnek értékes könyvtára van s mint a háztartási iskola kiegés itő része *Tóth* Ferenc iskolaigazgató hathatós fáradozása után a fővárostól anyagi segélyben is fog részesülni. *Zilahy-Kiss* Jenő közoktatási tanácsnok javaslata alapján. *Zöld* Károly énektanár pedig önzetlen munkakészséggel kiváló szaktudásával megszervezte az egyesület énekkarát, amely a legszebb reményekre jogosit.

Művészünnepélyt rendez Petőfi emlékére a budapesti „III. ker. Evangelikus Lutherszövetség“ és a „III. ker. Evangelikus Nőegyesület február hó 9-én este 7 órakor a „Korona Vigadó“ nagytermében (III. Korona-tér 2.) Közreműködnek: Dr. Pekár Gyula, Bande Márton hegedümüvész, Dessewffy Izabella az operaház tagja, Grill Lola drámai müvésznő, Hajdu Ella, a fővárosi szinház balletjének tagja, Hegyi Emánuel, az országos zenemüvészeti főiskola tanára, Kőszegi Teréz, a fővárosi szinház balletjének tagja. Pusztai Sándor az operaház tagja és Szalai Ilona énekmüvésznő. Az ünnepélyt tánc követi. Beléptidij: 300 kor, családjegy 500 kor., Felülfizetéseket köszönettel fogadunk.

Kiállitást rendez diszelőadással kapcsolatosan február hó 4-én a Városmajor-utcai iskolában a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közművelődési Egyesülete 30 éves fennállása alkalmából, amely napon d. u. 4 órakor *diszgyülést* is tart, melyen az ünnepi beszédet Baranski Gyula dr., a megnyitót Gyárfás Gyula elnök, a méltatót Frimmel János és a záróbeszédet Herth Imre mondja. Szinre kerül Herceg Ferenc történelmi szinműve: Ocskay brigadéros. Az ünneplést február hó 10-én este 8 órakor táncestély fejezi be, amely a Krisztina-tér 1. szám alatti kaszinó nagytermében lesz.

A túlkiadások már rendszeres kisérői a főváros által végrehajtandó munkálatoknak, aminek az a magyarázata, hogy az elhatározástól a foganatositásig hosszu idő telik el. Megtörténik, hogy egy-egy ügydarab, mint például a tabáni r. k. plébánia tatarozása több, mint egy éve menetel és a XIII. ügyosztály (város épités) nem számol azzal, hogy az árak napról-napra emelkednek és a szükséges javitásoknál vár a közgyülés jóváhagyására, holott az szivesen járul hozzá utólag is ezeknek a költségeknek a megszavazásához csak idejekorán intéztessenek el ezek a sürgős dolgok — anyagi megtakaritással. A fent emlitett munka eredetileg 55 ezer koronában volt megállapitva, ma már 300 ezer korona s mire teljesen elkészül talán már tizszerese lesz az eredetileg felvett összegnek. Ez igy nincs rendjén. Egyszerüsiteni kell azt a hosszu torturát, ami akadálya a takarékosságnak, a rendszeres, helyes munkának és a város fejlődésének is.

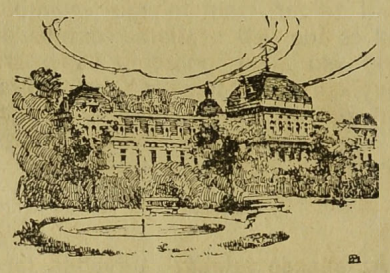

Szt. Lukács fürdő. (Rajzolta: *Palóczy Viktor.*)
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

Iparos ifjak Petőfi-ünnepe. Lélekemelő, kedves kulturélvezetben volt részük azoknak, akik az I., Attila-u. iparisk. Petőfi-ünnepélyén, január 28-án résztvettek. A tanári testület, élén ógyallai *Szabó* Ágoston főigazgatóval, *Nagy* Pál igazgatóval és *Schöberl* Antal c. igazgatóval erös munkát fejtettek ki, melyben segitségükre voltak Móra József festőművész, Móra László és Varga Imre intézeti tanárok. Az ünnepi szónok diósadi *Bodó* János nemzgy. képviselő, a Levente szerkesztője és a testnevelési tanács titkára volt. Valóságos kutfőszerü tanulmányt adott Petőfiről, mely magasan szárnyaló szónoki erejével hatott. A keresztény munkás ifjak Országos Egyesületének ma már jóhirü daláradája 36 taggal Reisz Lajos karnagy vezetése alatt, nagy viharos tetszést aratott. Két tagja: Csende Gyula és Thurzovics Sándor jelmezesen tréfás Petőfi verseket szavaltak, nagy elismerést aratva. Kitünően szavaltak még: Kovács Ferenc és Harangozó József intézeti iparosifjak is.

A Petőfi centenárium alkalmából január 21-én az Attila-utcai elemi iskola növendékei szépen rendezett ünnepélyét dr. Baránski Gyula iskolaszéki elnök gyermekszivhez szóló szép beszéddel nyitotta meg. Majd Varga Imre tanitó ismertette Petőfit és beszéde közben vonultatta fel a növendékeket — akik Petőfi életrajzát adták, ami kedves cselekvő oktatást nyujtott. — Az ünnepélyen nagy számban megjelent szülők meghatottan énekelték gyermeikkel együtt a Himnuszt az iskolaszéki elnök gyujtó beszéde után.

A legsürgősebb közmunka a III. kerületben a csatornaépités és főképen annak a szakasznak a kiépitése, mely a Kenyeres-utcától a Föld-utcáig vezet s amely végre lecsapolná a Zápor-utcában, az Ottféle telken lévő bacillus tavat. Látszik, hogy főv. bizottsági tag nem lakik itt, mert soha senki még nem siettette ennek a megoldását, pedig egy nagy vidéknek az egészsége is függ ettől, mert ebbe a megépitendő csatornába kapcsolódna a Föld-utca és mellékutcáinak szennyvize is, mely most szabadon folydogál az utcákon, egészségügyileg a legborzasztóbb helyzetet teremtve. Állitólag, ezt a csatornát eddig azért nem épitették meg, mert tul magas a kivetési járulék. Lehetséges. De ez nem lehet kifogás a főváros részére, amelynek akárhogyan is módot kell találnia, hogy ez az ázsiai állapot mielőbb megszünjön. — Fontos érdek követeli a Határ-utcában végighuzódó büzös ároknak az eltüntetését és a Szépvölgyi árok beboltozását, amely munkálatoknak a megindítása a nagy munkanélküliségen is enyhitene.

A harmadik házikó, melynek rejtelmes épitkezése napokig lázas kiváncsiságban tartotta a Széna-tér környékét — a befejezéshez közeledik és mint egyszerü vásárfelügyelő iroda fogja életét folytatni. Ezzel kapcsolatban, tehát egyidőben határozta el a főváros a Széna-téri piac rendezését és csatornázását — a fontosabb ügyet — ez azonban még meg sem kezdődött, bár a két milliót meghaladó összeg már meg van szavazva. Vagy tán csak nem fogyott el a teljes összeg egyedül a házikó épitésére? Egy másik furcsaság ebben az ügyben, hogy a január 17-én tartott közgyülésen, tehát 11 nappal előbb azt kérdezte egy város atya, hogy nyilvános árlejtés utján lett-e a munka kiadva és hogy milyen összeget preliminál a tanács pótdijazás cimén ennél a munkálatnál, mert hozzá vagyunk szokva ahhoz, hogy a vállalat kiadása után jönnek a pótköltségek. Erre az ügy előadója bejelentette, hogy egyelőre csak a hitel engedélyezéséről van szó, eddig még a munkák vállalatbaadása iránt intézkedés nem történt, azonban a munkálatok nyilvános versenytárgyalásra fognak kiiratni és ez után fognak elvégeztetni az illető vállalkozókkal. És amennyiben ennél a munkálatnál többkiadásra szükség lesz, abban az esetben szabályszerü mód on a pénzügyi bizottság utján a tanács előterjesztést fog a közgyülésnek tenni. — Ezen a bejelentésen kissé megütközünk, mert az épitkezés 21-én már javában folyt és mivel nem a fontos dolgon, legalább is nem a közérdeknek fontos dolgon a csatornázáson és rendezésen kezdték, egész biztos, hogy tulkiadásra lesz itt is szükség. A helyes gazdálkodásnak nem lehet igy a mintaképe a főváros.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

A Nagymamát adják február 11-én d. u. 5 órakor a Városmajor-utcai iskolában a Budai iparos és kereskedő ifjak közművelődési egyesületének szorgalmas mükedvelői és ezt megelőzőleg dr. *Székely* Vladimir rendőrfőtanácsos a Hollós Mátyás Társaság tagja tart érdekes előadást „Védekezés a társadalom élősdiei ellen“ cimen.

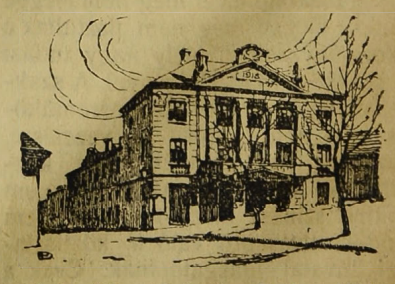

Budai Apolló. (Rajzolta: *Palóczy Viktor.*)
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

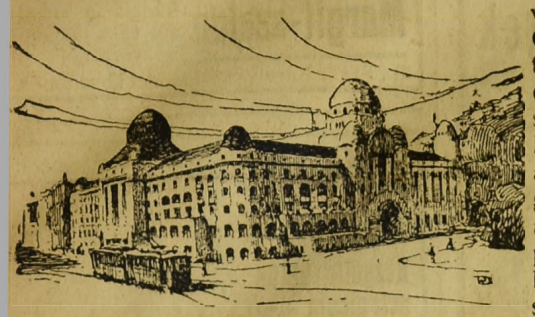

Szent Gellért fürdő. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

Tisztujitó közgyülése volt a III. kerületi Keresztény Társaskörnek január 28-án. Két lista mérkőzött egymással, melynek eredménye, hogy a választmány néhány uj taggal felfrissült és a tisztikarban titkár dr. Pető Béla és ügyész dr. Kuncze Lajos neves óbudai ügyvéd lett, mig a többi állás a mult éviek kezén maradt. — A Társaskör február 10-én nagy jelmezestét rendez a Korona Vigadóban, mely nagyarányu előkészületei révén Óbuda elit-báljának igérkezik.

Világos reggelig táncol majd a katona zenekar hangjai mellett a Budai Vigadóban február 10 én a *Tabáni Dalkör* közönsége. A táncot Vogl Imre tánctanár rendezi, melyre az izléses, gazdag disztésü meghivókat már szétküldötték.

Lakók szövetsége február 4-én, vasárnap délelőtt 11 órakor alakitja meg II. kerületi fiókját a Winkler-féle vendéglő külön termében (Margit-körut 2.) Jelszava: Védjük az otthon szentségét!

Pompás farsangi tréfának igérkező jelmezesversennyel egybekötött jelmezes táncestélyt rendez február hó 11-én este 8 órakor a budai Vigadó összes termeiben a „Budai Jóbarátok köre". Személy jegy 200 és családjegy 500 kor.

BÁLI ÉS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Evangelikusok bálja. Mint minden évben, ugy az idén is szép sikert arató, rendkivül látogatott műsoros táncestélyt rendezett jan. 27-én szombaton a Lövöldében a Budai Evangelikus Ifjusági Egyesület, mely estélynek művészi és magas nivójú műsorán *Schöpflin* Aladár a kitünő iró Petőfiről tartott szép és tartalmas előadást, továbbá *Szikra* Lajos hegedű- és *Szikra* Ilonka zongoraművészek — külföldi körutjukról hazatérve — itt szórakoztatták először a hazai közönséget. A műsornak feltünően szép száma volt *Dessewfy* Izabella művésznő, az Operaház tagjának gyönyörü éneke, akinek énekszámait zongorán *Mikus Csák* István zongoraművész kisérte. Kedves meglepetés volt a szép számu közönségnek a műsorra ki nem irt *ábrahámfalvi Machula* Tibor nagytehetségű ifju 12 éves csellóművész. A műsornak szép és hatásos pontja volt ifj. Hank József szavalata és Varsányi Mátyás dr. az egyesület elnökének szép megnyitó és a művészi szerepléseket megköszönő zárószavai. Ezt reggelig tartó tánc követte. A szépségverseny első diját 200 szavazattal *Simon* Mancika nyerte el. Éjjel 1 órakor Szentes István ügyes vezetésével szépsikerü táncverseny volt, melyen a részrehajthatatlan mamák öttagu bizottsága hét darab táncversenyi diszoklevelet itélt oda a legszebben és legjobban táncoló táncos pároknak. A zsurtáviró buzgó vezetéséért özv. *Alberti* Berán Oszkárné urasszonynak és a többi közreműködőknek a Budai Evangelikus Ifjusági Egyesület ezuton mond köszönetett Kurz Ferenc a cigányvajda és az agilis rendezőség reggel 6 óráig tartotta együtt, a legjobb hangulatban, pompás farsangi jókedvben, a budai evangelikus társadalom szine-javát.

Gyász. *Schunda V. József* hangszergyáros, keresdedelmi tanácsos, a Ferenc József-rend lovagja, stb. január hó 26-án fáradhatatlan munkás életének 78-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Benne *Egan* Ede apósát gyászolja.

Művészkabaréval egybekötött táncestélyt rendez klubháza javára febr. 2-án a Pesti Vigadóban a Magyar-Olasz Bank R. T. Sportegyesülete. Fellépnek: dr. Forró Pál conferanszier, Kondor Ibolya. Nagy Izabella, Pécsi Blanka, Vaszari Piroska, Salamon. Kővári, Pártos Gusztáv, dr. Bánóczi és Fricsay zeneigazgató vezényletével a teljes honvédzenekar.

Farsangi jókedv, sok bohóság, ének- és zeneszámok lesznek a Szent Alajos Árvaház javára rendezendő február 10-iki estén. Felvilágositást adnak III., Kiscelli-utca 79. Tel 75—91. alatt.

Box, torna, vívás folyik hétfőn, szerdán és pénteken este 7—9 óráig a Városmajor-u. 59/a. iskola torna termében. A tornát és vivást Oleják Károly tornatanár, a boxot Hegedüs Péter szöv. boxkapitány tanitja. A Budai Sport Club rendezi és jelentkezni lehet az iskolában és esténként a Clubhelyiségben: Margitpark-kávéház.

KÜLÖNLEGES SZÉP estélyi és báli ruhák jutányosan készülnek SEMSEYNÉ divatszalónjában, II., Batthyány-utca 67.

Nagy jövedelme van a fővárosnak a Dunapart bérbeadásából, mely az 1923. évre megállapitott tarifa szerint 20 millió koronát jelent. Az uj kivetés szerint a következő beosztás érvényes: Óbudai Dunaág Zichy-utcáig folyóméterenként 250, Zichy-utcától Lukács-fürdőig 800, Lukács-fürdőtől Margit-hidig 1000, Margit-hidtól Csalogány-utcáig 2200, Csalogány-utcától a Fátyol-utcáig 3000, Fátyol-utcától Szent Gellért-térig 1500, Szent Gellért-tértől Bertalan-utcáig 1000, Bertalan-utcától Összekötő vasuti hidig 250, Dunai uszodák félévi átalánybére 20.000, Óbudai téli kikötő félévi bére 10.000 K.

Szép és olcsó ujdonságok láthatók *Fábián* József uri és női divatáru házában az Anna udvarban.

Gyermekruhák, átalakitások: Margit szalon, II. Szász Károly-u. 4. II. 5.

Falusiak cimü vigjátékot adta a Budai Kath. Legényegyesület kitünően összeállitott szinész gárdája január 28.-án este fél hét órakor a kath. kör Pálffy-téri disztermében. Az előadast Somody Pál a Nemzeti Szinház tagja rendezte, amely előtt megnyitó beszédet *Molnár* László plébános, és alkalmi szózatot dr. *Baranski* Gyula mondott. A műsor után tánc volt.

Ősi kocsma Tabánban a Görög-utca elején a „Mély pince", mely már a török korban megvolt és később az irodalmi kis korcsmák nemes sorába emelkedett. Ide járt Virág Benedek, a szent öreg, Vachot hires asztaltársasága és Tisza Kálmán is, akinek a mai lakórészek előtt volt képviselőkből álló társaságával együtt egy kis különszobája. S ma sem akad iróember, aki ne tévedt volna be a kedves, piros territős asztalok közé, ahol rendes vendég Krudy Gyula és asztaltársasága. A mai „*mély pince*" volt hajdan az ivó, amelyre épült a mai ház. Boltivei élére állitott téglákból állanak lefelé ivelő négyszögbe rakva. Ma már ritkán található ilyesmi. A lécráccsal elkeritett kármentő helye is megvan. Mellette a magasabban befalazott nyilás és lépcsőtöredékek nyomai. Itt volt egykor a bejárat. Az egykori ivóból egy másik hosszukás, boltives helyiség nyilik. Ez ma a pince. Valamikor hosszu x-lábu asztal állhatott a középen és duhaj vitézek verdesték egymáshoz cinkancsóikat, vagy szelid költők, „hirfiak", vagy „ujdondászok" épitettek légvárakat. A rendben sorakozó hordók között ma csak a mult borongó hangulata és a bornak különös illata terjeng. Vajjon elvezetett-e a „Mély Pincébe" az a földalatti kijáró, mely a Várból egészen a Szarvas-térig nyult el és amelyet József nádor még kijavittatott, hogy azon keresztül juthasson el a Szarvas-térnek egyik ma is álló házában lakó nőismerőséhez? Valószinü, hogy a főbb török vitézek ilyen rejtett utakon surrantak el Allah mindenlátó szeme elől a tiltott borivás paradicsomi mámorába. A mai pince alatt fekszik a régi pince, ahol most semmit sem tartanak, de a lejárata most is még áll. Es nem messze tőle van a régi jégverem hatalmas ürege, melyben talán verekedésnél agyonvert emberek csontvázai, a háboruk elől eldugott értékek és a zálogba otthagyott kincsek tarka sokasága lehet. A romantika füzi most már a meseszálakat tovább.

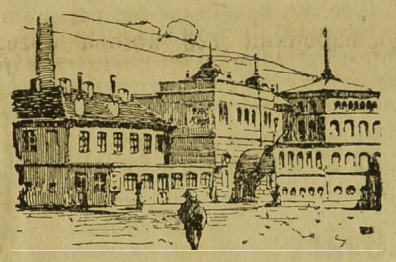

Rácfürdő. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*
Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

Egy kincs bányász jelentkezett a multkori „furcsa kincs" cimü hirünkre, udvariasan felajánlva nekünk a termelés elsőbbségét, holott ő a keresője és tudója ezeknek a kincsbányáknak. Mi az ő bányászatába semmi szin alatt sem akarnánk belekontárkodni és jó szivvel kivánjuk, hogy két kézzel turkáljon az általa ismert bányák kincseiben.

PÉNZBESZEDŐT keres budai vállalat 10% incasszódij mellett. Igazolt, garanciát uyujtó állásnélküli kereskedő segédnek alkalmas. Jelentkezhetni d. u. 4—5-ig a Budai Napló kiadóhivatalában I. Bors-u. 24.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

ELSŐRENDŰ TÉLI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

GALVANOPLASZTIKA. Emlé tárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja

Morvay Sz. mérnök, III, Zstgmond-u. 114

SZÓLJON

ismerősének akinek van eladó

:: háza ::
:: telke ::
antik butora

vagy akinek van bérbeadó

:: lakása ::
hónapos szobája
nyári lakása

mert nálunk ezt sokan keresik és dijtalanul közvetitjük. Irja meg levelezőlapon részletesen mi eladó vagy bérelhető és küldje a

BUDAI NAPLÓ

kiadóhivatalának

I. ker., Bors-utca 24. I. 2.

Telefon: 129—96.

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.

II., Fő-utca I. (Lánchid-épület.) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Dobozgyár

Scheer Béla Gyula

I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:

MRAVINACZ JÁNOS

cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.

Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést

uj berendezéseket és javitásokat

pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.

GAÁL IMRE,

Tel. 162 24 I., Krisztina-krt 155.

Bem apóhoz

cimzett, volt ULM-né féle vendéglő

II. kerület, Margit-körut 54. sz.

Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.

BEM REZSŐ vendéglős.

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a

Kocsigyártó-bognár ipartelepet

I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Délivasut-étterem

Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.

GRECSÁK RÓBERT

Közgazdaság

A Magyar Őstermelő R.-T. igazgatósága a február 7-iki közgyülésnek javasolni fogja az alaptőke 60 millióról 124 millió koronára való felemelését olyképen, hogy a tartalékalapból 24 millió korona az alaptőkéhez csatoltassék és ezen 120.000 részvény a részvényesek között 5 : 2 arányban ingyen kiosztassék, továbbá minden 3 régi részvény után az elővételi jog egy uj részvényre a közgyülés által megállapitandó áron felajánltassék. A tranzakció lebonyolitása után a forgalomban lévő 200 K. n. é. részvények 1000 K. n. é. cimletekre vonassanak össze. Az alaptőkeemelés keresztülvitele után a társaság alaptőkéje és nyilt tartaléka egy milliárd koronára fog rugni. A lefolyt év mérlege 32½ millió korona tiszta nyereséggel zárult és az osztalék a tavalyi 36 koronával szemben 90 korona (45%) lesz. Ugyanezen igazgatósági ülés határozata értelmében *Dr. Eisler* Ede és *Havas* Arthur igazgatók ügyvezetőigazgatókká *Fleischl* S. Dezső gazdasági főfelügyelő és *Dr. Kepes* József aligazgatók igazgatókká, *Galambos* Ákos és *Dr. Glatz* Ernő cégvezetők aligazgatókká, *Halbrohr* Sándor és *Zöldhelyi* Sándor főtisztviselők cégvezetőkké kineveztettek.

A Magyar Cukoripar r.-t. igazgatósága február 8-án tartandó *rendkivüli* közgyülésén inditványozni fogja, hogy a társaság alaptőkéje 30 millió K-ról 90 millió K-ra fölemeltessék és az összes uj részvények az eddigi részvényeseknek — és pedig minden régi részvényre 2 darab uj részvény osztalékjogosultsággal a folyó üzleti évre — darabonként 4000 K áron, folyó kamatok megtérítése mellett, átvételre felajánltassanak.

A Lloyd bank r.-t. február 10-iki közgyülésén alaptőkéjét 200 millió koronáról 500 millió koronára emeli föl és ezzel a rohamos fejlődéssel a fiatal intézet egyuttal belép a magyar pénzpiac nagybankjainak a sorába. Értesülésünk szerint az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel, tehát minden két régi részvényre három uj részvény vehető át darabonként 500 K-ás árfolyamon.

A Magyar-belga fémipar r.-t., a február 17-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 10 millió K alaptőkének egyelőre még meg nem állapitott mértékben való fölemelését fogja javasolni. A társaság legutóbbi alaptőkeemelése 1922 májusában volt.

A Fegyver- és gépgyár r.-t. igazgatósága február 12-ére közgyülést hivott egybe, amelynek a részvénytőke 10·8 millió K-ról 60 millió K-ra leendő felemelését javasolja. A tőkeemelés akként vitetik keresztül, hogy 24.000 darab 1923-ra osztalékjogosult 1000 K n. é. uj részvény bocsájtatik ki és a régi részvények névértéke 300 K-ról 1000 K-ra emeltetik fel. Az összes uj részvények részvényenként 6000 K befizetése ellenében 3 : 2 arányban a régi részvényeseknek ajánltatnak fel átvételre. A kötésegység 5 darab lesz.

A Gép- és vasutfelszerelési gyár r.-t. 1922 október 31-én lezárt mérlegében 50 millió K alaptőke mellett az előző évi 242.086 K nyereségáthozattal együtt 19.357.573 K tiszta nyereséget mutat ki, az 1920/21. évi 5,612.888 K-val szemben.

Cassandra Likőr Bowle Cocktail
Budán, I, Zita királyné-ut 7. különlegességek

Előkelő közönség bevásárlási helye
Dr. Herceg Sándor
fűszer és csemege üzlete
VÁR, URI-UTCA 30. SZ.
Csakis a legjobb minőségű áruk.
Pontos és figyelmes kiszolgálás

Csipkék, fátyolok,
női divat különlegességek és függönyök
Hoepfner
m. kir. udv. szállitó csipkés boltja
IV., Koronaherceg-u. 20. Telefon: 118—81.
KORONA-UTCAI OLDALON.

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

Tizedes mérlegek
súlyokkal együtt, használtak, teljes jó karban eladók. Tel.: J. 88—72.

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margithid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Készbutorok állandó raktáron.

SPECIÁL ELEKTRO- ÉS MŰSZAKI VÁLLALAT
I. KERÜLET, GREGUSS-UTCA 3. SZÁM
Gyárt: Orvosi műszereket, készülékeket és tömegcikkeket, fizikai műszereket, feszmérőket, légürmérőket, hőmérőket, mérnöki- és laboratóriumi műszereket
Szerel: reklámvilágitást, titkos vészjelzőt, házi és rendes telefont, speciális villanyvilágitást
Javit: kismotorokat, áramátalakitókat, villamosfőző és fűtőtesteket, villamos vasalókat.
Találmányok kidolgozása!

Magyar Gazdák Tejüzeme R.–T.
Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Attila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg **Bieber Károly** lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61.
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 152—61.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR**, Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize

Akar jól mulatni?
Menjen el: — I., Alkotás-u. 7/b
Déli-vasut kávéházba,
ahol mindennap délután és este HOFFMANN VILLY, nagy, szimfonikus zenekarával hangversenyez Kitünő meleg vacsora. — Elsőrangu fajborok. — Polgári árak

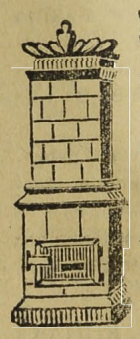

! Kályhás!
BÉRES MÁRTON
I. ker., Lógodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Kőztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Philadelphia kávéházban
I. kerület, Alagut-u. 3. sz.
Esténkint kitünő cigányzene. Elsőrangu italok. — Gondos kiszolgálás. — 5 billiárd asztal. HIDEG SZINHÁZI VACSORA.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

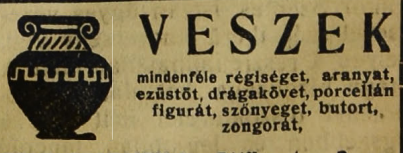

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.
Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 768. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. február 11-én.

Mulat Buda,

csakhogy mulatása nem a régi, kedves mulatság, ahol gondtalanul ültek össze az öregek egy pohár borra, amig odabent a nagy szálában a fiatalok lejtették a táncot. Valami elkényszeredés van a vigaságban, mely ott ül az arcokon, a ruhákon, a kocintáson. A *ma* kisértete: a kétséges *holnap*. Az iparos örül, ha tul van a héten, a beamter a hónapon és nehéz gonddal néz a jövőbe. Pénze van bőven mindenkinek és mindenki érzi, hogy kevés. A megkeresett pénz nem adja meg a nyugalmat.

Nézem a reggelt. Nem a régi reggelek azok, amikor szorgalmas, koránkelő emberek siettek munkába. Volt olyan szatócsüzlet, mely 4 órakor nyitva volt. A hövös reggelen egy kupica melegitő, de jól esett sokszor. Vendéglőkben hajnalban kezdték főzni a jó levest, a pörköltet, mert tiz órára már sok volt a fáradt ember. Kocsik zörögtek, mühely ajtók nyiltak és valami derültebb élet sugárzott mindenfelől. Sok vendéglő este tizkor zárt. Az emberek nem minden este szórakoztak s ez tette aztán becsessé a ritkább vigadást.

Most más a reggel és más az est. Éjfél után is tele van minden vendéglő. A vendéget ugy kell kituszkolni. Mindenki keresi minden este a szórakozást. A mát nyujtja mindenki, hogy minél később jöjjön a holnap. Reggel későn kél mindenki, akkor is kelletlen, fáradt, alvatlan. Mindenhol sietés, kapkodás, mindenki elkésett és mogorva. Bolt- és mühelyajtók zárva, kávéház is alig van még nyitva hét órakor és a vendéglők lezárt redőnyszeme olyan, mint a halott emberé. Szürke. Még a piac is csak nyolc-kilencre ébred. Azok a korán-kelő, futkosó, pattogó papucsban járó, örökké nevető cselédleányok sincsenek már. Az asszonyok se trécselnek sehol, nincs érkezésük, magukra vannak, cseléd nélkül, fésületlenek, kelletlenek.

Az ifjuság tánca is más. Nem a fiatalok szemérmes közeledése egymáshoz, hanem a hetérák tolakodása. Nem tudja bevárni a holnapot. Mert nehezen ébred a holnap.

És szürkén jön, mint a viharfelhő. Mindenki buvik előle és senki sem törődik a másikkal. A hajnal üdesége, a reggel frissesége megszünt. Ott maradt az éjszakában, mint ahogy ott maradt a pénz, az étetkedv és a szerelem.

Egész nap elkényszeredve készülünk az estére, a találkozásra, a szórakozásra. Unjuk egymást, az egymás panaszát és dicsekvését ebben az elkényszeredett farsangban.

Viraág Béla.

Nehéz a helyzet a kelenföldi templom megépitése körül, mert az ingatlanok kisajátitása békés uton nem sikerült. Komplikálja a helyzetet, hogy a 10 ezer négyszögölön felüli ménesi-uti ingatlan tömbre a ciszterciták csak 20 millió koronát óhajtanak áldozni, pedig az 250 millió koronát ér. Mégjobban kuszálja a helyzetet, hogy Elek Mór is felszólalt a közgyülésen e tárgyban — kimutatva, hogy a Ferencrendiek, a premontreiek és a bencések iskoláiba járt és ennek alapján leszögezte, hogy a kath. rendi gimnáziumok nem nevelnek az életnek és ezért a fővárosnak nem áll érdekében a ciszterciták iskolát épiteni, hogy ezek viszonzásképen a Kelenföld-lágymányos 30 ezer katholikusának lelki szükségét elláss ák. Végre hatalmas kaosz támadt az egész ügyben, mert a bekapcsolt vizivárosi távbeszélő ur téves kapcsolás következtében természetrajzi és geológiai tanulmányokat fejtegetett, amit az elnöki csengő szüntetett meg. A kérdést Buzáth ajpolgármester tisztázta, rámutatva, hogy ez az ügy *véglegesen* el van intézve a kormány jóváhagyásával. A főváros és a rend között semmiféle differencia nincs. A 20 millió koronát a főváros szavazta meg a telkek megszerzésére és nem a rendtől várja, mert a rend az ellenértéket az ő tulajdonát képező telkek fejében már átvette. Ennek folytán a rendnek a telkén már a fővárosi ideiglenes templom épitése meg is kezdődött.

A templom javára rendez nagy müsoros táncestét febr. 12-én a kelenföld-lágymányosi róm. kath. egyházközség a Gellértszálló összes termeiben. Közreműködik a Budai Dalárda, Hárnischfeger Teréz, Unger Károly operaénekesek, dr. Szönyi Lászlóné és Bacsai Székelv Gyula hegedümüvész. Az est fővédnökei József főherceg és Auguszta főhercegasszony, védnökei és tiszteletbeli elnökei Becsey Antal, Benárd Ágoston dr., Bitter Illés, Ereky Károly, Förster Gyula, Haller István, Huszár Károly, Hültl Dezső dr., Kossalka János dr., Martin Aurél dr., Mészáros János dr. Plathy György dr., Rausch Aladár, Schenek István dr., ifj. Szily István dr., Térfy Béla, gróf Wenckheim Dénes, Baranski Gyula dr., Farkas Alberik, Lechner Jenő dr Timon Ákos dr., Bánlaky Géza, Fábián Gáspár dr., M. Krajna János stb. Az est rendezését nagy ügyszeretettel és tehetséggel *Pálházy* József ügyvezető elnök vezetése mellett nagyszámu tisztikar bonyolitja le gondosan.

Kapolnaszentelés lesz febr. 10-én d. e. 10 órakor a II. ker. kir. kath. főgimnáziumban, melyet *Csernoch* János biboros érsek, Magyarország hercegprimása végez és jelen lesz a kormányzó és a pápai követ is.

Érdekes számok jelzik egyes utcáink hosszuságát. Leghosszabb a Bécsi-ut 3075 méter, utána a Krisztina-körut következik 2127 méter hosszuséggal, majd a Lajos-utca 1877 m., a Fő-utca 1507 m., a Retek-utca 1405 m., a Városmajor-utca 1400 m., az Alkotás-utca 1079 m. a Batthyány-utca 954 m., a Margit-körut 704 m., az Uri-utca 658 méter. Az egyes, fontosabb terek nagysága négyzetméterekben a következő: I. kerületben: Palota 16.100, Döbrentey 14.232, Gellért 12.987, Disz 10.600, Sxt. György 7.331, Krisztina 6.650, Kereszt 5.337, Nándor 4038, Szt János 4.560, Szt. Háromság 4.310. II. Marczibányi 38.670, Batthyányi 10.481, Pálffy 8.400, Szilágyi D. 7.864, Széna 7495. Korvin 5967, Lánchid 1.862, Irma 1.420. III. Vérhalom 12.412, Zsigmond 7.206, Miklós 6.006, Szt-lélek Kolosy 4.590, Fő 2.929, Polgár 1.669, Korona 1.603. (Budai Nagy Naptár.)

Az erők egyesitését hangsulyozta Hilbert Vilmos fővi. biz. tag a III. ker. Keresztény Társaskör közgyülésén, ami általános visszhangot is keltett. Nagy beszédében a személyi érdekek kikapcsolására és az összes keresztények koncentrációjára mutatott reá, mint a jövendő küzdelmek egyetlen hathatós fegyverére és a nemzetközi áramlatok biztos legyőzőjére. Inditványozta egy köt zös nagy Petőfi ünnep rendezését, mely már ennek az egyetemességnek jegyében folyna le s az inditványt egyhangulag el is fogadták.

Bájos ünnepet ült a kelenföldi Szent Margit-leánygimnázium február 2-án védőszentjének:— Árpádházi boldog Margitnak tiszteletére. A megjelent közönség soraiban ott volt a kultuszminiszter neje, *Pintér* Jenő, *Zilahy Kiss* Jenő, *Breier* István, *Bitter* Illés és az ünnep kimagasló szereplője, *Tormay* Cecil, aki „kis barátnőihez" feledhetetlen szépségü hazafias beszédet intézett. Bájosak voltak ezek a kisleányok. Volt közöttük ballet tehetség: *Császár* Livia, kis hegedümüvész: *Vezsenyi* Stefi. Szép beszédeket és szavalatokat mondtak: *Simon* Kornélia, *Igmándy* Baby, *Plosz* E. *Herger* M. és *Wargha* M. A müsoron szerepelt a budai igric *Krajna* János festő- és gitármüvész is, aki *Petőfi*, *Vörösmarty*, *Tompa* legszebb költeményeit adta elő saját megzenésitésében. Az ünnepet *Simon* Károlynak, az intézet igazgatójának megható szavai zárták be.

Az egérfogó cimü bohózatban a Várszinház szinészgárdája a pesti szinházak legjobb kvalitásaival kelt versenyre és olyan előadást produkált, mely minden dicséretet megérdemel. Az ötletekben gazdag és a mai társadalmi helyzetet pompásan kifigurázó darabot Móra Zoltán irta és a sikerben segitő társai voltak Lányi Ilona, Bartkó Elza, Polgár Béla, Remete Géza és mindenekelőtt Szentiványi Béla, aki hálás szerepének minden nüanszát kiválóan kidolgozta. A közönség sok kacagással és nagy szeretettel élvezte a jól megrendezett előadást.

Petőfi-ünnepek. A Mátyás király főgimnázium (II. Jurányi-u. 1. sz.) meleg ünnepi előadást rendezett a százéves évforduló alkalmából febr. 4-én a Budai Apollóban. A gazdag müsoron a felsőosztályok majd minden növendéke szerepelt kiváló sikerrel. *Földessy* Gyula dr. tanár értékes beszédben méltatta Petőfi jelentőségét és ugyanakkor az önképzőkör pályadij nyertes költeményeit is előadták. A közönség meleg szeretettel ünnepelt. — III. Raktár-u. elemi iskola nagysikerü ünnepet rendezett február 6-án a Petőfi centenárium alkalmából. Hrivnyák János és Fray István iskola igazgatók meleg szeretettel elmondott beszédei, Gyurtsy Margit tanitónő, operaénekesnő, dr. Gergelyffy Gáborné és *Légrády* tanitónők által vezetett gyermek énekkarok és gyermekek ügyes szavalatai voltak a müsoron. Petőfi jelentőségét pedig emelkedett ünnepi beszédben Reischl Sándor tanitó méltatta.

Mellékvágányra való eltolódástól féltik az I. kerületi bizottsági tagok a farkasréti villamos vasut második vágányának kiépitését. A szükséges telkek kisajátitásához a főváros közgyülése hozzájárult és a kiváncsi városatyák mégis tovább érdeklődtek, hogy a második vágányt már mikor kezdik megépiteni, mert ez nemcsak a temetőhöz igen fontos utvonal, hanem azért is, mert a Farkasrét környékén most egész uj városrész alakul ki, ott mindig több és több ház épül, ugyhogy onnan az emberek olyan nagy tömege iparkodik a villamoson állandóan befelé, hogy a második vágány kiépitése mulhatatlanul szükséges.

Sok ingatlan cserél egy-egy héten gazdát. A legutóbbi kimutatás szerint a legdrágább ingatlanok Budán a következők voltak: az I., Krisztina-körut 81 sz. 28 millió koronáért, Teichmann Ferencről Zsuffa István férfiszabóra, a Somlói-ut 42. és 58. sz. 15 millióért Weisz Jakabról Radon Alfrédnére, a Logody-u. 37. sz. 19 millióért Zsolnay Andorról Kuffler Benőnére. a Serfőző-u. 3. sz. egy millióért Heuthaler Fri yesről Breitner Ernő órásmesterre iratott át.

A repülő hid, vagy komp kormányrudja után kapta a *Rudasfürdő* a nevét, melyet eredetileg a város 1703-ban Polgári fürdőnek nevezett. A nép között azonban csak az előbbi név vált megszokottá és maradt fenn a mai napig.

Csak ezer koronás jegyek vannak a Lipótvárosi Kaszinó február 18-iki estjén, ahol kimagaslő szám lesz *Viraág* Ilonka abszolut tánca, melyben egy indus leányt a Ganges partján mutat be, amint az Élet lámpásával vivódik. A müsoron zene- és énekszámok is szerepelnek és *Turnay* Alice árnyéktánca.

Három kivánsága van Óbudának, mint a mesebeli embernek, csak nincsen meg hozzá a jóságos tündér, aki teljesitené is őket. Pedig nem kivihetetlenek, mert szerényen csak egy vigadó, szálloda és fürdő megépitéséről van szó. A három tervet egyesitve is elfogadnák, mint ahogy az a Szt. Gellért für-

dőnél is megoldást nyert. Óbudán hiszik, hogy vállalkozó is akadna, aki megfelelő tőkét befektetne, mert a nagy nyereség ennél a vállalatnál természetes. De maga a főváros is nyugodt lélekkel vállalkozhatna a Fő-tér környékén egy ilyen terv megoldására, mert kockázat nélkül gyarapitaná tőkéjét.

Hollandi hála ünnepet ült az Országos Szent Gellért Egyesület febr. 5-én a Szent Gellért fürdő hangversenytermében *Kamenszky* Gyula dr. alapitó elnök vezetésével, melyen *Mészáros* János dr. érseki helynök mondott gyönyörü, szivekig ható beszédet Hollandia jótékonyságáról, melyet a magyar szegény gyermekek és alsó papság élveztek, s mely pénzösszegben kifejezve a 2 milliárd koronát is meghaladja. *Madarász* István érseki titkár hollandi élményeiről, az ottani hitéletről beszélt, *Sárosy* Bella urnő pedig a holland társadalmi életről csevegett kedvesen. *Simonffy* Margit szavalt, *Micsey* Józsa énekelt, *Némethy* Ferenc hegedült. Buda közönsége zsufolásig megtöltötte az előadó termet és lelkesen ünnepelte a jelenlévő holland konzult és nejét.

A pápa követe február 6-án meglepetésszerüen meglátogatta a III., San-Marco-utcában levő irgalomházat, ahol minden egyes kórtermen Ráth Jozefin főnöknővel ágyról-ágyra végig ment. Mindenkihez volt nyájas, atyai vigasztaló szava, türelmet s javulást kivánva a betegeknek, megáldotta s megajándékozta őket. A betegek lelkes örömmel köszönték meg a nunciusnak irántuk való meleg érdeklődését.

Nász. *Cristofoli* Gabriella és *Ifj. Rácz* Ferenc febr. 10-én, d. u. 5 órakor az óbudai róm. kath. plébánia templomban egybekeltek.

Uj emberek jöttek Budára, képzettebbek a szakmájukban, mint sok régi budai, akinek konzervativ felfogása mellett megingott a régi jó üzlet. Az egykor szebb napokat látott *Batthyány* kávéház a budai vásárcsarnok mellett cserélt most gazdát. Kitünő szakemberek *Lőrincz* és *Tragizer* vették át, arra az álláspontra helyezkedve, hogy kávéház, vendéglő csak ugy boldogulhat, ha elsőrendü italt-ételt ad. Első gondjuk volt, hogy a *legprimább kávét* adják és saját különlegességük a *Batthyány-kávé habbal*, mely körülbelül egyárban a rendes uzsonna kávéval, a legpompásabb uzsonna. Zajnélküli, bizalmas csendes kávéházzá akarják tenni az uj tulajdonosok, ahol sok ujság, folyóirat áll a vendégek rendelkezésére. Maguk a gazdák ügyelnek a figyelmes kiszolgálásra és kedvében járnak a vendégnek. A nyugalom és jó kávé már sok vendéget vonzott oda.

Müvészi értéküek a Kath. Legény-egyesület szini előadásai, melyeket mindig nagyszámu és lelkes közönség élvez. Legutóbb jan 28-án *Somody* Pál, a Nemzeti Szinház tagjának kiváló rendezésében volt nagysikerü előadás, amikor kitünő szereplésééért sok elismerést és tapsot aratott Zeidler Mícike, Hardek Lonci, Zeidler János. Schmiederer (Soltay) Jenő és Straub Ágoston. A diszletek izletes tervezéséért Szörényi Józsefet illeti a dicséret.

Az agitáció hónapja a február lesz a keresztény szociálistáknál. Egymásután tartják meg gyüléseiket a munkástömegek felvilágositása és az elvi meggyőződésben való megerősitése céljából. Legintenzivebben a III. ker. szervezet dolgozik Brunekker Alajos és Novacsek József elnökök vezetése mellett. A legutóbbi pártgyülésen a numerus clausus mellett foglaltak erélyesen állást, megbélyegezve azokat a keresztény politikusokat, akik érvényesülésük kedvéért cserben hagyják elveiket. Ugyancsak itt határozták el, hogy a Wolff-párt kivánsága dacára a főváros főtiszti orvosi állására a volt szabadkőmüves Wégh János dr. helyett dr. Barsi Jenő II. ker. tiszti-orvost ajánlják.

Francia tapéta gyáros is dolgozott 1416-ban Budavárában, amikor Zsigmond király — a müvészet és tudomány nagy pártfogója székpalotájának pompás felépitését folytatta. Ugyanekkor kétszáz francia müvészt és iparost is hozatott, akik a nagyarányu épitkezésnél és diszitésnél segédkeztek.

Országos levéltár. Rajzolta: *Palócy Viktor.* Mutatvány a Budai Nagy Naptárból.

Uj posta-palota épitésére a Krisztina-körut 12. számu jelenleg üres telken hirdet pályázatot a kereskedelemügyi miniszter, melynek határideje 1923. május 24. Az első pályadij 400 ezer, a második 300 ezer és a harmadik 200 ezer kor. Érdeklődőknek II., Fő-u. 16. II. 6. szám alatt adnak felvilágositást 100 korona előzetes lefizetése ellenében.

Fél Buda pusztult el az 1838-iki borzalmas árvizkor, mert 601 ház dőlt romba és 365 szenvedett kisebb nagyobb sérülést. Ennek emléke falba vésett vörös márvány táblákon van megörökitve, ahol a viz magasságát jelző vonásra mutat egy ujj. Ezek a táblák mindinkább gyérülnek és a fennmaradók is hamisat mutatnak, mert a házak javitása alkalmával, a kőmüves oda illesztette vissza a táblát, ahova jónak gondolta. Óbudán látni még a legtöbbet belőlük: a Szentendrei-utcában, Lajos-utcában, Bécsi-uton és más helyeken.

VILÁGOS tiszta szobát, esetleg raktárhelyiséget keresek néhány hóra uj bútoraim és könyveim lerakására. Ajánlatokat a kiadóhivatala továbbit.

KINCSES KÖNYVE

BUDÁNAK

az a szép, almanachszerü könyv, mely az irók, müvészek és tudósok budai egyesülete a

Hollós Mátyás Társaság

tagjainak közreműködésével a

Budai Napló

szerkesztésében és kiadásában

1923. évi február 20-án

jelenik meg és nélkülözhetetlen minden budai háznál, mert részletes felvilágositást nyujt mindenről, ami Budán volt és van. — **Megbizható, pontos névsort ad minden szakmában** a mindennapi élet minden kivánalma és szükségletéhez mérten.

Budai családok nélkülözhetetlen tanácsadója a

Budai Nagy Naptár

mely évekre szóló utmutató Buda társadalmi, kulturális és üzleti életében — és csak cimében naptár, de szép irodalmi részén kivül hasznos utmutató, nélkülözhetetlen tájékoztató, Buda minden érdekét felölelő könyv.

Mindenkinek

házhoz hozzák!

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

A török fürdők kora.

Irta: *Lechner Jenö dr.*

Állitólag a *fürdő* és a *kávé* fontos kritériumai a barbárságnak. Ágai állapitja ezt meg „Utazás Pestről Budapestre“ cimü kedves könyvében, leszögezvén, hogy mentül jobban közeledünk napkelet felé, annál jobb a fürdő és megjavul a kávé, ami egész nyugaton közismert ocsmány folyadék. A fürdő a nyugati népeknél a higienia követelménye, keleten azonban a fürdés és mosakodás a vallásos szertartás egyik elengedhetetlen momentuma is. A rómaiak fürdőikre, s az ezekkel kapcsolatos hatalmas vizmüveikre, — amelyek ma is még káprázatos kutakban gyönyörködtetik az örök város látogatóit — épitőmüvészetük legnagyobbszerü felkészültségét pazarolták, müveltségük s a magas kulturával járó fényüzés magyarázza, hogy egyik nélkülözhetetlen gyönyörüségévé vált a római polgárnak a termál mozgalmas élete. A nagyobbszabásu magánházak, a paloták is pazar fürdőmedencékkel birtak és erről tanuskodnak Aquincum romjai is. A keleti népek — a fürdést távolról sem szomjuhozzák ilyen kulturális — higienikus — szükségérzetből: Mózes maga bizonyára higienikus meggyőződéstől vezérelve a vallás révén kényszeritette fajtáját a mosakodásra, s még szigorubb parancsokkal utasitotta hiveit Mohamed a szertartásos tisztálkodásra. Ez magyarázza, hogy a törökök városaiban és keleten általában mindenütt a fürdő viszonylag olyan fontos szerepet játszik a városi épitkezések között. Azzá vált itt Budán is a török másfélszázados hódoltsága idejében, aminek még ma is beszédes tanui vannak, noha e korszak minden egyéb épitészeti emléke azóta nyomtalanul megsemmisült.

Szulejmán szultán 1541-ben vonult be győzelmesen Buda várába. Bevonulását, akár napjainkban az oláhét, gyász és nyomoruság kisérte, a várost lángokba boritották, a katonák rabolva és fosztogatva járták be a gazdag város utcáit és házait, a mi megmaradt, az a későbbi királypártvillongások gyászos következményeként történt 1541-i megszállás után a 145 éves hódoltság alatt ment veszendőbe.

E hosszu idő alatt a régi keresztény kultura emlékeinek pusztulása közben folytak épitkezések is Budán. Számos mecset emelkedett a várban és az alsó városban is, persze többnyire szép középkori templomaink pusztulása árán. Ezek a mecsetek az 1686-i felmentő ostromban dőltek rommá, vagy a felmentő sereg bevonulása után a keresztény — sőt akkor ugyszólván kizárólag katolikus — hivők vallásos megnyőződésének lettek áldozataivá, nem tűrvén meg a keresztény városban a pogány épitményeket. Ami a török idők kulturális alkotásaiból fenmaradt csak a számos, a török basák által épitett fürdő néhány kupolás medencéje volt, ezek egynéhánya ma is még érdekes müemléke fővárosunknak. Evlia Cselebi, a hires török világ utazó, aki 1660—64 években utazott át Budán, utleirásában 8 helyen emlit „teljes és tökéletes hévvizet“ s ezek közül a leghiresebbeknek a *Kaun, Viane, Vaszilik és Ili-szu* nevüeket sorolja fel. A számadat vág Wernlin egykoru leirásaival, aki ugyancsak 8 budai török fürdőről tesz emlitést.

A török basák azonban már meglevő fürdőépületeket is találtak itt az alsó és felső hévvizeknél. Igy a Rác városban és az óbudai Dunaparti váracs tövében, ahová a *Császár fürdő medencéi* épültek, ezeket azután diszesen felujitották és kibővitették. A *Rácfürdő* alighanem Mátyás király kertje alatt, vagy épen annak tágas kertjében állott, s a királyi család fürdője volt, s mint ilyen feltehető, hogy a várpalota ismert gazdagságához méltó külső kialakitással birt. Egy márványtábla csak a emléke ez egykori fényes fürdőpalotának. A közfürdő falában ma is látható az egykoru márványtábla a nagy király cimerével. A Rácfürdőt Evlia Cselebi is leirja. A *Dehbag Khane Ilidse* és a Dehbag Khane külváros hévviz fürdője, melynek diszes terme fölé boruló kupolája ólommal van fedve. Vizét kénesnek mondja, s elmeséli, hogy az aranymivesek palackokkal visznek belőle, hogy fényesitési munkáikhoz használják. „Az én ujjamon is volt — irja — egy ezüst gyürü. amelynek smaragdjára világos irással volt rávésve: Szejjak-i álom Evlia (világjáró Evlia). Ezzel a gyürüvel bementem ebbe a dehbag-khanei fürdőbe, s mikor kijöttem, a gyürüm, mely tiszta ezüstből volt, tiszta aranyszint vett fel“. Meg is tartotta aranyszinét egy álló esztendeig. A Rácfürdő semmit sem őrzött meg a török idők épitkezéseiből, mai épületei a 80-as évekből valók. Központi épülete Hubert József tervei szerint készült, bal szárnyépületének pedig Ybl Miklós a mestere. Kazánházának otromba kéményét a legutóbbi időkben elbontották s karcsu minaret alakjában épitették ujjá, amely kissé naivul igyekszik a török idők reminiscenciáit felidézni.

Ronda, zajos fürdő volt ez a 60—70-es években, hires volt társas fürdőmedencéje, ahol — mint irják — „ember, asszony, fiu és leány szinte paradicsomi pőreségben került együvé“. A viznek záptojásillata pedig egybekeveredett a konyhán készülő ételek zsirszagával, de ugyanott ölték le a baromfit is a csatlakozó nyilt udvaron, ahol a masszirozó, köpülyöző, a pedikür és manikür dolgozott renyhe összevisszaságban. A Hubert-féle uj palotaépitkezés vetett véget e keleti idillikus állapotnak, a fürdő tájéka akkor előkelőbb, városiabb képet öltött.

Az árviz, mely az alsó rakodó-
ártot már teljesen elöntötte, ez év-
en még sem tehet olyan nagy
árt, mint az előző években, mert
z eddig legjobban fenyegetett külső
budai rész — az aranyhegyi árok
eljes kiépitése folytán, most már
egmenthető. A zsilipek az egész
Dunavonalon le vannak eresztve és
szivattyu-gépek is teljes üzemben
annak, hogy a csatornák vizét, a
elvizeket átemeljék a Dunába.
egerősebben természetesen a Zsig-
ond-téri központi szivattyu-telep
nűködik, de a csatorna betorkolá-
oknál felállitott szivattyuk és a
Duna mellett fekvő gyártelepek szi-
attyui is nagy felkészültséggel dol-
oznak. Műszaki körökben a Duna
agas vizállását csak átszaladó ár-
iz hullámnak itélik, amely ellen a
ünő töltések és a széleskörü,
agy előkészülettel végrehajtott ovó-
ntézkedések megfelelő védelmet
yujtanak. A Duna legnagyobb emel-
edése a kis mederben február
—4 között volt, amikor egy és fél
éter magas volt a hirtelen gyara-
odás, mig nagy mederben további
4 és 71 centimétert emelkedett a
izállás, ugyhogy az február 7-én
ár 6 méteren felül állt. A kulmi-
áció február 10-én lesz és a Duna
méter magasságig emelkedhetik. Ez
ermészetesen a töltésnélküli, arany-
egyi árkon tul lévő római fürdői
s Kissing-pusztai partmelletti ré-
zeken nagy pusztitást végzett, mert
eljesen viz alá meritette az ott la-
ókat, akiknek a 2 méteres vizben
gyetlen köz ekedésük a csónaká-
ás. Rút látvány az ottani kezdetle-
es, földbe ásott pöcegödrök —
z árviz által kimosott tartalmának
viz szinén való uszkálása. A bel-
őbb részeken nem tartanak nagyobb
eszedelemtől, ha csak zápor vagy
nás belső viznek hirtelen gyarapo-
ása nem történik, mely a szivaty-
uk által nem lenne továbbitható
Dunába. Sajnos már az Akvin-
um körül lakók is megtettek min-
en előkészületet a kiköltözködésre.
z áradás a Császár-fürdő meleg
rrásait is elöntötte, ugy, hogy
ár egyes fürdőosztályokat be kel-
tt zárni. Az árviz elleni védeke-
ésben mind a három budai kerü-
t műszaki hivatala vállvetve dol-
ozik a központ segitségével, melyet
olty Lajos műszaki főtanácsos vezet
hajógyár is megszüntette üzemét.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek
abban Angliából a *Szabó János férfiszabó*
g részére, amelyekre felhivjuk az uri
özönsé figyelmét, mely különben is régi
ndelője a Budán csak a legelőnyösebben
nert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak.
, Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

A Duna zérus pontja az Adria tenger
ine felett 96.58 m. magasan van — jele
Lánchid pillérjébe vésett vizmércén áll.
érus viznél a Dunában másodpercenkint
00 m³ viz folyik le.

náti lépcső. — Mutatvány a Budai Nagy
ptárból. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

A leguribb fürdő régen a Császár-fürdő volt. Ennek helyén Budavár visszavétele után a romok között a Caplia maradt megrongált állapotban, amelyet „nagyobb királyi fürdő“ néven néhány évig az udvari kamara igazgatott, majd 1702-ben Lipót király Ecker János budai fürdősnek adományozta. Ekkor négy fürdőszoba volt. 1770 után Kis, majd Weber nevü tulajdonosokon keresztül 1802-ben Marczibányi István kezére került, aki nagy alapitvánnyal az Irgalmasok szerzetének ajándékozta s lehetővé tette fürdő felépitését. Ekkor létesültek a ma is fennálló épületek. Hild József az empire kor egyik legkiválóbb budapesti épitésze épitette a főépületet s annak hires árkados platán udvarát, mely a XIX. sz. első felének legelegánsabb szórakozóhelye volt és még a 90-es években is itt tartották az előkelő mulatságokat, a hires nyári bálokat. Kettős közlekedés szállitotta a közönséget e távolevő fürdőbe: az omnibusz járat, amely abban az időben nagyon kellemes alkalmatosság számba ment és a gőzhajó. Az utóbbiról már messziről látszott a fürdő erkélye felett diszelgő felirás: *„Császár-fürdői Kéjhely!“*

Ziegler Géza műépitész, diszelnök tisztetetére 10-én este ½9 órakor a Déli vasut uj éttermében *társas-vacsorát* rendez az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre.

BÁLI ÉS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

PÉNZBESZEDŐT keres budai vállalat 10% incasszó-dij mellett. Igazolt, garanciát uyujtó, állásnélküli kereskedő segédnek alkalmas. Jelen kezhetni d. u. 4—5-ig a Budai Napló kiadóhivatalában I. Bors-u. 24.

BUDA Krónika

A BUDAI DIÉTA 1790—91-iki ülésezése és II. Lipótnak Budán lezajlott koronázása teljesen megváltoztatta a várost. Soha annyi embert és előkelőséget nem látott Buda, mint ekkor. A hirtelen idegen forgalom a haszonraéhes polgárság előtt egészen uj lehetőségeket teremtett. Az egykoru Keresztesi József naplójában jun. 14-éről a következőket irja: E napon egy kis eső lévén, mely a levegőt megujhitá, mindenfelé tolongottak a magyar főuraságok és dámák hintókon, paripákon és gyalog; azok száma hatezeret meghaladott, amelyet a sok vármegyékből összetódult banderisták is gyarapitottak. Nem lehet ezeknek ruhabéli bujaságukat eléggé leirni és megcsodálni. Az arany és ezüst, gyöngyök és drágakövek a vesztegetésig tündököltek. A bécsi kalmárok dicsekedtenek, hogy csak posztóért és passzományért többet adott nekik Magyarország hat millióánál. Rengeteg sok kisebb-nagyobb kalandor és kóbor népség is van a városban, nemcsak a férfi, hanem a női nemből is, az utóbbiak 1300 fr-tért árendáltak ki maguknak egy szép házat és saját maguknak az árát ugy szabták ki, hogy ki tiz, ki husz arany legyen.

KARNEVÁL HERCEG imádása, a tánc volt hajdan a budai polgár főszórakozása. Ha szép volt az idő, táncoltak a szabadban, ha rosz volt az idő, vagy télen, táncoltak minden kis korcsmában. Ezt a táncszenvedélyt ügyesen felhasználták egyesek vagyonszerzésre, amennyiben külön termeket, szállákat (mulatókat: a mai bárok őseit) épitettek. Itt ezután már bizonyos nivóról beszélhetünk, mert megszünt az ivás forszirozása és ezáltal az állati szenvedélyek felszabaditása, megszünt az „előivó“, „előtáncoló“, „előszerető“ intézmény, amelyik az „ándungot“ volt köteles előidézni és mindenki saját kedve szerint áldozhatott a tánc élvezetének, de mindenkor csak a Mária Teréziának 1722-ben kiadott „Báli Rend“-je korlátai között. A régi budai mulatók legnevezetesebbjei egy 1803-ban keltezett kimutatás szerint a következők: a Budai Nagy Redutt (Tuschl Sebestyén volt a tulajdonosa, 1790-ben engedélyezték a várban), a Falk Szálla (Falk Ferenc József tulajdona, 1774-ben kapott privi égiumot, a Bomba-téren állott) a Fátszán a Vizivárosi Medve-utcában, a Kámhel, az Aufholter, a Három kapások szállája, a Vadember, a Rátzvárosi Korona, ahol már sokan szalma koronákkal megkoronáztattak. Érdekes megemliteni, hogy a hires Neupauer Mátyás épitőnek szintén volt egy ilyen tánc szállája. Táncoltak még 1773-ig Herman János timár mesternek a három nyulhoz cimzett helyiségében és a városi lövőházban is, mely akkor a mai Szegényház-utca—Menház-utca és Margit-körúti telektömbön állt s ma a Régi Szt. János korház folytatása. Ezenkivül a Perecben, a mai Döbrentey utcában és az Aranyserlegben az Apród-utcában. Legérdekesebb valamennyi között a Falk háza, mely szinházi és táncintézet nevet viselt és a hajóhiddal egyidőben létesült s amelyiknek a bérlője szintén ő volt. Felfogása szerint a hid, mint „városközi“ üzem csak azt a célt szolgálja (és szolgálta is erősen!), hogy Pestről is látogassák redoutejét, mely állandó katonai felügyelet és a tanácsi megbizottak ellenőrzése mellett működött és nagy jövedelméből részedést adott a kórházaknak is.

CSALÁDI SZINHÁZ volt hajdan a Várszinház, mely II. József parancsából lett az igaz Isten házából a muzsa templomává. Természetesen csak német előadások voltak benne és azok is a pesti játékrend higitott kivonatai, avult szinpadi szerkezet, gyarló világitás, süvitő léghuzat kiséretében — szellőzetlen, dohos nézőtéren. De mivel csak a szerény budai atyafiságok találkoztak benne, elbüvölve élveztek és jól mulattak ezeken az előadásokon. Ann ira intimus volt itt minden est, hogyha valaki eltüsszentette magát a házban, legott fölismerték a hangjáról s szállott feléje a jókivánság: „Zur Genessung Frau von Grundhuberin! vagy „Helf Gott Herr von Wiesinger!“ (a bécsi „von“ persze sohasem maradhatott el a név mellől.)

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.
udvari szállító.
II., Fő-utca 1 (Lánchid-épület.) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

KÁVÉ UJDONSÁG
„Batthyány kávé“

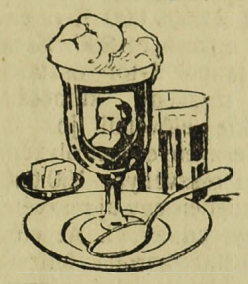

habbal, árkülönbség nélkül.
Elsőrendü a kávé s minden étel és ital a
Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2
GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

Előkelő közönség bevásárlási helye
Dr. Herceg Sándor
fűszer és csemege üzlete
VÁR, URI-UTCA 30. SZ.
Csakis a legjobb minőségü áruk.
Pontos és figyelmes kiszolgálás

Köszönetnyilvánitás!

Ezennel leghálásabb köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik felejthetetlen jó édesatyánk, illetve szeretett jó apósunk

SCHUNDA V. JÓZSEF
hangszergyáros

elhunyta alkalmából bennünket a nekünk végtelenül jóleső részvétnyilatkozataikkal megtiszteltek.

Ugyszintén e helyen nyilvánosan is különösen hálás köszönetet mondunk, a Megboldogult összes alkalmazottainak és munkásainak azon tiszteletteljes szeretetükért, páratlan hüségükért és kiváló szorgalmukért, amellyel elhunyt főnöküket faradságos munkálkodásában mindenkor teljes odadással támogatták.

A Schunda család.

Egyidejüleg alulirott a *Schunda V. József hangszergyár* cég összes tisztelt megbizóinak vevőinek és egyéb üzletfeleinek tisztelettel tudomására hozom, hogy a céget, *mint ezető-főnök* fogom tovább vezetni, megjegyezvén, hogy 28 even át voltam édes Atyám munkatársa és különben is az utolsó években a céget már önálóan vezettem

Tisztelettel kérem a cég összes t. Üzletfeleit, hogy hasonlóan mint eddig, *az 1847 év óta fennálló céget* továbbra is becses bizalmukkal és megrendeléseikkel megtisztelni sziveskedjenek; e kérésem mellett hangsulyozom, hogy a céget ezentul is a közelismerésben reszesült szellemben és szakértelemmel, a modern haladás követelményeinek mindenkori figyelembe vételevel, fogom teljes odaadással tovább vezetni.

Schunda Károly.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Ganz és társa Danubius gép-, vagon- és hajógyár r.-t. közgyülése elhatározta, hogy az eddigi 14,400.000 K alaptőkéjét 21,600.000 K-ra emeli fel. 900 drb egyenkint 800 K névértékü 1923 január 1-től osztalékra jogosult uj részvény kibocsátása által, amelyekre elővételi jog illeti meg a régi részvényeseket olyképen, hogy két régi részvényre 100.600 K lefizetése ellenében egy uj részvényre szóló utalványt adnak ki. Az elővételi jogot 50.300 korona lefizetése ellenében egy darab régi részvény után is lehet gyakorolni március 6-ig bezárólag.

A Magyar Östermelö r.-t. február hó 7-én tartotta Kronberger Lipót udv. tanácsos elnöklete alatt V. évi rendes közgyülését. *Elek* Gyula alelnök-vezérigazgató által előterjesztett mérleget a közgyülés egyhangulag elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 32,510,519.79 K nyereségből az 5. számu szelvényt f. hó 8-tól kezdödőleg 90 koronával váltja be. Az alaptőke felemelésére vonatkozó inditványt a közgyülés egyhangulag magáévá tette és a nyert felhatalmazás alapján az igazgatóság elhatározta, hogy az elővételi jog 3:1 arányában február hó 8-tól 14-ig bezárólag uj részvényenként 3700 korona lefizetése ellenében a Magyar Általános Takarékpénztáv R.-T. főpénztáránál (V., József-tér 14.) gyakorolható. Ugyanott 1923. évi március hó 1-től 8-ig bezárólag a régi részvények után 5:2 arányában az ingyen részvények fognak kiszolgáltatni és egyuttal az összes részvények bevonásával a régi 200 koronás cimletek összevonás utján 1000 koronás cimletekre kicseréltetni.

A Magyar Östermelö Részvény T. legutóbb tartott igazgatósági ülése *Kronberger* Lipót udv. tanácsost az intézet elnökévé, *Dr. Horváth* Lipótot, a Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. vezérigazgatóját és *Elek* Gyula vezérigazgatót az intézet alelnökeivé választotta.

A Magyar fém- és lámpaárugyár r.-t. (a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsége) igazgatósága a február 20-ára egybehivott rendkivüli közgyülésnek a jelenlegi 48 millió K-s alaptőkének 120 millió K-ra való fölemelését fogja javasolni. A tőkefelemelést a társaság akként hajtja végre, hogy 40,000 drb egyenként 1000 K névértékü uj részvényt bocsát ki. A jelenleg forgalomban levő 600 K-s részvény névértékét részvényenként 400 K befizetésével 1000 K-ra emeli fel.

A Fövárosi bank és váltóüzlet r.-t. rendkivüli közgyülése elhatározta a társaság alaptőkéjének 10 millióról 40 millió K-ra való felemelését 38,236 drb 340 K névértékü uj részvény kibocsátása utján. Minden régi részvény után 3 uj részvény vehető át 340 K és 30 K költség lefizetése ellenében; az elővöteli jog február 13-ig gyakorolható a társaság pénztáránál.

Az Esztergom-Szászvári kőszénbánya r.-t. rendkivüli közgyülése az alaptőkének 80.000 darab uj részvény kibocsátása által 16 millió K-val 56 milió K-ra való fölemelését határozta el és az összes uj részvényekre elővételi jogot biztositott a régi részvényeseknek.

Havirt Hazai Általános Vegyiipar r.-t. (I., Lágymányosi-u. 7.) e hó 10-én d. e. 10 órakor tartja közgyülését, melynek főtárgya az alaptőke emelése.

Az Általános Faipari és Fakereskedelmi r.-t. e hónap 6-iki rendkivüli közgyülésén alaptőkéjet 30-ról 50 millió K-ra emelte. Az elővételi jog 3:2 arányban darabonként 600 K lefizetése mellett e hó 8-tól 20-ig bezaróan gyakorlandó.

A Fried B. és fiai bőripari és kereskedelmi r.-t. február 3-án az *Első magyar iparbank* helyiségeiben *Sebesta* Kolos vezérigazgató elnöklete alatt tartotta meg alakuló közgyülését. A társaság, melynek teljesen befizetett alaptőkéje 120 millió K, átveszi a Fried Bernát és fia cégnek Simontornyán 140 év óta fennálló bőrgyárát, bőrbehozatali és kiviteli üzletét. Az igazgatóság tagjai: Sebesta Kolos, Erdey Henrik, Fried Pál, Fried Imre, Singer Dezső, Prager Ferenc, Fazekas Ármin; a felügyelő-bizottság tagjai: dr. Reinitz Jakab, Lüscher Ferenc, Gottlieb Sándor és dr. Kelemen Ottó Frigyes.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

Szentendrei villamos Pálffy-téri megállónál
Vidékiek!
Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráértek vásárolni
Szalay József
modern füszer- és csemegeüzletében, II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák, üditő italok kaphatók.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114.

Tizedes mérlegek
súlyokkal együtt használtak, teljes jó karban eladók. Tel.: J. 88—72.

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

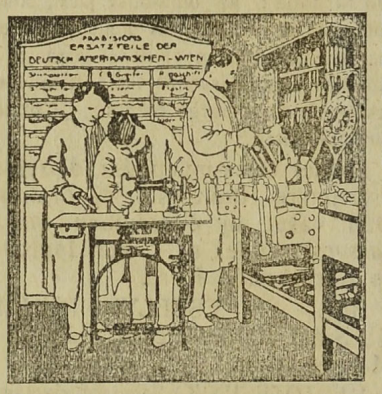

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést
uj berendezéseket és javitásokat
pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
Tel. 162—24. GAÁL IMRE, I., Krisztina-krt 155.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margit-hid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Készbutorok állandó raktáron.

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Magyar Gazdák Tejüzeme R.-T.
Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **ákácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

o Harmatviz o
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J-112—59. —

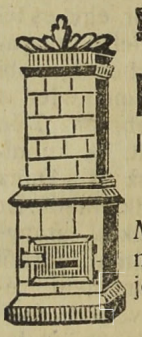

! Kályhás!
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a
Kocsigyártó-bognár ipartelepet
I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.
Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetébeu, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 39. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. február 18-án.

A polgárság szervezkedése.

ıdai Kaszinók fuziója. — A polgári front az állam alapja. — A vörös veszedelem.

Azok a sötét vörös felhők, melyek et felől huzódnak Európa politikai ére, szervezkedésre kényszeritik a lgárságot, mely másodszor nem gedi, hogy kardcsapás nélkül megszák jogaitól és martalékul dobvagyonát.

Szakszervezetekbe tömöriteni a lgárságot nem lehet. Ez csak vésre szorult tömegek fegyelmezére alkalmas. A polgárság csak tudatosan felismert és megértett lekei alapján szervezheti és felmezheti önmagát. Ezt elősegiti most közelgő veszedelem.

Ezek a vörös viharfelhők egy olba kell, hogy tereljék a polgárgot, mert csak az egységes nemt adhat erőt a polgári kormánynak, hogy szembeszálljon minden szedelemmel.

Példaképen ezt a polgári szerzkedést Buda két előkelő kasziója kezdte meg azzal, hogy szoron összeforrott és másfélezer tagját állitotta a polgári rend első védőirdája gyanánt. E hó 11-én vasárap tartotta rendkivüli közgyülését *Budai Polgári Kaszinó* Láng Józef elnöklete alatt, amelyen Kalmár usztáv, Bayer Sándor és Okolicsanyi uthy Dezső komoly és a helyzetez mért lelkes beszédei után a aszinó egyhangulag kimondotta, ogy fuzionál a Krisztinavárosi Kaszióval. Dr. Áldássy Antal emlékezett eg melegen a Kaszinó szép ultjáról és annak alapitóiról, amit loor-Tempis Mór köszönt meg eki, üdvözölve elhatározásáért az lnökséget.

Este a 6 órakor viszont a *Krisznavárosi Kaszinó* tagjai gyülekeztek endkivüli közgyülésre, amelyen az lnöklő dr. Ripka Ferenc, a polgárág helyzetét festve, emelkedett bezédben, a meghatottságtól elcsukló angon jelentette be az elnökség és választmány határozatát, mely megajlik a kor követelményei előtt és polgárság szervezkedése érdekében gyesül a Budai Polgári Kaszinóval, itköltözve annak helyiségeibe. Dr. Nemes Antal püspök és Bayer Sándor pártoló hozzászólása és ajánlása után itt is egyhangulag mondotta ki a közgyülés a fuzió szükségét. A Kaszinó szép és küzdelmes multját itt *Kapcza* Imre a kaszinó érdemes igazgazgatója ismertette s mert ezzel megszünik a Krisztinavárosi Kaszinó, alább közöljük korfestő szép tanulmányának kivonatát, mint a kaszinó 22 esztendős krónikáját. Az érdemes munkát zajos elismerésben részesitette a közgyülés közönsége.

Gyülés után társasvacsoránál találkoztak a két kaszinó tagjai, hogy megüljék a kézfogót. Ziegler Géza háznagy üdvözlő szavai után dr. Ripka Ferencnek szépségekkel ékes felköszöntőben méltatta e nap nagy horderejü eseményét. Dr. Bucsányi humoros beszéde után Láng József mondott lelkes, hazafias beszédet. Hoor-Tempis Mór, Viraág Béla, Kalmár Gusztáv, Baranski Gyula, Knapp Aurél, Massány Ernő és Rácz Imre felköszöntőkben ünnepelték a két kaszinó elnökségét a polgári érdekeknek hozott áldozat es nemes elhatározásért, éltetve az egyesült kaszinók elnökségére egyedül predesztinált vezért, dr. Ripka Ferencet.

*

Kapcza Imre igazgató által a Krisztinavárosi Kaszinónak remekül megirt történetéből kivesszük a következő fontosabb eseményeket:

A Krisztinavárosi Kaszinó 22 éves története azt bizonyitja, hogy itt a legbecsületesebb és legönzetlenebb polgári munka folyt, melynek mindig a haza, a székesfőváros és az I. kerület felvirágoztatása volt végcélja.

Kicsiny asztaltársaság volt magva a Krisztinavárosi Kaszinónak, melynek létesülése szoros összefüggésben állott a kerület politikai mozgalmaival. A Bernátpárti ellenzéki politikusok: dr. Brozik Károly, dr. Klasz Pál és dr. Szebeny Antal a volt Bittner-féle vendéglőben egy körülbelül 40 tagból álló asztaltársaságot szerveztek, amelynek elnöke: Dr. Brozik Károly lett. Ide csatlakozott Baranyai Sándor asztaltársaság is, s igy jött létre a két társaság egyesüléséből a „Felső Krisztinaköruti Kaszinó, amely az Attila-utcai elemi iskolában 1902. évi április hó 13-án 174 taggal alakult meg és Krisztina körut 75. sz. házban, a Bittner-féle vendéglő fölött bérelt helyiséget. Első tisztviselőinek névsora: elnök: Bauer Antal, országgy. képv. Másodelnök: Dr. Brozik Károly. I. alelnök: Willinger Ferenc, II. alelnök: Fischer Sámuel. Igazgatók: Baranyai Sándor, Fest Jenő, dr. Hollán Sándor, Klassohn Gyula, dr. Klasz Pál, Siegmund Hermann és Schlesinger Náthán. Háznagy: Percel Béla. Gazda: Haas Manó. Jegyző: Pinczel György. Ügyész: Zboray Béla. Orvos: Dr. Kerényi Zoltán. Pénztáros: Lissák Ármin. Ellenőr: Szabó Ágoston. Derék munkát végeztek, mert az 1903. március 29-én tartott közgyülésen az igazgató már 259 tagról számolhatott be, s a következő 1904. évi március hó 27-én tartott közgyülésen dr. *Szebeny* Antalt választották meg a Kaszinó elnökévé.

Dr. Szebeny Antal elnöklése alatt a Kaszinóban rövidesen oly élénk, pezsgő élet keletkezett, hogy a helyiségei szükeknek bizonyultak és kibéreltek a Krisztina körut 81. sz. I. emeletén a Kaszinó céljának sokkal megfelelőbb helyiségeket. Az uj helyiségben nem kisebb erőket sikerült a Kaszinóban megszólaltatni, mint Jászai Mari, Fráter Lóránt, Bárdi Gabriella, Szilágyi Arabella, Erdélyi Zoltán, Dinzl Oszkár és mások.

Mégis válságokkal küzd a Kaszinó és itt veszi kezdetét dr. *Ripka* Ferenc ügyvezető elnöknek a Kaszinó életébe való hathatós bekapcsolódása. Néki sikerült a Ganzgyár tisztviselőit a Kaszinó tagjaiul megnyerni, a Kaszinó pénzügyi és társadalmi viszonyait teljesen rendbehozni, s ezzel a Krisztinavárosi Kaszinó az I. kerületnek fontos tényezőjévé lett. Ő a Kaszinó második megalapitója! Ő vitte át a Kaszinót mostani helyére s ennek felavatása egyike volt a Kaszinó legkimagaslóbb eseményeinek, amelyen a székesfőváros Tanácsa élén a polgármesterrel is megjelent. Ekkor változtatták meg a nevét és lett Krisztinavárosi Kaszinó.

A világháboru keserveiből is ki vette részét, a Kaszinó tagjai közül 76-an vonultak be, s az itthonmaradtak megszervezték a Krisztinavárosban és a kerület északi részén a Zugliget-Virányos vidékén a segitő bizottságokat és rendelkezésére bocsájtotta helyiségeit és kaptak a szegény gyermekek százai meleg téli ruhát, tejet és teljesen ingyen ebédet. A bizottság női tagjai itt kötöttek, varrtak, főztek, s innen szállitottak a harctérre a hósapkák, érmelegitők, lábszárvédők és hadikeztyük nagy tömegeit. 1915. esztendőben érte az a csapás a Kaszinót, hogy elnöke: dr. Szebeny Antal meghalt. A közgyülés ekkor dr. Ripka Ferencet választotta meg a Kaszinó elnökévé. Alatta a Kaszinó ugy anyagilag, mint erkölcsileg rohamosan fejlődött és ma már mintegy 800 tagot számlál. Az 1916. évben a Kaszinó tagjainak áldozatkészsége lehetővé tette, hogy árvaalap létesitessék, amelynek jövedelméből a Klotild Szeretetházban két hadiárvát nevelnek.

1918 október hó 31.-én a forradalom kitörése épen választmányi ülésén érte a Kaszinót. A proletárdiktatura azután elpusztitotta, tönkretette a Kaszinót. Tönkretette irattárát, elrabolta a felszerelését és a gyönyörü könyvtárt. A juniusi ellenforradalom, mely jórészt Budáról indult ki, — résztvevői között számos volt a kaszinói tag és Budán az első vértanut is a kaszinó adta. Dénes Arturt, akit a Krisztinaváros templom előtti ellenforradalomi tüntetés alkalmával a Himnusz éneklése között teritett le egy vöröskatona gyilkos golyója. A proletárdiktatura után a Kaszinó ujraéledt és ujra elfoglalta azt a helyet, amelyről csakis az erőszak tudta leszoritani. Egymást váltják fel a Kaszinóban a kultur, irredenta és a bőjti esték. Bár helyiségei nem tágasak, mégis helyet szoritott a kerület több társadalmi és kultur egyesületének, s igy itt talált otthont a Hollós Mátyás Társaság is. Ezután felsorolja azokat az eredményeket, amiket a Kaszinó Buda érdekében elért, többek között azt, hogy nagyrésze volt az *I. kerület közjótékonysági* egyesület megalapitásában és fentartásában, mert annak vezetőségébe Baranyai Sándort alelnöknek, Kapcza Imrét főpénztárosnak, dr. Bucsányi Gyulát pedig titkárnak küldte ki. Része volt a válságba jutott *Klotild*-szeretetház egyesület megmentésében azzal, hogy az egyesületbe a Kaszinó tagjai számosan beléptek s dr. Szebeny Antalt, majd dr. Ripka Ferencet választotta meg elnökül, Láng Józsefet pénztárosul, dr. Szabó Árpádot titkárul, mi által a Kaszinó befolyást nyervén az egyesület vezetésére, továbbra is biztositotta az egyesület és ezzel az árvák sorsát. Megemlékezett végül azokról a még életbenlévő és elhunyt tagokról, akik a Kaszinó életébe hathatósan befolytak és önzetlen munkájukkal annak felvirágoztatását előmozditották. — Dr. Ripka Ferenc, Baranyai Sándor, Perczel Béla, Klassohn Gyula, Willinger Ferenc, dr. Baránsky Gyula, dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső, Szabó Ágoston, Várady Lajos, Burits János, Südy Aladár, Rosslaw Lajos, Kun Gyula, Konop Károly, Pataki Alajos, Sándor Károly, Szilas Ágoston, Vitál Ödön, Futó Dezső, Kun Attila, Bucsányi Gyula, dr. Szabó Árpád az aranytollu krónikása, Koren Ödön, dr. Papp Vilmos, dr. Lövengard János, Pyber Ignác, Merényi Richárd, Hubert Vilmos, Pubhar Elemér és Berényi József, Tóth Jenő, Máté István, dr. Bayer Sándor. — Külön fölemlitette azok nevét, akik a Kaszinó megalapitásának napjától a mai napig is tagjai a Kaszinónak: Burits János, Horváth Nándor és Károly, Kapcza Imre, Kun Gyula, Klassohn Gyula, Konop Károly, Korén Ödön, Okányi Imre, Perczel Béla, dr. Platthy György, Szabó Ágoston és Willinger Ferenc. Végül kegyelettel adózott az elhunyt tagtársainknak is, akik a Kaszinó életében kiváló szerepet töltöttek be: Dr. Szebeny Antal, dr. Brózik Károly, dr. Klasz Pál, Gablovitz Ede, dr. Hegedüs János, Petri Ottó, Erdélyi Zoltán, Pogány Ferenc, Hoszu Ist-

ván, Pataky Endre, Almásy Andorról és megemlékezett lelkes szóval azokról, akik hősi halált haltak: Kalmár Károly, Pakányi János, Palágyi István, dr. Serényi Jenő, Privarz István, Balogh László, Szebeny Miklós és Csavolszki Mihályról, akiknek emlékét hiven és kegyelettel őrzi a Kaszinó.

A budai állandó szinház ügyében a Hollós Mátyás Társaság választmányi ülésén elhatározta, hogy még március hó első felében meghivja külön meghivóval Buda minden társadalmi szervezetét és számottevő egyéniségét *előértekezletre* és fölkéri a szinházak országos sorsjáték utján való financzirozásának tervezésével Exner Kornélt és Hennyei Vilmost, — a szinház tervezésének ismertetésére dr. Lechner Jenőt, Medgyaszay István, Neuschloss Kornélt és Palóczy Antalt, — valamely forró forrás vizével való fütheté lehetőségének szakelőadására Becsey Antalt, — a tervnek a kultuszkormánynál való beajánlására Czakó Elemért és Kertész K. Róbertet, — a székesfőváros hozzájárulásának kieszközlésére dr. Ripka Ferencet és dr. Baranski Gyulát, — a felsőbb társadalmi körökben való propagandára pedig dr. Nemes Antal püspököt. Az előértekezlet napját legközelebb állapitja meg a társaság.

Emlékfák, ligetek, fasorok lesznek nemesitett gyümölcsfákból Petőfi, Madách stb. nagyjaink emlékére. Az akciót az O. T. E. M. E. Rönesszánsz Szövetség készíti elő és legutóbb Kuszkó István ügyvezető igazgató vezetésével e célból helyszini szemle volt Hüvösvölgy Remete-Kertváros területén. Ugyanezzel a szándékkal a Hármashatárhegy környékét is befásitani javasolják a fővárosnak.

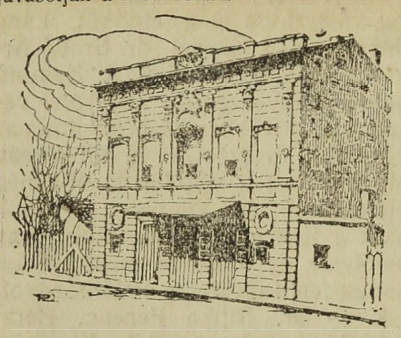

Kisfaludy Szinház. Rajzolta: *Palóczy Viktor*. A Budai Nagy Naptárból.

Pintér Jenő budapesti tankerületi főigazgatót, a Hollós Mátyás Társaság tiszteletbeli elnökét a Kisfaludy Társaság tagjai közé választotta enciklopédikus értékü magyar irodalomtörténete révén, mely nemzeti kincsünk lett. Adatainak gazdagságával és alaposságával megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar irodalomtörténetnek, s a társaság ezzel rótta le iránta háláját.

Ziegler Géza műépitészt ünnepelte mint diszelnökét a tisztetetére rendezett társasvacsorán az „I. Ker. Iparosok és Kereskedők Köre“ a Déli Vasut pompás uj éttermében.

Nagy segélyt, kétszázezer koronát kap a fővárostól a Klotild Szeretetház dr. Baranski Gyulának, a főváros közoktatási bizottságában előterjesztett javaslata alapján. Ugyanekkor dr. Bozóky Ádám, a 120 tanoncot ellátó II. ker., Toldy Ferenc-u. kath. tanoncotthon részére 75 ezer koronát kért, amit ugyancsak Baranski inditványára 120 ezer koronára emeltek fel. Csilléry András dr. pedig a III., Tanuló-u. ismétlő iskolai Leányegyesület részére 50 ezer korona segélyt kért s amit a szép tevékenységéért az egyesületnek a bizottság meg is szavazott.

Herce-hurca a kávémérők élete a II. kerületben, panaszolják az érdekeltek, mert a tisztiorvos lelkiismeretesen teljesiti hivatását és megvizsgálja a forgalomba kerülő tejet. Éppen a tejjel történik a legtöbb visszaélés egészségünk ellen és igy nagyon is megokolt a szigorubb ellenőrzés, azonban azt ne csak a kiméröre, hanem elsősorban a szállitóra és termelőre alkalmazzák.

A tüdővész terjedéséről és az Uj Szent János kórház elhanyagolt tüdőbeteg pavillonjairól nemrégen emlékeztünk meg, rámutatva arra a helytelen egészségügyi politikára, amely a fővárosban divik. Elégtétellel állapitjuk meg, hogy szavunk visszhangot keltett és az e héten tartott minisztertanács hozzájárult Vass József népjóléti miniszternek ama előterjesztéséhez, hogy 150 millió koronát adjon az állam a Szent János-kórház tüdőbeteg pavillonja épitésének befejezésére és berendezésére. E célra azonban ugyanolyan összeget kell adnia a fővárosnak is. Ezzel kapcsolatban tervezi a főváros azt is, hogy a tüdőbeteg gondozók számát szaporitani fogja.

Uj igazgatója még nincs és ideiglenesen a nemrég elhunyt kedves emlékü dr. Sass István helyett a Rudasfürdőt *Vadkerty* Gyula segédhivatali igazgató vezeti.

Levendula. A mult század kedves világát hozza szinpadra a Várszinház ezzel a cimmel, amelyben József nádor és a budai szinjátszó társaság elevenedik meg ötletes elrendezésben, a XIX. század divatos zeneszerzőinek fülbemászó dallamaival piperézve. A Szilágyi László által irt darabnak febr. 16-án volt a bemutatója fényes, még a pesti szinházakban is ritkán tapasztalt sikerrel, amelyben a szerzővel, Remete Géza rendezővel, Latabár Kálmán táncbetanitóval egyetemben a kiváló szereplők: *Papp* Manci, *Harmath* Hilda, *Marcinka* Vica, Unghváry, Szentiványi, Remete, Soós és a többiek valamennyien osztoztak. A darab a közönség zajos és folyton megujuló tetszéséből következtetve sláger darabja lesz a kiválóan vezetett Várszinháznak.

Tüzoltó tankok megjelenése fog nemsokára szenzációt kelteni Buda utcáin, mely az ötvenhárom esztendős tüzoltó intézmény röneszánszát is jelenti. Óriási autók lesznek ezek az uj védelmi eszközök, melyeknek hossza hét méter és magassága 1.90 méter. A gépek teljesitménye nem kevesebb, mint hetven lóerő. Elfér rajta 14 személy, de föl van szerelve rá az ugróponyva, a mentő-tömlők, mentőeszközök. A szivattyu-szerkezet, amelynek vizszállitóképessége percenkint 2900 liter, az alvázban nyert elhelyezést. A turbina, amely az evakuáló készülékkel van egybeszerelve, a legmodernebb kompozició. Az óriások Budán készültek. Kettőt belőlük a főváros rendelt meg egy évvel ezelőtt darabonkint egy millió 900 ezer koronáért, mig a mai értéke 12 millió.

Budai művészek sikeréről számol be tudósitónk a *Céh*-beliek, ugynevezett negyedik kiállitásán, mely febr. 11-én nyilt meg ünnepélyes keretek között a Nemzeti Szalonban. A kiállitás érdekességét fokozza, hogy Petőfi emlékének hódoltak művészeink. Az érdekes anyagból Kőrösfői Kriesch Aladár régi halmas festményein kivül kiragadjuk érdekességüknél fogva, budai művészeink szép dolgait: igy Udvary Géza kedves jelenetét: Petőfi látogatása Tompa Mihálynál. — Damkó József közvetlenségével megragadó reliefjét. Egy estém otthon cimü költeményhez ugyancsak a kiállitás egyik legkiválóbban artisztikus fejét adta Damkó Lendvai István szobrával. Horvai János pompás fában faragott „Anya és gyermeke“ szobrát és könnyed mozgásu Petőfijét. Major Jenő a Felhőkhöz készült fantasztikus tájképét. Ungváry Sándor „Rózsabokor a domboldalon“ és a „Szél“ cimü költeményekhez készült kompoziciót, továbbá Merő István festményét, aki a költőt merengve, egy kerti lugasban ábrázolja.

A kaszinói élet beszámolói a közgyülések, melyeket a budai társadalmi egyesülések is egymásután megtartanak. Február 12-én a Budai Polgári Körnek (Vigadó) lett volna a közgyülése, de nem volt szavazóképes s igy márc. 1-re halasztották. A választmányi ülések minden hó első csütörtökjén vannak este 1/27 órakor. Márc. 1-én pedig társasvacsora lesz. — Február 25-én délután 5 órakor a II. kerületi iparoskörnek (Batthyányi-tér 4.) lesz a XVIII. rendes évi közgyülése, melynek legfontosabb tárgya: a teljes tisztikar megválasztása.

A hetivásárok sorrendje Budán az 1923-as évben a Budai Nagy Naptár közlése szerint a következő: Tabánban hétfő, a lágymányosi piacon szerda, szombat, a Krisztinavárosban csütörtök, a Várban szombat, a Széna-téren szerda, szombat, Óbudán kedd, péntek, Újlakon (Kolosytéren) csütörtök. A gabona és takarmány vásár az Ecce homo-réten (fogaskerekü előtt) szerda és szombaton. Gyümölcsfa és virágpalánta vásár a Szénatéren febr. 15-től május 15-ig és okt. 15-től a fagyos idő beálltáig. Hideg sertéshusvásár: november 1-től a következő év nagypéntek napjáig: a lágymányosi piacon szerda és szombaton, a Batthyány-téri vásárcsarnok előtt szerdán.

Sorozatos előadásait a Budai Torna Egylet Szénatéri clubházában folytatólag e hó 18-án, vasárnap rendezi, és tárgya: A testnevelés és a család. Előadó: dr. *Andor* Endre miniszteri tanácsos. Vendégeket szivesen látnak és belépő dij nincs.

Petőfi ünnepet rendez a Szabadpolgári Kör 1923. február 17-én szombaton este 7 órakor I., Attila-körut 37. szám alatt. Az ünnepen *Császár* Elemér dr., egyetemi tanár beszél, *Szobihard* Mária szavaló művésznő Petőfi-verseket, a *Budai Dalárda* Petőfi-dalokat ad elő. Az elnöki megnyitó beszédet *Szigeti* János, a Kör másodelnöke mondja.

Az I. ker. közs. Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium február 11-én áldozott Petőfi szellemének. A szavalatok Petőfi gondolatvilágának mély átérzéséről tanuskodtak. Közreműködtek Hanvay Ilona dr., Kiss Erzsi, Patakí Kató, Bolics Mici, Szarvassy Olga, Fodor Eta, Mészöly Marianne, Ormai Aida, Bezzeg Éva, és Nádosy Margit, végül Puky Rózsi Hubay csárdajelenetét adta elő hegedün nagy hatással. Az ünnep nagy sikere Hanvay Ilonka dr. és Böhmné Sztojanovits Adrien tanároknak köszönhető.

Batyubált rendezett február 11-én kedves hangulatban, válogatott közönség részvételével a Keresztény Egység Tábora óbudai női bizottsága dr. Toperczer Ákosné, Kecskeméthy Anna, Martin Gyuláné, Koller Jánosné, Mohr Henrikné fáradhatatlan buzgólkodása révén. A jól sikerült est vendégei között ott volt a kerület előljárója, több bizottsági tag, a gázgyár, dohánygyár igazgatóságai, a keresztény felekézetek lelkészei és a kerület tanitóságából számosan. Hilbert Vilmos pártelnök kedves szavakkal üdvözölte a háziasszonyokat, majd a fiatalság táncra perdült és a legrózsásabb jókedvben maradt együtt a kora hajnali órákig.

A Toldy vándordij. A Budai Torna Egylet jubileumi Toldy tornászati vándordij versenyét az idén május hó 10-én (Áldozó csütörtök) tartja meg az I. ker. Attila-utcai tornacsarnokában. A nevezések a szénatéri clubház titkári hivalába küldendők április hó 20-ika esti 8 óráig.

Olcsón mehet a Várszinházba a köztisztviselő, mert két koronás utalvány ellenében amit a Nemzeti Szövetség állit ki, a szinház pénztára ünnep-vasárnap és bemutató előadások kivételével a rendes esti előadások helyáraiból 30% kedvezményt ad.

Részlet a Krisztinatéri piacról.

Müsoros estéje volt farsang vasárnapján a Szent Alajos Segitő Egyesület vigalmi gárdájának a Kiscelli-u. iskolában. Kiváló tehetségük legjavát adták a szereplők s különösen Orsolya Mária hegedümüvésznő, Hardeck Lonci előadó müvésznő, Rácz János zongoramüvész, Miklossy Nusi, Müller nővérek, Kovács József, Soltay (Schmiederer) Jenő, Georgi István, Ráth Lajos, Borosa Győző, Georgi András és a többiek is valamennyien.

A katolikus bál a kelenföld-lágymányosi plébánia templom javára kitünően sikerült febr. 12-én a Gellért szállóban. A rendezőbizottság *Pálházy* József min. tanácsos vezetésével Buda előkelő katolikus lakóit gyüjtötte össze, hogy az est a jótékonycél szolgálatában kellemes farsangi emléket is szerezzen vendégeinek. A megnyitó müsorban fellépő *Budai Dalárdát* és *Szegő* Sándor karnagyot hálás tapssal ünnepelték a megjelentek, a többi közreműködő közül pedig a 9 éves *Szeucynsky* Mária zongorajátéka és *Harnischfeger* Terike énekszámai keltettek megérdemelt tetszést.

A képviselőház uj házszabály tervezetét február 17-én ismertette *Nagy* Emil nemzetgyülési képviselő, a budai társadalom e kimagasló tagja a napisajtó előtt.

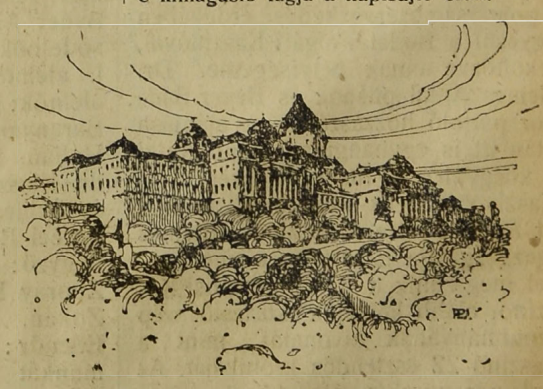

A kiválya várpalota. Rajzolta: *Palóczy Viktor* épitész. A Budai Nagy Naptárból.

Nagy horderejű lépést tesz a szfővárosi Gázművek Dal és Önképző Kör műkedvelő osztálya, amikor Herceg Ferenc örökszép alkotásu szinművét, az *Ócskay brigadérost* február 17-én és 18-án 1/27 órakor a Gázgyári szinházban előadatja. A szereposztásban a gyári munkásságnak több mint háromnegyed rész jutott. A rendezés nehéz munkáját *Pick* Ferenc végzi, az izléses diszleteket *Blaha* Arnold gázgyári épitész tervezte és az énekszámokat *Ébner* Rezső gázgyári karnagy tanitotta be.

Versenytárgyalást hirdet a székesfőváros Elektromos Müveinek igazgatósága az I., Budafoki-ut 13.527/1., 2., 3. hrszámu telkén levő elektromos központi kazán- és gépház toldaléképület asztalos munkáira és az azokkal kapcsolatos szállitások végrehajtására, melyre az irásbeli ajánlatot az előirt okmánybélyeggel ellátva febrnár 20-án d. e. 11 óráig kell leadni a székesfőváros XII. világitási és vizvezetéki ügyosztályához.

Kedves jelmezes estét rendeztek *Vogl* Imre tánctanár tanitványai e hó 10-én a Medve-utcai tánciskola nagytermében, melyet meglepően ügyes jelmezek, aranyos jókedv és végetérni nem akaró tánc tett emlékezetessé azok előtt, akik most indulnak az élet nagy álarcos báljába.

Buda lakóságáról a *Budai Nagy Naptár* a következőket közli: 1720-ban 9600 ember lakott Budán és Óbudán összesen; 1821-ben már 33281, 1870-ben 70 ezer, 1891-ben I. kerületben 33882, a II. kerületben 29.212, a III. kerületben 29.371 — összesen 92.465 és az 1920. népszámlálás szerint az I. kerületben 96.600, a II. kerületben 48.878 és a III. kerületben 51.317, összesen 196.801 lélek van. Ezek között 142.110 a r. k., 21.112 a ref., 10.780 az ág. ev., 18.415 az izr. és a fennmaradó differencia a többi vallásfelekezet között oszlik meg.

A kardcsapatbajnokság II. osztályu győztese lett a III. ker. *Torna és Vivó Egylet* febr. 14-én az MTK csapatával szemben, melyet fölényesen 10:6 arányban vert meg.

Benszülött budai védnökök: báró Lers Vilmos, Schubert Sándor, Gschwindt Ernő, Becsey Antal, Lendl Adolf dr., Paulheim József dr., Hódy Lajos dr., Pásztor Béla, Hahn Károly, Zimka Gergely, Bem Rezső, Fetsch Gyula, Váli Gábor és Winkler István voltak a Budai Sport Klub febr. 13-iki zártkörü jelmezes farsangi táncestélyének pátronusai. A Budai Vigadó összes termeiben a fényesen sikerült estélyen jelmezverseny, amerikai árverés és éjfélkor „Hol a párom“ cimü farsangi tréfás játék is volt, melyet a nagyszámu közönség élvezettel kacagott végig. A rendezésben nagy érdeme van: Németh Tibor főrendezőnek. Fonad István főtitkárnak és Roth Ernőnek.

Művészi esemény volt a III. ker. evangelikus szövetség február 9-én rendezett Petőfi-ünnepélye, mely a protestáns közönség szine-javát gyüjtötte össze a Korona-Vigadóban. A fényes estét *Pekár* Gyula nyitotta meg, aki a halhatatlan költőt mint: látnokot, költőt, apostolt, hőst és mártirt jellemezte magas szárnyalásu beszédben. *Szalay* Ilonka drámai erőben gazdag és szép előadásában mesterien tiszta csengő hangján, mély hatással tolmácsolt egy a 17-ik századból való, — eddig még nem ismert ma is aktuális mélabus dalt. Ezenkivül énekelt még két operaáriát ragyogó szinezéssel és erőteljes biztossággal. *Hegyi* Emánuel zeneművészeti főiskolai tanár nagy sikerrel játszotta Liszt egyik rapszódiáját. *Grill* Lola szavalt, *Pusztai* Sándor operaházi tag pedig két Petőfi dalt adott elő, mindketten pompás lendülettel. — Végül két klasszikus tánc fejezte be a kitünő műsort. Az ünnepély rendezése és annak sikere: *Mohr* Henrik lelkész és *Martin* Gyula ev. szövetségi elnök érdeme.

Csárdáskirálynő bájos operettjét adja kiváló erőivel a B. I. K. I. K. E. a városmajori iskolában február 18-án délután 5 órakor *Vértes* Elemér ifjusági elnök 20 éves működésének jubileuma alkalmából. A szindarab előtt dr. Györky Tibor I. ker. tisztiorvos a tüdővész és az ellene való védekezésről beszél.

Werbőczy asztaltársaság február 12-én tartotta nagysikerü táncestjét a Krisztinavárosi kaszinóban. A jövedelmet a diáknyomor enyhitő akció javára fordítják.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Fényes és elegáns volt a III. ker. Föld- és Szöllőmüves Egyesület február 6-án az óbudai Koronában rendezett bálja, ahol bálanya dr. Botzenhardt Jánosné volt és diszelnökök Schäffer István, dr. Botzenhardt János, Heuthaller Frigyes, dr. Lugmayer János. Az izléses és kiváló gondosságu rendezés Wéber József, Kuncze Géza alelnökök és Linczenpolcz József titkár érdeme, akik nagyszámu rendező és ifjusági bizottsággal bonyolitották le a fáradságos rendezési munkálatokat. A hölgyek szebbnél-szebb és minden tulzást kerülő estélyi öltözéke és a régi szép és értékes családi ékszerdiszek kedves feltünést keltettek. A zsufolásig telt terem közönségéből a következők neveit sikerült feljegyezni:

Asszonyok:

Dr. Botzenhardt Jánosné, Beringer Jánosné, Bauer Ferencné, Berlinger Jánosné, Bach Jánosné, Biró Antalné, Beringer Istvánné, Burlovits Jánosné, Drexler Józsefné, Frostner Józsefné, idősb Gigler Istvánné, ifj. Gigler Istvánné, özv. Gittinger Istvánné, Gittinger Györgyné, Gröschl Jánosné, Gracz Jánosné, Gracz Rezsőné, Gigler Györgyné, Haszmann Pálné, Haszmann Mártonné, Hrabetz Istvánné, Haszmann Istvánné, Haszmann Pálné, Holzbauer Róbertné, Kéhly Józsefné, Kréu Györgyné, Kuncze Ödönné, Kuncze Gézáné, dr. Kuncze Lajosné, Krause Nándorné, Vidorné, özv. Kéhly Károlyné, Krén Istvánné, Karl Róbertné, Kopetzky Jánosné és Kraft Józsefné, Kryszbiniak Józsefné, dr. Klíburszky Jánosné, özv. Lindmayer Pálné, Lindmayer Jánosné és Antalné, Lutz Frigyesné, Linczenpolcz Mátyásné és Józsefné, dr. Lugmayer Józsefné, Lebhardt Nándorné, Lang Józsefné, Lukács Sándorné, Lindmayer Istvánné, Pollatsek Károlyné, Pásztorkay Lajosné, Prosz Istvánné, ifj. Prosz Györgyné, Preisinger Ferencné, Raab Józsefné, Rechenstein Mihályné, Rabel Jakabné, Raab Józsefné, Ruppert Ferencné, Schmidt Józsefné. Szabó Antalné, Stipán Károlyné, Szeif Pálné, Spitzer Mártonné, Sporik Ferencné. Schlosser Istvánné, Schmidinger Józsefné, Schütz Józsefné, Schmidkunz Lajosné, Schütt Károlyné, Schlederer Hedvigné, Saipt Lajosné, Sebők Ferencné, Straub Gyuláné, dr. Turányi Dénesné, Weber Józsefné, özv. Wittmann Györgyné, Wickhardt Ferencné, Weisz Károlyné, Weber Ferencné, Wimmer Károlyné, Ziegler Györgyné, Nándorné, és Jánosné.

Leányok:

Fröblich Elza, Gernedl Irma, Gittinger Irma, Gigler Kati, Haszmann Annus és Irma, Karl Lenke, Karl Erzsi, Kéhly Kati és Terike, Kopisch Róza, Kuncze Giza, Kuntz Róza és Anna, Lebhardt testvérek, Lindmayer Rózsi, Manesko Lenke, Prosz Anna és Lenke, Rauscher Lenke, Schlosser Kató és Erzsi, Schmidler Gizi, Schütz Lenke és Erzsi. Schlosser Rózsi és Anna, Szeif Anna, Wittmann Lenke és Irma, Wittmann Gizi, Wittmann Terike.

Tagavató társasvacsorát rendezett febr. 13-án a II. ker. Demokrata-kör a Winkler féle vendéglőben (Margit-körut 2.). amikor a felavató beszédet Löffler Vilmos óbudai főtitkár mondotta.

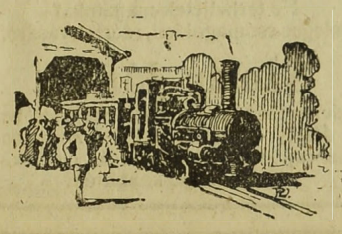

A Fogaskerekü vasut felső állomása.

Vigestélyt rendez a Budai Katholikus Legényegyesület 1923. évi február 18-án a Budai Kath. Kör disztermében (II., Fő-utca 83 sz.) az egyesület javára, amelyen szinre kerül: a Becsületszó, a Holdkórosok és Fáni orvossága cimü bohózatok. Az előadást *Somody* Pál, a Nemzeti Szinház tagja rendezi. Ünnepi beszédet Mommer Gyula főtisztelendő mond.

Az árviz szennyes hullámai febr. 11-én visszahuzódtak és már 12-én az utász csapatok is elvonultak, amelyek a folyamőrséggel egyetemben a veszedelem napjaiban valóban emberfeletti munkát végeztek és gátépitésük megakadályozta, hogy az áradás nem pusztitott nagyobb arányokban — megmentve a nagy kiterjedésü óbudai bolgár kertészetet is. Az állandó apadás sodrában nyugodtabb szemmel nézve a történteket, megállapitható, hogy az ijedelemnek az a nagy foka, amely a közönségen uralkodott és amelyet a napisajtó tulzott hirei is fokoztak — nem volt megokolt. Összesen *hét* családot lakoltattak ki és azokat is inkább elővigyázatból, de nem kényszeritő szükségből. Ház egy sem dőlt össze és a viz pusztitása csak egy-két helyen — és akkor is csak falrepedés formájában jelentkezett. Bár bizonyos, hogy ezt is el kellene kerülni. Ha nem elég erősek a gátak, vagy ha nincsenek gátak, épitsék meg őket, mert nem lehet folytatni azt a rendszert, ami a háboruban divott, amikor minden költségtől és beruházástól irtóztak — a köznek nagy kárára. Elismeréssel kell leszögezni a III. ker. előljáróság és rendőrség áldozatos vagy munkáját s különösen Szente előljáró, Mathievits főtanácsos és Mottl mérnök kiváló munkateljesitményét, éjjel-nappal az árterületen való ottlétét és szakszerü óvóintézkedéseiknek rendszeres irányitását, mellyel az árviz védelem sikerességét lehetővé tették. A ker. községi párt 13-iki ülésén *Folkusházy* Lajos alpolgármester megemlékezett az árvizveszedelem elháritásának hőseiről, elsősorban Mathievits János müszaki főtanácsosról, részletesen ismertette a budai partok állapotát. Bejelentette, hogy a legközelebbi fővárosi közgyülésen a tanács javaslatot tesz uj állandó védőgátak épitésére. Valószinü tehát, hogy a Margithidig terjedő védőgátakat észak felé folytatólag kiépitik, ami városrendezési szempontból is rendkivül értékes volna.

Gyász. *id. Stovasser János* hangszergyáros febr. 9-én életének 77-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Február 11-én, délután a farkasréti temetőben levő családi sirboltba temették. Halálát a Viziváros társadalmán kivül egész Magyarország osztatlan részvéte gyászolja.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

A brassóiak Budán találkoznak a Bem apó vendéglőben. Legutóbb febr. 13-án gyültek nagy számban össze, megbeszélve a szorosabb szervezkedés szükségességét és vidám tánccal fejezték be.

A filoxera pusztitása elleni rézgálic egész évi szükségletét a III. ker. Föld és Szöllőmüvesek Egyesülete kilónkénti 390 kor.-ért február 16-ától kezdi kiosztani tagjai között.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

A világ minden hirdetése felvételére a Rudolf Mosse, berlini világcég részvénytársasági alapon hirdetési irodát és kiadóvállalatot alapit, melynek ügyvezető igazgatója a közismert publicista *Singer* Arthur, ideiglenes irodája pedig VI., Podmaniczky-utca 49. sz. a. van. Telefon: 8—39 és 89—40.

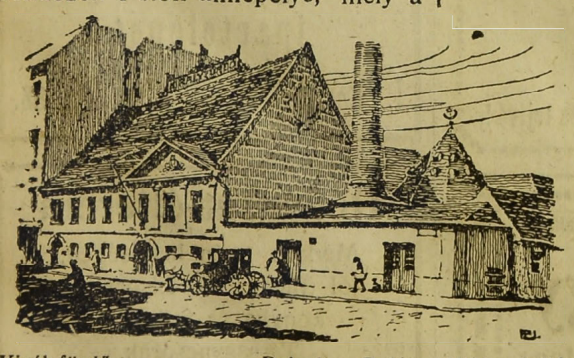

Királyfürdő. Rajzolta: *Palóczy Viktor* épitész
A Budai Nagy Naptárból.

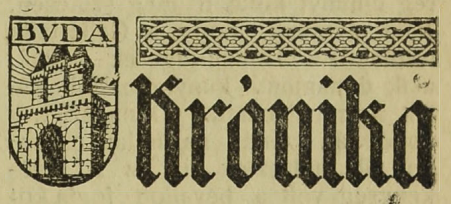

Krónika

ŐSI SZÓRAKOZÁS volt a tánccon kivül a korcsmázás s természetesen legnagyobb látogatottságnak a budai korcsmák örvendtek, mert Budának olyan volt a bora, hogy még külföldön is hire járt. A borital mellett azután bálványozták a kártyát, a nép meg a szerencsejátékot. Ez annyira elfajult, hogy a korcsmán kivül a nyilvános üléseken is üzték a hazárdjátékok minden nemét, mire Mária Terézia kénytelen volt 1770. okt. 29-én rendeletet kiadni, mely a következőképen szól: „Értésemre esett, hogy hatósági személyek az ülések folyama alatt kártyáznak. Háromszáz arany birságot fizet, akit a hazárdjátékon (legyen az bár vintun — huszonegy) érnek. Száz arany a feladót (feljelentőt) illeti, akinek neve titokban marad.“ A rendeletnek azonban nem sok foganatja volt. Csak ugy folyt tovább a hazárd, mint az előbb, a faraó, quindeci, a ferbli, moline (malom), trenta, quaranta (kocka),

landsknecht, durák. A legtöbb esetben felmentették a kártyajáték miatt bevádoltakat.

A TABÁNI rácok a török idők után is megmaradtak régi lakóhelyükön, pedig igen olcsón, sőt ingyen is adták ekkor a házhelyeket. De nekik nem kellett. Igénytelenül alkalmazkodóan, türelmesen megmaradtak megszokott helyükön. Azt sem vethetjük a szemükre, hogy környékükön elűzték a prostituciót. Ott telepedett meg, ahol megtürték, a várfalakon kivül, a legolcsóbb és legsötétebb helyen. A prostitució ugy tud elbujni, hogy azért mindig kéznél legyen. A másik ok, hogy a Tabánban rejtőzött el, az is volt, hogy ide torkollott a hajóhid. A gellérthegyi jobbfajta barlanglakásokat a polgárok foglalták el és csak a leghitványabbak, a legbüzhödtebbek maradtak a társadalom számkivetettjeinek. Itt huzódott meg az a szerencsétlen, akit ide csapott ki a sors. A frissek és szépek akkor is tudtak „szerencsét csinálni." A Gellérthegy oldalába csak a későbbi évjárat került. Itt gubbasztottak egy hitvány padkán vagy küszöbön, hangosan énekelve trágár dalaikat, hogy ezzel is tudtul adják, mi a foglalkozásuk. A szegény Gellérthegyi boszorkányok. Utcájuk a Rudas-fürdőtől a Sáros-fürdőig huzódott, stilusosan összekötve a két fürdőt, melyek jórészben szintén Vénusz szolgálatában állottak. De a Tabán egyéb része is meg volt spékelve hasonló bűntanyákkal, vendégfogadókkal, kis korcsmákkal, ahol nem hiányzott a tambura, vagy a trágár dalt éneklő hárfásleány, vagy a Naturzängerek, (igy) akik természetes meztelen nevén nevezték meg mindent kedélyes dalaikban. Ehez a vendégek bort, sört ittak, de főképen rác ürmöst s a hölgyek külön, kőkancsókban „Pliczerl-wirmet-et. Az épülő Lánchid és a hajóhid elbontása a pesti polgárt nem hozta többé a Tabánba és ezzel haldoklásnak indul e városrész, melyet Kiss József, a nemrég elhunyt költő irt meg szinesen. Nála olvassuk, hogy a Gellértalja férfilakói a Donau-jagerek voltak, akik dunamenti kunyhójukból lesték a szabályozatlan Duna árját, s abból fát, szénát, gazdátlan csónakot stb. halásztak ki. Ez a tevékenység volt a bevallott foglalkozásuk — ettől eltekintve a tabáni prostituáltakból éltek.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

habbal, árkülönbség nélkül.

oOo

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2. GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

Szentendrei villamos Pálffy-téri megállónál
Vidékiek!
Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráértek vásárolni
Szalay József
modern füszer- és csemegeüzletében, II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák, üditő italok kaphatók.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javító műhely.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 28.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést uj berendezéseket és javitásokat pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat. GAÁL IMRE,
Tel. 162-24 I., Krisztina-krt 155.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz**
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

o Harmatviz o
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J-112—59, —

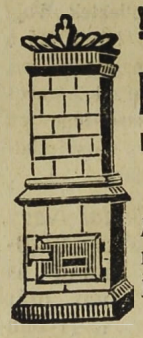

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Kőztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

PARKETT PADLÓK :.: FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.
udvari szállító.
II., Fő-utca 1 (Lánchid-épület) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margithid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Kész butorok állandó raktáron.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg **Bieber Károly** lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Magyar Gazdák Tejüzeme R.-T.
Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a
Kocsigyártó-bognár ipartelepet
I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.
Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 770. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. február 25-én.

Wolff Károlyhoz!

Abból a szomoru alkalomból, hogy *Wolff* Károlyt, a keresztény községi párt vezérét oly súlyos csapás érte egyetlen leánya, *Lívia* hirtelen elhunytával, a budai polgárság küldöttsége kereste föl a szerkesztőséget, kérve, hogy részvétnyilatkozatukat közöljük, amelyhez hozzákapcsoljuk mély megilletődéssel a magunk részvétét is.

Vezérünk!

Megdöbbent lélekkel, borus szemekkel, lehajtott fejjel állunk előtted!

A Mindenható kifürkészhetetlen akarata magához szólitotta drága, felejthetetlen kisleányodat. Ugy távozott tőlünk, mint márciusi vihartól letört hóvirág . . . tisztán, fehéren, az élet árja, tövisei, szenvedései még nem értek el ártatlan gyermeklelkéhez . . . az Ur ugy kapta vissza, ahogy küldte . . . napsugaradnak küldte és gyászkárpittá lett fölötted . . .

És mi hüséges embereid, hiveid, polgáraid, keresztény testvéreid megrendülve látjuk nagy lelkedet a fájdalmak tengerében, amely kinoz . . . éget . . . mar . . . fojtogat . . .

Vezérünk, mi ezren, tizezren, százezren követelünk ebből a fájdalomból, minket is illet, nekünk is jár, oszd meg velünk . . . hüséges keresztény testvéreiddel, a budai polgárokkal.

Hatalmas keresztény lelked Isten segitségével legyőzi a fájdalomnak marcangoló erejét és fejed fölemelkedik az égre. „Legyen meg az ő szent akarata, miképen a mennyekben, azonkivül itt a földön is!"

És a te törhetetlen keresztény lelked és mi keresztény testvéreid hiszünk rendületlenül, megingathatatlanul Istenben gyermeki szent bizalommal.

Dr. Bucsányi Gyula.

A Budai állandó szinház ügyében értekezletre gyülnek e hó 26-án este 6 órakor a Krisztinavárosi Kaszinóban a *Hollós Mátyás Társaság* tagjai és meghivott szakértő vendégei, hogy ezt a kérdést minden részletében letárgyalják és készen feldolgozva állitsák az elsősorban megoldandó kérdések sorába. Ezen az ülésen állapitják meg az összehivandó nagygyülés napját és programmját, hogy azután állandóan napirenden tartsák.

Bucsányi Gyula dr., aki Budának egyik legkiválóbb orvosa, kellemessége és kedves humora révén pedig minden társaság kedvelt tagja van kiszemelve a Rudasfürdő hirtelen elhunyt igazgatójának, Sass István dr.-nak helyére. Az ő megválasztása uj korszakot nyit a Rudasfürdő történetében és ezzel teljesednék a budaiak egyik óhajtása.

Zubriczky Aladár dr. pápai prelátus tartja az első böjti előadást március 1-én, este 1/27 órakor, I., Krisztina-tér 1. sz. a. a fuzionált Budai Polgári Kaszinó és Krisztinavárosi Kaszinó disztermében, dr. *Ripka* Ferencné elnöklése alatt. Közremüködnek még: ifj. Máté István, Márkus Ilona és Emmi.

A rátótiaknak igértek hajdan zsebóra helyett toronyórát kocsilánccal. Az ostobák e tipusának ma már hiába igérnének budapesti toronyórát — annyira még sem ostobák, hogy soha sem járó órákat elfogadjanak. A főváros XIII. ügyosztályának jelentése szerint a főváros kegyurasága alá tartozó templomok és az I. ker. elöljáróság tornyainak órái (az utóbbi azért fontos, mert a Várban összesen csak két nyilvános óra van) nagyobb költséggel gyökeres javitásra szorulnak, ami körülbelül egy-egy óránál félmillió korona költséget jelent. Természetes, kogy az árak mindig emelkednek és egy-két hét mulva már tizszeres-huszszoros árakkal kell számolni. Igy merülnek fel azután a horribilis póthitelek. Ezzel kapcsolatban a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén *Platthy* György dr. szólalt fel és meglehetős keserüséggel panaszolta, hogy az adminisztráció lassusága következtében állandóan ilyen tulkiadásokat kell fizetniök. Ez ellen valamilyen intézményt kell létesiteni, mert a mai formák és előirások betartása mellett még igen sok milliót fognak ráfizetni. Azután az iránt érdeklődik, hogy mivel indokolják ezeknek az óráknak a központi kezelését, nem volna-e lehetséges mindenütt közelben lakó órásra bizni a kezelést. Mindenütt a hitélet fellendüléséről hallanak, megalakultak az egyházközségek, vannak jótékony adományozók, talán itt lehetne valami eredményt elérni, valamely áldozatkész órás vállalná a kegyuri templomok óráinak a kezelését vagy más hasonló irányban tájékozódjék az ügyosztály. Mert a mai viszonyok mellett egyetlen vállalkozó utján a központi kezelés a legkevésbé látszik célszerünek és gazdaságosnak. *Jánovits* Pál pedig megemlitette, hogy a régi krónikák szerint a XVIII. században csak a budai Rác-templomon és a Rókus-templomon volt óra. Később a XIX. században volt a Városházán is. A toronyórák különben sem lehetnek pontosak, szél, időjárás, eső, az óramutatóra ülő varjak és hasonló dolgok vannak rá befolyással. Felveti a kérdést, van-e szükség egyáltalában toronyórákra? Nagyon kérdéses, megéri-e az egész dolog a milliós kiadásokat. Van toronyóra, amelyik öt-hat éve nem jár és fel sem tünik. A közgyülés elhatározta az órák nem központositva való kiadását.

Elköltözött régi helyéről, a Nándor-térről a Hébe szobor az Iskola-térre, ami a fővárosnak kétszázhetvenötezer koronába került, annyiba, amennyibe békeidőben több királyi udvartartásnak vasuton, hajón, lóháton való szállitása sem került. A kétszázhetvenöt lépéses utnak tehát minden lépése egyezer korona, ami a mai valutáris viszonylatban sem megvetendő összeg. De félő, hogy a főváros ezzel a költségmegszavazással követendő példát ad a sokat szaladgáló embereknek (postás, pincér, hordár stb.), akik ezentul nem óra vagy napidijat, hanem lépés szerinti fizetést fognak követelni.

A halál körutja nevet érdemelte ki az Attila-körut, mely azelőtt arról volt nevezetes, hogy házai ereszaljig sárosak, — most pedig arról, hogy itt minduntalan halálos szerencsétlenség történik és okozója hol a villamos, hol az autó. A körutnak csufolt szük utcában a két sinpáron kivül alig van hely kocsi számára és ijesztő módon laviroznak itt a kocsisok. Sok ember vére mosta már kövezetét. Most egy hete egy öreg házaspárt ütött el az autó és a napokban különös szerencsétlenség ért egy viruló szép leányt. Tudvalevő, hogy a házak mentén fél méterrel alacsonyabb a gyalogjárda, mint az uttest s ezen jött gyanutlanul a leány. Két villamos jött egymással szemben s ezek között járta a haláltáncot egy autó, amelynek utolsó pillanatban elromlott a fékje. A villamos kilökte az utról és épen a leányra zuhant, akit nehéz sebekkel vittek a mentők a kórházba.

Az Anna-templom plébániája, mely a Batthyányi-téri öreg, rozoga házban van elhelyezve sürgős tatarozásra már tulontúl megérett. A főváros, mint kegyur erre a munkára összesen 12,600 koronát vett fel, ami természetesen tulcsekély még a legszükségesebb munkák elvégzésére is, ugy, hogy a II. kerületi elöljáróság jelentése szerint még 172 ezer koronára lesz szükség, amit a főváros pénzügyi bizottsága javasol is a törvényhatósági bizottság közgyülésének.

Buda fekvése a *Budai Nagy Naptár* közlése szerint pontosan a 19° 04' keleti hosszuság és 47° 31' északi szélesség alatt van az Intézet-utcában levő meteorologiai intézetet véve alapul. A tenger szine felett pedig 129·6 méter magasan áll. — A területi nagysága az egyes kerületeknek a következő: Az I. kerület 5864 hektár, (a hozzátartozó Duna területe 106 hektár); a II. ker. 907 hektár, (a Duna 50 hektár); a III. ker. 3645 hektár); (a Duna 275 hektár); a legnagyobb sziget a hajógyári 103 és a Margitsziget 58 hektár.

Kutat kap a Bercsényi-utca Takács Ferenc kérése alapján a 13.634/4. helyrajzi számu telek előtt. A vizvezetéki közkut felállitását 100 ezer koronáért a főváros tanácsa — utólagos jóváhagyás reményében — elrendelte.

Levendula.

A régi biedermayer Buda finom illata árad felénk abból az uj magyar operettből, amelyet a mult héten mutatott be a Várszinházban *Czakó* Pál kitünő társulata. Orgonavirágfakasztó május, a régi Buda, József nádor, Déryné, Szentpétery, a mindig vidám Megyeri — van-e ki e nevet nem ismeri? — s mindezeken a kedves, mosolyu, szent emlékezetü neveken keresztül a mult század elejének bübájos levendulaillata árad felénk a Várszinház deszkáiról. Csupa kedves humor, meleg, őszinte, valódi humor, amely belelopja magát a szivekbe, hol megkacagtat, hol megrikat, de mindannyiszor felemel és aranyos derüvel tölti el a fásult budapesti ember fáradt szivét.

Esemény a *Levendula* előadása, olyan szinházi esemény, amelyre bármely pesti szinpad is büszke lenne. De különösen nékünk, budaiaknak kedves ez a darab, amely a régi Budán játszik, a Tabánban, a Várban és a budai gyorskocsiállomáson, azokon a helyeken, amelyeken nagyapáink és nagyanyáink sétáltak, merengtek és álmodoztak még akkor, amikor még ők is fiatalok voltak s amikor a levendulaillat még friss volt, olyan friss, mint az ifjuság és szerelem. Most a Várszinházban uj erővel támad fel ez az illat a Várszinház nagyszerü előadásában. Minden budainak meg kell néznie ezt a budai darabot.

A két primadonnaszerep *Papp* Manci és *Harmath* Hilda kezében van. *Papp* Manci ebben a szerepben — a grófnét játsza — talán még kedvesebb, még finomabb, még nagyobb, mint amilyennek eddig ismertük. *Harmath* Hilda — Dérynét játsza — egy fiatal budai urileány, aki még csak néhány hónapja van a szinpadon s már is a legjobb magyar primadonnák egyike. Csupa poézis, sziv és báj ez a gyönyörühangu, üde kis virágszál. *Tihanyi* Béla nemes férfiassága nagyszerüen érvényesül Szentpétery szerepében, *Remete* Megyerije csupa humor és ötlet, *Marcinka* Vica bájos, ennivaló kis Lotti, *Szentiványi* kacagtatóan kedves és mulatságos, *Unghváry* József nádorja csupa méltóság és komoly előkelőség, de jók mind-mind, kedvesek és aranyosak, mint maga a darab, amely csupa derü és fény, maga a tavasz, mikor a virágok fakadnak.

A vigalmi adó nagy jövedelméből, 582 ezer koronáért alakitották át és bővitették ki a szükké vált és erősen elhanyagolt Hidegkuti-uti elemi iskolát.

A keresztény front egységét kivánták febr. 18-án Óbudán összekovácsolni a Keresztény Társas Körbe összehivott összes keresztény egyesülésekkel. Az eredmény a helyesen felsorakoztatott érvek dacára a legminimálisabb volt — a keresztény szociálisták merev különállási szándéka miatt. Az értekezletet *Hilberth* Vilmos hivta össze és a nagy vitában hosszabb felszólalással részt vett Bruneker Lajos, dr. Morvay Győző, Bauknecht Tamás, Toperczer Ákos dr. Mohr Henrik, Novacsek József és még többen. Kedves felszólalás volt Toperczer Ákosné-é, melyben a legerősebb vita folyamán is a testvéri szeretet előtérben létét kérte az értekezlet résztvevőitől, aminek lelkes hangulatban eleget is tettek. Pozitiv eredmény: márc. 15-én közös nagy Petőfi-ünnep rendezése, melynek kivitelét *Mohr* Henrik evangelikus lelkészre bizták.

Az Erzsébet-kilátótorony mely 1909 szept. 8-án lett a nyilvánosságnak átadva és Schulek irányitása mellett Klunzinger Pál, Hofbauer János és Welisch Hugó épitőmester épitette 240 ezer koronáért, de már teljesen leromlott állapotban van s ezért a főváros 75 ezer korona költséggel kijavitja a vakolatot s ujra festeti az egész tornyot.

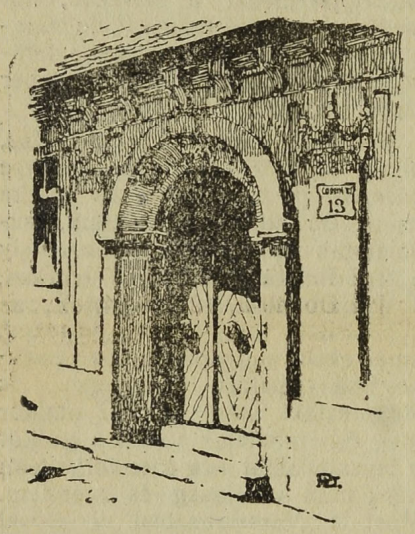

Régi ház diszes kapuja, II., Corvin-tér 13. A Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: Palóczy Viktor épitész.

Gyönyörü emléket szánt *Czölder* Dezső festőművész, a Hollós Mátyás Társaság áldozatkész tagja azoknak, akik a mult évi fürdőügyi értekezletek alkalmából ezzel a kérdéssel foglalkoztak. Végtelen finomsággal megfestette Buda látképének a Ferenc József-hid pesti hidfőjétől északnak eső részét és ezt a festményét ajánlotta föl a fürdőügy érdekében közreműködők közül annak, kit a sorsolás erre kijelöl. A választmányi ülésen a sorsolás rögtön megtörtént és a szerencsés nyerő lapunk felelős szerkesztője lett.

Bihari Ákos, a Nemzeti Szinház tagja és több más hires művész fog a Szent Alajos Árvaház részére rendezett március 4-iki előadáson fellépni. Az ünnepi beszédet *Hilberth* Vilmos főv. bizottsági tag mondja

A barokk kor kedves emléke a Nagy Boldogasszony temploma előtt álló, 1714-ben Ungleich Fülöp által egy ezer rajnai frt-ért készitett Szentháromság szobor, melyet a budai tanács emeltetett a pestis elleni oltalmazásért. Ez a szobor, művészi harmóniája folytán a XVIII. században kedvelt mintává lett. Eredetileg 15 szobor állott a talapzatán, de a többizbeni térrendezés alkalmával ezeket eltávolitották. A főváros most a szobor restaurálására kiküldött vegyes bizottságnak a javaslatára elrendelte a kérdéses szobor reliefjeinek lemintázását. A lemintázási munkálatoknál 429.000 korona kiadás merült fel, amely az idei költségvetésben rendes fedezettel nem bir és ezért a községi adópótlékból fogják kiegyenliteni.

Sorozatos előadásaiból a Budai Torna Egylet e hó 18-án ötödik előadását a Széna-téri clubházban dr. Andor Endre miniszteri tanácsos tartotta „Testnevelés és a család" czimen, nagyszámu közönség jelenlétében. Utána Nadler Elida dalait dr. Trombitás Gyula kisérte.

Szervezett betöröbanda tette át müködése szinterét Pestről Budára. Ezt következteti a rendőrség abból, hogy az utóbbi időben sürün történtek olyan betörések Buda kevésbbé forgalmas utcáiban, amelyek a hivatásos betörőkre vallanak. Eltekintve a sok padlás és pince feltörésétől, nagyon gyakori a villák kifosztása, de legujabban az üzletekre és raktárakra került a sor. Igy legutóbb *Tóth* Pál cipészmester Tégla-utcai boltját és műhelyét fosztották ki, a szomszédos zöldségüzletből törve át a két helyiséget elválasztó ajtót. Mintegy 800.000 korona értékü cipőt és bőrt loptak el, közte 27 pár szállitásra kész cipőt. A megkárosult mester kéri azokat, akiknek az ő nevével jelzett cipőt kinálnak, adja az illetőt rendőrkézre, ahol megtette a följelentést. Minden üzletember legyen résen, nehogy hasonló baj érje.

Márciusi ünneppel kapcsolatos VII. nagy kultusz-délutánját rendezi márc. 5-én az Országos Szent Gellért Egyesület a Szent Gellért fürdő hangverseny-termében. Az agilis rendezőség, élén a fáradhatatlan alapitó elnökkel, dr. *Kamenszky* Gyula kuriai biróval mindent megtesz, hogy a Szent Gellért hegyi hazafias kápolna és a nyomorenyhitő-akció javára ezen a délutánon is minél nagyobb összeg gyüljön egybe.

Vallás szerint Buda lakossága az 1920. évi népszámlálás adatai szerint a következőképen oszlik meg: *róm. kath.* az I. kerületben 68.912, a II.-ban 34 279 és a III.-ban 38.919; *ref.* az I.-ben 11.738, a II.-ban 5183, a III.-ban 4191; *ág. ev.* az I.-ben 5890, a II.-ban 3015, a III.-ban 1875; *izr.* az I.-ben 7668, a II.-ban 5190, a III.-ban 5557 lélek.

Súlyos milliókat fizet rá a főváros a fogaskerekü vasutra egy érthetetlen szerződés folytán. A svábhegyi fogaskerekü vasut részvénytársaság a legkényelmesebb páholyban ülve, rizikó nélkül, nevetve teszi zsebre az utasok pénzét és ráadásul a főváros által megtérített kiadásainak a költségét is arra való hivatkozással, hogy a téli idényben a közlekedés biztositása közérdek. Pedig ez csak egyszerü üzlet, amin vagy nyerni, vagy veszteni lehet, de semmiesetre a főváros közönségének adókban befizetett pénzén nyerészkedni. Ha ez a magánvállalkozás nem tud megfelelni kötelességének, vegye át minél előbb a főváros saját kezelésébe, vagy adja át olyan kezekbe, amelyek nem fognak terhet zuditani a fővárosra, hanem ellenkezőleg, jövedelmet biztositanak neki. A jelenlegi helyzet azonban semmiképpen sem egészséges. A legutóbbi közgyülésnek tett előterjesztés szerint a fogaskerekü vasut részvénytársaságnak a folyó évben január 1-től április 15-éig terjedő időre az üzemvitelre forditott kiadási többletként 2,500.000 koronát kellett megtériteni, mely összegből a folyó évi költségvetésben mindössze 1,500.000 korona fedezetéről történt gondoskodás, továbbá az általános nagy drágulás folytán a folyó évi október 16-tól december 31-ig terjedő időre, havi 2,000.000 koronájával számitva, körülbelül 5,000.000 korona fedezetnélküli kiadás fog felmerülni, ami összesen hat millió koronán felüli összeget jelent. A mai sulyos helyzetben ilyen improduktiv kiadással és annak az ügy halaszthatatlan sürgősségére (kinek olyan sürgős?) való tekintettel — közgyülési és kormányhatósági jóváhagyás reményében — való haladéktalan folyósitásával a főváros a legrosszabb szinben tünik fel adózó polgársága előtt.

Csöbör és vödör s egyéb tréfák, bohózatok, kabarészámok lesznek a Budai Jóbarátok Köre által márc. 4-én a Budai Kath. Körben rendezendő müsoros táncestén. A gazdag és jól megválogatott müsort *Kovács* Erzsi kiséri, *Sárosy* Ferenc a debreczeni szinház v. tagja rendezi és *Viraág* Béla konferálja.

Az áremelkedés óriási arányokat ölt, ami különösen a főváros által végzett munkáknál tünik ki, ahol folyton milliós pótthitelekkel dolgoznak. Igy a legutóbbi közgyülés a kelenföldi r. k. ideiglenes templom, paplak és kerités épitése céljaira a már megszavazott négy és fél millió korona összegen felül az anyagárak ötszáz százalékos emelkedése folytán még 23 millió koronát szavazott meg a már megkezdett épitkezés folytatása és befejezésére. Egyuttal megengedte a közgyülés, hogy ezt az összeget előre az 1923. évi költségvetés közgyülési tárgyalása és kormányhatósági jóváhagyása előtt felhasználhassa.

Az első sztrájk Budán bizonyára 1701-ben volt, mert Buda fő és szab. kir. város ez év jun. 21-én tartott gyülésében rendeletet bocsájtott ki a kőmivesek bérének rendezése tárgyában. A kőmivessegédek ugyanis a 30 krajcárnyi napi bérrel nem elégedtek meg, hanem 33 kr. kértek és azzal fenyegetőztek, hogy a *munkából kiállanak.* A A tanács tekintettel az élelmiszerek olcsó árára, elrendelte, hogy a kőmives-segédeknek harminc kr.-nál magasabb napibért „mestergarason" kivül nem szabad fizetni. — Buda fő és sz. kir. város tanácsa 1706 máj. 31-én megparancsolja a polgári mészárosoknak, hogy rendellenes nehezéktől tartózkodjanak és hogy a hust vizsgáltassák meg. A polgári sütők kötelezteknek, hogy egyforma és teljes sulyu kenyeret süssenek, mert „ahány lat hiányzik, annyi tallér büntetés!"

Nász. Dr. *Szőts* Aurél ügyvéd jan. 27-én vezette oltárhoz *Mészáros* Irmát (Kiskomárom) a Szilágyi-téri ref. templomban Haypál Benő áldó szavai mellett. Tanuk: dr. Atjay József és Szőts Albert.

A budai Munkásotthon javára a Szabadság dalkör márc. 17-én dal- és táncestélyt rendez a budai Vigadóban. Az egyesülés élén Németh János cipészmester, mint diszelnök, Géser Albert, Grillmayer Endre Novotny János elnökök, Kéri Imre titkár, Sugár Jenő karnagy, Livald Alajos főrendező áll.

Uj elnököt választ e hó 23-án este a Budai Dalárda közgyülése és a nála tisztelgett küldöttségnek Baranski Gyula dr., Szeghő Sándor és Dunay Jenő dr. bensőséges felkérése után dr. *Ripka* Ferenc készségesen megigérte, hogy Buda e szép multu, nagyhirü, kulturális intézményének kivánsága elől nem tér ki, hanem rendkivüli elfoglaltsága dacára örömmel fogadja a jelölést. — A közgyülést társasvacsora fogja követni a Kodra-féle Zöldfa vendéglő nagytermében.

Közgyülések. A fényes multu Budai Tanitó Egyesület február 24-én fél hat órakor tartja a Marczibányi-téri elemi iskolában közgyülés keretében tisztujitását. Elnökül továbbra is az eddig kiválóan müködött *Burits* János várbeli igazgatót ajánlják, mig alelnökül az eddigi főtitkárt, Vitál Ödön h. igazgatót. A többi tisztviselőt pedig a fiatalabb tanitó generáció legtehetségesebbjeiből válogatják össze. Ugyanakkor Tirpák Sándor bemutatja a tanitásban alkalmazható játékszerü rajzoltatást. — **Az Óbudai Sport Club** február 18-án tartotta közgyülését, ahol fontos sportkérdések megvitatása után megválasztották elnöknek Győri Ernő gyárigazgatót, alelnöknek dr. Renkey Tibort és főtitkárnak Kroupa Rezsőt. — A II. kerületi Iparoskör febr 18-iki közgyülését febr. 25-ére halasztották el. Hivatalos helyiség: II., Batthyányi-tér 4

Az óbudai Demokrata Társaskör február 18-án tartotta évi rendes közgyülését a tagok nagyszámu részvétele mellett. *Szilágyi* Károly törv. hat. biz. tag, elnök meggyőző szavakkal mutatott reá a polgárság szervezkedésének szükségességére. A közgyülés ünnepelte *dr. Vázsonyi* Vilmost, hogy betegségéből felépült s elhatározta, hogy ez alkalomból küldöttségileg is tiszteleg nála.

A szenzáció erejével hatott a margitszigeti atléták (MAC) febr. 18-iki győzelme, amit a másik III. kerületi csapaton, a Torna és Vivó Egyleten aratott 5 : 1 arányban. Az I. félidöben változatos játék folyik, amelyben a *III. ker.* széllel támogatva némi fölényben van és igy a 18. percben Vigyázó hibájából gólt ér el. — *Félidő 0 : 1.* — A második 45 percben a *MAC* játszik széllel és *Jancsár* rövidesen kiegyenlit egy 11-es büntetőrugásból. Ezután a kék-sárgák még jobban belefekszenek a játékba és különösen *Kocsis* van elemében. Rövid időközökben *Omelka, Zsin II.* (2) és *Plohl* ötre szaporitják a gólok számát. — A MAC csapatában *Fehér* gyönyörü védésekkel vonta magára a figyelmet. A tiszta amatőrcsapat fényes szereplése kellemes meglepetést keltett.

Házi si-versenyt rendez a Budai Torna Egylet e hó 25-én, vasárnap d. e. 10 órakor a Normafa környékén, 4 km. távon. Jelentkezés 10 óráig Kovács-féle vendéglőben. (Normafa mögött).

Családi Lapok cimen, *Peterdy* Sándor avatott szerkesztésében kéthetenkint a postás társadalom kulturális igényeit kielégitő szépirodalmi lap jelenik meg gazdag tartalommal. Szerkesztőség, VI., Teréz-körut 45.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

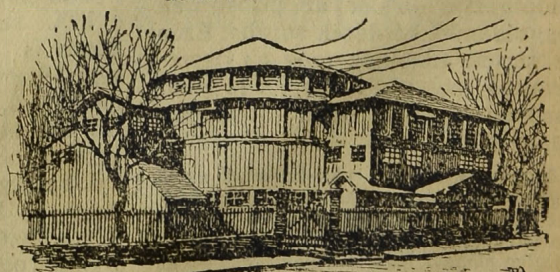

A Budai Szinkör a Horváth kertben. A Budai Nagy Naptár ból. Rajzolta: Palóczy Viktor épitész.

A hajóhidról irott megemlékezéseinket egy régi könyvben buvárkodó olvasónk a következőkkel bővíti ki: Brown Eduárd a londoni orvosi kollegium elnöke, aki még a török időkben látta Budavárát, de utleirása csak 1673-ban jelent meg az európai főnyelveken, a repülőhidról, mely akkor a mai Deák Ferenc-utca irányában volt, azt irja, hogy „ilyen szép hajóhidat még sehol sem láttam s ha ismernék nyugaton az e fajta hidakat, bizony a roueni és grenoblei hidakat nem bámulnák annyira". Tollius Jakab utrechti egyetemi tanár pedig, aki a bölcsek kövének megtalálása végett Európa bányáit tanulmányozta 1687-ben utbaejtette Budát, ahol az ostrom által földig lerombolt városban nem kapott szállást és kénytelen volt Pesten hálni. Három nap alatt megtekintette a nevezetességeket. Ő említette, hogy az uj hajóhidat Gössinger császári kapitány épitette, ötvenhét hajóból állott és tizezer láb hosszu volt.

A Szabadpolgári Kör rendkivül sikerült Petőfi-ünnepet rendezett e hó 15-én, amelyen *Szigeti* János tartalmas megnyitó beszéde után *Császár* Elemér dr. mondott rendkivül érdekes tanulmányt Petőfi költészetéről és annak magyarázóiról. *Szobihand* Mária gyönyörüen szavalta Petőfi néhány költeményét és az ünnepet aláfestette a *Budai Dalárda* hazafias szép dalaival. A szépen sikerült ünnepet társasvacsora követte, amelyen *Platthy* György mondott nagyhatásu beszédet.

Gyász. *Nagy* Jánosné, szül. *Kertész* Ilona, Nagy János Szilágyi-téri közbecsülésben álló füszerkereskedő neje f. hó 14-én hosszu, kinos szenvedés után elhunyt. Nagy részvét mellett temették a farkasrétí temető halottas házából. Férje és két gyermeke siratja.

A jó kávé reánk keleti népekre mégis csak nagy hatással van, amit legjobban bizonyit a *Batthyány kávéház* hirtelen fellendülése, ahol ma már kedves női társaságok találkoznak és szálló igévé lett a Batthyány-kávé „különlegesség" ami különben nem is különlegesség, hanem a régi jó időkre emlékeztető pompás kávé megtoldva finom habbal. Sokan tesznek szivesen nagyobb sétát, hogy jó kávéhoz jussanak s ennek a kávénak — csodálatos módon — hire terjedt odaát Pesten is, mint a háboru alatt Wipnernek. A kellemesen fütött kávéház, a kitünő kávé, a figyelmes kiszolgálás, a csend, a nyugalom nagyon otthonossá tették ezt a helyiséget.

Petőfi ünnepet rendezett február 19-én nagyon szép sikerrel a *Csalogány-utcai tanitónő-képző intézet.* Az élőképekkel, szavalatokkal, zene- és énekszámokkal élénkitett műsorból kimagaslott *Houchard* Aranka IV-éves növendéknek tartalmas és magasszárnyalásu ünnepi beszéde és az ügyesen vezetett énekkarok pompás szereplése.

Három egyfelvonásos bohózat került szinre a Kath. Legény Egylet febr. 18-iki előadásán, fényes siker mellett. Az estét főtiszt. *Mommer* Gyula emelkedett, költői szépségekben gazdag beszéde nyitotta meg, mely után a szinészgárda legkiválóbbjai: S. *Hardek* Lonci, *Zeidler* Mici, *Bak* Juci, Zeidler János, Grawáts Tivadar, Schmiderer (Soltay) Jenő, Trasnek Ferenc, Lieb Ferenc, Léhning László, Henézy Gyula, Lichtenstein Ferenc, Szalay Gyula, Straub Ágoston, Szöts Albert csillogtatták meg a közönség állandó tetszése mellett dicsérendő tehetségüket a *Somody* Pál Nemzeti Szinházbeli tag által rendezett darabokban.

A shimmy, a táncőrület e legizléstelenebb kihajtása miatt megbomlott az egyik óbudai keresztény egyesülés tisztikarában az összhang. A kör választmányi határozata szerint igen helyesen kitiltották ezt a táncot. Ennek a határozatnak a legteljesebb érvényt akart szerezni a kör háznagya, azonban itt beleütközött az egyik alelnök egyéni akaratába, aki a legutóbbi jelmezestén mégis shimmyt kivánt huzatni a cigánnyal táncolás céljából. Az alelnöki és háznagyi parancs között vergődve bizonyára a cigány érezte magát a legkeservesebben, mert veszni látta a borravalót. A konzekvenciák levonása most van folyamatban s bizonyára a kettő közül az marad meg a tisztségben, akinek a választmányban nagyobb a pártja, bár a háznagy helyes eljárása vitán felül áll.

Krónika

A TÖRÖKÖK KIÜZÉSE után nagyon vegyes lakósság gyült Budára, melyet főképen az ingyen telek csábitott. Az első letelepülés nem is bir azért az állandóság jellegével, mert többnyire szegény emberek voltak az illetők, akik nem tudtak az ingyen telek adományozáshoz kötött feltételnek megfelelni: házat épiteni, vagy ha felépitették, annyira eladósodtak, hogy rövid idő alatt adósság fejében elvették tőlük. Innen van, hogy a polgárosodás lassan indult meg kezdetben. A török korban Buda öt részből állott: 1. várpalota, 2. várbeli város, 3. viziváros, 4. tabáni külváros, 5. északi külváros, vagy fürdőváros (országut). Pest pedig mint különálló, de Budától függő külváros szerepelt.

A várpalotában, illetve a mai királyi várban volt a hires Csonkatorony hihetetlenül vastag kőfallal — ez volt valamikor a leghiresebb börtön. A várbeli város, a tulajdonképeni vár kevésben különbözött utcabeosztásban a maitól. A török időkben a pasa palotája a hadtestparancsnokság (Színház-utca) helyén állott és mellette volt a mecsetje (Várszinház). A főmecset Eski Dsámi (Mátyás templom) volt tiz pappal. Ezeken kivül még öt mecset volt a Várban és hat az alsó városban, melyek közül legnevezetesebb a szattyánkészitőké (vagy cserzővargáké) és az erszénykészitőké, akik a Rudasfürdő és a mai Várkert bazár között laktak és a legmagasabb ipart képviselték.

Az ostrom után a két város kamarai igazgatás alá került, Wernlein István kamarai inspektor alatt. Ennek első dolga volt megbizni Gössinger császári kapitányt a két város közti uj hajóhid felállitásával. Az uj hid a váczi kapu melletti rondellától indult ki és a budai vár délkeleti bástyája irányában végződött és külön császári és királyi hidfelügyelősége volt.

Budavárának felépitésében a társadalom nagy mértékben vett részt. XI. Incze pápa többizben nagyobb pénzösszeget küldött és számos más nagy értékü adomány is érkezett. De Budapest második megalapitója néven *Széchenyi* György primást kell tisztelnünk, aki mint 93 éves aggastyán lett a magyar országi katolikusok feje s mint ilyen koronázta meg Józsefet királlyá Pozsonyban 1687-ben. Rengeteg adománya és alapitványa van és ezért kortársai a bőkezüség és adakozás csodájának nevezték. A számtalan nagyértékü pesti adományai mellett a következő Budára vonatkozó jótettei ismeretesek: Budán a visszafoglalás után az akadémiát, a finöveldét (a mai kath. főgimnáziumot), s papnöveldét, a jezsuita kollegiumot alapitotta 210 ezer frt.-tal. A budai bástyák javitására 30 ezer frt. adott. A vár alatt Budán (mivel más három városban alapitott kórházakat) itt akarta a negyediket felállitani — ott ahol az árva és koldus török gyermekek tartatnak. De mivel Lipót király a kórházat Pesten akarta — ebbe beleegyezett és Budán 20 ezer frt.-ért a kapuczinus zárdát emeli. Még végrendeletében is 80 ezer frt. hagyományozott a budai vár javitására. A Buda iránti bőkezüségét a jezsuitáknak kiállitott alapitólevelében ő maga azzal okolja, hogy anyja a török bejövetele előtt Buda lakósa volt, ahonnan menekülni kellett, ő tehát Budát mintegy szülővárosának tekinti (tényleg a nógrádmegyei Széchenyben született) s ezért édesörömest adja a félmilliót megközelitő összeget. A jótékony főpap 105 éves korában hunyt el.

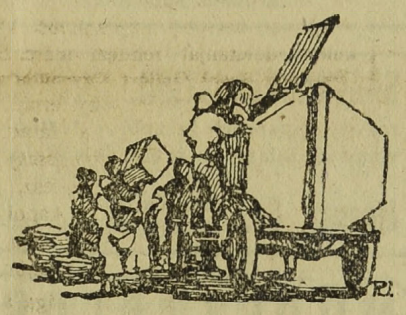

Szemeteskocsi Budán.

Kultur estéket rendez a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közmüvelődési Egyesülete I., Városmajor-utca 59. február 25-én és március 4-én, délután 5 órai kezdettel. Febr. 25-én *dr. Lechner* Jenő müegyetemi tanár, müépitész előadása „A budai fürdők történetéből" előzi meg a „Királynőm meghalok érted!" romantikus szinmü előadását. Márc. 4-én *dr. Csánky* Tibor orvos értekezik „A csecsemő-ápolásról," mely után zene, ének és táncszámok, továbbá: „A szinésznő" dráma 1 felvonásban és „Luxenburg grófja" operette 1 felvonásban kerül szinre.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Emléknapok február havában: 1-én 1831-ben indult meg a rendes gőzhajó-járat a Dunán, 1775-ben született Girard, a lenszövőgép feltalálója; 2-án 1276-ban kezdték a strassburgi münster épitését: 3-án 1914-ben kezdték a Lánchid átalakitó lebontását; 9-én 1789-ben született Gabelsberger J. gyorsiró; 10-én 1847-ben született Edison Tamás fizikus, 11-én 1654-ben halt meg Descartes R., a hires bölcsész; 12-én 1804-ben született Kant E. bölcsész; 13-án 1571-ben halt meg Benvenuto Cellini, 1900-ban indult meg a Budapest—fiumei telefon; 14-én 1809-ben született Batthyányi Lajos, az első magyar felelős minisztérium elnöke; 15-én 1899-ben kezdték meg a Gellérthegyi fellegvár (citadella katonai leszerelését; 16-án 1897-ben adták át a közforgalomnak a Budapesti Központi Vásárcsarnokot; 18-án 1564-ben halt meg Michel Angelo festő, a Szent Péter templom épitésze, ugyanebben az évben született Galileo Galilei csillagász; 19-én 1473-ban született Kopernikus N. csillagász; 20-án 1844-ben született a magyar festők legnagyobbja, Munkácsy Mihály; 22-én 1468-ban halt meg a könyvnyomtatás feltalálója, Guttenberg János; 24-én 1583-ban lépett életbe a ma is használatos Gergely naptár, 1815-ben halt meg a gőzhajó feltalálója, Fulton Róbert gépész; 28-án 1828-ban a Bodmer-féle első pesti közuti vasut megszünt.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

Régi házak, métervastagságu, boltozatos ősi paloták még ma is nagyszámban vannak Budán, amiket az eljövendő épitkezési fellendülés alkalmával meg is kellene menteni. Különösen érdekesek a Fő u. 20., a Hunyadi János (Albrecht) ut 18., a Medve-u. 8., a Margit-körut 29-es számu házak, melyek hajdan gyönyörüséges, pazar gazdagságu paloták voltak. De a legtöbb az olyan ház, amelyet egyszerübb igényü bürgerek épitettek maguknak a tizennyolcadik század táján. Van ott még egynéhány régi manzárdtetős ház is, de csakugyan már csak egynéhány. A legérdekesebb a meglevők közt talán a Toldy Ferenc-utca 12. számu ház, melynek még most is megvannak a padláslakásai. Érdemes megállni előtte. A kapu nyilása fölött szembetünik szokatlan disze: egy nagybajuszos férfiember reliefképe. Érdekes még a Donáti-u. 12. és 14. sz., az Iskola-u. 8. sz., a Corvin-tér 13. és 10. számu ház, melynek a tér felöli fülkéjében teljes nagyságu női alak áll, mögötte fogaskerék, kezében nagy golyó. A Szalag-utcai páros fülkében azonban a szobor már hiányzik.

A királyi palota tervezője: Ybl Miklós épitette a Budai Takarékpénztár épületét (az első épület Budapesten kőburkolattal) és a Margitsziget összes épületeit; Haszmann Alajos épitette a darabont testőrség palotáját és 1886-ban a Győri-uti pedagógiumot; a honvédelmi minisztériumot Kallina Mór épitész tervezte; az uj pénzügyminisztériumot Fellner Sándor épitette 1901—1904-ben; a II. ker. kir. kath. főgimnáziumot Kolbenheyer Ferenc tervezte 1869-ben; a főreáliskolát 1860-ban Petsnik reál isk. tanár; az Első Hazai Takarékpénztár Fő-utcai házát Czigler Győző épitette; Árkai Aladár a budai Vigadó és a Városmajor—Csaba-utcai Jézus szive templomának a tervezője; a Lukácsfürdő dunaparti frontján álló épitkezésnek Ray Rezső a tervezője; a nemrég elhunyt Petz Samu épitette a Szilágyi Dezső-téri ref. templomot és a Várban levő Országos Levéltár palotáját; a miniszterelnökségi, volt Sándor báró palotát Pollák Mihály tervezte: az országos tébolydát pedig 1859—68-ig Zettl bécsi mérnök épitette; a Dunaparton álló báró Liptay palotát a korán elhunyt Unger tervezte; az Andrássy és a Lónyay palotát pedig Linzbauer épitette; a Szent Gellért fürdőt: Hegedüs, Sebestyén épitette.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. 42. Telefon: 158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

Beszüntette egyik fiókját itt Budán a Nemzeti Hitelintézet, ami ritka eset a pénzintézetek történetében. Három fiókja volt Budán a Nemzeti Hitelintézetnek s ezek között a legujabb volt a Török-utcai, mely váratlanul, egyik napról a másikra céget cserélt s most egy tőzsdebizományos cég üzlethelyisége.

A Kronberger-féle faipar r.-t. a február 21-re egybehivott rendkivüli közgyülése az alaptőkének 30 millióról 60 millió K-ra való felemelését határozta el. — A társaság legutóbbi tőkeemelését 20 millióról 30 millió K-ra 1922 október 10-én hajtotta végre, amikor a részvényesek 2 : 1 arányban drb-ként 1108 K-ért kapták az uj részvényeket

A Gizella gőzmalom r.-t. rendkivüli közgyülése elhatározta a társaság alaptőkéjének 75.000 drb 200 K n. é. uj részvény kibocsátásával 15 millióról 20 millió K-ra való felemelését. Minden régi részvény drb-ként 2600 K lefizetése mellett 1 uj részvény átvételére jogosit. A végleges részvények juniusban fognak kiadatni.

A Lloyd-bank r.-t. február hó 10-én megtartott közgyülésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 200 millió K-ról 750.000 drb egyenként 400 K n. é. uj részvénynek kibocsátásával 500 millió K-ra emeli fel. Az összes ujonnan kibocsátandó részvények a régi részvények tulajdonosait illeti meg. Minden két darab régi részvény után három uj részvény vehető át.

Az Első magyar gyapjumosó és bizományi rt. eddigi 30 millió K alaptőkéjét 50.000 dr. uj részvénnyel 50 millió K-ra emelte fel. Kibocsátási árfolyam 3000 K és 100 K bélyeg és költség, amely áron az uj részvényekből 37.500 drb. elővételi joga 2:1 arányban a régi részvényeseknek a vállalat pénztáránál való gyakorlásra felajánlott. A tőkeemelés célja az Első hazai fésüsfonó- és szövőgyár rt. tőkeemelésében való részvétel és ujabb invesztációk.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

habbal, árkülönbség nélkül.

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2. GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
II., Szász Károly-u. 4. Model kosztümök

Szentendrei villamos Pálffy-téri megállónál
Vidékiek!
Ne terheljétek magatokat felesleges csomagokkal, ráértek vásárolni
Szalay József
modern füszer- és csemegeüzletében, II., Margit-rakpart 52., hol állandóan friss vaj, sajt, husnemüek, cukorkák, üditő italok kaphatók.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Kopfmann János
cukorkagyára
Főüzlet és gyár: I., Krisztina-körut 91. zz.
Fióküzlet: II. ker., Margit-körut 36. sz.

ZLAMAL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javító műhely.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésű raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést uj berendezéseket és javitásokat pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
GAÁL IMRE, I., Krisztina-krt 155.
Tel. 162-24.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, kg. lugkő, 8 liter viz)
legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Kaiser Gyula
uri szabó
III. kerület, Kiscelli-ut 63.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J-112—59, —

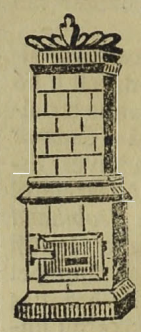

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátvételi berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés díjmentes.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margithid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Készbutorok állandó raktáron.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

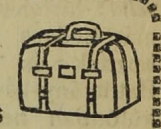

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg **Bieber Károly** lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.
udvari szállító.
II., Fő-utca 1 (Lánchid-épület) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

Magyar Gazdák Tejüzeme R.-T.
Tej, naponta frissen készitett vaj, tejszin, tejföl
budai fiókjainkban állandóan kapható
Alkotás-u. 34. — Tárnok-u. 18. — Lógody-u. 49.
Márvány-u. 40. — Kékgolyó-u. 20. — Atttila-körut 58.
Tejgazdaság és tejivó! Zugliget, Béla király-ut 44. sz. Tejgazdaság és tejivó!

Badogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

A budai vendéglősök, étterem- és kávéháztulajdonosok, kocsitulajdonosok figyelmébe ajánljuk a
Kocsigyártó-bognár ipartelepet
I. kerület, Árok-utca 29. sz.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 771. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. március 4-én.

A budai állandó színház

A jelenlegi szégyenletes helyzetet meg kell szüntetni. — Hetven budai egyesület nagygyülése. — A Hollós Mátyás Társaság nagyhatásu mozgalma.

Minden budai polgár érezte eddig is azt a viszás, mondhatnánk szégyenletes helyzetet, hogy az ország székesfővárosának jobbparti része a vidéki városok kulturális magaslatának van alárendelve és nem Buda, az ősi Buda sugározik ki kulturát a vidékre, hanem forditva — vidéki szinigazgatók, mint közvetitők hozzák kerülő uton a vidéki nivóra leszállitott pesti kulturát — Budára. A budai nyári szinház nem volt más mint hizlaló állomás a lesoványodott vidéki szintársulatok számára, egy-két primitivebb kasszadarabbal, amelyek szoros összeköttetésben állottak a pesti szalmaözvegyek rántott csirkés vacsoráival. Évek hosszu során át már nem müvész-csarnok volt a nyári szinkör, hanem a szalmalört feltünés nélküli találkozóhelye, ahova egyenkint jöttek át Pestről az emberek és párosan osontak ki onnan a készakarva rosszul világitott nyári vendéglők oleánderes udvarára. Ezeknek a nyári szinház szállitotta a jó vendégeket. Ez ellen pedig még a jóhiszemü igazgató sem tehetett semmit, hanem kénytelen volt ezt a különös konjunktúrát kihasználni.

A régi kedves emlékü Várszinház busan nézte ezt a hegyről. Nyáron zárva volt, télen alig járt bele valaki, mióta ott nem a Nemzeti és nem az Opera müvészei szerepeltek.

Ezt a csuf állapotot meg kell szüntetni és erre egyedül hivatott a Hollós Mátyás Társaság, mely minden egyéni és személyes érdekeltség nélkül keresi a kivezető utat és az egészséges állapot megteremtésének módját.

Buda társadalmának kell impozáns módon megnyilatkoznia s ennek legalkalmasabb módja, hogy Buda hetven egyesületének, kaszinójának és társaskörének vezéreit és a budai társadalom vezérembereit nagy gyülésre hivja meg, hogy a Társaság által gondosan előkészitett határozatokat megvitassa és az illetékes tényezők elé terjessze. Kapcsolja pedig e kérdéshez az óbudai Kisfaludy szinház kibővitésének tervét is, mert a valószinüség a mellett szól, hogy csakis a három szinháznak: várbeli, krisztina és óbudai szinháznak egy kézben való vezetése teszi lehetővé oly magas szinvonalu szintársulat szervezését, foglalkoztatását és fenntartását, aminőt Buda kulturális magaslata és kivánalma megkövetel.

Hetek óta tárgyalja és készíti elő ezt a kérdést a Hollós Mátyás Társaság és legjobban megvilágitjuk azt, ha közöljük legutóbbi február hó 26-án tartott választmányi ülésnek jegyzőkönyvét.

Elnök: dr. Morvay Győző. Jelenvoltak: Haspelné Balázsy Luiza irónő, Pintér Jenő tisztb. elnök képviseletében Sulyok János tanár, dr. Barthos Andor nyug. államtitkár, dr. Lechner Jenő müegyetemi tanár, Medgyaszay István, Neuschloss-Knusli Kornél, Bene György épitőmüvészek, Unghváry Sándor, Czölder Dezső és Kampis János festőmüvészek, Istók János és Lantay Lajos szobrász müvészek, Aggházy Kamil őrnagy, hadtörténelmi iró, Peterdy Sándor iró, ügyvezető titkár, dr. Sziklay János iró, Géczy István szinmüiró, Magyary Béla és dr. Massány Ernő szerkesztők, dr. Hörcher Martion vegyész, dr. Hódy Lajos gazda, Éliás Jenő szakiró, Czakó Pál szinigazgató, Viraág Béla háznagy mint előadó és Réw Sándor szerkesztő mint jegyző.

Elmaradásukat kimentették: Becsey A., dr. Exner Kornél, dr. Hennyey V., Kertész K. Róbert, Nemes A. püspök, dr. Kiszka Ferenc és Szávay Gyula.

Kultur-botrány.

Morvay Győző elnök tájékoztató bevezetése után *Viraág* Béla előadó ismertette az állandó szinház kérdésének egész komplekszumát; azt a szégyenteljes helyzetet, hogy Buda, a koronázó főváros az alacsonyabb nivóju vidékhez van kapcsolva e szinházzal s nyáron sem Budának játszottak itt, hanem a vacsorázni átjáró pestieknek, tehát nem *budai* szinház volt; a sok sikertelen próbálkozást és a vállalkozók elgáncsolását. Legutóbb Vágó István, a Nyári Szinkör h. igazgatója vetette fel a gondolatot, hogy a Nemzeti Szinház felépitésével kapcsolatban, melyet sorsjáték jövedelme utján terveznek, épitsék fel a budai állandó szinházat is! Ennek a kérdésnek ilyen módon való megoldásához a H. M. T. erkölcsi erejét hivta kezdeményezés céljából segitségül. A társaság körében ez viszhangot keltett, de közben *Czakó* Pál, a Várszinház igazgatója ugyancsak szinházépitési tervvel kereste fel a társaságot, rámutatva a sokkal reálisabb és könnyebben kivihető megoldásra.

Czakó Pál ismertette a helyzetet, mely szerint a budai szinházak (a Szinkör és a Várszinház) a főváros tulajdonát képezik, de az állam bérli őket, mint főbérlő és albérletbe adja vidéki szinházigazgatóknak. Ezt a bérletet a főváros 1923. év szeptemberére felmondta azzal, hogy ezentul is csak egy kézbe adja a szinházakat, de a fenntartásukba semmiképen bele nem folyik, hanem mint bérleti objektumot üzletszerüleg hasznositja. Tehát ezentul a főváros nem akar támogató lenni, hanem a bevételeit fokozni. Az állam beadta ajánlatát, amelyikben a szinház fenntartását leveszi a főváros nyakáról, de az albérletben levő szinházigazgatók rovására. Elismeri, hogy Budához nem méltó a nyáron itt vendégszereplő vidéki szinház és annak vidéki nivója, de a jelenlegi helyzetben ez nem lehet másképen, mert nincs tőke, mely a mostani viszás „főváros—állami“ viszonylatban budapesti nivót adhatna. Az egész szinház vállalkozásnak igy ahogy ma van, nincs üzleti alapja. Az épitmények is nivótlanok, ami már gerincében tör ketté minden tervet. Uj szinházat kell tehát épiteni! De ez is csak a messze jövőben valósitható meg, mert ahoz sulyos száz milliók kellenek. A főváros küzködik, az állam is képtelen erre, mert a vidéki szinházaknak is alig egy pár ezer koronát juttat.

A rozoga aréna.

Sorsjáték utján talán megvalósitható a budai állandó szinház, de az irányadó körök semmiesetre sem engedik azt a Nemzeti Szinházzal kapcsolni, mert ez a szinház az egész országé — a nemzeté, amig a budai szinház csak helyi érdekü. Ezért olyan megoldást kell találni, mely az adott körülményekhez képest eredményt is jelent. A tény az, hogy 1923 szeptemberében a budai szinházakban nincs bérlő. Az Aréna olyan korhadt és rozoga, hogy a tüzoltó parancsnoknak az a véleménye, hogy egy-két évnél tovább már nem engedheti meg ott az előadást. A Várszinház, mint budai szinház pedig egyáltalában nem jöhet tekintetbe. Ha nem is végleges, hanem csak hosszabb időre szóló ideiglenes megoldást találhatunk, ez csak a mai helyen lévő szinkör átépitése, füthetővé tétele.

Ennél a helynél a fő ellenérv az, hogy a szabályozási vonalba esik, de egész biztos, hogy költségek hiányában városrendezés belátható időn belül nem lesz, hisz a fővárosnak utcák kövezésére, hidak faburkolatára sincs pénze. Tehát ezen a helyen egész nyugodtan lehetne az állandó szinházat fölállitani, anélkül, hogy a többi kiszemelt hely környékének érdekeltségeit mozgolódásra késztenék. S van *magántőke csoport*, mely hajlandó lenne a jelenlegi helyen, vagy közvetlen közelben télinyári szinházat épiteni, (amikor is a Várszinház csak kölöncképen maradna meg: mint irodalmi szinház) természetesen hosszabb lejáratu hasznositásnak a biztositása mellett. A H. M. T. feladata, személyhez nem kötötten teljes erkölcsi erejével harcolni a budai állandó szinházért, megmozgatva annak érdekében minden tényezőt.

Ezután *Massányi* Ernő dr. szólal fel, aki megdöbbenését fejezi ki afölött, hogy a budaiak két év mulva — esetleg előbb is, ha a szinház előbb roskad össze — szinház nélkül maradnak. A Várszinház nincs jó helyen, tehát mint szinház nem is számba vehető. Nagyon is elérkezett az idő, hogy a szinház-ügy tárgyalását napirendre tüzzük s addig le ne vegyük, amig valami megoldást nem nyer és a Hollós Mátyás Társaság megalakitása óta ápolt ideál meg nem valósul. Fontosnak tartja az összes kulturális intézmények bekapcsolását és egy nagy anketét összehivását.

Viraág Béla bejelenti, hogy az egyesületek összehivása elhatározott dolog, a meghivó szövege is megvan, amit felolvas — csak a hely és idő kérdése kétséges még.

Medgyasszay István a legnagyobb lelkesedéssel üdvözli Czakó igazgató inditványát és a legokosabbnak tartja a meglévő aréna átalakitását. Azután későbbi teendő lehet egy teljesen uj épület felépitése, mely körülbelül fél milliárdot jelent ma. A multban dolgozott már ebben a kérdésben és akkor a legnagyobb nehézség az volt, hogy a főváros sokalta a magántőke által kért husz éves szerződést. A szinpadi részt ugy lehetne megoldani, hogy az ne essék a szabályozási vonalba és ha a szinházat le is bontják, ez a rész megmaradhat s mint hangverseny, előadó, vagy más célu terem hasznositható. A legfőbb szükség, hogy Czakó igazgató inditványa el ne aludjon az asztalfiókokban.

Lechner Jenő dr. a következő felszólaló, aki illetékes faktorokkal való megbeszélései alapján megállapitja, hogy a budai szinházat a Nemzeti Szinházzal kapcsolva soha sem fogják felépiteni. Csak magántőke csinálhatja ezt meg, még pedig üzletszerüen, de a kulturális nivó fenntartása mellett. Erre pedig egyik hely sem alkalmasabb, mint a mai, amelynek a legszerencsésebb a fekvése. Fontosabb azonban a politikai szempont és a tőke minemüsége, mert ezek döntik el jobbra, vagy gáncsolják el a kérdést.

Régi tervek.

Neuschloss Kornél visszaidézi a multat, amikor egy kerületközi határozat alapján a II-ik kerületnek jutott a Vigadó, az I. kerületnek pedig a budai szinház, amely azonban békeidőben olcsó pénzen azért nem épült, mert a budaiak nem követelték erélyesen. Később egy magánvállalkozás *Herczeg* Ferenc elnöklésével a Széna-tér—Retek—Lövőház-utca sarkán akart a Vigszinházhoz hasonló szinházat épiteni, de mivel az idő mulott, a telek mögött felépült az Okányi-féle szalámi gyár,

ami a további terveket (szabadon állónak kell a szinháznak lenni!) lehetetlenné tette. Ezenkivül még egy terv merült fel: a Döbrentey-téri, de ez egyáltalán nem volt kivihető épitészetileg, mert az Ördögárok, a talajviz és az ottani meleg források sok bajt okoztak volna. A H. M. T. feladata az impulzust megadni, a kérdést állandóan napirenden tartani, a jelenlegi Budához méltatlan állapot képét az egész ország előtt bemutatni. A főváros nem lesz hajlandó áldozatra az állandó szinház felépitésénél — legfeljebb telket fog adni. A magán pénzcsoport bekapcsolását kivánatosnak tartja.

Személyi kérdés.

Géczy István örömmel üdvözöl minden mozgalmat, mely a szinház régen vajudó kérdését dülőre juttatja. Ugy látja, hogy Czakó igazgató terve a mostani szinház átépitése, hogy télen is játszhassanak benne. Elismeréssel szól Czakó törekvéseiről az állandó szinház ügyében, kiemeli, hogy Sebestyén Géza igazgató szintén dolgozott ebben az irányban, őt is meg kell tehát hivni s ha ő is tőkét tud mozgósitani, a H. M. T. a kettő közül válasszon. Az *elnök* felvilágositása szerint a H. M. T. nem személyekért küzd, hanem az eszméért. Bárki jön, azt szivesen meghallgatjuk. Természetes, hogy Sebestyén Géza igazgatót a naggyülésre meghivja.

Ezután *Peterdy* Sándor kéri a H. M. T.-ot, hogy az állandó szinház ügyében, melynek lehetőségei most megvannak, a legerélyesebb mozgalmat inditsa meg, bekapcsolva az összes budai egyesületeket, amelyeknek kulturális programmjuk van, hogy igy az illetékes társadalmi tényezők a kérdést mielőbb megoldás elé vihessék.

Dr. Sziklay János ajánlja, hogy az összehivandó ankét elé már kész anyaggal álljon a társaság, melyet egy bizottság dolgozzon fel. Ezt a memorandumot — határozati javaslat alakjában juttassák el a kormányzóhoz, kormányhoz, fővároshoz — ami a nagy közvéleményre is nagy hatással lesz.

Istók János rövid felszólalása után, melyben esetleg a kulturadó létesitését javasolja

Aggházy K. a H. M. T. feladatát vázolja, mely csak a propaganda minél szélesebb körben való terjesztését ölelheti fel — személyre való tekintet nélkül. Mert sem a tőke, sem az igazgató eldöntése nem tartozik a Hollós Mátyás Társaságra. A főkérdés, hogy sürgősen hivassék össze egy demonstrativ naggyülés, amely a lelkesedést élessze és arra ügyeljen, hogy mellékirányra ne tolódjék a tulajdonképeni cél.

Dr. Barthos Andor v. államtitkár, az országgyülés közigazgatási bizottságának elnöke ajánlja a kormány és a többi illetékes faktor meghivását erre a naggyülésre. Lehetetlenségnek tartja az állam pénzforrásainak igénybevételét s a maga részéről is csak magántőke bekapcsolását javasolhatja.

Hódy Lajos és *Éliás* Jenő rövid felszólalása után még *Czakó* Pál reflektált az elhangzottakra. Megállapitja, hogy az államtól semmiféle anyagi eszközt nem kér a társaság. Az állam beadta konkrét ajánlatát, melyben a mostani helyzetet kivánja fenntartani. Véleménye szerint azonban az állam szivesen félrelép, ha megfelelő más pályázó is jelentkezik, mert ez a helyzet csak teher neki. A személyi kérdés egyes-egyedül a főváros közgyülése elé tartozik, több jelentkező esetén a harc csakis ott dől el. A tőke minemüségére vonatkozólag kijelenti, hogy mivel a várostól függő telket kiván természetes, hogy csak a városházának megfelelő tőkéről lehet szó.

Morvay Győző elnök összegezi az elmondottakat, amelyeknek alapján a választmány elhatározza, hogy a határozati javaslat megszerkesztésével megbizza Czakó Pált, Medgyasszay Istvánt és Viraág Bélát. A jövő hétfőn ismét ülést tart és a megszövegezett javaslatot megvitatja. Az esetleg már március 12-ére összehivandó naggyülés helyét meghatározza és annak szigoru programmját is megbeszéli.

A városházán legközelebb megtörténnek a főtisztviselői fokon a változások. *Rényi* alpolgármester a villamos vasut vezérigazgatója lett és a közgyülés kiváló szolgálatai elismerése mellett nyugdijazta is. Till Antal tanácsnok nem megy át a villamoshoz, hanem megtartja továbbra is tanácsnoki állását. Rényi alpolgármester mindenesetre nagyon szerette volna, ha a villamosnál helyettese Till Antal lett volna, de a vezérigazgatóhelyettesi állás már be van töltve, olyanformán, hogy Sztrókay vezérigazgatóhelyettes a helyén marad. Ezzel azután le is omlanak azok az akadályok, amelyek a Sallay Árpád tanácsnok halála folytán megüresedett tanácsnoki állás betöltése előtt állottak. Mindössze egy alpolgármesteri, két tanácsnoki, két elöljárói és egy főjegyzői állás kerül betöltésre. Kerül-e majd ide budai ember? — A többségi párt kebelében — amint értesülünk — már meg is állapodtak abban, hogy a Rényi Dezső távozásával megüresedő alpolgármesteri állásra *Csupor* József tanácsnokot választják meg, akit már a legközelebbi napokban meg fognak bizni a helyettesitéssel. A Sallay Árpád halálával megüresedett tanácsnoki állás kétségkivül *Borvendég* Ferencé lesz, de annál nagyobb versengés várható Csupor tanácsnok helye körül, bár alig lehet kétség benne, hogy Liber Endrét fogják megválasztani. — Lehetséges még *Sántha* Dénes tanácsnok távozása is valamelyik üzem élére, ami a tanácsnok-jelöltek nagy számát fogja mozgósitani. A tiszti főorvosi állásra két jelölt van: Wégh János és Barsi Jenő személyében.

Guckler Károly székesfővárosi főerdőtanácsos, mint a versenyerdősités vezetője a főváros közönségének az I-rendü jutalmat nyerte az állam részéről. Ebből az alkalomból a főváros is pénzjutalmat adományozott neki és elismerő okirattal tüntette ki.

Szomoru többtermelés van a legsulyosabb népbetegségben, a tüdővészben. A mult hónapban a négy diszpänzerben kilencezer régi beteget és ötszáznyolc uj beteget kezeltek. Budapesten naponta nyolc gümőkóros halott van, minden halottra öt sulyos gümőkóros halottat kell számitani s eszerint fel kell vennünk, hogy Budapesten a mai napon tizenötezer sulyos gümőkóros beteg van. Szakorvosi vélemény szerint minden egyes sulyos gümőkóros betegre 15 könnyebb esetet kell számitanunk s igy ma hozzávetőleges számitás szerint Budapesten körülbelül kétszázezer a tüdőcsucshurutos beteg. Ez oly végtelen nagy gazdasági, társadalmi és közegészségügyi veszélyt jelent, amely mellett közönyösen elhaladni nem lehet. S mégis, még mindig nincs használatban a Szent János kórház tüdőbeteg pavillonja, még mindig hosszadalmas eszmecseréket folytatnak a zöld asztalnál, amikor a fekete koporsók napról-napra gyarapodnak. A főváros szükmarkusága is szégyenletes a dicséretesen dolgozó tüdőbeteggondozókkal, elsősorban a nagy mentőmunkát végző Óbuda—Szentendrei-utcaival szemben, amelyeknek együtt és összesen évi kettőszázezer koronát juttat. Ez olyan nevetséges csekély összeg, hogy ebből a veszedelem elháritására szükséges legelemibb eszközök fentartása is lehetetlen.

Minden rendkivüli csak Budán él meg, amit a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén Joánovics Pál felszólalása is bizonyit. A Gellért-hegy déli lejtőjén nem annyira botanikus, mint historikus jelentőségü ritkaságok vannak. Igy Szokoli Mechmed Alí basának néhány fügefája és egy különleges török pirositónövény, amelyeket, sajnos, már a közönség is ismer és azokat pusztitja. Javasolja tehát, intézkedjék a tanács, hogy a ritkaságok megóvása érdekében a legerélyesebb intézkedések megtétessenek és ha lehetséges, az Európában nagyon ritka török pirositónövények szaporitásáról is gondoskodjék. Az inditvány szellemében máris történt intézkedés a főváros tanácsa részéről.

Madách estét is rendez *Böjti estjei* során március 8-án este fél 7 órakor a Krisztinavárosi Kaszinóval egyesült *Budai Polgári Kaszinó* I., Krisztinatér 1. sz. a. helyiségében. Az évforduló ünnepi beszédét dr. *Morvay* Győző tankerületi főigazgató, a Hollós Mátyás Társaság elnöke mondja és közreműködnek még: Grill Lola, Ferter Miklós, Bodroghy Mária, Pataky Margit és Teréz. A böjti estéket rendező bizottság elnöke: dr. *Ripka* Ferencné.

A legszebb ritmust, a női lélek saját, tehát nem zenében előirt érzésének kifejezését mozogja, táncolja el a pesti Vigadóban a Budán már elismert művésznő, *Viraág* Ilonka márc. 12-én. Saját ritmusának, saját élményéből kisugárzó előadását *absolut* táncokban fogja bemutatni, amit elméletileg dr. *Vass* Istvánné — ennek az iránynak elméleti megteremtője — magyaráz. Az estén *Turnay* Alice és *Török* Emita is szerepelnek, az utóbbi külföldi tanulmányutjának eredményét fogja bemutatni és annak az iskolának a módszerét, ahol Ella Ilbak, a nagy hatással nemrégen nálunk szerepelt rokon eszt-művésznő is tanult.

A Budai Dalárda közgyülése évenkint kedves kulturális ünnepe Budának és összejön annak csaknem minden tagja. Ez idén február 23-án tartották és különös nagy sulya volt, mert a lemondott dr. Márkus Jenő elnök helyébe egyhangulag megválasztották dr. Ripka Ferencet, aki gyönyörü programmot mondott be. A tisztikar — kevés kivétellel — alig változott és a következő: alelnökök: dr. Baranski Gyula, Dunay Jenő. Ügyv. igazgató: Starker Károly. Titkárok: Schuler Alajos, Fukász Károly. Pénztáros: Eibel Antal. Ellenőr: Grawatsch Rezső. Gazda: dr. Strausz Gyula. Karigazgató: Szeghő Sándor. Karnagyok: Harmat Artur, Zöld Károly. Zeneműtáros: Szendrei János. Számvizsgálók: Marschall Pál, Pálházy József, dr. Weisz Gyula. Közgyülés után társasvacsora volt a Kodra-féle Zöldfa vendéglőben, melyen az uj elnököt Baranski üdvözölte és nagy érdemeit méltatta, mire dr. Ripka Ferenc rendkivül szép hasonlatból kiinduló beszéddel válaszolt. Kedves humoros felköszöntőket mondottak még: Dunay Jenő, Szeghő Sándor (aki szerint forditva kellene csinálni: évenkint egyszer próbát és minden héten közgyülést, amelyen énekelnének is). Véssey Ede, Kulcsár Richárd és Santhó István (aki dr. Baranski Gyulát ünnepelte, mert a jelmezest sikerét és Szeghő szerzeményét, megmentette). Közben a Dalárda elénekelte a Ripka Ferencnek ajánlott és *Zöld* Károly karnagy által pompásan megzenésitett Pince-nótát, amelynek szövegét *Viraág* Béla irta.

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

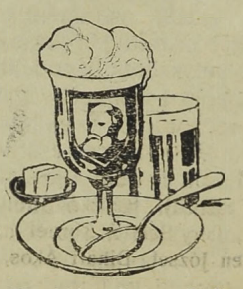

habbal, árkülönbség nélkül.

ooo

Elsőrendü a **kávé** s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.
udvari szállító.
II., Fő-utca 1 (Lánchid-épület) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZI Ő TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2.
GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
Szász Károly-u. 4. II., 5. Modelkosztüm.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

Krisztus-filmet mutattak be febr. 24-én a Kapisztrán (helyőrségi) templomban a katholikus világ előkelőségei előtt.

Kultur-délutánt rendez a II. ker. felsővizivárosi egyházközség 1923 márc. 4-én fél 4 órakor a Kath. Kör (II., Fő-utca 83. I. em.) disztermében. A műsoron az országuti plébánia énekkara, dr. Sziklay Aladár hittanár beszéde, György Ilonka éneke, Bernhardt László rokkant katona szavalása, Sztupjár Tibor és Gábler Vilmos négykezes zongoraszáma szerepel.

A függetlenség fenntartása mellett azért döntött a III. ker. Keresztény Szociálista Párt, — amint ezt velünk illetékes helyről közlik — mert a ker. szoc. párt agitációja országosan folyik és mert Haller István és Wolff Károly pártvezérek most tárgyalnak az együttműködés módozatairól, tehát a fiók szervezetek önálló lépést e tárgyalások befejezése előtt nem tehetnek. A párt egyes tagjaiban emellett a fő ellenérv mellett az a gondolat is él, hogy a Wolff-párt a fuziót azért kivánná, hogy a ker. szoc. párt különben kicsiny tőkéjét az agitációban felhasználhassa. A párt különben felváltva Óbudán és Ujlakon minden szerdán *pártnapokat* rendez, ahol a központ is képviselteti magát.

VII. kultur-délutánját rendezi márc. 5-én este 7 órakor az Országos Szent Gellért Egyesület Csernoch János dr. biboros hercegprimás és Bárdos Remig dr. pannonhalmi főapát jelenlétében a Szent Gellért Gyógyfürdő hangversenytermében, amelyen közreműködnek: A kegyesrendi főgimnázium énekkara, Kamenszky Gyula dr. az egyesület alapitó elnöke; Körösi Albin kegyesrendi igazg.; Grill Ida, Vásárhelyi Béla dr., Pusztay—Huszka Ernő, Kováts Zoltán dr., Tury Sándor Kornél dr., Csighy Ella, Gillyen József, Bihari Ákos, Uzsonyi Magda, Pósz Béla, Szőnyi Géza dr., Kárpát dr., B. Sándor Erzsi és Karácsonyi István. Müsor után a márványteremben ismerkedési vacsora.

A Hollós Mátyás Társaság febr. 26-iki választmányi ülésén dr. Morvay Győző elnök mély részvéttel emlékezett meg a Társaság halottjáról: *dr. Gyöngyössy* Lászlóról, aki kuruc lelkével, magyar becsületességével, hirlapi és szépirodalmi nagy munkásságával kiváló nevet szerzett magának a legszélesebb rétegekben. Temetéséről későn értesült a Társaság, azon testületileg részt nem vehetett és emlékének néma felállással adózott s a magyar sorsban kitartó hitvesének pedig részvétét fejezi ki. Ugyancsak ezen az ülésen üdvözölte a Társaság tiszteletbeli tagját a február 27-én 80-ik életévét betöltő *Fraknói* Vilmos c. püspököt: Pázmány Péter életrajzirójáját, a Hunyadiak korának és a magyar reneszánsznak legkiválóbb ismerőjét. Az ülés tárgyalta az *Aero* Szövetség köszönő iratát a verspályázat elbirálása alkalmából. Közli egyuttal a Szövetség, hogy a pályázat diját a Hollós Mátyás Társaság itélete szerint adják ki, még pedig az I. dijat (2500 K) *Balogh* Pál, a II. dijat (1500 K) *Kövér* J. és a III. dijat (1000 K) *dr. Sziklay* János nyerte. Dicséretet *Barankay* Lajos és *Freiszberger* Ede kapott — a felbontott jeligés levelek alapján. Ugyanitt Massányi Ernő dr. bejelentette, hogy az Aero Szövetség ujabb pályázatot óhajt kiirni megzenésitésre alkalmas költeményre, melyet tizenötezer koronával kiván jutalmazni és ennek elbirálására ujólag a H. M. T.-ot kéri fel.

A két egyesült kaszinó, a Krisztinavárosi és a Polgári Kaszinó népes társasvacsorán ünnepelte igazgatóját id. *Wünscher* Frigyes vasutigazgatót főtanácsossá történt kinevezése alkalmából. Elsőnek *Láng* József ügy. alelnök üdvözölte a Kaszinó nevében, azután Szigeti János a Kassa-Oderbergi vasut, *Ziegler* Géza a mérnöki kar nevében. Felköszöntőket mondottak még Okolicsnáyi Kuthy Dezső, Polgár kur. biró, Baranski Gyula dr., Wirter László dr. Kapcza Imre, Bucsányi Gyula dr., Südy Aladár és többen. Az a megértő, baráti hang, amellyel az egyesült Kaszinó tagjai megnyilatkoztak, élénk bizonysága annak, hogy a fuzió szükséges volt és az egész vonalon sikerrel járt.

Házi hangversenyt rendezett a Budai Zeneakadémia növendékeivel saját nagy termében febr. 28-án. A nivós és kiválóan megválogatott müsoron és annak előadásán a vezető tanárok eredményes pedagógiája tükröződött vissza élvezetesen. Különösen ki kell emelnünk *Varga* Vilma, *Keresztv* Jenő, *Ritter* Anna kitünő módszerét, amelynek érvényesitésével tanitványaik a müvészi készséget, a kitünő technikát és mély érzést mutatták be. Varga Vilma, mint Liszt Ferenc tanitványa, annak szellemét igyekszik belevinni müvészi munkájába. Tanitványai közül *Wéber* Margit Sinding: Frühlingsrauschen cimü zongora darabjában adta müvészi tehetsége és mély érzése tanujelét. Nyilvános bemutatkozása a legszebb reményekre jogosit. Másik növendéke *Kovács* Ibolyka szintén kiválót produkált Mendelssohn: Tavaszi dalának interpretálásával, de a technikai készség kevesebb érvényesitésével. — A Zeneakadémia II. házi hangversenye márc. 4-én délelőtt lesz, II. ker., Fő-u. 30. sz. alatt.

Nász. *Mayer* József, a Budai Napló munkatársa febr. 28-án házasságot kötött *Filgossy* Ilonka úrnővel. Tanuk: *Kapuváry* Márton és *Marcó* Mihály.

Az árvizkárosultak künn messzi Óbudán teljesen el voltak látva súlyos napjaikban. Hét családot a gázgyár és a Krempl-malom vendéglőjében helyezett el a nagy körültekintéssel és szociális érzéssel munkálkodó *Szente* Miklós ker. elöljáró. Pénzben összesen 45 ezer koronát (25 ezer K a pápai nunciustól, 20 ezer K Csekonics gróftól) osztott ki személyesen a legnehezebb helyzetben lévő tizenkét család között. Azonkivül az inségakcióból 25 mm. fa, 30 mm. szén és kedvezményes élelmiszercsomagok kerültek a nagyon is rászorulókhoz. A Stefánia Szövetség külön akciója 40.000 K értékü természetbeni adományt (tej, kenyér stb.) juttatott az árvizkárosultaknak. A szociáldemokrata párt is tartott „helyszini szemlét", állitólag néhány koronát is kiosztott, de az ott künn emberfeletti munkát végző hatóságokat lapjában csak támadni tudta.

A II. ker. Iparoskör február 25-én d. u. tartott közgyülését *Szabó* Gyula elnök nyitotta meg meleg üdvözlő szavakkal. — A három év előtt választott tisztikar mandátuma lejárt, de azt ujból megválasztották, amely bizalomért *Németh* József ügyvezető elnök mondott lendületes köszönetet. A közgyülés ezután felemelte a tagsági dijat évi 400 koronára és megszavazta Pápay Lajos inditványát egy temetkezési alap lefektetése érdekében. Este társasvacsora volt, amelyen több felköszöntőt mondottak. Az uj tisztikar névsorát legközelebb közöljük.

Siverseny. A Budai Torna Egylet si szakosztályának első háziversenyén, a Normafa-Csillebércz-Mária Makki erdőkben, 5 kilométeres távon összesen 15 nevezés volt. Férfi távfutó verseny: I Bőhm Emil 40 p. 22 mp., II. Kertész Zoltán 41 p. 31 mp., III. Kliment Emánuel 41 p. 40 mp., IV. Tatár István 42 p. 46 mp., V. Bély Miklós 44 p. 28 mp. Női távfutó verseny: I. Fömel Vilma 42 p. 30 mp.

Jobb a dolgunk végre ez egyszer nekünk budaiaknak, mint a pestieknek: van vizünk, mig a tulsó oldalon csak vizviccek szökkennek elő a koponyákból. Van külön vizmű telepünk, mely becsületesen szolgál ki bennünket, sőt a Gellérthegytől délre eső vidéket is, mely eddig Káposztásmegyerről kapta a vizet a budai telephez kapcsolták át. *Platthy* György dr. ezzel kapcsolatban kérdést intézett a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén, hogy a Kelenföldön, ahol eddig is baj volt a magasabb emeleteken, nem fog-e ez még növekedni és nem lesz-e szükség plakátokon ott is a pestihez hasonló rendelkezések kiadására. Buzáth alpolgármester erre kifejtette, hogy az előző rendes ellátáshoz képest csökkent ugyan a vizszolgáltatás, de igen jelentékenyen nagyobb annál, mint ha a pesti oldalnál maradt volna, mert akkor erre is fennállanának a korlátozások. Igy legfeljebb bizonyos időkben a harmadik-negyedik emeletig nem megy fel a víz. A vizszolgáltatásban beállott zavart a közgyülésen dr. Körmöczy Zoltán is szóvátette, idézve a vizműigazgató 1921. december havában tett nyilatkozatát, melyben leszögezte, hogy két héten belül a budai részek intenziv ellátása céljából a tanácshoz tervezetet és költségvetést terjeszt be, hatvanmilliót kérve ennek fedezésére, amelynek felhasználásával Budának a vizellátást akadálytalanul tudja biztositani. Ennek a megtörténtéről, vagy meg nem történtéről nincsen semmi tudomásunk. A vizmű igazgatósága mindig előterjesztett terveket a hibák és bajok megelőzésére, de a felelősséget csak akkor vállalhatja, ha ezen előmunkálatok megkezdésére a fedezetet neki meg is adatják, ami azonban, ugy látszik, nem történt meg. Más, jelentéktelenebb dolgokra száz milliók fogytak el, de 60 milliót már másfél év előtt sajnált a tanács — egészségünk fenntartására.

Disztornája volt febr. 25-én a Lajos-utcai polgári iskolában a III. ker. Árpád főgimnázium Testgyakorló Körének, amelyen előkelő és diszes közönség jelent meg — adakozásával negyvenezer koronát juttatva a testgyakorló alapnak és a cserkészzászlónak. Védnökei Pintér Jenő és Morvay Győző főigazgatók voltak és a diszelnökök sorában a tornász világ és a III. ker. társadalom legkiválóbbjai szerepeltek. — A disztorna gazdag műsorából legjobban tetszett a kézenjáró akadémia és a mozgó gula. Kiváló eredményü volt az intézeti bajnokság, melyet Witt Ferenc VIII. o. tanuló nyert meg, 2. Sárközy Gyula és 3. Káposztássy Béla VIII. o. tanulók lettek. Szép teljesitményü munkát láttunk a felső osztályok bajnokságaiban, melyeket Vida Ignác, Szilvássy Béla, Herskovics Árpád VII. o., Sárközy Károly, Apor János, Spronz Károly VI. o. Bermann László, Paulin János V. o., Horváth Ferenc, Koralek József III. o. és Gombos Sándor IV. o. tanulók nyertek meg a leirt sorrendben. Az alsó osztályok bajnokságát jól megválogatott és szépen végzett gyakorlatokkal Tánczos István I. o., Koralek József III. o., Krulich Ernő III. o., Fülöp Oyörgy IV. o., Kádas László III. o. tanulók nyerték meg. Két jüry itéikezett, igazságosan kiosztva az első dij művészi ezüst és a 2—3. dij bronzérmeit. E jüryk tagjai *Kékessy* Imre *Táncos* Bertalan (III. T. V. E.), *Ravasz* Árpád, *Bábel* Andor, *Kuncze* Géza (O. T. E.) és *Reichl* Sándor (B. K. A. C.) voltak. — A disztorna rendezését nagy agilitással és fáradságos körültekintéssel *Szabó* Zoltán intézeti tornatanár végezte.

Az iparos inasok Petőfi ünnepén, melyet a Kalazantinus atyák által gyönyörüen vezetett Toldy Ferenc-utcai ker. tanonc-internátusban maguk a tanoncok rendeztek, megjelent a főhercegi család is, mint patrónus, a svéd misszió őrangyala, Asta Nilson, Pokorny kanonok, dr. Bakody Samu és neje és a jószivü budaiak közül számosan. Igen szép sikerrel szerepelt a tanoncok közül Busi Sándor, Bauer Bódog, Horváth István, Humpolt István, Szikora Ferenc és a növendékek énekkara.

Értékes meghivókat küldött szét a III. ker. Korona-utcai közs. polg. fiuiskola igazgatója *Nagy* Pál a március 4-én d. e. 1/211 órakor az iskolában rendezendő *Petőfi ünnepre*. A többi ünnepeken tultevő buzgalommal készült az ifjuság és a tanári kar erre az ünnepre. A növendékek gyüjtés útján szereztek Petőfi szobrot és *Szautner* Lajos festőművész tanár megfestette Petőfit honvédőrnagyi egyenruhában. A meghivók keretét a növendékek vizfestékkel ügyesen illusztrálták. A megnyitó és záró beszédet Nagy Pál igazgató mondja. Petőfi életét több szavalás kiséretében Borján Lajos tanár ismerteti. Lavotta szerelmét előadó kvintettet Zöld Károly dirigálja. Révhegyi M. tanárnő és Kovács F. tanár Petőfiből szavalnak. Petőfi dalokat ad elő az énekkar.

Batyubál Bem apónál! II. Margit-körut 54. Március 8-án.

Ázsiai állapot van a legfényesebb nyugati palotákat felülmuló Gellért-szállónk közelében. És ez nemcsak a rendezetlenségben, hanem a megbotránkoztató piszokban is mutatkozik. Szégyenletes és türhetetlen — a külföldiekre való tekintetből is, hogy a főváros belsejében, különösen a barlang körül, ahová a szálloda ablakaiból lelátni, ilyen állapotok legyenek. Ezért a sétányügyi bizottság fenyő és egy-két másfajta fával is befásitani akarja ezt a területet ugy, hogy az néhány év alatt megfelelő szép kiképzést nyerne. Mivel pedig a Gellérthegy ezen részén a főváros tulajdonát képező területbe a Kerkápoly-féle telek háromszög alakban beékelődik, amely hasznositva nincs s melyet azért tiztizenöt m. mélységben a főváros költségén szintén be kellene fásitani, a földmüvelődésügyi miniszterinm szakvéleménye szerint a legalkalmasabb pinus austriatica fenyőkkel. A pénzügyi bizottság javasolja is ezt a befásitást.

Valóságos babatánc volt az apró tanitványok táncvizsgája a *Vogl*-féle tánciskolában e hó 24-én, ahol Vogl Imre egész bravuros táncmesteri müvészete megnyilatkozott a csöppnyi emberkék bájos táncaiban. Március elején uj kurzus nyilik meg.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

A szinházvizsgáló bizottság, mely olyan vakbél-féle szerepet játszik a főváros életében végre hatalmas nagy lépést tett a kultura speciális budai terjesztése érdekében. Hosszas gondolkozás után a Városszinház hét használhatatlanná lett tüzoltótömlőjének pótlását javasolja. A beszerzett ajánlat szerint a tömlők ára a forgalmi adóval együtt 165.643 K 75 fillér, mely összegre azonban költségvetésszerü fedezet nincs és ezért póthitel utján fogja a főváros fedezni.

Kiüritik a temetőket a III. kerületben, még pedig a buda-ujlakit és a Kórház-utcait s akiknek hozzátartozói nem jelentkeznek, azok csontját közös sirba temetik. A Kórház-utcai temetőből okvetlenül parkot kell csinálni, mert Óbuda belső részén ez teljesen hiányzik.

FIATAL HÁZASPÁR keres egy csinosan berendezett szobát konyhahasználattal, amelynek ellenében egy személy részére ebéd ellátást vagy készpénzfizetést adna. Ajánlatokat e lap kiadójába „Hatezer" jelligével.

Cserkész ünnepe volt a 158. Árpád cserkészcsoportnak febr. 18-án, a III. ker. állami főgimnáziumban, amikor szép külsőségek keretében avattak fel uj tagokat, mig a régi tagok fogadalmukat megujitották. A lelkesitő és oktató ünnepi beszédet Szabó Zoltán tanár — parancsnok mondotta, mely után pompás uzsonna várta a vitézül dolgozó csapatot.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: — a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ.

A jobb ellátás érdekében a főváros területén intenziv gazdálkodást indit meg a mezőgazdasági bizottság javaslata alapján a székesfőváros tanácsa. Erre megvan a megfelelő terület és helyes, ha az itt ezzel foglalkozó öt-tizezer embert egy táborba gyüjtik és ezzel is a gazdálkodást előmozditják, ami egyuttal a főváros érdeke is. A budai oldalon 23.436 magyar hold áll ehez rendelkezésre. Ha ezen területen intenziv termelést folytatnak, igen szép eredményt érnek majd el és kevésbé volnának a vidékre utalva. Budán szőlő- gyümölcskertészet, kertgazdaság lenne meghonositható és visszaállitható a régi gellérthegyi barackfenyésztés is, amely a világ leghiresebb barackját produkálta, emellett a takarmánytermelést is és a legelőgazdaságot forszirozzák majd megfelelő állatállomány, főleg tehénállomány biztositására és megfelelő intenzivitás, munkálkodás és termelés mellett ezzel legalább is az ellátás 30 százalékát biztositani tudnák. Itt emlitjük meg, hogy Óbuda külső részén, a Monostori-Szentendrei-ut és Krempl malom patakja által határolt 20 holdas terület, mely vizenyőssége folytán alig adja azt a hasznot, amit adóban kell befizetni — szintén a főváros élelmezését könnyithetné meg. A hatalmas terület nagyrészt az óbudai főbirtokosoké, akik, ha részvénytársasági alapon házi szeméttel való feltöltés révén bolgár kertészetet rendeznének be, kiválóan termővé válna a ma még hasznavehetetlen föld, melyet öntözni sem kellene, mert alulról mindig kapna elég nedvességet. Sajnos, az óbudaiak az efajta élelmesség terén elmaradottak s igy élelmezésünk még igen sokáig fog a vidéktől függeni.

A világ sláger-filmjei szerepelnek a Skala mozi legközelebbi müsorán. A Pusztuló népek márc. 5—6., Stanley Afrikában 7—8., Észak oroszlánja 14—15. és Zola hires regénye, a szenzációs Pálinka márc. 16-án kerül a pompásan vezetett moziban a közönség elé.

Kulturestje volt az óbuda-ujlaki népfőiskola tanfolyamának a Magyar Jövő ifjusági művészgárdájának közreműködésével febr. 25-én a Kórház-utcai elemi iskolában. A gazdag összeállitásu müsoron az énekkar *Huber* Árpád tanár vezetése mellett gyönyörü ősrégi magyar és egyéb dalgyöngyökkel szerepelt, *Szobihárd* Mária Petőfi-verseket szavalt és *Várady* József tanitóképző-intézeti tanár, a tanfolyam vezetője emelkedett hangulatu beszédet mondott. A rendezés sikeres munkáját a tanári kar: Flanyek Gyula főmérnök, Fallenbüchl Tivadar, Nagy Rezső polg. isk. tanár, dr. Zibollen Endre leány gimn. igazgató segitették elő. A zsufolásig telt terem közönsége tetemes összeget juttatott a népfőiskola alapja javára.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. Telefon: 158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

Uj gyár Budán. „Papirmaséárugyár rt." cégen Budán (III., Kiscelli-ut 66.) 100.000 K alaptőkével (1000 drb 100 K n. é. részvény) uj vállalat alakult cellusule és egyéb papiranyagokból játékok, szobrok, diszmü tárgyak készitése és forgalomba hozatalára. Az igazgatóság tagjai: Bleier Mór, Vezekényi László, dr. Vidacs Gyula.

A Goldberger Sám. és fiai rt. igazgatósága elhatározta, hogy a március 3-ra egybehivandó rendkivüli közgyülésnek az 50 millió K alaptőkének 200 millió K-nak a tartalékalapból a részvénytőkéhez való csatolásával a részvények névértékének 1000 K-ra való felbélyegzése utján 250 millió K-ra emeli fel és ezután az alaptőkének további, 350 millió K-ra való felemelését hajtja végre.

A Dávid Károly és fia dobozáru- és fanyagárugyár rt. alaptőkéjét 6 millió koronáról 15 millió koronára emelte fel.

A Magyar-Cseh Iparbank R.-T. igazgatósága az 1922. évi tiszta nyereséget 40.236,956·60 K-ban állapitotta meg, mely a kettőszázmillió korona alaptőke felének eredménye. Az intézet a tavalyi 15 százalékkal szemben 25 százalékot, azaz részvényenként 50 korona osztalékot fog fizetni.

Az Egyesült fa és ipar rt. 1920—21. évi mérlege 100 millió K alaptőke mellett 24.011,784 K tiszta nyereséggel zárul az előző évi 22.447,173 K-val szemben. A társaság március 8-ra egybehivott közgyülése az alaptőkének 100 millióról 200 millió K-ra való fölemelését határozza el.

A Magyar Fém- és Lámpaárugyár rt. közgyülése a 48.000,000 K alaptőkének 40,000 drb uj, az 1923. évi osztalékra jogosult 1000 K névértékü részvény kibocsátása és régi részvények 600 K névértékének 1000 koronára való felbélyegzése által 120.000,000 K-ra való felemelését határozta el.

Az országos bank és takarékpénztár rt. 1922. évi első mérleget 60 millió K alaptőke mellett 3,564.188 korona tiszta nyereséggel zárta le. A társaság március 3-ra egybehivott közgyülése az alaptőkének 200.000 db. 200 K. névértékü uj részvény kibocsátásával 60 millióról 100 millió K-ra való felemelését fogja elhatározni.

István Gőzmalom RT. (Borsod-Miskolci és Debreceni) közgyülése elhatározta a társaság alaptőkéjének 100 millió koronáról 160 millió koronára való felemelését. Az uj részvények 2:1 arányban 3500 korona áron március 1-től 10-ig a Hazai Bank r.-t.-nál vehetők át.

A Magyar-belga fémipargyár rt. rendkivüli közgyülése elhatározta a 10 millió K alaptőkének 20.000 db 200 K. n. é. 1923. évre osztalékjogosult uj részvény kibocsátásával 14 millió K-ra való felemelését. Minden 5 régi részvény alapján db.-ként 5500 K lefizetése mellett 2 uj részvény vehető át az *Első magyar iparbank* pénztáránál.

A Kronberger-féle faipar rt. közgyülése az alaptőkéjének 30 millió koronáról 60 millió koronára való fölemelését határozta el. Valamennyi uj részvény a régi részvényeseknek ajánltatik fel, darabonkint 1100 koronáért.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést
uj berendezéseket és javitásokat
pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
Tel. 162-24 GAÁL IMRE, I., Krisztina-krt 155.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margithid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Készbutorok állandó raktáron.

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg **Bieber Károly** lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, kg. lugkő, 8 liter viz) legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNAR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J-112—59, —

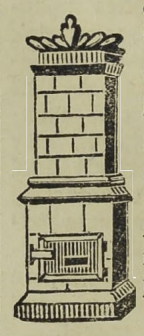

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Kőztisztviselők Orszagos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó
nyerges és böröndös

Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 772. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 100 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. március 11-én.

Megtakarítható

milliárdokról mondott hatalmas beszédet *Becsey* Antal a város közgyülésén, amikor a költségvetést tárgyalták és a többi városházi politikustól eltérően, egyuttal kifejtette azt is, hogy ezt a megtakaritást mi módon eszközölhetné a város. Sőt, ha nem képes ezt a saját erejéből keresztül vinni, felajánlotta Becsey, hogy az Amerikában szerzett gazdasági összeköttetései révén ezt amerikai tőkével meg is csinálja.

Becsey Antal soha egy felesleges szót sem szokott kiejteni, sőt ha valamely dolgában még nincs pozitiv eredmény, akkor egyáltalán nem beszél róla s igy az ő kijelentésében nem volt joga senkinek kételkedni s a közgyülés az inditványát vita nélkül elfogadta. Lehet, hogy a közgyülés tulnyomó része nem is tudta, tulajdonképen miről is van szó, mert a városház politikusai néhány görbe orrnál alig látnak tovább.

Becsey Antal elsősorban azt ajánlotta, hogy a székesfőváros néhányszáz millióval kapcsolódjék bele az Alföldön szükséges próbafurások munkálataiba, ahol 10-12 furó garniturával kellene kutatni a földgáz után.

Ezenkivül pedig a négy nagy üzem; gáz, villany, viz és közuti vasut számára ne külön-kölön keressünk szenet és termeljünk villamosságot, hanem a helyszinen, a szénbányákban termeljük, ami 2 milliárd megtakaritást jelentene. Az ott nyert melléktermények ebből ismét 2 milliárd jövedelmet szerezhetne a város s igy külföldi tartozásainak kamatait ebből törleszthetné. De megtakaritanak rengeteg szenet az ipari üzemek számára s ami a fő, nem kellene külföldről hozni be szenet, ami viszont a valutánkat javitaná.

Ennek a 3-4 milliárdnak megtakaritásához 14-15 milliárd befektetésre van szükség, amit csak külföldön lehetne megszerezni. Ezelőtt másfél esztendővel még a legszkeptikusabban itélte meg ő is a külföldi kölcsönök lehetőségét, különösen amerikai vonatkozásban, ma azonban minden oka és joga megvan annak a kijelentésére, hogy ilyen lehetőségekkel számolhatunk. Nincs hét, hogy ne kapna sürgető leveleket, értékes ajánlatokat két év előtti amerikai tanulmányutja eredményeképen azzal a biztatással, hogy tessék megmozdulni és amerikai termelési hitel iránt lépéseket tenni. Mert ma az amerikai pénzügyi viszonyok ugy alakultak, hogy bizonyos tőkék elhelyezkedést keresnek Amerika határán kivül is.

Ezek a szempontok a közgyülés kötelességévé teszik, hogy a városi nagyüzemek problémáit ne aprózza fel ugy, hogy minden üzem a maga külön ambiciójától fütve foglalkozzék a generális kérdésekkel. A fővárosi nagyüzemeket csakis egységes keretben és egységes közgazdasági koncepcióban szabad és kell kezelni.

Ugy tudjuk, hogy Becsey szavára rövid időn belül 25 millió dollár állana rendelkezésre, amely összeggel a város minden tartozását konvertálni lehet.

Ehhez még csak azt akarom hozzá füzni, hogy a sokszor lekicsinyelt, állandóan félreértett *gazdaságpolitikai* párt gyakorlati érvényesülését igy értelmezi Becsey Antal és Buda gongolkodó polgárságának mindezt nagyon jól kell megfontolnia.

Viraág Béla.

Az állandó szinház ügyében megindított akciót a *Hollós Mátyás Társaság* választmánya márc. 5-én a megfelelő irányba terelte Az ülésen dr. Morvay Győző főigazgató elnöklésével jelen voltak a budai müvész-, szak- és polgári társadalom kitünőségei, közöttük a mult ülés résztvevőin kivül Baránski Gyula, Hennyey Vilmos, Jauernik Nándor, Lampérth Géza, dr. Lechner Jenő, Palóczy Antal, Szávay Gyula, Vágó István stb. Elmaradásukat kimentették: Becsey Antal, dr. Exner Kornél, Kertész K. Róbert, Nemes Antal püspök, dr. Ripka Ferenc. A naggyülés elé terjesztendő határozati javaslatot a kiküldött hármas bizottság (Medgyasszay, Czakó, Viraág) a mai helyzet, az aktualitás és a megoldás szempontjából feldolgozta és azt Viraág Béla előadó a választmány elé terjesztette. A határozati javaslat stiláris megszövegezéséhez hozzászólt Peterdy Sándor, Szávay Gyula, Massány Ernő, Baránski Gyula, Czakó Pál, Géczy István és az általuk ajánlott módositásokat a választmány elfogadta. Egyuttal elhatározta a társaság, hogy márc. 18-án d. e. 11 órára hivja össze a naggyülést a Budai Polgári Kaszinó helyiségébe (I. Krisztina-tér 1.) és gyülésrendező bizottságot küldött ki Massány Ernő, Peterdy Sándor és Réw Sándor személyében. A választmány megállapitotta a meghivandók névsorát: a mágnásvilág, a budai képviselők, főv. bizottsági tagok, előljáróságok, hivatalos testületek, nagy vállalkozások és ezeken kivül hatvan számot tevő egyesületnek az akcióba való megfelelő bekapcsolását. *Hódy* Lajos a szinház-üggyel kapcsolatban külön inditványt jelentett be, mely szintén erős vita tárgyát képezte. Nagyjelentőségü változás ebben az uj tervben, kogy „Hollós Mátyás szinházépitő részvénytársaság“ alakuljon ötszázezer darab egyezer koronás részvény kibocsátásával, ami félmilliárd tőkét jelentene; a székesfővárostól ingyen telket kérjen a társaság, még pedig a Horváth-kertben, a szabályozási vonalba nem eső területen és „Hollós Mátyás Szinház“ néven az állandó szinház mielőbb megépüljön, mely az irodalmi szinvonalon álló müfajok bemutatását tüzné ki célul. Többek hozzászólása szerint a tőke nehezen szerezhető meg ilyen kulturális részvénytársaság céljára, bár a tervet a választmány felszinen kivánja tartani, mint olyant, mely leginkább felelne meg a nemzeti kultura szempontjából.

Petőfi ünnepek. Nagysikerü ünnepet rendezett a nagy költő centenáriuma alkalmából a III. ker. községi polgári fiuiskola márc. 4-én délelőtt. Lelket megindító, hatásos beszédet mondott *Nagy* Pál igazgató, az ünnep lankadatlan buzgalmu rendezője. Petőfi életét kiváló beállitásban, vers betétekkel, — amit az iskolai növendékek szavaltak meglepő készséggel — Borján Lajos tanár mutatta be. Mesteri szavalattal mükődött közre Kovács F. tanár és Révhegyi M. tanárnő. Az énekkar brilláns szereplése Zöld Károly tanár érdeme, amit a nagyszámu közönség méltóképen honorált is tetszés nyilvánitásával. A kitünő vezetés alatt álló iskola elsőrendü kultur forrássá lesz ilyen kezdeményezés után a III. kerületben. — A Czakó-utcai elemi iskola ugyancsak márc. 4-én délután rendezte nagyhatásu ünnepét Petőfi szellemének megismertetésére. A mély érzést kiváltó ünnepi beszédet Moussong Géza kir. tanácsos, igazgató mondotta. Az izlésesen megválogatott müsoron szerepelt az ifjusági énekkar kiváló gondosságu éneke *Calligaris* Ferenc tanitó vezetésével, Kleinecke Hilda, Pimperl Paula, Höfle Mátyás, a Tabáni Énekkar Női Kara és a Kerenyi Irén tanitónő rendezésében lejátszott Petőfi szinjáték — melyet a magasabb osztályu növendékek adtak elő kedves közvetlenséggel és nagy tudással. Önkéntes adományokban nagy összeg jntott az ifjusági könyvtár alapjának.

Ujra kisért a Stadionnak a Vérmezőn való elhelyezése. A honvédelmi minisztérium (amelyik a fővárossal vetekszik a 23 és fél holdas terület tulajdonjogáért) inditott ebben az irányban mozgalmat, amely ellen a főváros és a Közmunkatanács is a leghatározottabban tiltakozik, a „Budai Napló“ nyolc év előtti álláspontjára helyezkedve, hogy a Stadion (sporttelep) elhelyezése a Római fürdő melletti nagy sikságon a legalkalmasabb. Időközben a miniszterelnökség a főváros kérését, amely a Vérmezőnek a főváros tulajdonába való átengedését kéri, leküldte a Közmunkatanácshoz, amely a legteljesebb mértékben a főváros mellé állott és annak kivánságát jogosnak itéli. — Ebben a memorandumban egyuttal a Közmunkatanács rámutat a Vérmező mai sivárságára, elmaradottságára és jövőbeli rendeltetésére: a városrendezés, fejlesztés, közegészség, kultura és esztétika követelményeinek biztositására. Javasolja, hogy lemondva a Vérmező parcellázásának és beépitésének tervéről, a terület megfelelően parkiroztassék, részben gyepesittessék, hogy a nagyközönségnek kényelmes sétahelyül és üdülőhelyül szolgáljon, a gyepes részen pedig gyermekjátszóhely legyen. Egy részét a területnek kertészeti kiképzéssel arra is alkalmassá kell tenni, hogy ott a szabadban gyülekezések, felvonulások, különféle ünnepségek is legyenek tarthatók. Egyké épületet, elsősorban muzeumot is emlit a Közmunkatanács memoranduma, ami azt jelenti, hogy a kultnszminisztérium által tervezett *Lendl-féle természetrajzi muzeum* számára itt kell helyet biztositani.

A számontartott igéretek között egyik legrégibb és legfontosabb az óbudai főváros *i ók-könyvtár* felállitása. Néha-néha megjelenik egy hiradás: no most!... már enyleg... de a biztató kulturális fénysugár ujra kilobban, mint egy ócska mécs, pedig különösen az elszegényedett középosztálynak lenne e könyvtár felállitása nagyon fontos. Ez a kultura után nagyon sóvárgó osztály a háboru és a forradalmak alatt mindenét elvesztette, csak egy jóbarátja maradt a könyv; hozzámenekülhet, hogy elfelejtse a kétségbeejtő jelent. Mivel pedig a könyv ára is megfizethetetlenné vált, a kölcsönkönyvtárak népszerübbek lettek, mint valaha. Gombamódra szaporodtak el a főváros területén és nagy kölcsöndijakat kérnek közönséges fércmüvek olvasásáért. Ezzel a lélek mérgezés korszaka nyilt meg, amit ellensulyozni csak a jól megválogatott fővárosi könyvtár tudna.

Rendet kell teremteni a főváros közlekedésében, sürgette *Platthy* György a főváros közigazgatási bizottságának ülésén. A beigért közlekedésügyi rendőrség müködését még mindig nem vesszük észre és a rendőrség teljesen közömbös magatartása közben a legnagyobb rendetlenségek fordulhatnak elő, mert teljesen közömbösen nézik a villamos-alkalmazottak viselkedését. Kétségtelenül fontos a hatáskőri összeütközések kerülése, de meg lehetne találni a megoldást ott, hogy a kalauz felhivására vennének részt a rend helyreállitásában vagy megvédésében. A rendőrszemélyzet ingyen utazásának terhét a polgárság pótolta a felemelt tarifa révén vagy más közszolgáltatásokban, elvárhatja tehát, hogy a szükséges rend védelmében a rendőrség közreműködjék. Ma már annyi kocsi jár, hogy valami rendet meg lehet te-

remteni. Panaszolja még, hogy a budafoki helyiérdekü vasut a végállomáson igen gyakran egészen elzárja a Budafoki-utat s ilyenkor az ottani kis szkvérek miatt a kocsiknak visszafordulva, nagy kerülővel lehet tovább haladniok. Kéri ennek a helytelen állapotnak a megszüntetését, amit a jelenlevő Marinovich főkapitány meg is igért. — A közlekedési rendőrségre vonatkozólag pedig kijelenti, hogy az ma mindössze huszonhat főből áll, reméli, március elejére kiegészitheti ötven emberre, ami egyelőre elegendő lesz. A végleges szolgálati utasitást egy-két hónapi gyakorlat után fogják kidolgozni.

A Budai Polgári Kör ez évi rendes közgyülését e hó 1-én tartotta, melyen a választmány tagjait választották meg és a váratlanul jött ellenzéki támadás dacára a hivatolos lista ment keresztül. A közgyülést hatalmas társasvacsora követte. Választmányi tagok lettek *három* évre: dr. Barsi Jenő, dr. Berzeviczy Albert, Biscara Endre, dr. Bozóky Ádám, dr. Divényi Károly, Fáber Fülöp, dr. Fertsek Gyula, Fényes Miklós, dr. Frommer Zsigmond, Gallina István, Hammerl Sándor, dr. Hennyey Vilmos, Heyduk Ödön, dr. Kollár László, dr. Kozma Jenő, Müller József, br. Natorp Tivadar, dr. Öttömösy Zeno, dr. Póka Ervin, dr. Ringeiser Ottó, Tarkovich Adolf, dr. Téry Tivadar, dr. Thury Zoltán, Wolfrumb Károly, — *egy* évre: Lukachich Ernő, dr. Oláh István, Prost János. — A számvizsgáló bizottság tagjai egy évre: Kukányi Ernő, Sellner Béla, Szemes Ferenc.

Bőjti estéi során márc. 15-én a Budai Polgári Kaszinóval egyesült Krisztinavárosi Kaszinó kiváló müsort nyujt megválogatott közönségének. *Sally* László dr. szemináriumi igazgató ad elő és Szobihardt Mária, Vártay Lajos, Dóry Lehelné egészitik ki gazdag tehetségükkel az estét.

Három apró szindarab a lehető legbravurosabb előadásban tette kedvessé és élvezetéssé a Jóbarátok egyesületének estélyét e hó 4-én. A Kath. Kör nagytermét megtöltötte a közönség és tapsolta a mükedvelőket, akik e téren a legjobbat nyujtották. W. Tolnai Mariska, Barta Ilus, J. Kovács Gizi, színpadra termett művésznők, de kis szerepeikben is nagyon jók voltak Farkas Manci, D. Dobos Róza és Deák Emma. A férfi szereplők végig a lehető legjobbat nyujtották. Sárosi Ferenc rendező buzgolkodása folytán teljesen hiányzott a mükedvelő előadások rettenetes naivitása és bántó darabossága. Sajnos, hogy ez a szorgalmas művésztársaság állandóan deficittel küzd az olcsó helyárak miatt, mert az ilyen esték rendezése nagy költséget igényel. — Márciús végén Herceg Ferenc vigjátéka *A testőr* kerül sziure, azután a *Nani*.

A Pálos-rend az egyetlen magyar eredetü szerzetesrend visszatelepitése érdekében a Fő-utca 18. sz. alatt székelő Mária-Remete Nagyboldogasszony Egyesület a közelmultban erős mozgalmat inditott. A főváros legutóbbi közgyülésén Haller István jegyzett be inditványt a Hüvösvölgy közelében lévő Mária-Remete kegyhelyre való letelepités érdekében. A fehérbarátok mostani rendházából, a világhirü Czensztachovoból három rendtag már is itt tartózkodik és tárgyal az illetékes tényezőkkel. A letelepités érdekében (mely ugy lehet, hogy ujabb tárgyalás folytán Pécsen történik) az iratokat már el is küldték Rómába s a tervet a Vatikánban is örömmel fogadták. Minden remény megvan arra nézve, hogy a kétszázados jubileumot már az ujra életre keltett pálos-rend fogja megünnepelni 1925-ben. A pálos-rend története 1225-ben való megalapitásától kezdve teljesen összeforrott a magyarság történelmével, a kiváló férfiaival kitörölhetetlen nyomokat hagyott irodalmunkban, müvészetünkben, sőt a nagyképességü Fráter Györggyel a politikánkban is. A rend szabályai sok mindenben emlékeztetnek még ma is arra, hogy a pálosok magyar eredetüek. Szeptember 11-én minden pálosrendi áldozópap gyászmisét mond Nagy Lajos királyért és családjáért. A czensztachovoi kolostor egyébként is tele van magyar emlékekkel. Ott van Salamon király képe a zárdában, Szent István és Szent László szobra a templom bejáratánál. És hogy a sok emlék, mely mind Magyarországra mutat, milyen elevenen él a messzi lengyel kolostorban, arra nézve jellemző, hogy az ottani barátok közt felvetődött az a gondolat, hogy Nagy Lajos királynak szentté avatását kérjék a Szentszéktől. Az egykor hatalmas rend 300 kolostorát II. József vette el. Buda szivesen látná, ha a nagymultu rend itt telepedne le.

Álom, szép tündérálom gyanánt ápolgatják sokan Óbudán egy posztó-szövő gyárnak a felállitását. Valamikor régen, a XIII. században virágzó posztó-ipar volt a Római-fürdő—Akvinkum környékén és ezt az időt szeretnék visszavarázsolni az álmodozók, amikor gazdaságilag is csak hasznot hajtó lehet, mert szükre szabdalt országunkban egyetlen ilyenfajta gyár sincsen. A helyet is kiszemelték már, szentendreiuti vámnál kijebb fekvő területen (ma egy félbehagyott téglagyár van ott) ahol a vasut és hajóut közvetlen közelében megfelelő helyen volna a posztógyár, mely gazdaságilag nagyot lenditene keserves sorsunkon, elszakadt, elnyütt, ki-befordított ruhánkon. Jó volna..... de nincs! és ezért az álmok csak folytatódnak, mozgolódnak s a szegénységünk marad meg, kopott kabátunkat hagyva meg cégérül.

A városmajori templom, mely tornyán kivül már tető alatt van, kedves témája a pesti sajtónak azóta, hogy közöltük a képét. Külsőleg tetszetős és jó *Kriegs Au*, a templomépitő lelkész most abban fájlalja a fejét, hogy belső berendezését miből és miképen fogja előteremteni. Hiveitől már nem sokat várhat, másokban pedig kevés az érdeklődés. A város most egyengeti a templom környékét s ennek áldozatul esett egy hatalmas jegenyefa és néhány hitványabb fa is. Tavasszal rendezik a talajt körülötte, amivel megindul az egész Városmajor rendezése.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Óbudán hiányzik a szegényház, pedig ott is, mint minden városrészben, van sok szerencsétlen, akinek szüksége volna rá. A Kiskoronautcai iskolában szépen sikerült Petőfi-ünnepe vetette fel azt az eszmét, hogy ezt a polgári iskolát minélőbb át kell helyezni a Kolozsytéren levő iskolaépületbe s az igy felszabadult, iskolai célokra alig alkalmas épületet szegényhazzá kellene átalakitani.

A kültelkiek világitása megdöbbentően elhanyagolt — panaszkodnak Kelenföldtől Óbudáig az érdekelt ott lakók. A petroleumlámpák oszlopai még itt-ott állanak e lámpa sehol sincsen. A közerkölcs és közrend sulyos csorbákat szenved ezeken a vidékeken, de lehetetlenné teszi ez a szomoru állapot a társadalmi életet is, mert esti 6 óra után nem meri senki a lakását elhagyni Ezen a nehéz és az illetékes hatóság által igazán megszivlelendő helyzeten a villanyvilágitás kiterjesztésével lehetne egyszerüen segiteni, aminek költségéhez az érdekeltek is szivesen hozzájárulnának némi anyagi támogatással.

Kulturdátum a Győri-uti polgári iskolai tanárképző (Pedagógium) ötven éves fennállása. Az intézet különösen szomoru jelenünkben rendkivül fontos hivatást tölt be, mert amig a középiskolai tanárok képzésére az utódállamok már berendezkedtek, a megszállott országrészek polgári iskolájának tanerőit a Pedagógium szolgáltatja, minthogy szomszédaink egyikének sincs polgári iskolai tanárképző főiskolája. Ilyenformán kulturális fölényünk, Budapest vonzóereje pregnánsan jut kifejezésre.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Petőfi. Nagyhatásunak igérkező Petőfi-ünnepet rendez e hó 11-én fél hét órakor a Kath. Kör disztermében a „Budai Kath. Legényegyesület“ amelyen *Csik* József nemzetgyülési képviselő mondja az ünnepi beszédet, *Zilahy* Gyula, Iványi Irén és Somody Pál a Nemzeti szinház tagjai előadják a „Petőfi otthon“ cimü egyfelvonásost, a Kör mükedvelői pedig „Emlékezés a költőre“ cimü drámai játékot. *Petri* Mór a poéta Petőfi női eszményeiről tart előadást, Mancher Mancika énekel, Veress Sándor és Königschlögel József zongorálnak s a Budai Munkás Da árda énekel. A pompás müsorral biró est belépő dija 120 korona. — *A Svábhegyi Polgári és Közmüvelődési Kör* szintén vasárnap rendezi Petőfi-ünnepét d. u. fél 5 órakor a Dianauti iskolában, ahol az ünnepi beszédet *Hilbert* Vilmos mondja s azt érdekes müsor kiséri.

Petőfit és Március idusát együtt ünnepli e hó 14-én éste 8 órakor az „I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“ a Déli vasut uj éttermében tervezett ünnepen, abol az ünnepi beszédet Szávay Gyula mondja, Viraág Ilonka interpretáló müvésznő Endrődi Sándor „Kuruc fohász“-át szavalja és a nagy idők emlékét lapunk szerkesztője méltatja. Vendégeket szivesen lát az elnökség.

Fénypontja volt Óbuda szépen fejlődő kulturális életének a Szent Alajos árvaház javára rendezett márc. 4-iki müsoros est, melynek gazdag és müvészi számai messze tulszárnyajták a mükedvelői nivót, bár jóreszt tehetséges dilletánsok müködtek közre. A Dalkoszoru-Dalfüzér egyesült dalárda *Zöld* Károly karnagy vezetésével leghatásosabb magyar dalokat adta elő nagyon szép előadásban. A dalárda összhagja, kiváló fegyelmezettsége, pompás hanganyaga és előadása a zsufolásig telt terem közönségéből a vihoros tapsok egész sorozatát váltotta ki. Ezután *Hilberth* Vilmos szőv. biz. tag emelkedett ünnepi beszéde következett, mely értékével és szépségével a nemes magyar érzéseket hathatosan élesztette. A Keresztény Társaskör zenekara dr. *Labuda* Ferenc karnagy avatott vezénylésével három kedves darabban mutatta be tehetségének legjavát, kiváló együttesének a közönség által is nagyon megbecsült értékeit. Magasztos ünnepi hangulatot adott az estnek *Bihari* Ákos, a Nemzeti szinház tagja, aki megrázó erővel szavalt XVIII. századbeli kuruc verseket: Ocskay Lászlóról, Rákóczi bucsuja és a Legenda cimüeket. A magyar hazaszeretet hatalmas lángja lobogott, ragyogott, világitott a fenségességig emelkedő előadásban. A magyar lélek zokogott benne és a magyar sziv félelmetes indulatai törtek ki mélységes erővel, a legmüvészibb kidoldozásban belőle. Rákóczi bucsuja a közönség könnyáradatában olvadt fel és a megszünni nem tudó ováció s szeretetnyilvánitással végződött. Felejthetetlen emlék marad Óbudán ez a legigazibb müvészetet adó előadás. Két egyfelvonásosban még a vigalmi gárda kiváló erői jeleskedtek: Hegyi Gizi, Müller Ilus, Sz. Kovács József, Georgi István, Kovács János, Kiss Gyula, Georgi András, Ráth Béla, Juhász Pál, Ráth Lajos, akik dicsérendő tehetségük teljes érvényesitésével emelték az est sikerét. A rendezés fáradságos munkáját Ráth Ferenc végezte nagy agilitással, müvészi készséggel buzgó segitőtársaival Borosa Károly, Gebhardt-tal és Schaffler Ignáccal az élén.

KÁVÉ UJDONSÁG
“Batthyány kávé“

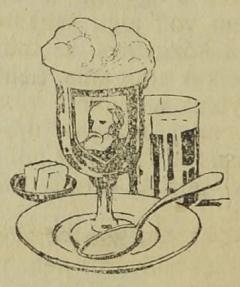

habbal, árkülönbség nélkül.

Elsőrendü a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Balog Karcsi budai cigány király muzsikál

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZI Ő TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2.
GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Lohr Irma első budai élővirág kereskedése.
udvari szállító.
II., Fő-utca I. (Lánchid-épület.) Telefon: 41-87.
Elvállalja bárminemü üdevirágokból koszoruk, csokrok készitését. Pontos kiszolgálás, jutányos árak

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
Szász Károly-u. 4. II., 5. Modelkosztüm.

Krónika

AZ UJJÁÉPITÉS munkáját célirányos intézkedéseivel leghathatósabban I. Lipót király végezte, aki már szept. 10-én, amikor még füstölögtek a budai romok, rendeletet adki, hogy mielőbb épületfa kerüljön Budára és különösen a német tartományokból mesterembeket telepitett be. De a felvirágzás talpköve az a kiváltságlevél volt, mellyel Buda (ugyanakkor Pest is) ujra szab. kir. város lett. A bő terjedelmü kiváltságlevél megállapitja, hogy a polgárok, lakósok, jövevények nincsenek semmiféle földesurnak alávetve, nem fizetnek tizedet és kilencedet; körvonalazza a pallós jogot, megerősiti a város cimerét (ugyanazt, ami a krónika rovatunkat disziti), előirja a tanács összeállitását, megválasztása módját és hatáskörét és ugyanakkor a várost a templomok kegyuraivá teszi.

A régi budai autonom kormányzat szerint a város közigazgatása élén városbiró állott, kinek németnek kellett lennie, még pedig olyannak, aki három német ős tud felmutatni. A biróválasztás minden évben Szent György napján volt, azután következett a tanács megválasztása, mely 12 tagból állott: 10 német és 2 magyarból. Az irnok (jegyző) persze német volt, mert a tárgyalások s igy a jegyzőkönyvek is kizárólag német nyelvüek lehettek. Lipót kiváltságlevele ezeket a régi jogokat megszüntette, csak egyedül a német nyelv maradt meg (társult ugyan melléje a latin), mert magyar ember nem jött a fővárosba, kezdetben azért, mert nem akart az ijesztő romhalmazzal vesződni, később pedig már az ingyen telek megszerzése és igy az olcsó letelepedés vált lehetetlenné számára. Egy a letelepülőkről 1688-ban készült névsor szerint tulnyomóak a németek és a magyarok egyenlő számban voltak itt az olaszokkal. Tehát Magyarország fővárosa németté lett s igy az adminisztrációs nyelve is német volt.

A kamarai igazgatás természetesen megszünt és a város kormányzata a belső tanácsból s ennek alárendelt külső tanácsból állott, mely kezdetben a belső tanács kinevezése folytán tizenkét tagból, majd 1723 óta 24 tagból állott és még a 60 tagu választott polgárságból és a tisztviselőkből is. A belső tanácsnak tagjai a polgármester, a kapitány és a biróval együtt tizenkét tanácsos. A tanácsosokat (Rathsher Senator, Magistratsrath) életfogytiglan választották, mig az első hármat csak két-három évre. A külső tanács mandátuma is élethossziglan volt és a polgárságból alakult a tisztujitáson. Közvetitő szerepe volt a belső tanács és a polgárság között. Tulajdonképen segédkezett és a belső tanács utasitásait hajtotta végre s működését bizottságokban fejtette ki. A választott polgárság vagy képviselőtestület hivatása az elhalt tanácsosok helyére ujak választása és a tisztujitás volt, amit 1731-ig — az addig kis számu összpolgárság teljesitett. Elnöke e testületnek és a külső tanácsnak is a szószóló (Vormund). Kezdetben csak egy szószóló volt, később kettő: magyar és német. A választáson kibukott szószóló volt a szenior. Az ujonnan megválasztott szószóló, tanácsosnak is megválasztható volt s ő üdvözölte a választás után a polgármestert és a birót a polgárság nevében. A választás utolsó programpontja a nagy áldomás volt a város pincéjében.

Közgyülést tart március hó 18-án vasárnap d. u. 3 órakor a Székesfehérvár vendéglő külön helyiségében I. Krisztina-körut 109. az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre.

Budai Sakkegylet néven uj egyesület tarotta *Ullrich* tábornok elnöklésével alakuló közgyülését. Az uj egylet, a gyakorlati versenyjáték müvelését propagálja elkülünitett helyiségében (II., Margit-körut, Park kávéház) egyebek között a nálunk még eddig ismeretlen sakk-matinékat is meghonositja. Abonyi és Balla mesterek sikerült szimultánt tartottak. Harmincegy játszmából kettő remis, kettő vesztes. — A Budai Sakkozó Társaság a budai Vigadó kávéházban él lüktető életet. Asztala kiváló játékosokkal van zsufolva. Elnöke a társaságnak: Dragos Gyula, titkára: Muhr Gyula.

Kedves társaság találkozik most már naponkint a *Batthyány kávéházban*, müvészek, irók, akik itt a *kitünő* kávé mellett megtalálják az összes hirlapokat és számos illusztrált müvészeti ujságot a bel és külföldről. A hölgyek főleg a sok divatlap kedvéért is keresik. Az uj tulajdonosok mindent elkövetnek, hogy vendégeik igényeit kielégitsék. Sakkozó társaság is alakult, amelynek külön részt szentelnek a kávéházban, ahol senki sem zavarja a sakkjáték hiveit. A kávéházat jellemzi most valami előkelő kedves budai hangulat.

Gyász. *Petz* Henrik műszaki kereskedő, az ősi budai családok sarja, március 26-án 54 éves korában elhunyt. Halálát mélyen gyászolja felesége Petz Henrikné szül. *Kubicsek* Irén és a nagyszámu rokonság. A kerepesi-uti temetőbe temették.

Lers Vilmos báró v. b. t. t., volt kereskedelemügyi államtitkárt, nemzetgyülési képviselőt, aki nagy közgadasági tevékenysége mellett nagyon kedves és erős társadalmi életet élt Budán is, március 6-án temették a várbeli evangélikus templomból. Buda társadalma mély részvéttel gyászol az ősi patricius családdal.

Szántó Albert nyug. miniszteri tanácsos 68 éves korában elhunyt. Halálát a Siegler, Halász, Kisfaludy és Begnárovics családok gyászolják.

Az iparosinasok nevelése a magyar kézmüipar egyik legfontosabb kérdése, mert ezen fordul a jövője. Nálunk Budán, a Toldy Ferenczutca és a Franklin-lépcső sarkán van az internátusuk, mely a Kalazantinus atyák vezetése alaft áll és ma alig 100 ilyen inasgyerek otthona, ahol a szakmáján kivül nevelik az életnek. Öröm látni, hogy milyen kifogástalanul viselkednek, étkeznek és szórakoznak. Csodálatos módon alakulnak át neveletlen utcai suhancokból jó modoru fiukká. Ezt az otthont kellene kiépiteni. Az a Kalazantinus atyák törekvése, hogy egyelőre 7—800 fiut gyüjtsenek, akik vasárnaponkint itt játszanak, zenélnek. A gyerekeket azonban jól kell táplálni, ami most nagy gond. Jólelkü mecenások, Zichy János grófi, Ripka Ferenc dr. és mások támogatják ezt a törekvést, de az iparostársadalom még nem tudott fölmelegedni e szép eszme iránt.

LUGKŐ Kodnárnál, I., Attila-u. 23.

Az öreg Ulm néni, akit régebben ugy emlegettek Budán, mint odaát Pesten Bálónét, — akinek főztje után törte magát ifju és öreg, gazdag és szegény — a jó öreg Ulm néni négy évvel ezelőtt nyugalomba vonult és eladta Margitkörüti ismert vendéglőjét. A fia azóta a Szent István vendéglőt vezette társával, de hiába tartották a legjobb szakácsnékat, az étel még sem volt a régi. Most azonban a család rábizta az édes anyát, hogy vegyék át egészen a vendéglőt és *Ulm* László vezesse tovább, azután rávették az édesanyjukat, hogy az Ulm név becsülete kedvéért ő vegye át a konyha vezetését, ami az elmult héten meg is történt. Az idők mostohasága is késztette s most ismét fehér köténvt öltött és a gurmandok a régi ismerősök örömére ma ismét főz a jó öreg Ulm néni.

A csodaforrás.

A Hungária gyógyviz most épülő uj ivócsarnoka.

Budán és Pesten ma már köztudomásu, hogy az Erzsébet-hid budai hidfője mellett előtörő forrás oly ritka természeti kincse Budának, amelyhez hasonló kevés van a világon.

Nemcsak a betegnek használ, aki rossz gyomra, beteg veséje és más nyavalyája ellen használja, hanem erőtadó vize az egészséges embernek, aki megtörni készül az élet nehéz küzdelmében, a kenyérkereset megőrlő munkájában.

Ma az emberek sokféleképen keresik a kenyerüket s az élet nem oly egyszerü, mint régen, amikor a tisztviselő d. u. 2 órakor letette a tollat és a saját örömeinek élt. Ma hivatal után hirtelen magába hányja a silány ételt és rohan más irodába dolgozni estig. Sokan még vacsora utánra is vállalnak munkát. A nem kielégitő ételhez hozzájön még a pihenés hiánya.

Ezen a bajon segit az a pohár langyos gyógyviz, amit a Hungária forrásnál hajt fel az arra menő s melytől egy fél óra mulva fölfrissül az elfáradt agy, az elbágyadt test. Csodálatosan javitja a közérzést, mely ma mindenkinél panaszra ad okot. Olyan hatással van egy pohár viz hirtelen fölhajtva, mintha valaki három napig feküdne a napon a strandfürdőben.

Gyomorbetegek kortyonkint isszák, azoknak nehéz egy pohárral egyszeribe, de akinek nincs más baja minthogy törődött, fáradt, az hajtsa fel egyhuzamban, nehogy elpárologjon belőle a rádium gáz. Ma csak egy csapról folyik, de a most épülő ivócsarnokban sok csap lesz, ami kizárja a mostani torlódást. Az ára csekély: egy pohár egy korona. Nyitva áll kora reggeltől este 6 óráig. Gyomorbetegek számára karlsbadi sót is árusitanak, és sokan palackokban is vitetik haza.

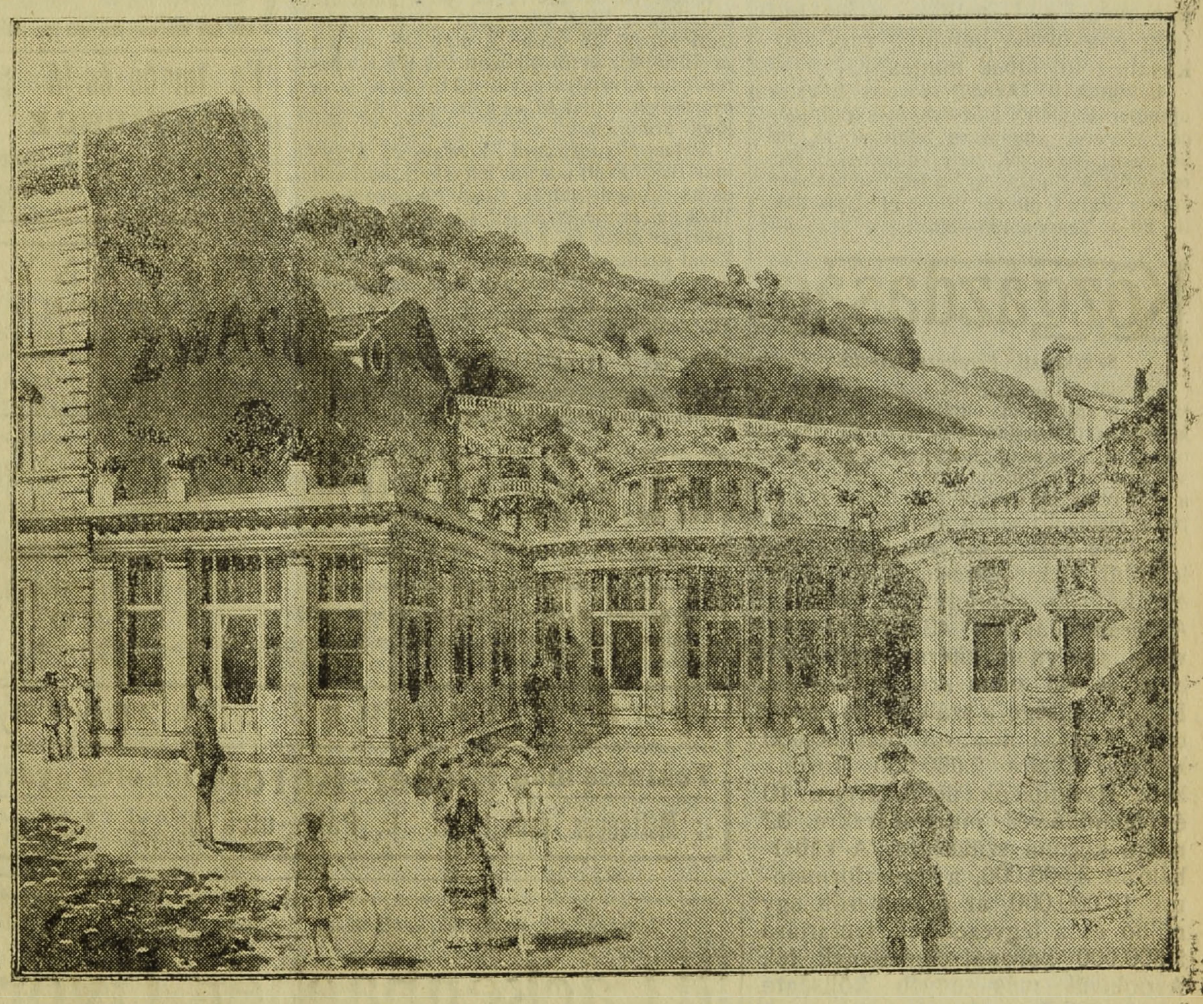

A Rudasfürdő melletti *Hungária* forrás uj ivócsarnoka az Erzsébet hidnál. Az egyetlen rádiumot tartalmazó gyógzviz Magyarországon.

Doktor ur cimü bohózatot adják elő hó 11-én d. u. 5 órakor a Budai Kereskedő és és Iparos Ifjak Közművelődési Egyesületének mükedvelői a Városmajor-utcai iskolában, melyet *Pályi* Sándor dr. előadása előz meg. Március 18-án d. u. 5 órakór rendezi az egyesület március 15-iki ünnepét, ahol az ünnepi beszédet dr. *Kmety* István mondja, Vértes Elemér szaval s a mükedvelők „Himffy dalai" cimü vigjátékot adják.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: atökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHÍVÓ

A hazárdjátékokról irott mulkori krónikánkat egésztti ki Turchányi Pál az alábbiakkal:

Voltak még egyéb furcsa nevü játékok is: a biribis, drumadam s a Viganó-játék, melyet különösen Röckl uramnál játszottak itt Budán. Egy csomó különféle ruháju táncosnő körbe állt, a publiknm 1—30 krajcárig megtehette az egyes (amennyi van) táncosnőt. Ezek azután körbe fogózva táncoltak. A bekötött szemü bankár a középen állt és egyet a szökellő hölgyek közül elfogott. Az illető numerus azután 11-szeres nyereséget kapott. A bankárnak volt gondja rá, hogy minden számot megtegyen a közönség. Ezt a játékot Bécsben eszelte ki egy Viganó nevü táncosnő. A hatóság azonban nemsokára itt Budán betiltotta. Speciális budai szerencsejáték volt a máriandli. A régi Városmajorban az idősebb emberek még emlékeznek rá, a kut mellett vasárnaponkint 5—6 hölgy nagy asztalok mellett bádog meszelyben egy hat oldalon lecsiszolt golyót forgatott s aztán hirtelen az asztalra öntötték. A golyón hat szines alak volt: vadász, szarvas, aratólány, katona, paraszt, pap. Egy nagyobb képen ugyanez a hat alak volt s itt lehetett megtenni egy krajcár betéttel, melyre nyerés esetén (amely alakot a megálló golyó felvetette, az nyertl 6 krajcár járt. Ez a játék 1780-bó) származik. A világháboru előtt egy pár évvel a Neustifben (Ujlakon) még gyakorolta néhány, régi szokásához hü idősb honleány.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. Telefon:158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

Egyesült fa- és ipar r.-t. március 8-án megtartott közgyülésén elhatározta az alaptőkének 200.000 millió K-ra való felemelését olyképen, hogy az uj részvények az igazgatóság által megállapitandó időpontban teljesen a régi részvényeseknek ajánltatik fel, még pedig egyötöd részben ingyen.

Milliós számokkal dolgozik a kelenföldi elektromos-telep az 1923. évi költség előirányzatát tekintve. Az árammennyiség 43.400,000 kilowatt, amelynek kitermeléséhez 71 ezer és 90 tonna szén szükséges. Ennek költsége a szállitási és egyéb dijak beleszámitásával 582.900,000 korona. Olajra 2.000.000 korona kell: Havidijasok illetményeire 10 és félmillió és munkabérekre 32 millió korona szükséges. A kábelhálózat 3.500,000, a transzformátorok 18.000,000, az árammérők egy millió és a légvezetékek fentartása 5.500,000 koronát emésztenek fel. Azookivül még egyéb költségre 16.000,000 koronát lehet számitani. A kelenföldi telep kibővitésére és kooperációs kábelfektetések céljaira az államtól 132.000,000 korona kamatmentes kölcsönt kapott, amelyet évi részletekben kell visszafizetni. Az 1923. évben esedékes részlet 14.000,000 korona. Ezzel a nagy kiadással szemben a jövedelem a következőképen alakul: A kelenföldi telepre ugyancsak a közvilágitás nélkül felvett 43,400.000 termelt KWO-nak 35.000,000 eladott KWO felel meg. Az általános értékesités e telepnél, a tulnyomó motorikus áram miatt KWO-ként 33 korona. Ily számitás mellett a kelenföldi telep 1923. évi árambevétele előre láthatólag 1.158.300,000 korona lesz. Ez az eredmény 473 millió K pluszt jelentene, ha a lelep önálló életet élne.

A Bóni Gyártelep és Mezőgazdasági Részvénytársaság igazgatósága a folyó hó 19-én megtartandó rendes közgyülésen az alaptőke 52,000.000 koronára való felemelését fogja javasolni oly módon, hogy a kibocsátandó részvények összessége a részvényeseknek ajánltassék fel, még pedig minden két régi részvényre egy darab ingyen, egy darab pedig 5000 koronával. Az 1921—22. üzletévre a tavalyi osztaléknak kétszerese, azaz darabonként 80 korona fog Inditványoztatni.

Kitüntetések. Közgazdasági érdemeik elismeréseképen kormányfőtanácsosokká lettek: *Milos* György a Pesti Hazai Első tkpénztár, — dr. *Dobay* Aurél az Angol—Magyar Bank, — dr. *Stein* Emil a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, — *Könyi* Hugó a Hazai Bank, — dr. *Horváth* Lipót a Magy. Ált. Takarékpénztár, *Kozma* Ferenc és *Marik* Ernő a Futura RT. eddig is nagy névnek és közbecsülésnek örvendő igazgatói.

A Goldberger Sám. F. és fiai rt. közgyülése elhatározta, hogy a részvények névértékenek 200 K-ról 1009 K-ra való felbélyegzése után az alaptőkét 250 millióról (100.000 drb. 1000 K. n. é. uj részvény kibocsátásával) 350 millióra emeli fel. Az elővételi jog a kibocsátandó uj részvényekre 5:2 arányban drb-ként 5000 K árban március 12-éig az Angol-osztrák bank budapesti fiókjánánál az Egyesült fővárosi tkp.-nál és a vállalat főpénztáránál gyakorolható.

A Hungaria bank rt. 1922 évi mérlegét 30 millió K alaptőke mellett az előző évi 354.121 korona nyereségáthozattal együtt 20,874.797 K tiszta nyereséggel zárta le az 1921. évi 3,771.971 K-val szemben.

A fővárosi sörfőző rt. (a Hazai bank érdekeltsége) 1922 augusztus 31-én lezárt mérlegében 22 millió K alaptőke mellett az 1920/921. évről áthozott 192.175 K nyereségmaradvánnyal együtt 4,113 059 K tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 3,853,195 K-val szemben.

A Hungária mütrágya-, kénsav- és vegyipar rt. (a Pesti magyar kereskedelmi bank és az Angol-osztrák bank érdekeltége) 1922. évi mérlegét 35,035.464 K tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 7,878.694 K-val szemben. Az igazgatóság a márc. 8-ra egybehivott közgyülésnek az alaptőkének 20.000 drb. 400 K n. é. uj részvény kibocsátásával 64 millióról 72 millió K-ra való felemelést javasol. Az előbbi tőkefelemelésből folyólag kiadott ideiglenes részvényelismervények a rt. pénztáránál végleges részvényekre kicserélhetők.

A Hofherr-Schrantz-Clayton-Shuttleworth magyar gépgyári müvek (Kispest) igazgatósága a rendkivüli közgyülésnek az alaptőkének 50 millióról 75 millió K-ra való felemelését javasolja.

A Dr. Just-féle izzólámpa- és vilamossági gáyr rt. (Ujpest) 1922. évi mérlegében 100 millió korona alaptőke mellett 11,714.505 K tiszta nyereséget mutat ki.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést
uj berendezéseket és javitásokat
pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
Tel. 162 24 GAÁL IMRE, I., Krisztina-krt 155.

MŰASZTALOS
MANDEL JENŐ
II. kerület, Margitrakpart 50. (Margithid mellett) Telefonhivó 112—30.
Elvállal teljes lakberendezések tervszerinti elkészitését.
Kész butorok állandó raktáron.

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME!
Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát
:: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 KODNAR, Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59, —

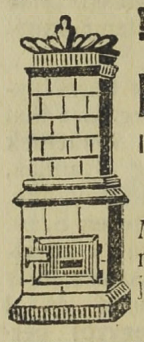

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Kőztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó
nyerges és böröndös

Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

Délivasut-étterem
Modern, szép helyiségek, jól fütve. — Elsőrangú konyha és fajborok.
Társasvacsorák.
GRECSÁK RÓBERT

Bem apóhoz
uj nzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
BEM REZSŐ vendéglős.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r-t. müintézetébeu, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—7

Budai Napló

XX. évfolyam. 773. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. március 18-án.

Uj társadalmi élet Budán

Kaszinók és társaskörök akciója — Budai blokk — Társadalmi föllendülés. — Tehetségek érvényesülése.

A tespedő Budát, mely polgári módon nyugodott bele eddig sorsának idegenek által való intézésébe, — a föllendült nemzeti érzések öntudatra keltegetik. A társaskörökben sok szó esik most a közelgő községi választásokról és általános az az óhajtás, hogy az eddig személyeskedő, pártoskodó rendszer helyett, az itt Budán élő tehetségeket és szaktekintélyeket kell beküldeni elsősorban a városházára, azután az országgyülésbe.

Az országnak és a városnak sohasem volt oly szüksége okos, képzett, nagytehetségü szaktekintélyekre mint ma, ezekben a válságos időkben, amikor a békés idők hétköznapivá lett életrendszerei halomra dőltek és az egész életrendet másképen kell berendezni, kezdve a kunyhó épitésén végig a parlamenti rendig. A kunyhóra nincs fánk, nincs téglánk, a ruhához hiányzik a gyapjufeldolgozó gyár, a kórházban a gyógyszer. És beteg minden körülöttünk: a pénz, a tőzsde, a bank, a részvény. S mint a pusztító tüz a lepkét, ezek rántják magukkal az élettel megbirkózni alig tudó, de a spekulációhoz sem értő polgárságot, aminek rettenetes gazdasági összeomlás lesz a vége.

Ezt akarják megelőzni azok, akik a budai társadalom élén állanak és számitanak minden polgári és társadalmi szervezkedés közreműködésére.

Próbaköve ennek az a mozgalom, amelyet a Hollós Mátyás Társaság inditott a budai állandó szinház ügyében és közreműködésre szólitotta föl a budai társaskörőket és kulturális célokat szolgáló egyesületeket.

Mindenesetre megindult a szervezkedés a társadalmat megrontó bajok ellen és ebből részt követel az egyetlen budai ujság: a *Budai Napló*. A kellő nyilvánosság nélkül minden mozgalom lassan terjed, kicsinyes intrikák gátolják terjedését és lassitja azt az érintkezés nehézsége. Az ujság a leggyorsabb levélhordó, a leghivebb tanácsadó, és az egyszer megirt levelet ezer meg ezer példányban viszi szét. Az ujság a jó barát, aki véd az orvtámadás ellen, s az ujság a pajzs, mely felfogja a mérgezettvégü nyilat. Ez a nemes küzdelem porondja, ez a gyönge palánták melegágya, ahonnan megerősödve átültethetők az élet földjébe.

A Budai Napló eddig 31 egyesületnek volt a hivatalos lapja, ám Budán 200 egyesülés van, mindegyik él, de élete olyan elzárt, hogy a polgárság alig vesz róla tudomást. Itt van a hiba, ez nincs jól. Ezen kell segiteni. Most folynak a tárgyalások több vezető kaszinó és egyesülés részéről, hogy amit körlevelekre, értesitésekre, nyomtatványokra költ a legtöbb egyesület, — mindezt megtakaritsa és minden, a tagoknak szánt hirt a Budai Napló utján közölje, aminek révén ez a lap a budai társadalmi élet valóságos tükrévé, és az erős társadalmi életet élők számára nélkülözhetetlen utmutatóvá válna.

Ezt minden társas egyesülésnek a maga részéről erősen kellene támogatnia, nem kényszeredve bevárni az ujság közeledését, hanem eléje sietni, a kellő áldozatkészséggel.

A budai polgárság pedig siessen az őt váró őrhelyekre, ne legyen iparos és kereskedő Budán, aki nem tagja valamely szervezetnek, akár szakszerü, akár társadalmi hivatást tölt be.

A budai polgári fronthoz most kell toborozni a meggyőződéses katonákat, és gyáván ne álljon félre senki akkor, amikor e válságos időben megszólal a kürtszó: — Talpra magyar!

—

Aranylakodalmat ül ez évben az ötven évvel ezelőtt egyesült Buda, Óbuda és Pest. Az első egyesülést már 1849 jun. 24-én rendelte el a független Magyarország belügyminisztere, de a hadiszerencse forgandósága, a főváros elvesztése a tervet meghiusitotta. A császári kormány csak Óbuda bekebelézését valósitotta meg 1849 nov. 8-án, bár életbeléptetett olyan intézkedéseket, amelyek az egyesülést előkészitették. Pl. az 1850 nov. 23-iki rendelet, mely Budát és Pestet egy közigazgatási kerületté tette, majd zárt városoknak jelentette ki; az 1853 febr. 24-iki pénzügyigazgatósági rendelet a legnagyobb részletességgel állapitott meg fogyasztási adóvonalat, melyen belül a három város egységet képezett. A legjelentősebb lépés az alkotmány visszaállitása után 1868-ban történt, amikor Buda és Pest külön tankerületté lett és *közös* iskolatanácsot állitottak fel, melynek 34 tagját a városi képviselőtestületek — a lakósság számaránya szerint választották. Valóságos közös hatóság lett az 1870-ben felállitott Közmunkák Tanácsa, mely az egyesülés tényleges pionirja volt s amelyet érthetetlen módon éppen az ötvenéves jubileumkor akarnak feloszlatni. A fővárosi Közmunkák Tanácsa a szabályozás, városfejlesztés, épitésügy legfelsőbb intézője volt és hatásköre kiterjedt Budára és Pestre egyaránt és működésében mindkét város képviselőtestülete részt vett. Végre a tényleges egyesités kivánsága az 1870 julius 16-án tartott országgyülésen hangzott el Wahrmann Mór inditványában, melynek alapján a képviselőház utasitotta a minisztériumot, hogy Buda és Pest városokkal értekezzék az egyesitésről és még azon évben erre vonatkozólag törvényt terjesszen elő. Erre Tóth Vilmos akkori belügyminiszter 1871 márc. 4-ére szaktanácsot hivott egybe a két város közéletében résztvevő és érdekeit a szivén hordozó férfiakból. Az egyesités eszméjét azonban sem ez a szaktanács, sem az érdekelt törvényhatóságok nem fogadták jóindulattal. — Itt emlitjük meg gr. Andrássy Gyulának 1867 febr. 24-én a budavárosi küldöttséghez intézett beszédét, melyben Peregrini Elek üdvözlését köszönte meg miniszterelnökké való kinevezése alkalmából. Rövid beszéde közepén igy szólt: „Én azt hiszem, a Duna nem azért foly Pest és Buda között, hogy e két várost elválassza, hanem azért, hogy azokat egyesitse, és amint Buda képviseli Magyarország történeti fényét, ugy képviseli Pest az ipar és kereskedelem terén történt haladást; a kettő kiegészíti egymást és képezi Magyarország fővárosát".

Az oázisok nyáron a parkok lennének, de mig más városokban ezek gyönyörüséges pihenői az elfáradt, eltikkadt, megizzadt embereknek, nálunk portengerben sinylődnek és veszedelmei az egészségne k *Brunekker* Lajos és *Joánovics* Pál főv. bizottsági tagok a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén vázolták régi szép parkjaink nagy leromlottságát, ahol nem elegendő csak az ültetés, megfelelő gondozás is szükséges. Budapest talajviszonyai mellett nem elegendő az öntözést a jó Istenre bizni. A vizvezeték ma a lakók igényeit sem elégitik ki és ez az állapot még sokáig elhuzódhatik. Kérik a tanácsot, keresse a módját annak, hogy a parkokat megfelelően locsolják, vagy ha ez a vizmüvek mai helyzetében nem lehetséges, furassanak uj kutakat a vizben gazdag budai talajból, de ne engedjék az elhanyagolt budai parkokat teljesen elpusztulni.

Rákfenéje az agyonhajszolt, keservesen megkinzott életünknek az állandóan sulyosbodó lakásmizéria. Majdnem minden lakbérnegyedkor egy-egy uj lakástörvénnyel ostorozzák a kétségbeesésig az emberek idegzetét, de a nagy lakásszükségletet megszüntetni ezekkel a paragrafusokkal még csöppnyire sem sikerült. S ezért nem törvény kell, hanem lakástermelés! Ezt célozza *Kollár* Lajosnak a főváros közgyülésén helyesléssel fogadott inditványa, melyben kifejti, hogy a főváros irjon fel a kormánynak, hogy az állami hivatalokat sürgősen költöztesse ki a lakásokból, a hivatalok számára pedig egy esztendőn belül épitsen hivatal-házakat.

Láng József gazdasági főtanácsost, a budai társadalom egyik vezető egyéniségét a Biztositó Intézetek Országos Szövetsége alelnökké választotta meg.

A szeretet sugára, a helyesen alkalmazott szociális érzés gyógyitja az I. kerület nagyszámu szegényeinek keserves sorsát a Horthy-Sipőcz akció segitségével. Az elöljáróság a szegények részéről egész ostromnak van kitéve ebből az alkalomból és az utcára is lehuzódó hatalmas embertömeg folyton meghallgatást könyörög, de nem is távozhat el onnan egy ember sem igaz panaszának orvoslása nélkül. Badál Ede, a fáradhatatlan elöljáró irányitása mellett Hribál Kálmánné, az akció lelkiismeretes technikai vezetője buzgólkodik több hivatalnokkal a nagy nyomor enyhitésén. Ennek a körültekintő, jól végzett munkának eredménye, hogy eddig 1050 embernek adtak ruhát és cipőt, 1344-nek fát, 435 személy kapott szenet, 957 burgonyát, 765 ebédet (a Váli-uti iskolában, a Szarvas-téren és a Városmajorban a Szociális Missió Társulat házában), 324 kedvezményes élelmiszer csomagot és körülbelül 600 ember 180 ezer korona készpénzt.

Farkas Elek a Barosszövetség igazgatója ismertette e hó 15-én este az uj munkásbiztositó és betegsegélyző javaslatot a II. ker. iparoskörben, hozzáfüzve a maga alapos tanulmányát és gyakorlati utasitásokat.

Az uj dalos év első és fontos mozzanata a Budai Dalárda márc. 9-iki választmányi ülése volt *Ripka* Ferenc dr. elnöklésével, ahol *Véssey* Ede igazgatósági tag bejelentette a kultuszminiszternek azt a felhivását, hogy a Budai Dalárda a juniusban Amsterdamban tartandó nemzetközi dalosversenyen vegyen részt. Ez a vállalkozás rendkivül nagy költségekkel jár és a dalárda számit a magyar dalt és müvészetet pártoló budai társadalom áldozatkész segitségére. — A legutóbbi közgyülésén választás alá került választmány tagjai lettek: Borus Endre, Borus Pál, dr. Csányi Antal, Cservenka Károly, Dunka Béla, Glasel József, Kovács Jakab, Kovács Sándor, Kulcsár Richárd, Ligeti Imre, Martin János, Pék Béla, Pilát Pál, Sallay Nándor, Sváb János, dr. Schreiner Rezső, dr. Véssei Ede, Vlaszák István, Vörös Kálmán, Wichman Ede. Póttagok: Santhó István, Knapp Antal, Witkowsky Sándor, Kerekes Kálmán, Königseder Zsigmond és Barakovics József.

Buda hódolata Petőfi lángszelleme előtt a márciusi nagy napnak évfordulásával kapcsolatban nemcsak a bensőséges ünneplésben, hanem a hatalmas arányu külső megrendezésekben is megnyilatkozott. Buda minden számottevő egyesülése lobogó lelkesedésének tüzével járul a nagy géniusz örök fényességü lángjának élesztéséhez. Az ünneplések lefolyását alább adjuk:

— Az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre 14-én este ünnepelte hangulatos és lelkes, szép ünnep keretében Petőfit és március idusát a Déli vasut nagytermében, ahol diszesen teritett asztal várta a vendégeket. Az ünnepet Fabényi Sándor ügyv. elnök nyitotta meg. Az ünnepi szónok *Szávay* Gyula volt, aki gyönyörü képeket rajzolt a nagy napokról és megkapó hasonlatokban érzékitette azt az erőt, amit a márciusi napok mint rügyekbe zárt eljövendő pompát rejtő tavasz jelent a nemzet életében és végül felolvasott néhány márciusi dalt, amelyek a fejlődő férfi felfogását jellemzik a márciusi nagy napokról. Utána *Becsey* Antal mondott mély jelentőségü beszédet az egyenlőségről és testvériségről, mely ma hiányzik, de egyedüli lehetősége a nemzet ujjáépitésének. *Ziegler* Géza diszelnök tartalmas beszéde után az ünnep második hivatalos szónoka *Viraág* Béla szólalt fel és rámutatott a közelmultban történt, nemzetmentő csodákra, aminőt most is vár, hogy megmentse a nemzetet és üdvözölte Becseyt, Szávayt, Zieglert, mint olyanokat, akikre a nemzet ujjászervezése, az állam ujjáépitése terén nagy jövő és hivatás vár. Az ünnep kereteit *Viraág* Ilonka előadó művésznő töltötte be Endrődi és Petőfi néhány remekül előadott költeményével.

— A „Svábhegyi Polgári és Közmüvelődési Kör“ március hó 11-én, művészi értekü számokban gazdag műsor keretében ünnepelte Petőfit. Az I. ker. Diana-uti iskola tornatermét zsufolásig megtöltötte a lelkes közönség. Az ünnepet Pregitzer Károly társelnök nyitotta meg. Pribula József nagy hatással szavalta a „Talpra magyar“-t. Petőfi jelentőségét Hilbert Vilmos szék. főv. bizottsági tag méltatta igen tartalmas és hazafias érzéstől áthatott remek beszédben. „Petőfi a Hortobágyon“ cimü melodrámát Nyerges Erzsi adta elő mély érzéssel, Sándor Ella zongorán, Handl Rózsi cimbalmon, Hampel Ferenc hegedűn kisérte. Igen hatásos volt a „Falu végén kurta kocsma“ cimü Petőfi költemény, melyet Reichardt Ilonka, Fölcsinszky Margit, Krebesz Kornél, ifj. Hoyer Antal, Hoyer Pál, Engler Lajos, Nyerges Béla és Hermann Márton személyesitették meg. Krebesz Kornél irredenta dalt énekelt. Berek József főiskolai hallgató „Szeptember végén“ cimü örökszépségü költeményt szavalta. Nedelkovits Nusi énekművésznő Petőfi dalokat énekelt, Dévény Jenő kisérte. Dulcsán Vilma tüzes magyar táncot mutatott be. Hermann Károly szép kuruc nótákat adott elő tárogatón. Minden szereplő nagy és lelkes tetszést aratott. A műsort a kör dalárdája egészitette ki, a minden részletében nagy gonddal és preciz betanulással előadott férfi karokkal. *Sándor* Károly iskolaigazgató, mint a dalárda karnagya rövid idő alatt igazán elismerésre méltó eredményt produkált. A szép ünnepet a Himnusz hangjai zárták be.

A Szabadpolgári Kör e hó 17-én este 8 órakor ünnepélyes társasvacsorát rendez, mely alkalommal dr. *Platthy* György méltatja március 15.-ének emlékezetes és történelmi jelentőségét.

A II. Ker. Iparoskör e hó 18-án este 8 órakor, hol *Farkas* Elek mondja az ünnepi beszédet és a Kör dalárdája énekel.

A Tabáni Énekkar Egyesület e hó 18-án este 6 órakor rendezi Petőfi-ünnepét a fehérsastéri polgári iskolában, amikor *Moschong* Géza kir. tan. mondja az ünnepi szónoklatot, Bihari Ákos szaval, Pimperl Paula énekel és a Czakó-utcai iskola növendékei Petőfi költemények cimü szinjátékot adják Kerényi Irén rendezésében. A karokat és zenekart Calligaris Ferenc vezényli.

— A Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közm. Egyesülete 18-án d. u. 5 órakor a Városmajor-utcai iskolában rendezi márciusi ünnepét. Az ünnepi szónok: dr. Kmety István. Vértes Elemér szavalja a „Talpra magyar“-t és a mükedvelők előadják Himfy dalai cimü vigjátékot.

— A III. ker. Demokrata Kör március 18-án hódol a nagy költő szellemének és március idusának müvészi müsor keretében, amikor Szilágyi Károly megnyitó, Pakots József ünnepi beszédet mond.

— A Mayer Ferenc fiu árvaház is nagyszabásu ünneppel ülte meg Petőfi és márc. 15-ének emlékét a nagy nap évforduló délutánján a Városmajor-u. 31 sz. házában. A nagyszámu közönség között a budai társadalom kiválóságai is megjelentek. A gazdag és nagy tetszéssel fogadott müsoron Kudelics Karola, Gadányi S. Lozsy Hugó operaénekes és az árvaházi énekkar nagyhatásu kiváló tehetséggel előadott énekszámai, Stola Mihály értékes beszéde Petőfi életéről, Emmerling István, Kertész Tibor, Lozsy János, Grébner József, Bajer János, Nagy László, Weisz Lajos, Rezsabek Gyula mélyen átérzett és nagy készséggel előadott szavalata és a „Mult és jövő“ cimü film bemutatása szerepelt. A lelkesitő ünnep nagy sikerét *Czike* Imre árvaházi igazgató fáradhatatlan buzgósága eredményezte, mely munkában lelkes segitő társa volt Dobó István árvaházi tanitó.

Az első Madách-estét Budán a dr. *Ripka* Ferencné elnöklése alatt tartott *böjti* esték során rendezte a *Krisztinavárosi Kaszinó* és a vele egyesült Budai Polgári Kaszinó és megnyerte előadónak a legkiválóbb Madách-kutatók egyikét, dr. *Morvay* Győző tanker. főigazgatót, a Hollós Mátyás Társaság elnökét. Az est müsorán szerepeltek Szarka Géza, aki Petőfi költeményeket szavalt, *Simon* Sándor operaénekes néhány pompás dallal (müvészettel kisérte Hamberg Ilonka) és végül Gaál Endre kiváló zongorajátéka.

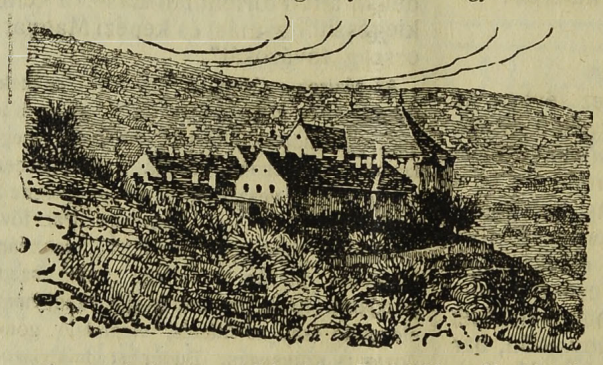

Kiscelli kolostor. — Részlet a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Pálóczy Viktor* épitész.

Ingyenkenyér kiosztás folyik a Horthy segitőakcióból a Move budapesti főosztálya bekapcsolásával. Eddig Budán négy elosztóhelyen összesen 36 métermázsa, a fővárosi kenyérgyárban készült ugynevezett „községi kenyeret“ osztottak ki, mégpedig a Tabánban (Árok-utcai bölcsőde) Spur Istvánné, Krisztofoletty Istvánné és a tisztelendő irgalmas nővérek vezetése mellett 5 mm. és 20 kg-t; — a Városmajorban (Csaba-utca) Sávoly Jánosné, Schnetzer Jánosné, és Lukács Jánosné 3 mm, és 90 kg-ot; — a Hajléktalanok menhelyén (Menház-u.) Effenberger Károlyné, Schmidt Gyuláné, özv. Papp Rezsőné 4 mm. 70 kg-ot; — a Viziárosban a Szent Anna plébánia szegényei között Molnár László plébános, Vacsek Ilonka, Babinecz Irén, Szlovacsek Józef 7 mm. 20 kg-ot; — Óbudán (a Kálvin-utcai paplakban) Kecskeméthy Anna, Trenko Józsefné, Hlattky Miksáné 15 mm-t. A kenyér mindig friss és a minősége kifogástalan. A kiosztás minden kedden és szombaton délután történik és minden alkalommal egy-egy személy fel kg. kenyeret kap. A nagy jótéteményben május közepéig kivánják az inségeseket részesiteni, akik valóságos Istenáldásnak érzik a jó szíveknek ezt az akcióját.

Füstbe ment terv lett az a száz családi ház, amelyet egy vállalkozó a Szépvölgyben, a fenyvesen tul, a Gugger és a Hármashatár-hegy között akart megépiteni. A házikókból felbodorodó füstkarikák elvezették a képzeletet a legszebb és a legklimatikusabb vidékre, ahol száz család a legnagyobb boldogságban él, ifjusága pedig a legerőteljesebb generációt alkotja. De a szép kép: az egészségileg annyira leromlott nemzedékünknek ez a biztatója, kisebb körben való regenerálója szétfoszlik, elakad a kezdése előtt, mert a közlekedés nehézsége lehetetlenné teszi a megoldást. A Szépvölgybe vezető utak rosszak, csak turisták által használhatók. Világitás egyáltalán nincs. Viz pedig csak egyetlen egy kútból fakad. Közrendnek hire-hamva sincs, pedig laknak ott most is szerteszórtan elég nagy számmal, akik majdnem valamennyien elátkozzák azt a percet, amikor ide kikerültek. A főváros életébe való bekapcsolódás innen teljesen lehetetlen. Ezek az okok élesen világitják meg a vállalkozó visszariadását. A főváros elsőrendü feladata a Szépvölgy megközelitését lehetővé tenni a közmunkatanács régi tervének megvalósitásával, mely szerint a Zsigmond-térről az Ürömi-uton át villamos vasutat vezet a völgybe, a most oly súlyosan fennálló müszaki akadályokat elháritani és a Szépvölgyet azzá tenni, amivé Isten rendelte: szép völggyé, de egyuttal hasznossá is!

Az ötvenéves Müegyetem hiányos felszerelésének pótlására a főváros legutóbb egy millió korona segitséget szavazott meg.

Segitsetek! Ezzel a kéréssel fordul a budai társadalomhoz a Kalazanti Szt. József kongregáció, mely II. Toldy Ferenc-utca 30 szám alatt nyolcvannál több teljesen elhagyott iparos tanulót nevel, élelmez, ruház és tanittat. Pénzadományokat és mindennemü természetbeni jótéteményeket hálásan fogadnak a fenti cimen.

Szakfelügyelők ellenőrzik az iparostanonciskolák müködését, a kiknek beosztása szakok szerint a következő: géplakatos (Váli-ut, Attila-u., Margit-krt) Vigh Bertalan ipariskolai tanár; leány háztartási (Iskola-u., Kórház-u.) Boros Rudolf ipariskolai igazgató; (Váli-u. Városmajor-u.) dr. Gáspár Elek, (Marczibányi-tér) Györgyi Kálmán iparmüvészeti igazgató, (Fehérsastéri, Miklóstéri) Littván Sándor és ugyanez a husiparosok felügyelője (Medve-utca) cipész, szabó (Szalag-u.) Krazsof János cipészmester.

Vizsgálatot tart a főváros szinházvizsgáló bizottsága Bárdi tanácsnok elnöklése mellett márc. 17-én d. e. 12 órakor a Krisztinavárosi Szinkörben. A bizottság tagjai a helyszinen találkoznak.

Schunda V. József
hangszergyár.
Üzleti helyisége: Bpest, IV., Magyar-utca 18.
Tel.: J. 104—16. Alapittatott 1847. évben.
Magyarországnak legrégibb hangszergyára és hangszerüzlete.
M. kir. udvari szállító, m. kir. Operaház kinevezett hangszerkészitője és szállitója, m. kir. Zeneművészeti Főiskola (Zeneakadémia), Nemzeti Zenede, budapesti Filharmonikus Társaság, Budapest székesfőváros zenetanfolyamainak, Budapest összes szinházainak szállitója, 50 év óta megtartott összes országos- és minden mérvadó világkiállitason első dijakkal kitüntetve stb.
Készit és raktáron tart: saját találmányu közelismerésben részesült és legjobb minőségü pedal-cimbalmokat és tárogatókat, továbbá hegedűket, gordonkákat, gitárokat és citerákat, valamint minden egyéb vonó-, fuvó- és ütőhangszereket, ugyszintén legjobb minőségü selyem-, bél- és acélhurokat és minden egyéb hangszeralkatrészeket.
Régi mesterhegedűk, gordonkák, stb. eladásra állandóan készletben vannak.
Hangszerek szakszerűen javittatnak
Átvesz megrendeléseket: bel- vagy külföldi zongorák és pianinók megbizható beszerzésére, eladására, javitására vagy hangolására.
Régi vonó-, fuvó és ütőhangszerek megfelelő áron megvétetnek vagy becseréltetnek.
Allaga cimbalomiskola, Hiekisch tárogató- és klarinétiskola, Böhme trombitaiskola, Zimai valamint egyéb zeneművek kiadója.
Ajánlatokkal készségesen rendelkezésre áll.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

habbal, árkülönbség nélkül.
°°°
Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a
Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

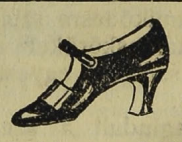
Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kőcse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett
JAVITÁSOKRA.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2.
GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Krónika

A MÁRCIUSI nagy napokról irja az akkor még diáksorban levő Ágai Adolf a következőket:

Havas eső esett. Az emberek ernyő alatt álltak s az akkor még csak kétemeletes városháza ablakában megjelenő fiatal szónoknak buzditó beszédét hallgatták. Ez *Rottenbiller* volt, akkori polgármester. Feketehaju s szakálu, olajszin arcu, szikár ember. Lelkesedve hallgattuk mi is, mert persze, hogy eszünkbe se jutott a főtisztelendő atyai intéséhez képest szépen haza menni.

A téren épült sátor-város zöldséges és gyümölcsös kofái versenyt kiáltoztak mindnyájunkkal. Alig hangzott el az emeleti szózat s a nyomán kelt viharos tetszés, midőn közel hozzám egy sörtehaju, gyér szakálu, ösztövér ifju, szó nélkül söpörte le a kirakodott egyik kofa polcáról a masáncki-almából s töpödt, ráncos, fekete körtéből összerakott gulákat, felugrott a deszkára s harsány beszéddel oktatott ki bennünket, hogy itt az ékes szóval nem sokra megyünk. „Onnan szerezzünk erőt!“ — harsogá s a budavári fegyvertár felé nyujtotta ki karját. „Ott a sok puska, dárda, pisztoly, kard. Azokat szerezzük meg. Csak akkor lészen nyomatéka a beszédnek, ha kard, puska, pisztoly és dárda lesz a kezünkben! Előre! Fel Budára! *Vajda* János volt. Amely vitézi tettéről tudtommal az egykoru történetirók egyike sem emlékezik meg. Utána indultunk mind a hányan. Budavár ellen inditott első ezen roham azonban kissé csufosan végződött. Ott t. i. *Lederer* báró cs. és kir. főparancsnok intésére szuronyszegezve állta el utunkat az őrség. S amint megtette az első lépést előre: hanyatt-homlok futamodott meg az ostromló sereg.

Mégis — akkor nap történt-e még, vagy a következőn, már nem igen tudom — diadalmasan hurcoltuk át *Táncsis* (még akkor *Stáncsics*) Mihályt, Budáról persze. A hosszas börtöntől megrogyott ember már alig látott s hegyébe még omló könyeivel is rontotta a szemét. Prófétailag kiterjesztett karjait áldva emelgette fölibénk s mozgott a szája is, ám a zugó éljenzésbe odafult a hangja.

Még azon a héten szörnyü jelenetnek voltam szemlélője a hid körül, ahol folyton ácsorogtunk. Egy osztrák generálisnak szétroncsolt tetemén táncolt az áház tömeg. Legdühösebben főkép az asszonyok rugdosták és taposták a már fölismerhetetlen cafatokká foszlott boldogtalan tábornokot: *Lamberg* grófot.

A NORMA-FÁNÁL cirkált Budavár 1849-iki ostromának idején hű csatlósaival Remellay Gusztáv, aki nagyon kapós novellairó volt hajdanán, különösen a „bájdus“ hölgyek köréhen. Pedig milyen elhanyagolt volt a külseje. A kabátja pecsétes, nadrágja rojtos, haja fésületlen, szakálla kócos, arcakeze mosdatlan.

Hogy ezen a vidéken járt a melléje rendelt legényekkel, nem-e bujkál erre valahol gyanus ember: egy alakot vesz észre, aki egy jókora csomagot hordott. Mi van a batyuban förmedt rá a parancsnok. A boldogtalan házaló kiejti a csomagját: galand, cérna, ólom-gyürü volt benne. Csak egy külön zacskót tolt félre nagy remegve. — Hát abban mit dugdos? harsog a csapatvezető. Ide vele! — Kérem . . . ebben imádság van. — Miféle imádság? — Olyan . . . bőr imádság. — Bőr-imádság? Ki hallott valaha bőr-imádságról? Mutassa! A házaló habozva huzza széjjel a zacskó száját . , . hát amolyan tefillin volt benne: a zsidó ember imádságos szijja, melyet reggelenkint a fejére huz s a bal karjára csavar.

A parancsnok megforgatja s keményen a házaló szeme közé néz:

– Maga spion! Ne tagadja! Ebben a kockában vagy titkos haditervek vannak elrejtve, s ha nincsenek benne most, hát már voltak vagy lesznek! A szegény ember kapkodva szabadkozik. — Ejh, sose cifrázzuk! kiállt a tiszt. Huzzátok fel! Nincs érkezésünk hosszas vizsgálgatásra. Int és a házalót felkötötték a Norma-fának legalsó ágára. A jelentés, melyet a fő-hadi parancsnokságnak benyujtott igy szólt: „A Norma-fa környékén egy erősen gyanus, magát házalónak mondó kémet fogtam el, akit *utólagos jóváhagyás reményében* felakasztattam.“

Az akkori harcias idők magyarázzák ezt a sommás eljárást, ha teljesen ki nem mentik is. Hej, ha az a gyöngédlelkü, bájdus hölgy ezt is olvasta volna kerevetének dagadó párnáin. S akik nyaranta ott hüselnek most a Norma-fa alatt, dehogy is sejtik, hogy milyen gyümölcs is lógott egykor rajta.

Függő kérdések. Kinek volt olyan nagyon sürgős a Széna-téri vásárfelügyelő iroda épitésének a *megkezdése* és ki huzza-halasztja most már hónapok óta annak befejezését? — Hol van az Eris almája s melyik egyesülés kinálgatja titokban, bomlasztóan az óbudai szövetkezett keresztény pártoknak, hogy az egység nem tud sehogyan sem megszületni? — Miért állitanak össze statisztikát szorgalmas lelkek éppen a budai bizottsági tagok városházi működéséről, a közgyülés termében elhangzott szavaik számáról és sóhajaik hőmérsékletéről?

Hármas ünnepe volt a III. kerületi szövetkezett keresztény pártoknak március 14-én este, amikor Petőfi emlékének adóztak nagy kegyelettel, március idusának nagy tanulságait élesztették lelkes magyarsággal és a nyilvánosság előtti nagy kézfogóval ülték meg egységbe tömörülésüket, A nagyhatásu megnyitó beszédet Hilberth Vimos mondotta, mely után Kesztler Ede kir. ügyész szavalta Váradi Antalnak Petőfihez irott versét hatalmas kifejező erővel. Zathureczky Ferenc müvészi hegedüjátéka után Pröhle Vilmos egyetemi tanár mondott Petőfi jelentőségéről mély gondolatokkal telitett ünnepi beszédet. Dezsewffy Izabella. az operaház tagja magas müvészi élvezetet adott mesterien kifinomodott, ereje teljében lévő énekével, amit a közönség percekig tapsolt, Grill Lola régen elismert kiváló tehetségét csillogtatta Petőfi versek elszavalásával, Pusztay Sándor, az operaház tagja énekelt, Harsányi Kálmán, az Ellák nagynevü szerzője két nagyon szép életképet olvasott fel az egyfelé néző varjakról és a harangról. Müsoron kivül Scheily Károly népszónok beszélt igen nagy hatással és az estét a III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők Ifjusági Énekkara fejezte be kedvesen előadott Petőfi dalokkal, amiket Zöld Károly karnagy vezényelt.

Ezüst jubileuma után is telt házat vonz minden este a Várszinház kiváló *Levendula* előadása, melynek kedves dallamait már minden budai leányka dudolja. A szinház kiváló igazgatója, *Czakó* Pál legutóbb nagyobb számu kedvezményes jegyet bocsájtott az I. Ker. Iparosok és Kereskedők Köre és a II. ker. Iparos Kör rendelkezésére — tagjai között való szétosztás céljából.

A magyar ifjuságnak gyüjtöttek március 14-én és 15-én Budán is nagy eredménynyel, A nyomorban, inségben, súlyos válságban élő tanuló ifjuság megmentésére sietett minden nemesen érző budai is, amit az utvonalakon felállitott telt urnák bizonyitottak. Mindkét nap bővelkedett a kedves és jellemző epizódokban, amelyek közül az egyiket idejegyezzük: A Gellért-szálló éttermébe betér az egyik diáklány, hogy a vendégek között gyüjtést rendezzen. Alighogy megjelenik, köréje sereglenek a szálló pincérei és kisebb-nagyobb adományaikkal sietnek segitségére a nyomorgó diákoknak. Utolsónak marad egy pöttömnyi pikoló. Ő sem akar elmaradni és ötven koronát ad az inséges magyar diákok felsegélyezésére.

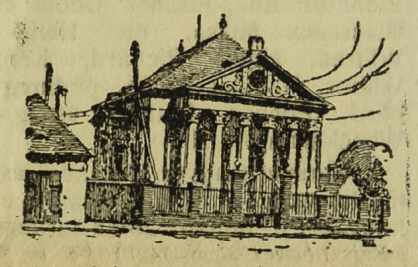

Óbudai zsidó templom. Részlet a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Palóczy Viktor.*

Gyökeret ver sokszor egy-egy gondolatmag, amit lapunk hasábjairól vetünk a budai, néha nagyon szives társadalomba. Nemrégen faiskola és szőlészeti anyatelep létesitését sürgettük, melynek legalkalmasabb helye Óbuda lenne, mert most csak messze vidékről tudnak csemetefát és szőllőoltványokat szerezni, ami megnehezíti, sőt nehézkessége és kockázatos volta miatt megakadályozza az intenzivebb gyümölcstermelést. Most arról értesülünk, hogy van vállalkozó, aki a főváros segitségével a Mocsaras dülőben, a szentendrei vicinális közelében, a Péterhegy aljában (a Római fürdőn kivül) hajlandó az elvetett gondolatot valóra váltani, ami bizonyára nagy anyagi előnyöket is fog jelenteni, mert Budapest és környéke itt fogja szükségleteit biztositani. — Itt emlitjük meg azt a csunya szokást. ami már súlyos betegségnek, bünnek minősül: a fák iránti szeretetlenséget, az egészséges fatörzsek bevágását, a gyümölcsfák virágzó ágainak letörését, pusztitását. Lelketlen gonosztevő, aki a fákat szánt szándékkal rongálja és büntárs mindenki, aki elnézi, türi, hogy ez megtörténhessen, ahelyett, hogy a rendőrség segitségét venné igénybe.

Versenytárgyalást hirdet a főváros az egyes kerületek kövezési munkáira. Az ajánlatok beadásának határideje márc. 21. (II. ügyosztály. Központi városháza.) Az előreláthatólag felmerülő szükséglethez képest a tanács az egyes kerületekben végzendő munkákhoz átlag 10 ezer darab uj kocsiutkövet, 6000 darab uj gyalogutkövet fog kerületenkint kiutalni. Bánatpénzül: az I. kerületi munkákra 50.000, a II. kerületi munkákra 30.000. a III. kerületi munkákra 25.000 koronát kell letenni az elöljáróság pénztárába.

A Budai Polgári Kör néhány nappal ezelőtt tartott közgyülésén megválasztotta elnökké: Kollár Lajost, társelnökké: Alpár Ignácot, alelnökké: dr. Finászy Bélát, dr. Hennyey Vitmost, dr. Németh Imrét, Okányi Imrét, főtitkárrá: dr. Fertsek Gyulát, igazgatóvá: dr. Kruck Elemért, ügyésszé: dr. Divényi Károlyt, pénztárossá: Kozma Dezsőt és könyvtárossá: dr. Jalsoviczky Károlyt.

Zengjetek dalt cimü pályanyertes müvet, melyet *Farkas* Nándor, az óbudai róm. kath. templom nagytehetségü karnagya irt a Lyra dalkör 25 éves jubileumára, március 18-án este 1/26 órakor mutatják be a Zenemüvészeti főiskolán.

Megalakult a Budai Gazdálkodók Egyesülete március 15-én. Elnökké dr. Purébl Győző városi tanácsnokot, társelnökké Märcz Károly törvényhatósági bizottsági tagot, alelnökké Ács Károlyt, Puchardt Károlyt és Jauernik Nándor gazdálkodót választották meg. Az egyesület megalakitásának az a célja, hogy a fővárosnak 42.000 katasztrális holdon dolgozó 12.000 gazdáját egy táborba hozzák össze a budapesti mezőgazdálkodást fokozzák, a budai szőlővidéknt ujra felvirágoztassák, a budai világhirü gyümölcstermelést ujból meghonositsák, az állattenyésztést fellenditsék, a tejellátást részben biztositsák és a gazdasági hitel kérdését megoldják stb.

Óbudai nyelvemléknek (per analogiam „Halotti beszéd“) tekintik az alábbi 1855-ben készült „Ének a Svábhegyről“ cimü költeményt, mely a 68 év előtti magasan szárnyaló gondolkodást és zengzetes magyarságot örökiti meg:

Oh de Jönörü Svábhedt,
Kinek dedejére sok ember fel is metd
De ott mást nem dehed,
Hanem fogja magát lejöhed.

Nagyszabásu estét rendez saját alapja javára a II. Ker. Iparos Kör Dalárdája április hó 28-án a Budai Vigadóban. Az érdekes müsorral biró estét tánc fejezi be.

A II. ker. Iparoskör legutóbbi közgyülésén megválasztott uj tisztikar a következő: Diszelnök: Tóth András, elnök: Szabó Gyula, ügyvezető elnök: Németh József, társelnökök: Farkas Elek, Simon Ferenc, Váli Gábor, Demkó Jakab. A további tisztségek a következők: Schinogl Alajos titkár, Berényi János pénztáros, dr. Szőts Aurél ügyész, Flieger Nándor, Láczay Tivadar jegyzők, Dornbach Jakab gazda, Kiss László. Vass Gyula ellenőrök, Tóth Elemér könyvtáros, Tóth Árpád, Schlotter Mátyás számvizsgálók. Ezeken kivül a 30 tagu választmány és 10 póttag.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

A temetkezés óriási terhén akar t segiteni az a törekvés, melye Pápay Lajos inditványozott és Berényi János terjesztett a II. ker. Iparoskör közgyülése elé. Meg is alakult ott az *Önsegélyző temetkezési csoport*, melynek tagjai minden halálesetkor 50 koronát fizetnek a hátramaradottak javára. Beiratási dij 100 kor. és első járulék 50 kor. Akkor lép életbe, amikor 200 tagja lesz, de tag lehet az iparosköri tagok családtagja is. Igy az első segély 10.000 korona lesz.

Választójogát a közelgő községi választásokra mindenki biztosithatja, ha jelentkezik a lakása szerinti küldöttségek előtt. Az I. közigazgatási kerületi összeiró küldöttségek az I. ker., Attila-körut 37 szám alatt; a II. közigazgatási kerületi összeiró küldöttségek a II. ker. Szilágyi Dezső-tér 5 szám (Budai Vigadó-épület, anyakönyvi hivatal alatt; a III. közigazgatási kerületi összeiró küldöttségek a III. ker., Fő-tér 3. szám (elöljárósági épület) alatt vannak.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: atökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. I., Fő-u. Telefon:158—82.

ALKALMAZÁST kap irodában *polgári iskolát* végzett ügyes fiu. Irásbeli ajánlatok e lap kiadójába I., Bors-utca 24. I. 2.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága a f. é. március hó 26-án egybehivott rendes közgyülésnek javasolni fogja az alaptőkének 22.500 darab 6000 K névértékü uj részvény kibocsátásával 80 millióról 375 milló koronára való fölemelését. Ugyanekkor kerül a régi 2000 K-ás részvények névértéke is megfelelően felülbélyegzésre. A régi részvényeseket 2:1 arányban a közgyülés által megállapitandó áron elővételi jog fogja megilletni.

Az Első Pesti Spódium és Enyvgyár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy folyó 28-ára rendkivüli közgyülést hiv össze, melyen a mostani 80 millió K összegü alaptőkéjének 160 millió koronára való felemelését fogja javasolni olyképpen, hogy mindenekelőtt a jelenleg forgalomban levő 40.000 darab 200 korona névértékü részvény 80.000 darab 1000 korona névértékü részvényre vonassék össze: egyuttal inditványozni fogja, hogy a tartalékalap terhére 32.000 darab 1000 névértékü részvény bocsáttassék ki, amelyek a régi részvényeseknek 5:2 arányban ingyen adassanak át. Az igazgatóság javasolni fogja ezután a közgyülésnek, hogy további 48.000 darab 1000 korona névértékü uj részvény bocsáttassék ki; ezen uj részvények teljes egészükben a részvényeseknek fognak felajánltatni, a közgyülés által meghatározandó kibocsátási árfolyamon; az uj részvények elővételi jogában tehát ugy a 80.000 darab régi, mint a 32 000 darab uj ingyen részvény, tehát 112.000 darab darab fog részesedni akként, hogy minden 7 darab immár 1000 korona névértékü részvény alapján további 3 darab uj részvény lesz átvehető. Egyszersmint intézkedés történik aziránt, hogy e részvényekből egy tőzsdei kötés a jelenleg 25 darab helyett ezentul 10 darab legyen. Ezt a tőkeemelést a Spódium-gyárnak és az érdekkörébe tartozó vállalatoknak nagyarányu fejlődése, valamint a tárgyalás alatt levő nagyszabásu tranzakciók teszik szükségessé.

A Budai általános takarékpénztár r.-t. 1922. évi mérlegét 3 millió K alaptőke mellett 996.623 K tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 276.916 K-val szemben. Az igazgatóság a március 21-re egybehivott közgyülésnek az alaptőke 10 millió K-ra való fölemelését fogja javasolni. Az osztalék 30 K = 15% az előző évi 6%-kal szemben.

A Magy. orsz. közp. takarékpénztár r.-t. a március 17-re egybehivott rendkivüli közgyülése 108 millió K-s alaptőkének 120.000 drb 600 K n. é. uj részvény kibocsátásával 180 millió K-ra való fölemelését határozta el. A részvényesek elővételi jogukat az uj részvényekre és pedig 3 részvény után 2 ujra 3800 koronás két egyenlő részletben befizetendő áron március 20-ától 31-ig gyakorolhatják. Az első részlet az elővételi jog gyakorlásával egyidejüleg, a második részlet legkésőbben április 20-áig fizetendő.

A Mobil bank r.-t. Budapesten, 400,000.000 K alaptőkével megalakult és müködését (V., Harmincad-utca 3.) megkezdte. Az igazgatóság elnökké Fónagy Aladárt, alelnökké Hauzeur Viktort (Verviers) választotta; igazgatósági tagok: Antoine Raoul, Barcinsky István, dr. Bárczy István, báró Bornemissza Lipót, Boschan Ferenc, Boschan Károly, Carsch Ottó, dr. Eichborn Ede, Fischer Ödön dr., Glaessnex Miksa, dr. Herglotz Wilfred, Hoch Richárd, König Vilmos, Mautner István, podhragyi báró Popper Lothár és gróf Wenckheim Antal.

A Hermes magyar általános váltóüzlet r.-. igazgatósága elhatározta, hogy az e hónap 26-án tartandó közgyülésnek javasolni fogja az 50 millió korona alaptőkének részben uj 500 K-ás részények kibocsátása, részben a régi részvények 500 K-ra leendő egyidejü felülbélyegzése mellett, 250 millió koronára leendő felemelését. Az igazgatóság Szücs Gézát, a Magyar Általános Hitelbank fiumei fiókjának igazgatóját az intézet ügyvezető igazgatójává nevezte ki.

A Mezőgasdasági Ipar R.-t. a tulajdonában levő Mezőhegyesi Cukoripari Részvénytársasági részvényeket 1500 korona részvényösszeg, 500 korona felpénz és 60 korona költség, kamat és értékforgalmi adó megtérítése ellenében elővételre ajánlja föl a társaság részvényeseinek, a Magyar Általános Hitelbank pénztára utján 2060 korona árban.

A Rézbányai Erdőipar r.-t. korona n. é. részvényeit közgyülési határozat folytán *lei* n. é. részvényekre fogják becserélni olyképen, hogy minden 3 drb egyenkint 200 K n. é. részvény helyett 2 drb egyenkint 200 lei n. é. részvényt fognak kiszolgáltatni. A becserélés a részvénytársaság irodájában VII. ker., Erzsébet körut 41. és *Aczél Pal és Társa* bankházában történik Andrássy-ut 29.

A Györffy-Wolf Fémárugyár rt. közgyülése a 10 millió korona alaptőkének 20 millió koronára való felemelését határozta el. Az összes uj részvények 1:1 arányban a régi részvényeseknek ajánltatnak fel 1200 K árolyamon. Az elővételi jog március 26-ig a „Hermes" Magyar Váltóüzlet rt. központjánál gyakorolható.

A Hazai Bank részvénytársaság igazgatóságának szombaton megtartoft ülésében megállapitotta az 1922-ik üzletév mérlegét, amely 73,330.749 K tiszta nyereséggel zárul. A folyó hó 28-ára egybehivott rendes közgyülésnek javasolni fogják, hogy a nyereségből a tartalékalap és nyugdijalap megfelelő javadalmazás mellett 1000 K n. é. részvényenként 250 korona, azaz 25% osztalék fizettessék az előző évi 12.5%-kal szemben. Az igazgatóság Ágoston Oszkár, Balázs László és Lukáts Károly cégvezetőket igazgatóhelyettesekké, Eggenberger-Csépai Frigyes, Fried Géza, Herzog Imre, Sajó Ferenc, Tarnai Imre és dr. Werkner Albert főtisztviselőket cégvezetőkké és Práger Tibor főtisztviselőt intézővé nevezte ki.

A Hoffherr—Schrantz—Clayton—Shuttlewort Rt. közgyülésén alaptőkéjét 59 millió koronáról 75 millióra emelte. Az uj részvényeket 2:1 arányban 6000 koronáért a régi részvényeseknek ajánlják fel. Az elővételi jog március 24-ig gyakorolható Budapesten, az Első Magyar Iparbanknál.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő. Szász Károly-u. 4. II., 5. Modelkosztüm.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző (Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) legolcsóbb napi árban **Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum** legf., **akácméz** Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett :: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben :: Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize — Telefon: J. 112—59, —

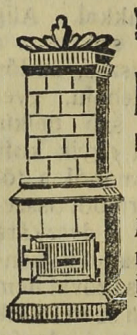

! Kályhás ! **BÉRES MÁRTON** I. ker., Logodi-utca 19. sz. TELEFON: 172—33. Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4. Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója. Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291

Elecktrotechnikai és műszaki vállalat. ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Lábatlani darabos fehér mész Olcsó, kiadós. Gyors és pontos szállitás **Egyesült tégla- és cementgyár rt** **BUDAPEST,** V., Deák Ferenc-u 6.

Szijgyártó nyerges és böröndös **Flieger Nándor** II. ker., Fő-utca 10. szám Megbizható régi üzlet

Dobozgyár Scheer Béla Gyula I. ker., Verpelti-ut 15 sz.

VESZEK mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát, **GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.**

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse: **MRAVINACZ JÁNOS** cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23. Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést uj berendezéseket és javitásokat pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat. GAÁL IMRE, Tel. 162—24. I., Krisztina-krt 155.

ZLAMÁL LAJOS műszerész, I., Krisztina-körut 151. Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66. **Megbizható legrégibb javitó műhely.**

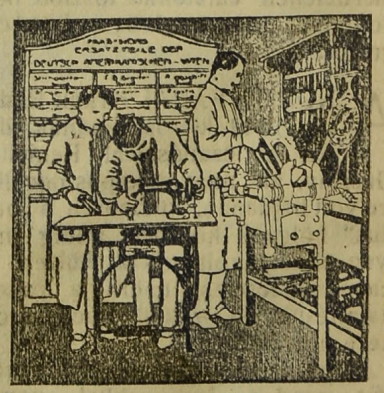

JÓ TŰZHELY A HÁZIASSZONY ÖRÖME! **Tekintse meg Bieber Károly lakatos gyári raktárát** :: Méltányos árak! :: I., Pálya-utca 6. :: Telefon: 181—35. ::

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat **Lackenbacher György** Telefon: 152—61. **BUDAPEST,** II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—

Budai Napló

XX. évfolyam. 774. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1000 kor., félévre 500 kor. Egy szám 20 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 25 korona. 20 mm. magas hirdetés 500 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 150, szöveg között 300 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. március 25-én.

És mégis mozog

a budai föld. Lassan mozdult, de megmozdult. Ez nem futóhomok, mint odaát Pesten, amely ugy indul, ahogy a szél fuj, hanem becsületes termőföld, amelyet csak katasztrófák tudnak megmozgatni. Ugaron pihent, nem volt, aki szántsa, aki megmüvelje. Most megmozdult magától, mert minden magyar földnek meg kell mozdulnia. Veszély idején erőre kél ez a föld és belső melege csodákat művel. Egyszer Ugron Gábor hivta segitségül az ötven éve eltemetett honvédeket és Vizaknán megnyilt a honvédek sirja és az akna sósvizébe temetett honvédeket teljes épségben vetette fölszinre.

Most Petőfit hivjuk és maga helyett az ujból ébredő magyar kulturát küldi. A kiválasztott magyar nép legékesebb fegyverét. Ezzel védd magad!

Budán a védekezés nem az önzés törtetése. Platthy György mondotta büszke magyarsággal a Szabadpolgárok ünnepén: — A haza nem részvénytársaság! Ezen nem szabad nyerészkedni, ebből nem lehet *kilépni*, ha bajban van!

Budai testvérek, budai polgárok! most fogjunk össze, amikor idebent és a végeken egyaránt fellobbant a honszeretet tüze a szivünkben. Most kezd élni Buda és a lágymányosi rétektől föl a Csillaghegyig, Árpád apánk sirjáig fogjunk bátran kezet. Segitsük egymást abban a munkában, amely erős, hazafias elhatározásokból merit. Bontsa ki lobogóját minden hivatott vezér, mert minden utunk, minden törekvésünk oda vezet, ahol az orvul leteritett nemzet ismét talpra áll!

Nincs Budának ma oly kicsiny köre, társasága, egyesülete, ahol nem mozdult volna meg a nemzeti művelődés uj életet kereső vágya. Mindenhol erős a munka. Itt, a magyar dalt művelik, hogy külföldi mérkőzésen szerezzenek babért a magyarnak, — ott, izmosul a férfi erő, hogy a bátrak versenyéről hozzon pálmát, — mások uj hajlékot emelnek a nemzeti művészetnek, — és ismét mások a műhely mesterségét avatják művészetté.

Nem, nem! Itt nincs csüggedés. Itt szembe nézünk annak a romlásnak is, mely idegenből orvul tör a vagyonunkra, — mely a drágaság hurokkötelével fojtogat. Mi lemondunk mindenről, hogy visszaszerezzünk mindent utódainknak. Mi a saját nyomorunkkal váltjuk meg az unokáink nyomorát. Szivesen leszünk a nemzet rabjaivá, hogy ők szabadok lehessenek. Az összedőlt haza mestergerendája a vállainkat töri, de mi kitartunk, ha görnyedve is, amig fölépül a gerendát tartó fal.

Mind a tiz parancsolatot megszegte velünk szemben a gaz világ, de mi valljuk, s a nagy Isten látja ezt s a magyarok Istene velünk van.

Most már csak egy parancsolatot ismerünk:

Rendületlenül légy magyar és szenvedj a hazádért, hogy örökéletü legyen!

—

A budai állandó szinház ügyében összehivott értekezleten, mely vasárnap délben volt a Polgári Kaszinó Krisztinatéri nagytermében, 27 egyesület képviseltette magát. Az értekezletet dr. *Morvay* Győző nyitotta meg, a szinház ügyét referálta *Viraág* Béla és beterjesztette a határozati javaslatot, melyet az előzetes tárgyalások alapján szerkesztett a kiküldött bizottság. A javaslathoz hozzá szóltak: Szávay Gyula, Hennyey Vilmos, Sebestyén Géza és Czakó Pál budai szinigazgatók, dr. Elek Mór bizottsági tag, aki időnek előtte azt akarta bevétetni a határozati javaslatba, hogy e szinházat internacionális tőkével kell felépiteni és ide kell szerződtetni az emigrált szinészeket és szinpadi irókat, Gecső Jenő mérnök, Hódy Lajos, dr. Baranski Gyula és Neuschloss Kornél.

Az élénk vita után, mely a kérdést minden oldalról megvilágitotta *Peterdy* Sándor titkár terjesztette elő inditványát a további munkarendre. Az értekezlet elfogadta némi stiláris módositással a következő határozati javaslatot:

Buda polgársága kulturigényeinek méltó kielégitése érdekében szükségesnek tartja a várszinház és a Horvat-kertben álló fővárosi nyári szinház ez év szeptember havában lejáró bérleti szerződéseinek megujitása alkalmával e két szinháznak modern átépitését, a nyári szinháznak ily módon füthetővé és télen át is használhatóvá tételét, az óbudai Kisfaludy-szinház nézőterének kellő megnagyobbitását.

A gyakorlati kivitel érdekében célszerünek vélné a magán tőke és magánvállalkozás bevonását, a három szinháznak egy vezetőség kezébe való összpontositását, ami a nemzeti szinház régebbi rendszer szerint, mindent műfaj művelő szintársulat szervezését és fentartását tenné lehetővé.

Az értekezlet szükségesnek véli egy intéző bizottság kiküldését, egy memorandum megszerkesztését és az illetékes hatóságokhoz való beterjesztését, annak pedig oly módon való sürgetését, hogy a szükséges épitkezések még ez év őszén megindittassanak.

Ezzel kapcsolatosan Peterdy Sándor inditványt tett az intéző bizottság tagjainak megválasztására és a következőket ajánlotta:

A Hollós Mátyás Társaság elnökségén és tisztikarán kivül: Baranski Gyula dr., Barthos Andor dr., Becsey Antal, Exner Kornél dr., Géczy István. Hennyey Vilmos dr., Kertész K. Róbert, Lampérth Géza, Lechner Jenő dr. Lobmayer Jenő tanácsnok, Mihályffy Károly, Pekár Gyula, Pintér Jenő dr. Platthy György dr., Ripka Ferenc dr., Thomeé József, Vargha László műszaki főtanácsos, Vojnovich Géza dr. és Wünscher Frigyest.

Az intéző bizottság e napokban tartja alakuló gyülését.

Elmaradásukat kimentették: Széchenyi Emil gróf, Nemes Antal dr. püspök, Platthy György dr., Ripka Ferenc dr., Pintér Jenő dr., Stern József dr., Szilágyi Károly, Szigeti János, Czakó Elemér dr., Lendl Adolf dr,, Ungváry Sándor, Istók János, Szilágyi Miklós, Becsey Antal, Lohr József, Palóczy Antal és Bene György.

Az utolsó böjti est. A Budai Polgári Kaszinó s a vele egyesült Krisztinaváros Kaszinó e hó 15-én rendezte harmadik és utolsó böjti estéjét nagyszámu közönség előtt, amikor *dr. Saly* László szemináriumi igazgató Pétőfiről és a márciusi eszmékről beszélt magas szinvonalu előadásban. Méltóképpen egészitette ki azt a többi szereplő is: *Sobichardt* Mária, aki „Mi a haza“ cimü melodrámát adta elő nagy tetszéssel, Pataky Teréz kiséretében, Pataky Margit székely irredenta dalokat énekelt, Odny Lehelné saját költeményét szavalta és Vertay Lajos, aki brilliáns hegedü játékával ragadta el a közönséget. Müsor után *Wünscher* Frigyes igazgató köszönte meg a közremüködők szép szereplését és dr. *Ripka* Ferencné rendezőbizottsági elnök buzgolkodását.

Az ötvenéves főváros jubileumát fényes ünnepség keretében ez év októberében rendezi a főváros szociálpolitikai ügyosztálya. Ebből az alkalomból a főváros tanácsa megiratja a három város történetét: Bibliographia Budapestiensis cimmel két kötetben összeállitják a három egyesitett város történetére vonatkozó valamennyi adatot, összegyüjtik az eredeti okmányokat és ismertetik Budapest történetéről a világirodalomban megjelent valamennyi munkát. A munka első részét, mely az 1473—1711. évek közötti időszakot öleli föl, Ballagi Aladár fogja megirni, a második kötetet pedig az 1711—1848. évekből Kremer Dezső könyvtárigazgató. A mű elkészitése az irói tiszteletdijakkal együtt ötmillió koronába kerül és ezer példányban fog megjelenni. A tanács Gárdonyi Albert főlevéltárossal megiratja az ötvenéves Budapest történetét is, Thirring Gusztáv statisztikai hivatali igazgató pedig a főváros statisztikáját készíti el. Az ötven év történelméről szóló munkát ezer, a statisztikát pedig kétezer példányban nyomtatják ki. E két mű szintén ötmillió koronába kerül.

Törökök Petőfi ünnepe lesz husvét után a Gülbaba sirjánál, hogy ezzel is tanujelét adják a török-magyar barátságnak. A nagyszabásu ünnepen az összes Magyarországon élő törökök küldöttségileg részt fognak venni és az összes irodalmi s tudomány egyesületet is meghivják. A testvériség jegyében Abdul Latif efendi, a mohamedánok magyarországi főpapja fogja méltatni a költőt.

Báró babarczi Schwartzer Ottó dr. éveken át tartó pereskedés után bocsánatot kért dr. *Komlós* Jenőtől a Schwartzer szanatorium vezérigazgatójától, aki ellen — saját állitása szerint — „komunista érzelmü, rosszindulatu egyének hamis és alaptalan vádaskodásai“ alapján emelt vádat a biróságok előtt egy *Topich* József nevü, szanatoriumi volt alkalmazottjával együtt. Kijelentette Schwartzer báró, hogy a Nemzeti Ujság, Virradat és a Uj Nemzedék közölt nyilatkozatai és informátiói alaptalanok, ezért bocsánatot kér és azt is kéri, hogy dr. Komlós Jenő fogadja el e kijelentését elégtételül és ne tegyen ellene az alaptalannak bizonyult vádaskodásért megtorló lépéseket. Ezt Schwartzer báró már azért is jónak látta megtenni, mert sem az ügyészség és főügyészség, sem a büntetőtörvényszék nem vállalta az általa és Topich által tett e följelentések alapján a vádemelést. — Ez is bizonyitja, hogy a sajtó miképen kerül ferde helyzetekbe, amikor oly társadalmi állásu egyének mint babarczi Schwartzer Ottó báró nyilatkozataiban föltétlenül megbizik és csak utólag derül ki, hogy azokért bocsánatot kellett kérnie a nyilatkozónak.

Életveszélyes volt már az ujlaki róm. kath. templom és környéke a tető és homlokzatrészek lehullása következtében. A főváros tanácsa a közgyülés utólagos jóváhagyása reményében ezt a sürgős javitási munkát egy millió koronáért elvégeztette.

Nagy ünnep keretében ünnepelte március 15-ikének évfordulóját a *Szabad Polgári Kör*, ahol a nagyszámban megjelent vendégeket *Szigeti* János ügyv. elnök fogadta. Az áldomásképen rendezett társasvacsora során *dr. Platthy* György elnök, nemz. képviselő méltatta a márciusi napok jelentőségét, melyek a változott időkkel változtak. Szent neki is a testvériség, egyenlőség és szabadság hármas jelszava, de most ezt uj három jelszóval kell helyettesitenünk: — Istenfélelem, honszeretet és fegyelem, mert a fegyelem, — mely egy gondolatban egy célért össze tudja forrasztani a

magyarságot — ma műveltséget jelent. A hazafias érzésben folyton emelkedő beszédet nagyarányu lelkes tetszésnyilvánulás követte. Vacsora után Pimperl Paula és Höfle Mátyás a Tabáni Énekkar Egyesület e két jeles művésze adott elő dalokat s azokat Calligaris Ferenc karnagy kisérte zongorán.

A spekuláció nagy arányban vetette magát rá az ingatlanokra és a legnagyobbrészt tőzsdén szerzett milliók Budán helyeződnek el házakban és telkekben. Március 6-tól 12-ig negyvenkét ingatlan cserélt gazdát, ami már évek óta nem történt meg. A legdrágább ingatlan volt az I., Mohai-ut 7. számu, mely 12 millió 350 ezer koronáért szállt Kratochvilla Aurélról kiskoru Kuncsy Ilonára és Zitára; az I., Országház-u. 8. számu 11 millióért Nagyőszi Ferencről a Szálloda és családi ház épitő r.-t-ra; az óbudai részen pedig a Lajos-u. 154. számu, mely hat millióért Grosz Adolfról Zimmermann Gézára és a Kiskorona-u. 64. számu két millióért özv. Schöfmann Sándornéról Szamuel Kálmánra.

A Horthy akció a II. kerületben eddig 984 ruhát és cipőt, 900 métermázsa fát, 300 q szenet, 640 kedvezményes élelmiszer csomagot, 214 ebédet (Batthyányi-téri plébánia). 374 ebédet s 125 reggelit gyermekeknek (Iskola-utcai elemi iskola). Az akciót dr. Szalay Sándor előljáró elnöklete alatt működő segitő bizottság bonyolitja le lelkiismeretesen dr. Gergelyi Ernő tanácsjegyző, dr. Bárczy Gusztáv, Barna Károlyné és dr. Tereczky Tibor segitségével.

Jászai Mari a Nemzeti Szinház ünnepelt művésznője Petőfi verseket fog szavalni a „Don Boscó Ifjusági Gárda" f. hó 25-én, virágvasárnap délután fél 7 órai kezdettel a III. ker. Kiscelli-utcai elemi iskola tornatermében tartandó hazafias müsoros estélyen, melyet a „Szent Alajos" árvaház alapja javára rendez. Müsoron lesz a „Rabbilincsek között" cimü G. Miklóssy Ilona pályanyertes ifjusági szindarabja 2 felvonásban. Továbbá Fejes Gyula lelkes darabja a „Husvéti harangszó" és Pásztor József „Március 15" hatásos hazafias darabja. A jónak igérkező estélyen szivesen látott vendégek lesznek a „Don Boscó" szalézi munkatársai és az árvaház kegyes jóakarói és pártfogói.

Fordul az idő és néha Budára is rámosolyog a jó sors. Örökös volt a panaszunk, hogy a közlekedés terén nem is másodrangu része vagyunk a fővárosnak és éreztük is azt a mostoha kezet, mely itt a közuti vasut ügyeit rendezte. A Török-utcai összekötő vonal igazán szóra sem érdemes csekélység volt, de ezen megtört minden közóhaj, minden közérdekü törekvés. Ilyen volt a Szilágyi-téri megálló. Ott a Vigadó, ahol naponta van valami összejövetel, ahová lenge ruhába öltözve jönnek villamosan a budai leányok, asszonyok, ott van az egyetlen könyvtár, ott van az anyakönyvi hivatal, a református egyházközség irodája, temploma, azután a sok helyiérdekü vasut igazgajósága, a Gázgyár budai irodája, a Dohányjövedék, a Pénzügyigazgatóság, a reáliskola és a gimnázium, de valami személyes érdek miatt még sem ott volt a megállóhely, hanem a Halász-utcánál. A Hollós Mátyás Társaság kérelmezte is a régi megállóhely újbóli életbe léptetését, — de hiába. Most azonban van rá reménység, mert az új Közuti Társaság élére *Rényi* Dezső volt alpolgármester került, aki már tanácsnok korában is Buda érdekét épen olyan pártatlanul kezelte, mint Pesté. Egyik munkatársa és helyettese *Sztrokay* István, akit Budához erős rokonsági szálak füznek, nem lehet a vezérigazgatónak Buda érdekeit szolgáló jószándékú törekvéseinek kicsinyes elgáncsolója s igy bizakodással nézünk hiányos közlekedésünk megjavitása elé!

A felség csókja cimü zenésjáték következik a Levendula sorozatos sikere után a Városinház kitünő előadásában. A darab Balassa Emil három romantikus király idiljét dolgozza fel pompásan, melyhez Szánthó Mihály, a Városinház karnagya irt hangulatos zenét. A magas müvészi szinvonalon álló darab egyenlőrangu a Levendulával és első előadása nagyszombat estéjén lesz, addig Salamon Béla kedvenc kómikus szerepel a Doktor urban.

Háttérbe szorul ujra három érdemes budai ember, mind a három budai kerület főjegyzője: Rajháty Ferenc, Szabó Gyula, Károlyi József a főtisztviselői előlépések, kiküldések alkalmával. Régi kipróbált emberek, erős munkásai a budai közéletnek, hivatott szakemberek a főváros közigazgatásában, a rangsor elején is vannak és mégis mellőzés éri őket olyan fiatalabbak által, akiket nem az adminisztrációs tehetség hanem az összeköttetések segitenek előnybe. Különösen sulyos és méltó elkeseredést okoz, hogy a rangsorban 22-ik helyen lévő főjegyző huszonegy társát átugorva lett előljáró helyettesnek kiküldve, ami bizonyára az előljáró választásnál is érezteti majd hatását. A budai bizottsági tagoknak alkalmuk van meggyőződni a kerület vezető pozicijában lévő városi tisztviselők működéséről és az ő kötelességük lenne minden ilyen háttérbeszorulásnál felemelni tiltakozó szavukat.

Elutasitotta a főváros közgyülése Nyilassy Ágoston és Veréczy Géza uj személyes jogu gyógyszertár felállitása iránti kérését. Az előbbi a Bors- és Maros-utcák közötti részén, az utóbbi pedig az Attila-utcában kivánta az uj gyógyszertárt, de ezzel veszélyeztetné a szomszédos gyógyszertárak forgalmát és fennállását.

Az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre e hó 18-án tartotta II. évi közgyülését, amelyet *Ravasz* László elnök nyitott meg üdvözölve a tagokat és vendégeket. A lendületes évi jelentést *Fabényi* Sándor ügyv. elnök olvasta föl, a zárszámadást *Stampf* Béla ellenőr mutatta be s a jövő évi költségvetést *Szántó* Sándor ismertette. A fölmentés megadása után vita indult meg a tagsági dijak felől s azokat Ulm László, Baracs József és Jancsó Jenő hozzászólása után 600 koronában állapitotta meg. Azután egyhangulag örökös tiszteletbeli disztagokká választották meg Becsey Antalt, Hubert Vilmost, dr. Lendl Adolfot, Szávay Gyulát és Viraág Bélát. Egyhangulag választották meg az alább közölt tisztikart és választmányt és a közgyülés zárása előtt az elnök üdvözölte a megjelent *dr. Komlós* Jenő vezérigazgatót, aki köszönetében kijelentette, hogy állandó rokonszenvére és segitségére számithat a Kör, ugyszintén Hubert vilmos köszönte meg a disz-agok nevében az őket ért megisztelteté-t. Kollár Gábor inditányára az ülést Hymnusszal fejezék be. Ezután Fabényi Sándor jelentette be, hogy a Kör uj helyiségét *husvét hétfőjén* este avatják fel az Anna udvarban, a Pozsony vendéglő melletti helyiségben, bejárattal a Csaba utcai oldalon és köszönetet mondott mindazoknak, akiknek áldozatkészsége révén ez sikerült.

A megválasztottak névsora a következő: Titkár: Herman Béla. Jegyző: Weisz Ernő. Háznagy: Bauer Kálmán. Ellenőr: Perls Sámuel. Választmányi tagok: Kedvessy Ede, Kollár Gábor, Fábián József, Dobsa István, Udvardy Géza, Pollák Lajos, Bauer Károly, Streda Károly, Ádám Gyula, Korok Mátyás, Vas Gyula, Gerő Endre, Timár Sándor, Glancz Jakab, Szalfeter Ede, Cseh Lajos, Ádler Dávid, Ligeti Miklós, Patai András, Darvas József, Kirchner Antal, Weinberger Mór, Kramer István, Margittai Gzula, Merényi Richárd, Radlovsky Elemér, Kotella Károly, dr. Kemény D., dr. Komlós Jenő, Hubert Vilmos. Pót-választmány: Orgai József, Ujvölgyi Ottó, Schromm Nándor, Kriprnger János, Böszörményi László, Lackenbacher F., Gábriel Tibor, Békefi Irén, Fürst Jakab, Lohonya János. Számvizsgálók: Faczuna György, Somogyi Benő, Tóth Ferenc.

Schramlzene, Bemnél II., Margit-körut 54.

A hajózás megindult már a Budapest—mohácsi szakaszon és március 20-án este pedig az első bécsi személyszállitó hajó is megindult. A hajózást nem befolyásolja még pár méteres áradás sem, ugyhogy a forgalmat előreláthatóan zavartalanul tudják lebonyolitani.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5. Margit-szalón.

Jutalomdij-alapitványt tett özv. Nagyőszi Ferencné szül. Péter Anna tanitónő édes atyja, Péter János nevére az iránta való hálája és tisztelete jeléül. A Budapest székesfőváros közönsége kezelése alatt álló 5000 koronás iskolai jutalomdij-alapitvány a II. kerületi Iskola-utcai elemi iskola tanulói részére szól.

Hollandi és spanyol ünnepet rendezett az árvizkárosultak javára az Orsz. Szent Gellért egyesület és ügybuzgó alapitó elnöke dr, K. *Kamenszky* Gyula, amely alkalommal Kőrösi Albin ismertette a spanyol költészetet, Bárdos Reming dr. pannonhalmi főapát a Szent Gellért Egyesület hivatásáról mondott nagyhatásu beszédet. Simonffy Margit előadó művésznő a hollandusok nemes szivét ismertette. Posch Béla balladákat énekelt, és befejezték az ünnepet Uzsonyi Magda, Szőnyi Géza, Huszka Ernő, Kováts Zoltán, Thury Sándor Kornél és Vásárhelyi Béla élvezetes zenei előadásaikkal zongorán, hegedün és gordonkán. — Az egyesülés legközelebbi ünnepe április hó 23-án lesz este 7 órakor a Gellért-szálló kupola-csarnokában, ahol sorsolással, bazárral kapcsolatos hangversenyt rendez s az ünnepi szónok Prohászka Ottokár dr. püspök lesz.

Kulturélet Óbudán. A Budapest III. ker. Népkör az uj tisztikar megválasztása óta élénk és igen hasznos tevékenységet fejt ki a kerület kulturélete terén. Hetenkint kedden *Renkey* Gyula dr. állami főügyész a Népkör közmüvelődési szakosztályának elnöke rendezésében természettudományi, filozófiai, szociológiai és általános irodalomtörténeti előadásokat tartanak a főváros és a kerület kiválóbb faktorai, *Tóth* István főgymnáziumi tanár irányitása mellet pedig minden második hét csütörtökön egyéb, általános tudományról szóló ismertetési előadásokat tartanak a kör tagjain kivül nagyszámu vendégsereg előtt. Legutóbb *Tóth* tanár a „Riviera"rról, *Tótis* Árpád fővegyész pedig az „Ősember"-ről tartott magas nivóju és hallgatóságot lebilincselő előadást vétitett képek kiséretében. Legközelebb pedig *Weiszberger* Ferenc, a Kartonnyomó ipar r.-t. nagyképzettségü igazgatója tart előadást „A gépenergia gazdaságos felhasználásáról."

A Budai Torna Egylet sorozatos előadásait folytatja és március 25-én este 7 órakor a Széna-téri Clubház felső büffé helyiségeiben müsoros est keretében *Holfeld* Henrik min. tan. az egyesület másodelnöke tart előadást „A testnevelés és a természet" cimén. Az est kiváló számai *Kálmán* Mariska hegedümüvésznő előadásai, akit dr. Trombitás Gyula kisér zongorán.

Kuriai bíróból ügyvéd. *Polgár József ny. kuriai biró ügyvédi irodáját I., Mikó-utca 2. I. em. 5. szám alatt megnyitotta.*

Sürgősen készitsék el a Török-utcai összekötő vágányt, ahogy azt a Budai Napló évek óta sürgeti, mely Óbudát a Krisztinavárossal közvetlen villamos forgalomba hozza — kivánta a közlekedési bizottság legutóbbi ülésén *Mettelka* Frigyes. Az ügy tárgyalása folyamán Till Antal tanácsnok kifejtette, hogy ha a kereskedelemügyi miniszter hozzájárul, most már semmi akadálya sem lesz az összekötővágány megépitésének, mivel a szükséges anyagok tudomása szerint már megvannak s ha az összekötővágány a nyári menetrend tárgyalásáig nem is lesz kész, utólag majd beilleszthetik a menetrendbe az ui viszonylatot.

KÁVÉ UJDONSÁG

"Batthyány kávé"

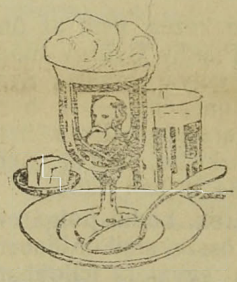

habbal, árkülönbség nélkül.

ooo

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban

II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok

Balog Karcsi budai cigány király muzsikál

Férfi öltönyök

mérték után készülnek

4000 koronáért

uri szabóságnál, II, Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemü forditások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.

GÖTZ ANTAL

Parkett vállalkozó asztalosmester

I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

Sok pénzt

takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét

Kócse Gergely czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett

JAVITÁSOKRA.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.

Szász Károly-u. 4. II., 5. Modelkosztüm.

Szomoru áldozatai a háborunak a hadiözvegyek, hadirokkantak és hadiárvák, akiknek igény megállapitása a budai kerületekben is folyamatban van. A ker. előljáróságokon működő bizottságok, melyeknek élén lelkiismeretes munkával az I. kerületben dr. Paulay Pál és dr. Garancsy László tanácsjegyzők és az érdemes dr. Márkus előadó; a II. kerületben dr. Gergelyi Ernő és dr. Szarvassy Imre tanácsjegyzők és a III. kerületben dr. Korenchy László és dr. Mayer Kálmán fogalmazók állanak — minden igényjogosultságot méltányosan kielégitenek. Az ügyeket elintézik, de a gyakorlati kiutalás pénz alakjában mégis elmarad, mert az állampénztár a felemelt, de még igy is nagyon csekély dijakat és járulékokat nem fizeti. A férj rangja és a rokkantság foka szerint az évi felemelt dij 2400 K, 3600 K, 4800 K, a gyermekek után pedig 600 K, 720 K, 960 K. Helytelen rendelkezése a törvénynek, hogy akinek egész családjával együtt havi 6000 korona jövedelme van csak, a régi járulékát kapja és nem a fenti tulalacsony „felemelt"-nek csufolt segélyt. Fájdalmas, hogy a mult év decembere óta elvonták a régi dijakat és azóta egyetlen koldusfillért sem kaptak a háboru legszerencsétlenebb áldozatai.

Az őrültek még a mai bolondos szaporaságra törekvő világrendde! is szembehelyezkednek és — inkább józanok maradnak. Ezt mutatja a legutóbb kiadott statisztika, mely szerint a háboru óta évről-évre fokozatosan kevesebb lesz az őrültek száma, ami állitólag az alkohol drágaságának a folyománya. Érdekes, hogy a Lipótmezőn havonta 70 métermázsa husi esznek meg, ami azzal magyarázható, hogy a legtöbb elmebajos hihetetlenül nagyétü. A betegek élelmezése a Lipótmezőn havi 7 millióba kerül.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: atökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ

A III. ker. Népkör is méltó módon rótta le háláját és elismerését Petőfi szent emlékének, amikor március 19-én este 8 órakor a Népkör helyiségeiben, a márciusi napok ünnepével egyetemben igen szép lefolyásu ünnepélyt rendezett. A műsort *Nagy* Ernő nemzetgyülési képviselő, a Népkör társasegyesületének magasröptü és a márciusi napokat méltató hazafias tartalmu megnyitó beszéde vezette be. Majd *Tóth* István főgimnáziumi tanár tartott igen tartalmas előadást Petőfi-ről, végül *Hangel* László a kör titkára Petőfi-verseket szavalt. — Az ünnepélyt követő bankett folyamán *Schubert* Sándor fővárosi biz. tag a Népkör társelnöke üdvözölte Bárczy István ny. főpolgármester, volt igazságügyminisztert, a népkör elnökét, utána Bárczy István szólalt fel, aki először ugyancsak Petőfi emlékének áldozott. Azután megokolta, hogy miért vállalta a III. ker. Népkör elnöki tisztségét. Mert hivatása ide köti a kerülethez s csakis ebben a szerény kerületben épithetett hajlékot, itt akar élni és ebben a körben fogja a társadalmi szervezkedés munkáját kultiválni. Utána megegyszer Nagy Ernő nemzgy. képviselő, Hermann Emil, Weiszberger Ferenc és Pásztor Béla gyárigazgatók, majd Tóth István tanár, Fenyő, Gyenes, Fóthi Vilmos biz. tag és még többen beszéltek.

Tarka mozisték vannak az óbudai Flórián mozgóban a III. kerületi Keresztrény Iparosok és Kereskedők Dalkörének tendezésében. A második ilyennemü est a dalkör alapja javára márc. 9-én volt amikor a müsoron a dalkör hatásos számai között szavalatok és három megválogatott mozidarab szerepelt. Az ujitás bevezetését és rendezését Zöld Károly egyesületi karnagy végzi és a fokozódó siker is az ő érdeme.

„Kékmadár" cimmel kéthetenkint megjelenő illusztrált irodalmi és müvészeti folyóiratot inditott meg Babits, Bródy Sándor, Karinthy Frigyes, Krudy Gyula, Révész Béla és mások közremüködésével *Szini* Gyula: VIII., Szentkirály-utca 5. sz. Előfizetése félévre 2000 korona.

Sakk-matiné volt 18-án délelőtt a Budai Sakk Egylet rendezésében a Margit-park kávéházban. Az ifju egyesület ezzel az ujitással is erősen tömöriti maga köré a Budán nagyszámban élő sakkozókat.

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

A Harmatviz, mely a világhirré lett *Hungária* forrás szénsavval telitett vize a jelenlegi vizhiány alkalmával ismét bebizonyitotta, hogy a főváros közönségének óriási mértékben fokozódott igényeit a legteljesebb mértékben ki tudja elégiteni. Elismerésre méltó előzékenységgel bocsátotta természetes ásványvizét a helyszinen — saját edényekkel jelentkezőknek — csaknem dijtalanul rendelkezésére.

A Tabáni Énekkar Egyesület böjti előadásokat rendezett hangverseny és szavalatokkal egybekötve minden vasárnap este a Fehér Sastéri polgári iskolában 6 órakor. Eddig Hévey Gyula, Buda régi történelmi helyeiről, Némethy Ernő a telepatiáról, dr. Angyal Kálmán plébános a hollandusok buzgó hit és családi életéről, kulturájáról, (nevelési módjukról, szokásaikról) beszélt, érdekes és tanulságos előadásban.

A Magyar Müszaki Akadémia előkészitőt bizottsága március hó 25-én d. e. 10 órakor a Magyar Adria egyesület helyiségeiben (VIII., Muzeum-körut 10. II. lépcső III. e. ajtó 13.) alapszabálymódositó nagygyülést tart.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. I., Fő-u. Telefon:158—82.

A Scala mozgó nagy attrakciói: március cius 25-én Az első hazugság, 26-27-én Fiacskám és 28-29-én Repülő banditák.

Kevesen tudják, bár Budán élnek, hogy a budai hegyek anyaga miből áll és hogy ezek miképen csoportosulnak. Az alapkő általában a dolomit és a Dachstein, melyet megalodus mésznek is neveznek — ezeken nyugosznak a harmadkori telepek, mig a felszinen jobbára mésztufa és lösz, tehát diluviumi rétegek terülnek el. A dolomit a Gellérthegynél a Duna fenekéig lenyulik, anélkül azonban, hogy a hajózásnak alkalmatlan szirteket alkotna. A hegy déli felén a dolomitot felváltja a szarukőbreccia, mely a hegy tetején itt-ott szirtek alakjában buvik ki. A Várhegy, Rézmál- és Szemlőhegy alapjában szintén dolomit, melyre nem a jura- és krétaképlet, hanem közvetlenül az eocen-réteg települ. A Várhegy legfelső rétege homokos agyag, ezalatt mésztufa van, mely a felső eocen-réteghez tartozó kiscelli tályogot, ez pedig a budai márgát takarja. A Várhegy alatti alagut ezen a kőségen hatol keresztül. A megalodus mészkő főtömege Kovácsi körül található és Solymár, Hidegkut és Budakeszi felé terjed, azonban kimutatható a Szép Juhászné fölött, a Nagy- és Kis-Hárshegyen, továbbá a Jánoshegy csucsán is. Ebből a kőségből igen finom meszet égetnek, mely sokkal jobb, minf az a nummulit-mész, melyet a budai mészégetők szolgáltatnak. A budai oldalon természeti szépségekben leggazdagabb az a hegység, mely Buda felső végét annak alsó végével félkörben köti össze. Ezt a hegységet három csoportra oszthatjuk. Legészakibb a Hármas-határhegy csoportja, mely Solymár és Hidegkut közt kezdődve, félkörbe kanyarodik s a Lipótmezőnél végződik. Ennek legmagasabb csucsa a Hármas határhegy (496 m), kisebb kiemelkedései pedig a Kecskehegy (395 m), Remetehegy (348 m) és a Mátyáshegy (299 m). A hármas határhegyi csoportot a közbülső Hárshegyi csoporttól a kies Lipótmező és a mély Ördögárok, a délre huzódó János- és Svábhegyi csoporttól pedig a budakeszi országuti völgyelés választja el. A Hárshegyi csoportnak legmagasabb pontja a 458 m magas Hárshegy. A budai hegyek között a legmagasabb és legkiterjedettebb a János- és Svábhegyi csoport, mely a legszebb völgyeket (Zugliget, Csillagvölgy, Harangvölgy) alkotja. Ennek a hegycsoportnak legkiemelkedőbb csucsa az 529 m magas Jánoshegy, melyet kies hegyhát köt össze a nyaralókkal sűrűn beépitett Svábhegy-gyel. A János- és Svábhegy-csoport legdélibb kiemelkedései a 259 m magas Sashegy, melyet alacsony hegyhát köt össze a Dunáig kinyuló Gellérthegy-gyel.

ELADÓ MEISSENI EDÉNY, 90 darabból álló 6 személyre való serviz Brown Westh Moore & Coo. jelzéssel, 300.000 koronáért. Csak magánosoknak. Bővebbet: 129—96 telefon.

Drámát és operettet adnak a Budai Kereskedő és Iparos Ifjak Közm, Egyesületének szorgalmas mükegvelői a husvéti két ünnepen. Mégpedig április 1-én a *Vasgyárost* és 2-án hétfőn a *Leányvásárt.*

Emléknapok márciusban: 2-án 1870-ben a budai gőzsikló megindul, 3-án 1817-ben alakitják át a Városligetet, melyet 1775-ben fásitottak be először (Ökörpagonynak nevezték), 5-én 1827-ben meghalt Volta fizikus és Liplace csillagász, 6-án 1475-ben született Michel Angelo festő, szobrász és a szent Péter templom épitésze, 1787-ben született Fraunhoffer, a szinképelemzés feltalálója, 9-én 1851-ben meghalt Oersted, az elektromágnes feltalálója, 1872-ben megindult az Andrássy-ut épitése, 10-én 1874-ben meghalt Jakobi Mór, a galvanoplasztika feltalálója, 12-én 1879-ben a Tisza árja betört Szegedre és 5762 ház dölt össze, 15-én 1838-ban a Duna Budát és Pestet elöntötte. Budán 601, Pesten 2281 ház dölt össze 1848-ban a magyar ifjuság lelkes szabadság mozgalma, 16-án 1787-ben született Ohm G. S. fizikus, 1831-ben az első gőzhajó „I. Ferenc" Bécsből Budára érkezett, 1898-ban meghalt Bessemer H., az acélgyártás feltalálója, 19-én 1893-ban meghalt Kossuth Lajos, 1916-ban meghalt Nagy Dezső müegyetemi tanár, a magyar anyagvizsgálók uttörője, 20-án 1835-ben a Nemzeti Szinház épitésének megkezdése Zitterbarth tervei szerint, 26-án 1483-ban született Rafael festő, 1802-ben Trewithik az első utc lokotomivra szabadalmat vett, 28-án 1749-ben meghalt Laplace csillagász, 30-án 1856-ban a a párisi kongresszus szabaddá tette a dunai hajózást, megszüntetve a hajóvámokat, 31-én 1596-ban született Descartes bölcsész, 1727-ben meghalt Newton fizikus, 1811-ben született Bunsen chemikus, 1915-ben megszünt a pesti (Tisza Kálmán-téri) gázgyár.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank *rendes közgyülése* elhatározta hogy a tartalékalapoknak 27.4 millió koronával, az ingatlantartaléknak 5.8 millió koronával, a nyugdijalapnak 16.1 millió koronával, továbbá a „Lánczy Leó-alap"-nak és a „Weiss Fülöp-alapitvány"nak egyenként 3—3 millió koronával való javadalmazását. Az igazgatóság inditványára elhatározták, hogy a lefolyt üzletévre szóló osztalékot 400 koronában, vagyis 40 százalékban állapitsa me , továbbá az intézet részvényeinek névértékét a tartalékalapokból 1000 koronáról 2000 koronára emelte fel. Ezenkivül az ilymódon 400 millió koronát kitevő részvénytőkének 600 millió K-ra való felemelését mondta ki 100 000 drb 2000 K n. é. uj részvény kibocsátása utján, valamennyi elővételi jog 2 : 1 arányában a részvényeseknek lévén biztositva. Az igazgatóság kérelmére közgyülés a tőkeemelés időpontjának és keresztülvitele módozatainak megállapitását ő reá bizta. — Az igazgatóság legutóbbi ülésén megállapitotta az 1922. üzletév mérlegét, mely a tavalyi 58 millió koronával szemben 143,545.060·83 K tiszta nyereséggel zárult. A bank által kezelt idegen pénz összege 6 milliárd kor. Uj részvényekre a régi részvényesek f. évi március 23-ától április 3-áig két régi részvény alapján egy uj részvényre gyakorolhatnak elővételi jogot 15.000 K áron, melynek fele, vagyis 7500 K 1923 április 3-áig bezárólag, a hátralékos 7500 K f. évi május 10-éig bezárólag befizetendő. A felbélyegzéssel és az uj részvények kibocsátásával járó összes költségeket és illetékeket a bank viseli.

A Magy. Ált. Takarékpénztár r.-t. igazgatósága a márc. 29-re egybehivott rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy az alaptőkét 350 millió K-ra emelje. Minden öt régi részvény után két darab uj, az 1923. üzletév hasznaiban részesedő részvényt ajánl fel, az egyiket a közgyülés által megállapitandó jutányos áron, a másikat pedig teljesen ingyen és költségmentesen. A tőkeemelés teljes keresztülvitele után a Magyar Általános Takarékpénztár

Bem apóhoz
címzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon:63—44.
SCHRAMMEL ZENE.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114.

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Ór-utca 2.
GODY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

alaptőkéje és tartalékalapja együttesen 1¼ milliárd K-ra fognak emelkedni. A tőkeemelés indoka egyrészt a takarékpénztár terjeszkedése, amennyiben Budapesten 8, vidéken pedig 9 fiókja, összesen tehát 17 fiókja lesz a már meglévő affiliált vállalatokon felül. Az elmult évben a MÁT a Magyar Általános Hitelbankkal és Magyar Őstermelővel megalapitotta a Magyar Tógazdasági R.-t.-ot 20 millió, majd pedig a Deutsche Bankkal, a Magyar Általános Kőszénbánya R.-t.-gal és gróf Zichy Bélával a Gróf Zichy Béla Urkuti Bányamüvek R.-t.-ot 120 millió K alaptőkével. Ugyancsak az elmult évben felemelte a Magyar Általános Bank alaptőkéjét, amelynek vezetése alatt és a Moktárral együtt részt vállalt a Müszaki Unió R.-t. üzletében. A Magyar Őstermelő R.-t. és a Magyar Általános Ingatlanbank R.-t. milliárdos tőkeemelései a Mauthner Testvérek és Társai R.-t.-gal közösen kifejlesztett Bőripari R.-t. Győr, a Magyar Jég- és Viszontbiztositó R.-t., valamint az Európai Áru- és Podgyászbiztositó R.-t. tőkeemelései és üzletfejlődése szintén nagy tőkét igényeltek. Az évi mérleg 30 millió K tiszta nyereséget tüntet fel, miután ezenkivül már intern reserváltak a nyugdijalap javára 10 milliót és az ugyancsak az alkalmazottak segélyezését szolgáló „Kronberger Lipót“ és „Horváth György“-alapok részére 2—2 millió K-t. Tisztviselői részére menzát nyitott. Az igazgatóság javaslata szerint a tavalyi 55 koronás = 11% osztalékkal szemben az idén 125 korona = 23% osztalékot fizetnek. A magyar általános takarékpénztár rt.-t. igazgatósága elnökké megválasztotta Kronberger Lipót udvari tanácsost, alelnökké Gr. Uff. Morpurgo Edgardot, az Assicurazioni Generali elnökét és dr. Horváth Lipót kormányfőtanácsos, vezérigazgatót.

A Magyar Városi Bank közgyülése az 1922 év mérlege szerint mutatkozó 38.216.540 K nyereségből a m. év októberében 200.000.000 K-ra emelt egész alaptőke után 13% (52 K) osztalékot állapitott meg, melyet a M. Városi Bank és a M. Jelzálog-Hitelbank április 1-től fizet ki.

A Magyar-Cseh Iparpank r.-t. *Kohn* Albert Bódog elnöklete alatt megtartotta XII. rendes közgyülését, melyen az igazgatóság összes javaslatait elfogadták és ennek alapján a 40,236.956 K-t kitevő tiszta nyereségből folyó hó 23-tól kezdve részvényenként 50 K, azaz 23%-os osztalék fizettetik ki a tavalyi 12%-kal szemben.

Az Első Magyar Részvény Serfőzöde rendes közgyülése elhatározta a Dreher—Haggenmacher sörgyárakkal való érdekközösség létesitése és ezzel az összes Dreher—Haggenmacher-részvények megszerzése végett az alaptőkének 110.000 darab részvénnyel való felemelését, ugyszintén további 170.000 darab uj részvény kibocsátását, amelyek a részvényeseknek fognak felajánltatni olyképpen, hogy minden részvényre egy uj részvény jut 4000 K árban. Az elővételi jog 1923 március 26-ától április 7-éig a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál gyakorolható, ahol a mult évi szelvény f. hó 23-ától kezdve váltatik be 120 K-val. Végül kiegészitették az igazgatóságot, mely a következőképpen alakult meg: Kunz Jenő dr. (elnök), Dreher Jenő (társelnök), Dreher Antal Jenő, Haggenmacher Oszkár, Wolfner József (helyettes elnökök), Aich György, Bangha Gyula dr., Erhard Alfonz, Fehér Miksa, Glück Frigyes, Halász Frigyes dr., Hauner Frigyes, Haggenmacher Henrik, Haggenmacher Ottó, Moiret Lajos, Kunz József, Metzler Jenő dr. és Sztehló Aladár dr.

A Magyar nemzeti gazdasági bank r.-t. 1922. évi mérlegét 90 millió K alaptőke mellett 4,972.743 K tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 715.284 K-val szemben. Az osztalék 20 K = 4% (tavaly 10 K) lesz.

A Magyar Általános Ingatlanbank március 19-én *dr. Horváth Lipót* elnöklete alatt közgyülést tartott, mely a 22,133.630 K nyereségből részvényenkint 100 K (tavaly 40 K) osztalék kifizetését határozta el. *Dr. Halom* Dezső vezérigazgató inditványára elhatározta, hogy az alaptőkét 100 millió koronára emeli fel olymódon, hogy minden egyes régi részvény után 3500 K árban egy uj részvény elővételi joga gyakorolható március 20—26 között, továbbá minden öt részvény után két ingyen részvény adatik ki április 9—16 között. A 200 K n. é. részvények összevonás utján 1000 K-s részvényekre cseréltetnek be, melyekből a tőzsdén 10 drb lesz egy kötés. A szelvények beváltása és az elővétel gyakorlása történhetik a bank pénztáránál, a *Magyar Általános Takarékpenztár és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó bank* főpénztárainál. Az ingyenrészvények kiszolgáltatása és a részvények cseréje 1000 K-s cimletekre *kizárólag* az Ingatlanbank saját pénztáránál történhetik. Az igazgatóságba beválasztották báró *Herzog* András és *Paul Monier* (Páris.)

Wörner J. és Társa Gépgyár Részvénytársaság március 19-iki közgyülése a kimutatott 5,822.336.29 korona nyereségből az 1922. évi osztalékot a 3. számu szelvény beváltása ellenében 30 koronában állapitotta meg, amely március 22-től kezdve a társaság pénztáránál (V., Váci-ut 48.) kerül kifizetésre.

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága a f. hó 27-re kitüzött közgyülésnek az elmult évre 80 korona osztalék kifizetését fogja javasolni a tavalyi 40 koronával szemben.

A Hungária Bank r.-t. Sztáray Sándor gróf v. b. t. t. elnöklésével tartott közgyülésén a 20,874.797 K nyereségből 80 K = 20% (tavaly 32 K = 8%) osztalékot szavazott meg. Egyuttal az alaptőkét 30-ról 50 millió koronára emelte. A részvények átvehetők 3:1 arányban 1500 koronáért március 15—31-ig.

ALKALMAZÁST kap irodában *polgári iskolát* végzett ügyes fiu. Irásbeli ajánlatok e lap kiadójába I., Bors-utca 24. I. 2.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. S. Attila-u. A hirdetés árát nem mi, hanem a papirárak szabályozzák, azaz a hirdetés is függ a zürichi jegyzéstől, mert aszerint alakulnak ki a papirárak. Két hét alatt az ujságpapiros ára kilogrammonkint 160 koronával emelkedett, ami a Budai Napló egyes számának költségét 6-7 ezer koronával emeli. Ezt a hirdetőknek kell megfizetniök, mert az előfizetést hetenkint nem emelhetjük.

N. Gyula. Margit-körut. Nem a pártvezért, hanem az embert, az apát érte a csapás és ez előtt minden jóérzésü ember meghajlik. Tudomásul vettük az előfizetés beszüntetését. Ilyesmivel bennünket befolyásolni nem lehet.

P. Óbuda. A lap előállitásának rendkivül nagy költségei ma kizárják, hogy szivességeket tehessünk. Az előfizetés áráért csak lapot küldhetünk, de egyáltalán nem közölhetünk magánhasznot szolgáló hireket. Az ilyen közleményt meg kell fizetni, mint minden más hirdetményt.

M. J. Kezdő irótársunknak üzenjük, hogy minden hirnek öt kérdésre kell felelnie: ki, mit, mikor, hol és miképen. Azaz például: Nagy Péter hegedült szépen vasárnap a Szent Imre templomban. Jobban mondva: a hirben benne kell lennie, hogy ki csinált, mit csinált, hogy csinálta, mikor csinálta és hol csinálta. Ha ezekre nem felel a hir, akkor hiányos és hasznavehetetlen.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpelti-ut 15 sz.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést
uj berendezéseket és javitásokat
pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
GAÁL IMRE,
Tel. 162 24. I., Krisztina-krt 155.

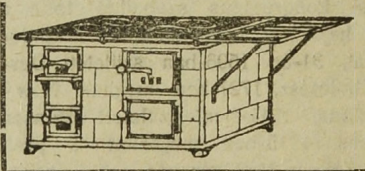
VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Sieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 152—61. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 152—61.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 KODNÁR, Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59, —

Ezer koronát
kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet: Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

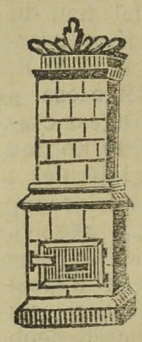
! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Kőztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrötechnikai és müszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 775. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 1400 kor., félévre 800 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 200, szöveg között 400 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. április 1-én.

Igazságok,

nehéz igazságok szürödtek le a négyéves nyomoruságból, amelyben élünk s ez igazságok kinyilatkozásszerüen jelentkeznek most minden alkalommal, ugy hogy azok elől már kitérni nem lehet. Röviden egymásután irjuk le őket:

A változó értékü papirpénzen szilárd és reális értékeket kell alkotni, be kell épiteni házakba, gyárakba, csatornákba és minden szükséges közmunkába.

A szükségleti czikkeket: gabonákat, burgonyát, lisztet, rizst, tejet, — tüzifát, szenet, cérnát, vásznat, szövetet, bőrt, papirost, — lakást, műhelyt, boltot ki kell vonni a szabad forgalomból.

Aki telket vesz, köteles rá záros határidőn belül házat épiteni, aki házat vesz, köteles arra emelet épiteni.

Kertvárost csak Budán, a hegyek között szabad épiteni.

Katonai szolgálat helyett sorozni kell kötelező közmunkára, erre kell kiképezni a behivott legénységet.

A közhangulatot rendkivül rontja az, hogy a mozik esténkint csak véres, rémes, izgalmas tragédiákat játszanak, ami a munkában elcsigázott, rosszul táplált emberiség idegeire erős hatással és káros visszahatással van.

Át kell térni a forint számitásra és az ezer koronát lebélyegezni egy forintra. Termelési eredmények fizetésére kamatozó hiteljegyeket kell a belföldön forgalomba hozni, amelynek értéke emelkedik.

Nyersen, röviden leirva talán brutálisan hatnak ezek a megállapitások, de elvégre szembe kell velük nézni, ha a züllő társadalmi életet más vágányokra akarjuk terelni.

Most husvét ünnepén, amikor tisztes férfiak azon fáradoznak, hogy a budai hegyvidéket megfelelő körvasuttal hozzákapcsolják a fővároshoz, — amikor a budai egyesülések azon tanácskoznak, hogy Budának végre adassék meg a hozzáférhető állandó szinház, — amikor Buda létérdeke, hogy a Tabán kiépüljön, — a Vérmező muzeális, növénykertes parkká változzék — a Déli vasut a Kelenföldre telepitessék, — a Duna mentén Stadion épüljön és Buda mint nyaraló és fürdőváros folytatást kapjon a velencei tavon át a Balatonig, — akkor mégis magukba kell szállani az ország gazdasági vezéreinek, hogy a nemzet szekerét, mely a romlásba rohan, más irányba tereljék.

Elismert pénzügyi tekintélyek kész terveket tartogatnak a pénzügyi kibontakozásról, de a ma adott viszonyok mellett nem mernek a nyilvánosság elé lépni azokkal. Pénzügyi intézőink álszeréremből, ósdi, kicsinyes felfogások miatt nem mernek hozzányulni a kézenfekvő külföldi tőkéhez, bár mindenkiben él a tudat, hogy csak idegen tőke segithet rajtunk, ám az is, hogy kölcsönt nem kapunk külföldön. Ha pedig idegen pénz kell, sőt kinálkozik, de idegenben kölcsönt nem kapunk, akkor az egyetlen mód, a felkinált mód, hogy fogadjuk el a milliárdokat, amelyek készen állanak egy játékbank engedélyezése esetén.

Nyugodt lélekkel elfogadhatjuk. Az egyszerü polgárember ugy sem mehet oda kártyá ni, mert nincs rá pénze, akinek pedig van, az csak menjen és hagyja ott, — az állam ebből is jövedelmet huz.

Nehéz, nagyon nehéz idők előtt állunk mi féllábu, utszéli koldusok és ne szagolgassuk a felénk nyujtott idegen bankót. Ha egy kissé megalázó is, gondoljunk Krisztus urunkra, akit oly sokszor megaláztak.

A polgári front.

— Kaszinók fuziója. —

Két fölvirágozott sir a Farkasréti temetőben bizonyitja, hogy a budai polgári társadalmat nem találta készületlenül a pesti utcáról áthangzott forradalmi dal akkordja.

Tömörül a polgári front és egységesebb mintahogy hinnénk, mert ennek az egységnek készséggel hozott áldozatot sok olyan egyéniség, akinek jussa volna részt követelni a társadalom vezetésében. Az egység kedveért lemondottak éveken át viselt tisztségekről és beállottak közkatonáknak.

A polgárság összetartozásának hatalmas megnyilatkozása az I. kerület két erős kaszinójának fuziója, melyek mindegyike maga is jól megtudna élni. A társadalom összeforrása a vezetésnek egy kézben való csoportositása azonban politikummá tette az egyesülést, ami ünnepies formában március hó 25-én meg is történt.

A Krisztinavárosi Kaszinó és a *Budai Polgári Kaszinó* tagjai mult vasárnap reggelén testületileg vettek részt a Krisztina-téri templomban az Istentiszteleten s onnan a Farkasréti temetőbe vonultak, ahol megkoszoruzták *Szebeny* Antal és *Garancsy* Mihály sirját, akik mint az akkori társadalom vezetői és e kaszinók elnökei, kezdeményezték a most megtörtént egyesülést.

Délben együttes közgyülésre jöttek össze a két kaszinó tagjai szokatlanul nagy számban, kétszáznál többen.

A közgyülést *Láng* József nyitotta meg és felhivta a tagokat, hogy elsősorban a hazának és rabságban szenvedő testvéreinknek adják meg a tiszteletet, mire felhangzott a Hiszekegy. Azután felolvasták a belügyminiszter leiratát, mely a két kaszinó egyesülését tudomásul veszi, amit élénk helyesléssel fogadott a közgyülés. Majd a módositott alapszabályokat fogadták el.

Akkor sor került az elnökség és a választmány megválasztására és egyhangulag dr. *Ripka* Ferencet választották meg elnöknek. Másodelnökök lettek: *Láng* József és *Percel* Béla, ügyvezető alelnök: *Wünscher* Frigyes, alelnökök: dr. *Áldássy* Antal, dr. *Baranski* Gyula, *Fodor* István, *Südy* Aladár és dr. *Virter* László.

A választmány rendes tagjai lettek és lelépnek 924-ben: Dr. Bucsányi Gyula, Kapcza Imre, Kun Gyula, Lász Károly, Lászy József, dr. Márquis Géza, Máté István, dr. Polgár József, Prokesch Antal, id. Szuppán Ferenc. *Lelépnek 1925-ben*: Alkér Sándor, Breznay Géza, Burics János, Klasson Gyula, okolicsányi Kuthy Dezső, dr. Lövengárd János, Pigl Károly, Sándor Károly, dr. Spur Kálmán, Szecsey József, Szigeti János. *Lelépnek 1926-ban*: Badál Ede, Barbier Péter, dr. Bednárz Róbert, Bodrogi Ágoston, Fejér József, Gazdi Jenő, Imreh Albert, Hosszu Lajos, Karap Cirill, Kádár Gusztáv, dr. Knapp Aurél, Krizs Árpád, Kultsár Ferenc, Lampel Vilmos, Langhammer Károly, Márkus Imre, Miklós Gergely, Odry Lehel, Pakányi Ferenc, Szabó Ágoston, dr. Vitéz Zele Ferenc, dr. Zelliger Vilmos, Ziegler Géza, dr. Zubriczky József. *Póttagok*: Pártos Lajos, Vitál Ödön, Grabovszky Artur, Kun Attila, dr. Lutter Károly, Tomassek Miklós, dr. Tötössy Miklós, dr. Mixits Lajos, Kun Alajos, Zimmerer Pál, Berényi József, Tóth Jenő. dr. Pleskó Oszkár, Radanovits Kozma, Kadnár Károly, Kollmann Emil, dr. Csillag Benő, Fay D. Albert, Fuchs István, Ötvös Lajos, Ányos Mihaly, dr. Ludinszky Lajos, Wittmann József, Szántó Antal. *Számvizsgáló bizotiság tagjai*: Bayer Pál, Boross Zoltán, Gulden Richard, Hollós Ferenc, Mészáros Pát, Simonidesz Géza.

Az elnöklő Láng József ezután melegen üdvözölte az uj elnököt, dr. *Ripka* Ferencet és az Isten áldását kérte müködésére.

Ripka Ferenc a kaszinó tagjainak zugó tapsvihara közben foglalta el az elnöki széket és megköszönte a beléje helyezett bizalmat. Boldognak mondotta mondotta magát, hogy a Szebeny és Garacsy által kezdeményezett régi törekvést, mely e két kaszinó egyesitését tüzte céljául, ő likvidálhatja, mert azok képviselték a budai polgárságot, budai erkölcsökkel, A templom és a virágban megbecsült két érzés mutatja az irányt, amelyben a polgárságnak haladnia kell. De az ideális célokon kivül reális céljai is vannak az egyesülésnek. A kaszinót a budai kulturélet központjává kell tenni, a tudás kertjének és foglalkoznia kell a magyar Stadion, a hegyvidék fejlesztése, a Tabán rendezése és más számottevő problémák sürgős megoldásával. Az állambontó, nemzetrontó törekvésekkel szemben, amelyek ismét hangot adtak a pesti utcán, a polgári blokk kiépitésével kell, hogy feleljen a budai polgárság s azért a kaszinó tanácskozásain meg kell honositani a harmoniát, a lelkek egységét s az igy születő fegyelmet, mert ez biztositja a sikert.

Lelkes éljenzés fogadta a szép eszmékben és képekben gazdag beszédet, mely után az elnök az ülést berekesztette.

Este választmányi ülés volt Ripka Ferenc elnöklete alatt és megválasztotta a tisztikart: — Igazgató: *Ziegler* Géza, főtitkár: *Mészáros* Antal, háznagy: *Kapcza* Imre, titkárok: Kun Attila, Varga Imre, pénztáros: Grabovsky Arthur, ellenőr; Ivanics Ferenc, gazda: Berényi József, könyvtárosok: dr. Kertscher Gyula és Papp Vilmos, orvos: dr. Lutter Károly.

A választmányi ülést *társasvacsora* követte, amelyen mintegy 300-an vettek részt, köztük a főváros részéről *Berczel* Jenő és *Zilahy Kiss* Jenő tanácsnokok, dr, *Gömöry* Albert főjegyző, a közl. ügyosztály h. vezetője, dr. *Véssey* Ede főjegyző, *Prokesch* Antal az anyagszertár igazgatója. *Kapcza* Imre az uj háznagy üdvözölte a vendégeket, *Ziegler* Géza a fuzió megteremtőjét, dr. *Ripka* Ferencet üdvözölte. Polgár ny. curiai biró ünnepi beszéde után dr. *Ripka* Ferenc mondott közvetlen beszédet szép képet, rajzolva a beojtott átültetett fáról, mely meghozza gyümölcsét. A régi tradició szerint mindig gyümölcsoltó Boldogasszony napján tartotta közgyülését a krisztinavárosi kaszinó és zajos tetszésben részesült az a kijelentése, hogy a sok szó és beszéd helyett végre már tettek kellenek.

A lelkes hangulatot keltő beszéd után a Budai Dalárda váltakozó éneke közben felköszöntőket mondottak még: dr. Vecseklőy József, Perczel Béla, Virter László, Baranski Gyula, Südi Aladár, Pakányi Ferenc, Zilahi Kis Jenő, kitünő humorral Kapcza Imre és Viraág Béla, aki a közszeretetben álló elnök személyében a *borgazdát* és a Budai Dalárda elnökét üdvözölte, a dalárda nevében dallal, amelyhez Zöld Károly karnagy irt fülbemászó zenét. A terem végén a Budai Dalárda asztalánál ülve a zsongó teremben alig hallható költemény a következő:

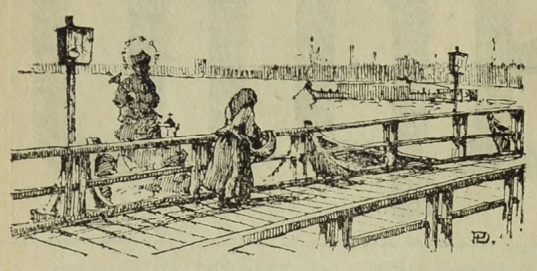

A régi hajóhid.

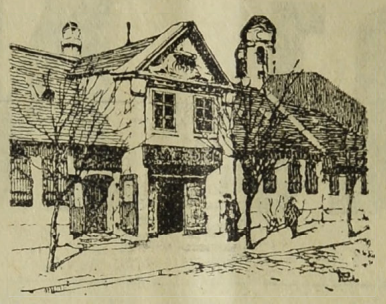

Régi ház a Margit-körúton.

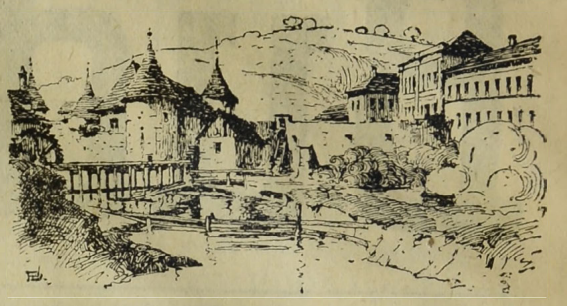

A régi Lukács-fürdő.

Mutatvány a Budai Nagy Naptárból. Rajzolta: *Palóczy* Viktor épitész.

Dr. Ripka Ferencnek, az ünnepelt borgazdának:

Ha a borban igazság van,
az csak egy lehet:
— Hogy a föld is legyen áldott,
ahol az a tőke állott,
melynek nedve ránk nevet.

— Az a föld és az a kéz is,
mely ápolta azt,
— Az a pince, ahol érett,
Ahol felvidul az élet
és felejtjük a panaszt;

— És az asztal, hol teritve
áll a telt üveg;
S azt is, aki tele mérte;
a *gazdát* az Isten értte
két kezével áldja meg.

Boldog husvéti ünnepet

Buda, március 31-én.

Egy uj városrész érdekeit képviseli a *Villányi-ut és Környéke Egyesület*, amelynek közgyülése március 22.-én volt a Kelenföldi Kaszinó helyiségeiben, a tagok élénk érdeklődése mellett. *Becsey* Antal nyitotta meg az ülést és rámutatott azokra a létesitményekre, amelyek az elmult nehéz viszonyok dacára elősegitették a környék fejlődését. Megépült teljesen a *Villányi-uti főgyüjtő csatorna*, nemkülönben a mellékcsatornák és mindazon létesitmények, amelyek befejezte után kerülhet csak a sor egyéb közmunkákra. Az elmult évben kiépült a Villányi-ut egyik oldalának kőburkolata is; gyökeres javitáson ment keresztül a Lenke-ut, stb. Sajnos, a Villányi-uti villamosvasut ügyét nem lehetett előbbre vinni, dacára annak a régi junktimnak, amely az Erzsébet-hidi villamos és a *Villanyi-uti vasuti vonal* kiépitésére nézve létrejött. Tekintettel arra, hogy ugy a környék fejlődése, valamint az odatelepült nagy gyári vállalatok munkásviszonyai is egyre sürgősebben kivánják ennek a vonalnak, legalább ingaforgalomszerü miellőbbi kiépitését és igyekeznie kell az egyesületnek a kérdést dülőre vinni. A főváros különböző helyein levő *ki nem használt* vasúti vonalak anyagát lehetne e célra kombinációba venni. Feltette a kérdést, hogy kivánatosnak tartja-e az érdekeltség az egyesület további önálló működését, avagy nem tartaná-e célszerübbnek más egyesülettel való összeolvadását. *Töttössy* Béla dr. a közgyülés őszinte köszönetét tolmácsolta az elnökség és a tisztikar önzetlen és vállvetett munkásságáért, amely a lefolyt válságos időkben is értékes eredményeket tudott kivinni. Inditnányára a közgyülés egyhangulag az egyesület további fenntartása és önálló működése mellett foglalt állást. *Karvázy* János főtitkár nagy tetszéssel fogadott beszámolója, nemkülönben a pénztári jelentések bemutatása után megejtették az uj tisztikar választását. Elnökké ujból egyhangulag *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tagot, alelnökökké *Löllbach* Gusztáv és *Holek* Sámuelt, főtitkárrá Karvázy János, jegyzővé a lemondott Bacsa András helyébe Hollerung Gábort, pénztárossá Lipcsey Lajost választotta meg, végül pedig a választmányt. *Lukács* Pál inditványára a közgyülés egyhangu lelkesedéssel tiszteletbeli tagjává választotta *Schnetzer* Ferenc v. miniszteri, a Magyar Köztisztvtselők Fogyasztási, Termelő és Értékesitő Szövetkezetének elnökét. Az elnök inditványára pedig Fock Ede tanácsnoknak az Egyesület közérdekü munkája iránt ismételten tanusitott jóindulatáért jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott és elhatározta, hogy erről a tanácsnokot küldöttség utján értesiti.

Az első szó a Szt. János kórház tüdőbeteg pavillonjainak felépitése érdekében, a mi hasábjainkról hangzott el és most jóleső megelégedéssel állapitjuk meg, hogy szavunk nem volt a pusztában kiáltott szó. A főváros közgyülése Édes tanácsnok előadása alapján eleget tesz a népjóléti miniszter felhivásának tekintettel a szóbanlévő munkáknak immár elodázhatatlan sürgős voltára, az épitkezési és felszerelési költségek 150 millió koronát kitevő felerészének fedezetéről gondoskodik. Mérhetetlen közegészségügyi érdek a 600 beteg befogadására alkalmas tüdőbetegpavillonok mielőbbi felépitése és rendeltetésének való átadása, mely ezzel a 150 millióval csak egy lépéssel jut közelebb megvalósitásához. A 4/5 részben kész épületek felszerelése és épitésének befejezése azonban az azóta történt nagy áremelkedések következtében a 300 millió K-t bizonyára erősen tulhaladják már és ezért a főváros a kormányt arra kéri, hogy az esetleges tulkiadásokat, amelyeknek jogosultságát és szükségességét a saját műszaki szakközegeivel is ellenőriztethetné, legalább felerészben szintén vállalja el.

Gyorsvasut eszméjét ápolják Óbudán, mely a Dunaparton végig menve, az északon lévő községeket, de főkép a Dunapartot intenzivebben fejlesztené. Szentendrét Budafokkal összekapcsolva a közélelmezés szempontjából is nagyot lenditene Óbuda tulságosan elhanyagolt Dunapartján. Másrészt kivánatos lenne a Pálffy-térig bejövő szentendrei vicinálisnak és a Császárfürdőig elnyuló esztergomi szárnynalnak a kitelepitése. Az államnak tulságos sok pénzébe kerül Óbuda állomástól (Uj temető) a Császárfürdőig terjedő rövid vonalnak a fenntartása. Sokkal egyszerübb és gazdaságosabb lenne ennek a megszüntetése, hogy a Nyugati pályaudvarról Óbuda állomás érintésével, de csatlakozás nélkül egyenesen szaladhatna a vonat Esztergomba. Az ide irányuló budai forgalmat pedig ugy lehetne belekapcsolni, hogy a közuti villamos vasut a Bécsi-uton végig az Uj temetőig megépül, ott jobbra kanyarodik a Pomázi-utra és Óbuda állomásig halad. Ha már most a szentendrei vicinálist is kitelepitik akkor az Óbuda állomásig haladó villamos vasutat az Aranyhegyi árok mellett tovább vezetik és az Amfitheatrumnál kapcsolják bele a vicinális forgalmába.

Megalakult március 25-én a Kelenföldágymányosi katholikus kör. A Gellértszálló nagytermében *Ruffy* Pál helyettes államtitkár ismertette az alakitandó kör célját és alapszabályait. Az alapszabályokat elfogadták és a tisztikart megválasztották. A kör tiszteletbeli elnöke *Mészáros* János dr. érseki helytartó, pápai prelátus lett. Világi elnök *Huszár* Károly, egyházi elnök *Bitter* Illés, igazgató *Pálházy* József min. tan, lett.

Budai müvészek sikere. A Műcsarnok tavaszi kiállitásán dijat nyertek: Wäler Gyula épitész architeknotikus rajzaival az épitészeti dijat, — Damkó József jólismert Kapisztrán szobrával a főváros dijat, — Unghváry Sándor középkori lakomát ábrázoló képével a Harkányi dijat, Beran Lajos plakettel Siligay Ferenc tájképével a Fészek müvészeti dijat és Bosznay István szintén tájképpel az állami nagy arany érmet, — Gács István a szoborművével a társulati dijat nyerte el. A dijak javarészét budaiak vitték el.

Mentő angyalok munkáját végzik a Fő-utcai szent Erzsébet rendi apácák az általuk fenntartott női kórházban. A rendnek vannak különféle alapitványai, amelyek a háboru előtti időkből keltezettek s akkor tekintélyes összegekre rugtak, ma azonban — a pénz válságos elértéktelenedése következtében alig számottevőek. Szomoru, hogy sem az állam, sem a főváros nem tud olyan összeget nyujtani, ami a nemes működést gondoktól mentessé és zavartalanná tenné. A társadalom is csak nagyon csekély mértékben segélyezi a kórházat, amit a valóságban csak a tisztelendő nővérek heróikus munkája tart fenn. A kórházban a főváros 25 alapitványi helyet tart fenn elszegényedett középosztálybeli nők részére, akik után eddig — szinte szégyeljük leirni napi és egyenkinti 60 korona tartásdijat fizetett. A legutóbbi fővárosi közgyülés ezt a nevetséges összeget felemelte napi 200 koronára és ezzel az 1923. évre rendes hitel cimen egy millió 825 ezer koronát engedélyezett.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Buda központja mégis csak a Krisztina-tér. Azzá avatja a Lánchidon és az Alaguton kivül a Nyári szinkör, mely még Pestet is közelebb hozza — nyáron. Más az eset télen, amikor *Szabó* Sámuel bezárja a *Philadelphia* Pestre néző ajtaját, de nyáron annyira tolakodnak a jó pestiek, hogy kénytelen azt is kinyitni. Két hónappal ezelőtt mindakét ajtót bezárta és megforditotta az egész kávéházat. Két hónap óta tótágast áll ott minden. Fölszedték a padlót, leszedték a tapétát, lebontották a kasszát, szétszedték a divánokat és ujból mázoltak, festettek, tapétáztak, lakkiroztak, súroltak, mostak, szegeztek és enyveztek minden egyes darabot, faldiszt, tükröt, lámpát, csillárt. A mi rosz volt kidobálták, még az öreg billiárdokat is, hogy most *husvétra* egészen átalakitott, újból és jobban elrendezett, minden kényelmet megadó, szemet gyönyörködtető pompás uj kávéházat adjon a budaiaknak, mely beleillik Buda központjába és olyan látványosság, aminőt odaát Pesten is keveset látni. A régi kedves *Pfila* eltünt, és helyet adott egy uj, még kedvesebb, még barátságosabb Pfilá-nak. Különben is leirni ezt nehéz, ezt meg kell nézni.

Buda magyarositását helyeinek elnevezésében Döbrentey Gábor inditványozta Buda sz. kir. város ülésén 1847 jun. 17-én. Ugyanebben az időben a svábhegyi Vaddisznó-forrásnál (mai Disznófő) egy táblát helyezett el a következő magaköltötte verssel:

Csurogtam már hajdanában
S enyhitém a nagy királyt,
Vadkant üzve itt jártában.
— Hü utód, ha felmelegszel
Fényt adottján nemzetednek,
Hivjál engem, őt becsülve,
Tul akárhány századon is
Róla: *Mátyás-csurgatónak.*

Nevezetes dátum volt közgazdasági és egyéb tekintetben az 1770 év szept. 2-ika, mert ekkor volt az első budai lottóhuzás.

HONVÉD ILLATSZERTÁR megnyilt II. ker. Batthyány-utca 13. *Telkes testvérek.*

A vivósport nemes szinvonalon tartása és szélesebb körben való elterjedése érdekében a Move Óbudai Torna Egylet március 17-én este tornacsarnokában (III., Kórház-utca 9.) nagyszabásu vivóestélyt rendezett. Az egyesület a legnagyobb gondossággal, ünnepélyes keretek között bonyolitotta le az est kiváló szaktekintetben is legelsőrangu műsorát, mely iskolavivás csoportban, egyes iskola, haladók versenye, vivóakadémiából állott. Az utóbbin résztvettek: Dunay Bertalan (BBTE) Faray János (NVC), Heszmann Ernő (MOVE), Schenker Zoltán (MOVE), Werkner Lajos (KVC) Magyarország legkiválóbb vivői és többszörös bajnokai, akik tehetséges, élvezetes munkájukkal a nagyszámu közönség sok tapsát érdemelték ki.

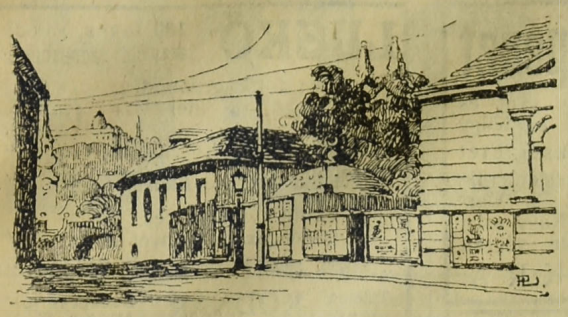

Rudas-fürdő

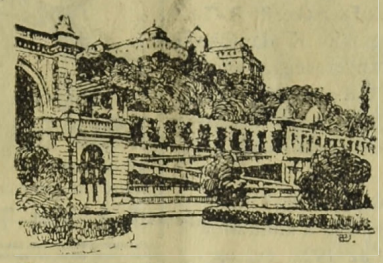

Kir. Várbazár

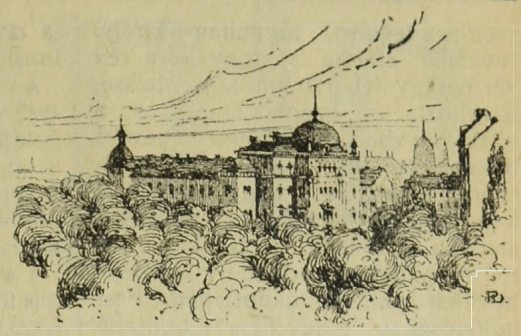

Statisztikai hivatal (Az én kilátásom)
Ralzolta: *Palóczy Viktor* épitész.

A „Felség csókja" cimü zenés játéknak szombat este lesz a bemutató előadása, a feltámadási körmenet után, külsőleg is diszes keretben a Várszinban. A darabban a kiválóan vezetett szinház legjobb erői jutnak szóhoz, mert a királyné, Marie provencei leány és Elsler Fanny, a táncosnő hármas szerepében: Papp Manci. A király: Czakó Pál. A szerelmes ifju: B. Polgár Béla. A zenekart Szántó Mihály, a zeneszerző vezényli, a különleges hangulatot adó hárfaszólókat Wajditsch Sári hárfaművésznő játssza. A pompás zenejáték a jövő héten minden este szinrekerül.

Főnökváltozás volt a II. ker. adófelügyelői osztálynál. *Pfeiffer* Jenő dr. pénzügyi főtanácsos, II. kerületi adófelügyelőhelyettes a budapestvidéki pénzügyigazgatósághoz helyeztetett át és teendőivel *Huszár* Pál dr. min. tanácsos bizatott meg, aki régebben már a budapestvidéki pénzügyigazgatóságnál müködött ugyancsak igazgatóhelyettesi minőségben. A II. kerületi adófelügyelőség benne oly vezetőt nyert, aki a kincstár érdekeinek képviselete mellett az adózók érdekeit sem téveszti szeme elől.

A sorcsapások sokszor látogatták a multban Budát. Az ázsiai pestis a leghevesebben 1733—39-ben dühöngött, amikor több mint hatezer ember lett a borzasztó járvány áldozata. 1746-ban nagy szárazság volt, amiért a Mátyás-templomból könyörgő menet indult a kiscelli bucsujáró helyre. 1750. év junius havában oly temérdek sáska pusztitott Buda határában, hogy az egész termést féltették. A csapás elháritásáért a Mátyás-templomban jun. 28-ától negyven órai imádságokat tartottak. 1763 jun. 23-án nem csekély rettegéssel ébredtek Buda lakói, midőn félhatkor háromizben földrázást tapasztaltak. A városban sok és tetemes károkat okozott. A ferenciek várbeli és vizivárosi temploma és a Nagy-Boldogasszony temploma is repedést kapott, de legtöbbet szenvedett az ujlaki templom, melynek homlokzata annyira megingattatott, hogy összeomlással fenyegetett. Néhány nappal utóbb julius 1-én és a rákövetbező éjjelen oly isszonyu szél dühöngött, hogy körmeneteket rendeztek a veszély elháritásáért.

A legfenségesebb tragédia, *Jézus szenvedése és halála* április 1-től (husvétvasárnap) április 26-ig kerül szinre a Budai Szinkörben mindenkor este 7½, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 és este 7½ órai kezdettel. Az előadást a Keresztény Ifjak Országos Egyesülete rendezi. A passzióját ék müvészi vezetését *Bihari* Ákos, a Nemzeti Szinház kiváló tagja, a magyar passziójáték egyik megalapitója végzi.

Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetsége vezérének Wolff Károlynak elhalt *Livia* leányának lelki üdvéért e hó 24-én, szombaton gyászmisét mondatott a tabáni plébánia templomban. A misét *Angyal* Kálmán dr. plébános celebrálta.

Zilahy Gyula, a Nemzeti Szinház v. művészének felléptével nagy szinielőadást rendez a Budai Katholikus Legényegyesület április hó 1-én.

Segitsetek cimü felhivásunkra elsőnek a nagyhirü *Schunda V. József* hangszergyáros cég jelentkezett és az örökösök nevében *Egan* Ede min. tanácsos meleghangu levél kiséretében, amelyben kiemeli az iparostanoncok kiképzésének és nevelésének különösen fontos tényét, — a cég részéről *ötezer* koronát küldött a Toldy Ferenc-utcai otthon részére, a kifogástalan hazafias irányban müködő *kalazantinus* atyáknak.

Értékes képviselője a budai zeneéletnek *Farkas* Nándor, az óbudai róm. kath. templom kiváló karnagya. Legutóbb márc. 18-án ünnepelték a zenemüvészeti főiskolán abból az alkalomból, hogy a Budapesti Lyra Dalkör pályázatán a tizezer koronás első dijat megnyerte s ezt a müvét ugyanakkor a zsufolásig telt terem közönsége nagy tetszéssel hallgatta. A kiváló zeneszerző eddig már több izben mutatta be értékes tehetségét, mert gyors egymásutánban megnyerte a Budapesti Polgári Dalkör első diját, Kassán hat dij közül ötöt, melyek közül három első dij volt; ő volt a diósgyőri zeneverseny győztese és a gázgyári Dal és Önképzőkör első diját is ő nyerte el, amivel bebizonyitotta, hogy méltó ellenfele a legelsőrangu zeneszerzőinknek.

A magyar vulkánokról tartotta meg nagy tudással és a beszéd müvészetének készségével előadást a Budapesti Iparos és Kereskedő Ifjak Közmüvelődési Egyesületében vasárnap, e hó 24-én. Lasz Samu dr. a kiváló tudós és iró. Bemutatta a Dunántul—Balaton—felvidék harmadkori tűzhányóit, a hires harang-hegyeket: Badacsony, Szentgyörgy, továbbá a Somló és Ságh-hegyeket és ismertette a többi magyarországi ugyancsak harmadkori vulkánokat. A középmagyarországi vulkánkoszoruban: a velencei és visegrádi csoportot, a szépséges Mátrát és az Eperjes-tokaji hegységet, a keletmagyarországi vulkánkoszoruban pedig a Vihorlát-Gutint a Trojaga és Radnai Alpok vulkáni kitöréseit. Kiméletlenül ostorozva a csunya haszonlesést, utilitarizmust, mely hazai természeti ritkaságaink elpusztitásával (a Ságh, Szentgyörgy és a Somló páratlan bazaltoszlopainak letarolásával) szünetlenül folytatja letaroló munkáját.

Botrányok színhelye volt márc. 18-án az Óbuda Határ-utcai sportpálya a football-biró igazságtalanságai miatt, amikkel lenyomta a III. ker. T. V. E.-nek azóta már Portugáliába kiment szépen fejlődő csapatát. Az első félidő igalmas, de nem hatásos játéka után a II. félidőben a kékfehérek lendületbe jönnek, de a III. kerületiek is kihasználatlanul hagynak egy pár gólhelyzetet, mig a 20. percben Kovásznay egy gólt Plattkó kapujába spiccel. A kiegyenlités után erős MTK-támadás következik s végre a meghosszabbitott félidő 48. percében Molnár a döntő gólt lövi. A mérkőzés után meg akarták verni a birót de a rendőrség ezt megakadályozta. A kitünő óbudai csapat március 25-én a FC Lisabon-nal szemben 3:0 -ra győzött

Lankadatlan szorgalommal hajtják végre a felelősek és felelőtlenek a hétről-hétre ismétlődő áremeléseket. Most legutóbb a sikló viteldiját 20 koronáról 30 koronára emelték. Elfogadták a sikló igazgatóságának azt a javaslatát is, hogy az éjjeli járatokat megszünteti, de félórával meghosszabbitja a menetidőt, ugyhogy ezentul tizenegy óráig jár a sikló a rendes nappali menetdijjal. — A fogaskerekü tarifáját a főváros közlekedési bizottsága 80 százalékkal is fölemelte.— Az egyetlen olcsóság eddig tényleg csak a helyi hajózás volt, amelyet azonban a nagy ráfizetés miatt kénytelenek emelni. A Folyam és Tengerhajós R.-T. a margitszigeti helyijáratok viteldijának felemelését kéri a tavalyi 8 koronáról 40 koronára. A negyven koronás viteldij a Boráros-tértől a Margitszigetig szól. Langsch József dr., a MFRT. igazgatója kifejtette, hogy a vállalat már eddig is sok millió koronát fizetett rá ezen helyi közlekedésre, tekintettel azonban a szegényebb közönségre, a Margitszigetre való viteldijat most is alacsonyabban állapitotta meg a villamosjegy áránál. A bizottság a javaslatot elfogadta és az emeléshez hozzájárult.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: atökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ

Gyász. *Pásztor* Béláné szül. Schossberger Friczi, a Cutis igazgatójának ifju felesége rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 27-én d. u. volt a farkasréti temető halottasházából, nagy gyászoló közönség kisérte. Az elhunytat a Lederer, Gyürky és Schiffer családok gyászolják.

A Csokonai Dalkör óbudai a commun alatt elpusztitott harmonium megjavitásához szükséges költség fedezésére április hó 1-én (Husvétvasárnapján) a III., Kulcsár-utca 1 szám alatti Demokrata Társaskör helyiségében sok mókával és éjféli kabaréval egybekötött husvéti táncünnepélyt rendez. Beléptidij személyenkint 100 K. Felülfizetéseket hálás köszönettel a Budai Naplóban nyugtáz az Elnökség.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. I., Fő-u. Telefon:158—82.

DIVATOS ESTÉLYI RUHÁK: II., Szász Károly-utca 4. szám II. 5.

BUDA Krónika

HUSVÉT ÜNNEPÉN most éppen kétszáz éve 1723. március 28-án óriási tűz dühöngött Budán. A bécsi kapu melletti házban, éppen midőn a Kalvária hegyről a körmenet hazaérkezett, tűz támadt, amit a heves északi szél délnek hajtott. Néhány perc alatt az egész Vár lángban állott: a Mátyás templom harangjai is mind elolvadtak. A fehérvári kapu melletti lőportár több ezer mázsányi készlete a légbe robbant. Erre majdnem minden ház összedőlt a Várban. A Mátyás templom boltive bezuzodott, a karzatot az orgonával és zeneszerekkel porrá morzsolta és a lángoknak a templom belsejébe is szabad utat nyitott. A jezsuita páterek nagy önfeláldozással mentettek; egyikük: Joanics György a papnevelő igazgatója a lángok martaléka lett. Ugyanakkor leégett a kollegium, a pap és fiunevelő és ezzel elpusztult a jezsuiták várbeli fekvőségének a fele.

A TESTVÉRVÁROSOK fejlesztése érdekében legtöbbet tett József kir. herceg, kit 1796. november 12-én Magyarország nádorispánjává választottak meg. Őt nevezhetjük a modern Budapest alapitójának, mert 50 éven át nagy sikerrel buzgólkodott Buda és Pest ujjáalakitásának érdekében. Ő volt az, ki Buda és Pest terv nélkül való épitésének véget vetendő, a két város szabályozása érdekében szépitési bizottmányt alakitott (1808) s magát ennek elnökévé választatta. A szépitési bizottmányt József nádor mind a városi tanács, mind a felsőbb kormányszék befolyásától

Kereseti- és forgalmi adók nyilvántartását, üzleti könyvek felfektetését, revisióját, vagy vezetését olcsón vállalja mérlegképes
KÖNYVELŐ.
Meghivást kér **Löb Ernő** II. Donáti-u. 53. I. 5.

ALKALMAZÁST kap irodában *polgári iskolát* végzett ügyes fiu. Irásbeli ajánlatok e lap kiadójába I., Bors-utca 24. I. 2.

A régi jóhirü
Philadelphia kávéház
I., Alagut utca 5. Pompásan átalakitva, ujjáépitve és berendezve
ismét megnyilt!
Régi vendégeit, pártfogóit és Buda egész polgárságát tisztelettel meghivja
Szabó Sámuel kávés.

mentté teendö, független királyi hivatallá emelte s hogy az a reá váró nagy feladatokat teljesithesse, létrehozta a szépitő alapot s a telekkönyvben a bizottság nevére bekebelezte a város területén elszórva feküdt s a város tulajdonát képező üres háztelkeket, melyeket eladván, a befolyt vételárakat a város szépitésére forditotta. A felejthetetlen emlékü nádorispán Pest fejlődésének érdekében lebontatta a város kapuit is s a várfal hosszában fekvő telkeket utcanégyszögekre, terekre és háztelkekre osztotta be. Neki köszönhető az is, hogy a hajóhivatal- és a kincstár tulajdonát képező só- és dohányraktári épületek nagy területei szintén szabaddá váltak. A sürübben beépitett Buda utcáinak rendszeresebb szabályozása csak az 1810-iki nagy tüzvész után volt lehetséges, mely a Rácváros, a Dunapart és a Viziváros egy részét, mintegy 600 házat hamvasztott el. Ennek az emlékét őrzi a Szarvas-téren álló Kerschház, amelynek erkélyén két vastábla felirata szól erről.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Pesti Viktoria gözmalom igazgatósága az április 5-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja a régi részvények névértékének a tartalékalap terhére 500 K-ról 2000 K-ra való felbélyegzését, aminek megtörténte után a tartalékalap 150 millió K lesz, továbbá az alaptőkének 200.000 drb. uj részvény kibocsátásával 600 millió K-ra való felemelését. Minden régi részvényre 2000 K névérték lefizetése mellett április 12-től 26-ig az Angol-osztrák bank pénztáránál 1 uj részvényre gyakorolható az elővételi jog. Egyidejüleg a Viktoria-konszernhez tartozó vidéki gőzmalmok alaptőkéjüket 322 millióról 660 millió K-ra emelik fel.

Magyar Ált. Takarékpénztár R.-T. igazgatósága elnökké megválasztotta Kronberger Lipót udvari tanácsost, alelnökökké G. Uff Morpurgo Edgardot, az Assicurazioni Generali elnőket és Horvát Lipót dr. kormányfőtanácsos, vezérigazgatót.

A Budai általános takarékpénztár rt. közgyülése elhatározta az alaptőkének 35.000 drb. 200 K n. é. uj részvény kibocsátásával 3 millióról 10 millió millió K-ra való fölemelését. Minden 3 régi részvény után a társaság pénztáránál április 4-ig 200 K és 14 K költség lefizetése ellenében 7 uj részvény vehető át.

A Mezőhegyesi Cukoripar R.-T. rendkivüli közgyülése elhatározta 450 millió K-ás alaptőkéjének 300.000 drb. 1500 K n. é. elsőbbségi részvény kibocsátásával 900 millió K-ra való fölemelését. Az összes törzsrészvények a Mezőgazdasági ipar rtg. részvényeseinek ajánltatnak fel.

Az Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt. igazgatósága, elhatározta, hogy az 1923. április 5-ére egybehivandó közgyülésnek az alaptőke felemelését fogja javasolni. A részvények névértékét a tartalékalapból 200 koronáról 500 koronára emelik fel és az ilyen módon 25 millió koronát kitevő részvénytőkét 100.000 darab 500 korona névértékü részvény kibocsátása által 75 millió koronára emelte. 1 régi részvényre 2 uj jut. A lefolyt üzletév osztalékát a tavalyi 20 korona helyett, 10 koronában állapitják meg.

A Magyar Erdőbirtokosok Faértékesitő R.-T. 1922 évi mérlegét 30 millió K alaptőke mellett 4,254.580 K tiszta nyereséggel zárta le, az előző évi 569.311 K-val szemben. A társaság április 5-re egybehivott közgyülése az alaptőke felemelését fogja elhatározni.

A Wörner J. és Társa Gépgyár R.-T. március 10-ikén tartott közgyülése a kimutatott 5,822,236 K nyereségből az 1922. évi osztalékot a 3. számu szelvény beváltása ellenében 30 K-ban állapitotta meg.

Az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Részvénytársaság multhó 15-én megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta az alaptőkének 50000 darab 200 K névértékü uj részvény kibocsátásával 42,000.000 K-ról 52,000.000 K-ra való felemelését.

A Beocsini cementgyári unió rt. rendkivüli közgyülése elhatározta 20 millió K alaptőkéjének 25.000 drb. 1000 K n. é. uj, 1923 évre osztalékjogosult részvény kibocsátásával az 50.000 drb. régi, 400 K n. é. részvény névértékének 1000 K-ra való emelése utján 75 millió K-ra való felemelését.

Agromercantil Kereskekelmi R.-T. cég alatt Budapesten (V., Nádor-u. 7.) 5·5 millió K alaptőkével (5000 drb. 1000 K n. é. részvény) uj vállalat alakult. Az igazgatóság tagjai: Erős Jenő. dr. Kaldrovits Géza. Kollár Nándor, Luzic Adolf, Moys Miklós és Szegő István.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

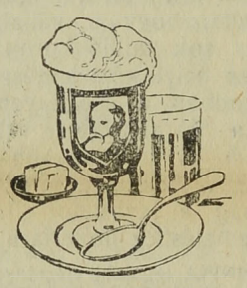

habbal, árkülönbség nélkül.

oOo

Elsőrendü a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

Férfi öltönyök
mérték után készülnek
4000 koronáért
uri szabóságnál, II, Ostrom-u. 31. sz., felem. 8., ahol mindennemü forditások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

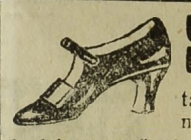

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett
JAVITÁSOKRA.

Margit-szalon francia és angol női ruha magánvarrónő.
Szász Károly-u. 4. II., 5. Modelkosztüm.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
CIGÁNY ZENE.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2.
GÖDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpelti-ut 15 sz.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

VILLANY szerelést
uj berendezéseket és javitásokat
pontosan és legjobban készit, raktáron tart mindennemü szakmába való cikkeket és csillárokat.
GAÁL IMRE, I., Krisztina-krt 155.
Tel. 162 24

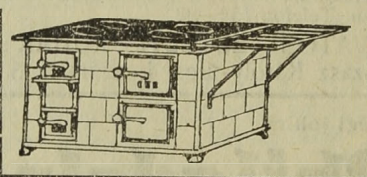

VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Bieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz**
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59, —

Ezer koronát
kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet: Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

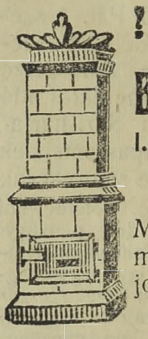

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Orszagos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és müszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó

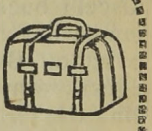

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

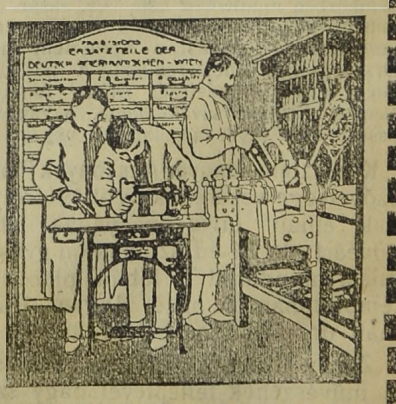

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 776. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 200, szöveg között 400 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. április 8-án.

Látnia kell

minden budai polgárnak, hogy mi történik körülötte. Tisztán kell látnia azt a harcot, amit itt vivnak egymással az öntudatos munka és az egyéni önzés. Látnia kell, hogy amit keservesen fölépit az egyik, nappal, azt lerontja a másik, éjjel. Az egyik keresi az utat, a módot, mely polgártársai boldogulásához vezet, belső békét és egységet teremt, — a másik bonyodalmakat támaszt, hogy önző céljait elérhesse. Az egyik oldalon szakadatlan munka folyik, — a másik oldal pedig politizál, s a politizálás ma nem a nemzet javát keresi, nem a polgárság nagy érdekeit ápolja, hanem csak a saját önző, egyéni érdekeinek áldoz.

A józan polgárság tudja, érzi, hogy a mai nehéz idők nem alkalmasak a politikai játékra. Nekünk ma csak egyetlen egy politikai tételünk van: a fegyelmezett politikai összetartás. Az ország kormányzását jól-rosszul elintézi a kormány. Akik erre a hatalomra törekszenek, azok sem csinálják majd jobban, mert ha jobban tudnák csinálni, akkor már régen megmondották volna, hogy miképen gondolják. Az ország nagy többsége megnyugszik abban, kogy a mai viszonyok között jobban, mint a mostani kormány — egyik sem csinálná. Az emberek nem látják azokat az uj nagyságokat, akiknek egyénisége jobb jövőt igérne. Azt, hogy sokan szeretnének beleülni a kormányhatalom bársonyszékébe, — azt tudja mindenki, de hogy ki volna az, aki jobban intézné az ország sorsát, azt nem sejti senki.

Azokkal az urakkal, akik előtt egyetlen célként a kormányrajutás lebeg, akik lehetetlenné teszik a békés kifejlődést, a termelő munka fokozását, a romhalmazba dőlt állam lassu kiépitését, — azokkal az urakkal nekünk Budán tisztában kell lennünk.

Nekünk itt minden erőnkkel, minden törekvésünkkel azok mellé kell állani, akik saját egyéniségüket alárendelik a nemzet és a polgárság érdekeinek. Akikben meg van mindentehetség, hogy kormányrajutá uk esetén irányitani tudnák becsületes tudással az ország sorsát, de akik ma szivesen közkatonák, szivesen adják tudásukat és képességeiket, hogy segitsék a nemzetet, minden ellenszolgáltatás nélkül.

Budai közéletünknek e szembenálló két csoportja közül nekünk az a rokonszenves, mely küzd a polgárság egyesitése, a kultura fejlesztése, a gazdasági viszonyok megjavitásáért, mely elsősorban a nemzet és a polgárság érdekeit szolgálja. Ez a polgárság a maga egyszerü eszközeivel igyekszik kimutatni a maga hálás elismerését. Szinte megható volt most, amikor a Krisztinaváros két kaszinója egyesült, hogy a polgári frontot erősitve, mily imponáló módon nyilatkozott meg a polgárság ösztönszerü elismerése abban, hogy a fuzió megteremtőjét, dr. Ripka Ferencet egyhangulag emelte az elnöki székbe. Benne ünnepelte a polgári erényeket: — az ernyedetlen munkát, a lankadatlan szorgalmat és a keresztény erkölcsöt. S ha e tábor vezérei más és más párthoz tartoznak is, a hazaszeretetben, a polgári erkölcsben egymás mellett állanak. Uj veszedelem esetén kész vezérkart alkotnak. Az igazságügyet jobb kezekbe mint Platthy Györgyébe letenni alig lehetne, — a gazdaság és kereskedelem terén képzettebb, öntudatosabb vezért Becsey Antalnál nem igen találna a nemzet, mintahogy benne találta meg exponensét az óvatos amerikai tőke, nagy szociális érzéke révén Ripka Ferenc volna leghivatott abbanépjóléti intézmények vezetésére és kiépitésére — s a pénzügyek kipróbált vivője és megoldója Exner Kornél, akit a külföld már ma is kitüntetett bizalmával és szavára milliárdok termékenyitenék meg sivár közgazdasági életünket. De a hatalomért ezek nem tülekednek. A maguk nagy munkaköréből nem is kivánkoznak ki. Ott ahol ők állanak, ma is az elsők. Nem a politikai szereplésük irányitotta feléjük a polgárság figyelmét, hanem az a közhasznu tevékenység, mely önzetlenül szolgálja az ország, de első sorban Buda polgárságának érdekeit.

Választásokra készül az ország fővárosa és fontosnak véljük, hogy a budai polgárság mindazt, ami körülötte történik tisztán lássa.

Mert, hogy sok port hintenek a mi szemünkbe.

A feltámadás magasztos ünnepét, a szent örvendezésnek Allelujás körmeneteit a régi, kedves, megszokott kereteknél is fényesebben tartották meg idén az összes budai plébánia templomokban. A nagyhét komor gyásza, a virágokkal pazarul feldiszitett szent sir látogatása után (a legszebbek egyike a Szent Alajos árvaház kicsiny kápolnájában volt) az ájtatos nagy tömegek a gyönyörü tavaszi napban a lelkes öröm áhitatos megnyilvánitásával siettek a feltámadt Krisztus imádására. A fájdalmas szomoruságot felváltotta az igazi Remény örök szimboluma. Jóleső örömmel jegyezzük fel, hogy valláskülönbség nélkül voltak a körmenetek utvonalain levő ablakok kivilágitva és az emberek sorfala néhol öt-hatszoros volt. Husvét mindkét ünnepén gyönyörü zenés nagymisék ébresztettek áhitatot a zsufolásig telt templomokban.

Pekár Gyula, a Petőfi Társaság elnöke és a *Hollós Mátyás Társaság* egyik diszelnöke végleg Budára költözik, mert — ahogy máshelyen közöljük — a várbeli Kard-utcában házat szerzett és oda teszi át lakását. Erős harcost nyer benne Buda, aki most is nagy szeretettel van e városrész iránt, ahol a poéta lelket megihletik a hagyományok és a jelen becsületes egyszerüsége. A Hollós Mátyás Társaság is készül erős szálakkal füzni magához közéletünk e jelesét.

A Szarvastéri Könyvtár ügyében ismét erősen sikra szálltak e budai kulturális érdekért *Platthy* György dr. és *Jonavick* Pál, akik a pénzügyi bizottság ülésén csak ugy szava ták meg a 7 állás megszervezését, ha a szarvastéri fiók-könyvtár tervét a város végrehajtja. A Tabánban és ennek egész környékén könyvtár nincs, pedig itt is szükség van egy fiókkönyvtár felállitására. Az elhelyezés kérdése sem ütközik nehézségbe, mert a szarvastéri épületben volna alkalmas hely. Dr. Platthy György szerint ide is volt tervezve az egyik fiókkönyvtár, már fel is mérték az illető helyiséget, sőt az állványok méreteit is megállapitották; hogy mégis hogyan került az ide tervezett könyvtár a III. kerületbe, az ma is talány. A könyvtári bizottság az utolsó pillanatban döntött másképp. Maga részéről ugyan nem sajnálja Óbudától sem a könyvtárt, de kéri a tanácsot, intézkedjék mielőbb, hogy a Szarvastér környékén fiókkönyvtár felállittassék.

Aranykönyvet nyitott a szenvedő szegény anyák és gyermekek segélyző alapjának megteremtésére Haypál Benő, a budai reformátusok szeretett lelkésze. A meleg szivre való mozgalom a hivők segitségével már széles körben terjed. Adományokat a lelkészi hivatalhoz II. Szilágyi Dezső tér 3. alá lehet küldeni és mi szivesen nyugtázzuk a nyilvánosság előtt.

A Hollós Mátyás Társaság a multban tartott választmányi ülésén foglalkozott *Buda — fürdőváros* ügyével és elhatározta, hogy az ez ügyben rendezett értekezletek becses anyagát népszerüen feldolgozza és közrebocsátja, ha az illetékes tényezők anyagi hozzájárulását meg tudja szerezni. — *A budai állandó szinház* ügyében husvét után a megválasztott intézőbizottságot összehivja és megoldás elé igyekszik vinni ezt az égető kulturális kérdést. — Választmányi ülése e hó 9-én este 6 órakor lesz a Budai Vigadóban.

Érdekes tételek fellebbentik a fátylat az állami költségvetésben foglalt pikáns dolgokról — irja az *Exner* Kornél dr. kitünő szerkesztésében megjelenő *Adóügyi Szaklap*: — „A békeszerződés végrehajtása 6 milliárdba kerül. A volt monarhia központi intézményei még mindig felszámolnak, s 22 millióba kerülnek. A közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátása 26 és fél milliárdba kerül. Az antántbizottságokra 850 milliót kell költenünk. A prágai követségi épület 97 millióba, a belgrádi 80 millióba kerül, és a párisi követségi épület részlettörlesztésére 100 milliót kell kizzadniok a magyar adófizetőknek. A bevételekből 9 milliárd esik a vámra, 10 milliárd a dohányra, 10 milliárd a földadóra, 18 milliárd az általános forgalmi adóra, 1 milliárd a fényüzési forgalmi adóra, 19 milliárd a szeszadóra, 4¾ milliárd cukoradóra. A pénzügyi tárca 88 milliárd rendes bevételével szemben 17 milliárd rendes kiadás áll. — Tehát nagyon drágán szedi be a pénz az állam.

A külföldi diplomaták közül csak három székel Budán, akiknek különleges diplomáciai élete csak most bontakozik ki. Valamennyi között rangban a legelső a Szentszék követe: Monsignore *Schioppa* Lőrinc c. érsek. Hivatalát pápai nunciaturának nevezik, mely a Disztéren a Majláth palota mellett, fehér-sárga lobogóval és a pápai cimerrel ékesitett palotában van elhelyezve. A kapuban mosolygós kedvességgel, de mégis komoly méltósággal fogad mindenkit az öreg kapus, aki féligmeddig titkári szolgálatot is teljesit valamikor az öreg József főherceg mellett teljesitett szolgálatot — ő jelenti be a látogatót a kegyelmes urnak. A lépcsőház puha, szép piros szőnyegén felhaladva, gyönyörü fehér márványfalon a Szüz Mária bájos, áhitatra gerjesztő dombormüvü képe látható, amely előtt kicsiny örök lángocska ég. Az előszoba egyszerü berendezésü és az asztalon tömérdek sok a meghivó, diszalbum, iniciálés levél széles Magyarország sok-sok katholikus ünnepéről — olasz nyelven irva. De ha olasz ember olvassa ezeket, nagyon furcsálja ezt a fura nyelvet, amelyet több jószándékkal, mint tehetséggel használnak a beküldők. (Pl. egyik-másikban a nuncius személye nőnemben van aposztrofálva.) Minden ceremónia nélkül lép be innen a látogató a pápai követ dolgozó szobájába, amelyben feltünik az egyszerü és kevés, bár fejedelmi izlésü berendezés. Óriási nagy iróasztal van itten, amelyiken feltünő nagy tintatartó áll. Mellette gyönyörü szimbolikus csoportozatban miniatür ezüst báránykákból kedves és megkapó hatásu nyáj álldogál és nézegeti a főpásztort. Maga a követ megnyerő és kedves modorával, egyszerü, fennhéjazás nélküli közvetlenségével sok szeretetet vivott ki maga iránt. Sok kegyes jótettéért különösen a gyermekek áldják. Legtöbbnyire németül, vagy franciául beszél, de a szive-lelke a magyaroké. Nagyon szeret bennünket és meleg rokonszenvvel osztozik válságos sor-

sunkban, bár többizben hangsulyozta már, hogy Magyarország nem szorulna külföldi koldusfillérekre, ha gazdag emberei teljesitenék szociális kötelességüket. Kiváló és megértő szemlélője a magyar müvészetnek s különösen a magyar népdalokat hallgatja szivesen. Nagyon egyszerü háztartást vezet és ritka alkalomkor van vendégség nála. Magyar titkára a szerviták rendfőnöke, aki háromszor hetenkint megy fel a Várba hivatalos órákat tartani. A nuncius az összekötő kapocs a Szentszék és a független magyar állam között, de az egyházmegyék kormányzati dolgait (anélkül, hogy az egyházmegyék kormányzatába beleszólna) a püspökökkel együtt intézi el. A követ az egyházi hierarchiában, nálunk Magyarországon közvetlenül a hercegprimás után következik.

A szomszédságban van az angol királyi követség. A tárnokutcai kis palota sötét füzöld kapuján csillog a rézkilincs. Bent a nagy, ódon, nyitott udvar hangulata régies, szinte levendulaillatu. Az ember el sem hinné, hogy ez a földszintes, álmatag budai ház a hatalmas brit birodalom követségéoek a hajléka, ahová naponta ezernyi idegesen rezgő telefondróton futnak be a világ politikájának legfrissebb szenzációi. Egyszerüség, pedáns tisztaság mindenütt, fényüzésnek nyoma sincs. *Hohler-Beaumont* követ földszintes, fehérfalu dolgozószobájában, szemközt a fényképekkel telerakott óriási iróasztallal — még télen is nyitva áll az ablak — friss levegő és fölényes nyugalom fuvalma csapja meg a látogató arcát. A brit követ fiatal házas.

A belga királyi követség palotájának most épitik át a Donáti-utcában levő volt Porcia palotát.

Erős hatásu erkölcsmentő és kulturaterjesztő munkát végez az Országos Kath. Nővédő Egyesület védnöksége alatt álló Csalogány-utcai *Leánykör*, mely husvét hétfőjén délután 5 órakor a Budai Kath Körben nagyon gazdagon összeállitott müsoru ünnepélyt rendezett. Beszédet főtisztelendő *Keresztes* Kreszcens és *Kriegs-Au* Emil mondottak. Költemény interpretációkat mutatott be *Viraág* Ilonka előadó művésznő, tudása legjavát adva. Szavaltak szépen sok érzéssel Spek Anna, Bors Irmus, Lovich Ilonka, Trenka Erzsébet, irredenta dalokat énekelt Parlangi Erzsike, ezenkivül bemutatták: *Husvét reggel* cimü szimbolikus képet Donner Viktoria, Scheiring Manczi, Scherer Teréz és Réger Mária, — továbbá a *Vendégjárás* cimű vigjátékot: Tóth Gizella, Weigl Boriska, Zairon Piroska és Aliz, Szabó Erzsébet, Förster Rózsi, Szabó Mária, Haumann Mici és Moser Zsófia közreműködésével. A szereplők és szerzők sok tapsot kaptak, a közönség pompásan mulatott.

Az est egyik kimagasló pontja volt *Balázsné Bolgár* Ilona, az Orsz. Kath. Nővédő Egyesület alelnökének nagyhatásu beszéde a női munkakörök és leánykörök hivatásáról és külön kell kiemelnünk *Frech* Mici monológját. Az ünneplő közönség körében ott láttuk: P. Schrotti Pált, Knapp Nándort, báró Gureczky Alfrédet és családját, a Misszióbizottság tagjait és a budai társaság számos tagját.

Összeférhetetlen városatyákat sorol fel a városházi ellenzék az igazoló választmányhoz beadott ismertetőben, amelyik rámutat arra, hogy a polgármester és három pesti bizottsági tagon kivül Joanovics Pál, Mettelka Frigyes és Szigeti János a Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság felügyelő és végrehajtóbizottságának tagjai s mint ilyenek városatya létükre fizetést huznak a részvénytársaságtól és igy inkompatibilitásuk fönnáll. Az igazoló választmány elnöke Joanovics Pál, akit a bejelentés szintén fölsorol, még nem hivta össze a választmányt a beadvány tárgyalására.

Királyi herceg vevője akadt a Ménesi-ut 33 sz. háznak Frigyes őfensége személyében, aki kilenc millió koronáért vette meg azt Schmiedthauer Lajostól. A legdrágábban kelt el a mult héten a Maros-u. 29 sz. ház, melyért a Maross-utcai bérház r.-t. 26 és fél millió koronát adott a Krompachnr cégnek. A Zugligeti-ut 41. sz. ingatlan Besnyő Béláról 19 millió koronáért ratott át Sebő Bertalanra. Az I. ker. Kard-u. 6 sz. ház Hajós Béláról 14 millió K-ért Pekár Gyulánéra, az Alkotás-utca 17 sz. ház hat és egynegyed millió K-ért Bolnay Józsefről dr. Kún Árpádra, a II. ker. Eszter-utca 14 sz. ház 15 millió K-ért Löbach Károlynéról Babocsay Herman és nejére, a Gellérthegy 13006/5 helyrajzi sz ingatlan hat millió K-ért Barabás Istvánról dr. Staud Jánosnéra, a Katholikus Hölgyek Sajtóegyesületének elnökére, a III. ker. Drugeth-utca 20—22 sz. ingatlan kilenc és egynegyed millió K-ért dr. Zsombory Albertnéról a Műgyapot és vattagyár rt.-ra iratott át.

Csattanós befejezést is nyert az a csúf per, melyet babarczi Schwartzer Ottó báró és ügyvédje *Török* Sándor folytattak éveken át dr. *Komlós* Jenő ellen, aki nyugalommal állta az örökös támadásokat és várta az alkalmat, hogy elégtételt szerezzen magának. Az elsőt a báró bocsánatkérése hozta meg, a másodikat a biróság itélkezése után saját kezüleg szerezte meg Komlós. Egy Török ügyvéd által inditott perben a biróság fölmentette Komlóst, aki ezzel minden ellene szórt vád alól végleg tisztázta magát és jogosult lett arra, hogy lovagias uton is elégtételt szerezzen a sok meghurcoltatásért. A tárgyaló teremből kijövet, oda lépett dr. Török Sándorhoz és azzal a szóval: — „most már önnek is kiadom a honoráriumot!" ugy ütötte arcul az ügyvédet, hogy még a cvikkerje is összetört. Arra a kérdésre pedig, hogy — „reménylem, ezért nem a biróságnál keres elégtételt!" — Török Sándor azzal felelt, hogy panaszra szaladt a törvényszék elnökéhez. Dr. Komlós vezérigazgatónak sokan gratuláltak ehez az elintézéshez.

Prior-választás volt a Kelenföld-Lágymányoson működő „Emericana" kath. diákszövetségben s mint ennek dunántuli szervezete „Valéria" (a régi dunántul római neve.) név alatt megalakult és első priorjává egyhangu lelkesedéssel lapunk munkatársát, *Fábián* Gáspár dr. műépitészt választotta meg.

Meghalt a kedves növér fájdalmas jajszavaitól visszhangos az óbudai Irgalomháza, a gyógyithatatlan betegek menedékhelye. Az áldott, jólelkü irgalmasrendi főnöknő, Ráth Jozefin, aki nyolc évig vezette nagy munkakészséggel az intézményt s ezalatt jóságos ápolója, a szó legnemesebb értelmében kedves nővére volt a betegeknek — akik most kimondhatatlan gyásszal siratják — április 4-én visszaadta nemes lelkét a Mindenhatónak. A háboru alatt a harctéren ápolta a beteg katonákat, ott sulyos beteg lett s ez a betegség most végzett fiatalon, a 42 éves korában lévő apáca főnöknővel, akit megnyerő modoráért mindenki szeretett s most egész Óbuda gyászol mély részvéttel. A temetés ápr. 6-án volt nagy szertartással, melyen egész Óbuda katholikusai résztvettek.

A Barthos-asztal április hó 9-én (hétlőn) este szokásos vacsorára gyül össze a Kodra-féle Zöldfa vendéglő (I., Krisztina-tér 9.) belső helyiségeiben.

Tavaszi disz pompázott a husvéthétfői gellérthegyi bucsun. Fehér és rózsaszin virágok káprázatos fénye ragyogott le a gyümölcsfákról, vidám, lelkes hangulatu, élnivágyó, a fagypont körüli hőmérséklettől kissé didergő nagy embertömeg lepett el minden kts helyet a hagyományos locsolkodási bucsun, mely az idén teljesen szakitott régi jellegzetességeivel: nem esett az eső és nem volt olcsóság. A mézes kalácsosok, jósok, verklik, hajóhinták, céllövők, panorámák és a többi vurtsli szerkezet soha nem képzelt árakon mérték a mulatságot. De igy is nagy keletje volt minden sátor attrakciójának. Szólt a zene mindenfelé és a tabáni kis kocsmák is megtalálták számitásukat. — A Kálváriát is nagyszámu ájtatos közönség látogatta.

Sántit néha a statisztika, mert a multkor hivatalos adatok alapján közöltük, hogy kevesebb az elmebeteg és most a főváros közegészségügyi bizottságának legutóbbi ülésén mégis harmadik segédorvosi uj állás szervezését határozták el az Uj Szent János kórház elmebeteg osztályán. Vagy jó a statisztika és csak az állás betöltése a fontos?

Uj terheket rakott reánk a nyomdászipar terén kétszer egymásután bekövetkezett és a közeljövőben harmadszor várható béremelés és a papirárak rohamos emelkedése. A *Budai Napló*, amelynek nincsenek titkos pénzforrásai, vagy szubvenciói és egyedül a budai közönség szeretetéből él, — kénytelen követni az árak emelkedését és úgy az előfizetést, mint a hirdetés árát 100 százalékkal fölemelni. Mindig csak az utolsó órában határozzuk el magunkat ily kényszeritő lépésekre és kérjük olvasó és hirdető közönségünk szives jóakaró támogatását továbbra is.

A portugál válogatott futbal csapatot megverte, gyönyörü szép játékkal a fényesen szereplő III. Ker. Torna és Vivó Egylet csapata, mely most már útban van hazafelé.

Régi adatok érdekes képét adják Buda jó száz év előtti korának. Igy egy 1777 évi kimutatás szerint a katholikusok 92·9 százalékkal dominéltak a lakosság fölött. Házaspár 6022 volt Budán, a lakósság foglalkozása szerint pap és szerzetes 472, apáca 62, világi tanitó 20. hivatalnok 205, iparos 1984, kereskedő 318, napszámos 6544, szolga férfi 62, cseléd (nő) 840, tanuló (fiu) 996 (leány) 177, idegen fiu tanuló 634, koldus 650, árva gyermek 509 volt, s igy az összlakósság 22.019 lélek.

Akik nem élnek klubéletet szomoruan tapasztalták két hónapon át, hogy mennyire hiányzik nekik a *Philadelphia* kávéház, melyet ezalatt restauráltak, átrendeztek, megujitottak. Az emberek ma csak rövid időre tudnak bekapcsolódni a világváros vérkeringésébe, csak félórákat tudnak szentelni a társaséletnek és a baráti körnek. Az ujság-olvasásra is alig jut idő. Mindezt csak oly helyen lehet lebonyolitani, ahol meg van adva minden lehetőség. Ezt ismerte föl *Szabó* Sámuel és ez az ő nagy érdeme, hogy milliók befektetésével a régi Philadelphia kávéházat tudta fölavatni pompás otthonná azok számára, akik nem a kaszinókban és társaskörökben élnek, mert munkabeosztásuk, üzletük vagy más elfoglaltságuk azt nem engedi meg, és mégis részt kérnek a modern életből. Akkor láttuk, hogy mit jelent a Krisztinavárosnak a *Philadelphia* kávéház, amikor két hónapig nem volt, mert amikor volt, olyan természetesnek találtuk, hogy van. Pedig most még kedvesebb, még szebb, mint régen volt.

Cimet kapnak csak, de azt sem valami hangzatosat azok a fővárosi tisztviselők akiknek a nyomora megmarad. de a polgármester kinevezte őket ideiglenes hivatalnokká: Blaskó Lászlónét, özv. Szabó Istvánnét (II. előljáróság) Csillag Hajnalkát Tobel Lajosnét, Sztrányai Margit, Ilosvay Pált, Szlávik Aladárt (III. előljáróság), Prosz Vitát, Gerster Károlyt (I. előljáróság), Csizmadia Jánost (II. anyakönyvezetőség).

Üzletátadás. *Szántó* Ödönné és társa III., Pacsirtamező-u. 22. sz. a. masséáruüzemét eladta. Követelések márc. 31-ig bejelentendők Zala Károlynál (III., Kolossy-tér 5.)

KÁVÉ UJDONSÁG

"Batthyány kávé"

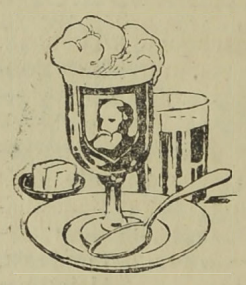

habbal, árkülönbség nélkül.

°O°

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban

II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok

Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

Honvéd illatszertár

MEGNYILT II., Batthyány-u. 13.

Telkes testvérek.

Férfi öltönyök

mérték után készülnek

4000 koronáért

uri szabóságnál, II, Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemü fordítások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

SIESTA SZANATÓRIUM

fizikoterapiás, diétás, diagnosztikai gyógyintézet, klimatikus hely. Röntgen. Nőgyógyintézet bejárók részére is.

BUDAPEST, I. ker., Déli vasut mellett.

Ráth György-utca 5. Telefon: 113—87.

Krónika

A SZINHÁZÉPITÉS keserves kálváriáját járja ma egész Buda és ez juttatja emlékezetünkbe az első magyar Nemzeti Szinház felépitésének nehéz körülményeit, amelybe hajdan döntő, irányitó sulylyal Buda szólott. Az 1835-ik esztendő nyarán a budai játszótársaság deputációt menesztett élén Kántorné, Lendvayné. Megyeri, Szentpéteri, Egressy, Szilágyi, Lendvayval a tekintetes nemes Pestvármegye alispánjához. A derék aktorok, kiknek különben Pestvármegye főpátrónusuk volt, azért jöttek, hogy a játszótársaság nevében a vármegye szubvenciójáról lemondjanak és illő tisztelettel arra kérjék a tekintetes alispán urat, hogy az igy megmaradt összeget a Pestre tervezett magyar nemzeti theátrom felépitésére forditsa. Lemondani a szubvencióról! Ez abban az időben fent, a Várszinházban, egyet jelentett a koplalással. Tudták ezt jól a szinészek is, de a magyar nyelv apostolaihoz méltó buzgalommal a nagy cél érdekében készek voltak minden áldozatra. Földváry Gábor alispán urat mélyen meghatotta a szinészek áldozatkészsége és megigérte nekik, hogy a másnapi nemzetgyülés elé terjeszti a dolgot. (Grassalkovich herceg ekkor már felajánlotta telkét a szinház számára.) Másnap — aug. 26-án — Földváry lelkesen szónokolt a gyülésen: „Nem hiszem — ugymond, — hogy egy is volna e' teremben, ki megszégyeniteni hagyná magát a' szinészek ily nagy lelki ajánlata által és nem igyekeznék azt hasonló ajánlattal ellensulyozni:" — „Nincs, nincs!" kiáltotta lelkesen egy emberként a gyülés. A karzat tombolt, a nők csipkés kendőiket lobogtatták . . . S a kézről-kézre járó aláirási iven, melyet elsősorban maga az alispán irt alá, hamarosan szép összeg gyült egybe.

VÉN BUDAVÁR ifjuhodik — irja Ágai Adolf 1907-ben kedves visszaemlékezésben, melyben Buda és Pest utolsó hatvanöt esztendejét tárgyalja. Mennyi már az uj ház s mindnyája modern. Itt-ott van csak egy ódon palota mélységes kapuszinnel, inkább már alaguttal és a hasukat kidüllesztő ablakrostélyokon muskátlis cserepek diszével. A királyi fénylak felé haladáskor megcsapja az embert az előkelőség illata. Valami láthatatlan felsőbbségnek bűvös hatását érezzük, melyet a sűrű forgalomtól zajos bécsi Burgban nem találni. Pedig ezt századok értékes patinája vonja be, mig a budai várpalota környékén ami ódonos volt, elpusztitotta az uj kor. A Szt. Györgytéren tul lejtőbe hanyatlik a terep. Pedig emeletes Budához ugy illenék, hogy a király házához fölfelé haladjon az ember. A várpalota udvara azonban jóval mélyebb ennél a térnél. Az innenső sarok-pavillon hasonlatos az olyan emberhez, aki a válla közé kapta a fejét. Hogy a vonal, melyben a pompásan tagozott királyi lak részei sorakoznak, ki ne zökkenjen a szintből, nem volt szabad magasabbra nyujtani sem falat, sem tetőt. Az arányok összezendítését, a vonalak egybehangzását kereső épitőmester fog itt tenni róla, hogy ez a fonákság ennyibe ne maradjon. A menedékes teret le kell ásnia. Az ide szánt Erzsébet-emlék is hasznát látná ezen aesthetikai talaj-javitásnak. Hogy fennállásának első évezerét ünnepelé ez ország és nemzet 1896-ban: császári vendégének a mi királyunk három szobánál többet nem birt juttatni. Szüken voltak odafenn. Királyi hercegasszonyok és hercegek a második emeletre szórultak, a sok-sok kisérő hölgyekről és csatlós urakról nem is szólván, akiket az udvari marsál csak nagy kinnal birt elszállásolni. Hét esztendőbe se tellett s mekkora változás! Négy akkorára bővült a magyar király palotája s megnövekedett nem csupán bőségben, de ékességben is. Honi művészek alkotásai, magyar iparosoknak remekbe készült munkái kivül és belül vonták páratlan diszbe. Ez idő szerint a mi királyunk akár két uralkodó barátját fogadhatná egyszerre minden cselédestül. A várhegy oldalán a gazdag természetet pazarrá növelte a kertészet tudománya és izlése. Nem is oly régen volt, hogy királyasszony kertje itt is kivirult hajnalra. Körülötte fehér rózsa és piros. De nyomában nem jár se szőke lány, se barna. Hiszen a fekete fátyoltól, melyet a bánat szőtt körülötte, meg se látszottak volna. — Régen volt, talán igaz sem volt.

Kizárták az óbudai textil gyárak munkásaikat, mert a Goldberger-gyári munkások a gyárigazgatóság által adott 10 százalékos munkabéremelést nem fogadták el és ennek következtében otthagyták a munkát. A részleges kizárást az összes kartonnyomó gyárak végrehajtották és ezzel 1300 ember vált kenyértelenné. Az egyezkedési tárgyalás április 5-én indult meg.

Viharok keltek Gaál Endre tabáni gyógyszertárának az Oktogon-térre való telepitése körül. Az Okleveles Gyógyszerészek Országos Egyesülete, a Budapesti Gyógyszerészek Egyesülete és Testülete, a Gyógyszerészi Közlöny mind tiltakozik az ellen, hogy a 130 év óta fennálló és működö gyógyszertárat elhelyeztesse a jelenlegi tulajdonos Pestre és ezzel — bár az illető gazdag ember, van földbirtoka, Bpesten háza, több értékes lapvállalata, reáljogu patikája stb., mégis 60 millióval értékesebbé tegye a népjóléti miniszter segitségével. A támadók ezt a sikert Gaál Endre nemzetgyülési képviselői mivoltjának tulajdonitják, mig Vass miniszter kijelentése szerint Gaál Endre nem tudott megélni a patikájában, kérte a patikája áthelyezését egy másik helyre és ő az engedélyt megadta, minden ilyen esetben kiszokta adni a kérvényeket véleményezés végett, amelyek egyhanguan javasolták, a kérelem teljesitését. Ha csak egy elienkező vélemény lett volna az aktákon, föltétlenül gondolkodóba esett volna a dolog fölött, igy azonban természetesen magadta az engedélyt . . .

Életmentő gyógyhely a Weisz Manfréd-féle Budakeszi alapitványi szanatórium, mely most öt évi időtartamra a budapesti „Szegénysorsu Tüdőbeteg Szanatórium Egyesületének" kezelésébe került. A szanatórium gyermekosztályán 36 ágy állandóan a m. kir. honvédség havidijasai és továbbszolgáló altisztjei gyermekei számára van fenntartva, akik teljesen ingyenes gyógykezelésben és ellátásban részesülnek.

Köztudattá vált már, hogy a legjobb kávé a „Batthyányi kávé", a mi a *Batthyány-kávéház* speciálitása és a ki békebeli jó kávét akar reggelizni vagy uzsonnálni, az nem sajnálja a fáradtságot és egy kis kerülővel a budai vásárcsarnok felé veszi utját. Csendes, úri helyiség most ez a kávéház, sok ujsággal és nagyon kedves kilátással. Az előtte lévő tér is csendes, hangulatos hely, ahová barátságos élénkséget hoz a vásárcsarnokot látogató közönség jövése, menése. Esténkint pedig a legjobb muzsika itt szól.

Leszorul az első osztályu footballbajnokságról a két utolsónak helyezett budai csapat: a MAC és a MAFC, de helyükre a második osztályu bajnokság éléről ugyancsak a budai 33 FC kerül. Ez a kitünő csapat 18-án az Ékszerészekkel játszott és győzelmét a második félidőben bebiztositotta Ujvári és Vanicsek góljaival. 3:0 arányu győzelmével a bajnokság élere jutott és igy 32 pontja van.

Függő kérdések. Nem kényelmetlen albérlő az óbudai Demokrata Körnek a Természetbarátok Turistaegyesülete, mely mint a kommün csökevénye ragadt ott a *polgári* szálláson s ebben mint budai csoport (III. Kulcsár-utca 1., Demokrata Kör) e hó 5-én, este Rácz Gyula elvtárs, (keserü emlékeztető ez a szó a Kun-Számuelli-időre) ismeretterjesztő vetitettképes természettudományos előadást tartott. Ezt megelőzőleg ápr. 4-én a IV. pártszervezetben: Margit-körut 89, Koch-vendéglőben: dr. Kiss Jenő, a demokratakör egyik elnöke: a Társadalmi osztályokról értekezett. Ezek alapján, melyik alapon, ki is alapszik tulajdonképen?

Milyen kárpótlást kap és kitől Kepes Árminné: Steiner Regina óbudai kisded óvónő, akit 28 évi munkája után a „dajkája" (az ovodában altiszti szolgálatot teljesitő gondozónő) alaptalanul feljelentett s akit most — a főváros akadékoskodása dacára a — kultuszminiszter rehabilitált. Ki fog szót emelni e parányi igazságtalanság ellen?

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

Nász. Vizkeleti *Ferenczy* Ilonkát (Buda) II. Kapás-u. 13.) eljegyezte e hó elején *Baráth* József (Nápoly).

Dr. *Kmetty* Károly a Bpesti Pázmány Péter tudomány egyetem neves tanárának *Ilonka* leányát eljegyezte *Baitrok* László, a Budán közismert dr. *Baitrok* József fogorvos fia.

Buda környéke helységeinek elnevezésében félreismerhetetlenül magyar eredetü. A török hajdan tövig pusztitotta ki ezeket a falvakat; a bevándorolt német s az itt maradt rác feltámasztotta őket hamvaikból, megtartván az ősi elnevezést. Tizenöt évvel ezelőtt az erdélyi szászok és a bánsági németek csunya felbujtás után német „téritési" és „keresztelési" mozgalmat inditottak Brassó, Szeben stb. német nevéért. Ugyanakkor a mi „svábjainkat" is izgatók környékezték, hogy követeljék ami még sohasem volt: Hidegkut legyen Keltenbrun; Vörösvár Rothburg; Őrs Gib-Acht: Solymár Felkenhein stb. Tréfának illene be, ha keserü való nem lenne, hogy ebben az időben egy budakeszi sváb asszony azt vitatta, hogy az ő falujok (Buda-keszi) tulajdonképen Butter-Käs nevet viseli, mivel innen hozzák be ők a vajat és turót a városba. Vajjon a ma vajnak és turónak csufolt vizes, tésztás, hamisitott kotyvalék után mi lenne az igazi német neve e derék falunak: Svindldorf, Wasserteig, Butterfrász-Käs — esetleg schmarn stb. vagy más efféle.

Az iparosok aggkori ellátásának kérdését vetették fel most ujból a szegedi kézmüiparosok s ahogy az „Iparos Hirlap"-ban olvassuk, körlevélben keresték meg az ország összes ipartestületeit, hogy az eszmét megvalósitsák. Egy évtizeddel ezelőtt a Budai *II. kerületi Iparoskör* lépett az ország iparosai elé ezzel a tervezettel és akkor sokan kezdtek el vele foglalkozni. A kérdés előkészitése a *Budai Napló* hasábjain folyt le és e lap szerkesztője több vidéki város ipartestületeiben tartott erről előadást. Fejlődött is a terv, de Thék Endre halála és a háboru kitörése eltemette, hogy most ez év husvétjén ismét föltámadjon. A most elszórt mag Budán már megmüvelt talajba hull.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: atökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ Schramlzene, Bemnél II., Margit-körut 54.

A megélhetés válságának ellensulyozására már mindenféle bizottságot állitottak fel — eredménytelenül. Legutóbb a Ker. Községi Párt kezdeményezéséből a már nem emberi életstandard alapján vergődő fővárosi tanitók érdekében alakult meg kerületenkint egy-egy bizottság, mely a főváros közoktatásügyi bizottságában is helyet foglaló két városatyából, az iskola igazgatókból és minden testület egy-egy tagjából áll. Ezzel a főváros közönsége és a legrosszabbul dijazott fővárosi alkalmazottak: a tanitók között állandó kontaktus jön létre, mely remélhetőleg az anyagi érdekek biztositásán kivül a főváros egész tanügyére jó hatással lesz. Az I. és II. kerületben ebben az irányban a szervezési munkálatok folynak, mig a III. kerületben a megalakulás végbe is ment és Mohr Henrik, Kontra Aladár főv. bizottsági tagok, Csányi József, Ekamp Nándor. Hrivnyák János, Martin Gyula iskola igazgatók részvételével szükebb bizottság alakult, mely az anyagi kivánságokat dolgozza ki és terjeszti a főv. törvényhatósága elé. Értesülésünk szerint ki fogják fejteni, hogy a buza és a zsir már az aranyparitás fölött van, azonban a tanitó, akinek békében 216 korona havi fizetése volt ma (a 13500 K-át átszámitva) csak 10 koronát kap. Kérik, hogy minden kedvezményt vonjanak el, de állitsák fel itt is az aranyparitást, vagy ha ez nem lehetséges, ugy tartsák fenn a kedvezményeket és adják a békebeli aranykoronánknak egy negyed részét.

Leányok Petőfi-ünnepe készül Óbudán, ahol *Tóth* Ferenc igazgató az ifjusági leányegyesülettel, a tanulóutcai háztart. iskolával és a *Dalkoszoru-Dalfüzér* dalárdával e hó 22-én d. e. 11 órakor a Kisfaludy szinházban nagyszabásu matinét rendez.

A Kék róka kerül előadásra a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közm. Egyesületében e hó 8-án, — 15-én pedig az *Ezüstsirály* cimü nagy operett. Az előadások pontban este 6 órakor kezdődnek a Városmajor-utca 50. sz. a. iskola termében. (Bejárat a Temes-utcai kis kapun.)

Uj lakások Budán. Értesülésünk szerint a *Nova* RT. cimen átalakult régi Közuti Vasut R. Társaság, nagyarányu épitkezésekre határozta el magát. Budán számos bérháza van, igy a Száz Károly utca teljes egészében és felerészben az Erődutca az ő tulajdona, most *Becsey*

Antalnak 3 év előtt felvetett eszméje alapján elhatározta, hogy e házakra ujabb emeleteket épit. Az uj emeletek ráépitése által a Nova Rt. többszáz kiadható lakással fog rendelkezni, amelyek lakásbére a lakásrendelet rendelkezése szerint nem esik korlátozás alá, hanem szabad egyezkedés tárgyát képezi.

Járdafoglalás cimén a főváros nagyobb összeget vett be eddig is minden évben. Most ezt az összeget a törvényhatóság közgyülése felemelte és a különféle forgalmasabb helyek szerinti kategóriákba osztotta. Ez a csoportositás egy négyszögméterre szóló árával a következő: I. kerületben a Roham-utca páratlan számu oldala (Krisztina-körut és Pauler-utca között) 1000 korona, Roham-utca páros számu oldala (Krisztina-körut es Pauler-utca között) 600 korona, Krisztina-tér, Gellért-tér, Mészáros-utca (a Krisztina-tér és Koronaőr-utca között), továbbá a Krisztina-körut, az Alagut-utca és Roham-utca között 350 korona, Alagut-utca, Pauler-utca, Attila-utca, Várkert-rakpart, Horthy Miklós-ut (Gellért-tér és Fehérvári-ut között), Döbrentei-tér, Döbrente-utca, Egyház-tér, Hadnagy-utca, Szarvas-tér, Virágh Benedek-utca, Fehersas-utca, Krisztina-körut 300 korona, a vár egész területe a bástyafalon belül és a Svábhegyi fogaskerekü vasut svábhegyi állomásának közvetlen környéke 240 korona, Fehérvári-ut, Horthy Miklós-ut a Fehérvári-uttól kifelé, Budafoki-ut 200 korona, egyebütt 120 korona. II. kerületben a Clark Ádám-tér, Óbudai-rakpart, a Margit-hid közvetlen környéke, Baró Lipthay-utca, Várkert-rakpart, Ybl Miklós-tér, Apor-utca, Pálffy-tér, Markovics Iván-utca, Fő-utca, Lánchid-utca és Krisztina-körut, valamint az ezekből kiágazó utvonalakon, ha az üzlet az előbbi utcákon, utakon és tereken homlokzattal bir 300 korona, Zsigmond-utca, Margit-körut, Margit-rakpart és Széna-tér, valamint az ezekből kiágazó utvonalakon, ha az üzlet az előbbi utcákban, utakon és tereken homlokzattal bir 240 korona, egyebütt 200 kor. III. kerületben a belterületeken: 160.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. I., Fő-u. Telefon:158—82.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

Két tönkrement budai pénzintézetről jön hir. A rosz emlékü *III. ker. takarékpénztár* kényszerfelszámolás alatt 1922. évi mérlege dr. Babochay Sándor hitelezőbizottsági elnöknél (IV., Ferdinánd bolgár király-ut 8.) 15 napon belül megtekinthető és észrevételek ott irásban megtehetők. Ugyanigy a *Budai iparbank* rt. kényszerfelszámolás alatt 1922 évi mérlege a hitelezőbizottság elnökénél (V., Dorottya-utca 4.) 15 napon belül megtekinthető. — Sok könny és keserüség füződik e két pénzintézet bukásához.

Alakuló közgyülését tartja e hó 8-án d. u. 3 órakor a Szt. Gellért szállóban a „Hlavacs és társai óra, értékpapir és kereskedelmi r. t.“, mely a Budán előnyösen ismert *Hlavacs* céget veszi át.

Első m. mezőgazdasági gépgyár r.-t. rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének 7.5 millióról 112.5 millió K-ra való fölemelését olykép, hogy a régi 37.500 drb. 200 K n. é. részvény névértékét felbélyegzés utján 1000 K-ra emelik fel és 75.000 drb uj, 1000 K n. é. reszvényt bocsátanak ki 1:2 arányban 4000 K kibocsátási árfolyamon.

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága közli, hogy a mult hónap 27-én megtartott közgyülése az elmult évre 80 korona osztalék kifizetését határozta el, a tavalyi 40 koronával szemben.

Az Általános villanyszerelési vállalat r.-t. 1922. évi mérlegében 1.5 millió K alaptőke mellett 19.407 K tiszta nyereséget mutat ki, szemben az előző évi 8609 K-val.

A Budapesti bank rt. március 24-én tartott közgyülése elhatározta az alaptőkének 25 millióról 50 millió K-ra való felemelését és az igazgatóságát Colloredo-Mansfeld József herceg és szobi Luczenbacher Pál megválasztásával egészitette ki. A 125.000 drb. 200 K n. é. uj részvényre a régi részvényeseknek 1:1 arányban 400 K árfolyamon április 9-ig elővétel joguk van.

A Hungária Országos Magyar Tejgazdasági R.-T. (a Nemzetközi kiviteli és behozatali rt. érdekeltsége) 1922. évi mérlegét 30 millió K alaptőke mellett 2,955.840 K tiszta nyereséggel zárta le. A társaság április 5-re egybehivott közgyülése az alaptőkének 45 millió K-ra való felemelését fogja elhatározni.

Az Oceán magyar konzervgyár és kereskedelmi rt. (a Mercur váltóüzleti rt. érdekeltsége) az április 4-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 80 millió K alaptőkének 120 millió K-ra való felemelését fogja javasolni. Az uj részvényeket 2:1 arányban 2000 K körüli árban fogják a régi részvényeseknek felajánlani.

A Magyar-Olasz Bank igazgatósága szombati ülésében megállapitotta az 1922. üzletév mérlegét. Az előző évben kimutatott 43,620.284 korona nyereséggel szemben az 1922. üzletév 94,849.106 korona tiszta nyereséggel zárul. A folyó hó 24-re egybehivott közgyülésen az igazgatóság javasolni fogja, hogy részvényenkint 35 korona = 17.5% (1921-ben 17 korona = 8.5%) osztalék fizettessék.

A Magyar Agrár és Járadékbank rt. mérlege 11,575.330 korona tiszta nyereséggel zárul. A folyó hó 24-én tartandó közgyülésen 30 korona (7.5 százalék) osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Magyar-Amerikai Faipar rt. alaptőkéjét 9 millió K-ról 15 millió K-ra emeli. Az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel 3:2 arányban 1000 K árfolyamon. Joggyakorlás a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzletnél április 11—12-ig.

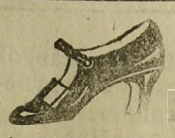
Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Bem apóhoz
cimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
CIGÁNY ZENE.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2
GÓDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt **BUDAPEST,** V., Deák Ferenc-u 6.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpelét-ut 15 sz.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse: **MRAVINACZ JÁNOS** cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

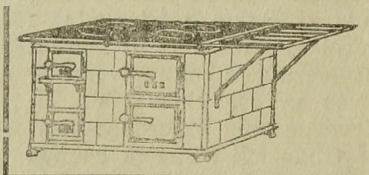
VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK ÉS MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Bieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. **BUDAPEST,** II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petróleum legf., ákácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59. —

Ezer koronát
kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle regiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 777. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 200, szöveg között 400 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. április 15-én.

Pest tüdeje

a mi szép budai hegyvidékünk és mégis oly nehezen ébred ennek tudatára ez a város. Amilyen mértékben terjed a kereskedelmi Pest, olyan mértékben kellene közelebb hozni a hegyvidéket. A dolgozó Pestnek Budán kell pihennie. A nappali port kimossa a tüdőből éjjel a budai levegő. Ezt az áldott hegyvidéket azonban csak a közlekedés kiépitésével tudjuk közelebb hozni. Ma a Jánoshegy környéke, a Béla király utja még mindig csak ünnepnapi kiránduló hely és nem a mindennapi pihenő. Szerencsétlen elmék ma is a rákosi homokba tervezik az uj kertvárost, amely tévelygést csak az az egyetlen körülmény tudja menteni, hogy a rákosi futó homokra különféle vasutakon lehet eljutni, de föl a budai hegyvidék szélére csak a vérszegény, köhögős fogaskerekü vasut kapaszkodik. Az ember gyönyörüségére teremtett e szép helyek oly messzire esnek a polgári élettől, hogy szinte mesének látszanak és a pesti porban fuldokló ember alig tudja elképzelni, hogy pormentes völgyek várják a budai hegyek között, csak éppen alkalmatos vasut hiányzik, mely őt oda elszállitsa. Husz éve harsogja ezt a pestiek fülébe Kugler Mihály, aki egy vagyont ölt bele e vasut tervezésébe és aki 70 évvel a vállán ma is fiatalos lelkesedéssel agitál az ő hegyi vasutja mellett, mely óránkint tizezrével tudná kényelmes vasuti kocsikban a budai hegyvidékre szállitani a pesti polgárságot. A háboru előtt volt rá külföldi vállalkozója, de a háboru azt is elsodorta. A szükséges milliárdokat ma itthon összehozni nehéz dolog. Pedig huszezer ember rögtön munkához jutna, ami már egymagában nagy szó. Ennek a vasutnak, mely a Villányi-ut felöl kerülne föl a hegyek közé és a Farkasréti temető mögött jutna föl a Svábhegyre s onnan tovább a Jánoshegyen át, belekapcsolódnék az Esztergomi helyi érdekü vasutba, hogy annak sinjein kerüljön vissza Budára, — ennek a vasutnak a mentén, minden domboldalon, minden völgyben kertváros épülhetne olcsón. E vasut nélkül Pestnek ez a tüdeje sorvadásnak fog indulni. Itthon a pénzt erre összehozni pedig nem lehet. A külföld megépithetné, de itt ismét beleszaladunk egy tilalomfába, ismét megbotlunk egy régi határkőben. A külföldi tőke ma nincs bizalommal a mi gazdasági életünk iránt, hanem más rekompenzációkat keres. Az egyik nagyszerü pénzügyi politikusunk iróasztalán fekszik az ajánlat, mely közel *száz milliárd* korona külföldi tőkét hozna ilyen közmunkákra, ha — játékbankra kapna koncessziót. Másnap már épülhetne a hegyvidéki körvasut, a budai állandó szinház, a természetrajzi muzeum a Vérmezőn, a Stadion a Római fürdő mellett, 40—50 ezer munkás jutna másnap már jobb kenyérhez, — ha mi budaiak hangosabban tudnánk követelni a — játékbanknak adandó koncessziót. Pest uj tüdőt — Buda uj vért kapna!

—

A Hollós Mátyás Társaság e héten tartott választmányi ülésén fölvette tagjai sorába *Conrad* Ottót a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját, aki a közgazdasági szakirodalom terén fejti ki figyelemreméltó munkásságot, és ez év augusztus havában végleg Budára költözik Ostrom-utcai villájába. Ennek emlékére tizezer koronás alapitványt tett a H. M. Társaság számára. — Legközelebbi választmányi ülését e hó 23-án este 6 órakor tartja a Hollós Mátyás Társaság. (Külön meghió megy.)

Zászlószentelést rendezett e hó 8-án a vizivárosi Szent Anna templomban a Budai ifjusági kongregáció cserkészcsapata, melyen részt vett számos más cserkészcsapat is. *Dr. Mészáros* János érseki helynök nagy asszisztenciával áldotta meg a zászlót és magasröptü hazafias bezédet intézett az ifjusághoz. A szertartást a Cecilia kórus éneke kisérte. Utána defilé volt a Batthyány-téren s az összes cserkészcsapatok tisztelegtek a zászló előtt, bizonyitva pompás fegyelmüket és kiképzésüket

Platthy-serleget avat április hó 23-án este 8 órakor az I. Kerületi Szabadpolgári Kör, hogy ezzel nagyérdemü elnökének: *Platthy* György dr. nemzetgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tagnak a főváros és a kerület polgárai érdekében évtizedeken át szerzett elévülhetetlen érdemeit megörökitse. A serlegavató beszédet *Szigeti* János, a Kör másodelnöke mondja. Az ünnepélyes avatás a Kör helyiségében I. Attila-körut 37 sz. a. lesz társasvacsora keretében és az ünneprendező választmány kéri, hogy a résztvenni óhajtók vacsorajegyüket legkésőbb április 16. (hétfő) estig előre váltsák meg. Kapható a rendezőknél és este a Körben a háznagynál. Ára 1000 korona.

Bántó dolog, hogy egyszeriben megszünt az a szép szokás, mely két évtizeden át meg volt, hogy aki a városnál közhivatalt viselt, idegen hangzásu nevét megmagyarositotta. A müvészet terén még régibb divat volt és követték ezt a mükedvelők is, de itt is erős a visszaesés és főleg itt Budán oly szerencsétlen, furcsa hangzásu, idegen nevekkel találkozunk most, holott épen ezeknek kellene a jó példával elöljárniok. Egyes ilyen estélyeken a közreműködők egész sora idegen nevü. A mai nemzeti irány megköveteli azt a kis áldozatot minden nyilvános szereplőtől, hogy külső megjelenéseivel is bizonyitsa magyar voltát. Kezdhetnék a sort a városházán

Nagygyüléssel cáfolt rá a III. ker. keresztény szocialistapárt április 8-án a beolvasztási törekvésekre, amit két hónapja kolportálnak széles Óbudán, de amely csak némely pártvezérek és némely főv. bizottsági tag-jelöltek előnyére vált volna. A Korona-Vigadó ebből az alkalomból zsúfolásig megtelt és a figyelmes hallgatóságnak Haller István beszélt a kormány helytelen munkáspolitikájáról — az égetően fontos és mégis elhanyagolt kenyér és lakáskérdésről — a tőzsde megrendszabályozásáról és a többi aktuális politikai kérdésről. Szabó József képviselő a szociáldemokraták által kikényszeritett sztrájkok kulissza titkait beszélte el, a Payer Károly által vezetett salgótarjáni sztrájk tanulságai alapján, ahol a sztrájk beszüntetésének feltételéül a szociáldemokrata szakszervezet azt állitotta fel, ügy a bányászok többet túlórázzanak és ennek összegét a munkaadó ne fizesse ki, hanem egyenesen az Általános Fogyasztási Szövetkezetbe, vagy a szociáldemokrata pártba szállitsa, amelyik ezt a pénzt majd bányászpalota épitésére fogja forditani. Ezután Bruneker Lajos a gazdasági helyzetről, dr. Szokolay Antal az összetartásról, a keresztény egységes nagy front szükségességéről beszélt igen hatásosan. Majd a tisztikar megválasztása következett. Diszelnök lett: dr. Szokolay Antal, ügyvezető elnök: Bruneker Lajos, alelnökök: Stachmann Alajos, Mellen Mihály, Flanyek Gyula, Novacsek János, főtitkár Haffner Béla, pénztáros: ifj. Háry Ferenc és megválasztották a 150 tagu választmányt.

Sikerült tornaünnepet rendezett az I. ker. *Verbőczy* István főgimnázium sportköre e hó 8-án *Csinády* István tornatanár vezetése mellett az intézet tornatermében. Zenére végzett szabadgyakorlataikkal nagy tetszést arattak az alsóosztályos tanulók. A nyujtón és a korláton végzett gyakorlataikkal kiváltak Pelle István, Péter Miklós és Bernácski Mátyás VI. és VII. osztályos tanulók.

A két budai Kaszinó fuziójáról ir a Fővárosi Hirlap is és meglepetéssel olvassuk, hogy a fuziós közgyülésen erős ellenzék dolgozott, mely azonban láthatatlan maradt. Tudjuk, hogy volt ellenzéki lista is, de azt senki komolyan nem vette, ahogy a szavazás eredménye is mutatta. A Fővárosi Hirlap azzal fejezi be cikkét: — „Igy történt azután, hogy egyhangulag a rendkivül népszerü, de a politikában nemesen mérsékelt *Ripka* Ferenc gázgyári vezérigazgatót választották meg elnökké. — A cikkre egyik előfizetőnk hivta fel figyelmünket azzal a megokolással, hogy a Budán közszeretetben álló uj elnök ellen, néhány sulytalan ember, még alaptalan rágalmakkal is igyekezett hangulatot kelteni.

Buda jószive.

Nagyarányu adománygyüjtés az I. kerületi uj polgári konyha részére.

Az I. ker. Általános Közjótékonysági Egyesületben, ahol eddig is egy mintaszerü polgári konyha működik, a népjóléti miniszterium óhajtására egy ujabb polgári konyhát rendeztek be, amely egyelőre a szegény intelligens középosztály érdekében 200 személy részére nyujt személyenkint 60 K.-ért három fogásból álló ízlefes ebédet. Minthogy az egyesületi konyhai felszerelése a kibővitett étkeztetés céljára nem elégséges, de másrészről megfelelő anyagi eszközökkel sem rendelkezik, hogy naponta 500—600 személy részére főzzön, az I. ker. elüljáróság a kerület polgársága között a konyha felsegitésére nagyobbszabásu gyüjtési mozgalmat inditott meg. *Baddl* Ede I. kerületi elüljáró különösen a kerületbeli módosabb iparosokat és kereskedőket hivta meg magához s az ügy érdekében támogatásukat kérte. A meginditott mozgalom — hála a polgárság áldozatkészségének — a mostani nehéz időkben is várakozáson fölül fényes eredménynyel végződött. A meghivott kerületi polgárok készségesen nyujtottak segitséget és ugy pénzbeli, mint természetbeni adományokban — különösen konyhai felszerelési tárgyakban — az alábbiak szerint a következő adományokat szolgáltatták: pénzbeli adományokat adtak: Milis András 1000 K, Timár Sándor 10.000 K, Vermes Mátyás 2000 K, Tóth István 2000 K, Mózer Sándor 2000, Oláh László 1000 K, Fábián József 6000 K, Szilárd Ákos Pál „Belle Vue" szálloda 20.080 K, Schwartzer szanatórium 25.000 K, Ligeti Lajos 10.000, Szabó Sámuel 3000 K, Gebuer testvérek 3000 K, összesen: 85.080 korona. Pénzbeli hozzájárulást biztositottak egy évre: Lengyel Zsigmond havi 500 K, Tóth Gábor havi 1000 K, Auguszt E. József havi 1500 K, Szilárd Ákos Pál havi 1000 K, Kallós J. Gyula havi 3000 K, Pál Jakab havi 1000 K, Kellner Ernő havi 500 K, Schäffer Miksa havi 500 K, Weinberger Mór havi 500 K. — Két évre Szikora József havi 1000 K. A biztositott havi hozzájárulások végösszege: 138.000 korona. A konyha felszereléséhez és fentartásához természetbeni adományokat nyujtottak (tányérok, evőeszközök, vizespoharak, csészék, különféle tálak, főzőedények, konyharuhák, abroszok, stb.): Szalféter Ferenc, Hodor András, Zimmerer Pál, Weinberger Mór, Schill István, Pfeiffer Károly, Tollár Lajos és Lackenbacher Ferenc, ifj. Appl János, Winkler és Moór, Unterreiner Mihály, Szántó

Sándor, Kellner H. Ernő, Gyulai Miksa, Preisach József, Schaeffer Miksa, Pál és Augenfeld, Pál Jakab, Ketter Jósef, Bleicher Márton, Balázs Antal, Szabó Sámuel, Gebauer testvérek, Hoffmann János, Frenreisz István, Avar Mihály, Lengyel Zsigmond. A természetbeni adományok gyüjtése körül, amelyeknek pénzbeli értéke 500.000 K.-át is meghalad, különösen elismerésre méltó fáradozást fejtettek ki: Frenreisz István étteremtulajdonos, továbbá Pál Jakab és Weinberger Mór kereskedők. A kerületi elöljáróság ezeket a nagyértékü adományokat, amelyek immár lehetővé tették a polgári konyhák zavartalan működését, az I. Ker. Általános Közjótékonysági Egyesületnek már átadta. Fogadják ebből az alkalomból a nagylelkü adakozó polgárok ugy a kerületi elöljáróság, mint az I. Ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület mélyen átérzett őszinte köszönetének a nyilvánitását. A kerületi elüljáróság a gyüjtési akciót folytatja és ezen az uton is kéri a kerület érdemes polgárait, akik a nemes célra még nem adakoztak, hogy jótékony adományaikat az emlitett célra az I. ker. elöljáróságnál kegyeskedjenek leadni. Nemcsak a hatóság, hanem az arra ráutalt polgárság ezreinek a hálája kiséri jótékonyságukat. A kerületi elöljáróság ebből az alkalomból felkéri az adakozókat, legyenek szivesek mint váratlan vendégek, az I. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület konyháiba elfáradni, különösen az étkeztetés idején, hogy saját maguk is meggyőződést szerezzenek arról, hogy az egyesület mintaszerü működésével rászolgált a támogatásra. A nagy sikerrel folyó akció Badál Ede elöljáró helyes szociális érzéséből indult meg és pártokon felül állva gyüjtötte egybe az I. kerület jó sziveinek társadalmát. *(R. S.)*

Ünnepi megnyitást rendezett uj helyiségében az I. Ker. Iparosok és Kereskedők Köre" jól sikerült társasvacsorával kapcsolatosan. A Csaba-utca 1. szám alatt, illetve az Anna-udvarnak ide néző részén, a Pozsony-vendéglő folytatása gyanánt, kettéosztható nagy terem egyelőre a Kör helyisége, mely szükség esetén bővithető. A vendégeket néhány meleg szóval *Ravasz* László elnök üdvözölte, dr. *Rátkay* Alfonz a Kör ügyésze pedig a diszelnököt Ziegler Gézát, a megjelent disztagokat és a II. Ker. Iparoskör képviseletében megjelent elnökséget üdvözölte, mire *Ziegler* épitész, a ház tulajdonosa mondott tartalmas beszéd kiséretében köszönetet. Fabény Sándor az ügyv. elnök a Kör hivatását méltatta, mire *Becsey* Antal mondott hatalmas beszédet a közeljövő gazdasági feladatairól. Beszéde végén külön méltatta a *Budai Napló* hivatását és elismerő szóval méltatta a lap eddigi működését. A lelkes elismeréssel fogadott beszéd után Németh József a II. Ker. Iparoskör ügyv. elnöke adott figyelemre méltó tanácsokat az uj egyesületnek, melyekhez patriárchalis modorában Tóth András diszelnök mint a II. Ker. Iparoskör megalapitója füzte a maga tapasztalait. Majd *Szávay* Gyula emelkedett szólásra és szétszórta az ő poéta lelke szép virágait, zajos és lelkes ünneplésben részesülve. Utána *Zwillinger* Miksa tolmácsolta a budai villanyszerelők és műszerészek üdvözletét. *Viraág* Béla a közelgő községi választásokat ajánlotta a Kör figyelmébe, *Merényi* Richard pedig az iparosság összetartására emelte poharát. A sikerült estét *Kollár* Lajos szép magyaros beszéde fejezte be.

Scala Mozgó. Április 16-17-én **A kis csibész** *Jackie Coogan*, április 18-19-én **7 évig nem lesz szerencsém** *Max Linderrel* és **Az a huncut Bessie** *Ossi Oswaldával*, 20-21-én **Letört bimbók** *Lilian Gish-sel.*

A Várba költözik véglegesen P. *Zadravecz* István tábori püspök, aki a püspöki rezidencia számára megvásárolta 12 és fél millió koronáért Szluha Dénes házát: I., Fortuna-utca 15 szám alatt.

1200 mesterinas tartott husvétkor lelkigyakorlatot a Szent Anna templomban, ahol a gyónást és áldozást 20 lelkész végezte. Husvét vasárnapján a nagymisén az *Acélhang* dalárda énekelt ott Noseda Károly karnagy vezetésével. Az egyházközség nagy pompával vett részt a körmeneten, amit fényes katonai diszszázad és zenekar tett impozánssá.

Sok aranyat nyel el az Aranyhegyi árok, melynek további szabályozási munkáit, a lókórháztól a Bécsi útig most kezdik el. A főváros ezt a munkát házilag készíti és körülbelül hét millió korona költségbe kerül. A fenti szakasz szabályozásának végrehajtása azért fontos, mert csak ez biztositja a hegyi vizek rendszeres, zavartalan levezetését és az óbudai uj temető viztelenitését.

A hernyók és más kártékony bogarak, rovarok és férgek irtását elrendelik az elöljáróságok. Április hó végéig minden tulajdonos köteles fáit, bokrait ezektől megtisztitani, mert aki elmulasztja birságot is fizet és az elöljáróság az ő költségén irtatja ki ezeket a kártékony élősdieket.

Nagy kulturünnepnek készül az óbudai leányok *Petőfi-matinéja*, melyet április hó 22-én d. e. fél 11 órakor rendez a III. ker. Tanuló-utcai „Ifjusági leány egyesület" a a Dalkoszoru-Dalfüzér egyesült dalárda közreműködésével a Kisfaludy-szinházban, — saját utazási és könyvtári alapja javára. Ez az óbudai leányegyesület első nagyobbszabásu megmozdulása és a III-ik kerület rendkivül nagy érdeklődéssel kiséri ezt a készülődést. Az érdekes műsor nagyrészét a jóhirü és jól fegyelmezett Dalkoszoru-Dalfüzér dalárda tölti be kiváló karnagyának *Zöld* Károlynak vezetésével és szép kompoziciójával. A műsoron szerepelnek: Halmschlager Anuus, Kónya Ilonka, Waschler Lilike, Skultéty Cili és Brichta Olga. A megnyitó ünnepi beszédet *Viraág* Béla szerkesztő mondja. Szinre kerülnek: Bolond Istók és A javithatatlanok cimü jelenetek, amelyekben szerepelnek: Brichta Olga, Széles Antal, Vastag Médi, Wéber Mici, Burmeister Annus, Burmeister Mici és Halmschlager Rózsi. Közbül a leánykar énekel Petőfi-dalokat. — Belépőjegyek a szinháznál *nem kaphatók* csak előzetesen III. Korona-tér 1. sz., a tagoknál és dalároknál. Jegyek ára 100—400 koronáig. A szinházat szivességből engedte át az igazgatóság. Minden irányban szivesen szolgál felvilágositással az ünnep főrendezője: Tóth Ferenc.

A legtöbb budai fotbalcsapat a III. osztályban van, mégpedig az ÓTE (Óbudai Torna Egylet), ÓTK (Óbudai Testedzők Köre), Kelenföld, a PATÓ (pénzintézeti) a Stobbe csoportban; az OSC (Óbudai Sport Club), a Vérhalom, I. ker. Sport Club és a Budai Sport Club (BSC) a Kárpáti csoportba tartozik. Ennél alacsonyabb rangu az előkészitő csapat, melybe a III. ker. Munkás Sport Egylet (EMESE) tartozik. A bajnoki csapatok legvégéu áll a Ligabajnokság, mely az első lépcsőfoka a szervezetten dolgozó fotballcsapatoknak Ide a Farkasréti Atlétikai Fotball Club (FAFC), a Tabáni Sport Club (TSC) tartozik.

Orvosi hir. *Dr. v. Bodnár* István egy. orvos, fogorvos külföldi tanulmány utjáról visszaérkezve, rendelését ujra megkezdte. (I., Krisztina-körut 115.)

Krónika

ERZSÉBET FALVÁNAK nevezték az Árpádházi királyok idejében a Gellérthegy déli alján elterülő települést, ahol a szent királyleány tiszteletére emelt templom közvetlenül a forrás közelében volt. A legutóbbi épitkezés alkalmával kiásott román stilusu faragott kövek ennek a templomnak a maradványai lehetnek. S itt volt a Johanitták fürdővel kapcsolatos ispotálya (leproseriuma) ahol szent Erzsébet, aki maga ugyan soha sem fürdött, de itt gyógyitotta és fürdette a bélpoklosokat (leprásokat). Erről emlékszik meg a Margit legenda, amikor „Szent Erzsébet asszony ispitályáról a Szent Gellért hegye alatt" beszél. Tehát a forrás volt az a központ, mely az emberek nagyobb tömegét tömöritette, az első idegen-forgalmat itt megindította és ezzel a települést kikényszeritette. Később a forrás jelentősége mindjobban emelkedik és 1536-ban Oláh Miklós Magyarország hercegprimása Brüsszelben megjelent munkájában mint hires fürdőről emlékszik meg róla, mely a Szent Gellérthegy lábánál, a Dunaparttól alig 20 lépésnyire fakadó csodáshatásu forrásokból áll a „kiütéses és sorvadásos betegek gyógyitására". A török időkből számtalan leirás tanuskodik a budai fürdők fejlett kultuszáról. A Gellért-fürdő ebben az időben szépség tekintetében aránytalanul visszamaradt a többi diszes fürdőpalota mögött, de valamennyi kutfő megegyezik abban, hogy forrásvizének csodás gyógyitóerejéről valóságos legendakör keletkezett. Budavár visszafoglalása után a rombadőlt fürdő I. Lipót udvari orvosáé Illmer Frigyesé lett, akinek halála után örökébe Buda városa lépett és 1809-ig tartotta fenn tulajdonjogát. A fürdő ekkor nyilvános árlejtés utján a Sagits család birtokába jutott. Ennek egyik leszármazottja Zsófia és férje Koischer Szilárd ügyvéd nagyszerü terveket dolgoztattak ki 1832-ben a fürdő diszesebbé tételére, amit József főherceg, mint a szépitési bizottmány elnöke is erősen pártfogolt. Ezek a tervek azonban csak részben valósultak meg. A nyolcvanas években a közös fürdő még fennállott és a fürdődij 6 krajcár volt, mig a különfürdőknél 20—45 kr. és a vendégszoba ára 80 kr. és 1 forint 50 kr. között volt. A fürdő közvetlen közelében épült egy katonai kórház „Blocks bad Lazareth" néven, ahol 100 közlegény és 12 tiszt nyert gyógyulást. A Ferenc József hid megépitése alkalmával (1894) a régi fürdőépületet, mely a hid tengelyébe esett, az állam kisajátitotta és lebontotta. Az itt végrehajtott szabályozási munkák következtében a forrásmedence mélyen az uttest alá került és az értékes forrásviz csaknem negyedszázadig felhasználatlanul ömlött a Dunába. Az államkincstártól 1902-ben a főváros visszaszerezte a forrásokat és a fürdő területét 1.050.795 koronáért. Majd a törvényhozás 1908-ban a 48. t.-cikkben felhatalmazta a minisztériumot ennek az összegnek visszatéritésére, ha a főváros 1912 év végéig a Sáros fürdőt, 1915 év végéig a Rudas fürdőt korszerüen felépiti, ujjáépiti. A főváros a tervpályázatot ki is irta és az épités költségének előirányzatát már előzőleg 1903-ban egy millió hatszázhatvanezer koronában állapitották meg. A tervek folyton bővültek, a költségek pedig emelkedtek és a sajtóban, a főváros közgyülésén és a parlamentben is az épitkezéssel kapcsolatban botrányokról beszéltek. A kitüzött határidő 1912 év vége nem volt betartható és as épitkezés sok válság után 1918 év őszén fejeződött be, amikor ennek költsége a háborus többletkiadásokkal együtt kerek husz millió koronára rugott, de ezzel elértük azt, hogy a külföldön is elismert és legelső sorba helyezett gyógypalota áll a régi Sáros fürdő — egykor leproserium helyén.

KÁVÉ UJDONSÁG

"Batthyány kávé"

habbal, árkülönbség nélkül.

°O°

Elsőrendü a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban

II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok

Balog Karcsi budai cigány király muzsikál

Honvéd illatszertár

MEGNYILT II., Batthyány-u. 13.

Telkes testvérek.

Férfi öltönyök

mérték után készülnek

4000 koronáért

uri szabóságnál, II, Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemü fordítások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

SIESTA SZANATÓRIUM

fizikoterapiás, diétás, diagnosztikai gyógyintézet, klimatikus hely. Röntgen. Vizgyógyintézet bejárók részére is.

BUDAPEST, I. ker., Déli vasut mellett.

Ráth György-utca 5. Telefon: 113—87.

A villanyszerelők és műszerészek csoportja Budán megalakult és üléseit az I. ker. Iparosok és kereskedők Körének uj helyiségeiben tartja a hónap minden *második* csütörtökén. A legközelebbi értekezlet április hó 19-én lesz. Tárgya: a kartársak közös érdekeinek megbeszélése. Az uj csoport a budai iparosok érdekeinek hathatósabb védelmére törekszik és minden fontosabb ténykedéséről, tervéről, vagy elhatározásáról a *Budai Napló* utján értesiti a kartársakat.

Mind nagyobb sikerrel pótolja a szinházat a Vizivárosban a „Jóbarátok Köré"-nek mükedvelő csoportja, mely dicséretes készültséggel hozza szinre apró vigjátékait. Itt elsősorban elismerés illeti *Sárosi* Ferencet, aki fáradhatatlanul rendez, játszik és táncol. Kitünő partnerjei W. Tolnai Mariska, Farkas Manci, Wardinger Ferenc, Petrich Béla, Váli Zoltán, D'aumon Ferenc, Péter Frigyes, D. Dobos Róza, Szilágyi Erzsébet, Mátrai Gyula, Koloszár Imre és Appl Emil. Mint vendégek szerepeltek és emelték az est müvészi nivóját *Viraág* Ilonka interpretáló müvésznő, *J. Kovats* Gizi szinmüvésznő, *Frisch* Irén müdal énekesnő és a kis Végerer Micike, a babaprimadonna. A nagyszámu közönség lelkesen és sokat tapsolt. *Viraág* Béla konferált és *Kovács* Erzsike nagy rutinnal kisért mindent zongorán. Nagy sikereket aratott a Kör dalárdája, mely *Zöld* Károly karnagy avatott vezetése mellett ma már számottevő dalárda Budán. — Május 6-án szinre kerül: *A testőr* és most készülnek a *Trilby*, a *Náni és A faun* előadására.

Üzletátruházás. Özv. *Köppl* Józsefné és *Kaszab* János II., Kapás-u. 8. sz. a. sütődéjét megvették. Követelések bejelentendők dr. *Ernyei* Pál ügyvédnél (II., Fő-utca 46.)

Károg a varju . . . Irtózatosan sok varju van a budai földeken és elpusztit minden vetést, amit nagy munkával és sok költséggel a földbe juttatott a földmüvelő. Egy-egy hold földre ezerszámra járnak ezek a káros madarak, amelyek félelmetes rémei lettek a gazdálkodóknak. Különösen Óbudán panaszolják, hogy egy-egy varju-járvány után a kipusztitott buzaföldet ujra kellett szántani és kukoricával vagy más egyébbel bevetni, aminek a következménye: nagyon-nagyon szük termés lesz. Eddig a mezőőrök lövöldözték őket és minden beadott varjufej után a főváros pár fillérnyi dijat adott, most azonban egy töltés ára tiz varjuból sem telik ki, azért nincs is, aki pusztitaná őket. Érdekelt helyről azt irják nekünk, hogy a leghelyesebb lenne a varju fészkeket megsemmisiteni és a fákon csoportosan alvó madarakat valamiféle gázzal elpusztitani, vagy olyan dijat adni a lelőtt varjuért, hogy érdemes legyen a vadásznak puskaporát pazarolni. Ha nem történik rövidesen óvóintézkedés, akkor mi szegény, kenyérre éhes emberek szintén kimehetünk a földekre és kórusban jajgathatjuk majd: kár, kár . . . kár . . .

A Szent Alajos árvaház javára ápr. 15-én gazdagon összeállitott müsoru ünnep lesz a III., Kiscelli-utcai iskolában.

Tilos tüzet rakni az erdőkben és azok közelében. Igy hirdetik ezt a budai elöljáróságok, akiknek van erdejük, mert Pesten legfeljebb a pékerdőnek csufolt 17 akácfa forogna veszedelemben, ha tüzet fogna. Budán az erdőtűz ma mérhetetlen kárt okozna. — A gyümölcsfák megrontóira, virágzó ágak tördelőire is szigoruan ügyel a rendőrség és könyörtelenül igazoltat vagy bekisér mindenkit, aki a végállomáson ilyen tilos virágdisszel leszáll.

Nász. Buda egyik közismert és kiváló képességü iparosa: *Máthé* Istvánnak kedves leányát *Amálkát* vezeti oltárhoz a krisztinavárosi templomban e hó 14-én este félhét órakor adászteveli *Tevely* Imre tisztviselő.

A japán szent fa Gingko Biloba, mely 30 méter magasra megnő és kétezer esztendeig is elél, itt diszlik nálunk is a Gellérthegy déli lejtőjén az állami kertészeti tanintézetben. Ez a mintaszerü intézet hetven esztendővel ezelőtt született meg, de nem mostani helyén, hanem a pesti oldalon, a Kerepesi ut végén. Egy lelkes vidéki ember alapitotta: Entz Ferenc dr. mezőkomáromi orvos, aki szenvedelmes természetbarát és kertész volt. Mostani helyén 1859 óta van, amikor Ferenc József király tizezer forint ajándékkal lehetővé tette, hogy a Gellérthegyen mintaszőlőt, a Lágymányoson pedig kertész- és vincellérképző iskolát állitsanak föl. Kedves, bájos szinképek váltakoznak itten és a hasznos és szép füvek, virágok, fák leggyönyörübb példányait megtalálja itt a szinte elkápráztatott szemü és a pompás illatoktól kábulatba ejtett szemlélő. Hatásos ékessége és az intézet vezetőjének *Rerrich* Béla müépitésznek büszkesége: a magyar falusi kert miniatürje, melyben szagos füvek zöldelnek mindenfelé: levendula, zsálya, majoránna, menta — és virágok tarkálnak: harangvirág, falusi rózsa, oleander, georgina, oroszlánszáj, szakállas szegfü, mályva, napraforgó, vizifukszia, rezeda, körömvirág. A kertet bokrok szegélyezik: málna, bodza, licium stb. Elbüvölő képet ad a rózsaliget és az ezüst fenyők csoportja, nemkülömben a virágdiszben álló gyümölcsös fák. A lágymányosi sikságon sorban állanak egymás mellett a melegházak. Az egyikben csupa tropikus növény pompázik, a másikban pirosas primula és fehér szegfü, a harmadikban gyöngyvirág, muskátli és hortenzia. Mindegyikben van valami különleges nevezetesség és disz. Még távolabb a gyümölcsös és a veteményeskert, amely nemcsak kitünő iskolája százhatvan ambiciózus fiu és leány növendéknek, hanem nagyszerü gyümölccsel és főzelékekkel látja el az intézetet, sőt fölösleget is termel. Kedves, szemet, szivet gyönyörködtető élet folyik itt.

Emléknapok ápilisban. 1-én: 1893-ban volt Kossuth Lajos temetése Budapesten; 2-án 1872-ben meghalt Morse, az elektr. telegrafálás feltalálója, 1867-ben megindult Pest—Hatvan között a vasut; 3-án 1617-ben meghalt Napier S., a logarithmus feltalálója, 1862-ben meghalt Ross James, a mágnessark felfedezője; 4-én 1490-ben meghalt Hollós Mátyás király; 6-án 1520-ban meghalt Rafael, 1528-ban Dürer Albert, 1814-ben született Ybl Miklós, a királyi várpalota épitésze, 1860-ban meghalt Széchenyi István; 8-án 1909-ben volt a Rákóczi-uton a villamos próbavilágitás; 10-én 1874-ben megkezdték a Mátyás templom restaurálását; 11-én 1828-ban az első omnibusz Párisban, 1848-ban a márc. törvények szentesitése; 13-án 1849-ben a debreczeni függetlenségi nyilatkozat; 15-én 1861-ben a budapesti Vigadó alapkőletétele, 1874-ben a Népszinház alapkőletétele; 17-én 1790-ben meghalt Franklin Benjamin; 19-én 1881-ben meghalt Darwin természettudós; 22-én 1783-ban nagy földrengés pusztitott Budán, 1724-ben született Kant bölcsész; 23-án 1779-ben Fiume szab. keresk. város lett és Magyarországba kebeleztetett; 25-én 1744-ben Celsius A. meghalt; 30-án 1857-ben épült az alagut, 1876-ban a Margit-hid.

Hiba lehet a szervezetben, mert — ahogy a jelek mutatják, — bomlásnak indult Óbudán az erősnek vélt Wolf-párt. Főerrősége: az Ébredők testületileg elvonulnak a keresztényszocialista pártba. Ennek első jelensége a III. kerületben, hogy Tatay Boldizsár az Éme kerületi vezetője lemondott a Wolff-pártban viselt tiszteletbeli alelnökségről és a ker. szoc. pártnak ajánlotta fel munkásságát.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHIVÓ

Kelevénnyel van tele még mindig a mi társadalmi életünk, amit az alábbi sajnálatos eset is bizonyit. A Császárfürdő éttermében véletlenül találkozott egy volt rendőrtisztviselő egy budai ügyvéddel, aki — állitólag — tönkre tette. Tettlegességre került a sor, ahol az ügyvédet a földre teperték és még az arcán is sérüléseket szenvedett.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Régi adomát juttat az ember eszébe az a kis tévedés, mely a vizivárosban esett meg nagyszombaton az ünnepi körmenetek idején. A margitköruti *Ferencrendiek* illetékes helyen igéretet kaptak arra nézve, hogy a feltámadás körmenetéhez egy diszszázadot és katonazenét kapnak. Nem volt nehéz ezt kieszközölni, amikor a nagy pap: *Zadravecz* István tábori püspök az ő pátronusuk. Várták is a zenét fél hét óráig, s azután a zúgolódó közönség megnyugtatására diszszázad és katonazene nélkül indult el a körmenet. Egy kissé szomorú volt, de szép volt. Annál vigabb és ragyogóbb volt a Szent Anna templom körmenete, ahová pont 6 órakor beállitott egy diszszázad és egy katonai zenekar. Haj! de szivesen látták őkel, hogy úgy kéretlenül, maguktól jöttek. Soha ilyen szép körmenet még nem járt a Batthyány-téren. Ha ide pontot tehetnénk, akkor minden rendben volna. Valaki tévedett s a katonaság a Margit-körut helyett a Batthyány-térre ment. Csakhogy folytatása is van. Szelidlelkü Molnár László plébánosnak e napokban 18 ezer koronás számlát prezentált a katonai zenekar. És itt jön az adoma, amikor a két zsidó ember a kávéházban ül s az egyik mákos patkót rendel, a másik nem. Közbül az egyik megtudta, hogy az eléje tett sütemény drága és nem ette meg, de megette a másik. A fizetőpincér felhivására az egyik azt mondta, hogy ő nem evett, a másik azt, hogy ő nem rendelt.

Cserkész estélyt rendezett a „7. sz. Erős Gusztáv" cserkészcsapat tisztikara április hó 7-én, szombaton este a Budai Katholikus Kör helyiségeiben jótékonycélra nagyszámu közönség előtt. Az est szép sikere dicséri a közreműködőket és rendezőket.

Szerencsétlen plakát jelent meg a Vizivárosban, mely a ker. Községi párt egy művészhangversenyére hivja a közönséget, de nem mondja meg, *hogy hová!* Pedig érdekes szép műsora van az estnek. De hol lesz? Hol?

A züllésnek indult mesterinasok jólelkü megmentőinek, az e célra alapitott kalazantinus rend ide kirendelt tagjainak valami különös, rosszakaratu támadásban van részük egy idő óta. A németesités, vagy jobban mondva osztrákositás nevetséges vádjával illetik őket, ugy állitva be a dolgot, mintha ők a magyar nemzeti érzést fojtanák el az inasfiukban. Az egész pedig két haszontalan, hálátlan fiutól ered, akiket szeretettel nevelt a rend és nehogy elzüljenek még továbbra is ott tartották az intézetben. Ezek rakonczátlankodtak az istentiszteleten, bujtogatták a többit és végül, hogy rokonszenves szint adjanak rendetlenkedésüknek a Hiszekegyet kezdték énekelni. A prior ezt is eltiltotta, utalva arra, hogy este hazafias ünnep lesz, ott énekelhetnek. Ez a lényeg. A két fiu erre gorombáskodott és elszaladt néhány ujsághoz, ahol vádjaikat meghallgatták. Pedig az egész nem igaz, és ezt a két fickót internálni kellene, mert ezzel sok kárt okoztak szegény inastársaiknak, akik az intézetben a legpéldásabb nevelésben részesülnek, de rá vannak utalva a közönség adományaira.

Behuniczky Rezső tisztelettel értesiti jóbarátait és ismerőseit, hogy Budapest, II. Margit-körut 87. alatt (a Szénatéren) banküzletét megnyitotta. Telefon: 195—55.

ELSŐRENDŰ TAVASZI szövetek érkeztek ujabban Angliából a *Szabó János férfiszabó* cég részére, amelyekre felhivjuk az uri közönség figyelmét, mely különben is régi rendelője a Budán csak a legelőnyösebben ismert cégnek, melyet 1873-ban alapitottak. II., Fő-u. Telefon:158—82.

Világ Napló

cimen a nagyvilág legfontosabb eseményeit, a tudomány előhaladását, sok érdekességet és furcsaságot, az életnek hasznos és káros hatásait jegyezzük fel időnkint ebbe a rovatba.

Kaucsuk uton járnak Colombóban, Ceylon szigetén, ahol a kaucsuk hulladékot addig hevitik, amig folyóssá lesz; ekkor seprővel szétteritik az utra, majd apró kaviccsal behintik és lehengerelik. Ujabban 3—4 cm. vastagságban, aszfaltszerüen használják. Ezzel mégegyszer olyan drága az uttest, de háromszorta tovább tart.

A Föld középpontja 6377 kilométerre van tőlünk, mig a földkéreg 100 kilométeres vastagságu. Eddig Felső Sziléziában (Czuchow) érték el a legmélyebb furást a föld belseje felé 2240 méterrel. Most ujabban Virginia államban Clarksburg és Fairmont között egy petróleum kutatás alkalmával a 2310 méteres mélységet érték el Természetes, hogy nagyon sok technikai nehézséget kellett itt leküzdeni s különösen a magas hőfok okoz sok gondot. De az elért eredmény is mily elenyésző számocska csak a föld kérgének vastagságával szemben.

Öngyilkos járvány van most Amerikában, ahol már 1922-ben közel kétezer ember dobta el magától az életet. A fiatal kor nagyon fogékony az öngyilkosság iránt. A fiuk inkább a revolvert választják, a leányok pedig a mérget. Az ókorban is volt öngyilkos járvány, amit Plutarchos ir le, beszámolva arról, hogy nagyon sok fiatal leány rohant a halálba,

ami ellen hiábavaló volt az anyák könnye és a barátnők gyásza. A járvány csak akkor szünt meg, amikor azt a parancsot adták ki, hogy az öngyilkosok holttestét mezetlenül közszemlére tegyék. Ebből is látható, hogy a hiúságnak is van szerepe az öngyilkosság előidézésében és leküzdésében is. E felfogás mellett szól az a tapasztalat is, hogy sok öngyilkos a szinpadi hatást keresi. Ez a hatás nyilvánul vagy a tett elkövetése előtt irt levélben, vagy pedig abban, hol követi el az öngyilkos az öngyilkosságot.

A legnagyobb dinamógépek a világon az ugynevezett turbógenerátorok, amelyeket gőz vagy vizturbina hajt. Az utóbbiak legnagyobbika Amerikában készült: 10 és fél méter magas és 625 tonna sulyu, 45 ezer kilowattos gép, mely percenkint 187½ fordulatot tesz és az áramváltozása másodpercenkint 25. Most legujabban a Niagara Fals Power Companie 65 ezer kilowattos egységet rendelt.

Uj lázcsillapitó-szer vonul be nemsokára a patikába a száritott földi giliszták kivonatával. Ezt háziszerként már régi idők óta használják s most két japán orvos megtalálta bennük a tulajdonképeni ható anyagot: a tyrosint. A száritott földi gilisztából vizes kivonattal előállitott és tiszta alkohollal kellően mosott tyrosin-tartalmu anyag kis mennyiségben a tengeri malacba belefecskendezve félóra alatt héttized foknyi hősülyedést okoz, anélkül, hogy a szervezetnek ártana.

Közgazdaság

Szerkeszti: *Ferenczy László.*

A Lloyd Bank R. T. igazgatósága megállapitotta az 1922. évi mérleget, mely 200 millió korona alaptőke mellett 58,237.650.51 K tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a folyó évi május hó 5-én megtartandó évi rendes közgyülésnek javasolni fogja, hogy a nyereségből részvényenként (12½%) osztalék fizettessék, 25,000.000 K pedig tartalékalapra fordittassék; ezáltal az intézet saját tőkéi a folyó évben sikeresen végrehajtott tőkemeeléssel együtt 600,000.000 koronát tesznek ki. A mérlegben a bank által kezelt idegen tőkék összege 1567 millióval (mult évben 388 millió), a bruttójövedelem 148.5 millióval (mult évben 24 5 millió) szerepel.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága megállapitotta az 1922. évi mérleget, mely 233,044.694 K 24 f. (tavaly 93,406.177 K 01 fillér) tiszta nyereséget tüntet föl és elhatározta, hogy a f. é. április 28-án tartandó közgyülésnek inditványozni fogja, hogy az intézet az 1922. évre osztalékjogosult 700.000 drb. 400 K n. é. részvény után (a többi 350.000 részvény csak 1923-tól kezdve osztalékjogosult) 50%, vagyis részvényenként 200 K (tavaly 18¾% = 75 K) osztalékot fizessen. 40,000.000 K-t a rendkivüli tartalékalap javadalmazására, 10 millió K-t közjótékonysági célokra és 30,000.000 K-t a nyugdijalap erősbitésére juttasson. Az intézet kezelésére bizott idegen tőkék összege 5418 millióról 10.264 millió koronára emelkedett. Az összforgalom 1922-ben 1119.3 milliárd K.-a volt.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy a legközelebb egybehivandó rendes közgyülésnek az 1922. évi üzletévre 500 korona osztalék fizetését fogja javasolni.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 1922. évi mérlegét 16,116,190 K 58 f. tiszta nyereséggel zárja. Az igazgatóság az április 21-ikére egybehivott közgyülésnek részvényenként 180 K osztalék kifizetését fogja javasolni.

Magy. Ált. Takarékpénztár R.-T. igazgatósága kinevezte Bedő Edét, dr. Kohner Arturt, Bucz Károlyt, Kapolyi Tamást és Nagy Albertet igazgatókká. Banét Sándort, Brandt Györgyöt, Kármán Gyulát és Laufer Gyulát cégvezetőkké és dr. Sarkadi Ottót titkárrá.

A Magyar Ált. Kőszénbánya R. T. igazgatósága a f. hó 28-án megtartandó rendes közgyülésnek javasolni fogja az alaptőkének a tartalékpkból 484,000.000 millió koronára való felemelését a részvények névértékének 200 koronáról 2000 koronára történendő felbélyegzése által. A mult év hozamából 500 korona osztalék kifizetését és a bányatárspénztáraknak egyenkint 10,000.000 korona, a munkások üdülési szabadságalapjának és a munkások gyermekeinek üdülési céljára egyenkint 5,000.000 korona adományt javasol.

24 milliárd ára tölgyfa kivitelét sikerült kieszközölnie a román kormánynál a Hazai fatermelő vezérigazgatójának *Hartenstein* Jenőnek, és a Nasiczi faárugyár R. T.-nak. Ezt a fát az elszakitott magyar területeken termelték ki és okfóber hóban Magyarországon át nyugatra szállitják.

A Zagyvapálfalvai üveggyár rt. *Deszberg* Antal elnöklete alatt tartotta 1922. évi rendes közgyülését, melyen elhatároztatott, hogy a 3,913.387.29 K nyereségből osztalékul részvényenként 60 K (30%) fizettessék. A közgyülés elhatározta továbbá alaptőkéjének 100.000 drb 200 K n. é. uj részvény kibocsátásával 10 millióról 30 millió K-ra való felemelését. Minden régi részvényre 1000 K-ért két uj részvény vehető át; az elővételi jog a Mercur váltóüzleti rt.-nál április 16-ig gyakorolható.

A Felten és Guilleaumo kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár rt. 1922. évi osztalékszelvényei a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 400 K-val válthatók be.

A Hermes Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. március 26-án tartott közgyülése elhatározta az 50 millió korona alaptőkének a régi részvények névértékének 200 K-ról 500 K-ra leendő felülbélyegzése, valamint 250.000 darab 500 K. n. é. részvény kibocsátása által 250 millió koronára való felemelését. Az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel.

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Bem apóhoz
czimzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
CIGÁNY ZENE.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZTŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2. GÓDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse: **MRAVINACZ JÁNOS** cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

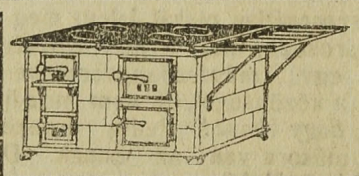

VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Pieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59, —

Ezer koronát
kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

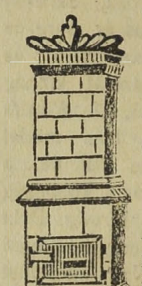

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Tóth és Pintér
BUDAPEST, I., Szt. János-tér 4.
Községi Köztisztviselők Országos Szövetségének szerződéses szállitója.
Tel.: J. 62—24. — Postkp. sz. 22291
Elecktrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK: Világitási erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését. — Anyag és csillár eladás. — Költségvetés dijmentes.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely..

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.

Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

Budai Napló

XX. évfolyam. 778. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 200 korona. Szöveg után 200, szöveg között 400 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. április 26-án.

Budai leányok,

szép óbudai leányok megünnepelték Petőfi születésnapjának századik évfordulóját. Megtették ezt máshol is, sokan és hogy külön szóvá tesszük ezt, éppen itt a vezetőhelyen, bizonysága annak, hogy ez a Petőfi-ünnep külön lapra tartozik.

Mert ne ringassuk magunkat abban a kedves hitben, hogy Obuda már ötven éve Budapest, Budapest pedig szinmagyar.

Nem is olyan régen történt, hogy a katonaságnál a bevonult legénység nemzetiségét kérdezték és több magyar legény után az óbudaitól is azt kérdezte bosszusan az osztrák tiszt, hogy hát te is magyar vagy? mire az megütötte öklével a mellét és büszkén vágta ki a választ: — Pit schén, mein! i bin an Altofner! — Emlékezünk erre mindnyájan.

Óbudán huszonöt év előtt még nem nagyon vallották magukat magyaroknak az emberek és ma is szivesebben beszélnek egymás közt az öregek németül. A németajku anyák révén élt tovább nemzedékről nemzedékre a német nyelv szeretete Óbudán. Az anyák nevelték bele ezt a leányaikba s a leányok kedvéért német volt és német maradt a családi nyelv Óbudán.

Nem volt ennek különös éle a magyarság ellen, de hagyomány volt, mely útját állta a teljes elmagyarosodásnak. Valami nyilt seb a magyar székesfőváros testén, amiről szerettük egymással elhitetni, hogy ez nem fáj, hogy ez majd elmulik önmagától.

Nagy eseményeknek kellett bekövetkezniök, sulyos, igaztalan csapásoknak kellett a magyar nemzetre zudulniok, hogy Óbudán megváltozott a lelkek és az érzések világa.

Azok a leányok, azok a szép óbudai leányok, akik ezt a Petőfi-ünnepet rendezték a Kisfaludy-szinházban, ezek a leányok még nagyrészt német nevüek, de a szivük, ezek a gyönyörüséges leányszivek már szinmagyarok. Ez a Petőfi-ünnep magyarrá avatta Óbudát.

Gyönyörüen gördült a magyar szó ajkaikról, szépségesen illett reájok a magyar viselet. Szépek voltak ezek az óbudai magyar leányok ezen az ünnepen, oly szépek, oly gyönyörüek, mint azelőtt soha.

Óbudai legény pedig ezentul ne jöjjön német szóval feléjük, mert a mult vasárnapon meghalt „*Altofen.*“ Szép óbudai leányok tették le a történelem sirjába, ahonnan feltámadt Attila hun király és Árpád fejedelem ősi széke: *Óbuda.*

Platthy György dr. nemzetgyülési képviselő Budát elsősorban érintő nagy közéleti szereplésének emlékére becses serleget avatott e hó 23-án este a *Szabadpolgári Kör.* Az ünneplés társasvacsora keretében történt, melyet nagyarányokban gondosan előkészitett *Szigeti* János ügyv. elnök, dr. *Szabó* Árpád alelnök és *Malmarits* Dezső háznagy. A terem meg is telt ünneplő diszes közönséggel, mely vacsora előtt asztaláldásképen elmondotta a magyar hiszekegyet. A kitünő vacsora második fogása után *Szigeti* János emelkedett szólásra és üdvözölve a vendégeket, a különféle társadalmi intézmények küldötteit, felolvasta az üdvözlő iratokat s végül köszönetet mondott azoknak, akik lehetővé tették a serleg megszerzését. Azután a Szabad Polgári Kör e családi ünnepét méltatta, éltette Platthy Györgyöt, amit a vendégek hosszas éljenzéssel és tapssal kisértek. Ezután Szigeti megrajzolta a Krisztinaváros politikai képét a mult század végén, dr. Platthy György megjelenését és lankadatlan küzdelmét, amelyhez nagy kérdések forrottak, mint a Tabán rendezése, Kelenföld kiépitése s végül fölavatta a serleget, mely ezentul szent György napján Platthy György egészségére kell fölemelni. Utána *Folkusházy* alpolgármester mondott meleg beszédet, kiemelve, hogy Platthy a városház főtanácsosa, de nem csak cimzetes, mert a tanácsát kérik is és élnek is vele. Dr. *Ripka* Ferenc üdvözlő beszédében kifejtette, hogy ugy érzi magát, mint a felnőtt ember az iskolában, ahol gyermekéveit töltötte, mert a polgári kötelességtevést, öntudatot és fegyelmet a Szabad Polgári Körben tanulta. Platthy György érdemeit méltatta, akinek legnagyobb sikere, hogy ez a polgári szellem most bevonult a Polgári Kaszinóba is, amelynek üdvözletét hozta. *Várnay* Alajos a Kelenföldi Kaszinó nevében ünnepelte Platthyt és kérdezte, hol van a Szab. Polg. Párt zászlaja? mert arra még szükség lehet. *Baranski* Gyula dr. az iskolaszék üdvözletét tolmácsolta, mert ez adta a Szabad Polgári Párt erejét. Megnyerték a tanitókat, azután a gyermekeket, végül a szülőket és igy azután az egész kerületet. *Knapp* Aurél dr. a várbeli Kaszinó nevében üdvözölte a puritan és önzetlen politikust. *Mussong* Géza a tanitóság nevében mondott szép üdvözlő beszédet, — *Máté* István a Krisztinavárosi iparosság nevében, mely a Szabad Polgári Párt legerősebb oszlopa volt, *Orbán* Imre a kültelkiek nevében szólalt fel s ha előtte le is taroltak mindent, ő a tarlón is talált még elég virágot és azokat hozta el. Végül dr. *Véssey* Ede tanácsjegyző a *Budai* Dalárda nevében üdvözölte az ünnepeltet, segitségét kérve ahhoz, hogy a dalárda teljesithesse kulturmissziójáát és résztvehessen az amsterdami nemzetközi dalos ünnepen. A programmszerinti üdvözlések után *Rényi* Dezső v. alpolgármester és az uj közlekedési R. T. vezérigazgatója nagyon melegen köszöntötte közvetlen szavakkal mint egyik nagyrabecsült munkatársát a villamos közlekedés fontos üzemében, — majd *Joanovich* Pál mondott lelkes üdvözletet a Platthyt vezérként tisztelő kerületi bizottsági tagok nevében. Üdvözölték még: csendes szóval *Kollár* Nándor a Lövészegyesület, *Viraág* Béla a „Hollós Mátyás Társaság“ nevében. A dalárda éneke után Platthy György emelkedett szólásra, amikor a vendégek felállással ünnepelték éltették és tapsoltak. Elmondotta Buda érdekében folytatott küzdelmeit, a Szabad Polgári eszme lassu, de biztos térfoglalását és végül a párt feloszlásának történetét. Ihletszerüen kijelentette, hogy benne már sem harag, sem gyülölködés nem él és csak akkor lépne ujból a begönygyölt szabad polgári zászlóval a küzdőtérre, ha szétforgácsolnák a most tömörült sorokban álló polgárságot. A ki pedig Szent György napján ezt a serleget fölemeli, az keménykötésü keresztény magyar legyen! A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a Dalárda éneke, majd cigányzene fejezte be a szép estét.

Pintér Jenő tankerületi főigazgató, a Hollós Mátyás Társaság tb. elnöke székfoglaló beszédét a Petőfi társaságban „Petőfi pesti diákévei“ cimen tartotta meg, amelyben Petőfi eddig hézagosan ismert pesti diákéveiről mondott el egészen uj adatokat. Pintér Jenő rendkivül érdekesen rajzolta meg Pest akkori társadalmi viszonyait, valóságos korképet adott és érdekfeszitő módon állitotta be a diákoskodó Petőfit. A székfoglalót az előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta.

A budai állandó szinház ügyében tartotta választmányi ülését a *Hollós Mátyás Társaság.* Dr. *Morvay* Győző elnök köszönetet mondott a fuzionált *Krisztinavárosi Kaszinó* elnökségének, hogy a multban helyet adott a társaság tanácskozásainak s ezt hagyományul átvitte uj helyére a Budai Polgári Kaszinóba. *Viraág* Béla előterjesztésére elhatározta a választmány, hogy legközelebb összehivja a szinház ügyében tartott nagygyülésen megválasztott szinházi bizottságot, habár a mai pénzviszonyok mellett kevés kilátás van rá, hogy a tőke érdeklődését föl lehessen kelteni. Dr. *Exner* Kornél alelnök kifejtette, hogy erre sem az államnak, sem a városnak pénze nincs és szinházra csak akkor szabadna költeni, ha az utolsó vagonlakó is lakáshoz jutott. Ezt csak a játékbank engedélyével lehet megoldani, mert akkor jutna bőven pénz kulturális célokra is. *Massány* Ernő, *Gécy* István és *Peterdy* Sándor hozzászólása után Morvay elnök inditványára mégis kimondotta a választmány, hogy rozoga szinkör átépitése közbiztonsági szempontból is sürgős és a játékbank tervével kapcsolatosan erre is fölhivja az illetékes hatóságok figyelmét, hogy azok véleményét és állás foglalását e kérdésben megismerje. — Legközelebbi ülését a választmány május hó első hétfőjén tartja I. Krisztina-tér 1 sz. a Budai Polgári Kaszinóban.

Ziegler Géza okl. épitészt a budapesti büntető törvényszékhez állandó hiteles szakértőnek nevezte ki az igazságügyminiszter.

Az óbudai hegyvidéki szövetség többrendbeli beadványa alapján a székesfőváros tanácsa részéről *Foch* és *Bárdi* tanácsnokok, *Szente* előljáró és *Mathievics* műszaki főtanácsos a szövetség vezetőjének segédkezése mellett helyszini szemlét tartott a hegyvidék nagyrészét érintő agyagbányászás által okozott földcsuszamlások megakadályozása tárgyában. A bizottság megállapitotta, hogy különösen az egyik téglagyár további működése nyilvánvaló veszéllyel jár úgy a Remete, mint a Táborhegyre és megállapitotta továbbá azt is, hogy az agyagbányászás rendellenes keresztülvitele következtében nemcsak köz és mezei utak tüntek el, hanem a hegyvidék vizellátását is pótolhatatlan romlás fenyegeti. — A magunk részéről örömmel látjuk, hogy a főváros végre kellő figyelmet szentel ennek a gyönyörü fekvésü hegyvidék ügyének, amely vidék megkimélése nemcsak Óbudának, hanem Budapest üdülésére szoruló egész lakosságának egyetemes érdeke és oly fontos kérdés, melyhez még alkalmunk lesz hozzászólni.

Zászlószentelés. A m. kir. 2. honvéd gyalogezred nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzó Ő Főméltóságának részvételével Örkénytáborban, május hó 14.-én délelőtt 11 órakor tartja meg a Szolnok város hazafias hölgyei által felajánlott zászló felszentelési ünnepét, melyet pávai vitéz *Mátyás* Sándor ezredes rendez. Ünnep után diszebéd lesz a tisztí étkezdében. D u. 3-tól 4 óráig sportünnepély fejezi be a hazafias ünnepet.

Leányok Petőfi ünnepét rendezte Óbudán az Ifjusági Leányegyesület és lelkesen segitette őket ebben a népszerü „Dalkoszoru-Dalfüzér“ egyesült dalárda, melynek föllépte mindig telt házat biztosit Óbudán. A Kisfaludy-szinházban e hó 22-én délelőtt rendezett matinét a vegyes énekkar által előadott Hiszekegy nyitotta meg, mely után lapunk szerkesztője méltatta az ünnepet. A müsor különböző számaiban nagy

és kedves sikert arattak Halmschlager Annus, Brichta Olga, Vastag Médi, Wéber Mici, Skultéty Cili, Burmeister Annus és Mici, de külön sikere volt az ennivaló két apróságnak: Kónya Ilonkának és Wachsler Lilikének. Ilonka énekelt, Lilike szavalt. És zugott feléjük a taps. Meleg, magyar ünnep volt, amelynek sikerét a szép óbudai leányokon kivül két ügybuzgó lelkes embernek köszönhetik az óbudaiak: *Tót* Ferenc igazgatónak és *Zöld* Károly karnagynak, akik önfeláldozó buzgalommal szolgálták a jó ügyet.

A III. ker. Torna és Vivó Egylet Határ-utca dunaparti sportpályájának teljes kifejlesztése céljából csónakházat épittet Brandt épitész tervei szerint, amely bizonyára egyik kedves bázisa lesz a mindjobban fejlődő óbudai vizisportnak. Ujlak és Óbuda a legalkalmasabbak e sport müvelésére, mert ez a dunaág a kevésbbé hajózott,

Az I. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület gróf *Apponyi* Albertné elnöklete alatt április hó 28-án szombaton d. u. 5 órakor tartja közgyülését az egyesület helyiségében: I., Attila-körut 41.

Súlyos veszteségeket szenvedett a forradalmak és az oláh megszállás idején a budai kath. kör könyvtára, amelyeknek pótlása érdekében, a tagtársaihoz fordul azzal a kéréssel, hogy könytárának gyarapitását nélkülözhető és alkalmas könyvek adományozásával, esetleg pénzadományaikkal elősegiteni sziveskedjenek. Az ujonnan rendezett könyvtárt májustól használhatják a tagok.

Uj harangok. Az óbudai református egyház most készül megöntetni a háboru alatt kiemelt harangok helyébe az uj harangokat. A gyüjtést az egyház presbiteriumán kivül a Kalvin Szövetség óbudai fiókja és az óbudai Református Ének Egyesület végzik. Érc és pénzadományok a lelkészi hivatalba: III. Kalvin-u. 4. küldendők.

Madách-est Óbudán. *Mogán* Ákos, a debreceni református püspök titkára tanulmányt mutat be Madách Imréről születésének 100-ik évfordulóján az óbudai Demokrata Körben május hó elején, müsoros est keretében.

Berlini Magyar Ujság cimen magyar lap indult Berlinben dr. *Gerő* Ernő szerkesztésében és célja: a külföldi magyarokat erős kapcsolatba hozni az anyaországgal.

A II. Ker. Iparoskör április hó 28-án este rendezi *nagy hangversenyét* a budai Vigadóban az Iparoskör Dalárda alapja javára. Az előadás iránt nagy az érdeklődés és az Iparoskör elnöksége kéri a budai közönséget, hogy kulturális törekvésében támogassa. Jegyek kaphatók esténkint az Iparoskörben a rendezőségnél, este a Vigadóban.

Az Óbudai Demokrata Kör e hó 21-én rendezett teaestélyén *„Regélő Vágvölgye“* cimen a Vágvölgy szépségeit mutatta be szabad előadás keretében *Lelkes* Nádor József, amit szivesen nézett a közönség. Az előadás után a nagyszámu hölgyközönség szépen sikerült teaestélye következett, mely esték ma az óbudai társadalom nagyrészének kedves szórakozó alkalmai. A nagyszámu közönség szivesen hallgatta meg *Földes* Armin alelnök, a Lujza gőzmalom főkönyvelőjének érdekes és praktikus előadását a turisztikáról.

Sürgösen vennék 3-tól 5 szobáig nyaralót. Telefon J. 12—28.

A „Vizivárosi Zeneiskola április hó 15-én vasárnap d. u. a kath. egyesületi ház nagytermében II. ker., Toldy Ferenc-utca 30. sz. I. em. *Csernussi* Ferenc tanár igazgató vezetése alatt tartott *zenekari hangversenye* rendkivül szépen sikerült s a közreműködők nagy tetszést arattak, elsősorban az igazgató, aki Mendelssohn hegedüversenyét adta elő zenekar kiséretel, mely számot *dr. Dobrzyniecki* Árpád orgonamüvész vezényelte.

A Budai Katholikus Kör április hó 29-én (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor évi rendes közgyülésének tárgysorozatából kiemeljük: Az alapszabályok módositását, az elnökség kibővitését, a tagdijak felemelésére vonatkozó inditványokat. Ha az egybehivott közgyülés nem lenne határozatképes, az ujabb közgyülés május hó 13-án (vasárnap) déletőtt fél 11 órakor lesz. A Közgyülés előtt 10 órakor a kör rendkivüli választmányi ülés tart. Május 5-én (szombaton) este 8 órakor, disztermében a költő születésének 100-ik évfordulója alkalmából Madách-Emlékünnepet rendez, amelyen emlékbeszédet mond dr. Morvay Győző főigazgató, a Hollós Mátyás Társaság elnöke és szinre kerül „Az ember tragédiája“ VIII. jelenete. Azonkivül több ének és zeneszám, valamint több szavalat. Belépőjegy ára: köri tagoknak 150 K, vendégeknek 250 K. A tiszta jövedelemből a Kör a könyvtárát gyarapitja. Hangverseny után tánc reggelig!

Sajtóhiba csuszott épen a névbe *Bohuniczky* Rezsó tőzsdebizományos üzletnyitásáról szóló hirünkben. Sietünk ezt helyreigazitani, mert *Bohuniczky*-nak nagy ismeretsége van Budán s e sajtóhiba félreértésekre adhat alkalmat.

Cserkész zászlószentelésre készül az Árpád-főgimnázium cserkészcsapata május 6-án a főgimnázium udvarán. A diszes zászlót az óbudai apácák készitik. Zászlóanya *Hanzély* Kornélné. Az ifjuság 200 zászló szöget jegyzett elő. A tábori misére *Zadravecz* István püspököt kérik föl. Fővédnökök gróf *Teleki* Pál magyar cserkészfőnök, dr. *Pintér* Jenő főigazgató, dr. *Morvay* István főigazgató.

Nagyszabásu szinielőadást rendezett a „Budai Katholikus Legény Egyesület“ müvészgárdája Somody Pál nemzeti szinház tagjának kiváló rendezése alatt április hó elején a Kath. Kör disztermében. Szinre kerültek: — Huszárszerelem. — Modern iskola és — Fáni orvossága. Főbb szerepeket Zeiler Micike, Státkievics Ilonka, Hőrler Karola, Gulrich Etuska, Henézy Gyula, Németh Lajos, Gravács Tivadar, Szalay Gyula játszották. Az előadásokat a publikum tapsai és tetszése kisérte. Ezután tánc volt reggelig, cigányzene mellett.

A középiskolák szellemi versenyén 31 középiskola vett részt és a budai középiskolák közül a harmadik helyen a Ferenc József intézet, az ötödik helyen az Árpád főgimnázium áll. A versenyeket dr. *Pintér* Jenő főigazgató inaugurálta és május 14-én a győztes tanulók versenyét rendezi, amelyen a budapesti győztesek a vidékiekkel mérkőznek. Az első ünnepélyen, melyen Budapest előkelősége jelent meg, legifjabb *Szász* Károly budai diák pályanyertes ódája lelkes elismerésben részesült.

Nyári kirándulásainak részletes programmját a társasvacsorákon és csütörtöki összejöveteleken állapitja meg a budai Kath. Kör

Az Ujlaki tégla és mészégető rt. igazgatósága április 26-iki közgyülésén 15 millió korona alaptőkének 60 millió koronára leendő felemelését fogja javasolni a következő módozatok mellett: *a*) a jelenlegi 50.000 drb 300 K-s részvény 25.000 drb 1000 K-s részvényre vonassék össze, ugy, hogy részvényenkint 400 K a tartalékokból nyerjen befizetést; *b*) 25.000 drb 1000 K-s uj részvény bocsáttassék ki és ajánltassék fel 1 : 1 arányban a részvényeseknek a közgyülés által megállapitandó árfolyamon; *c*) 10.000 drb. 1000 K-s uj részvény bocsáttassék ki a tartalékok terhére és ezek teljes számban a részvényeseknek (5 : 1 arányban) ingyen adassanak át.

Árlejtési hirdetés.

Az állami polgáriskolai tanárképző főiskola (I. Győri-ut 13), a II. ker. állami tanitónőképzőintézet (II. Csalogány-utca 43. sz.) és az I. ker. állami tanitóképzőintézet (I. Fery-Oszkár-u. 40. sz.) igazgatóságai a nevezett intézetek internátusaiban egyelőre augusztus hó végeig terjedő időre a naponkint összegyülemlett *moslék és ételmaradékokra* nyilvános árlejtést hirdetnek.

Az ajánlatok f. é. május hó 5-ig külön-külön nyujtandók be a fönti intézetek igazgatóságaihoz. A beérkezett ajánlatok f. é. május hó 7-én bontatnak fel és pedig a polgáriskolai tanárképző főiskolán d. e. 12 órakor, az I. ker. áll. tanitóképzőben d. u. 3 órakor és a II. ker. tanitóképzőben d. u. 5 órakor. Az elnyerés fölött a magyar kir. vallás és közoktatásügyi Miniszterium dönt. A moslék stb. minősége és mennyisége a fönti intézeteknél megtekinthető.

Krónika

Komikus részletet közöl Budavár bevételéről a 48-iki szabadságharc idején *Pilch* Jenő, még pedig Kacsa Ferenc akkori zászlóalj parancsnokának naplójából:

„A vár sáncfalának támasztott létráról lebukott néhány ember, a zanemokkal együtt, mert az egyik ostromló honvéd agyát lőtték szét és zuhantában magával rántotta a többi ostromlót. Mindnyájunk figyelmét lekötte Schick Gyula hadnagytárs, aki kezét fejére kulcsolta

A Budai Napló tárcája

A Budai Várról

— Ney Ákosnak a Magyar Mérnök és Épitész Egyletben tartott előadásából. —

Nem tudom elfogadni a Várról szóló egyik leirásnak azt a szigorú itéletét, melyszerint a Várban csak az a szép, amit onnét látni: a kilátás, és csak helyei nevezetesek, ahol a mai, szegényházak telkén annak idején történelmi nevezetességü házak, paloták állottak. Egyes műemlékekben bizony szegény a Vár, de szegénységünkben a keveset még jobban meg kell becsülnünk s a mellett a Vár városképe, levegője, összbenyomása olyan, hogy nyugodtan állithatjuk, hogy alig van párja.

Valójában a Várat hétköznap délután lehet megismerni. Délelőttönkint még hoznak bele élénkséget a hivatalokat fölkereső felek, kocsik, autók robognak, délután csönd és nyugalom borúl a Várra. Az itt-ott járókelőknek kopogó lépéseit visszhangozzák az üres utcák falai, egy kocsirobogásra kiváncsi fejek jelennek meg az ablakoknál. Még 80 évvel ezelőtt meg voltak a házak előtti kőpadok, ahol pipaszó mellett nézték a világot a váriak. Mindenki ismeri egymást, vagy legalább tudja a másikról, hogy kicsoda s vannak olyan tipikus alakjai, akik szinte kiegészitik az utcák képét. A közelmult sajnos már elköltözött egy-két ilyen alakja elevenedik meg most emlékezetemben. Látom magam előtt az öreg doktort, 80 éve dacára fürge lépéseivel, látom a hajlottan is galambősz zászlósurat, amint valamelyikünk karján tér haza a bástyáról Uri-utcai palotájába. Most robog haza az Uri-utcán az egész kocsit betöltve a hatalmas testü és lelkü, ősz államférfi, ott fordul be házúnk kapuján az a nemes, öreg ember, aki én hozzám oly közel állott és még egész sora a tipikus és kedves várbeli alakoknak, akik között olyanok is vannak, mint a mindenki által ismert és gyöngéd szánalommal kezelt „menyasszony“ egy öreg kisasszony, akinek az volt a rögeszméje, hogy ő Jenő főherceg menyasszonya. Irta hozzá a szerelmes leveleket s vitte a póstára télen-nyáron egyforma tunikás szoknyájában, kis, bóbitás kalapjával.

Biedermeier hangulatok szállják meg az embert a szép berendezésü, régi, kis cukrászdában, kilépve szinte keressük a hajdan hires fortunakávéházat s a modern szinlapok s moziplakátok helyett szemünk inkább azt keresné, hogy mit adnak ma este a mai Egyetmi-nyomda helyén állott „Vörös sündisznó“ szálójában játszó diátristák.

Ódöngve az utcákon egyre jobban száll vissza lelkünk a multba, középkori emlékek támadnak a csöndes tereken, a történelem szellője száll felénk. Hisz' itt a Várban a minoriták templomában (a mai helyőrségi templomban), aludta örök és mégis megzavart álmát az utolsó Árpád, ebben a templomban koronázták I. Ferencet és Mária-Teréziát. A Mátyás templomban találta meg nemrég méltó, utolsó nyughelyét III. Béla és felesége Antiochiai Anna. A Mátyás templomban volt Mátyás és Beatrix esküvője, itt koronázták Róbert Károlyt, fenkölt, nagy királyunkat, Ferenc Józsefet és a szegény Károly királyt. A Várban őrzik a szent-jobbot és a szent koronát.

Ott lebeg a Szentgyörgy-téren Hédervári Kontnak és Hunyadi Lászlónak véres Árnya, vad tusák, harcok emléke elevenedik meg a fürészfogalaku, figyelőkiugrós homlokzatu házas utcákon.

Nem lehet föladatom a Vár történetének részletes ismertetése, csak csak egy röpke pillantást vetek a régmult századokra.

A legrégibb, amit a Várról tudunk az, hogy az ó-budai prépost a Geyza által neki adományozott hegyen, a helynek „kies és ritka szépségü fekvésétől felindittatván“, kastélyt épittetett, melyet, hogy a rossz emberek kények szerint föl ne törhetnének, néminemü kőfallal is megerősittetett.

A Vár történetének tulajdonképeni kezdete a tatárjárás idejére

és mint a kerge juh forgott egy helyben és jajgatott.

— Mi bajod? — kérdezték tőle.

— Hát nem látjátok, hogy az agyvelőmet kilőtték!

Schik Gyulának ugyanis a csákóját egy kartács golyója a feje bubja felett körülbelül egy vonalnyira átfurta és ugyanakkor az ő homlokára freccsent egy fél mogyorónyi agyvelő az agyonlőtt bajtárs agyvelejéből. Nyilván nyomást érzett a feje fölött elsiklott golyótól, hát mikor odakapott, az agyvelő az ujjára akadt és ijedtségében, kétségen kivül elveszitvén minden józan gondolkozását, jó darabig szentül hitte, hogy az az agyvelő az övéből folyt ki!

*

Egy *Löffler* Náci nevezetü tizedes zsákmányolásáról irja Kacsa: Sorakozva vártuk a vár utcáján a vezényszót a kitakarodásra, mikor hozzámjött Löffler Náci bodrogkereszturi zsidószármazásu ember és azt kérte, hogy eresszem el, mert beteg. Elereszettem. Másnap azonban Löffler már nem volt beteg és elbeszélte, hogy mi történt vele. Amikor házról-házra kutatni indult, már az volt az eszében, hogy hol lehetne valami jó zsákmányra szert tennie? Nézte a házakat és egyen a kétfejü sast megpillantván, — nosza neki! Éppen abba a szobába nyitott, amelyikben elsavanyodott pofával a pénztárnok le és fel sétált. Löffler rárivalt és pénzt kért tőle. — Hát vegyen annyit, amennyit akar — volt a megrémült pénztárnok válasza. — Temérdek sok ezüstpénz és rengeteg bankó hevert a szobában, de mind értéktelen. Almássy-bankó! Náci nekifogott az ezüst huszasok pakkolásához és telerakta bornyuját, de nem birta a hátára venni a nehéz csomagot. Egyet gondolt tehát és feljebb huzván ingét, jól megszoritotta nadrágja sziját, azután telerakta kebelét, hátán és dereka körül az ingét szép magyar veretü s január 5-én Budán hagyott ezüst huszasokkal. Igy felpakkoltan állitott be a zászlóaljhoz. A nagy teher alig tett ki néhány száz forintot, de Náci belebetegedett a sok izgalomba. Felgyógyulva vett a feleségének paplanszoknyát és tollas kalapot; ami pedig a pénzből megmaradt, kölcsönadta a kártyás tiszteknek, akik elkártyázták, de Nácit legalább nem bántották.

*

A *takarodónak* német „Zapfenstreich" elnevezése onnan származik, hogy a régi időben (30 éves háboru) az őrnagy takarodókor bejárta a markotányosok helyiségeit, a további italmérést aznapra beszüntette és a hordón krétavonással megjelölte, hogy meddig hiányzik belőle a bor, vagy sör.

Madách ünnep volt az Árpád-főgimnázium tornatermében e hó 15-én az Árpád bajtársak alapjára. Az ünnepélyen megjelent *Harsányi* Kálmán költő, *Zilahy Kiss* Jenő tanácsos, a tank. főigazgatóság képviseletében *Szőts* Gyula, a tanáregyesület közlönyének szerkesztője, *Szilágyi* Károly főv. biz. tag és még számosan. A zsufolásig megtelt tornateremben az Ember Tragédiája 5. szinét adtak elő nagy sikerrel. Szereplők Bánrévi György, Szilágyi Irma és Kodesch Emil. Az előadást Concert előzte meg, melyen Scheibler Ede a Pathetique-szonátát adta elő nagy virtouzitással, Uzoni *Zaijson* Sándor tanár Madáchról konferált. Az előadást e hó 17-én megismételték. A feltünést keltő diszleteket Szilágyi Károly fia, László festette.

Ifjusági hangversenyt rendez április hó 30-án este 7 órakor a II. ker. áll. *Toldy* Ferenc főreáliakola zene és enekkara javára az intézet diszteremében. Jegy ára 200 kor. és kapható *Takács* Andor tanár főrendezőnél az iskolában. Az ünnep kimagasló pontja Lósy Hugó operaházi tag föllépte.

Szép uj terrasz disziti majd ez évben ujból a budai vásárcsarnok déli oldalán elterülő szép és csendes teret, ahol a *Batthyány kávéház* vendégei hüsölnek majd a nyári melegben. A hegyek felől, a Duna felől hüs áramlások járnak erre és teszik türhetővé a nyaralást. Ma már a Batthyány kávéháznak pompás jó hire van, amit különleges kitünő kávéjával szerzett. A meleg beálltával az agilis tulajdonos különleges hűsitö italokat hoz forgalomba. Esténkint itt muzsikál budai a cigány király: selmeczbányai *Balogh* Karcsi.

Gyász. Eörsi *Nagy* Gézáné szül. Hoffer Julianna április hó 21-én hosszu kinszenvedés után elhunyt és e hó 23-án temették a farkasréti temető halottasházából. Benne Eörsi *Nagy* Géza II. ker. adóhivatali főszámtanácsos a feleségét siratja és vele gyászolnak a Lukács, Csillag, dr. Pécsi és Veres családok.

Súlyos csapás érte az I. Ker. Iparosok és Kereskedők Köre rokonszenves elnökét *Fabényi* Sándor könyvkereskedőt, szeretett nejének nagykereki *Menszáros* Margit szinművésznő, április hó 22-én történt elhunytával. Temetése nagyszámu gyaszoló közönség részvételével e hó 24-én volt a Farkasréti temetőben. Az engesztelő sz. mise május 4-én d. e. 10 órakor lesz a Krisztinavárosi templomban.

A budai ifjuság győzelme az országos tornaversenyen, melyben Horthy Miklós főkormányzó is jelen volt, a budai középiskolák az ország összes középiskolái elől vitték el a pálmát. Az egyéni versenyben első a Verbőczy-főgimnázium (Peller Jenő), második (Sárközy Gyula) és harmadik (Vil Ferenc). Árpádfőgimnáziumi tanulók. A vezető tornatárok: Koretzki Lajos, Szabó Zoltn fáradozásának köszönhető a budaiak nagy országos sikere.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

A Király-fürdő rt. (a Nemzeti takarékpénztár rt. érdekeltsége) 1922. évi mérlegében 600.000 K alaptőke mellett 302.060 K tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 4504 K-val szemben.

A Budai Sport Club e héten átköltözött uj helyiségébe, II. Fő-utca 61. szám alatt lévő *Ligeti*-féle vendéglőbe a Vitéz-utca sarkán, ahol a titkár és pénztáros minden este 8 órától található.

A Krisztinavárosi iparosság régi szervezetének felujitása éljából e hó 29-én d. e. fél 10 órakor alakuló közgyülést tart a Budai Polgári Kaszinó nagytermében.

Scala: április 30—május 1: Titkok háza I. rész. 10 felv. és a Hóvilág csodája. — — május 2—3: Pokol kapuja 6 felv. és Chaplin mint kellékes. — 4—5-én: Franceska Bertinivel. 9—10-én: Papa kedvence.

A Schwartzer-féle szanatórium rt. 1922: évi mérlegét 5.6 millió K alaptőke mellett 1,967.937 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 601.674 K-val. A társaság április 22-én dr. *Kostka* Antal elnök vezetésével megtartott közgyülése az alaptőkének 5.6 millióról 7 millió K-ra való felemelését határozta el. A legutóbbi tőkeemelést 4 millióról 5.6 millióra a társaság 1921 májusában hajtotta végre, amikor a részvények 8:1 arányban 700 K-ért kapták az uj részvényeket. Az esedékes szelvényeket darabonkint 50 koronával a Magyar-Olasz Bank váltja be.

PÉNZBESZEDŐT keres vállalkozás 15% jutalékkal. Évi forgalom 2 millió korona. Irásbeli ajánlatok e lap kiadó hivatalába. I. Bors-u. 24.

Honvéd illatszertár
MEGNYILT II., Batthyány-u. 13.
Telkes testvérek.

—|—

Fabényi Sándor fájdalomtól megtört szivvel jelenti, hogy forrón szeretett élettársa

FABÉNYI SÁNDORNÉ
született
nagykereki
MENSZÁROS MARGIT
szinművésznő

f. évi április hó 22-én hosszas szenvedés után elhunyt.

A drága halottat e hó 24-én kedden délután 1/24 órakor a farkasréti temetőben helyeztük örök nyugalomra.

Az engesztelő szent mise áldozat a drága halott lelkiüdveért május hó 4-én d. e. 10 órakor lesz a krisztinavárosi plébánia templomban.

Legyen meg a te akaratod!

SIESTA SZANATÓRIUM
fizikoterapiás, diétás, diagnosztikai gyógyintézet, klimatikus hely. Röntgen. Vizgyógyintézet bejárók részére is.
BUDAPEST, I. ker., Déli vasut mellett.
Ráth György-utca 5. Telefon: 113—87.

esik, amikor is IV. Béla a Novus Mons pestinensis"-en, a „pesti, uj hegyen" levő házakat rendes várfallal veszi körül s ott erősséget alkot, mely nyomban diadalmasan ellen is áll a tatárostromnak. Fontosságában mindinkább nő. Robert Károlynak a mai Bécsikapu-tér táján már van benne egy „udvarháza." Nagy Lajos s különösen Zsigmond alatt egész királyi székhelylyé növi ki magát és a Zsigmond által épitett u. n. „Friss-palota" messze földön nevezetes volt. Igazi fénykorát a vár Mátyás alatt éri el, az udvar és a közéje gyülekező főurak palotái által kifejezetten arisztokratikus jelleget ölt, pezsgő élet, fény, pompa honos falai között.

Mátyás halála után a Vár is, mint az egész ország „gyászbaborultatott." Rá nézve is beáll a hanyatlás, züllés kora. Jönnek a török ostromok, a Dózsa-lázadás. Az özvegy királyné és Zápolya versengésének Buda is megadja az árát, mert ekkor válik Pozsony, — mávédettebb voltánál fogva, — az ország fővárosává. 1541-ben azután a törökök csalárd módon egészen hatalmunkba keritik Budát s megkezdődik a 145 évig tartó siralmas emlékü, török uralom.

A török uralom, — dacára, hogy alatta Bádának főváros jellege volt, — elpusztitott igazán mindent, ami kevés még épen maradt. A török nem épitkezett s azonfelül elemi csapások is sujtották Budát, ilyen nevezetesebb az 1578-iki földrengés és égi háboru, amikor az istennyila belecsapott a lőporos toronyba s a robbanás óriás pusztitást vitt végbez emberéletben, épületben egyaránt. Mindennek betetőzéséül jött a visszafoglalás ostroma 1786-ban a vele járó robbantások, tüzek, ugy hogy még Mátyás palotájának megmaradt részei is elpusztultak.

A visszafoglalás után körülbelül 100 évig teljes stagnálás következik: Tüzek is dúlnak minduntalan, igy pl. az 1723-iki volt igen pusztitó hatásu.

Nemcsoda, hogy ilyen körülmények közt Buda és vele a Vár, nem birja visszaszerezni a vezetőszerepet az ország életében. Bécshez való közelsége miatt, Pozsonyban tartják az országgyülést s már ennek folytán is Pozsony megtartja elsőbbségét.

De Budát is kezdik azért telepitések által ujra népesiteni, sajnos ezzel a németesités is együtt járt. Nagyobb jelentőségü mozzanat Buda történetében Mária Teréziának az az elhatározása, hogy a Magyar nemzet hűsége iránti hálából 1741-ben elkezdi ujra épittetni kir. palotát. Igaz ugyan, hogy mikor 1749-ben kiséretével meglátogatja Budát és megszemléli az épitkezést, helyeslőleg bólint kiséretegyik tagjának arra a megjegyzésére, hogy „különös dolog Bécstől ilyen messzire ily palotát épiteni!" Hát nem is lett Buda királyi lakhely, mert elébb apácákat költöztetnek a királyi palotába, utóbb 1777-ben a Nagyszombattól áthelyezett egyetemet helyezik el benne.

A XIX. század elején országszerte tapasztalható föllendülés sem érezteti Budán különösebb hatását. „Pest" kezd lenni a jelszó, Pestet dédelgetik és Pest fejlesztésében, Buda mellőzésében még József nádor és Széchenyi is előljár.

Azután megint jön egy ostrom, az 1849-iki, megint robbantásokkal és tüzekkel, pusztitásokkal s a legujabb időig csöndes tespedés kora ült a Várra.

A Vár renaissance-a a kir. palota ujraépitésével következik be s a legutóbbi években örvendve látjuk, hogy a vár kezdi a neki legmegfelelőbb jelleget magára ölteni, azáltal, hogy a legelőkelőbb közhivatalok és főuri paloták városrészévé válik. Ott látjuk elsősorban József kir. herceg palotáját, reméljük véglegesen megtelepedik a Várban Frigyes kir. herceg családja, ott van a nunciusi palota, valamint az angol követség palotája, a primási palota, továbbá az Esterházy, Széchenyi, Sztáray, Hohenlohe, Sztankoránszky, Benicky, Edelsheim, Keglevich, Apponyi, Zichy stb. nemzetségek palotáinak sora és bizunk benne, hogy ezek a paloták az udvari élet vonzása által még inkább meg fognak szaporodni.

Közgazdaság

A Fabank rt. 1922. évi zárószámadásaiban 200 millió K alaptőke mellett az 1,733.774 K (1921-ben 516.490 K) áthozattal együtt 75,602.773 (19,938.995) K brutto jövedelmet mutat ki, amiből a tiszta nyereség 31,859.804 K az előző évi 1,917.486 K-val szemben. Az igazgatóság az április 28-ra összehivott közgyülésnek 20 K = 10% osztalék fizetését fogja inditványozni.

A Magyar Pamutipar Részv. Társ. (a Magyar általános hitelbank érdekeltsége) 1922. évi mérlegében 33 millió K alaptőke mellett, az 1921. évi 18.267 K nyereségmaradvánnyal együtt 31,341,703 K tiszta nyereséget mutat ki, szemben az előző évi 6,022,681 K-val. Az igazgatóság Dániel Ervin helyettes igazgatót igazgatóvá nevezte ki.

A Budapesti mintapince rt. 1922. évi mérlege 10 millió K alaptőke mellett 3.197.060 K tiszta nyereséggel zárul, szemben az előző évi 417.734 K veszteséggel. Az igazgatóság az április 28-ra egybehivott közgyülésnek az alaptőkének 30,000.750 K-ra való felemelését fogja javasolni.

A Hüvösvölgyi parkszanatórium rt. 1922. évi mérlege 800.000 K alaptőke mellet 227.250 K tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 18.026 K-val szemben. A társaság április 29-re egybehivott közgyülése az alaptőke felemelését fogja elhatározni.

A magyar Agrár- és Járadékbank R.-T e hónap 24-én tartott közgyülése az 1922. üzletévre 7½% = 30 K osztalék kifizetését határozta el, amely e hó 25-től kezdve kerül kifizetésre. A közgyülés Sebestyén Samu dr. ügyvédet az igazgatóság tagjává választotta.

A Magyar-Olasz Bank R.-T. *Castiglioni* Camillo elnöklésével tartott rendes közgyülésén az 1922. évre 17½ százalék = 35 korona (mult évben 8½ százalék = 17 korona) osztalékot állapitott meg. A közgyülés gr. Almássy Imrét, Barta Arnoldot, dr. Doroghi Ervint és Hartenstein Jenőt az igazgatóság, László Fülöpöt és Radisics Györgyöt pedig a felügyelőbizottság tagjaivá megválasztotta. A közgyülést követően megtartott igazgatósági ülés Freund Pál és Salamon Andor igazgatókat ügyvezető-igazgatókká nevezte ki. Az igazgatóság megállapitotta az 1922. üzletév mérlegét. Az előző évben kimutatott 43,620.284 korona nyereséggel szemben az 1922. üzletév 94,849.106 korona tiszta nyereséggel zárult.

A Magy. orsz. központi takarékpénztár 1922. évi zárószámadásaiban 96 millió K alaptőke mellett 46,752,877 K tiszta nyereséget mutat ki, mig 1921. évi mérlege 37.5 millió K alaptőkével 14,712.951 K nyereséggel zárult. Az igazgatóság április 28-ra összehivott közgyülésnek 250 K = 41½% (tavaly 120 K = 20%) osztalék fizetését fogja javasolni, amin felül 10.06 millió K-t a nyugdijalapnak juttatnak, 1,202.725 K-t pedig uj számlára visznek át.

A Rt. villamos és közlekedés vállalatok számára (a Magyar általános hitelbank érdekeltsége) 1922. évi mérlegét 40 millió K alaptőke mellett az előző évi 497.914 K nyereségmaradvánnyal együtt 39,644.094 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az 1921. évi 12,894.711 K-val. Az igazgatóság az április 27-re egybehivott közgyülésnek 150 (50) K osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Budapest-lipótvárosi tkpénztár rt. 1922. évi zárószámadásaiban 60 millió K alaptőke mellett a tiszta nyereség 17,713.380 K az 1921. évi 7,038.946 K-val szemben. Az igazgatóság az április 27-re összehivott közgyülésnek 30 K = 15% osztalék fizetését fogja javasolni.

A Mercur váltóüzleti rt. 1922. évi zárószámadásaiban 100 millió K alaptőke mellett 17,267.234 K tiszta nyereséget ért el. Az igazgatóság az április 28-ra összehivott közgyülésnek 45 K = 22½% (tavaly 22 K = 11%) osztalék fizetését fogja javasolni.

Uj kenyérgyár. Id. Széchenyi Rezső gróf, ifj. Széchenyi Rezső gróf, Schanzer Pál, Stein Ágoston, Haller István, báró Dániel Tibor, Kenessey István Lajos és Dr. Grünwald Emil gróf Széchenyi Rezső gyöngyösapáti telepén villanyerőre berendezett modern kenyérgyárat létesitenek. Az alapitói értekezlet március 26-án az Országos Casinóban volt.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

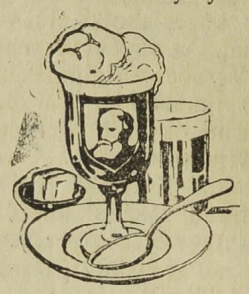

habbal, árkülönbség nélkül.

°O°

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Baiog Karcsi budai cigány király muzsikál

I. kerület,
V alódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Szőrme bundáját,

boáját stb. nyáron át javitassa, mert olcsóbb.

Jancsó
modern szücs
I., Krisztina-körut 101. sz.

IKA Gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Lajos és Társa
VIII., Röck Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József: 70—25
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

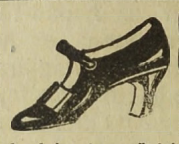

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemű lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Bem apóhoz
elmzett, volt ULM-né féle vendéglő
II. ker., Margit-körut 54.
Elsőrangu konyha és pince.
Polgári árak. Telefon: 63—44.
CIGÁNY ZENE.
BEM REZSŐ vendéglős.

GALVANOPLASZTIKA. Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását jutányos árban elvállalja
Morvay Sz. mérnök, III, Zsigmond-u. 114

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZTŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2. GÖDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

PARKETT PADLÓK :.: FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

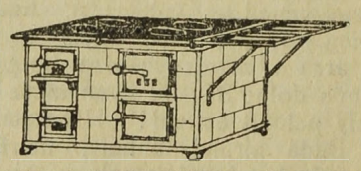

VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Bieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., **akácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59, —

Ezer koronát
kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

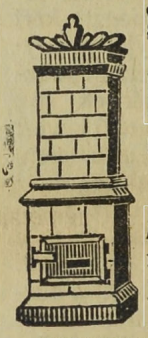

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
I. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

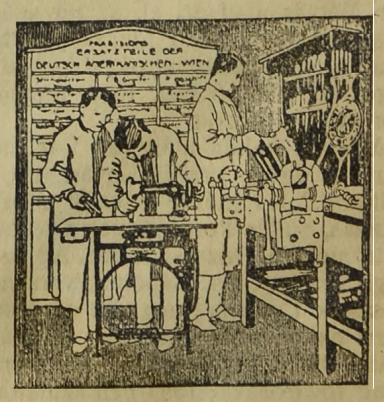

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA.

Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

52

Budai Napló

XX. évfolyam. 779. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 400 korona. Szöveg után 600, szöveg között 1000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. május 10-én.

Szinház nélkül.

Egy évtized óta minden tavasszal megismétlődik az a jelenet, hogy a szinházvizsgáló bizottság a tüzoltófőparancsnok szakvéleménye alapján megtagadja a krisztinavárosi *Nyári Szinház* megnyitási engedélyének kiadását s végül a tanács a saját szakállára adja azt ki.

Ez idén komolyabb a helyzet. Ez év őszén járnak le a várbeli és horváthkertbeli szinházak szerződései és végre is döntenie kell a városnak az állandó szinház épitése ügyében, ami évről-évre képtelenebb kérdéssé válik.

A Hollós Mátyás Társaság és az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre küldöttségileg kereste meg a polgármestert, aki kedvesen kilátásba helyezte a tanács részéről a nyári szinház megnyitását, de már az átépitésre nézve lemondólag még vagy tiz évi türelmet ajánlott a küldöttség figyelmébe.

Tiz esztendő! Pedig most gyorsan él a világ. Mindent máról-holnapra kell megcsinálni és végre is ez a nyári szinház igazán rozoga, holott nagy szükség van rá nem csak kulturális szempontokból.

Nyolcvan év óta a Krisztinaváros polgársága arra van berendezve, hogy nyáron a szinkör révén éljen. A szinkör hozza át a pestieket, azok eszik meg a libákat a vendéglőkben, azok vásárolnak apró csecsebecséket előadás előtt a szalmaözvegyek vigasztalására és „járva-kelve“ sok ember keresi meg a kenyerét, virágot, gyufát, anzichtot és más egyebet árulva.

A rozoga nyári szinkör a budai idegenforgalom biztos alapja. Szinház nélkül csődbe jutna a Krisztina.

Ámde évről-évre halasztani a szinkör átépitését még sem lehet, mert ennek a halogatásnak valahol határa van. Egyszer mégis csak katasztrófára vezethet ez az évről-évre a jó sors kegyeire való apellálás. De kinek van pénze szinházépitésre? Se az államnak, se a városnak. Csak a franciáknak van egy milliárd frankjuk, *ha engedélyt kapnak egy játékbank felállitására.* Ebből a milliárdból megveszik a Császár- és Lukácsfürdőt, a Rózsahegy elejét, ahová a szálloda tetejéről vezetnek hidat és ott a hegyen épitik föl a szükséges parkot és villákat, — hidat épitenek a Margitszigetre és azonkivül jutna szinházakra, stadionra, sőt talán a Rudasfürdő fölépitésére is. *Exner* Kornél ny. pénzügyi államtitkár, e francia pénzcsoport bizalmasa, előadást is tartott erről, de nem tudunk róla, hogy bármely fórum érdeklődött volna nála eziránt.

Inkább jöjjön a csőd, a pusztulás a Krisztinavárosra, ha majd egy szép nyáron szinház nélkül marad.

A régi I. ker. Iparoskör, mely 1902-ben alakult, de a háboru kitörése óta, amikor tagjainak mintegy 70 százaléka bevonult, működést nem fejtett ki, április hó 29-ikére közgyülésre hivta 290 volt tagját. Mintegy harmincan jelentek meg s a régi elnök *Máté* István megnyitó beszédében megállapitotta azt a tényt, hogy saját ügyük iránt csekély érdeklődést tanusitanak a kerület iparosai. Foglalkozott az iparoskör mulfjával, vázolta a jelent és a jövő teendőit és fölhatalmazást kért, hogy a régi elnökség nevében összehivhassa a választmányt s a rendes közgyülést, mely a kör uj vezetőségét megválasztaná, amihez a közgyülés hozzájárult. Ezzel a gyülést be is zárta az elnök, tudomására hozva a megjelenteknek, hogy a kör uj helyisége a Szabadpolgári körben van I., Attila-körut 37. sz. Ülés után megjelent *Bénárd* Ágoston dr. volt miniszter, aki hosszabb beszédet intézett az iparosokhoz és fajvédelmi szempontból erős összetartásra és lankadatlan munkára hivta föl a megjelenteket. — Az I. kerületi iparosságnak ez a megmozdulása kérdéseket vet felszinre és gondolatokat ébreszt, mert a megjelentek között a kerületbeli iparosság *régi oszlopos tagjai* közül nagyon kevesen jelentek meg. Talán azért, mert nem tartják szükségesnek, hogy az I. kerületben *három* iparoskör is legyen, ami az erők szétforgácsolására, az egységes polgári front megtörésére vezet. — Esetleg azért, mert elkésettnek tartják ezt az akciót, amennyiben az I. kerületnek Gellérthegyen innen eső részén már megtörtént az iparosság szervezkedése az „I. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre“ cimén, s a hegyentuli részben szintén régen megujitották a „Kelenföldi Iparoskört“ s mindkét körben erős lüktető élet folyik. — De talán azért is, mert az Iparosok és Kereskedők Köre sietett lekötni maga mellé azokat a budai tényezőket, amelyek állásfoglalását mérvadónak tekinti az iparosság. — Végül pedig valószinünek azért is, mert nem tartják az iparosság érdekében állónak, ha kiélezett politikai irányzatok mellé szegődik. — Ezekre a kérdésekre ad majd választ a régi I. kerületi Iparoskör legközelebb összehivandó közgyülése.

A lágymányosi kápolna alapkőletételi ünnepét április 20-án tartották meg, mintegy 10 ezer ember jelenlétében. Az uj kápolna a Villányi-ut elején épül serényen, a főváros tervei szerint és hozzájárulásával az egyházközség vezetésével. *Mészáros* János érseki helynök a ciszterci rend tagjainak segédletével végezte a megható szertartásokat, melyek után meleg szavakkal méltatta az uj templom épitésének jelentőségét, majd *Purébl* Győző fővárosi tanácsnok a főváros nevében tett igéretet, hogy a hitélet fejlesztését első kötelességének ismeri. Az ünnepi szónok dr. *Brisits* Frigyes ciszt. tanár volt, aki monumentális beszédben mutatott rá, a zirci erdőkből jövő kövek symbolumára, melyek itt a Szent Gellérthegy alatt, a régi magyar hithüségnek és hazaszeretetnek várává válnak. A szent mise alatt a Szent Imre főgymnásium énnekkara régi magyar egyházi énekeket adott elő *Bitter* Illés főigazgató vezetése mellett. A lélekemelő ünnepélyt a Hymnusz akkordjai zárták be.

Lechner Jenő dr. műegyetemi s. tanár évtizedes tanulmányai eredményét szórja most két kézzel az érdeklődő közönség közé. A Magyar Mérnök és Épitész Egyesületben előkelő közönség hálás elismerése mellett mutatta be és ismertette a reneszánsz és a török világ műemlékeit Magyarországon. Azonkivül folytatta előadás sorozatát az Omniában, amelyet örömmel látogat a közönség.

A dunapart disze, a Várkert bazár ma szomoru képet mutat. Falairól hull a vakolat, elhanyagolt, piszkos, a külseje és a kitört ablakokon kimeredő kályhacsövek nyomán csunya fekete sávok jelzik a füst utját — teljesen eléktelenitve a magyar épitőművészetnek ezt az elegáns, nemes stilusu alkotását. S ebben a lezüllött, félig-meddig romban dolgoznak a magyar szobrászművészet legkiválóbb képviselői: Berán Lajos, Damkó József, Fülöp Elemér, Istók János, Lux Elek, Markup Béla, Lukácsy Lajos, Orbán Antal, Rápolthy Lajos, Szamosi Soós Vilmos, Székely Károly, Tóth István és egy régi kiváló piktor is: Deák Ébner Lajos. A magyar alkotó génius legszebb munkái kerültek ki innen s mégis a műtermeket is az illetékes tényezők a legfájdalmasabb leromlottságban hagyják. A falak egészen nedvesek és a nyirkos levegő beteggé, munkaképtelenné tette ezen a télen a legtöbb művészt. Ahol nem hullott le a vakolat, ott salétrom fehérlik. Esős időben olyan bőségesen szivárog be a viz, hogy edénybe kell fölfogni. A falon több a viz, mintsem kivánatos lenne, ellenben vizvezeték egyáltalán nincs a műtermekben. A szobrásznak sok vizre van szüksége munkaközben, aki télen-nyáron a Dunáról hordja a vizet. Senkinek sem jutott eszébe eddig, hogy a műtermekbe bevezessék a vizvezetéket. Kémény sincs a műtermekben, mert földalatti utja van ugyan a füstnek, csakhogy el van dugulva. Azért kénytelenek a művészek, ha füteni akarnak, az utcára vezetni a füstöt. Mellékhelyiség sincs a műtermekhez. Ezeknek a hibáknak a javitását a legsürgősebben végre kellene hajtani, mert ellenkező esetben csak a magyar kultura vallja ennek kárát. Nem lehet ellenérv a kultuszminisztériumnak az az álláspontja, hogy „a művészek nem kivánhatnak semmit, mert nem fizetnek lakbért.“

Horváth Elek zongoramüvész hangversenye a Budai Vigadóban *Wachtel* Gabi delénekesnő közremüködésével müvészeti esemény lesz és a müsoron Mozart, Grieg, Rubinstein, Chopin, Mascagni, Puccini, Beethoven, Liszt, Rékai. Csiky, Strauss szerzeményei vannak. Május 14-én este 8 órakor lesz, jegyek ára: 100—500 korona.

Közjótékonyság. *Az I. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület* április hó 28-án tartotta meg gróf *Apponyi* Albertné elnöklése alatt évi rendes közgyülését, akinek üdvözlő szavai után *dr. Rottenbiller* Fülöp ügyvezető elnök terjesztette elő az egyesület 1922. évi működéséről szóló jelentést, amely részletes tájékozást nyujtott arról a lankadatlan munkásságról, amelyet az egyesület különösen a népétkeztetés és a polgári konyha fenntartása körül kifejtett. Rámutatott azután arra a gyüjtési akcióra, amelyet *Badál* Ede elüljáró a polgári konyha felsegitésére meginditott, s amely a polgárság lelkes ado mányait juttatta az egyesületnek és lehetővé tette immár az áldásos munka zavartalan további folytatását. Bemutatta a *Budai Napló*-ban megjelent s az akciót méltató cikket, melyet a jegyzőkönyvhöz csatoltak. Mély hálával tolmácsolta az egyesület köszönetét *gróf Apponyi* Albertné elnöknőnek, aki az egyesületben lankadatlanul dolgozó gárda élén jár, nemkülönben *Badál* Ede elüljárónak, *Jauernik* Nándorné urnőnek, *Jauernik* Nándor gazdasági elnöknek, akik annyi odaadással vették ki részüket a munkából. *Badál* Ede elüljáró beszámolt az állami inségakcióról és részletes ismertetésében különösen vázolta azt a szerepet, amelyet az egyesület a kerületi jótékonyság terén kifejt. Szintén hálásan emlékezett meg *gróf Apponyiné* szerepéről, aki egyben a kerületi segitőbizottság tagja és a maga részére juttatott köszönetet és elismerést kiterjeszteni kérte a gárda többi tagjaira is. Nagy elismeréssel domboritotta ki dr. Rottenbiller Fülöp államtitkár ügyvezető elnök érdemeit, s a Jauernik házaspáron kivül meleg elismeréssel nyilatkozott *Kormut* Gizella konyhavezetőnőről, *Takács* Sarolta polgári iskolai tanitónőről, továbbá *Erdélyi* Jolán, *Hanaschek* Lujza, *Tóth* Lászlóné, *Kósa* Teréz, *Jancsó* Janka tanitónőkről, mint akik az adminisztrációban és az étkeztetés lebonyolitása körül buzgó és önzetlen munkásságukkal az elismerésre méltán rászolgáltak.

Gróf Apponyi Albertné elnök inditványára az adakozó kerületi polgároknak, ugyszintén a fentebb emlitett munkatársaknak névszerint jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak. *Zsille* Zsigmond egyesületi jegyző beszámolt az 1922. évi zárszámadásról, amelyből kitünt, hogy az egyesület a népétkeztetésre a mult év folyamán több mint 80.000 koronát fizetett rá altruisztikus munkájára. *Zettner* Károly főpénztáros a zárszámadást és a vagyonmérleget ismertette. Majd megállapitották az 1923 évi költségelőirányzatot. *dr. Baránski* Gyula a tisztujitás kérdésénél javasolta, hogy a régi tisztikar maradjon meg ujból, csupán a számvizsgáló bizottságot *Frenreisz* Istvánnal, mint helyettes elnökkel, továbbá *Pál* Jakab és *Weinberger* Mór tagokkal egészitették ki. *Zettner* Károly főpénztárosnak, *Zsille* Zsigmond jegyzőnek és *Martin* János titkárnak buzgó működésükért ugyancsak köszönetét nyilvánitotta a közgyülés. *Jauernik* Nándor igazgatónak a polgári konyhai étkeztetésre vonatkozó felvilágositása után, amely szerint eddig is több mint 500 egyén étkezik ott és ez a szám fokozatosan emelkedik, a közgyülés még külön kiemelte *dr. Baránski* Gyula odaadó munkásságát, mire gróf Apponyi Albertné elnök buzditó szavakkal fejezte be a mindvégig lelkes hangulatban lefolyt közgyülést.

Magyar-estét rendez a Szent Alajos Árvaház május 13-án este a Kiscelli-u. iskolában. Az ünnepi beszédet P. *Zadravecz* István tábori püspök mondja. A müsoron szerepel *Orsolya* Mária hegedümüvésznő, *Panrok* Auguszta zongoramüvésznő, *Bihari* Ákos, a Nemzeti Szinház tagja, özv. Bajó Istvánné, Bartl Károly, Beer Károly, Geiger Pál, Nerolda Ferenc, Zachradniczky Sándor, Georgi Mariska. Csányi Boriska, Cserneky Irén és a III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők, Dalköre Zöld Károly karnagy vezetésével, A fényesnek igérkező estét *R. Rév* Sándor rendezi.

Sok visszaélés történt a multban a választójog megállapitásakor. A tavaly kiállitott számlálólapokba a legvalótlanabb adatok kerültek és a felülvizsgálás lehetetlensége következtében sok olyan nő szavazott a legutóbbi nemzetgyülési képviselő választáson, akinek sem a kora, sem az iskolázottsága, sem a gyermekeinek száma nem felelt meg a követelményeknek. A férfiaknál különösen a munkások körében történtek hamis bejegyzések. Amint utólag kiderült 80—100 számláló lapot egy kéz töltötte ki s mintegy irodaszerüen dolgozták fel igy a bevallás adatait, legtöbbször irni és olvasni nem tudók számára szerezve meg a választói jogosultságot. A közelgő törvényhatósági képviselői választás szükségessé tette a választó jogosak uj listájának felállitását, amit február óta az egyes kerületekben dolgozó összeiró küldöttségek végeztek. Az I. közig. kerületben három küldöttség dolgozott. Az 1. számu elnöke dr. *Baranski* Gyula, h. elnöke: dr. Bednárz Róbert, rendes tagja Nocker Ferenc, póttagja Malmarits István volt. A 2. számu elnöke: *Märcz* Károly, h. elnöke: Draskóczy M. László, rendes tagja Arnold Antal, póttagja Mészkö József volt. A 3. számu elnöke *Pakányi* Ferenc, h. elnöke: Tomasek Miklós, rendes tagja Pyber Ignác, póttagja Holtzspach Nándor volt. A II. közig. kerületben két küldöttség dolgozott. Az 1. számu elnöke *Truskovszky* Jenő, h. elnöke dr. Divényi Károly, rendes tagja Bozzay Ödön, póttagja Libál Andor volt. A 2. számu elnöke dr. *Fertschek* Gyula, rendes tagja Patócs István, póttagja Bauer Dezső volt. A III. közig. kerületben ugyancsak két bizottság működött: az 1. számu elnöke dr. *Sárközy* Sándor h. elnöke Pfeiffer István, rendes tagja Máder Károly, póttagja Láng Lipót. A 2. számu elnöke *Háry* Ferenc, h. elnöke dr. Zboray Sándor, rendes tagja Held János, póttagja Wittmann József volt. A lelkiismeretes munka alapján minden kerületben 3—5000 embert idéztek magukhoz a küldöttségek a bevallott adatok igazolására. Természetesen a legtöbben nem tudták a hamis bevallást igazolni s igy minden küldöttség 800—1400 embert fosztott meg az ugyis jogtalanul gyakorolt választói jogosultságtól. Ezzel a budai lasjtromos kerület szavazóinak száma körülbelül 7—8 ezerrel kevesebb lesz.

Meghivta a II. ker. Iparoskori dalárdát a Budapesti cipésziparosok dalárdája a május 12-én este 8 órakor Wesselényi-utcai székházában tartandó dalünnepére, ahol kurucz-nótákat és Petőli-dalokat adnak elő Rezik Béla karnagy vezetésével a budaiak.

Modern lovagrend. Budán, 1921 junius hó 29-én *Foederatió Emericana* alakult meg, kath. magyar egyetemi és főiskolai hallgatók szövetsége cimén. Alapitója tizenegy kath. főiskolai hallgató Bitter Illés, ciszt. r. tank. kir. főigazgatóval, Programm céljai azonosak a középkori lovagokéval: az Istent imádni, a fejlebbvalókat és idősebb embereket megbecsülni, a nőket tisztelni. Tag csak az lehet, aki próbaidejét jól betölti, ki a kath. világnézetet bátran vallja és aki a magyar hazához önfeláldozó hűséggel ragaszkodik. Nem hirdet gyülöletet más vallásfelekezetekkel szemben és tiltja a politikát, ápolja az igazi barátságot és helyteleniti az akademikus ifjuság utcai viselkedését. Három alakulatba tömöriti tagjait 1) a lovagok (nagy urak és öreg urak, végzett főiskolások) conventjébe (élén a prior), 2) a leventék már felesküdött és apródok (próbaéves főiskolások) curiájába és 3) a nagyasszonyok és kisasszonyok klubjába. A testület élén a protektor áll. A corporatiók száma az ország különböző vidékein tizenegy. Ezek közül az Agria Egerben, a többi Budapesten a Szent Gellért szállóban székel. A korporatiók egységes vezetését a káptalan intézi. Védnökei Csernoch János hercegprimás, Albrecht és József Ferenc főhercegek. A tagok lovagias ügyének elintézésére a Becsületszék alakult, melynek elnöke: Angyal Pál dr. tudományegyetemi tanár, tagjai pedig: Kirchner Hermann, altábornagy, Huszár Károly, v. miniszterelnök, Károlyi József gróf és Szentgyörgyi Elemér dr., ügyvéd.

Müvészestélyen látta vendégül hüvösvölgyi palotájában április 29-én *Rajnai* Gábor a kiváló müvész és vendégszerető bájos felesége a magyar irodalom és müvészet néhány kiváló tagját. Az est különös érdekességét *Fráter* Loránt nyujtotta uj magyar dalaival, akit gordonkán öccse, Béla, zongorán pedig dr. *Farkas* Imre, a poéta kisértek. Az estén résztvettek: Herczeg Ferenc, Hegedüs Gyula és neje, Szerémi Zoltán, Bakonyi Károly, Horvay János szobrász, Duret Cecil, Vuk Ferenc és neje, Winternitz Arnoldné, Tihamér Lajos, Rafain György és neje, Tömöry Edith és Miklós.

A győzelem pálmáját kell elhoznia a Budai Dalárdának a nagy nemzetközi dalversenyről, megmutatva ellenségeinknek is felsőbbrendű kulturánkat. Az amsterdami „De Verceni de Zangers" királyi dalosegyesület junius hó 2—24. napján 40 éves fennállási jubileumát ünnepeli, mely alkalomból férfikarok és vegyeskarok számára nemzetközi dalversenyt rendez. A dijak ezüst- és aranyérmek és ezenfelül 100—1000 hollandi forintig terjedő pénzjutalmak. A versenyre 63 dalegylet jelentette be részvételét, köztük belgák, franciák, finnek, svájciak, németek. Utóbbiak kilenc dalegylettel vesznek részt. A magyar szineket a Budai Dalárda képviseli, mely a legkiválóbb és legrégibb dalegyletünk és amely ma is birtokosa a király örökös vándordijának. A Budai Dalárda az Exellence-csoportban versenyez s a versenyen Henry Gyta — Ode a la Feret (Oda az erdőhöz) cimü kötelező kart és ezenkivül Pogatschnigg Guidó — „Dal a Dalról" szabadon választott kart fogja énekelni. Elutazása előtt a versenykarokat hangverseny keretében be fogja mutatni a nagyközönségnek. Az utazás és hétnapi ott tartózkodás 40 dalos után sok pénzbe kerül, de a kormány, a székesfőváros, a vármegye és a TÉBE nagy anyagi támogatást helyeztek kilátásba, ezenkivül a társadalom egyéb tényezőinek áldozatkészségétis kénytelenek lesznek igénybe venni. *Ripka* Ferenc dr. udvari tanácsos, gázgyári vezérigazgató, a Budai Dalárda elnöke és Véssei Ede dr. szőv. főjegyző (Központi Városháza, III. e. 388. ajtó) szivesen szolgálnak felvilágositásokkal a nemzetközi dalverseny részleteiről.

Bensőséges ünnepet ült *a Kelenföld-Lágymányosi Katholikus Kör* ápr. 30-án este a Szt. Gellért szállóban levő saját helyiségében, ahol mintegy 200 férfiu gyült egybe, hogy tiszteletét kifejezze a Kör egyházi elnökének, dr. *Bitter* Illés ciszt. főigazgatónak névünnepe alkalmából. Ott láttuk az ünnepelten kivül *Ruffy* és *Czajlik* államtitkárokat, *Pálházi*, *Kulcsár*, *Schenek*, *Károly*, *Forster*, *Simonits* min. tanácsosokat, *Sigmond* Elek müegyetemi tanárt, továbbá *Szentgyörgyi* Elemér, *Saly* Árpád, *Szöllő* Árpád, *Fuchs* Emil, *Szekfü* Ignác, *Dr. Fábián* Gáspár, *Berkes* Kálmán, *Lechner* Loránt, *Száva* Sándor, *Schlager* Andor, *Radó* Sándor, *Speidl* Géza stb. köri tagokat, akiknek nevében *Ruffy* Pál meleg szavakkal köszönté fel az ünnepeltet. Az iparosság részéről *Margittay* Gyula, a székesfőváros részéről *Szalay* Gyula, majd *Saly* Árpád, *Benárd* Ágost, *Brisits* Frigyes, *Károly* Rezső beszéltek. Az ünnepelt köztiszteletben álló főigazgató gyönyörü beszédben köszönte meg az ünneplést, melyet *Krajna* János gitárművész szép énekszámai tettek feledhetetlenné.

A nyári szinház. Május 9-én, szerdán nyitja meg kapuit Budapest egyik legnépszerübb szinháza a *Budai szinkör*. Mindjárt a megnyitón a tradiciókhoz hiven magyar szinpadi szerzőt szólaltat meg Lajthay Lajos személyében, aki a kitünő Bródy István operettjét zenésitette meg. A szinház *Kondor Ibolya*, *Della Donna Eugenia*, *D. Arrigó Kornél Dénes Oszkár* és *Gallai Nándor* vendégfellépével pompás kiállitással fogja az *Asszonyok bolondját* igazi slágeroperetté avatni. Jegyek szombat, május 5-ikétől válthatók a szinházi pénztárnál és az összes jegyirodákban.

Krónika

KÉTSZÁZ ÉVE majd minden ház eladó volt Budán, mert a háztulajdonosok szabadulni igyekeztek a szük és görbe utcákban álló, egymás hátán szorongó házaiktól a nyomasztó körülmények miatt. A város 1720-ban irt egyik felterjesztése keserüen panaszkodik a katonai önkény ellen, amely a jobb házakat lefoglalalja a vezérkar és 10 század (összesen 2 zászlóalj) helyőrség számára, ugy, hogy gyakori eset, hogy a tulajdonost saját házából kiszoritják. A házak jövedelme igen csekély s nem áll arányban a befektetett tőkével, sok házat pedig minden kárpótlás nélkül erődités célokra lerontottak. A legrendezettebb rész s a tulajdonképeni belváros a vár volt. Itt álltak a középületek, mint a fegyvertár, valamint a nemesség és a vagyonosabb polgárok házai. Kiválóbb háztulajdonosak a következők: gróf Zinzendorf Vendel, a bécsi „szent királynőről" nevezett apácák, Schweidler Antal néhai főhadbiztos, (házát évi 100 frton apácák bérlik), a bécsi Skótszerzet apátja, Dumond Ferdinánd báró, Brankovics gróf kassai kamarai tanácsos, Clar Márton postafőnök, (háza 1715 óta puszta), a pozsonyi káptalan (a ház tető nélkül romokban), az egri káptalan, néhai Esterházy Pál nádor örökösei, Kurcz János báró örökösei, Ecklern János udv. kamarai tanácsos, Strasser ezredesné, Verlein báró örökösei, Putanicz prépost, Tau szegedi kamarai felügyelő, Rupp Gáspár császári élelmezési biztos, Holbling János császári épitész, Pacz János városi főbiró, Reiner Gábor kassai császári hadipénztárnok, Swingheimb Lipót császári hadbiztos, Frankenberg grófné, Zenneg pozsonyi kamarai tanácsos, Doeckl Fülöp tanitó, Lichtenauer ujvári császári élelmezési biztos, Hatz Konrád püspök, De Maju császári kamarai tanácsos, a szent Zsigmond-kápolna prépostja stb. A többi öt városrész egészen falusias s lakóik is szegény mesteremberek, földmüvesek vagy halászok. Egy előkelő név sem fordul elő az itteni háztulajdonosok közt. A viziváros nak volt része a halászváros, mely a város falain kivül a Duna felé feküdt s 32 kis, részben a hegyoldalra épitett, itt-ott egyemeletes házból állt. A viziváros 40 más házát a Duna árvize folyton fenyegette, más 27 ház olyan külsejü volt, mint a halászvárosiak. Még nyomoruságosabb volt a horvátváros, melyben csak négy nagyobb ház volt a többi viskó. Az Országut 24 háza közül 15 viskó. Ujlakon pedig az összes házak azok voltak. A legnagyobb városrész a rácváros volt 707 házzal, tulajdonképen viskóval, mint az összeirók nevezik őket. Ezek nagy része a Gellérthegyen épült s a város, tekintve a lakósok inséges állapotát, az adózás alóli felmentésüket sürgeti. A háztartások száma 1720-ban 2023-ra, a lélekszám 12.130-ra tehető. 1728-ban egy akkori össze-

írás szerint már 1835 ház találtatott benne. Nyolc év alatt csaknem 400-zal szaporodott tehát a házak száma s ennek megfelelően a lakosság is. Nemzetiségi szempontból a város képe meglehetősen tarka volt. A magyarság még szertelenül szerény helyet foglalt el a magyar fővárosban. Az összeirt nevek aránya százalékokban kifejezve következő: magyar 4.58, német 57.27, tót 0.35, szerb-horvát 37.62, olasz 0.20 százalék. A város gazdasági állapotai ép oly kevéssé kielégitők, mint a népességi viszonyok. A polgárok kezén 20 dunai malom volt, melyeknek évi jövedelmét 60 frtra, összesen 1200 frtra becsültek. Voltak téglaégető-kemencék; azt mondják róluk, hogy elég jól jövedelmeznének, de a Hoffmann Ignácén kivül, mely évente 50 frtot hoz, a többit mind a vár erődítéséhez és a helyőrségi épületek emeléséhez szükséges anyag gyártására foglalták le. Ami a főváros akkori üzleti és forgalmi életét illeti, az az előadottak után természetesen nagyon kezdetleges lehetett. Voltak ugyan iparosok és kereskedők nagyobb számmal, de az összeirásokból kitünik, hogy szük anyagi viszonyok közt éltek, sőt meg se élhetnének, ha mellesleg egy kis gazdasággal nem foglalkoznának. Mindezek dacára az iparosok és kereskedők száma 5 év alatt csaknem háromszorosra emelkedett, az 1720-ban kimutatott jövedelem pedig az 1715-ikinek hatszorosa. E nagy növekedés oka nemcsak a természetes szaporodás, hanem az is, hogy 1715-ben csak azt vették iparosnak, aki kizárólag mesterségből élt, ellenben 1720-ban a gazdálkodással foglalkozó iparosokat e cimen is feltüntették.

—

Sok milliót érő kincse van a fővárosnak Budán a városmajori kertészeti telepén, ahol egyedül kapható ezüst- és kékfenyő egész Csonka-Magyarországon. Darabja 8—10 ezer korona. Ez a 16 holdnyi terület, melyet *Morbitzer* Dezső vezet Solthy László és Szomorovics Tódor tisztekkel, ahol 120 alkalmazott keres kenyeret a rendes munkásokon kivül, valóságos paradicsomi részlet. Még a 80-as évek előtt hasitotta ki ezt a részt a Városmajorból a főváros, kegyelettel ápolva a Mária Therézia idejéből megmaradt öreg füzfát a kert közepén. Körülötte modern kertészet. Megbecsülhetetlen a rózsa alléja, ahol 153 ujfajta rózsa virul, nefelejcs és árvácska táblák szélén. Innen ültettek *százezernél* több palántát a budai sétányokra, amelyek ma még szépek, de ha nem kapnak öntözési engedélyt, elpusztulnak nyáron és milliós károk érik a fővárost. Most rendezték ujra a statisztikai parkot s ennek sok viz kellene, de ott vannak az ujak között a Bécsi kaputér fiatal parkja, a disztéri és corvintéri parkok és az I. ker. disze: a döbrenteytéri „japán“ park. Viz nélkül sohasem lesz *kertvárossá* Buda, ami régi jelszó és csak a háboru alatt felejtettük el. De elpusztul a kertészeti telep faiskolája is, ahol vöröslevelü platánokat is tenyésztenek, hogy majd Buda egyik utcájának ez legyen a disze és hire. Sőt veteményekben is nagy kár érheti a fővárost, mert milliókat érő zöldség és főzelék pusztul el, ami majd drágitja a piaci árakat s igy uj terhet ró a polgárságra. A kertészeti telep vezetője, Morbitzer Dezső elismert szakember, az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ügyv. alelnöke és az Okleveles Kertészek Orsz. Szövetségének elnöke, aki imádja a virágot, a fát, a természetet és sir a lelke, ha a melegebb tavaszi napon rágondol a forró, tikkasztó, poros nyárra, amikor majd viz nélkül elsorvad minden különleges szép növénye, amelyekre oly büszke. És sajnálja ezt a pusztulásnak kitett sok-sok milliós értéket a fővárosnak.

A legszebb pálma az udvari kertészetből ma a krisztinatéri *Zöldfa vendéglő* uj udvari terraszát diszíti, a máshol szokásos oleanderek helyett. Ide más nem is volt állitható, mert ez a terrasz nem raktározható el télire. Kőből, cementből épült, kedves disszel, hatatmas tetőponyvával. Falát virágdisz szegélyezi. A budai polgárság számára készült mintahogy a régi jó hirü vendéglőnek az étlapja sem változott nyár elején pestivé. A nevesebb nyári vendéglők étlapjánál 30—40 százalékkal olcsóbb, pedig konyhája elismert, borai kitünőek. Szükségünk volt nekünk budaiaknak, hogy ne szoruljunk ki nyáron szokott helyünkről, de azért elsőrangu étterem álljon rendelkezésünkre s ezt megvalósitotta *Kodra* Károly a *Zöldfa* udvarán és Áldozó-csütörtökön fogja megnyitni ünnepélyesen.

Modern szücs Jancsó I., Krisztina-körut 101. szám.

Az iparosok estéje a budai Vigadóban, amelyet a *II. kerületi Iparoskör* rendezett a saját dalárdája javára, oly impozáns módon sikerült, ami tulhaladta vérmes várakozásokat is. A Vigadó nagyterme megtelt uri közönséggel, mely a kézmüiparosság társadalmi fejlődésének rég óhajtott arányait mutatta be. Nem volt meddő munka a II. ker. Iparoskör régi vezető egyéniségeinek agitációja, mert ez a kör és az abban folyó öntudatos agitáció vezetett a budai iparosság oly nagymérvü társadalmi fejlődéséhez, aminőt a vigadóbeli est tárt a szemlélő elé. A legkifogástalanabb uri modorban élő és mozgó társaság volt ez, kevés kivétellel budai kézmüiparosok és családjaik, akik ezzel az esttel elfoglalták a budapesti társadalomban az őket méltán megillető helyet. Es ez az öntudat nemcsak társadalmilag, de politikailag is érvényesülni fog. Ezt az iparosságot a gazdasági kérdések helyes felismerése és kihasználása tette elsősorban öntudatossá s ezzel a *jelszavak* üres politikája itt elvesztette a talajt. — Április 28-án rendezte ezt az emlékezetes szép estéjét a II. ker. Iparoskör és körültekintő gonddal vezette a rendezést *Váli* Gábor. A fiatal dalárdát *Rezik* Béla karnagy vezényelte és a legelőnyösebben mutatkozott be. *Németh* József elnök meleg üdvözlő beszéddel nyitotta meg. Pompásan énekelt *Franassovich* Valéria. Ugy őt, mint *Berg* Károly bravuros zongorajátékát zajosan tapsolta a közönség, mely reggelig táncolt.

A Flórián kápolna már régen nem szolgálja azt a célt, amely miatt épült és csak teher volt a plébánia számára. Most uj hivatás vár rá, mert a hercegprimástól elkérte a budapesti *görög* kath. magyar egyházközség plébániának, amit a hercegprimás bizonyos feltételek mellett engedélyezett is. Most a fővárostól, mint kegyurtól kérte és egyben azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a főváros a kegyuraságot is tartsa fenn, valamint, hogy mindazokat a templomi tárgyakat, melyeket a hercegprimás kifejezetten nem rendelt a felsővizivárosi róm. kath. plébániának átengedni, hagyja meg továbbra is a Szent Flórián-templom tulajdonában és adja át a budapesti gör. kath. plébánia használatára. A tanács a maga részéről a gör. kath. egyházközség ezen kérelméhez elvben hozzájárult.

Példát mutat a jótékonyság helyes és gyors lebonyolitásában a *Badál* Ede előljáró kiváló vezetése alatt működő I. ker. előljáróság szociális osztálya, melynek élén fáradhatatlan munkakészséggel, ambiciózus szaktudással *Hribál* Kálmánné és *Kozák* László fogalmazó állanak. A felszámolás alatt lévő Horthy-Sipőc akció statisztikája nemrég készült el és a kiosztási anyag érdekes adataiból a következőket közöljük: A beadott kérelmeket — kellő felülvizsgálás után — *mind* teljesitették, ha néha nem is a kért anyagot, de valami mást feltétlenül kapott az illető, ami szociális szempontból nagy megnyugtatást eredményezett. Összesen kiosztottak ruhát és cipőt 752 ipari munkásnak, 647 közalkalmazottnak; 135 egy. hallgatónak; 62 hadiözvegynek (de ezek száma jóval nagyobb, mert sok közülük a fenti kategóriákba tartozik), 30 munkaképtelennek és 18 tényleges katonának. Az értékes kedvezményes áru élelmiszercsomagok közül eddig kiosztottak 396-ot napszámosok, hadiözvegyek és rokkantaknak; 205-öt közalkalmazottaknak, 50-et munkaképteleneknek és 18-at tényleges katonáknak. A husvéti ünnepek előtt pedig Horthyné adományából ingyen 120 ilyen élelmiszercsomagot osztottak ki a megértéssel dolgozó, lelkes nyomorgyógyitók.

Matiné. Vasárnap, mult hó 29-én d. e. 11 órakor volt a *Varga* Vilma zeneakadémiai tanárnő növendékeinek matinéja a Budai Zeneakadémia hangversenytermében. mely a tanárnő tisztelőivel s a szereplők hozzátartozóival zsufolásig megtelt. A gazdag müsor Varga Vilma páratlan zenepedagógiáját dicsőiti, melyet mint Liszt Ferenc és Khayle professzor tanitványa sajátitott el. Minden közreműködő tanitvány elismerő tapsviharban részesült, de külön ki kell emelni Bauer Dóra bravuros technikáját, továbbá Weeber Margit, Macskássi Vali. Petrik Matild és a feltünően tehetséges Schiller Magda és Schiller Lilly játékát.

Nagy igazságra jöttek rá végre a városházán. Arra hogy az ország elvesztett hegyvidékeit most majd nagyrészt a budai hegyeknek kell pótolniok, már azért is, mert sok embernek, aki azelőtt nyaralni járt, most erre módja nincsen és egyenesen rá van utalva erre a hegyvidékre. Erre jöttek rá a városházán. Emelni kell a kirándulóhelyeknek vonzóerejét és ezzel a székesfővárosnak és az országnak idegenforgalmát is, mely igy állandóan biztositva lesz. A székesfőváros tulajdonában lévő erdőket kell ugy gondozni, hogy azok a nagyközönségnek igazán kellemes kiránduló- és szórakozóhelyévé váljanak. Ebből a célból elrendelte a tanács az erdei sétautak különös gondozását, azoknak *jelzőtáblákkal, padokkal* való ellátását s beleegyezett az erdőterület egy részének téli sportcélokra való használatába is. Ezenkivül azonban szükséges, hogy a székesfővárosi erdőknek és hegyeknek legkiemelkedőbb pontját, a köznyelven Jánoshegynek nevezett csucsot és az annak oldalán lévő székesfővárosi vendéglőhelyiséget a közönségre nézve minél megközelithetőbbé s a nyáron és télen egyránt sűrűn látogatott vidéket sötétség idején is bátorságossá és vonzóvá tegye. Ennélfogva elhatározta a tanács, hogy a Konkoly-alapitványu m. kir. obszervatórium céljaira átengedett területtől az Erzsébetkilátóig vezető utat és az ennek alján lévő vendéglőhelyiséget *villamosvilágitással* látja el. Az egész pedig belekerül 4,390.000 koronába.

A Vérhalom Football Club a III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők Dalköre szives közreműködésével 1923. évi május hó 9-én, este 7 és 1/29 órai kezdettel az Ujlaki mozgóban (III., Bécsi-ut 69. sz.) nagyszabásu müsoros *mozi-estélyt* rendez. A müsoron szerepel Bauer Árpád és 2 mozidarab. Az énekkarokat Zöld Károly egyesületi karnagy vezeti.

Budára költözik az ujra éledő K. I. T. azaz a régi jóhirü Kereskedő Ifjak Társulatának sport-csoportja, mely a háboru előtt nagy fellendülésnek indult és saját 3 emeletes clubháza volt a belvárosi Sörház-utcában. A háboru anyagilag is tönkretette és csak most kezd ismét lábra kapni. Elnöke nemes *Szajkó* László budai csemege kereskedő, intézője *Kőszegi* István budai szerelőmester, akit mint régi működvelőt előnyösen ismer a budai közönség és tagjainak nagy része szintén budai. Most keresnek itt clubhelyiséget és sportpályát. A budai kereskedelmi társadalom sportkedvelő tagjait szivesen látná a maga körében és legközelebb ez irányban akciót indit.

Családi Lapok. Az Országos Postás Kulturegyesület kiadásában és *Peterdy* Sándor szerkesztésében megjelenő „Családi Lapok“ uj számának tartalma meglepően változatos és értékes. Többek között *Morvay* Győző Madáchról irt egy érdekes cikket. *Lampérth* Géza, dr. *Melha* Armandné, *Szávay* Gyula versekkel, *Sas* Ede, *Porkoláb* István novellával szerepelnek, dr. *Lendl* Adolfnak, a jeles tudósnak „A keresztes pókokról irt tanulmánya emeli a lap szinvonalát. A „Nővilág“ és „Gyermekkert“ rovatok érdekesek és mulatttatók. A folyóirat előfizetése egy évre 450 korona. Mutatványszámot szivesen küld a kiadóhivatal II., Zsigmond-ucca 3.

Stengel fogászati rendelő II., Margit-körut 31. Telefon 191—04.

Tilos a Vérmezőn átjárni ugy a polgárságnak, mint a katonai csapatoknak a városparancsnokság rendelete szerint jun. 1-ig a gyepesitési munkálatok miatt. A lovagló pálya azonban használható.

Gyerünk a hüvösvölgyi nagy rétre
a 83-as villamos végállomásánál.
Öt perces gyönyörü erdei séta.
Jégbe hűtött
sörök és fajborok.
Meleg ebéd és vacsora,
hideg uzsonna, cigány
Marth M. vendéglő a székesfővárosi NAGY RÉTEN

Hüvösvölgyi végállomás. **Restaurant - Balázs** Étterem, cigányzene.

Közgazdaság

Az Óbuda-ujlaki takarékpénztár rt. mely *Bartók* Béla vezérigazgató vezetése alatt évek óta vezér-pénzintézete Óbudának, 1922. évi mérlegét 20 millió K alaptőke mellett az előző évről áthozott 96.712 K nyereségmaradvánnyal együtt 2,299.090 K *tiszta nyereséggel* zárta le, az 1921. évi 1,645.797 K-val szemben. A pénzkészlet és intézeteknél elhelyezett tőkék 3.62 (12.89) millió, a leszámitolt váltók 10.14 (7.26) millió, az értékpapirok 6.02 (6.65) millió, az értékpapirokra adott előlegek 27.25 (9.65) millió, a betétek 12.41 (8.3) millió K-val szerepelnek a mérlegben. Az osztalék 8% = 16 K lesz, az előző évi 6% = 12 K-val szemben.

A „Merkur" váltóüzleti rt. április 28-án tartotta meg ez idei rendes közgyülését. Az előterjesziett mérleg 72,839.688·83 K bruttónyereséget tüntet fel (tavaly 33,473.946·23 K), mig a tiszta nyereség összege 17,267.234 K (8,165.312 K). A közgyülés az igazgatóság javaslatára kimondotta, hogy a tartalékok megfelelő dotálása után osztalékul részvényenkint 45 K = 12.5% (22 K = 11%) fizetetik ki. A felügyelőbizottság uj tagjává megválasztották Blockner Izidor urat.

A Magyar Ált. Hitelbank közgyülése jóváhagyta a 233 millió K tiszta nyereséggel záruló 1922. évi mérleget és elhatározta, hogy a 32. sz. osztalékszelvény 200 koronával váltassék be.

A Magyar kereskedelmi hitelbank rt. f. hó 25-én tartott 17-ik évi rendes közgyülése dr. *Schreyer* Endre vezérigazgató előterjesztésére a zárószámadásokat elfogadta és elhatározta, hogy az elért 20,905.482 K nyereségből (tavaly 10,321.046) 2,400.000 koronát a tartalékalap, 1,000.000 koronát a nyugdijalap javára fordit s osztalék fejében 60 K-t (30%) fizet a tavalyi 30 K-val (15%) szemben. Az intézet igazgatósága *Amster* József és *Solt* Jenő főtisztviselőket cégvezetőkké nevezte ki.

A Magyar pamutipar rt. április 28-án tartotta a Magyar általános hitelbank helyiségeiben báró Ullmann Adolf elnöklete alatt rendes évi közgyülését, melyen elhatározták, hogy részvényenként 150 K = 15% (mult évben 50 K) osztalékot fizet az elmult 1922. üzletévre. Az esedékes szelvények 1923 április 30-tól kerülnek a Magyar általános hitelbanknál beváltásra.

A Budapesti mintapince rt. alaptőkéjét 25.530 drb 850 K n. é. uj részvény kibocsátásával 8.3 millióról 30 millió K-ra emeli fel. Minden régi részvényre a társaság pénztáránál május 10-ig két uj részvény vehető át.

A Salgótarjáni Kőszénbánya rt. dr. *Chorin* Ferenc főrendiházi tag elnöklete alatt május 3-án megtartott rendes évi közgyülése az 1922-iki üzleti évre részvényenként 300 K osztalék adását határozta el. Elhatározta továbbá a közgyülés az alaptőkének 650 millió K-val való fölemelését olykép, hogy a részvények névértékét a tartalékalapból 1000 koronára emeli fel, továbbá, hogy egyidejüleg 250.000 drb egyenként 1000 K n. é. uj részvényt bocsát ki, melyekre az elővételi jogot 2 : 1 arányban részvényenkint 3000 K-ért a régi részvényeseknek felajánlja. Az elővételi jog május 8-tól bezárólag május 17-ig gyakorolható.

A Magyar általános köszénbánya rt. április 28-án megtartott közgyülése elhatározta, hogy az 500 K-ban megállapitott osztalékot május 2-ától kezdve kifizetik és hogy részvényeik névértékét a tartalékból 200 K-ról 2000 K-ra felbélyegzik.

Föld- és épületforgalmi rt. cég alatt Budapesten (V., Nádor-u. 25) 50 millió K alaptőkével (5000 drb 10.000 K n. é. részvény) uj vállalat alakult házak és ingatlanok megszerzésére és épitkezések elömozditására, Az igazgatóság tagjai: hg. Odescalchi Károly, dr Rohrer Aladár, dr. Hellebront János és Beck József.

A Bpesti takarék- és vásárpénztár rt. m. h. 29-én megtartott közgyülése elhatározta a társaság alaptőkéjének 120 millióról 240 millió K-ra való felemelését. Az osztalék az előző évi 40 K-val szemben részvényenként 70 K.

Az Urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya rt. 1922. évi zárószámadásaiban 20 millió K alaptőke mellett az előző évről áthozott 843.744 koronával (1921-ben 385.668 K-val együtt 84.571.688 K tiszta nyereséget mutat ki az 1921. évi 29.774.208 K-val szemben. Az igazgatóság a közgyülésnek részvényenkint 500 K osztalék fizetését fogja javasolni, mig tavaly 150 K volt az osztalék.

Az Esztergom-szászvári köszénbánya rt. rendes évi közgyülése az 1922. üzletévre 175 K osztalékot állapitott meg, amely május 3-tól kezdve kerül kifizetésre.

PÉNZBESZEDŐT keres vállalkozás 15% jutalékkal. Évi forgalom 2 millió korona. Irásbeli ajánlatok e lap kiadó hivatalába. I. Bors-u. 24.

KÁVÉ UJDONSÁG
"Batthyány kávé"

habbal, árkülönbség nélkül.

°°°

Elsőrendű a kávé s minden étel és ital a

Batthyány kávéházban
II., Fő-utca, Batthyány-tér sarok
Balog Karcsi budai cigány király muzsikál

IKA Gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII., Röck Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József: 70—25
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemű lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. BUDAPEST, V., Deák Ferenc-u 6.

I. kerület,
V alódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Ör-utca 2· GÓDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

PARKETT PADLÓK :.: FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom.
GÖTZ ANTAL
Parkett vállalkozó asztalosmester
I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

SIESTA SZANATÓRIUM
fizikoterapiás, diétás, diagnosztikai gyógyintézet, klimatikus hely. Röntgen. Vizgyógyintézet bejárók részére is.
BUDAPEST, I. ker., Déli vasut mellett.
Ráth György-utca 5. Telefon: 113—87.

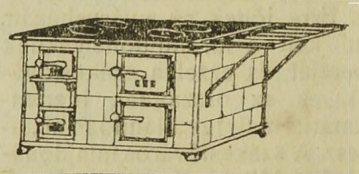

VASRÁCSOK, KÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Bieber Károly lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Kézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

Ha tartós és jó cipőt akar készitesse:
MRAVINACZ JÁNOS
cipésznél I., Horthy Miklós-ut 23.
Saját készitésü raktári cipők még olcsó áron kaphatók.

Dobozgyár
Scheer Béla Gyula
I. ker., Verpeléti-ut 15 sz.

Harmatviz
A lithiumos Hungária-forrás szénsavval telitett ásványvize
— Telefon: J. 112—59. —

Ezer koronát
kereshetügyes fiatal ember. Bővebbet Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

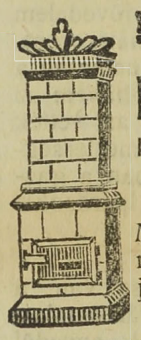

! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, butort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely..

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon: 24—77

352.

Budai Napló

XX. évfolyam. 780. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRAAG BÉLA.

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésénél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 400 korona. Szöveg után 600, szöveg között 1000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. május 20-án.

A községi választások

— Készülődések Budán. — Csak egységes kormánypárti községipárt győzhet a szociálisták ellen. — A helyzet Óbudán.

Recseg a hintapad, amelyen eddig ugy, ahogy kisulyozták egymást a különféle pártok a községi politikában. A szociáldemokrata párt óriási erőfeszitései, hogy a polgárságnak ezt a bástyáját elfoglalja, hasonló erőfeszitésre készteti a polgári pártokat is, amelyek tudják, hogy a szocialisták uralomra jutása, mily mérhetetlen anyagi károkat okozna a polgárságnak. A szocialisták uralma elsősorban eltartatná a várossal az összes munkanélküli elvtársakat, akik ma, a munkanélküli segélyek boldog korában naprólnapra szaporodnak. A városi üzemeknél helyezné el minden emberét, aki szakmája helyett más elhelyezkedést keres a társadalomban, — leszállitaná a házbéreket oly minimumra, ami meghozná a házak teljes leromlását és végleg gátat vetne az épitkezésnek, — de érezteté orosz-mintára a főváros egész lakosságával, melyet a „szabadság, egyenlőség, testvériség“ jelszavával burkolna a polgárság nyakára.

Nem tudjuk, hogy a polgári pártok tudnak-e majd megküzdeni ezzel az áramlással, mert a polgárság állandó belső háboruja csak a szocialisták erejét növeli, de kezdeményező lépést várunk a kormánytól, mely az országos választások alkalmával elkövette azt a hibát, hogy Budapestet átengedte a kormányt támogató frakciók versengésének. Gróf Bethlen István országos politikájának biztos alapja csak a községi politika lehet s a miniszterelnök rendkivüli sikerei ezen a téren is biztositják számára a sikert.

Ma elég sivár a kép, amit a főváros dunántuli része mutat a községi politika terén, de erős kézzel ma mindent megmenthet még a kormány a polgárság számára. Sorra véve a kerületeket kezdjük a sorrendet Óbudán, ahol a közélet tekintélyeinek nyilatkozatai alapján az alábbi kép domborodik ki:

— Óbudán éles határok vannak az egyes pártok és általuk már teljesen fix listák között. Mindenhol máshol előbb várható a kompromisszum, mint Óbuda-Ujlakon! Tulságosan merevek ott egymással szemben a személyek a városatyai méltóság elnyerése érdekében megindítandó harcban, mert mindenki, aki három hangos szót elmotyogott már a nyilvánosság előtt, szeret hinni és remélni a küldetésében. Másrészt a most benn levők tulnyomó része féltékenyen ragaszkodik várospolitikai nagyságához, dacára annak, hogy ők maguk ezt a nagyságot egy csöppet sem öregbitették, sőt a nagy tömegben is csalatkozást keltettek. És ez szól ugy az egyik, mint a másik oldalra, mert összesen 4, irva és olvasva négy dicséretes kivételtől eltekintve, sem az általános, sem a szigoruan helyi városügyeknek nem volt köztük sem értékes, sem bátorszavu képviselője. A multban a többséget a nők szerezték meg fáradhatatlan, lelkes s minden érdektől mentes munkájukkal. S egészen bizonyos, hogy a mostani választást is a nők fogják eldönteni, mert a férfiak a lista elkészitésén kivül igazán semmit sem végeznek. S ez ugyancsak érvényes minden polgári pártra. A nemzetközi szociáldemokrata pártnál természetesen más a helyzet, mert ott felsőbb parancsra történik minden, amit az óbudai főhadiszálláson, a Polgár-téri Vass-féle vendéglőben végrehajtanak. Azonban szavazóik száma némileg meggyengült, mert az átrevidiált választói névjegyzékben — a hamis bevallások miatt — körülbelül kétezerrel kevesebb lesz a szavazó, amit ez az erős párt is meg fog érezni, ha csak az elkeseredett köztisztviselők végső kétségbeesésükben nem szaporitják számukat. A multban legerősebb keresztény községi párt vezető személyeinek nem elég gondal és körültekintéssel történt megválasztásával, a nem nagynevü, de tehetséges és munkaképes elemek háttérbe szoritásával, önmaga vágta a fát maga alatt. Könnyü lett volna az első választáson szerzett többséget, a tömeg lelkesedését céltudatos munkával, a választókkal való állandó érintkezéssel, a zászlóra irt eszmék érvényesitésével, az igazságos ügyek állandó megvédésével és a kerületi sérelmek reperálásával megtartani. Ezt azonban sokszor elmulasztotta a párt, ami hamar megbosszulta magát és a második nemzetgyülési képviselő választáson kisebb vereség formájában meg is nyilatkozott. Rontott a párt helyzetén a kudarcal végződő fuziós kisérlet is. Ha a ma népszerü Hilberth Vilmos elnöklete alatt más, agilisabb vezetőség veszi át a pártot, még megmenthetnek egy pár ezer voksot. De azt is csak az egyik vezérember teljes elejtésével, aki mindszélesebb rétegekben válik ellenszenvessé. Az utóbbi esetben még a keresztény szociálisták támogatását is meg lehetne nyerni. Jelenleg ugyan ők a legridegebb különállást képviselik és elhatározottak, hogy ha a két párt vezérei meg is egyeznek, ők a III. kerületben szabad kezet kérnek. Hetenkint tartott üléseiken a legszélesebb nyilvánosság vesz részt, a legaktuálisabb kérdéseket megvitatva. Bruneker Alajos elnöklése, jól megválogatott tisztikara és személy szerint azoknak minden mozgalomban való részvétele a nagytömeggel való állandó kapcsolatot jelenti. Különben a ker. szoc. párt mögött, ha kifejezetten nem is, de a valóságban a legnagyobb számarányban levő katholikus tábor áll. A Friedrich-pártnak élő szervezete a III. kerületben nincsen, bár lelkes követői elég nagy számban vannak. A nemzeti demokrata párt nem gyarapodott ugyan, de belsőleg megerősödött és fegyelmezetten és elszántan megy a harcba, amit bizony a Schubert pártról nem lehet ily bizonysággal állitani. A *Népkör* megalakult ugyan, de nem fejlődött eddig ugy, ahogy azt az alapitók várták.

A községi választás a szervezkedés alatt álló III. kerületi kézmüiparosságot is erőpróbának teszi ki. Itt csoportositják az iparosság ifjuságát is és *Bauknecht* Tamás most igazolhatja, hogy alkalmas-e a vezérszerepre?

A Stern-párt még vár. Lehet, hogy nagyobb szerepe lesz a választásoknál, mint ahogy a pártbeliek hiszik.

Nagy ünnepségre készül a Krisztinaváros, amelynek bucsujáró templomát a háboru alatt megfosztották régi, szépszavu harangjaitól és csak most sikerült ezt a hiányt pótolni. Az egyházközség küldöttsége: dr. *Zelliger* Vilmos apátplébános egyházi, dr. *Ripka* Ferenc világi elnökök és dr. *Bednárz* Róbert tisztelgett ez ügyben a hercegprimásnál, aki kegyesen fogadta a küldötteket és kész örömmel igérte meg, hogy a Krisztinaváros hitbuzgó közönségének ezt a kérelmét szivesen teljesiti és *junius* hó 2-án délután 5 órakor fölszenteli az uj harangot Először a jun. 3-iki körmeneten szólal meg az uj harang, mely nap a Krisztina nevezetes évfordulója, az ellenforradalom emlékére. — A háboru alatt 4 harangot rekviráltak el, ebből kettőt tavaly már pótolt az egyházközség és most pótolja a nagy harangot egy 7½ mázsás haranggal, melyet az apát tiszteletére *Vilmos*-nak neveztek el. Hátra van még a legnagyobb harang pótlása, mely 12 mázsás volt.

Nem lesz park a vizivárosi felhagyott temetőből, ahogy azt a főváros köztemetői bizottságának legutóbbi ülésén megállapitották. A németvölgyi temetőben pedig folytatni akarják a temetkezést, mert erre a farkasréti temető korlátolt terjedelme miatt szükség lesz. Ugyanitt elhatározták az óbudai uj temetőben üvegház épitését. Kozma Jenő bizottsági tag kérte, hogy a farkasréti temető fülkés sirboltjaihoz vezető, botrányosan rongált állapotban levő alsó folyosóit is rendbehozzák, hogy ne kelljen zárva tartani és a hozzátartozók a kegyeletüket leróhassák. Botzenhardt János dr. pedig feltétlenül szükségesnek tartja — bár 24 millió korona költségbe kerül — az óbudai temető halottasházának kibővitését, hogy a temetésig a család ne legyen kénytelen a halottal egy szobában lenni éjjel-nappal. Emiatt nem lehetett keresztülvinni eddig Óbudán a kötelező ravatalozást. Ezen a hiányon okvetlenül segiteni kell. Elsősorban közegészségi szempontból, a negyvenvenezer főnyi szegény, egyszobás lakásba zsufolt lakosság érdekében.

Örömünnepet ül egész Óbuda *Sagmüller* József apátplébános, a budai egyházkerület esperese, szőv. bizottsági tag, plébánosi beiktatásának *huszadik* évfordulója alkalmából. A közszeretetben és tiszteletben álló jubiláns lelkipásztort az óbudai r. k. egyházközség tanácsa, a hitbuzgalmi szakosztály érdemes elnökének Leiner Mihály segédlelkésznek vezetésével ünnepli Óbuda és a szélesebb Buda sok intézményével és testületével egyetemben május 20-án délelőtt a plébánia épületében. Előzőleg pedig hálaadó nagy szent mise lesz az óbudai templomban.

A nemes verseny legszebb képét Pintér Jenő tankerületi főigazgató teremtette meg a középiskolai növendékek tanulmányi mérkőzéseinek bevezetésével, mely a *kultura bajnokait* avatta fel nemzetünk nagyobb dicsőségére. A versenyek pünkösd hétfőjén (május 21-én) délelőtt 9 órakor folytatódnak az Attila-utcai főgimnáziumban, amikor Budapest ifjuságán kivül a vidék uj nemzedéke is tanuságot tehet szellemi képességeiről. A verseny győzteseit diszoklevéllel tüntetik ki. A jövő évben a magyar, latin, történelem és matematikai versenyek mellett még görög és földrajzi versenyt is tartanak.

Érvek és ellenérvek halmozódnak a Stadionnak a Vérmezőn való felépitése ellen és mellett. A katonai kincstár, mint a Vérmező tulajdonosa jobb szeretné, ha a Nemzeti Stadion másutt épülne fel és bejelentette, hogy a Vérmezőnek egyharmad részét csak abban az esetben engedi át, ha a stadionépitésre más alkalmas terület nem akadna. Gömbös Gyula, vitéz Raics Károly is ezen az állásponton van, különben Varga László, a székesfőváros képviselője, aki városrendezési szempontból ellenzi a vérmezői megoldást és bejelentette, hogy a főváros a Vérmezőre — füvészkertet tervez. A Vérmezőn való

elhelyezés mellett pedig Muzsa Gyula, a Magyar Olimpiai Bizottság társelnöke, Karafiáth Jenő az OTT. társelnöke van, Szabó László pedig a Közmunkatanács nevében jelentette be, hogy a vérmezői megoldáshoz készséggel járul hozzá. A kultuszminiszter felszólitja az érdekeltségeket, hogy május 20-ig megfelelő indokolással irásban terjesszék eléje álláspontjukat. Az összehivandó ankét annak idején szükebb bizottságot küld ki, amely a beküldött memorandumokat felülvizsgálja, helyszini szemlét tart és ennek megfelelően javaslatot tesz a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki ennek alapján foglal majd állást. Azután az egész kérdés minisztertanács elé kerül, a minisztertanács döntését pedig jóváhagyás céljából Horthy Miklós kormányzó elé terjesztik.

Ziegler Géza épitészt az I. ker. vagyonjövedelmi- és ált. kereseti adó felszólamlási bizottság elnökévé nevezte ki a belügyminiszter.

Hosszu vándorutra indult már 12 évvel ezelőtt a főváros közgyülése határozatából a Mátyás templom leszerelt orgonája, amelyet az akkori tervek szerint a felsővizivárosi templomba akartak beépiteni. Az orgona átépitése különböző okoknál fogva még a mai napig sem történt meg és igy az orgona szétszedett állapotban jelenleg is a gazdasági hivatal Dologház-utcai raktárában van elhelyezve. A Thököly-uti szent Domonkosrendi plébánia egyházközsége az elmult év végén azt a kérelmet terjesztette a tanács elé, hogy ezt a Mátyás-templomi leszerelt orgonát engedje át templomuk részére. E beadvány következtében szükséges tárgyalások és eljárások folyamán a felsővizivárosi r. kath. egyházközség tudomást szerzett a Domonkos-rendieknek erről a kérelméről, irásbeli kérvényben bejelentette azt, hogy a közgyülési határozattal a részükre átengedett orgonához feltétlenül ragaszkodnak, minthogy a templomukban jelenleg levő orgonájuk szintén használhatatlan. Később kiderült, hogy orgonaszakértők tanusága szerint a Mátyás-templomi orgonának a felsővizivárosi plébániai templomba való felszerelése és a hiányzó alkatrészek pótlásával járó költségek ugyanannyit tesznek ki, mint egy uj orgona beszerzésével járó költségek. Ezért a vizivárosiak most már uj orgonát kérnek, melynek költségéhez két millió koronával hozzájárulnának, ha a főváros, mint kegyur a többit fedezi. Ezenkivül az egyházközség az uj orgona csináltatásával kapcsolatban felmerülő költségen könnyitendő, a jelenlegi orgonának anyagfeleslegét, valamint *több régi és igen értékes festményt és szobrot*, melyek jelenleg a templom kamaráiban, mint ezidőszerint nem használatos tárgyak vannak elraktározva, értékesités céljából a fővárosnak átengedi. Ezen az alapon uj tárgyalás indult meg, melynek eredményeképen Angster József és fia pécsi orgonaépitő cég 5 millió 600 ezer koronás ajánlatát fogadták el a vizivárosi uj orgona megépitésére (ehhez a főváros 3 millió 600 ezer koronát ad). A Mátyás templomi leszerelt orgonát pedig most már végérvényesen a Domonkos-rendiek kapják meg.

Laky Árpád dr. III. ker. tisztiorvost, aki kedvelt tagja a budai közéletnek, a polgármester a közszolgálat érdekében a tiszti főorvosi hivatalba helyezte át s dr. *Tamásy* Béla tiszti orvost a VIII. ker. elüljáróságtól a III ker. elüljárósághoz.

Skandalum néven jellemezte a főváros pénzügyi bizotts. ülésén Joanovich Pál azt, hogy a budai bölcsődét fentartó Paulai Szent Vince rend nővérei 80 és egynéhány korona illetményt kapnak és nincs ruhájuk, nincs cipőjük. Mikor ez az érdemes és szentéletü apácarend magára vette azt a sulyos terhet, hogy a Tabánban bölcsőde fentartásával mentesiti a fővárost ennek költségei alól, akkor nem lehet eltürni azt, hogy a rend dolgozó tagjai koldulni járjanak cipőért és ruháért. Szégyene a fővárosnak, hogy ilyen, szegénységi fogadalmat tett, altruisztikusan működő szerzet tagjai erre kényszerülnek. Azelőtt mindegyik nővérnek két ruhája volt, egyben dolgozott, a másikban pedig az Úr asztalához járult, ma pedig csak egy van nekik és az is rongyos. Ezért arra kéri a pénzügyi bizottságot, hogy nemcsak az Erzsébet- és a jobbparti szegényházakban működő, hanem az összes jótékonysági intézményekben foglalkoztatott irgalmas nővérek megfelelő felruházásáról gondoskodjanak, amihez a bizottság hozzá is járult.

Kozma Dezsőt az Angol-Magyar Bank lánchidtéri fiókjának főnökét, központi cégjegyzői minősége fenntartásával *igazgatóvá* nevezte ki az igazgatóság a 16-án tartott igazgatósági ülés alkalmával. — Kozma Dezső számottevő tagja a budai társadalomnak. Lekötelező előzékenysége révén lekötötte az Angol-Magyar Bankhoz a viziváros kereskedelmi köreit, megnyerte a vezető emberek barátságát és a polgárság tiszteletét.

Több ötlettel, a történeti mult és hagyományok iránti nagyobb megbecsüléssel kellene az uj utcaelnevezéseknél eljárni. Nem ugy, ahogy legutóbb a tanács tudomásul vette. hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a III. ker., Szemlőhegy-dülőben fekvő lépcsős gyalogutat, amely a III. ker., Kavicsutcából északnyugati irányban a telkek felső határáig halad, „József-hegyi lépcsö"-nek; a III. kerület, Apostol-utca folytatásában a Kavicsutcától kezdődően észak felé továbbhaladó utvonalat „Szeréna-ut"-nak; s a III. kerület, Áldás- és Eszter-utcák összetalálkozásától észak felé a Vérhalom-térig terjedő utat „Pajzs-utca"-nak nevezte el.

Érdekes tanulmány, hogy a mai, sokunknak válságos viszonyok között kik cseréljenek ingatlanokat Budán. Majd minden héten 30—50 házat és telket adnak el, sokszor spekulációból, de legtöbbször rászorultságból a régi gazdák. Az uj tulajdonosok a legkülönfélébb foglalkozásuak közé tartoznak: elég sok a politikus, szinésznő, épitész, kereskedő, gróf, ügynök, állitólagos kereskedő, foglalkozásnélküli és feltünően sok nő. A legdrágább ingatlan 210 millió korona volt a napokban a Tárnok-u. 5. sz., mely dr. báró Hatvany Lajosról iratott át Cartier Lajos Józsefre, a Nyul-u. 10. sz. 50 millió koronáért Takács Mórnéról dr. Rakovszky Ivánra, az Ilona-u. 6. sz. 40 millió koronáért, Labori Mészöly Miklósról Somogyi Nusira, a Gül-Baba-u. 27. sz. másfél millió koronáért Szentgyörgyi Gyuláról Bárczy Istvánnéra, a Fő-u. 45. és 47. sz. ház Michl Lajosnéról dr. Uray Istvánra, a Logodi-u. 56. sz. 12 millió koronáért Pick Józsefnéról a Müvészi épitő és lakberendező rt.-ra, a Márvány-u. 2. sz. sz. 20 millió K-ért Székely Lajosról Szinay Nándorra, a Gellérthegy 13425 sz. 1/4-rész ingatlan Csiky Árpádról Medgyaszai Istvánra, a Mártonhegyi-u. 44. sz. 4 millió 200 ezer K-ért Hüvös Iványról a Magy. ált. ingatlan bankra, Királyhágó-u. 8. sz, ház 18/472 része egy millió százezerért Scheer Samuról gróf Festetics Andorra, a Margit-körut 17. sz. 15 millióért Fodor Jenőről Rakovszky Istvánra, az stenhegyi-ut 87-89. sz. 24 millió K-ért gróf Klebelsberg Vilmosnéról Léderer Ltpótra, a Somlói-ut 3. 30 milióért Jendrásik Gézáról Albertfalvai kertészeti rt.-ra a Tündér-u. 5-7. sz. 2600/6298 része két millió hatszázezer K-ért Bernát Istvánról Hortus magkeresk. rt.-ra, a Batthyány-tér 2. sz. 1/2 része 21 millió K-ért Szabó Györgyről Keramesz ingatlan rt.-ra, Ugyanezt egy héttel előbb az eladó 18 millióért vette Mándl Géza és Bélától, a Testvérhegy 2697/2. sz. 366 ezer K-ért Hecht Györgyről Keresztény iskolatestvérek kongregációjára. az Erőd-u. 8. sz. 3/4 része 5 millió 200 ezerért Rose Edvinnéről Deutsch Gusztávnéra. a Deres-u. 1. sz. 30 millióért Gáspáry Rudolfról gróf Zichy Istvánnéra, a Villányi-ut 53. sz. egy millió 170 ezerért Lampért Gézánéról Medgyaszay Istvánra, a Németvölgyi-ut 51-50. sz. K. Szemző Gyuláról Laufer Samunéra iratott át.

Ujitás a tornászat terén Viraág Ilonka, a klasszikus mozdulatok és formák művészi kultiválójának a Budapesti Budai Torna Egyletbe bevezetett uj torna rendszere. A nagyhirü egyesület május elsejétől megbizta a kiváló művésznőt a klasszikus torna tanitásával és óráit nagy kedvvel és ambicióval a hölgycsapat és tornászok látogatják az Attila-utcai tornacsarnokban. Remélhető, hogy a legközelebbi disztornán ez a klasszikus csapat gyönyörü produkciójával mindenki tetszését kivivja és az uj, finom vonalu rendszernek sok hivőt szerez. — Az agilis budai egyesület pünkösd vasárnapján, délelőtt tiz órakor tartja meg Toldy-vándordijas tornaversenyét Attila-utcai tornacsarnokában, hétfőn délután pedig a Szénatéren szövetségi torna-, atlétikai és játékünnepséget rendez.

Sulyos gyász érte *Szilágyi* Károly főv. biz. tagot, a Hollós Mátyás Társaság tagját és családját. Vasárnap d. u. temette el apósát, *Bakody* János nyugalmazott főgépészt a résztvevők nagyszámu kisérete mellett. A temetésen jelen voltak többek között *Benedek* János dr. nemzetgyülési képviselő, a III, ker. Demokrata Társaskör küldöttsége és a Budapesti Csokonai Dalkör is Nemes Árpád ügyvezető-elnökkel az élén. A dalkör ugy a halottasháznál, valamint a sirbatétel előtt gyászdalokat énekelt

Budára förmedt ellenszenves hangon már több izben egy Bieber Jenő nevü pesti városatya, akinek ugylátszik különös kedvtelés az irigységtől fütött sárbarángatás. A napokban is nagy botrányt okozott az ujságirók munkájának lebecsmérlésével és a főváros közlekedési bizottságának multkori ülésén dühösen perlekedett, mert locsolókocsikat csak a budai oldalon lát, Pesten egyetlen egy sincs. Nem mindenki járhat a Hüvösvölgybe, olyan helyeken, mint a Stefánia-ut, fullasztó porfelhőben kell járni az autók miatt. — Mi itt Budán jobban takarékoskodunk a vizzel, inkább bort iszunk s ezért jut több az öntözésre.

Eltemették „Altofent" az óbudai leányok, hogy a magyarság egyik világnagy ősének *Attilának*, a világverő hadvezérnek és nagy királynak székhelyét, honalapitó Árpád apánk temetkezési helyét. az árpádházbeli nagy királyok székét örökre odacsatolja nyelvében is a magyarsághoz. Hősök ezek a leányok és a Budai Napló ezzel fölállitja azt a márványlapot, amely megörökiti a nevüket. Az Óbudai Leánykör feledhetetlen matineján mint szereplők vettek részt: Bercsik Mariska, Bohonyi Katalin, Burmeister Annus, Mici, Nusi és Rózsi, Brichta Olga, Cservan Viktória, Dobos Ilonka. Fritz Annus, Führer Mici, Gusin Aranka, Halmschlager Annus és Rózsi, Harrer Vilma, Heringer Magda, Hornicsek Ilonka, Hufnagel Babi, Janiszák Rózsi, Kováts Krommer Anci és Juci, Krizdala Kornélia, Lichtenstein Etel és Irmus, Lohner Rózsi, Mader Kató és Teri, Maszlen Margit, Meszner Mariska, Mihálovits Ilonka, Moncskó Lenke, Muszkás Juliska, Papp Ida, Richter Annus, Reisinger Ilonka, Skultéti Cecilia, Sotty Ilona, Surányi Irmus, Vastagh Bözsi és Médi, Wéber Mici, Wickhardt Ancsa és Wild Mici.

Adria kiállitás. *Czölder* Dezső kiváló festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagja, az Adria tengerpart hivatott festője II. gyüjteményes műterem kiállitását rendezi I., Ferry Oszkár-utca 4/b (volt Mozdony-utca) alatti műtermében és május 20-tól junius 3-ig naponta délelőtt 11-től délután 6-ig megtekinthető. Ez alkalommal mintegy 100 adriai és adriaparti festményéből álló gyüjteményét állitja ki. A meghivottakon kivül minden más érdeklődőt is szivesen lát. A meghivottak részére a kiállitás látogatása dijtalan.

Müvészi esemény volt május 14-én *Horváth* Elek zongoramüvész hangversenye a Budai Vigadóban. Az elismerten kiváló előadó pompásan megválogatott müsorával a telt terem hálás közönségének nagy tetszését vivta ki. A nagy sikerben részese volt Wachtel Gabi dalénekesnő és dr. Trombitás Gyula, aki az énekszámokat kisérte müvészien.

A tanitó mozgalom uj irányát fogja megszabni a több éven át szünetelt s a régmultban komoly munkát teljesitő Budapesti Hivatalos Tanitótestület, melynek minden kerületben van Tanitói Köre. A kultuszminiszter rendelete alapján Buda három kerületének tanitósága is összegyült és külön-külön tisztujitó közgyülését május 3-án tartotta. A III. ker. Kör elnöke Tóth Ferenc isk. igazgató, alelnöke Zimmer Péter és Turcsek Nándor, jegyzője Reischl Rév Sándor és Proks János és a jogvédő bizottság vezetője: Hrivnyák János igazgató lett nagy szavazattöbbséggel. A mandátumot Hajós Mihály adta át lelkes szavak kiséretében és a bizalmat megköszönte s a lelkes munkakészséget hazafias beszédben megigérte Tóth Ferenc elnök. — A „Budapesti Tanitótestület I. ker. Köre" május hó 3-án tartotta alakuló ülését, amelyen elnökké megválasztatott *Vitál* Ödön az I., Márvány-utcai elemi leányiskola igazgatója, alelnökökké: Sztankovics Margit és Gyárfás Gyula, jegyzőkké: dr. Pacher Kornélné és Pörje László, a jogvédő bizottságba pedig Tomasich Béla.

Gyász. Május 12-én temették el a farkasréti temetőben *Jász* Károlyt, a Ganz és Társa Danubius rt. igazgatóját nagy részvét mellett. A sirnál Szüllő Árpád ügyvezető igazgató, Ferdinánd Lajos főfelügyelő és Egan Ede miniszteri tanácsos bucsuztatták melegen, a gyár dalárdája pedig Müller karnagy vezetésével gyászdalokat énekelt.

Huszonhét millió korona eddig a Horthy Miklós-uti barakk iskola épitkezése s mire teljesen elkészül talán még egy pár millió koronát fog felemészteni ez az egyszerünek induló, de végeredményben luxussá emelkedett favázas alkotmány.

Feltünést kelt a Mintavásáron egy budai mester: *Glockner* Antal, akinek *remekbe dolgozott cipői* különös szép formáik, diszitésük és gondos kidolgozásuk révén megállásra késztik a mintavásár látogatóit. Különösen tetszett a közönségnek a diszvágásu, lakkal szegélyezett escarpen cipő, de minden kiállitott női cipője valóságos lázba hozta a vásár hölgy látogatóit. Az uraknak különösen tetszettek az angol dupla talpu cipők és a francia gumitalpasok. Nekünk *Glockner* Antal I., Szent János-tér 4. régi hirdetőnk és örömmel látjuk, hogy budai mester létére, nagy áldozatkészséggel vitte a pesti közönség elé külföldön szerzett tudását és képességét, magas polcra emelve ezzel mesterségét, lekötni tudta a kényes pesti közönséget, mely ott a vásáron árasztotta el rendeléseivel.

Jellemző történet játszódott le a napokban a harmincötös villamos egyik kocsiján, ahogy átjött az Erzsébet-hidon Budára. Vidékies külsejü ur kérdi, merre van a Logody-utca. Kedvesen feleli egy budai ur, hogy a Vérmezőnél van és megkérdezi, milyen számot keres, mert aszerint kell leszállnia a Karácsonyi-palotánál vagy a Széna-téren. Az utas megmondja a házszámot. Erre megszólal egy harmadik ur A Horváth-urékat tetszik keresni? Mert abban a házban csak mi ketten lakunk. Igen, Horváthékhoz megyek. Csakhogy ők nincsenek most otthon. Együtt jöttem el velük hazulról, az asszonynak a sógorához mentek, a Városmajor-utcába. Erre megszólal egy negyedik ur: De nem maradtak ott, hanem elmentek a Philadelphiába. Ott fogunk találkozni félóra mulva. Az utasok derüs érdeklődéssel figyelték az érdekes beszélgetést és az esemény kifejlődését. A kellőképen fölvilágositott utas most már kijelentette, hogy ő is elmegy a kávéházba. Egyuttal megjegyezte, hogy ezután mindent a budai villamoson fog megkérdezni, mert csakis ott kaphat gyors és pontos fölvilágositást bármilyen kérdésre.

Kulturdátum Óbuda életében minden előadás, melyet a Szent Alajos Árvaház javára rendez az egyesület agilis vigalmi gárdája R. Réw Sándor vezetésével. Legutóbb május 13-án volt magas nivóju *magyar est*, melynek minden egyes száma különleges művészi élvezetet szerzett a telt terem figyelmes közönségének. *P. Zadravecz* István tábori püspök magas szárnyalásu, lelket megindító ünnepi beszédében a magyar árvák szomoru sorsát és a szaléziánusok apostoli munkáját ecsetelte megrázó erővel — Magyarország feltámadása érdekében. *Bihari* Ákos a Nemzeti Szinház jeles művésze szivet-lelket gyönyörködtető szavalatával ért el megszünni nem tudó sikert. Nagyon sok tapsot kapott Georgi Mariska, Panrok Auguszta zongoraművésznő, Bajó Istvánné, Csányi Boriska, Cserneky Irén, Beer Károly, Nerolda Ferenc, Bartl Károly, Geiger Pál, Zachradniczky Sándor pompás zeneimitációkért és a III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők Dalköre Zöld Károly karnagy vezetésével. Az est sikerét fáradságot nem ismerő rendezői munkássággal Borosa Károly és Győző, Georgi István és Bandi, Schaffler Ignác, Heinrich Lajos, Schütz János, Ráth Lajos, Kiss Gyula, Gebhardt Károly, Kovács József, Moncskó József, a Buday Béla parancsnoksága alatt álló cserkészek és sokan mások biztositották. Külön ki kell emelnünk a kedves, festői szépségü magyar ruhás leányok csoportozatát, melynek legszebbjei Lieszkovszky Józsa, Führer Mici, Lichtenstein Etus, Surányi Irma, Schmelka Nusi voltak.

Nász. *Nagy* Emil dr. udvari tanácsos, nemzetgyülési képviselő leánya Erzsébet és *Khoór* Ödön dr. soproni kórházi főorvos május 10-én, áldozócsütörtökön délután tartották esküvőjüket a krisztinavárosi plébániatemplomban.

Müsoros ünnepet rendezett a várbeli kath. Népszövetség május 13-án az Iskola-téri leánygimnáziumban kitünő sikerrel. A gazdag müsor minden egyes száma nagy tetszést aratott.

Vándordijat tüzött ki Budapest polgármestere „Sipőcz-serleg" néven a legjobb kebelbeli fővárosi csapatnak. Legutóbb május 2-án küzdött ezért a főv. gázmüvek kiváló csapata a III. ker. előljáróság ambiciózus csapatával a Margitszigeten. Bár a gázmüvek csapatában a 33 FC több első klasszsisu játékosa van, győzelmük bizonyos volt, mégis az előljárósági csapat szivós védelme a nagyobb arányu vereséget meghiusitotta. Igy a gázgyáriak 4 : 1 arányu győzelmet arattak. Az előljárósági játékosok között különösen kitünt Rokken Imre, Kopper Ferenc, Vizi Károly, Tischler Antal, Passint László, dr. Korenchy László, Delkin Árpád. Mig a gézgyáriak közül Zsák és Zloch produkált kiválót. Az előkelő és nagyszámu közönség pompás élvezettel nézte végig a mérkőzést, melynek soraiban ott volt dr. Ripka Ferenc vezérigazgató, dr. Purébl Győző tanácsnok, Szente Miklós előljáró, Vaszary Gábor főjegyző, Tompó József tanácsjegyző stb. *(P. S.)*

Friss erők gyüjtését kezdte meg a nagymultu Kereskedő Ifjak Társulata, mely főképen a sport minden ágában akarja egyesiteni tagjait. A football csapat után most az uszó szakosztályt szervezi a Budán elismert dr. Biegelbauer Árpád biró. A tréninghelyiség pedig a Császárfürdő uszodája lesz. A régi tradiciók felujitása mellett a nemes budai talajba átültetett mozgalom máris szélesebb körben keltett érdeklődést és Buda kereskedő és iparos világának több jelese segitő munkásságával biztositja az ifjak uj és helyes irányu tevékenységét. A nagyközönséggel való megismerkedés céljából pedig junius 17-én nagyszabásu, gazdag müsoru nyári ünnepélyt rendez a Társulat Szajkó László, Kőszegi István intéző, Eördög Lajos titkár agilis vezetése mellett.

A Pálmafához kellene cimezni ezután a Kodra-féle *Zöldfa* vendéglőt a Krisztina-téren, mely most megnyitott terrasza révén a nyári vendéglők élére került. Már a megnyitás napján sem lehetett ott helyet kapni, mert árai méltányosak, borai jók, söre friss és maga a terrasz is kedves, szép hely. A Nyári Szinház közönsége pedig elsőkézből, közel kapja.

Beszámoló gyülése volt május 13-án a III. ker. Kath. Népszövetségnek a Kiskorona-utcai Szent József otthonban. A nagyszámban megjelent tagokat Turi Béla, Gerencsér István, Leiner Mihály, Brunecker Alajos, Fritz István buzditották a katholikus gondolat melletti kitartásra s a további agitáció szükségességére. A hatásos beszédek meghallgatása után megválasztották a tisztikart. Diszelnökök: Sagmüller József apát és dr. Szokolay Antal plébános lettek.

Nincs már humor ezen a savanyu világon, mert még a tréfásnak indult helyzet is megecetesedik, ahogy ezt a husvéti körmenetek kedves konfuziója bizonyitja. Mi meg is irtuk, hogy tévedésből ment el a katonazene és a diszszázad a ferencesek temploma helyett a vizivárosi Anna-templomba és most kiderült, hogy ez a tréfa nem is tréfa, mert az Anna-templom, mint minden esztendőben, most is idején kérte a katonai asszisztenciát és zenét, sőt a szent sirt is katonák őrizték. Mi ezt szivesen igazitjuk helyre, mert a hir miatt megneheztelt a mi jólelkü plébánosunk, *Molnár* László és az egyházközség harcias levelet irt, mely ugy kezdődik, hogy a törvény nevében — valótlan hogy . . . stb., ahogy azt fent megirtuk.

A mayerlingi tragédia hiteles történetének közlését kezdi meg május 23-iki számában „*Az Ujság*." Ferenc József király Vecsera Mária bárónő és anyja levelei továbbá a bécsi rendőrség aktái és érdekes tanuvallomások vetnek fényt e borzalmas eset eddig rejtett titkaira. Az érdekfeszitő olvasmányt nagy érdeklődéssel várja a közönség.

Nedelkovits Anna dalénekesnő bemutató müvészmatinéját rendezi május 21-én d. e. 11 órakor a Budai Apollo-ban a Budapesti Munkás Dalárda. Ezekenkivül fellépnek még: a kiváló Császár Mária, Végerer Micike, Simon Sándor, Szaszy Viktor, Bódy Erzsébet és Szabó László. Karnagy Zöld Károly, zenei vezető: Gabler Vilmos, rendező: Budai Ferenc.

Daliás leventék, a budai kis cserkészek 221-es Budagyöngye csapata május 12-én kiválóan sikerült cserkészünnepélyt rendezett a III., Kiscelli-utcai iskolában. A müsoron a cserkészcsapat énekkara, *Buday* Béla polg. isk. tornatanár, parancsnok magas szárnyalásu ünnepi beszéde, Fritsche örsvezető, Koor. Gombocz, Focht, Major cserkészek szavalata, Mezey D. és Budai B. cserkésztisztek müvészi zeneszáma, a Hengl testvérek zongorajátéka és egy cserkész szinmü és vigjáték pompás előadása szerepelt. A telt terem közönsége sokat tapsolt a közremüködőknek, tekintélyes jövedelmet juttatva a szegénysorsu diákok táborozási alapja javára. Az ünnep fényes sikere Buday Béla parancsnok agilis rendezésének köszönhető. — Május 27-én a Zrinyi csapat szerepel gazdag müsor keretében a fehérsastéri polgári iskolában.

A Budai Kath. Legény Egyesület május 6-án tartotta 54-ik évi rendes közgyülését igazi megértéssel és bensőséges szeretettel. Részt vett azon Baránski Gyula dr., főv. biz. tag is, aki lelkes és agilis tagja az egyesületnek és sokan mások, akik az egyesület sorsát a szivükön viselik. A tisztikarba megválasztották a következőket: elnök: Hévey István, alelnök: Lichenstein Ferenc, titkár: Zeidler János, I. dékán: Henézy Gyula, II. dékán: Pungor Kálmán, pénztáros: Hermeli Lajos, ellenőr: Tóth József, jegyző: Német Miklós, I. könyvtáros: Fehérvári Béla, II. könyvtáros: Lieb Ferenc, I. ruhatáros: Sampieur Alajos, II. ruhatáros: Tartler Pál, Irattáros: Szalay Gyula, ügyész: dr. Divényi Károly.

A Csokonai Dalkör állandó vigalmi bizottsága junius hó 3. napjára egy nagyszabásu kirándulási ünnepélyt rendez a *Krempl*-malom vendéglő kerthelyiségében A rendezőség — mely 100 tagból áll — a legmesszebbmenő körültekintéssel végzi nagy munkáját, s többek között meghivta a III. ker. Torna és Vivó Egylet boxoló szakosztályát is, amely az ünnepélyen propaganda mérkőzést fog bemutatni.

Egy szál szalma Németországban egy márkába kerül, mert egy métermázsa szalma Németországban 17.000 márka, egy gramm tehát 34 fillér. Mivel egy szál szalma 3 grammot nyom, igy aztán egy szál szalmának az ára egy márka.

Férfi öltönyök
mérték után készülnek
8000 koronáért
uri szabóságnál, II, Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemű fordítások, műtömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

Szőrme bundáját,

boáját stb. **nyáron** át javitassa, mert olcsóbb.

Jancsó
modern szücs
I., Krisztina-körut 101. sz.

MEGNYILT
— — a budai uri közönség — —
DIVAT CIPŐKÉSZITŐ TERME
Fő-utca 60. Fiók: VIII. Őr-utca 2. GÓDY László. — (A hirdetésre hivatkozók 10% engedményben részesülnek.)

Gyerünk a hüvösvölgyi nagy rétre
a 83-as villamos végállomásánál.
Öt perces gyönyörű erdei séta.
Jégbe hűtött
sörök és fajborok.
Meleg ebéd és vacsora,
hideg uzsonna, cigány
Marth M. vendéglő a székesfővárosi NAGY RÉTEN

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Hüvösvölgyi végállomás. **Restaurant – Balázs** Étterem, cigányzene.

Elviselhetetlen a por és piszok az alagutban, mert a kövezet kicserélése az Alagutban azon mulik, hogy a város és a pénzügyminiszter között nézeteltérés van, ki csináltassa meg. Ezen tovább nem mulhatik a dolog, a város csináltassa meg és per utján tisztázzák a fizetést. A késedelem csak drágitja a munkát és megfosztja a várost ettől a fontos közlekedési vonaltól, mert senki sem birja használni, inkább elkerüli a hegyet. Már a háboru előtt tettek előterjesztést a viztelenitési burkolási munkákra szükséges költségek ügyében és kérték a minisztert, az egészet adja át. Nem történt meg, sem a viztelenitési munkákat nem fejezték be, sem az Alagut nincs a főváros tulajdonában, s ezért sok millióra fog növekedni a karbahelyezési költség. Most *Fock* Ede fővárosi tanácsnok megkisérli mégegyszer kézbevenni az egész dolgot, hogy végre valahára türhető helyzet legyen az Alagutban.

Stengel fogászati rendelő II., Margitkörut 31. Telefon 191—04.

Tábori zászlót szentel a Mátyás király cserkészcsapat „Corvin" csapata részére junius 3-án a városmajori Szent Szivkápolnában Marcell Mihály dr. pápai kamarás, a pesti Szent Imre Kollégium igazgatója. A zászlószentelés után a Városmajorban az ujoncok igéretet tesznek, a próbaidősek pedig leteszik a cserkészfogadalmat. D. e. 11 órakor a Cserkész-Otthon felavatása a II. ker., Lövőház-utca 28. szám alatt. Beszédet mond: Teveli Mihály igazgató. Este fél 6 órakor Cserkész-müsoros estély lesz a Budai Katholikus Kör nagytermében. A müsoron a csapat énekkara, Junger István rv., Gadányi Sarolta, Gadányi Kornélia szerepel. A finn cserkészetről előadást tart Ispanovits Sándor igazgató. Hegédün játszik Borbély Béla, Elsner László, Laurisin Lajos operaénekes énekel, Laurisin Miklós zongorázik, Barsy Gyula szaval és záróbeszédet mond A. Boér Géza parancsnok.

A FOTOTECHNIKA legujabb vivmánya: a tökéletes ISOLA GLYMETOL-ELŐHÍVÓ

Minden üzlet már manapság és pénzt termelnek olyan dolgokból is, melyekért hajdan le sem hajoltak az emberek. A kor szellemét tükrözi a főváros tanácsa, amikor a Budafoki-ut mellett levő szemétlerakóhelyre 1923 junius 1-től 1924 május 31-ig terjedő időben kikerülő szemétben található csont-, rongy-, fém és üveghulladékok gyüjtésének a bérbeadására *1923 május 22-én déli 12 órai lejárattal* nyilvános versenytárgyalást hirdet elég sulyos feltételek mellett.

Közgazdaság

Mátra ipari anyagkereskedelmi R.-T. cég alatt Budapesten 20 millió K alaptőkével uj vállalat alakult, az Országos Iparegyesület tagjainak nyers- és üzemi anyagokkal való ellátására, valamint a kézmü és középipar támogatására. Az Országos Iparegyesület Kaszab Aladár udv. tanácsos elnököt bizta meg a vállalat irányitásával, az igazgatóságba pedig Becsey Antalt, az egyesület alelnökét, Fekete Ignác dr., Katona Béla, Latinák Jenő és Zsombor Géza igazgatósági tagokat és Soltész Adolf dr. igazgatót delegálta. Az uj igazgatóság tagjai ezeken kivül: Kállay Tamás dr. nemzetgyülési képviselő, Sándor László dr., volt főkapitány, Geyerbahn Norbert (Amsterdam) Haypál Benő, Schrantz Pál dr., Kállay Dezső és Ibrányi Ödön.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ugy az 1922. évi, mint az idei tőkeemelése alkalmából kiadott ideiglenes részvényeket e hónap 14-étől kezdve végleges részvényekre cseréli ki középponti értékpénztáránál.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank 1922. évi zárszámadásaiban a 350 millió K alaptőke mellett, amiből azonban 150 millió K még nem osztalékjogosult a mult évre. 324,672.206 K (1921-ben 140 millió K alaptőkénél 92,114.929 K) nyers hasznot ért el, amiből a költségek és más kiadások leirása után a tiszta nyereség 101,011.938 K az előző évi 24,369.287 millió K-val szemben. A mérleg a kedvezőtlen viszonyok dacára a bank erőteljes fejlődéséről tesz tanuságot és indokolja az igazgatóságnak a közgyülés elé terjesztendő javaslatát, hogy a jelenleg 350 millió K alaptőkét emeljék fel, hogy a bank által kezelt idegen tőkék és a saját tőkéik között az arányt némileg helyreállitsák.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság május hónap 15-én tartott közgyülése elhatározta, hogy részvényeinek 32. számu szelvénye e hónap 18-tól kezdve darabonként 500 koronával kerüljön beváltásra.

A Hazai Bank R.-T. igazgatósága a május 23-ra egybehivott közgyülésnek a 225 millió K alaptőke felemelését fogja javasolni. Ez alkalommal a régi részvényesek 2:1 arányban 4250 K árfolyamon kapják az uj részvényeket.

A Mezőgazdasági Ipar R.-T. igazgatósága elhatározta, hogy a május 30-ra egybehivott közgyülésnek az 1922. évre osztalékjogosult részvényekre 500 K (50 százalék) osztalék kifizetését fogja javasolni, az előző évi 60 K-val (30 százalék) szemben.

A Wiener Bankverein e hónap 15-én tartotta Bécsben rendes közgyülését, mely elhatározta, hogy osztalékok fejében részvényenként 3000 o. korona fizettessék. Az intézet kimutatott saját tőkéi ezidőszerint több mint 56 milliárdra rugnak. Végül elhatároztatott az alaptőkének 15 milliárd koronára való felemelése.

A Magyar forgalmi bank rt., amely szoros érdekközösségben van a Magyar leszámitoló- és pénzváltóbankkal, 1922. évi zárószámadásaiban az előző évről áthozott 970.990 (1921-ben 732.804) K-val együtt 44.372.574 (25,864.051) K nyers jövedelmet mutat ki, amiből a tiszta nyereség 19,095.625 K, az előző évi 10,108.567 K-val szemben.

A Fonciére Általános Biztositó Intézet igazgatósága elhatározta, hogy folyó hó 23-án megtartandó közgyülésen az 1922. üzletévre vonatkozó szelvénynek 100 koronával (1921-ben 45 korona) való beváltását fogja inditványozni.

A Merkantilbank R.-T. 1922. évi mérlegét 1 millió K alaptőke mellett 154.609 K tiszta nyereséggel zárta. Az igazgatóság a május 19-re összehivott közgyülésnek azt fogja ajánlani, hogy az alaptőkét 10.000 drb. 1000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 20 millió K-ra emelje fel.

Az Angol-Magyar Banknak Károlyi Imre gróf elnöklésével közgyülése elhatározta, hogy az intézet a kimutatott 132,359.375 korona tiszta nyereségből az 1922. évi osztalékszelvényt részvényenként 120 koronával váltja be május 17-től kezdve. A közgyülés Haupt-Stummer Ágost bárót, budahegyi Pauer Leót és Wittmann Ernő drt az igazgatóság, Bartos Fülöpöt és Pongrácz Vince bárót pedig a felügyelő-bizottság uj tagjaivá választotta meg.

Az első Magyar Gyapjumosó és Bizományi R-T. (a Kohner Adolf fiai cég érdekeltsége) a május 25-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek az 50 millió K alaptőkének tulnyomóan a részvényeknek a tartalékalap terhére való felbélyegzése utján 200 millió K-ra való felemelését fogja javasolni. Az összes uj részvényeket a régi részvényeseknek 4500 K-ás árban fogják felajánlani.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár r.-t. igazgatósága a május 19-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 18 millió K alaptőkének 45.000 drb. uj, 1000 K névértékü részvény kibocsátásával és a régi 90.000 drb. 200 K n. é. részvény névértékének az elővételi jog gyakorlása kapcsán, 800 K befizetésével 1000 K-ra való fölemelése utján 135 millió K-ra való felemelését fogja javasolni.

A Központi Váltóüzlet R.-T. (a Magyar Országos Központi Takarékpénztár alapitása) május 12-re egybehivott rendkivüli közgyülése a 200 K n. é. részvényeknek 5 cimlet összevonásával 1000 K-s részvényekre való kicserélését és a 12 milliós alaptőkének 88.000 drb. 1000 K névértékü uj részvény kibocsájtásával 100 millió K-ra való felemelését fogja elhatározni.

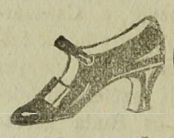
Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** czipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Ezer koronát kereshet ügyes fiatal ember. Bővebbet Budai Napló, Bors-utca 24. sz. I.

PARKETT PADLÓK FEKTETÉSÉT, javitásokat, padlók átalakitását szolid áron vállalom. **GÖTZ ANTAL** Parkett vállalkozó asztalosmester I. Bors-u. 24. Telefonhivó: 123—75.

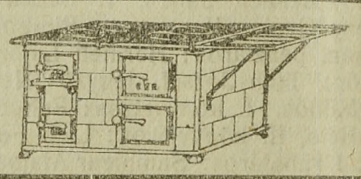
VASRÁCSOK, RÁCSKAPUK és MŰLAKATOS munkák legelőnyösebben Bieber Károly lakatos ipartelepén készülnek. Budapest, I. Pálya-u. 6. sz. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09. BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7. Telefon: 188—09.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző (Utasitás: 4—5 kg. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) **Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz** legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
:: Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben ::
Telefon 42—79 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-u. 23.

IKA Gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII., Röck Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József: 70—25
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellett kivánatra 24 óra alatt is.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás
Egyesült tégla- és cementgyár rt. **BUDAPEST,** V., Deák Ferenc-u 6.

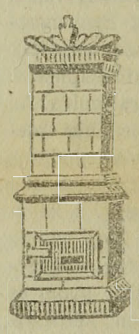
! Kályhás !
BÉRES MÁRTON
I. ker., Logodi-utca 19. sz.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
Flieger Nándor
II. ker., Fő-utca 10. szám
Megbizható régi üzlet

VESZEK
mindenféle régiséget, aranyat, ezüstöt, drágakövet, porcellán figurát, szőnyeget, bútort, zongorát,
GELB SALAMON I., Attila-utca 8. sz.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151
Varrógép, kerékpár és grammofon raktára. :-: Telefon 49—66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

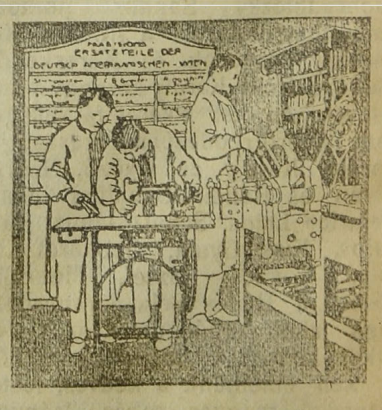

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomatott az Attila-nyomda r.-t. müintézetében, I., Szent János-tér 1/a szám. Telefon 24—77.

Budai Napló

XX évfolyam. 781. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 400 korona. Szöveg után 600, szöveg között 1000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. junius 7 én.

Kertváros

csak Budán épülhet, mert aki azt a pesti futóhomokra tervezi, az tudatosan árt a városnak és árt gyanutlan embertársainak, akiket mohón visz a vágy, hogy sajátjukban lakhassanak.

Árt a városnak, mert a futóhomokon épült várost el kell látni csatornázással, épitett és kövezett utakkal és hordani kell oda a termőföldet és trágyát, hogy ott valami kerti kultura fejlődhessen. Ellenben Budán a hegyek között, s annak környékén felesleges a csatorna és saját kövezetéből épül fel az ut, a ház, a kert pedig ősielevényföld, csak meg kell kapálni. Felébe kerül az épitkezés, mert a követ saját telkén vagy közvetlen közelben találja az épitkező és minden kut forrásviz, nem pedig szüretlen dunaviz.

Odaát áldatlan fojtó, ölő porban, perzselő napban él az uj lakó, aki nem képes bevárni gyümölcsfái fejlődését, nem talál táplálékot kecskéi, tehenei számára, itt pedig buján tenyész minden és a budai barack világhirü, a budai szőlő vetekedik a hegyaljaival és kerti veteménye első a piacon. Ott teng — itt jól megél ember, állat, növényzet.

Az egyetlen kérdés a közlekedés. Ide is, oda is vasut kell. Közuti vicinális vagy másféle. A pesti oldalon egyszerübben oldható meg ez a kérdés, itt Budán komplikáltabb. Mert hegyi vasutat épiteni mégis nehezebb, költségesebb vállalkozás.

Ám a budai hegyvidék vasutját mégis meg kell egyszer épiteni, mert kész szerencsétlenség, hogy ez a gyönyörü hegyvidék egészen vasut nélkül való.

Husz esztendős tervek járják kálvária utjukat iróasztalról iróasztalra, szakosztályról szakosztályra. Ad acta tenni nem meri senki, mert érzi, hogy erre a vasutra ma nagyobb szükség van, mint tegnap volt. Kezdeményező lépést sem mer tenni semmiféle fórum, mert látja a nagy költségeket. Csak maga a tervező, Kugler Mihály mérnök apostolkodik körüle. Mindenki igazat ad neki, de senkisem áll melléje.

Pedig ez a vasut a kertvárosok ügyét is megoldaná. Ha a kertvárost a Sashegyen tul fekvő völgyek egyikében épitenék fel, akkor 5—6 kilométernyi vasuttal, mely a müegyetem mellől indulna ki, meg volna oldva az uj telep közlekedésügye is és meg volna vetve a budai hegyvidék vasutjának az alapja.

Ezt csak külföldi tőkével lehet fölépiteni és ez a tőke itt fekszik meddőn, parlagon *Exner* Kornél dr. ny. államtitkár iróasztalán. Ez a játékbank terve, amelyhez egy milliárd frank termékeny beözönlése van kötve, csak az engedélyt kellene kiadni azzal a feltétellel, hogy ez a társaság tartozik felépiteni ezt a hegyvidéki vasutat is.

A Budai Napló nyomdai kiállitását *Lehner* Rezsőnek előnyösen ismert *Terminus* könyvnyomdája vette át, mely a lapnál érdekeltséget vállalt, viszont a Budai Napló szerkesztősége testületileg vesz részt a Lehner Rezső szerkesztésében megjelenő *Iparos Hirlap* szerkesztői munkájában, mely legközelebb már naponkint jelenik meg *Magyar Ujság* cimen.

A szeretet ünnepe Budán, évenkint a *Klotild* szeretetház egyesület tavaszi közgyülése, melyen meleg áldozatkész szivvel jelenik meg az az előkelő társaság, mely szeretettel és odaadással segiti dr. *Ripka* Ferenc elnököt abban a heroikus munkában, amellyel ma egy olyan árvaház fenntartása jár, ahol 120 árvát nevelnek és 140 egyén tisztes ellátásának kell gondját viselni, amit nem szolgálnak régi nagy alapitványok. Az alapitványok különben is mindenütt értéküket vesztve, kis összegekké zsugorodtak az óriási szükségletekkel szemben. Kizárólag dr. Ripka Ferenc egyénisége, nagy társadalmi poziciója és humánus harácsoló müvészete képes előteremteni mindazt, amit az ő szeme fénye, lelki gyönyörüsége, a Klotild szeretetház ma megkövetel. Az ünneplő hangulatban lefolyt közgyülés ezt az emberfeletti munkát impozáns módon honorálta és *Becsey* Antal ünnepies felszólalásában a szeretet királyságának ezt a trónusát, az elnöki széket méltatva, rámutatott a koronára is, mely tövisből van fonva. Dr. Ripka Ferenc a háboru egyik romját vette át, amikor elnökké választotta őt az egyesület s ma már virágzó teleppé lett ez az árvaház, ahová csak meghódolni járnak azok, akiknek hivatalos hivatása az árvák nevelése. Erős gárda áll mellette, ahol elsősorban hódolattal kell emlitenünk fenkölt lelkü nejét, de ott van az egész tisztikar: özv. Keinz Jánosné, Pakányi Ferenc, dr. Krivos Árpád, Kolár Nándor, Szőke Adolf, dr. Yuba Adolf és dr. Kaszper Károly főorvosok, Loser Jozefa mater szerzetes nővér, Liptai János intézeti igazgató és dr. *Szabó* Árpád titkár, aki mesterien szerkesztett évi jelentéseiben örökiti meg a jólelkü adakozók neveit s az év minden eseményét. Ez évi jelentését részletesen ismertetjük a jövő számban, ám maradandó értékü munkáját zajos meleg elismeréssel jutalmazta a közgyülés. — Az ünnepet befejeztet az intéze cserkészcsapatának felesketése.

Uj államtitkárok lettek dr. *Czakó* Elemér min. tanácsos, *Kertész* K. Róbert min. tan. és dr. *Vadnay* Tibor min. tan. a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagjai, akiknek a helyettes államtitkár cimet és jelleget adományozta a kormányzó ur ő főméltósága.

Harangszentelésre gyült büszke örömmel a Krisztinaváros népe e hó 2-án este a Krisztina-téren, ahol *Csernoch* János hercegprimás teljes diszben és fényes segédlettel szentelte fel a krisztinavárosi templom karmadik harangját. Az egyházközség és élén *dr. Ripka* Ferenc, öntudatos nagy erőkifejtéssel igyekszik pótolni a háboruban elrekvirált hanrangokat, fogadta a hercegprimást és Ripka elnök könnyeket elővarázsló szép beszéddel üdvözölte az ország egyházi fejedelmét. A beszentelés után a hozzáértő harangöntők percek alatt felvontatták a toronyba a harangot s a közönség aggodó figyelemmel kisérte munkájukat. Másnap már az uj harang érces szava hivta a hivőket az urnapi körmenethez, mely talán sohasem volt ily népes és ünnepélyes, mint az idén. — Beszentelés után a hercegprimás késő estig vendége volt *dr. Zelliger* Vilmos apátplébánosnak, aki az egyházközséget is vendégül látta.

Szinházi botránynak készült a „Láthatatlan hercegnő“ ügye, ahol egy *Saásdy* nevü fiatal szinésznő és érdektársai tettek fötjelentést a Városszinház igazgatósága ellen, Most kiderült *Czakó* Pál igazgató egyik leveléből, melyet Egerből intézett hozzánk, hogy ez a furcsa ügy tulajdonképpen forditva áll. Czakónak van követelése és ő tett följelentést Sásdy kisasszony ellen hatóság előtti rágalmazás és becsületsértés miatt és milliókra menő kárt okozó hitelrontásért beperelte, pert inditva egyuttal Az Est és az Uj Nemzedék ellen. Elkeseredve irja, hogy akinek csak egy kis jussa volt hozzá mindenki protegált nála ilyen kezdő szinésznőket és ő mindig kikötötte, hogy gondoskodjanak a fél szinház megtöltéséről, mivel ő senki kedvéért 70—80 ezer koronát nem fizet rá ily kisérletekre, mert nem kezdők altruista szövetkezetének igazgatója, hanem egy szinházé, mely 120 embernek tartozik kenyeret adni. Érdekes volna, ha kipakkolna ezekkel a protekciós dolgokkal, hogy igy ezektől megszabaduljanak a szinházak. melyek mind egyike küzd ilyen bajokkal. — Szivesen konstatáljuk ezt a fordulatot, mert Czakó Pál igazgatót értékes embernek tartjuk, akire még nagy hivatás vár a szinházügy terén.

Thirring Gusztáv, a Hollós Mátyás Társaság eln. tanácsának tagja, a főváros statisztikai hivatalának igazgatója a főváros közgyülésének titkos szavazás által történt határozata értelmében 1926 február végéig tartja meg az eddig is kiváló eredménnyel betöltött hivatatalát.

Élénk vitára adott alkalmat kiváltképen a budai városatyák között a villamos uj, nyári menetrendje, melyet legutóbb a közlekedési bizottság tárgyalt. Az előterjesztett tervezet bizonyos javulást mutat, mert a mult nyáron forgalomban volt 803 kocsival szemben ezidén 857 kocsi lesz forgalomban, a kocsikilométer teljesitmény pedig 6 és fél százalékkal megnövekedik. Főképen a budai vonalak ügyeit tárgyalták behatóan (ugylátszik csak a budai városatyák voltak jelen), ahol igen sok hibát panaszoltak fel, amire a jelenlevő Sztrókay István vezérigazgatóhelyettes orvoslást is igért. Mettelka Frigyes az általunk már évek óta sürgetett Törökutcai összekötővágány létesitését kérte, hogy az Óbuda—Kelenföld közötti reláció bevezethető legyen. Ha a közvetlen jegyforgalom életbelép és drágább átszállójegyek lesznek, akkor az emlitett közvetlen reláció még jobban hiányozni fog, mert akkor az óbudaiak a pályaudvarig csak átszállójegygyel juthatnak, a szabadba pedig csak kétszeri átszállással, vagyis a legdrágább jegygyel. Az emlitett vágányösszeköttetés nagy átalakitást nem involvál, csak két váltó és 30—30 méter vágány fektetéséről van szó. Megnyugtatást kér tehát arra, hogy a vágányösszeköttetés addig is, amig a jegyrendszer reformja meglesz, megtörténik. Baranski Gyula uj közuti jellegü menetet kért Albertfalva határáig, a hosszu relációk beszüntetését és a pótkocsik szaporitását. Ezekre vonatkozólag megtudtuk, hogy a Törökutcai összekötővágány és a Sólyomutcai hurokvágány tervei már régen a hatóság előtt feküsznek, a hatósági épitési engedély azonban még nincs a vasut kezében; amint az meglesz, elsősorban a Sólyomutcai hurokvágányt épitik meg, mert akkor a 7., 73., 77. és 79. relációkba is tudnak pótkocsikat beállitani és rögtön ezután meg fogják épiteni a Törökutcai összekötővágányt. Ezenkivül a 14-est is tervezik pótkocsival járatni. Piazza Győző kijelentette, hogy amig a nagy közlekedési programm meg nem valósitható, ami kapcsolatban lesz az Óbuda-Hungária uti hid megépitésével, addig nagyon nehéz is a járatokat süriteni, mert a Margithidon még a mostani sürüségü közlekedés mellett is mindig torlódás van és az ember gyalog hamarabb átjut Pestre, mintha villamoson megy. Ugyanez áll a Ferenc József-hidra is. Ajánlja a Vörösvári úti pályatest kijavitását. Brezowszky Emil dr. felpanaszolja, hogy hiba van Óbudán az inditásnál. A Bécsi-uton a város felé jön a 73 as és utána mindig félperc mulva az 5 ös és akkor 20—25 percig nem jön kocsi, viszont minden második kocsi üresen szalad. Ugy kellene tehát az inditást csinálni, hogy egyforma spácium legyen a két menet közt. A 7-es relációban a kocsik 7 percenkint fognak járni és az eddigi éjjeli járat is megmarad. Divényi Károly kéri, hogy a 9 est pótkocsival járassák, mert a Dunaparton háromféle kocsi jár, és azután félóráig egyáltalán nem jön semmilyen, amit a Lánchid alatti alagut rovására kell irni. Tiltakozik az ellen, hogy vasárnap délután a 31-est a hüvösvölgyi forgalom lebonyolitása miatt a dunapartról elviszik, amikor a szentendrei vasutról is tódulnak a kirándulók. Ezek alapján a vasut a 31-est ritkább kocsikkal a Dunaparton hagyja és uj 29 es járatot veze-

lett be vasárnap a Retek-utca felé. Sztrókay vezérigazgató a 44-es vonalnal kijelenti, hogy ezt legjobb volna beolvasztani a 75-ösbe. De nem lehet, mert a Farkasréten csak egy vágány van, ott tehát a sürüséget nem lehet megváltóztatni. Éppen azért állitották be a 44 est, hogy ez közelebb fekvő végponttól, a Rácfürdőtől induljon és a Rákóczi-uton segitsen. Ellenben ennek a vonalnak nagy kocsijait a 75-ösben fogják járatni. Az 53 as 12 percenkint, az 59-es és 75 ös pedig 10 percenkint fog ezentul járni. A többi reláció változatlanul megmaradt.

A szenvedők menedéke gyanánt épült már félév előtt, a legnemesebb irgalom jegyében, a Szociális Missió Társulat városmajori háza a főváros által adományozott telken. A féléves munka a hála és köszönet bőséges kifejezését eredményezte a csendben, személyileg teljesen elvonatkoztatott nővéreknek, akik a krisztusi jótékonyság legcsodálatosabb hatását sugározták a megszentelt hajlékból. A ház felavatása azonban csak május 27-én történhetett meg, meghatóan kedves ünnepség keretében, nagyszámu előkelő közönség részvételével, ahol megjelent Horthy Miklósné, a kormányzó felesége, továbbá Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök, Almásy Dénesné grófnő, Hohenburger és Kirchner altábornagyok, a főváros képviseletében Fock Ede tanácsos, Badál Ede I. ker. előljáró, a népjóléti miniszter nevében pedig Kádár Levente miniszteri osztálytanácsos. A házat napközi otthon, népkonyha és foglalkoztató mühely számára emelték. A napközi otthonban 60 gyermeket gondoznak, a népkonyhán pedig 150 szegény számára főztek legutóbb a Horthy akció adományából.

A Budai Dalárda julius 17-én szerepel Amsterdamban a nemzetközi dalosversenyen, 18 án a magyar kormány megbizásából hangversenyt adnak azon szülők tiszteletére, akik a magyar gyermekeket befogadták, 19-én a királynénak adnak szerenádot, 20-án pedig Scheweningenben szerepelnek. Ezenkivül Amsterdamban a nagy katedrálisban ünnepi nagymise keretében egyházi énekeket fognak előadni. A költségek a hollandi forint magas kurzusa miatt igen magasak. A jórészt köztisztviselőkből és iparosokból álló dalárda tagjai ilyen nagy áldozatot nem hozhatnak. A legszerényebb igények mellett utaznak ki és nyernek szállást. A költségeket azért társadalmi uton gyüjtötte egybe *dr. Ripka* Ferenc, az ügybuzgó elnök, melyhez a kormányelnök kétezer hollandi forint, körülbelül négymillió magyar korona támogatást helyezett kilátásba. A TEBE ezer hollandi forintot. Hangversenyt is akarnak rendezni belépődijjal, amely valószinüleg, ha kedvező eredményt érnek el a versenyben, jövedelmezni fog. A fővárostól ezer hollandi forintot kértek, ezt lealkudták velük ötszáz hollandi forintra és miután sikerült annakidején a Devizaközpontnál ezerhétszázkilencven koronával lekötni, ez nyolcszáznyolcvanezer koronát tesz ki. — Junius hó 10-én este 6 órakor a budai Vigadóban meghivott vendégek előtt bemutatja a dalárda a hollandi program nagy részét.

Május királynője a magyarok pátronájának ünneplése Budán a legszebb keretek közt ment végbe az ugynevezett májusi litániákon. A vizivárosi Anna-templomban a legkiválóbb egyházi szónokok fejtegették az ünneplés jelentőségét és Gabler Vilmos karnagy, a Nemzeti Zenede tanárának kiváló előkészitésével egyházi énekeket adtak elő tiszta müvészettel és áhitatra gerjesztő sok szépséggel Harnischfeger Terike, dr. Szolnoky Jenőné, dr. Veres Endréné, Kéthelyiné Wakots Margit, Bodó Erzsébet, Kozelik Ernő, Szügyi Kálmán a m. kir. Opera tagja. A májusi litániákat befejezte május 31-én a szép körmenet az Irmatéri Mária-szoborhoz, melyet Várady Géza prelátus, tábori főpap vezetett. — Óbudán P. Bangha Béla beszélt háromizben, a városmajori kápolnában és a többi templomban is lelket emelő szentbeszédek voltak.

A nagy lárma a választói névjegyzékek ügyében tulajdonképen nem volt olyan mérvben megokolt, mint ahogyan megrendezték. Május végén lejárt a felszólamlási határidő és a lezárás után kitünt, hogy az I. kerületben 3722-en, a II.-ban 5164-en, a III.-ban 1873-an kérték vissza el vesztett választójogukat. De ezek a számok is tulzottak, mert egy választó érdekében többen is felszólaltak.

A tiszta szivüek első szent áldozása volt május 27-én a felsővizivárosi Anna templomban. Gyönyörü fehérbe öltözött 180 gyermek volt a különben is diszes templom legszebb ékessége, amelynek magas vendége a pápa követe: Schioppa Lőrinc érsek volt. Ő pontifikálta a fényes nagymisét Molnár László plébános, Rothnagel, Hévey, Horváth segédlelkészek segédletével. A lelket emelő beszédet Mommer Gyula hitoktató mondotta és az Egyetemi Énekkarok müvészi számokkal müködtek közre. Az áldozás után a plébánia udvarán megvendégelték a gyermekeket. A szép ünnep rendezését önfeláldozó munkával Führer Amália hitoktatónő és az egyház részéről Sebesits József és Kabakovics Rezső képviseleti tagok dicséretesen végezték.

Nyakra-főre épülnek a budai Dunaparton a strandfürdők, amelyekről eddig legtöbbnyire bebizonyosodott, hogy tulajdonképen nem is az egészség ápolását célozzák, hanem a legmodernebb kor találkahelyei. És bebizonyult az is, hogy az egészség ezekben a dunai strandfürdőkben csak szenved, mert az idetorkoló csatornák, magukkal hozva a kloakák szennyvizét — az emberi testet szinte beoltja mindenfele betegségek csirájával. S most ujra, de már a város szivében, a Margit-híd fölött lesz egy ilyen nap- és homokfürdős uszoda, melyet Csonka László minisztériumi főmérnök épit a Sajka utca előtti Dunán. A III. ker. tiszti orvos és a tüzoltóság is kifogásolta ezt az uj fürdőt és a III. ker. előljáróság el is utasitotta a kérelmezőt, de a főváros tanácsa — tudja a jó Isten miért? — mégis megengedte az uj strandot.

Megállót kér a Császár-fürdőnél a szentendrei vicinálissal lejövő betegek sokasága, mely az Óbuda fölött lévő falvakból, egész föl Szentendréig a Császár- és Lukács-fürdő gyógyforrásait látogatja, a helyiérdekü vonaton érkezve ide. Ez a megállóhely a multban meg volt, a forradalmak alatt törölték el „szociális gondosságból“ a gyógyulást keresők megbosszantására és a reumások, asztmások megkinzására. Ezt a megállóhelyet tisztán emberszeretetből is vissza kell állitani a fürdőket látogatók iránti könyörületből. A jegyeket pedig a Császár-fürdő MÁV. állomásán lehetne kiadni.

Meleg családi estélyt tartott az *Emericana* kath. diákszövetség *Valeria* csoportja május 30-án a Szent Gellért szálló, ez alkalomra feldiszitett téli kertjében. Az előkelő vendégek között ott láttuk dr. *Mészáros* János érseki helytartót, *Szerdahelyi* László tábornok-hadbirót, *Bárdossy* Ferenc alezredest, *Rausch* Aladár kormányfőtanácsost, *Eperjessy* Károly főkapitányhelyettest, dr. *Cseh* Jenő közjegyzőt, dr. *Kádár* Levente min. tanácsost és sok más előkelőségе, akik családostól jelentek meg a müsoros estélyen, melyet dr. *Fábián* Gáspár müépitész, a Valéria priorja nyitott meg lelkes szavakkal, rámutatván a kath. öntudat erősitésének szükségességére. Majd dr. *Szőnyi* Lászlóné énekelt pompásan néhány klasszikus és irredenta dalt, mely után *Hajnik* Marica magyar táncokat mutatott be. Dr. *Krüger* Aladár az Uj Nemzedék volt főszerkesztője mondott azután hatalmas beszédet a magyarság romlásának okairól, felesége pedig a kitünő operaénekesnő gyönyörü énekszámokkal tette feledhetetlenné a sikerült estélyt. Két pompás szavaló müvész is szerepelt és pedig a bájos *Simonffy* Margot, aki Petőfi két szép költeményét adta elő igen finom feldolgozásban és *Matits* L.-jos, aki ugyancsak Petőfit szavalta tökéletes előadással. Barcsai *Székely* Gyula pedig pompásan hegedült. A mindvégig nivós estélyt az Americana zenekarának vidám számai zárták be.

A bérmálás szentségét a hercegprimás fogja kiosztani junius 11 én reggel 9 órakor Óbudán és 12-én ugyanabban az időben a koronázó főtemplomban.

Erőmutatványok hétről-hétre a *fő*városi törvényhatóság albizottságainak ülései, ahol mindig kevesebb s kevesebb városatya, mindig több és több terhet rak a főváros polgárságára. Rövid két hetes időköz után ujra a fogaskerekü 100 százalékos és a siklő 66 százalékos emelését terjesztették elő. Ugyan ekkor szóba került az autóbusz és a siklónak a már megváltott villamos vasut ügykörébe való bekapcsolódása is, amely még a nyári szünet előtt a közgyülés elé kerül. Ezután megtörténhet a három üzem egybeolvasztása.

Elég olcsón kelnek el a budai ingatlanok a legutóbbi forgalmi statisztika szerint. Gróf Andrássy Gyula Fő-utca 9. sz. háza 30 millió koronáért iratott át dr. Petzrik Jenőre, a Hunyadi János-ut 5—7. sz. ház 20 millió koronáért Schuck Ferencről dr. Vermes Gyulánéra, a Kacsa-utca 10. sz. két millióért Várady Dezsőről dr. Szilas Nándorra, az Országház-utca 8. sz. 12 millióért a Házépitő r.-t.-ról Tüköry Dénesre, a Medve-utca 16. sz. 6 millióért Morzsányi Hermanról Nigmond Endrére, a Fő-utca 7. sz. 16 millióért gróf Károlyi Gyuláról Károlyi Gabriellára, a Lovas-ut 4. sz. 12 millióért Gaal Emilről Herendi Lászlóra, az Iskola-utca 18. sz. egyötödrésze 250 ezerért Csorba Ferencre, a Fortuna-utca 11. sz. 14 millióért Acél Ádámról Belitska Sándornéra, a Pacsirta-utca 3. sz. 3 millióért Dely Antalról Brandmayer Vilmosra, Ráth György-utca 56. sz. 32 millióért dr. Zelenka Lajosról Soltész Józsefre, a Szalag-utca 7. sz. 10 millióért Maróthy Kálmánnéra, a Kapás-utca 39. sz. 5 és fél millióért Briegelbauer Irmáról Nagy Vilmosra, az Alvinczi ut 16/b. sz. 22 millióért Matter Rudolfról dr. Böckh Hugóra, a Budafoki-ut 51. sz. 30 millióért Buchbinder Márkról Jendrasik Gézára, a Remetehegy 2166. hrsz. ingatlan fele 320 ezerért dr. Weszler Sándornéról Szilágyi Károlyra.

Fekete gyémántok. Jókai ezer szinben ragyogó fantáziája, a magyar élet lebilincselő formában megelevenitett regényessége sugárzik szivet melegitő erővel a Budai Szinkör szinpadáról. Sebestyén Géza igazgató kiváló összeállitásu nyári programjának pompás, magyar érzésre való kedves bekezdése ez a bemutató, mely teljesen meghóditotta a szinház részére egész Budapestet. Berend Iván regényes életét Hevesi Sándor mesteri szinpadismerete tolmácsolja, amelynek az a kiválósága, hogy Jókai maradt meg benne az elbeszélőnek. A bányászlány meseszerü életét *Bajor* Giza a Nemzeti Szinház müvésznője kreálta hóditó egyéniségének minden varázsával, a bankár nehéz szerepében *Sebestyén* Géza mutatta be kiváló szinészi tudásának gazdag skálájat, Berend Ivánt *Stella* Gyula, a bányamunkást *Deréki* János jelenitette sok tehetséggel. A bemutató előadás a nyilvános tapsok özönét juttatta a szép együttesnek.

Forgalmi akadályt jelentett a külső Szentendrei uton a vám előtt lévő fahid, mely most elkerül, a filatori árok be lesz boltozva s maga a kis patak az ut keresztezésnél csatornában fog folyni. Junius hó folyamán kezdenek ezekhez a munkálatokhoz. Ezáltal az uttest lényegesen szélesebb lesz és igy megszünik az a borzasztó torlódás, amelyet a ki- és bejövő fuvaros-szekerek eddig okoztak.

Édes nyeremények kerültek eldöntésre pünkösd ünnepén a Baross Szövetség füszerosztálya által rendezett kugliversenyen. A nagy mérközést a szakosztály nyári helyiségében (Bruckbauer Mátyás, II., Pasaréti-ut 25.) tartották, ahol az első dij 100 kg kristálycukor, második dij 50 kg kristálycukor, harmadik dij 1 hordó bor volt. A szegény fogyasztók gondolatban mind ott voltak sóvárgó szemmel, irigy szivvel, kesernyés szájizzel.

Életrajzok. Nem ismerjük még egymást eléggé Budán. Valami hamis szemszögletből nézzük egymást és igy nem látjuk a szereplő egyéniségek valódi képét. Ez a mi budai közéletünk rovására esik. Amely egyéniségét nem értékeljük kellőképen, aziránt nem lehetünk elég bizalommal. És ezen a bajon óhajt segiteni a BUDAI NAPLÓ azzal, hogy minden alkalommal, amikor az érdeklődés központjába kerül valaki Budán, — közli az illető életrajzi adatait, hogy igy a budaiak kellőképen értékelhessék.

A tenger rajongója, *Czölder* Dezső, aki száz különleges, nagyhatásu képben tárta elénk müvészi tudását, tehetségének legjavát regényes fekvésü budai mütermében Fery Oszkár-u. 4. sz. alatt. *Czölder* Dezső évek hosszu során át az Adria szaggatott partjait járta, közben a velencei festőakadémiát is elvégezte és megközelitette azt a jellegzetességet az olasz tengerrel, amit Normann a fjordok festésével ért el. Neki is vannak külön szinei a szaggatott olasz part számára, mint vannak Normannak az északi tenger sziklás szépségei számára, de természetesen Czölder által keltett hangulatok egészen mások, mint ahogy eszközei is teljesen mások. Kölönösen megkapóak azok a finoman, élethüséggel megjelenitett részletek a tenger életéből, amelyek a legnagyobb próbára teszik a müvészt: a tenger vibráló hullámzását, lelkének lemásolását, vizének és természetének a müvészi készséggel vivő nemes harmóniába hozását.

A hegyvidék bajai. A Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület Perczel Béla vezetése alatt 1923 évi május 26-án választmányi ülést tartott, mely elfogadta dr. *Eperjessy* István titkár által készitett alapszabály módositást. Dr. *Hank* József igazgató választmányi tag a tagdijak felemelését sürgette. Dániel István szív, törvényhatósági bizottsági tag mint az egyesület igazgató választmányának tagja, felhivja a választmány figyelmét arra, hogy a közel jövőben a villamosokon szakasz és átszálló-jegyek lesznek, ami e vidék lakóinak érdekét sérti. Amig az óbudaiak egy szakasz-jeggyel Óbudáról a Közvágóhidig vagy Kőbányáig mehetnek, addig a Zugligetből vagy a Hüvösvölgyből szakasz jeggyel csak a Retek-utcáig lehet eljutni. *Perczel* Béla elnök inditványára a választmány elhatározza, hogy a Budahegyvidéki Társaskörrel egyetemben kérni fogja ezen sérelmes állapot megszüntetését. *Czéh* Péter a Galgóczi-ut sarkán levő közkut ujból való megnyitását kérte. *Frank* Ferenc a Zirzen Janka-utnak a Zalai-utig való meghosszabbitását sürgeti, mert ezen a helyen több olyan telek van, amelyet a tulajdonos uthiányában nem tud megközeliteni. Dr. Eperjessy István titkár felvetette azt az eszmét, hogy az egyesület foglalkozzék avval a gondolattal, hogy a zugligeti származásu s a világháboruban elesett hősök emléke vagy a zugligeti templom falán, vagy a Zugligeti-uti és Labanc-uti iskola falán emléktáblával megörökittessék.

Ideálls juniálist készit elő a felsővizivárosi egyházközség a legpompásabb müsorszámok beiktatásával. A nagysikerünek igérkező különleges nyári ünnepély jövedelme az uj orgona javára fog szolgálni.

Különváltan ment most ez évben először a felsővizivárosi és alsóvizivárosi plébániák urnapi körmenete, melyet nagy fénnyel készitettek elő mind két helyen. Az Anna templom körmenete óriási utvonalat tett meg, mert Molnár László plébános vezetésével, katonazenével, egyesületekkel és tanuló ifjusággal a Flórián-kápolnában elhelyezett oltár érintésével a Margit-körúton fel a régi szt. János kápolnához, majd a Battyhányi utcán le az Irma-téri Mária szoborhoz s onnan vissza a templomhoz ment a körmenet. Azonban nem Urnapján, csütörtökön, hanem vasárnap volt, ugy itt, mint a mint a többi plébánia templomban, kivéve a budavári koronázótemplomot és az óbudait, ahol csütörtökön tartották meg a szokott ünnepléssel.

Pompás uzsonnázó hely nyilt meg a sétáló közönség számára, mely a *Budakeszi-ut* árnyékos fasorát szereti. A *Budagyöngye* villát, ahol eddig csak cukrász-üzlet volt, ketté osztották s az egyik részében a *Központi Tejcsarnok* a margitszigeti mintára kedves, szép *tejivó csarnokot* létesitett, ahol különféle tejtermékekből készülő uzsonnát, fagylaltot, kávét találnak a legjutányosabb áron. Hiányt pótol e helyen, szükség volt rá a mai terhes gazdasági viszonyok között, amikor sokan a szükséges séta közben az ő pénzügyi viszonyaiknak megfelelő helyiséget nem találtak.

Függő kérdés. Az óbudaiak szép ünnepén, *Sagmüller* József érdemekben gazdag apátplébános legutóbbi jubileumán mindenki ott volt, aki tiszteletét ki akarta fejezni a személy és a hivatás méltósága iránt. Csak egy valaki hiányzott, aki ugyan nem számottevő egyén már Óbudán, de akinek megjelenése a keresztyén felekezetek közötti harmóniát jelentette volna. De nem jött el. Felt talán, hogy ez valahogy kontrát adhatna valamely holdbeli diszes méltóságnak?

A budai iparosok eddig nagyrészt a pesti mesterek zsellérei voltak és szolid müvészetükkel a pesti mesterek dicsekedtek. Itt most fordulat állott be, mert Pesten a közönség rájött, hogy ez a szép munka Budáról jön, ahol gyorsabban és olcsóbban kapja azt. Igy került most előtérbe *Zverkó* János cipészmester, II. ker., Iskola-utca-utca 7., akinek cipőkülönlegességei elsőranguak és számottevők a cipésziparban.

Nem lesz önálló plébániává az uj Szent János-kórházi lelkészség, mely most a krisztinavárosi plébánia expozitúrája. A kiinduló pont az, jobb lenne-e ezzel a betegek lelki ellátása, avagy nem? A Rókus-kórházra nézve nem találták megállapithatónak, hogy azért, mert ott plébánia van, ott jobb volna a lelki ellátás, mint a Szent János-kórházban, ahol nincs külön plébánia. Akkor pedig semmi indok nincs arra, hogy a kórház területén belül csináljanak plébániát.

Vazelingyár és egyebek. A Viador u. 5. sz. házba Rohde Frigyes utódai vegyészeti gyár (vazelin készités) telepengedélyt kértek a III. ker. elöljáróságtól. Tudtunkkal a jelzett hely a II. épitési övezetben van s igy gyártelep engedélyezése ott egyáltalán nem lehetséges, másrészt a jelenlegi környék — közegészségügyileg sem javasolja a gyár létesitését. — A Fa- és Árukereskedelmi Rt. épületfa-telepet létesit a már meglevő telepe mellé a Bogdáni uton, a filatori-dülőben. Ennek a telepnek az engedélyezése is szerencsétlen helyre történik, mert a Leipziger féle szeszgyár közelében van, ami egy esetleges tüznél óriási veszedelmet jelent egész Óbudára, ahol ház nem marad épen, ha a szeszgyár tartályai — az égő fatelepek közelsége következtében — felrobbannak. — Fonalfestő- és fehéritőgyár alakul a Bécsi nt 170—172. sz. alatt. Az uj gyár a Finái-féle vászonkikészitő teleppel és a feljebb fekvő bolgár kertészettel karöltve praktikusan oldotta meg a vizhiány kérdését, amennyiben a közmunkatanács tulajdonában levő Bécsi-uti vámnál felbuggyanó meleg forrásvizet — mely a Rádl-malom medencéjébe gyülik össze —, használja fel. Az igy megállásra kényszeritett malmot pedig a Finái-gyár villamozüzemre alakitotta át.

Csak a veséjét feltse és ha bárhogy jelentkezik, igyék hetenkint háromszor egy pohár gyógyforrásvizet az Erzsébet-hidnál.

Félelmetes társaság: az I. kerületi J/a számu jövedelem- és vagyonadó felszólamlási bizottság fejezte be müködését és bucsuzóul vendégül látta azt *dr. Komlós* Jenő, a Schwarzer-gyógyintézet vezérigazgatója a „*Siesta*“ szanatórium parkjának nyári éttermében, ahol a szanatórium pompás konyhájában készült vacsora mellett kedves, szellemes felköszöntőket mondottak: Hampel Vilmos ny. min. tanácsos, *Ziegler* Géza, a bizottság elnöke, *dr. Komlós* Jenő, aki a bizottság müködésével kapcsolatban, humoros menükártyákkal lepte meg vendégeit, akik zene mellett késő éjfelig maradtak együtt.

Gyász. *Sántha* Dénes tanácsnok, a székefőváros katonai ügyosztályának vezetője, aki éveken keresztül az óbudai elöljáróságon főjegyző és állandó budai lakós volt, a Holiós Mátyás Társaságnak tagja, május 29-én 50 éves korában szivszélütésben meghalt. Sántha Dénes neve az irodalomban is ismert volt. Két verskötete jelent meg. A tanácsnokot felesége és két gyermeke gyászolja. Temetéséről a főváros gondoskodott. A szentmise áldozatot junius 5-én 9 órakor mutatják be a Mindenhatónak a tabáni plébánia templomban

Nehéz gyász nehezedett *Gyurich* Istvánra, aki rövid boldog házasság után elvesztette nejét, született *Ürmössy* Boldizsár Mariskát, aki életének 36-ik és házasságának 6-ik évében, hosszas szenvedés után május hó 23-án meghalt. Nagy részvéttel helyezték örök nyugalomra május hó 25-én délután a farkasréti temetőben.

Sulyos csapás érte *Boldogh* Ágostont, akinek édesatyja, a köztiszteletben álló *Boldogh* Gyula székesfővárosi nyugdijas, számv. végr. oszt. főnök, május hó 24-én reggel, hosszu és sulyos szenvedés után 70 éves korában elhunyt. Május hó 26-án délután a farkasréti temető halottasházából temették nagy gyászoló közönség részvétele mellett.

A krisztinavárosi iparosság egy ujabb alakulása történt meg e hó 4-én a Pauler utcai *Kéménysepről* vendéglőben, ahol a Kézmüiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége alakitotta meg helyicsoportját, melyhez hasonló Kelenföldön már erősen szervezkedik. Az összehivók nevében Wukovits István szabómester üdvözölte a megjelenteket. *Somló* Jenő központi elnök ismertette az alakulás célját és a Szövetség eddigi müködését, utána *Pfeifer* Sándor központi főtitkár pedig tartalmas beszéde és ama kijelentése után, hogy ebben az iparosegyesülésben „a kalapot, botot és pártpolitikát a ruhatárban kell hagyni“ ajánlotta ideiglenesen a következő tisztikar és választmányt: Elnök: Wukovits István, társelnökök: Vizi József és Weiszhaus József kereskedő, titkár: Szabó Imre, pénztárnok: Tonigold Márton, ellenőr: Márkus Márk órásmester. *Választmányi tagok:* Blazsek Ferenc szabómester, Blázer Henrik tisztitó. Blázi Adolf cipészmester, Grünwald Stefánia varrónő, Hartz Mihály szabómester, Linder Konrád asztalosmester, Samu István szabómester, Vizi Józsefné. Az alakuló értekezlet ezt elfogadta. Vukovits István, Vizi József, Grünvald Stefánia, Vizi Józsefné, Pfeifer Sándor mondottak buzditó beszédeket.

Babatánc. Rózsaszinbe öltözött babák tipegtek fel május 30-án délután *Vogl* Imre okl. tánctanár Medve-utcai tánciskolájába, amely olyan volt, mint egy feslő rózsakert. Apró bimbók és nyiló virágok. És tipegtek és hajlongtak bájosan, puderes fejjel, a menüetben, árvalányhajas kalpagban, piros pruszliban a csárdásnál, rózsafüzéreket, szines fátyolokat lobogtatva a különféle táncoknál. Végül összecsókolták a mestert és véget ért a baba-vizsga és a babatánc. — Vogl Imre most nyáron gyermekkurzust nyit Nagymaroson és Verőczén Gárdonyi Sándor társával.

A ragályos betegségek ijesztő számban szaporodnak, aminek oka a tisztaság hiánya, az emberek vigyázatlansága és a hatóságok könnyelmüsége, amely legélesebben az alagut förtelmes helyzeténél, a csatornázatlan óbudai utcákkal és a portengerben elmerülő terekkel tünik a szem elé. Ezért a tüdővészel szemben a védekezés szinte lehetetlenné válik. A tisztifőorvos statisztikája szerint a mult héten az I. kerületben 3 hasi hagymáz, 60 kanyarós, 3 vörheny, 3 szamárhurutos, 5 bárányhimlős, 12 fültőmirigylobos uj beteg volt. A II. kerületben némileg enyhébb a kimutatás, mert csak 39 kanyarós, 2 vörheny, 1 szamárhurutos, 1 bárányhimlős, 3 fültőmirigy lobos beteg volt. A III. kerületben eddig egy tifusz eset is van, de félő, hogy az ottani közegészségi viszonyok következtében több ismétlődés is történik. Volt ezenkivül 1 hasihagymáz, 23 kanyaró és 2 vörheny.

Egyházzenés hangverseny lesz a koronázó Mátyástemplomban junius 9-én szombaton este 6 órakor, amelynek jövedelmét a Mátyástemplomi orgonaalap javára forditják. A müsoron szerepel Koós Margit énekmüvésznő, Maly József a Mátyástemplom magánénekese, Kabakovitsné Vavrinec Márta hangversenyénekesnő, Csernussi Ferenc tanár, hegedümüvész, Bergmann Sándor tanár cellomüvész, operaházi tag. Orgonán játszik: dr. Dobrzyniecky Árpád. Ülőhely 500 és 300 kor., állóhely 150 kor.

Buda az Árumintavásáron méltóan volt képviselve s már a küszöb előtt kedves elrendezésben kinálta izléses agyagipari cikkeit az *Ujlaki Téglaés Mészégető R.-T.* A küszöbön tul impozáns látványt nyujtott a *Goldberger Sámuel és Fiai R.-T.* hatalmas és káprázatosan szép kiállitása, mely felöleli a cég izlésesen festett pamutszöveteit. A nagyterembe lépve a legmodernebb iparág a magyar szőnyegszövés megteremtőjének *Horváth* Istvánnak kiállitása, mely a *Turáni szőnyegmüvészet* cimü vállalatának százféle mintáit foglalta össze, két állandóan munkában álló szövőszékkel. A kormányzó Őfőméltóságát és nejét is megállitotta ez a kiállitás, melyhez a kormányzónét különös rokonszenv is füzi, mert maga is szőöt széken. *Horváth* István a Keleten leste el a szőnyegszövés titkát, szövőszéket konstruált itthon emlékezet után s mert azt látta, ez az iparág most szünetel Keleten, igyekezett azt átvenni, itthon meghonositani és a kivitelt a Kelettől átvenni. Ma már 10.000 szövőszék dolgozik az országban és a turáni magyar szőnyeg ma már márka és Amerika erősen keresi, Budán, II., Fő-utca 80. sz. alatt lévő telepén állandón idegenek járnak. Az *ő turáni* szőnyegmüvészete minden mintát megcsinál, a legjobb munkát és a legnemesebb külföldi anyagot adja. A mintavasáron nagy volt a forgalma, kereskedők és magánosok vásároltak, köztük Böckh Hugó, dr.

Erdőmozi Balázsnál hüvösvölgyi végállomás.

Gyerünk a hüvösvölgyi Nagyrétre a 83-as villamos végállomásnál. Öt perces gyönyörü erdei séta.

Jégbe hütött Sörök és fajborok.

Meleg ebéd és vacsora, hideg uzsonna, cigány.

Marth M. vendéglő a székesfővárosi NAGYRÉTEN

I. kerület, Valódi **PERLS-féle** házikenyér Bors-u. 1. szám.

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó **HUNGÁRIA** gyógyforrás szénsavval telitett vize a **HARMATVIZ** Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

Mikó Kálmán, Kállay Sándor, Gergely Imre, Bálogh bankigazgató és sokan mások. A szőnyegszövés ma nagyon általános háziipar Budapesten s ez terelte a figyelmet a *Magyar Pamutipar R.-T.* és hozzátartozó textilvállalataira, mely koncern ebben az évben megint hatalmasan fejlesztette gyártmányait. A legszebb sifónok, kanavászok, tarkán szőttek s a legjobb csomagfonal mellett, amelyet a Pamutipar gyárt, a Kőszegi Posztógyár loden- és finomposztói, a gyulai gyár harisnyái, a Rokka sportcikkei, nyakkendői, wattelinjei és berlini kendői világosan mutatják, hogy Magyarországon minden textilcikket a legjobb minőségben tetszetősen tudjuk előállitani. A mintavásáron járt külföldi szakemberek is bámulatukat fejezték ki a magyar textilipar rohamos fejlődése fölött. A kormányzó őfőméltósága igaz örömmel nézte e gyárak kiállitását és a jelenlevő vezérigazgatónak, szurdai *Szurday* Róbertnek legmagasabb elismerését fejezte ki. De bemutatta termékeit Buda legnagyobb gyártelepe a székesfővárosi *Gázgyár* is, ahol 2 drb. félmázsás fekete gyémánt (két gyönyörü kőszéndarab), amiket ott fürészeltek szét egyből, vonta elsősorban magára a közönség figyelmét. A fülkében ott volt a gázgyár minden mellékterménye izlésesen elrendezve. — Állandó látogatás tárgya volt a székesfőváros *ásványvizüzeme*, amelynek vizét ma már fél Budapest issza az Erzsébet hidfőnél levő forrásból. Most már valami különös meleg szeretettel van eziránt az egykor elhanyagolt gyógyvize iránt a közönség. — De ott volt Budáról még, ahogy a rossz tájékoztatással rendezett nagy kiállitás az áttekintést megengedte *Adriatica* cognac, törköly és szilvóriumlepároló R. T. I., Horthy Miklós-ut 9. — *„Agra“* szövőipari R. T. III., Zsigmond-tér 8. — *Angyal és Társa* üvegvágó gyémánt és gyémántköszörüsök. II., Retek-utca 67. — *„Ariadne“* cérnagyár R. T. I, Horthy Miklós-ut 65. — *„Columbia“* textilipar R. T. III, Lajos utca 60. — *„Danuvia“* sodronyszövet-, fonat- és szitaárugyár. II., Fő-utca 59. — *Épp és Fekete* gépgyár R. T. III., Római-fürdő. — *Faipari és gyermekkocsigyár* R. T. I, Villányi-ut 10. — *Fém-, játékáru és faipari* R. T. II., Donáti utca 40—42. — *Glanz Lajos* bőrönd- és bőrdiszmüárugyár. III., Zsigmond-u. 3. — *Glockner Antal* cipés mester, akinek feltünést keltő kiállitását a mult számban ismertettük. I. Szent János tér 4. — *Hajó- és gépépitő* müvek R. T. III., Óbudai-rakpart 45. — A *„Fiat“*-müvek automobilgyár. I., Fehérvári-ut 100. — *„Reflex“*-müvek tükör-, fa- és üvegtechnikai gyár. I., Márvány utca 12. — *Szent Lukács fürdő* kristálykut vállalat. III., Zsigmond-utca 25—27. — *„Terrecotta“* iparmüvészeti mühely kerámiai tárgyai. I., Schwartzer-utca 4. sz. — amelyek ismertetésére, ha terünk engedi, szivesen visszatérünk.

Gyári irnok felvétetik *„Mátrai-gyár“* I., Fehérvári-ut 110-E. alatt.

Gráf „Zöldhordó“-vendéglő kerthelyisége a lehető legkellemesebb.

Közgazdaság

A Pénzintézeti Központ idei közgyülését junius 15-én fogja megtartani, ezt megelőzőleg pedig választmányi ülés lesz.

A Magyart ált. Hitelbank beolvasztja magába az Első magyar iparbankot, az ország egyik legrégibb pénzintézetét, amely négy esztendővel a Hitelbank előtt alakult. A Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek junius 16-ra egybehivandó rendkivüli közgyülésén az alaptőkének az eddigi 420 millióról 489 millió K-ra leendő fölemelését fogja javasolni. A kibocsátásra kerülő 172.500, egyenként 400 K n. é. uj részvényből 105.000 az eddigi részvényeseknek fog elővételi joguk alapján 10:1 arányban fölajánltatni, mig a fennmaradó 67.000 részvény minden öt Iparbank-részvénynek Hitelbankrészvényre való átcserélésére fog szolgálni. Az Első Magyar Hitelbank igazgatósága a részvényeseinek ugyancsak junius 16-ikán tartandó rendes közgyülésén az alaptőkének 100,000.200 K-ról 4166 darab, ex 1922-es szelvényü részvény kiboosátása utján 101,250 000 K-ra leendő kikeritését fogja inditványozni; ezek a részvények darabonként 8000 K áron bocsáttatnak ki. Az Iparbank összes részvényei Hitelbank-részvényekre cseréltetnek át 5:1 arányban. Az Iparbank lefolyt üzletéve 35.834 567 K tiszta nyereséggel záral, melyből részvényenként 60 K osztalék kifizetését határozta el a közgyülés.

A Belvárosi takarékpénztár rt. igazgatósága a junius 9-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 100 millió K alaptőke fölemelését fogja javasolni.

Magyar energia gazdasági R.-T. két évvel ezelőtt kulturális céllal alakult *Becsey* Antal kezdeményezésére és csekély alaptőkével életbevágó gazdasági problémák teoretikus és kisérleti megoldására. Ez fölemészette az első alaptőkét s igy a május 15-iki közgyülés elhatározta az alaptőkének szükséges fölemelését, hogy a vállalat sikeres müködését megkezdhesse.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. I. Margit-körut. Minden uj vagyonhoz legendák füződnek. Hogy az emlitettnek szovjetpénz volt-e az alapja vagy más szerencsés spekulációk, azt mi nem tudjuk. Mindenesetre meglepő.

F. R. Fő-utca. Azt a városatyai mandátumot mi is elősegitettük annakidején. Hogy az iparosság támogatja-e az uj választásoknál, azt még nem lehet tudni. Elég értékes ember, aki megérdemelné részükről. Mi azt hisszük, hogy nagy fordulatok jönnek és meglepetések várnak a mostani városatyákra. Minket szembeállit a jövő ezzel a csoporttal s igy aligha szolgálhatjuk — még az ön kedves biztató sorai dacára sem — az illető érdekeit.

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett JAVITÁSOKRA.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3. sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

KOPFMANN JÁMOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 36. szám.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassa-„Andrássy“ kávéház és a „Schalkház“ étterem volt tulajdonosa

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

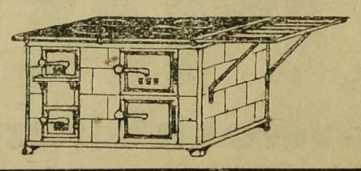
Vasrácsok, rézkapuk és műlakatos munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 161—35.

A Szent Lukács fürdő
KRISTÁLY
ásványvize a legjobb és legegészségesebb üditő ital,
Ügyeljünk a cimkére!

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal baiatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás“ vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál.

„PIRAMIS“
MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
Mezőgazdasági géposztály, gabona-, erőtakarmány- és mütrágyaosztály.
Telefon: 65-49, 65-50, 17-39, 153-03.

Emléktárgyak virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását
galvanoplasztikai
uton, jutányos áron vállalja
Morvay Sz. mérnök, III. kerület, Zsigmond-utca 114 sz.

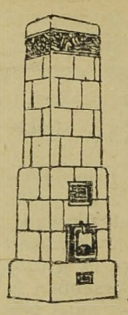
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó

nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151, szém.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.
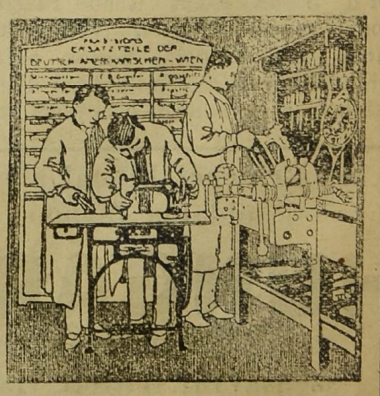

Kiadó: VIRÁG és TÁRSA. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27.

Budai Napló

XX évfolyam. 782. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2000 kor., félévre 1000 kor. Egy szám 40 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129-96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 30 korona. 20 mm. magas hirdetés 600 K. Nyilttér sora 400 korona. Szöveg után 600, szöveg között 1000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. junius 19 én.

Hősökfalva

Ily cimen jelent meg a háboru elején egy okosan beszélő, elég terjedelmes füzet, amelyet a „Hadsegélyző Hivatal“ adott ki. Szerzője Dr. *Lendl* Adolf volt. Azt ajánlotta benne, — s ennek tervezetét apróra ki is dolgozta — hogy a főváros környezetén épitsenek *termelő falvakat*, intenziv gazdálkodásra berendezve; *baromfitenyésztés* (amerikai módszerben), *konyhakertészet* (modern öntözéssel), *gyümölcstermelés* és egyéb termelés szövetkezésben feldolgozva, *tehenészet* kicsinyben (rationális berendezéssel) stb. virágzott volna e falvakban a fővárosi fogyasztók javára és sok száz vagy ezer család foglalkoztatásával. Hadirokkantak, hazatérő hősök, fölöslegessé váló intelligencia s általában dolgozni vágyó emberek hasznos elhelyezésére gondolt a szerző ennek keretében.

Ez a füzet annak idején kedvező visszhangra talált a közvéleményben és a fővárosi sajtóban; mindenki érezte az ilyen termelő telepek szükséges voltát. Még se történt e tekintetben semmi sem. Egyetlen mintagazdaság se létesült az örökké éhes főváros közelében, pedig azt olvastuk e füzetben, hogy egy-egy intelligensebb család, megfelelő oktatás nyomán és kellő berendezéssel egy-két holdnyi területen annyit termelhet, hogy saját szükségletének tizszeresét mulja fölül és néhány év alatt letörleszti az egész befektetési költséget.

Akkoriban még olcsóbban lehetett épiteni, mint ma; azonban a termények ára sem versenyezhetett a mai szörnyüséges számokkal, amelyek most már majdnem ezerszeresen megsokszorozzák a termelés összegeit. Kétségtelennek tartom, hogy ma is rendkivül jövedelmező befektetés volna ilyen intenziv gazdálkodásra térő termelő falvaknak a létesitése.

És gondoljunk egyuttal arra a több ezer *B-listára* került tisztviselőre is, aki családjával együtt szivesen vállalkoznék ilyen kicsiny, de jól berendezett gazdaság vezetésére s aki intelligenciájával, munkakedvével ebben a foglalkozási körben hasznos tényezője lehetne a fővárosi közélelmezésnek, holott a mostani fejetlenségben és tervtelenségben hanyatlás utján csak terhére válhatik a köznek.

Azaz, nem tervtelenségben élünk mi most; hiszen lehetetlen dolgokat terveznek folyton folyvást: *kertvárost* a viztelen homokbuckák közé; *Stádiont* a Vérmezőre; *botanikus kertet* a Margitsziget közepébe; terjedelmes *erdőket* az Alföldre stb. Ezért nem válnak valóra e tervek, mert a lehetetlenség jegyében születtek, holott a legszükségesebbekre és az igazán létre hozhatókra nem gondol senki sem.

Buda környékén, a hegyvidékek és a közeleső falvak határában van még heverő terület elegendő, amelyen ilyen mintagazdaságba gyarapodó és mások életének megkönnyitésére hasznosan müködő termelő telepeket: nehány „Hősökfalvát“ életre kelteni lehetne s ez egyuttal a szükösen gondozott tisztviselő-kérdés nagy problemájának részben való megoldásához vezetne. Kérem az ebben mérvadó és döntő köröket, ne ejtsék el, hanem fontolják meg az itt előadottakat.

Egy B-listás tisztviselő.

Egy halom virág boritotta be páduai Szent Antal napján *Szebeny* Antal sirját, ahová ez évfordulón elzarándokol az I. kerület polgársága. A Szebeny Antal emlékbizottság, mely az általa alapitott 12 egyesületből alakult, rendezi évenkint ezt a kegyeletes emlékünnepet, melyet ez idén dr. *Platthy* György nyitott meg a nemzeti Hiszek eggyel. *Szigeti* János volt az ünnepi szónok, aki nagyon meleg szinekkel rajzolta meg Szebeny hatalmas müködését. Az ünnep bensőségét a Munkás-dalárda éneke emelte.

A lélekben erős ifjuság nemzeti érzése fényeskedett junius 11-én a diákság külön megtartott Szent Jobb körmenetén a Várban. A Zsigmond várkápolnából indult fenséges áhitattal, régi magyar egyházi énekek müvészi éneklésével a menet a Szentháromságtérre, ahol a szobor tövében felállitott tábori oltáron Csernoch János biboros-hercegprimás ünnepi misét pontifikált. A diákok iskolák szerint tagozódva álltak fel az oltár körül. Csaknem valamennyi budapesti középiskola katolikus ifjusága megjelent. A mise után a körmenet ugyanezen az utvonalon a Zsigmond kápolnához tért vissza.

Becsey-sereget állit a *Fővárosi Iparos Dalárda Lehner* Rezső szerkesztő és nyomdatulajdonos inditványára, melyet a zászlóbizottság e hó 11-én tartott ülését követő társasvacsorán a Rettinger-féle vendéglőben tett meg és nyomban 17000 korona gyült össze e kedves célra. — A zászlóbizottság elhatározta, hogy a zászlót zöld alapon arany himzéssel készitteti Terlada Oszkár tervei szerint. A társasvacsorán *Droba* Ferenc alelnök, Becsey Antal diszelnököt köszöntötte fel névünnepe alkalmából, akit lelkesen ünnepelt a nagyszámu társaság.

Fűmagesőt vár a *Vérmező*, melynek átjáróit fölszántották, talán fűmagot is vetettek bele, de a ritka eső mellett ritkán kél ki. Örök vigyáznak rá és a *rézsükre*, nehogy a mezőre lépjen valaki, de a fű csak nem akar kiserkedni, mert hogy a verebek kiszedték a száraz földből a magot. Azért Uram Isten! adj egy kis — fűmagesőt.

Uj előljáró lett a legutóbbi fővárosi közgyülés 117 szavazatával *Szabó* Gyula, eddigi II. ker. főjegyző, kinek érdemes munkásságát Budán nagyon jól ismerik és megválasztása megelégedést keltett. Még két előljárói állás vár betöltésre és ezekre Rajháty Ferenc I. ker. és Károlyi József III. ker. főjegyző a legméltóbb jelöltek a leghosszabb szolgálati idejük és kiváló müködésük folytán.

A lerombolt tekintély, a félelmetesen meglazult Istenhez való kapcsolódás káros hatását fejtegette Zichy János gróf abban a hatalmas erejü beszédben, amit a Horthy Miklós-uti Szent Imre Kollégium 15 éves jubiláris ünnepségén, junius 11 én elmondott. Ezt bevezetőül Glatfelder Gyula csanádi püspök, az intézet alapitója és első igazgatója, megáldotta az intézet uj zászlóját, melyet Magyar-Mayer Antal képző müvészeti főiskolai tanár tervezett. A zászlóanyai tisztet Zichy Jánosné grófné vállalta. A fényes és lelkes ünnepen igen diszes és előkelő közönség gyült össze. Ott voltak Auguszta királyi hercegasszony, Zsófia királyi hercegnő és József Ferenc dr. királyi herceg, kiket Martin Auréll pápai kamarás, az intézet igazgatója kalauzolt a részükre fentartott helyre. A zászlószögek beverése után Gáspárdy Géza ifjusági elnök szép beszéddel zárta be az ünnepséget.

Szépen bucsuzott Budától amsterdami u'ja előtt a *Budai Dalárda* vasárnap este a Vigadóban, mely zsufolásig megtelt müértő és zenekedvelő közönséggel. Oly szép volt ez, mint egy főpróba és boldog volt, aki meghivóhoz jutott. Az amsterdami program számait mutatta be a dalárda és bizakodó reménységgel hallgatta a budai közönség, mert ezzel a virtouz betanitással bátran számithat nagy sikerekre a mi dalárdánk.

A mult, az aranyos derüjü mult néha visszajár közénk, meglebbenti rózsaszinü függönyeit, lágyan megcirogat a levendula vagy a snupftabák enyhe illatával, Schubert dalokat dudol a fülünkbe; kiemel a sivár jelenből a szép, a kedélyes, az örömmel teltebb régi világba. Abba az időbe, amikor egy szép nő mosolya, vagy egy jól szelelő szivar többet ért az egész tőzsdei életnél. Egy-egy ilyen itt felejtett mult él a budai öreg emberekben, akik nem vesznek tudomást az élet forgatagáról és a megszokott tabáni kiskorcsmában összejönnek a szabadságharcról és egyéb régi dolgokról beszélni. Ilyenkor az egyik öreg egy kis időnyi hallgatás után benyul a zsebébe. Kis fekete dobozkát szed elő és odatárja a szomszédja elé. A másik öreg reszkető kezével kicsippent finomra őrölt burnótot, a két ujjával odaviszi az orrához . . . két perc mulva nagy tüsszenés veri föl az ódon falakat. A kináló öregnek még kezében a dobozka. Egy fiatal ember telepszik le nagy sebbel-lobbal az asztalukhoz. Az öreg arcára huncutkodó mosoly derül. Odatárja a fiatal ember elé a fekete dobozt. A fiatalember udvariasan bólint. — Köszönöm szépen! És már nyul is a zsebébe a cigarettapapiros után. A két öreg meglátja a hártyapapirt, a szemük mosolygósan összevillan . . azután kitör belőlük a kacagás, a könnyük is csurog belé . . . nem birnak magukkal, szinte félti az ember őket, hogy menten lepottyannak a székről a nagy nevetésben.

A Normafa a szomoruan megváltozott időkben megváltozott szimbólumot is jelent. A mult héten a legbánatosabb magyarok: Erdély menekültjei gyültek össze ott, együvé tartozásuk kifejezésére. Korán reggel már egész népvándorlás volt a Normafa irányában. A sokezer főnyi tömeg áhitattal vette körül azt a sirgödröt, hova az Erdély összes vármegyéiből hozott földet rejtő dobozt helyezték. Beszentelés után a Himnusz hangjai mellett elföldelték az Erdély földjét tartalmazó dobozt, mely fölé Istók János székely szobrászmüvész Erdély kettőberepedt cimerét őrző turulmadaras emlékkövet készit.

Nagy vetélkedés mellett folyt le a budai, Széna-térre kijelölt postapalota tervpályázata, melynek elbirálására kiküldött bizottság Demény Károly államtitkár elnöklésével jun. 13-án hozta meg döntését. Az első dijat Sándi Gyula, a második dijat A. Balogh Lóránt, a harmadik dijat Orth Ambrus épitészek nyerték. Dörre Endre, Katona Mihály és Tóásó Pál (a Hollós Mátyás Társaság tagja) épitészek tervét pedig a bizottság megvételre ajánlotta. A terveket junius 20-ától julius 5-ig a Magyar Mérnök- és Épitészegylet helyiségében kiállitják.

Példaképet mutat a III. Timár-u. elemi iskola tanitótestülete a kifelé is érvényesülő helyes gyermeknevelés és erkölcsnemesités nagy munkájában azzal, hogy értékes müsoru mesedélutánt rendezett jun. 2-án és 3-án jutalomkönyvek és Petőfi-költemények beszerzésére. A babaszinészek között különösen kivált bájos szereplésével, kedves és derüs hangulatot nyujtó előadásával Cserneky Ödön, Woller Ilonka, Némethy Adrien, Rosbaud Norbert, Letenocky Ferenc, Schusslik Ágoston, Kovács Gyuri, Goldberger Jenő, Szakál Katica, Monsé Ignác s a meseképekben különösen Csányi Boriska, Cserneky Irén, Kovács György, Rozmis Sándor, a Roscogni és Katona testvérek és Edelstein Miklós. A rendezést önfeláldozó agilitással a Georgi Sándor igazgatása alatt működő tanitótestület minden egyes tagja, de főképen Bajó Istvánné, Mikó Erzsi és Csányi József végezték dicséretreméltóan. A mesedélután nagy erkölcsi eredménye mellett tetemes anyagi jövedelmet is jelent, mert hetven kötet Petőfi költeményt szerzett be az iskola és kirándulási alapját is gyarapitotta

Az előadáson ott volt az iskolaszék K. Viraág Andor elnök vezetésével és nagyon sok szülő.

A magyar tenger ma elérhetetlen csodás szépségét, regényes hangulatát varázsolta elénk orgonabokros, virágdiszes igazi budai házának mélyén fekvő mütermében *Czölder* Dezső. Az azurkék szinek hivatott müvésze mellé jun. 12-én Gonda Béla min. tan. az Adria Egyesület elnöke társult, aki érdekes előadásban illusztrálta, keretezte Czölder nagyhatásu képeit. Végig vezette az előkelő, kiválóan megválogatott hallgatóságot az Adria egész történetén a kőzetek, sziklák bizar alakulásától kezdve. Különösen érdekes a magyarság viszonya az Adriával. Már a honfoglaláskor elkalandoztak a magyarok az Adriáig, de uralmuk csak Kálmán király idejében erősödik meg, aki a mai Zárában Tengerfehérvár néven kormányzóságot alapitott, ahol a Szanta Mária templom még ma is Kálmán király nevével ékeskedik. A legérdekesebb emlékek Nagy Lajos idejéből maradtak fenn, felesége Szent Simon részére ezüst koporsót készittetett, amelynek dombormüvü oldalán Nagy Lajos bevonulása, a másik oldalon pedig a cimere van. Négy ezüst angyal őrizte, de ezeket a mindig pénzzavarban lévő Zsigmond bronzra cserélte ki. Raguzában pedig a Roland oszlop, a rektor templom, a dominikánusok temploma, — ahol Szent István jobbja volt sokáig — őrzi Nagy Lajos emlékét. Cirkvenizán egy kis hid van, amelynek táblája még ma is hirdeti a magyar uralmat. (Kiváló müvészi megörökitése a kiállitásban szerepel) Ez ténylegesen 1432-ben 310 év után azonban megszünt. Az illusztris előadó ezután Mátyás király és Rákóczi Ferenc törekvéseit, majd az ujabb kor eseményeit vázolta lebilincselő előadásában, rámutatva a müveletlen Balkán jelenlegi adriai uralmára és a magyarság szerepére, mely előbb utóbb kell, hogy szóhoz jusson és megelégedést teremtsen, mint hajdan az Árpádok alatt a ma elpusztitott Adria partvidékén. Morvay Győző dr. a H. M. T. elnöke a figyelmes közönség nevében is köszönetet mondott az előadónak és Czölder Dezsőnek, aki a szinek abcjével költőileg fejezi ki az ő kedvencét az Adriát s akinek hallgatósága a közmondás szerint tényleg aranyat jelent az ő munkásságában. Az előkelő közönség soraiban ott volt Kun Gyula min. tan. és felesége, Krompecher Jenő tábornok, dr. Falk Zsigmond lovag és neje, Fassinger ezredes és neje, Badál Ede előljáró, Kubinyi rendőrtanácsos és neje, Chimányi máv. főfelügyelő és neje, dr. Gobelné, dr. Ripka Ferenc a gázgyár v. igazgatója, Exner Kornél dr. ny. államtitkár, Hennyei Vilmos államtitkár, özv. Karcag Aladárné, Habarern Pál dr. egy. tanár, a Szepesi Egyesület elnöke, Hensch Aladár, dr. Papp Gézáné államtitkár neje, iglói Bihar Leó alezredes és neje, Becsey Antal, Németh József min. tan. Szávay Gyula, dr. Hayde Gyula min. tan. nejével és leányával, Kapcza Imréné és leánya, dr. Breszler Lóránt és neje, Strausz ezredes, dr. Hendel Ottó és családja, Lamboy Károlyné, Csevzy István, ezeken kivül a Hollós Mátyás Társaság és a Krisztinavárosi Kaszinó számos tagja családjaikkal.

Ingyenes himl5oltást végeznek a kerületi orvosok szeptember 30-ig az I. kerületben: Attila-körut 41, d. u. 5—6 óra közt minden kedden, a II. ker.-ben Fő-utca 3. I. em. 17, hétfőn 5—6 óráig, — III. ker.-ben Főtér 3, földszint 12, kedden és pénteken d. u. 1/25—1/26 óráig.

Opera Budán. Nagy müvészi élvezetben volt része jun. 15-én a Nyári Sziukör zsufolt nézőterének az „Aida“ előadása alkalmából. A szinház kiváló opera ensemblejának, de különösen Baksay Judit, Szász Edit, Pajor és Tarnaynak a tökéletességig kidolgozott énekmüvészete és hatásos játéka állandó ünneplést aratott, melyhez nagy mértékben hozzájárult a kiváló vezénylés és rendezés.

Hölgyek vezérkara a legveszedelmesebb fegyvernemekkel ékesitve, pompásan kidolgozott ostromtervek alapján inditott nemes harcot a férfiak zsebe ellen junius 9. és 10 én a nyomorgó gyermekek javára. A jótékonyság sulyos ezres tételekben szállitotta be a hadisarcot s ennek kirovásában épen a budai hölgyek voltak az első vonalban. Az urnák elhelyezése, az urnaanyák kiválasztása és a segédcsapatok szerepeltetése mintaszerü volt és igy az eredmény is fényes volt: összesen 900 ezer K. Az elhelyezés a következő volt: I. kerület. Szent György-tér: berettyóujfalusi Pallaghy Gyuláné. Disz-tér: dr. Balló Tamásné, Soós Gyuláné. Krisztina-tér: Radnay Árpádné. Ferenc József-hid és Erzsébet-hid budai hidfő: Steller Antalné, Okolicsányi Zoltánné. Hortky Miklós ut 19.: Biehn Jánosné. II. kerület. Lánchid budai hidfő: Demény Károlyné, Róbert Gyuláné. Margit-hid budai hidfő: Rosenberg Auguszta. Széna-tér: dr. Bakody Aurélné, Rajnai Gáborné, Viraág Ilonka. III. kerület. Lukács fürdő: Mohr Henrikné. Fő-tér: Bárczy Lajosné, Martin Gyuláné. Flórián-tér: Danhauser Rezsőné, Jakab Imréné.

Szót emelt a főváros közgyülésén Virter László a városmajori egyházközség érdekében, mely a kommunizmus alatt alakult, katakombákban, de most már felkerült a földre és igen szép templomot épitett. Sajnálatosan látja azonban, hogy van egyházközség, van templom, de véglegesen megválasztott lelkész nincs, ami a hitélet nagy rovására megy, sőt a pártoskodást is beleviszi a templom életébe. Ellenpártok alakulnak, amelyek az adminisztrátort állandóan akadályozzák hivatásában. De szociális szempontból is szomoru ez a helyzet, mert vannak munkában megöregedett segédlelkészeink, akiken nagy sérelem esik azáltal, hogy ezeket a plébániahivatalokat nem töltik be, bár becsületes munkájuk érdemessé teszi őket.

Antal napját sok helyen ülték meg Budán és intim baráti és rokoni körben kedves ünnepeltetésben volt része *Becsey* Antalnak és sógorának *Osztián* Antalnak, Becsey vendégszerető házában, amely ünneplésből nagy rész jutott a gondos háziasszonynak.

Magyarok Nagyasszonyának segitségét kéri X. zarándokutján a Kath. Népszövetség, amelyet Mária Remetére rendez, jun. 17-én. Indulás a Batthyány-téri Szt. Anna templomból a 6 órakor tartandó szentmise után. A menethez csatlakozni lehet 1/28 órakor a Széna-téren és a Retek-utcában, 9 1/4 órakor a hüvösvölgyi végállomásnál. 10 órakor felvonulás a kegyhelyre, utánna tábori szentmise, melyet Sagmüller József apát-plébános mond. Egyházi szónoklatokat mondanak: Főt. P. Hasz Brokárd és P. Bangha Béla D. u. 1/23 órakor eszmecsere, amelyen Frühwirt Mátyás v. n.-gy. képv. központi főtitkár és dr. Bendy Nándor müegyetemi titkár beszélnek. 1/25 órakor litánia, utánna indulás haza. A zarándokok fogadása a Retek-utcában 7 1/2 órakor, a Mária szobornál rövid ájtatosság, este 8 óra után a Szt. Anna templom előtt áldás és elbocsátás.

A tabáni könyvtár céljára nem talál helyiséget a székesfőváros tanácsa és *Joanovich* Pál azt inditványozta, hogy a 39. számu ház egyik lakóját helyezzék ki s oda tegyék a könyvtárt. *Kontra* Aladár viszont a fiókkönyvtárak *ünnepélyes* megnyitását kivánta a könyvtár bizottsági ülésén.

Betegek érdeke, hogy hamar eljuthassanak az uj Szent János kórházba s ezért hozzátartozóikkal együtt tele ülnek minden zugligeti és hüvösvölgyi villamost és kiszoritják onnan a haza sietö egészséges embereket, akik tulmennének a kórházon, ki a hegyvidékre, de nem jutnak kocsihoz a betegektől és a látogatóktól. A két hegyvidéki egyesület orvoslást kért a tanácstól, ahonnan az az igéret érkezett, hogy Budagyöngyénél hurok vágányt épitenek, odáig fut majd a 14, 77 és 79 es s ezzel megszünik a baj.

A harminchármasok szimpatikus budai csapata kemény küzdelem után visszakerült a bajnoki footbalcsapatok első osztályába s máris kiveszi részét a nagy csapatok szokásos nyári nyaralásából. Pénteken indul a cseh-német Maerisch Ostrauba, ahonnan tovább menve, Troppauban, Teschenben, Lodzban, Tarnowban és Krakkóban játszik.

A müvésznemzedék budai együttese három uj taggal szaporodott, akiknek sikeres életutja junius 12. és 13 án kezdődött a magy. kir. Operaházban. A Zenemüvészeti Főiskola végzett növendékeinek volt ekkor a vizsgaelőadása. A nagyszámu szereplők között kimagaslott Heszmann Paula, Schuller Alajos és Kiss Sándor nagyreményü tehetsége. Az utóbbi a „Manon“-ban, s „Sámson és Delila“ nagyhatásu főpap szerepében nyujtott kiváló müvészi élvezetet. Ércesen csengő baritonja pompásan érvényesült, melyel kifejező játéka teljes összhangban volt. Orgánumának szépségét nagy vivőerővel párositotta, amit az előkelő közönség tetszéssel fogadott. *Heszmann* Paula mezzoszopránja nagy feladatra vállalkozott, amikor Brunhildát vállalta, de a közönség rokonszenvesen fogadta a nehézségekkel való birkozását és különben tiszta énekmüvészetét sok tapssal és virággal honorálta. *Schuller* Alajos Kániót és Asszádot énekelte ércesen, melegen és szinesen, kiváló tehetségének tökéletes kifejezésével. A közönség melegen ünnepelte mindhármukat a fényesnek igérkező karrierek elején.

Gellérthegyi egyesület alakult legutóbb amelynek elnöke *Saxlehner* András és a vezetők között van dr. *Kovács* Elemér, *Holek* Sándor és a Kelenföld több számottevő tagja. Célja a Gellérthegy érdekeltségének összeforrása a vidék fölvirágoztatására.

Nagyjelentőségü lépés történt Óbudán az erkölcs nemesités terén azzal, hogy a világ legkiválóbb pedagogus rendjét, a Don Boscó által alapitott szalézi rendet meghonositották a Kiscelli-utcai Szent Alajos árvaházban. A Szent Alajos Segitő Egyesület jun. 13 án dr. Mészáros János érseki helytartó elnöklete alatt rendes évi közgyülésén elhatározta, hogy a Kiscelli-utcai 79. sz. házát és minden vagyonát a szalézi rendnek adja át azzal a feltételel, hogy az árvaház, a néhai alapitó Fischer Ágoston szelleme szerint mindig elhagyott gyermekeket pártfogol és székhelye mindig Óbudán marad. A közgyülésen nagyszámban megjelent tagok Budapest minden részéből egyhangu örömmel járultak hozzá az ilyen irányu fejlődéshez; majd nagy érdeklődéssel hallgatták meg Réw Sándor titkári jelentését. Mészáros János dr. prelátus buzditó szavaival végződött az ünnepi hangulatu közgyülés.

Szépségverseny, bögretörés, zsákfutás és egyéb társasjátékok lesznek jun. 17-én a Széchenyi-park összes kerthelyiségeiben a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége rendezésével. Indulás reggel 9 órakor az 59-es villamosokkal a farkasréti temetőig és úgy fel a Hóvirág-uton a Svábhegyre.

A tudomány apostola, a magyar sebész- orvosi kar egyik legkiválóbb tagja a két évvel ezelőtt elhunyt dr. *Lumnicer* József emlékére a Vöröskereszt kórház Győri-uti parkjában Kisfaludi Strobl Zsigmond által ingyen megmintázott bronz mellszobrot állitottak, a volt főorvos tisztelői. Az ünnepélyes leleplezés jun. 11-én volt, amelyen Follért Károly, Battenberg Lajos, a Vöröskereszt-kórház orvosi karának nevében Botzenhardt Ferenc főorvos és a kórház igazgatósága részéről Josipovich volt horvát miniszter, alelnök beszélt.

Gazdag és változatos programot nyujt a jövő héten a Sebestyén Géza kiváló és kultur nivót biztositó igazgatása alatt müködő Budai Szinkör. Hétfőn megismétli Aidát, kedd, csütörtök, szombat és vasárnap a Fekete gyémántok, szerdán és vasárnap délután az Asszonyok bolondja és pénteken a Traviata kerül szinre Baksay, Gábor és Halmossal a főszerepekben.

Kissé elkésett választ kapott a főváros közgyülése a Verpeléti-uti iparrajziskola dolgaiban, ahol az épület kellő mértékben ki van használva, az egyes tanfolyamok benépesitése megfelelő, kellő számu növendék foglalkozik és a munkagépek szintén kellő módon ki vannak használva. De mindezt egy év után, amikor már természetesen gyökeresen megjavithatta a főváros közoktatási ügyosztálya. Érdekes, hogy ez az iparrajziskola egyike a legrégibb hasonló irányu intézeteknek egész Európában. Mária Terézia királynő idejében alakult, azzal a céllal, hogy az egyes iparágakban a továbbképzést megadja. Az ujabb fejlődésnek volt az eredménye, hogy egyes olyan iparágakat, amelyek hazánkban nem voltak, viszont azonban szükségessé vált, hogy ezek is elterjedjenek, az iskola felvett munkakörébe. Ez iparágaknál is magasabb elméleti képzést kapnak a növendékek, de emellett a Verpeléti uton ipari mühelyeket is berendeztek az asztalos, az ötvös, textiláru és legutóbb a hegedükészitő és géphimző tanfolyamoknál.

Jól sikerült vizsgahangversenye volt jun. 10-én, délelőtt a Budai Vigadó nagytermében Horváth Elek zongoramüvész zeneiskolájának. A gazdag és izlésesen megválogatott müsor a növendékek pompás készültségét; az iskola magasfoku pedagógia rendszerét mutatta be igen élvezetesen.

Örökös perpatvar volt a következménye a rossz szomszédságnak, melyben a szentendrei-uti elemi iskola volt igazgatója Kápolnai Gyula és ovónője Antal Irma élt. A háborus kodásba később Antal Géza rendőrkapitány, az ovónő bátyja is bele keveredett és kölcsönös feljelentések után az annyira elfajult, hogy a hatóságok is több izben foglalkoztak a mindinkább kellemetlenebbé váló ügygyel. A kommunizmus után a kommunista jelzővel vádaskodott mindkét fél egymás ellen s ennek következtében Kápolnai Gyula feleségével együtt két hónapig a zalaegerszegi internáló táborban volt, ahonnan azonban a vád alaptalansága folytán kiszabadult. Viszont ő a főkapitánynál panaszolta be Antal Gézát kommunista üzelmek miatt. Ezért viszont Antal jelentette fel Kápolnait és a biróság Baránski Gyula dr. védőbeszéde és rövid tanácskozás után kihirdette itéletét, mely szerint hamis vád büntettében bünösnek mondotta ki Kápolnai Gyulát és ezért az összes enyhitő körülmények alkalma-

zásával huszezer korona fő- és hatezer korona mellékbüntetésre ítélte. Az ítéletben a vádlott megnyugodott, az ügyész azonban sulyosbitásért fellebbezett.

Lampionos ballagás lesz a berekesztője az Americana föderatió által junius 20 án éjjel 11 órakor a Szent Gellért-szálloda kerthelyiségében tervezett juniálisnak. Belépőjegy 500 kor. Családi jegy 1000 kor.

Régi panasza volt a kültelki lakosságnak a vidék rossz világitása. A főváros tanácsa ezen a bajon segiteni óhajtván a Budahegyvidéki Társaskör és Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület kérelmére a Kutvölgyi- és a Zalai-uton a kommun alatt leszerelt petróleum lámpákat ujból felállittatta.

A legdurvább sport a boxolás és a mostani idők hangulatával jár, hogy éppen ez a sport válik mindinkább népszerűvé. Egyre-másra zajlanak le a boxoló versenyek s különösen a III. kerületi Torna és Vivó Egyesület birkozó gárdája nyomul ezeken előtérbe Hegedüs Péter tréningmester vezetésével. Erősségei a csoportnak Jakab, Horváth, Bernwaller és a rettenetes erejü Szabó, aki arról nevezetes, hogy a versenyeken ritkán szokott a harmadik roundig eljutni, mert rendszerint már a másodikban leüti ellenfelét. Az ifjuság is erősen érdeklődik az uj sport iránt és a mult héten a Lajos-utcai polgári iskola tornatermében rendezett versenyen *hatvannégy* gyerek mérkőzött elkeseredetten. Különösen nagy szenzációt keltett annak a 6—7 éves két kis amerikai gyereknek a mérkőzése, mely a versenyt bevezette. A többi tényleges versenyzők, ha nem is voltak ilyen kicsik, szintén nagy meglepetést okoztak szép munkájukkal.

Simon János György. A napisajtó meleg hangon, szokatlan elismeréssel irt erről az addig csak külföldön ismert és méltányolt budai piktorzseniről, kinek Magyarországon rendezett első gyüjteményes kiállitása junius 3-án nyilt meg a váci-uccai „Helikon“ termeiben. És jól esik nekünk, hogy a müvész nem felejtkezett meg arról a Budáról, hol felfelé ivelő repülését elkezdte. Az érzelmi momentumok mellett a piktuárálisak nagy tömege is ideköti: kiállitásán legerősbb élményeink közé tartozik egy finom, gazdag ornamentikáju olaja a Tabán egy régi utcájáról — egy zseniális egyszerüséggel megoldott érzéskomplexuma, melyet a Széna-tér keltett benne — Ostrom-uccai részletei pedig biztos és kétségtelen meggyőződésnek és meggyőzésnek ajándékai. Itt a formák, néhány pasztelljén pedig a szinek azok, melyek gondolkodásra kényszeritenek. Nagy, előkelő, és vásárló közönség nézi tárlatát, ami elégtételt szolgáltat nekünk, akik hittünk Simon György János müvészetében, amikor ez még nem volt magától értetődő.

A Gellérthegy legszebb pontján, gyönyörü kilátással a főváros szépségére áll a *Gellérthegyi kioszk*. Valóságos otthon-nyaraló, amely mindama kellékkel rendelkezik, ami egy elsőrangu étteremben fellelhető. Kitünő ételei, borai, nagyszerü söre van s naponta a külföldi körutjáról visszatért Horváth Jenő cigányprimás muzsikál. Tulajdonosa Mittl S. Ferenc mindent elkövet, hogy igazán előkelő közönsége jól érezze magát.

Gráf „Zöldhordó“-vendéglő kerthelyisége a lehető legkellemesebb.

Gyász. *Sántha Dénes* főv. tanácsnok és a tabáni templom biztosának lelki üdveért junius hó 5-én gyászisteni tisztelet volt a bpest-tabáni plébánia templomban. A polgármestert a főkapunál *Dr. Angyal* Kálmán plébános fogadta, a gyászoló családon kivül a fővárosi tanácsosok, kerületi előljárók és a főváros tisztviselői nagy számban voltak jelen.

Ősbudai hiresség volt mindig az Iskola-utcai Bagyik vendéglő, melynek tulajdonosa Bagyik Vince, a gorombaságáról és jószivéről nevezetes korcsmáros jun. 9-én meghalt ötvenkétéves korában. Igazi *budai* vendéglős volt, aki valóban *enni* és valóban *inni* adott a vendégnek s nem nyilott sem konyhájában, sem pincéjében kémiai laboratoriumot. Aranyszive volt. Élete végéig minden évben ingyen kosztoltatott néha tiz-tizenkét diákot is a konyháján. Mindennap leszidta őket, mindennap kijelentette, hogy másnap be ne tegyék a lábukat, mert kirepülnek. De jaj, ha valamelyik komolyan vette és valóban nem jött el, Bagyik bácsi felverte érte az egész várost és a fülénél fogva hozta vissza. És szidta folytatólag és szidta rendületlenül... Jun. 11-én temették a farkasréti temetőben.

Az utolsó Liszt rapszodia mind jobban elhalkuló hangjain szállt mesteréhez egy szerencsétlen sorsu müvésznő: Renneberg Auguszta, a főutcai csendes magányából. Egykor ünnepelt zenei csillag: Liszt Ferencnek legjobb tanitványa, öreg korára elfeledett, gondokkal küzködő, excentrikus vénlány, aki nem birta már tovább az életet és veronállal öngyilkos lett. Buda müvészi társadalmának egy alig észrevett, de mégis nagy értékkel ujra kevesebb lett.

Nyári mulatságot rendez müsoros est keretében julius 15 én a budai Lövöldében az *1. ker. Iparosok és Kereskedők Köre* saját könyvtáralapja javára, melyre ezuton hivja meg Buda összes kereskedőit és iparosait. Ezerféle szórakozásról gondoskodik a vigalmi bizottság.

Kiegyenlitő vendégszerepléseket tart a Nyári Szinkör más más együttese a Budapesti (városligeti) Szinházban. Az ott szokatlan jó előadásoknak gyorsan hire terjedt s ma már a budai müvészek a pesti közönségnek is a kedvencei. A jövő hét szombatján bohózat bemutató is lesz Bátor Salamon cimmel.

Most nyáron javitassa szőrmebundáját, boáját, mert most olcsóbb. **Jancsó** modern szücs, I., Krisztina körut 101.

Kedves és tanulságos Don Bosco szalézi müveinek közlönye, melynek nemrég jelent meg a májusi száma. A kiválóan szerkesztett és izléssel kiadott folyóirat Don Boscónak, a csodásan működő pedagógusnak életéből mond el gyönyörü epizódokat, a külföldi missziók életéből és a szalézi világból ir le hatásos részleteket és a magyarországi központ működését fejtegeti, mely a III., Kiscelli-ut 79. szám alatt van.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Krónika

A HÁROM VÁROS: Budafőváros, Pest szab. kir. város és Óbuda mezőváros egyesitésének és szervezési munkálatának előkészitését ötven évvel ezelőtt 34 tagu bizottság intézte. Óbuda város közgyülése volt az első, 1873 január 2-án, amely a bizottságba küldendő képviselőket: Harrer Pál, Végh János, dr. Tatay Adolf és Molnár Józsefet közfelkiáltással megválasztotta. Az erről szóló jegyzőkönyvet Belgrády Miklós főjegyző adta ki. Ugyanebben a tárgyban Buda főváros 1873 január 3-án hivott rendkivüli közgyülést össze, amelyen 109 képviselő szavazott és legtöbb szavazatot kapott Andorffy Károly (107), Andaházy László, dr. Ország Sándor, Mandl Ferenc, Scheich Károly, Iványi Mihály, Fromann Elek, Petrovits Szilárd, br. Liptay Béla, Stangl János. Ezeken kivül még többen kisebb számu szavazatot kaptak, de kiestek, mert Buda csak 10 tagot delegálhatott. Ezt a jegyzőkönyvet Alkér Gusztáv tanácsnok vezette. A pestiek a 34 es bizottság tagjaiul megválasztották 1873 január 4 én Buschabch Péter (128), Királyi Pál, Szentkirályi Mór, Gerlóczy Károly, Steiger Gyula, Radocza János, Mátyus Arisztid, Vetsey Sándor, Kammermayer Károly, Széher Mihály, Wahrmann Mór, (aki az egységesitést megindította a parlamentben elmondott inditványával), Csengey Endre, Schveiger Adolf, Havas Ignác, Tavassy Endre, Nasztl Mór, Preuszner József, Haris Sándor, Simon Florent és Ulmann Károly. Érdekes, hogy Falk Miksa, Röck Szilárd, Kochmeister Frigyes, Perger Ignác csak egy szavazatot kapott. A 34 es bizottság január 9-én gyült első izben össze Gyöngyössy Alajos Pest város helyettes főpolgármestere üdvözlése után Pest város tanácstermében. Megválasztották elnöknek Széher Mihályt (22), alelnöknek br. Liptay Bélát, jegyzőknek Gerlóczy Károlyt, Ország Sándort, Kammermayer Károlyt.

A 34 es bizottság munkaköre volt: 1. a választókerületek alakitása, 2. a fővárosnak közigazgatási kerületekre osztása, 3. a tisztikar, szak-, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet létszámának, hatáskörének és fizetésének megállapitása, 4. a tanácsi választások módjának megállapitása. A fentnevezett feladatok előkészitésére a 34 es bizottság három albizottságot küldött ki. Az első albizottság a választó és közigazgatási kerületek alakitásával foglalkozott. A második albizottság a személyzeti ügyekkel foglalkozott. Ez albizottságnak volt a legnehezebb feladata s igazán tiszteletreméltó munkát végzett, mert a hivatali személyzet hatáskörének megállapitásával az egész közigazgatási ügymenetet szabályozta. Tulajdonképen ez albizottság állapitotta meg az uj főváros közigazgatási szervezetét, amit a törvény caupán nagy körvonalakban rajzolt meg. A harmadik albizottság végül a tanácsi választások módjának megállapitásán kivül a szükségesnek látszó előintézkedések és előmunkálatok iránti javaslatok készitésével volt megbizva. Ez albizottság legfontosabb munkálata a szakbizottmányok hatáskörének és a törvényhatósági közgyülések tanácskozási rendjének megállapitása volt. Az albizottsági munkálatok a 34-es bizottság elé terjesztettek, ahol azok a hozzászólások hatása alatt ujabb alakot nyertek. A 34-es bizottság munkálatai végre a három város képviselőiből alakult *közös közgyülések* elé jutottak, mely Havas Ignác miniszteri biztos elnöklete alatt müködtek. 1873 március 26 tól október 9 ig tizenegy közös közgyülést tartottak, melyeken a 34-es bizottság javaslatai határozatokká lettek. E közös közgyülési határozatokat a belügyminiszterhez kellett felterjeszteni s a belügyminiszter jóváhagyása után léptek életbe. A belügyminisztérium élén ekkor már gróf Szapáry Gyula állott, aki a fővárosi törvény országgyülési tárgyalása alatt is mint előadó tevékeny szerepet vitt.

Közgazdaság

Exner Kornél dr. nyug. államtitkárt, a Hollós Mátyás Társaság alelnökét, akit a budaiak elsősorban a magukénak vallanak, választotta meg elnökévé a Gyáripari Kereskedők Országos Testülete. Az elnöki székfoglalóbeszéd a magyar kereskedő mai eszmevilágában mozgott és a napirenden levő nagy kérdéseket mintegy magnéziumfénnyel világitotta meg. Noha az elnöki székbe való egyhangu meghivatása őt meglepetésszerüen érte, vállalja a feladatot és nem tér ki a munka elől, mert egy emberöltőre terjedő közpályán mindig szeretettel karolt fel minden elnyomott, de igaz ügyet és szüntelenül a magyar közgazdaság szolgálatában állott. Ilyen elnyomott ügy ma a magyar kereskedelm ügye, amely pedig a közgazdaság érdekeitől elválaszthatatlan. Törvényeinket és minden rendeletet valami különös kereskedelemellenes szellem hatja át. Ennek megnyilatkozását ismertette a vámpolitikában, az általános forgalmi

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

Gyerünk a hüvösvölgyi Nagyrétre
a 83-as villamos végállomásnál.
Öt perces gyönyörü erdei séta.
Jégbe hütött
Sörök és fajborok.
Meleg ebéd és vacsora,
hideg uzsonna, cigány.
Marth M. vendéglő a székesfővárosi NAGYRÉTEN

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA
gyógyforrás
szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

adónál és a devizák kezelésében. Rámutatott a budapesti kövezetvám-tervezet óriási fölemelésének végzetes következményeire: a fogyasztó nagyközönség, az ipar és a kereskedelem szempontjából. A kövezetvám vaggononként volna: kávéért 427.000 K, finom pamutáruért 2,050.000 K, csokoládéért 2,100.000 K stb. Ha ez bekövetkeznék, akkor a főváros lakossága is a vidéken szerezné be szükségletei nagy részét, Budapest háztartása pedig elesnék a remélt nagy bevételtől. Ezekkel a törekvésekkel fog az egyesület élén szembeszállni. *Halkan, csöndesen, nyugodtan, szép meggyőző szavakkal, ahol lehet, — de minden törvényes eszköz igénybevételével, kíméletlen erélyel, ha kell!* Az elnöki székfoglaló frenetikus hatást keltett. A közgyülést százteritékes társasvacsora fejezte be Budán, a Nagydiófa vendéglőben.

A Lloyd bank rt. igazgatósága a julius 3-án egybehivandó közgyülésnek az 500 millió K alaptőke 1 milliárd K-ra való felemelését fogja javasolni. Ezzel a tőkeemeléssel a magyarországi pénzintézetek sorában a Lloyd banknak lesz a legnagyobb részvénytőkéje. A tranzakció hirének hatása alatt a Lloyd Bank részvényei egy hét folyamán árfolyamukat több mint 100 százalékkal 3400 Kig javitották.

A Concordia gőzmalom rt. (a Hazai bank rt. érdekeltsége) 1922 évi mérlegét 30 millió K alaptőke mellett az 1921 évről áthozott 31.262 K nyereségmaradvánnyal együtt 11.215 459 K tiszta nyereséggel zárta le. A közgyülés elhatározta az alaptőkének 200 millió koronára való felemelését, 175 ezer drb 500 koronás n. é. uj részvéay kibocsátása által. Ezekre az elővételi jog 1:1 arányban junius 12. és 25-ike között gyakorolható a régi részvények ...etéteményezése mellett Budapesten, ...a Hazai Bank R.-T.-nál V., Harmincad u. 6., vagy Deutsch Ig. és ...ia cégnél V., Nádor-u. 3. Minden ...égi részvény egy uj 800 K n. é. ...észvény átvételére jogosit 3200 K ...efizetése ellenében.

A magyar-német bank rt. junius ...-én tartott rendes közgyülésén megállapitotta, hogy az 1922 iki üzletév ...9 313.169 K bruttó, illetőleg ...8.4[illegible]9.737 K netto nyereséggel zárult, amelyből részvényenkint 20 százalékból 40 K kifizetését határozta ...l. Ugyancsak elhatározta a közgyü...és, *Szász* Dezső kormányfőtanácsos...ezérigazgató javaslatára, az alaptő...ének 100 millió K-ról 200 millió ...-ra való felemelését (amely által az ...laptőke és tartalékalap összesen ...10 millió K-ra emelkedett), 5 drb ...00 K n. é. részvény 1 drb 1000 K ...évértékü részvényre összevonatott, ...z uj részvények 1:1 arányban 3250 ...-ért adatnak ki, az elővételi jog e ...ónap 15-től julius 25-ig gyakorolható.

A Budapest Lipótvárosi Taka...kpénztár Részvénytársaság rend...vüli közgyülése az intézet alaptő...jének 120,000.000 K-ról 160.000.000 ...-ra való felemelését határozta el. ...z elővételi jog 6:1 arányban 650 ...-ás áron f. hó 19-től 27-ig lesz az ...tézet pénztáránál gyakorolható.

Megvételre
keresem
régi és modern festők képeit
PETERDY A., III., Szemlőhegy-u. 42. sz.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit. Alakitást, javitást, szőrmefestést olcsó áron vállal.

Előkelő cukrász-szalon
nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Budai Kéménysepő vendéglő
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténként zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3. sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, ur és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kőcse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal balatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál.

„PIRAMIS"
MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
Mezőgazdasági géposztály, gabona-, erőtakarmány- és mütrágyaosztály.
Telefon: 65-49, 65-50, 17-39, 153-03.

Emléktárgyak virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását
galvanoplasztikai
uton, jutányos áron vállalja
Morvay Sz. mérnök, III. kerület, Zsigmond-utca 114 sz.

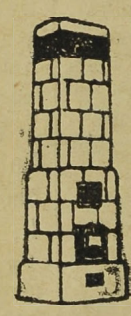
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

KOPFMANN JÁMOS CUKORKAGYÁRA
Üzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 36. szám.

Hüvösvölgyi végállomás. **Restaurant – Balázs** Étterem cigányzene.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u. 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u. 4 — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a hassal „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

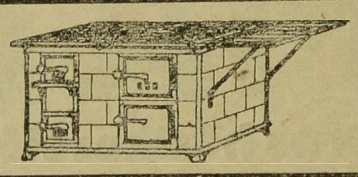
Vasrácsok, rézkapuk és műlakatos
munkák leg előnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151, szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27

Budai Napló

XX évfolyam. 783. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 2400 kor., félévre 1200 kor. Egy szám 60 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129–96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 40 korona. 20 mm. magas hirdetés 800 K. Nyilttér sora 500 korona. Szöveg után 1000, szöveg között 2000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. julius 5-én.

Buda dicsősége

— A Budai Dalárda külföldi sikere —

A sötét, északi tenger felett kigyulladt egy fényes csillag, mely sokáig fog ott ragyogni, mint a magyar nemzet tragédiájának örök tiltakozása. Nemzetek, amelyek a világverő hun utódokat csak lerongyolt, éhező gyermekei révén ismerte most meg közelebbről, — mely nemzetek minket ugy látnak, mint ahogy mi nézzük a gruzokat vagy a kisázsiai örményeket, e kigyulladt csillag fényénél más szinben látnak minket ezután.

A magyar nemzet dicsőséges megnyilatkozását a budai erkölcs és az ezen épült budai kultura szerezte meg a nagynevü Budai Dalárda utján. Érezte itt mindenki, hogy el kell menni Hollandiába, a népek nagy dalos versenyére, nemcsak kulturális felsőbbségünk bizonyitása, hanem hálánk lerovása miatt is, hogy ez a szenvedélytelen csendes nép oly nemes szivvel gondozza gyermekeinket.

Mindenki érezte, hogy menni kell, de a rengeteg költség, az a sok millió, amibe az ut került, szinte lehetetlenné tette ezt a vágyakozást. Mindenki elcsüggedt, csak erőskezü, vasakaratu *Ripka* Ferenc elnök nem és minden hivatalos kicsinyeskedés dacára megszerezte az utiköltséget és ezzel a lehetőségét, hogy az ország, a nemzet és Buda számára ezt a dicsőséget a dalárda kivivhassa. *Szeghő* Sándor karigazgató az elnök biztató szavára rettenetes fegyelemmel látott munkába és sok dohogás, aprehenzió és megtört makacskodás után junius 1-én bemutatták a Budai Dalárda programja nagy részét a budai Vigadóba meghivott s a termet zsufolásig megtöltő közönség előtt. Az itt aratott taps és elismerés előlege volt a külföldi nagy sikernek.

A rokonszenv csekély megnyilatkozása mellett, inkább csak családias budai bucsuzás után indult el a vonat 47 elszánt dalossal junius 14 én és 55 órai ut után a III. osztályu kocsiban érkeztek Amsterdamba, ahol a jubiláló királyi Delegyesület elnöke M. Van *Praag* és *Wettstein* János hollandiai magyar ügyvivő fogadták őket. Ripka elnök megköszönte szóval a dalárda a Hymnusz éneklésével. Az indiai katonák kaszárnyájában helyezték el őket, belga és lengyel dalosokkal. 17-én este volt a hangverseny 7000 látogató előtt és itt adta át Ripka Ferenc elnök azt a nemzeti szinü szalagot, amit a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége* készitett és *Baránski* László festőművész által remekbe készült diszoklevelet a jubiláló *De Vereenigde Zangers* kir. dalegyesületnek.

A kötött verseny tárgya H. Weyts: Óda az erdőhöz cimü szerzeménye volt. Elsőnek az Echo du Peuple belga férfikar, másodiknak a Les Echos De Lhoneux belga férfikar, harmadiknak a szolingeni német férfi kar, negyediknek a Budai Dalárda, ötödiknek az Echo krakói férfikar, hatodiknak pedig a Sängerbund eszszeni férfikar énekelt.

Éjfél után 1 órakor hirdette ki a zsüri az itéletet és amikor közhirré vált, hogy az első dij nyertese (5:1 ellen) a *Budai Dalárda*, a közönség szokatlan lelkes tombolással ünnepelte őket. A magyar dalosok viszont Szeghő karmestert emelték vállaikra. Verseny után a kitartó közönség még néhány dalt kivánt hallani s a dalárda elénekelte Demény szerenádját és a Hymnuszt. Ezt társasvacsora követte a Krasnopolski szállóban, ahol a Hymnusszal fogadták a győzteseket. Másnap délben Pierson főkonzul adott löncsöt a dalárda tiszteletére, — este *Gyáros* Vilmos, az ottani Ganz telep igazgatója vendégelte meg magyar honfitársait. Junius 19-én Hágában Wettstein ügyvivő vendégei voltak, onnan Seveningbe mentek át, ahol *Pusztai* Sándor operaénekessel és az ottani filharmonikus zenekarral együtt hangversenyeztek. Ott szokatlanul még tapsvihar is jutott nekik és a követ hatalmas babérkoszoruján kivül még Tyssenné-Bornemissza Margit bárónő Nem, nem, soha! felirásu szalaggal diszitett virágcsokor. Jun. 20-án a hágai állatkert nagycsarnokában a mi gyermekeinket gondozó hollandus szülők tiszteletére rendeztek hangversenyt, a melyen Hollandia minden részéből eljöttek a magyar gyermekek és nevelő szüleik, ahol leirhatatlan bájos jelenetek követték egymást. Felolvasták *Vass* József miniszter levelét és az ottani gyermekakció elnöke adta át babérkoszoruját, amely üdvözlést Ripka elnök könnyezve köszönte meg. Itt adta át az amsterdami Apollo dalosegylet hatalmas virágbokrétáját, mely nemzeti szinü volt. Junius 21-én Rotterdamba ment a dalárda, ahol Podmaniczky báró konzul vendége volt és a konzulátus előtt elénekelte a Hymnuszt. Délután a rotterdami egyesületben Glück József nesztor köszöntötte őket és Ripka ezt megköszönve üdvözölte König Imre körelnököt.

Innen a pályaudvarra ment a Budai Dalárda és 23-án délután 2 órakor érkezett meg a Keleti pályaudvarra. Itt lobogóval és katonazenével fogadta a Budai Dalárdát a Dalosszövetség képviseletében Goretzky Zsigmond elnök, Csehacsek Vilmos főpénztáros és Pilis Károly. Ezeken kivül megjelent a Budai Dalárda számos tagja és az érkezők családtagjai, a Budapesti Polgári Dalkör, Ganzgyári Dalkör, Acélhang dalkör, Egyetemi Énekkarok, Kispesti Dalkör, Törekvés Dalkör, Dalkoszoru és Dalfüzér egyesült dalárda, Gázgyári Dalkör, a Hollós Mátyás Társaság, Budai Polgári Caszinó, I. ker. Iparosok és kereskedők köre, II. ker. Iparoskör, a gázgyár igazgatósága és nagyszámu zenebarát. A vonatból kiszálló dalosokat Szeghó Sándor katonai zenekara fogadta, azután Hoppe vezénylete alatt a Budai Dalárda itthon maradt tagjai elénekelték a Dalra szivvel jeligét s a nagyközönséggel együtt a Hymnuszt. Esután a székesfőváros nevében a Dalos Szövetség elnöke üdvözölte dr. Ripka Ferenc elnököt és a vezetése alatt külföldön diadalt aratott dalárdát, utána Beeck József az Egyetemi énekkarok elnöke, mely énekkarok aznap este keltek utra *Esztországba*. A kétnapos uttól elcsigázott dr. Ripka Ferenc elnök mondott köszönetet a fogadtatásért oly lelkesen, oly szivhez szólóan, hogy alig maradt szem szárazon. Hatalmas éljenzés kisérte a dalosokat az utcára, ahol a lelkes ünneplést átvette az utca is.

A diadalmas külföldi ut befejezése volt junius 26-án este a koronautcai iskolában a nagy beszámoló est vidám poharazás közben, ahol *Hoppe* Ferenc üdvözölte szellemesen a dicsőséggel koszoruzottan hazatérteket, *Viraág* Béla pedig a Hollós Mátyás Társaság nevében köszöntötte a dalárdát. Ezután dr. Ripka Ferenc számolt be az utról és köszönetet mondott a 40 dalosnak, a karigazgatónak, Baránsky alelnöknek, Véssei igazgatónak, Ligeti pénztárosnak és végül a távollevő dr. Wettstein János magyar ügyvivőnek, azzal fejezve be szavait, hogy ennek a diadalnak kell megteremtennie a nagy Budai Dalárdát. Azután Goreczky Zsigmond a Dalos Szövetség elnöke, Baranski Gyula dr. alelnök és Véssei Ede dr. igazgató mondottak emelkedett hangu beszédeket.

A Budai Dalárda tagjai közül a diadalmas hollandi uton részt vettek a következők:

Ripka Ferenc dr. elnök, Szeghő Sándor karigazgató, Baranski Gyula dr. alelnök, Bisi Gyula, Borus Endre, Borus Pál, Csepreghy Ferenc, Cservenka Károly, Dérlaky János, Dunay Jenő, Ébner Benő, Ferter Miklós, Fukász Károly titkár, Grafel Károly titkár, Harmat Artur karnagy, Kerekes Kálmán, Király Lajos, Kovács Jakab, Kovács Sándor, Königseder Zsigmond, Krausz Ede, Kulcsár Richard, Ligeti Imre pénztáros, Liptai Sándor, Martin János, Marschall Pál, Nagy Béla dr., Pék Béla, Pusztai Sándor operaénekes, Rózsa Ambrus, Sallai Nándor, Santhó István, Schmitt Ede, Schreiner Rezső dr, Schuler Alajos főtitkár, Strausz Gyula dr. Sváb János, Szeghő Kornél, Szendrey János, Varga Imre, Vécsei Ede dr. ügyv. igazgató, Vlaszák István, Vranovics Manó, Wichmann Ede, Wiesenberger Antal Witkovsky Sándor, Zöld Károly karnagy.

—

Budai képviselők: *Platthy* György, *Almássy* László és *Pesthy* Pál lettek a kormánypárt alelnökei. Budai erkölcs lesz urrá ezzel a magyar parlamentben és ez némi reményt nyujt a politikai viszonyok javulására. Platthy György dr. érdemes közmunkát végez Budán és csak legutóbb nagyszabásu ünneplésben volt része. Platthy György dr. ügyvéd 1864-ben Losonczon született, ahol iskolái egy részét végezte. A jogot Budapesten hallgatta, már akkor az ifjuság vezére volt és az akkor nagyhirü *Egyetértés* cimü napilap munkatársa. Már a mult század utolsó tizedében tevékeny részt vett az I. kerület községi életében és a képviselőválasztásokon. Szebeny Antallal ő alakitotta meg a *Szabadpolgárok pártját*, ő vezette a Szebeny Antal választását és 1903-ban beválasztották a közgyülés tagjai közé. Azóta vezére a Szabadpolgári pártnak és elnöke a Szab. polg. körnek. Számos társadalmi és pénzügyi intézmény létesitésében jelentékeny része van. Nagy érdemeket szerzett a Tabán szabályozása körül és szolgálta az I. kerület nagy fejlődését. Megalkuvást nem ismerő, lelkes harcosa volt mindig a függetlenségi és nemzeti eszmének.

A Hollós Mátyás Társaság julius hó 9-én este 6 órakor tartja *III. rendes közgyülését* a Budai Polgári Kaszinó (Krisztinavárosi Kaszinó) nagytermében, I., Krisztina tér 1. I. em., melyet este 7 órakor *társasvacsora* (étlap szerint) követ a Délivasut nyári terasszán, amelyen a tagok családtagjai is részt vesznek.

A közlekedés javitását tárgyalta a főváros közlekedési bizottsága, főképpen a hajójáratok kiterjesztése révén, ami a M. F. T. R. önzetlen, sőt áldozatot hozó müködése folytán válik majd valóra. A budai bizottsági tagok felkérték a jelenlevő dr. *Langsch* József M. F. T. R. igazgatót, hogy a társaság a propellerjáratokat a külterekre, nevezetesen a Római Fürdőtelephez is, legalább próbaképpen meghosszabbitsa. A helyiérdekü vasut nyáron nem képes lebonyolitani ezt a forgalmat és a vonaton való utazás nagyobb távolságra a nyári forróságban kényelmetlen. Római Fürdőtelepnél amugy is van kikötő. Nagyon élénk forgalom volna a Szilágyi Dezső tér, illetve a Battyhány-tér és az Árpád-utcai relációban, a Fő-utcai törvényszéktől az Alkotmány-utcai törvényszékhez és a Parlamenthez is, ha nem tiz percenkint járatnák a hajókat. *Langsch* József dr. igazgató szakszerüséggel világositotta fel a bizottságot és kifejtette, hogy a Római fürdőtelep nincsen elzárva a hajózástól, a reggeli dömösi hajójárat kiköt Óbudánál, ami fontos a hivatalba járást illetően. Délután vissza menet szintén. A Magyar Folyam és Tengerhajózási r.t. nem riad vissza áldozatoktól a közönség és a forgalom érdekében, de a helyi hajózás olyan nagy megterhelést jelent, a Társaságra, amely abszolute nincsen arányban annak közgazdasági jelentőségével. 1922-ben a ráfizetés negyven millió koronát meghaladott. A folyó évben a tarifa felemelése dacára áprilisban a ráfizetés körülbelül tiz millió koronát tesz ki, De azért minden lehetőt elkövetnek a közlekedés érdekében.

Kényes üggyé sulyosodott a kelenföldi templom és plébániához szükséges telkek kisajátitása, ahol a főváros ugylátszik ujból bakot lőtt. A pénzügyi bizottság egyik legutóbbi ülésén kiderült, hogy katholikus célra protestáns intézmény tulajdonában levő telket akarnak igénybe venni, pedig más megoldás is lehetséges. Ezt annak idején be nem jelentették, mert katholikus templom céljára a református egyház nehéz áldozatokkal megszerzett telkének kisajátításához semmi esetre sem járult volna hozzá, egyik bizottsági tag sem. Szőke Gyula dr. alaposan megleckéztette a tanácsot és kifejtette, hogy a telektulajdonosokról sem a kegyuri bizottságban, sem a pénzügyi bizottságban nem történt említés. A templom fölépitésének nagyon örvend, de mint katholikus ember, nem tartja megengedhetőnek, hogy ha református alapitványi telkek megváltására megegyezni nem tudnak, ilyen célra kisajátitási pert inditsanak. Eltekintve attól, hogy a dolog igy a végtelenségig huzódhatik és nagy áldozatokba fog kerülni, a dolog a természete szerint is a legnagyobb mértékben odiózus. De pénzügyileg sem oldható meg, olyan horribilis összegekbe kerülne a telkek megszerzése. Végeredményben tehát zavar támad keresztény egyházak között és a templom sem lesz meg. Különösen ezen utóbbi szempontokból kéri a sürgős vizsgálatot és intézkedést a megfelelő rendezés ügyében. Ugylátszik az illetékes ügyosztály és előadó nem sokat érdeklődött a részletek iránt, mert különben az egész környék nagy vágyának, a templom felépitésének megvalósitását hathatósabban szolgálta volna.

Első apát-plébánosa a tabáni plébániának Angyal Kálmán dr. aki harminc évi buzgó, hazafias és lelkiismeretes egyházi müködése jutalmául a bold. Szüz Máriáról nevezett *rákonyi* apát cimet kapta. A közszeretetben élő, jeles lelkipásztor 6 éve müködik a hivők testi és lelki üdvére Tabánban, előbb 24 évet a Terézvárosban töltött el, mint segédlelkész. Legutóbb a nagy kulturmissiót teljesitő Szent Gellért Egyesületet alapitotta dr. Kamenszky Gyulával. Az áldott lelkü plébános nagy kitüntetése széles körben osztottan örömet keltett.

Az ellenforradalom legméltóbb emléke lesz az a momentális alkotás, melyet a nagyhirü budai müvész: *Unghváry* Sándor a Hollós Mátyás Társaság tagja tervez a magy. kir. Ludovika Akadémia kápolnájának főoltárára. Unghváry a mai festő generáció legelső sorában áll. Történelmi képei az ujjászülető, nemzeti érzésében inkarnálódó Magyarország legjellemzőbb müvészi megörökitései. Ez a hatalmas képe — amely előreláthatólag Szent István királyunk napján, a hadnaggyá avatás ünnepekor lesz leleplezve — a kommunista rémuralmat megdöntő ellenforradalom daliás csapatát, a nemzeti lobogóval előretörő Ludovikásokat ábrázolja, elő tük a sárba taposott nemzetközi vörös jelvény, fölöttük áldó és védelmező kézzel a magyarok Patronája a kis Jézussal, Szent László király, Szt. György, Kapisztrán Szent János a magyar nemzeti hadsereg és Szent Barbara a tüzérek védőszentje. A nagy kompozició lebilincselő erővel, áhitatra gerjesztő szépséggel, a müvészi harmóniák tökéletes kidolgozásával szimbólizálja nemzeti életünk egyik legfontosabb fordulópontját: 1919 jun. 24 ét. De a kép mellett kapjuk a magyar géniusz, szivet-lelket emelő, lelkesitő, bátoritó csodás hatását is Unghváry Sándor hivatott apostoli tehetségében.

A budai kertváros megvalósitásához, a multkor irtak kiegészitéséül kaptuk Óbudáról a következő figyelemre méltó sorokat: A Budai Napló szivós küzdelme, amelyet a kis existenciák érdekében a kertváros és Hősökfalva felépitésével kapcsolatban meginditott — széles körben megelégedést és köszönetet vivott ki. De a mozgalomból kikapcsolták Óbuda egészséges és az előbb vázolt céloknak minden tekintetben megfelelő hegyvidékét. Különösen a Mátyáshegy, a Szépvölgy és Pál völgy a Bécsi uti villamosról könnyen megközelithető részei érdemelnek említést. A Mátyás-hegyen Schmidt Miksának vannak hatalmas fekvőségei. Ezek a kiszivárgott hir szerint bizonyos idő mulva a főváros tulajdonába kerülnek. Ezekkel közvetett szomszédságuak a főváros Pálvölgyi telkei. Összekapcsolva ezt a két két nagy telekkomlexumot, minden kisajátitás nélkül a főváros maga megépithetné a világ legszebb, legegészségesebb és legolcsóbb kertvárosát, mely épitési anyagát a pár

Harisnyák nők, gyermekek és férfiak részére a legfinomabb minőségben.
Saját készitésü női és férfi fehérnemüek.
Telefon: 84—26. **Fábián József** Telefon: 84—26.
I. Krisztina-körut 8—10. Anna-udvar.
Chiffon, vászon és grenadinok.
Valódi angol zefirek. Gyapjukelmék. **Fürdőczikkek.**

száz méterre levő téglagyáraktól és a helyszinen nagy mennyiségben fekvő terméskövekből nyerhetné. Ha a főváros ezt tisztviselő és tanitó személyzete részére megteremtené, akkor nem a jelszavas, hanem való ban a konstruktiv munka korszakát teremtené meg, mert megelégedett, alkotni tudó és akaró, otthonukban az idealizmust ápolgató pedagógusai és tisztviselői megelégedett közigazgatást és jóságban messze kiható népnevelést nyujtanának.

Fáraó-sir Budán. Mert nem lehet más az a különös épület, melyet éppen most a nagy drágaság idején épittet a főváros a Szénatéren. Hogy a város épitteti azt elárulja a város cimere, mely fémjelzésül a bódé hátu jára van fölbélyegezve. Hogy fáraó sir, azt bizonyitja a kofák megjegyzése, akik hiába kérdezősködtek, hogy mi épül ott és keservesen panaszolják: *Tut am kam mensch* sagen was das wird!

Elnök változás. A Budapesti Polgáni lövészegyesület rendkivüli közgyülése a visszavonuló *Kolár* Nándor főlövészmester helyére *Tolnay* Elemért választotta meg elnökének és főlövészmesterré *Bittner* János alelnök méltatta a bucsuzó elnök érdemeit és annak emlékére a tagok gyüjtés utján 100.000 koronás alapitványt tettek a nevéről elnevezett céllövészeti *vándordijra.*

Ezer tréfa, sok bohóság és vidám tánc jegyében indul a budai kereskedők és iparosok nyári mulatsága, melyet julius hó 15-én rendez a Lövöldében az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre. Az estét müsoros előadás sorozat nyitja meg, amelyen neves müvészek vesznek részt. Részletes programot a jövő számban közlünk.

Bednarz Róbert dr. a Krisztinavárosi plébánia nagyképzettségü káplánja, a Hollós Mátyás Társaság tagja legközelebb megválik Budától, hogy mint plébános a belvárosba költözzék, ahol ma a polgárság tulnyomó nagy része kivánja, a hercegprimás pedig támogatja jelölését és megválasztását. A Krisztinaváros sokat veszit e közkedveltségü, rokonszenves lelkész távozásával.

Lélekmentés nemes munkáját végzi a budai talajból nőtt és vezetőségében is budai Kisegitő Kápolna Egyesület (Kiske), mely öt év előtt alakult a hitélet fejlesztése céljából, a főváros templom szegénységének enyhitésére. Budán eddig megalapitotta a már templomma emelkedő városmajori és kelenföldi plébániákat, a római fürdői helyi lelkészséget, a Klotild szeretetház és Hengermalom-ut környékének kápolnáját. Pesten és a vidéken pedig 11 más kápolnát létesitett. A nagy sikerrel buzgólkodó egyesület jun. 20 án tartotta közgyülését, amely zsufolt terem előkelő és figyelmes közönsége előtt folyt le. Samassa Adolfné világi elnök gondolatokban gazdag beszámolójában kifejtette a kisegitő kápolnák létesitésének szükségességét, és lelkének minden szépségével, ragyogó stilusával diszitette, ékesitette azt a gyönyörü virágoskertet, melyben minden kápolna más-más virág nevet visel s amelynek létesülése sokszor a csodák utján járt. Könnyes szemek, örvendő szivek és zugó tapsok elismerése köszöntötte a fáradhatatlan világi elnök szavait. A tisztujitás során egyhangu lelkesedéssel megválasztották fővédnök: Csernoch János biboros hercegprimás, diszelnökök: Hohenlohe Klodvigné hercegnő, özv. Károlyi Gyuláné grófné, özv. Nádasdy Tamásné és Pallavicini Edéné őrgrófné, egyházi elnök Mészáros János érseki helytartó, világi elnök Samassa Adolfné, társelnökök: P. Bangha Béla, özvegy Nopcsa Elekné báróné, Strausz István és Forster Gyula, Főtitkár: Trux Jenő, titkárok: Farkas Alberik, Neumann József és Gyulai Ákos, jegyző: Kolombán Ottilia, pénztáros: Samassa Aurél, gondnok: R. Rév Sándor, ellenőr: Molnár László plébános. A választás után Forster Gyula

Ripka Ferenc.

Feledhetetlen érdemeket szerzett a Budai Dalárda dicsősséges amsterdami utja alkalmával, dr. Ripka Ferenc vezérigazgató, akinek életrajzát a következőkben közöljük:

Dr. Ripka Ferenc m. kir. udvari tanácsos, Budapest székesfőváros gázmüvei vezérigazgatója, született Isaszegen (Pest megye) 1871 szeptember 1-én. Atyja: Ripka Antal, aki az egykor hatalmas Grassalkovich család tulajdonát képező, de később egy belga pénzcsoport kezére került birtokon erdészsegéd volt, korán elhalt s özvegye született Skalka Mária csekély kegydijból nevelte két fiát, Ripka *Károlyt*, a Győr—Sopron—Ebenfurti vasut igazgatóját és Dr. Ripka *Ferencet.*

Gyermekéveit Gödöllőn, majd Budán töltötte dr. Ripka Ferenc, ahol a főreáliskolában mint szegény árva diák — ösztöndijjal végezte a középiskolát. Innen a müegyetemre került, majd pedig a tud. egyetemen folytatta jogtudományi tanulmányait, melyeknek elvégzése után hirlapirói pályára lépett. A „Fővárosi Lapoknál", „Magyar Ujságnál", „Magyar Távirati Irodánál" és „Hazánknál" eltöltött több évi müködés után 1894 ben a Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r.-t. szolgálatába került. E vállalatnál eleinte mint levelező, majd mint titkár müködött, utóbb pedig mint cégvezető főtitkár a gyár által létesitett és bérelt elektromos városi világitótelepek ügyeit intézte. Midőn az I. közigazg. kerület polgársága 1906-ban a székesfőváros törv. hat. bizottság tagjává választotta, állandóan részt vett a közérdekü üzemek várositása érdekében folyó mozgalmakban és szakszerü propagandaelőadásainak jelentékeny része volt abban, hogy a főváros a gáz- és elektromos müveket megváltotta. A székesfőváros tanácsa 1910. október 15-én hivta meg a gázmüvek vezérigazgatóhelyettesi munkakörének ellátására, majd pedig Heltai Ferenc főpolgármesterré történt megválasztása után 1912 ben vezérigazgatóvá szerződtette. Erre az időre esik ennek a fontos közüzemnek hatalmas arányokban való ujraépitése és átszervezése. A budapesti gázmü nemcsak fővárosunknak, hanem az egész kontinensnek legmodernebb üzeme, mely gazdaságos berendezése mellett az alkalmazottak szociális ellátása szempontjából is büszkesége Budapest háztartásának. A világháborut követő összeomlás s az ebből felburjánzott proletárdiktatura, mely dr. Ripka Ferencet is eltávolitotta helyéről, a gázmüveket sulyos pénzügyi válságba sodorta. A jól megalapozott üzem ezt a csapást is gyorsan kiheverte s ma ismét virágzó vállalata a fővárosnak.

Dr. Ripka Ferenc társadalmi müködéséből folyólag világi elnöke a Krisztinavárosi róm. kath. egyházközségnek, elnöke a Klotild Szeretetház Egyesületnek, melynek szeretetházát nagy méretekben fejlesztette, ugy hogy az egyesület ma 120, nagyrészt hadiárvát nevel. Elnöke a Budai Polgári Kaszinónak, mely vezetése alatt a legnagyobb budai társaskörré fejlődött, elnöke a Hollós Mátyás Társaság gazdasági szakosztályának, továbbá a Tanférfiak és Tanügybarátok körének és a 33-as Football Clubnak. A Szent István Társulat igazgatóválasztmányába, a Budai Dalárda örökös tb. tag és elnökévé, a Gázgyári Dal- és Önképzőkör pedig diszelnökévé választotta. Mint a fonyódi róm. kath. egyházközség elnöke templomot és plébániát épittetett s mint a fonyódi gróf Zichy Béla-telep elnöke nagy fejlődésnek inditotta ezt a bájos balatonparti üdülőhelyet. Dr. Ripka Ferenc főbb irodalmi munkájának cime: „Mechwart album" 1895., „Gödöllő, a királyi család otthona" 1896, „Erzsébet Királyné Gödöllőn" 1901., „A városi közüzemek és azok szervezése" 1909., „Bécs és Berlin világitási közüzemei" 1910. és „Budapest elektromos telepe" 1910.

Társadalmi és közgazdasági téren kifejtett müködéseért a király 1901-ben a Ferenc József rend lovagkeresztjével, 1917-ben a polg. érdemkereszttel, majd 1918-ban előbb a vitézségi érem szalagjával diszitett koronás arany érdemkereszttel, utóbb pedig az udvari tanácsosi cimmel tüntette ki. A római pápa Őszentsége pedig 1906-ban a „Pro ecclesia et pontifice" keresztet adományozta neki. Dr. Ripka Ferenc 1907-ben nősült Gödöllőn, ahol *Lipcsey* Ludovikát vette feleségül. Boldog házasságának 25 éves évfordulója alkalmából a Klotild Szeretetház egyesület választmánya dr. Ripka Ferenc és neje nevére félmilliós örökalapitványt létesitett árva gyermekek neveltetésére.

Rév Sándor.

meleg szavakkal mondott köszönetet az elnökség fáradhatatlan buzgalmáért. Samassa Aurél pénztári jelentése után Mészáros János prelátus emelkedett, mély érzésü beszéde zárta be az ünnepi hangulatu, nemes magokat elhintő közgyülést.

Az Anna udvar ma a belső Buda egyik központja. Erős átszálló hely a hegyvidék felé s arra van hivatva, hogy nagyszabásu üzletházzá legyen, ami felé most egy hatalmas lépést tett azzal, hogy *Fábián* József divatáru üzletét impozánsan megnagyobbitotta és megtekintésre méltó pompás kirakó ablakai pesti árányokat tükröztetnek. Időt költséget, fáradságot, takarit meg a budai s felső hegyvidék közönsége, melynek *nem kell Pestre álmennie*, mert legkényesebb igényeit itt kielégitheti. Fábián József már eddig is közismert, megbizható szolid cég volt és a kirakatban látható árak a nagy drágaság dacára még mindig elfogadhatók és méltányosak. Különös figyelmet érdemel saját készitményü férfi fehérneműje, a legujabb divatu ruhakelmék, chiffonok, vásznak és az összes szabókellékek.

Huszár Károly a dédelgetett *Pufi*, aki huzamosabb ideig Berlinben aratta nagy sikereit, a azután megpihent itthon Budán, hogy amerikai körutját előkészitse, sulyosan megbetegedett utközben. Most már tul van minden bajon, de utókurára a Lidóra megy s csak azután Amerikába.

53 éve volt junius 30-án, hogy éjjel 12 órakor az állam tulajdonába ment át a Lánchid. Ezzel kapcsolatban az 1870. X. és XXX. törvénycikkek értelmében minden fenntartást az állam látott el a vámszedés jogának ellenében. Ez a vámszedés most ujra kisért — valorizált értékben. A hidak fentartása, világitása ma óriási összegeket emészt fel, amit az állam a fővárosra szeretne áthárítani, mert a vámszedés megszüntetése a főváros érdekében történt, tehát adjon a főváros ingyen világitást, tisztántartást és járuljon hozzá a hidak fentartásához is. Ha a főváros erre nem hajlandó, az állam mégis csak bevezeti a hid vámot.

Kék álarc a Nyári Szinház nagy szenzációja. Irodalmi csemege, mert *Szomaházy* István neve biztositja a nivót. Szerzőtársa *Fodor* László az ujabb poéták egyike, poézise legjavát adta. A szinészek elitje viszi a szerepeket a nagy szinházi siker felé.

Czölder Dezső festőművész mütermében I., Mozdony-u. 4. julius hó 5-én este 6 órakor dr. *Morvay* Győző a Hollós Mátyás Társaság elnöke tart előadást az Adriai tengerrel kapcsolatosan *Czölder művészetéről*, mely ma szinte egyedülálló és különleges. A felolvasáshoz külön meghivók küldettek szét és aki ilyenre igényt tart, forduljon a Hollós Mátyás Társaság háznagyi irodájához, I., Bors-u. 24. Telefon 129—96. — A kiállitás jul. 6—7—8 án d. e. 11 órától este 6 óráig a nagyközönség által dijtalanul megtekinthető.

Gráf „Zöldhordó“-vendéglő kerthelyisége a lehető legkellemesebb.

Diszelőadás keretében ünnepli julius 7-én a Nyári Szinház volt igazgatóját, a 79 éves *Krecsányi* Ignácot. A gazdag müsorban fellépnek mindazok a müvészek, akik Krecsányi 25 éves szinigazgatása alatt keze alól kikerültek.

Az első vitéz a főváros alkalmazottai közül *Becske* Kálmán főmérnök az I. ker. előljáróságról, akit a kormányzó 17-én avatott fel sok más hősies társával a Margitszigeten.

Az óbudai izr. hitközség junius 22-én tartott közgyülésén a hitközség elnökévé dr. *Vörösváry* Miklós ügyvédet, főv. biz. tagot választották meg.

A Kulcsár villa. Örökös a panasz, hogy nincs épitkezés és érthető is. De azért aki teheti mégis csak igyekszik, hogy a sajátjában lakhasson. A budai hegyvidéken itt-ott, a fák lombja közül kikandikál egy egy uj vörös tetőzet és elárulja, hogy ott uj villa épült. *A kutvölgyi* uton, mely a budaiak kedves nyaraló helye, a villák közül most egy uj piros fedél integet barátságosan: az uj Kulcsár villa, melyet Kulcsár Richárd vállalkozó és papirnagykereskedő épittetett. Pompás kilátásu helyen, 2600 négyszögöles gyümölcsös kert déli részén fenyvesek között emeletes családi villát épitett számára Palóczy Viktor épitész, akit kedves rajzai révén ismer lapunk olvasó közönsége. Ő épitette át a Kulcsár család pestujhelyi gazdaságának lakóházát is, mely Pestujhely egyik legszebb háza és három utcára nyiló telken állittatott a tulajdonos Palóczy tervei szerint diszes feszületet öntött-vasból mert a községben egyáltalán nem vélt feszület. Érdekes, hogy a kutvölgyi telken is áll egy régi feszület, melyet a kommunisták elégettek és gyüjtés utján emelte a Hegyvidéki Egyesület.

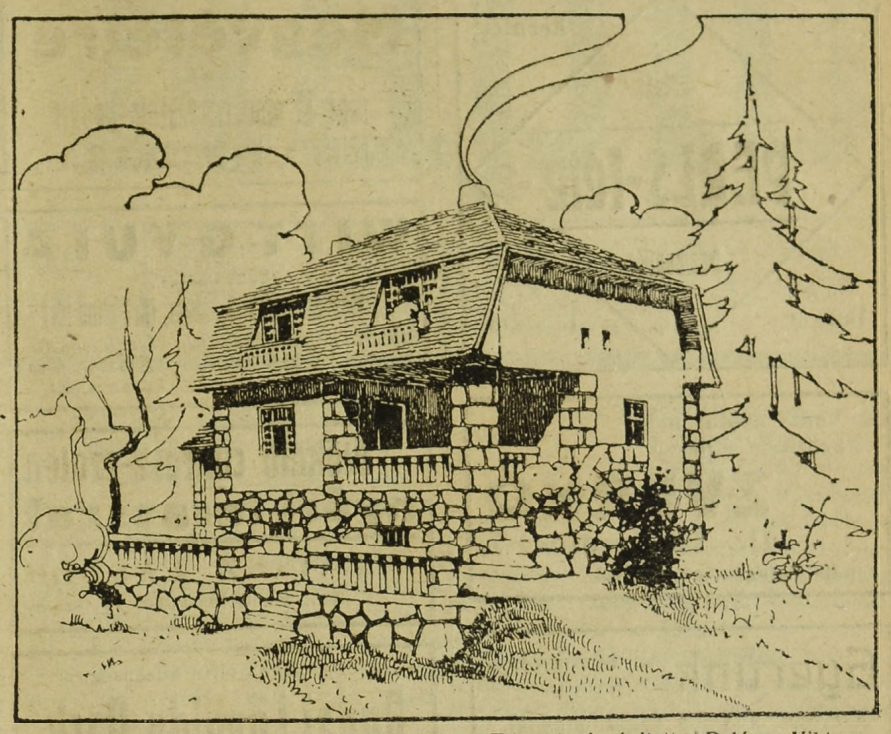

Kulcsár Richard uj villája a Kutvölgyi-uton. Tervezte és épitette: Palóczy Viktor.

Nász. Ifj. csepini *Adamovich* Károly szkv. dragonyos kapitány, csepini Adamovich Károly cs. és kir. kamarás, v. b. t. t. és felesége, szül. zábonyi Ritter Gizella bárónő fia jun. 26-án d. u. 6 órakor tartotta esküvőjét a II. ker. Battyhyány-téri Szent Anna templomban gyurgyókai *Zilahy* Juliával, gyurgyókai Zilahy Dezsőnek, Budapest székesfőváros idegenforgalmi hivatala igazgatójának és feleségének, szül. Rákosi Eugéniának leányával. A fényes esküvőn a a főváros uri társadalmának szinejava megjelent.

Cégváltozás. A „Tóth és Pintér“ cimen előnyösen ismert elektrotechnikai és müszaki vállalat cimében változás történt, mert Pintér Gyula a cégből kilépve Pesten uj vállalatot létesitett. A régi cég most *Tóth és Molnár* cimen megy tovább I., Szent János-tér 4. sz. a., ahol raktárát megnyitotta és bővitette ügykörét is.

Családi estét rendezett az Appl féle vendéglőben a Kézműiparosok és kereskedők orsz. szövetségének lágymányosi csoportja jun. 19-én, amelyen részt vett a most alakult Krisztinavárosi csoport vezetősége is.

Budai leányok: Acsay Ilma, Raskó Margit, Krozsák Magda és Nerberschnich Gilda, akiket Staub Cecilia tanitónő vezetett nyerte el a gymnasiumi stafeta versenyt a Margitszigeten.

Uj cserkészcsapatot alakitott a kézmüiparosok tanoncaiból a II. ker. Iparoskör amellyel azt a nemes célt óhajtja szolgálni, hogy ezzel elvonja a mételyező tanok káros befolyása alól ezt a serdülő ifjuságot.

Uj cégek Budán: Hermann és Baracs betéti társaság I., Attila-u. 7. — Kaplony Sándor értékpapirkereskedő II., Margit körut 13. — Medek és Schätz épitőmesterek I., Kelenhegyi-u. 25. — Petterné—Antalffy I. konzervkereskedő II., Szegényház u 44. — Zeisel és Elischer szobafestők, mázolók (uj cégjegyzés) II., Keleti Károly-u. 3.

Spinet-zongora (fekete, Biedermayer) jó állapotban jutányosan eladó. — Ugyanott **erős kézikocsi.** Cim a kiadóban I., Bors-u. 24. Telefon 129-96.

Közgazdaság

Az Angol-magyar bank r.-t. igazgatósága a julius 7-ére egybehivott rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja a jelenlegi 345 millió K alaptőkének 520 millió K-ra leendő fölemelését. Az uj kibocsátásu részvényeket a közgyülés által megállapitandó árfolyamon 2:1 arányban a régi részvényeseknek fogják fölajánlani. Ezzel a részvénytőke 1,300.000 darab. egyenként 1000 K, összesen tehát 1.3 milliárd K névértékü részvényből fog állani, kimutatott saját tőkéi pedig megközelitik a 2½ milliárd K-t.

A Nova julius első felében rendkivül előnyös feltételek mellett felemeli alaptőkéjét és haladéktalanul hozzá fog hatalmas terveinek keresztülviteléhez.

A Magyar-Olasz Bank r. t. igazgatósága mai ülésén f. hó 18-ára rendkivüli közgyülés összehivását határozta el, amelyen javasolni fogja az alaptőkének 350,000.000 koronáról 700.000.000 koronára való fölemelését. Az uj részvények 1:1 arányban a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. Az igazgatóság ugyanezen ülésén Kellner Dezső és Kovács Miksa igazgató-helyetteseket igazgatókká nevezte ki.

Fonálfestő- és fehéritőgyár rt. cég alatt Budán (III., Bécst-ut 170.) 9 millió K alaptőkével (9000 drb 1000 K n. é. részvény) uj vállalat alakult. Az igazgatóság tagjai közt vannak: dr. Bessenyei Jenő, dr Almássy László, dr. Plathy György és Horváth Akos.

A Kőolajfinomitó rt. (a Magyar általános hitelbank érdekeltsége) 1922/923. évi mérlegében 11 millió K alaptőke mellett az előző évről áthozott 698.278 K nyereségmaradvánnyal együtt 15,331.927 K tiszta nyereséget mutat ki.

Fonalfeldogozó rt. cég alatt Budapesten (I, Karolina-ut 31.) 240.000 K alaptőkével (240 drb 1000 K n. é. részvény) uj vállalat alakult.

A Magyar Jelzáloghitelbank 1922. üzleteve az előző évről áthozott 1.358.815 K 69 f-rel együtt 70,059.564 K 7 f. tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság a f. évi junius 30-ára egybehivott rendes közgyülésen javasolni fogja, hogy 68,000.000 K az „Árfolyamveszteségi tartalékalap“-ba hejyeztessék és 2,050 564 K 7 f. az uj üzleti évre vitessék át.

A Kartonnyomó ipar rt. Budának e nagyjelentőségü ipartelepe 1922. évi osztalékszelvénye 200 K n. é. részvényenként a Magyar általános hitelbanknál 150 K-val kerül beváltásra.

A Mercur Váltóüzleti Részvénytársaság eddigi 100 milliós részvénytőkéjét 200 millióra emeli. Az uj részvények 2:1 arányban kerülnek kibocsátásra. A Mercur érdekeltségéhez tartozó *Oceán* alaptőkéjét legközelebb 120 millióról 200 millióra, a *Merkurfa* alaptőkéjét 50 millióra emelik fel.

Az Első magyar általános biztositó társaság Ormódy Vilmos elnöklete alatt junius 23-án tartotta évi rendes közgyülését, melyen 2000 K osztalék fizetését és alaptőkéjének 160 millió K-ra való fölemelését határozta el, ugy hogy minden régi részvény után, 250.000 K befizetés ellenében, egy uj részvényt bocsájt ki.

A Mobilbank, amelyet Fónagy Aladár alapitott és az ő elnöklete és vezetése alatt müködik, rövid fennállása alatt már oly hatalmasan kiterjesztette üzletkörét, hogy legközelebb fölemeli az alaptőkét egy milliárd koronára.

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA gyógyforrás szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors u. 1. szám.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei híresek.

Gyerünk a hüvösvölgyi Nagyrétre
a 83-as villamos végállomásnál.
Öt perces gyönyörü erdei séta.
Jégbe hütött Sörök és fajborok.
Meleg ebéd és vacsora, hideg uzsonna, cigány.
Marth M. vendéglő a székesfővárosi NAGYRÉTEN

Gyakornok tanuló kifutó
felvétetik
„Elekrotechnikai Vállalatnál"
TÓTH és MOLNÁR. I., Szent János-tér 4.

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Külön helyiségek,
kiválóan elkészitett külön vacsorák kaphatók a
KETTER-vendéglőben
Esténkint Torma Tóni hangversenyez.
HORTHY MIKLÓS UT 46.

A volt **MÜLLER vendéglő**
(a Csalogány-u. és Iskola-u. sarkán)
gyönyörü kerthelyiségében
minden este elsőrangu ZENE.
Kiváló jó borok.
Ifj. **RIEDL ÁGOSTON** tulajdonos, aki a sertésvágóhidi vendéglőt 14 éven keresztül vezette.

Perzsa, szmirna szőnyeget
javit, tisztit és mos
LENGYEL LÁSZLÓ I. Attila-u. 75.

KÖZEL a városhoz, az 59-es megállóhelye
MILIS ANDRÁS vendéglője **„BÉLAKERT"**
óriási fedett táncterme, hegyoldalban fekvő szép kerthelyisége nagyon alkalmas társasvacsorákra és mulatságokra. Részvény udvari sör és fajborok. Izletes magyar konyha. 2 fedett tekepálya. Naponta OLÁH NÁCI cigányprimás zenekarával hangversenyez.

KOPFMANN JÁMOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 36. szám.

Megvételre
keresem
régi és modern festők képeit
PETERDI A., III., Szemlőhegy-u. 42. sz.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit. Alakitást, javitást, szörmefestést olcsó áron vállal.

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténként zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3. sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Hüvösvölgyi végállomás. **Restaurant – Balázs** Étterem cigányzene.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiokjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó u. 20 — I., Attila-u 51 — I., Enyedi-u. 14. — II., Iskola-u. 38 — I., Városmajor-u 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u. 4 — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

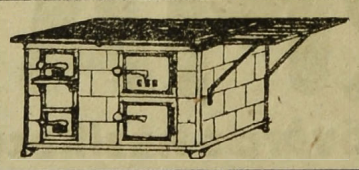
Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák leg előnyösebben **Bieber Károly** lakatos iparelőnyösebben telepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal balatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásnál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

„PIRAMIS"
MAGYARFÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
Mezőgazdasági géposztály, gabona, erőtakarmány és műtrágyaosztály.
Telefon: 65-49, 65-50, 17-39, 153-03.

Emléktárgyak virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását
galvanoplasztikai
uton, jutányos áron vállalja
Morvay Sz. mérnök, III. kerület, Zsigmond-utca 114 sz.

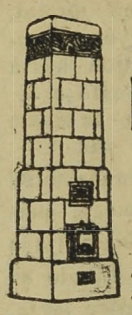
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó

nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151, szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27

Budai Napló

XX. évfolyam. 784. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 3200 kor., félévre 1600 kor. Egy szám 80 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 50 korona. 20 mm. magas hirdetés 1000 K. Nyilttér sora 1000 korona. Szöveg után 2000, szöveg között 4000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. julius 14 én.

Árpád sírja

Valóra válik az Árpád legenda — Biztos alap Fejéregyháza felkutatására

Az ős magyar hit azt tartja, hogy Árpád apánk akkor lép ki sirjából, mikor a legnagyobb veszedelemben lesz a magyarság. Az osztrákok az absolutizmus alatt nem engedték a sir felkutatását, sőt az utána kutatókat be is zárták. Nemzeti létünk akkori sulyos, válságos időszakában mégis az Árpádot kereső egységes szellem segitett meg bennünket. Mai megcsonkulásunkban, keserves megalázottságunkban, már csak a csodákban bizhatunk. És a csoda megindult . . . az uj irány Árpád sirjának megtalálására reménnyel kecsegtet... Árpád visszatér közénk, hogy egységbe forrassza, a veszedelemből kivezesse letiport népét. Óriási hatással lenne a magyarságra a demarkáción innen és túl is Árpád szent hamvának feltalálása, de megdöbbentené a külföldet is, mely éppen Árpád honfoglalási nagy művét zuzta romokba.

Fejéregyháza a Szent István korában épült Alba Mária semmi esetre sem állhatott az óbudai Bécsi-uti volt Viktória (most Bohn) téglagyár telkén — állapitja meg *Foerk* Ernő tanár, Óbuda régiségeinek lelkes kutatója, a Műemlékek Orsz. Bizottságának tagja. A téglagyárat 1911-ben modern alapokra fektették és ezért szükséges volt a telek szintjének 2—2½ méterrel való lesülyesztése. Ezt a leásást állandóan ellenőrizte kultur-történeti szempontból Foerk Ernő és a leletek és felvett vázlatok alapján most

végérvényesen eldönti első fejedelmünk nyugvó helyének eddigi téves elméletét.

Az előző ásatások alkalmával (1869-1877) még templom romokat találtak, amik azonban már 1911-ben nem voltak meg, sőt azok alapjai sem, de találtak középkori falrészleteket góth bástyafok alakjában és ettől délre huzódó 15—16 m. hosszu falat, mely az eltünt templom *védő fala* lehetett. Az összes középkori falak alapozása 50 cm.-rel a mostani talajszin fölött ért végett. Alsó része körülbelül egy méternyire terméskő és fölötte téglából készült a falazat, néhol római tégla is van berakva. Azonban ezek a falak és igy az egykor itt állt templom is csak a XIV. század közepén épült, amit a régebben és most is talált Zsigmond király, Hunyadi kormányzó, V. László és Mátyás király korából származó érmek bizonyitanak. Megállapitást nyert, hogy ez

a góth-templom s a többi középkori fal is egy római és népvándorláskori temető romjain épült

olyan formán, hogy a középkori falak alapjai csak a római kulturréteg *fölött* kezdődnek abban a talajban, amit a lerohanó hegyi vizek 1000 év leforgása alatt az elpusztult temetőre leraktak — átlag egy méter magasságban. Ebben a rétegben kellett volna Alba Máriának lenni a római mauzoleumok és a góth-templom között és itt kellett volna a föld nagy felforgatása után *románkori* leletre bukkani, hogy Árpád sirját is megtelhessük. De

sem Szt. István korabeli falrészletet, sem egyetlenegy románkori leletet nem találtak,

bár előző római és népvándorlás kori és a következő góth és barokk korszak jellegzetesen van képviselve a kiásott emlékekben. *Itt tehát nem volt Árpád sírja.*

A nagy kérdés azonban még mindig nincs megoldva. Némi világosságot derit erre is Foerk Ernő az óbudai római vizvezetékről irott másik tanulmányában. Itt kifejti, hogy a vizvezeték a mai Római fürdő vendéglőtől kiindulva haladt 2300 m. hosszuságban pillérsort alkotva a mai Óbuda határáig, ahol vizelosztó castellum állt — utolsó pillér — ahonnan földalatti csatornákban történt az elosztás az egyes közfürdőkbe, közkutakba és lakásokba.

Ez a pillersor a Szentendrei-uton befelé még ma is áll,

jelenlegi, de nem a *tényleges* utolsó pillére a Mária kő (a szentendrei-uti iskola és vámépület közötti utrészen), amelyen csodatevő Mária kép van. A pillérek tulélték a népvándorlás viszontagságait, a hunok és magyarok honfoglalását, az Árpádházi királyok dicsőségét, a török hódoltság és a mostani országcsonkitás alázatát — és hirdetik még ma is épitőjük nagy tudását. Sajnos, ezt a római mesterművet az emberek nagyon pusztitották, hogy épitő anyaghoz jussanak (az óbudai plébánia templom és a Szentendrei országut kizárólag ezekből a kövekből épültek).

Nagy Lajos korában a romokban heverő pillérek és falrészek határjelzőül szolgáltak

s róluk az 1355 ben kelt határjáró levélben történik emlités. Ekkor szállt ki egy bizottság, mely a „királynői várost" kijelölte. „Visszafordulva Megyer határától keletre, átjőve azon a réten elérkezett a bizottság ahoz az áttört, átlyukgatott kőhöz, amely a Szentlélek kereszteseinek (János lovagok) malma mellett fekszik (a mai római fürdő vendéglő helyén, amelyről Oláh Miklós esztergomi érsek is mondja, hogy ott volt a fürdővel kapcsolatos Szentlélek kórház) s innen ismét délfelé az omlott felek, az utolsó pillérig határjelzőül szolgáltak—vonta a határt.

A bizottság innen (az utolsó pillértől) bizonyos földhányás mentén a Ferencesek (s nem minoriták) kuriájának falaig jut,

amelynek kapuja Fejéregyház temploma felé tekint

és a Ferencesek kapujától kezdve áthaladva az utcán a királyné udvarnokának háza körül vonta meg tovább a határt, amely ház allodium, hübéri kötelezettségtől mentes, szabad birtok volt." Tehát *az utolsó római vizvezetéki pillér közelében volt a Ferencesek zárdája, melynek kapuja szembe volt az Árpád sírját rejtő Alba Beate Virginisszel.*

(Itt közbevetőleg megjegyzem, hogy Hollós Mátyás Fejéregyházát a pálosrendnek adományozta (Karácsonyi) s azoknak okmánytárát ebből a szempontból meg kellene vizsgálni).

De mivel a város határán lehetett csak az utolsó pillér (külföldi analógiák alapján) az a kérdés, hol volt Akvinkum határa? A mai Filatori gáton tul lévő részeken már temetőromokat találtak, sőt a Szentendrei-uta végén most épült cukorgyár helyén is szarkofágokat ástak ki, ami azt mutatja, hogy ezek a helyek a városon *kivül* voltak már. A Szentendrei-ut baloldalán a mai Matróz-utcától *befelé* eső részen pedig az 1880—89-iki ásatások alkalmával lakóház homlokzatok a szokásos bolthelyiségekkel kerültek elő. Tehát

Akvinkum város határa — szerény véleményem szerint — a mai Majláth-utca és Szentendrei ut összefolyásánál lehetett.

Ezt a feltevést némileg megerősiti az a tény is, hogy idáig több ut is vezet, innen azonban csak egy folytatódik: az országut (Szentendrei-ut), mely mindig ilyen jellegü volt. Viszont Havas 1889 iki kutatásai alkalmával, amelyeket a főváros megbizásából végzett, megtalálta az utolsó pillért Mária kőtől befelé a többi pillér irányában körülbelül 200 méternyire a Grunwald-féle mai Leipziger szeszgyár fölött. Ez sokkal tömörebb volt az eddig ismert pilléreknél s a vezeték kétfelé: délnek (Flórián-téri fürdő) és elágazóan délkeletnek (a zsidó temető helyén levő és a hajógyári fürdő) osztotta a vizet. De tovább azt állapitja meg, hogy a Majláth utcában levő református temetővel szemben nyiló legszélső utca (Raktár utca) közepe táján egy ölnyi széles falakból álló, négyszögü épitmény alapjaira bukkant, mely szerinte vagy az állandó tábor bástyája vagy a város szélén álló vizelosztó medence is lehetett.

Foerk Ernő tanulmányában tovább a római vizvezeték berendezésével és a viz vezetésével foglalkozik igen szemléltetően és Akvinkum végét a mostani tengerész kaszárnya irányában hiszi s szerinte itt, a Miklós tér irányában, a város északi oldalán állott az Árpád sírjára mutató utolsó vizelosztó pillér. Ezzel az uj alappal hisszük, hogy közelebb jutunk honfoglaló Árpád szent nyugvó helyéhez.

R. Réw Sándor.

A Budai Dalárdát ünnepelte legutóbb a főváros közgyülése Joánovich Pál lelkes bevezető szavai után zajos éljenzés és taps kiséretében elhatározta, hogy a „Budai Dalárda" által az amsterdami nemzetközi dalosversenyen 60 éves multjához méltóan kifejtett szereplése felett legteljesebb elismerését, a nemzeti és fővárosi szempontokból megbecsülhetetlen diadala felett, mellyel a nemzetközi dalesverseny első dijára magát érdemessé tette, igaz örömének jegyzőkönyvi kifejezést ad és erről a nevezett dalosegyesületet jegyzőkönyvi kivonattal értesiti.

A Budai Dalárda hollandiai programját bemutatja e hó 14-én este ½8 órakor a pesti Vigadóban, mely hangversenyt megelőzi az utat lehetővé tevő ügybuzgó elnök dr. *Ripka* Ferenc ünneplése. A jövő héten Gödöllőn tart hangversenyt a kormányzó őfőméltósága tiszteletére.

Lechner Jenő dr. lapunk illusztris munkatársa, a Hollós Mátyás Társaság tagjának a kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére a müegyetemi rendkivüli tanári cimet adományozta.

A Hollós Mátyás Társaság e hó 9-én este 6 órára hivta meg tagjait a III. közgyülésre, melyet választmányt ülés előzött meg. A választmány tudomásul vette a titkár jelentését, mely szerint ez év folyamán fölvétettek rendes tagokul: Ajtay Dezső, Buday Gyula, Konrad Otto, Drehr Imre, Henszelmann Béla, Hevesi József, Gordon András, Hubert Vilmos, Kapcza Imre, Merényi Richárd, Rédey Miklós, Sas Ede, Szacsvay Károly, Temunovich Zoltán, Vértessy Gyula, Ziegler Géza — tiszteletbeli tagokul: Grill Lola szavalóművésznő, továbbá a Budai Dalárda hollandiai diadalának elismeréséül kiváló karigazgatója: Szeghő Sándor és buzgó segitőtársa: Zöld Károly karnagy, — alapitó tagul pedig Krivoss Árpád dr. — A választmány elé terjeszti azt az inditványt, hogy az 1923. évre tervezett *évkönyvét Budáról*, mely *Budai Almanach* és *Budai Nagy Naptár* cimén jelenik meg, ez év *szeptemberében* jelenteti meg, de az *1924-ik évre*, biztositva a hirdetők és előfizetők szerzett jogait. Indokolttá tette ezt az a nem várt nehézség, mely a budai iparosok és kereskedők cimtárának gondos összeállitását késleltette. Felhatalmazta az évkönyv szerkesztőjét, hogy ezt a változtatást az évkönyv előfizetőivel és hirdetőivel külön körlevélben is tudassa.

Elhatározta továbbá, hogy amennyiben a tagok határozatképes számban nem jelennének meg, a közgyülést *1923. szeptember 17-ére* ujból összehivja, amikor a megjelentek számára való tekintet nélkül tartja meg a közgyülést.

A közgyülés megnyitásakor 50 tag helyett csak 37 jelent meg s igy az elnök a közgyülést berekesztette és a tagokat szeptember 17-re ujból meghivta.

Kék álarc

— Rémes eset Budán —
(A tettestárs önvallomása)

Egy jó öreg nagybátyám — Isten nyugosztalja — tanitott meg arra, hogy felnőttek társaságában fogjam be a számat. Ezt a bölcs intelmet betartom most is, amikor a *Budai Napló* azzal a megtisztelő kéréssel fordult hozzám, hogy a „Kék álarc“ bemutatója előtt, adjam le a szokásos nyilatkozatot. Ezt én rábizom társszerzőmre és atyai barátomra, Szomaházy Istvánra, mert ebben a közös munkában mégis csak ő a felnőtt, bár jómagam is messze vagyok attól a boldog korszaktól, amikor még az éretlségi gondok okoztak sulyos napokati Hol? Hát Budán! A várkertben! Ez csak természetes.

Igy hát a kérdés lényegét megkerülve inkább Budáról irok, a drága, gyönyörü, egyetlen, feledhetetlen Budáról, ahol végig csavarogtam egy egész ifjuságot, a Donáti-utcában, az Irma-téren, a Bástyán és a Barátok lépcsőjén. Ha a „Kék álarc“ verseibe sikerült belecsempésznem egy kis szint, illatot és romantikát, ugy ez a jó Buda érdeme, ezé a külön világé, ahol az emberek is mások, a harangszó is szebben csendül a Krisztinában s ahol nehéz nem költőnek lenni, vagy legalább is — embere válogatja — operett szerzőnek.

A „Kék álarc“ ban egyébként leg jobban az tetszik nekem, hogy *Szomaházy* Istvánnal irhattam, akivel együtt dolgozhatni már önmagában is siker. De minden jót és szépet kell elmondanom, *Somló* Jenőről, erről a telivér tehetségü fiatal muzsikusról, aki a Krisztina-térről fog elindulni az operettkomponisták fényes utjára. A nagyszerü Sebestyén igazgatót nem kell bemutatni Budának, Ferenczy Frigyest, az Operaház főrendező jét sem, aki nagyszerü fantáziájával disziti fel a „Kék álarc“ szinpadát. Primadonnánk: Kondor Ibolya, szőke, fiatal, szép, intelligens operettszinésznő, akinek hangja játszi könynyüséggel kristály tisztán lendül fel a magas cé birodalmába. A szubrett: Barna Sári, az élő kedély, rakoncátlan temperamentum, minden mozdulata tánc ritmus és finomság. *D'Arrigó* Kornél ideális bonvivánt, előkelő, zengő hangu, fölényes férfi. *Surkadi* Aladár a testet öltött kacagás és humor. *Gallai* Nándor élő burleszk, az operett gummiból formált ördögje. Végül meg kell említenem *Donath* karmestert, ezt a nagyképzettségü muzsikust, a zenekar lelkes, energikus vezérét.

Fodor László.

Bankó zivatar fog hullni legközelebb a fővárostól, mint kegyurtól a kath. templomok berendezési és tatarozási munkáinak elvégzéséhez. A kelenföldi templom belső berendezése költségeihez a főváros 15 millió K-val járult hozzá, oly módon, hogy a dicséretesen müködő egyházközség által két és fél millió K-val már régebben beszerzett összes faanyagot a bemutatott tervek szerint a székesfővárosi iparrajziskola faipari tanmühelyében készitteti el. A városmajori plébánia templom épitési költségeihez való ujabb hozzájárulás cimén két millió K-át szavazott meg a főváros közgyülése. A tabáni plébánia templom elrekvirált harangjainak pótlására egy millió K. szükséges. A hivők eddig szerény anyagi tehetségükhöz mérten 300 ezer K-t gyüjtöttek, amit a főváros most 200 ezer K-ás segéllyel told meg. De hol van még a szükséges fél millió? a felsővizivárosi, Battyhyányi téri plébánia templom toronyórájának üzembehelyezésére és a védőszekrények megjavitására 1,500.000 korona póthitelt engedélyezett a közgyülés. Az ujlaki róm. kath. plébániatemplom tetőzetének és toronysisakjának kijavitására a már engedélyezett egy millió K-án felül még egy millió és tizezer K. szükséges, amely tulkiadáshoz a főváros szintén hozzájárult. Az óbudai plébánia templom belseje, az összes kegyuri plébániatemplomok között a legrosszabb állapotban van. Tury Gyula festőművész által festett menyezeti képek közül három javitásra szorul, egy pedig teljesen eltünt. Ezenkivül szükséges lenne, hogy a templom ideiglenes villanyvilágitási berendezése végleges elhelyezést nyerjen. Ezeknek a munkáknak összege 3 millió K, melyet a főváros pénzügyi bizottsága is javasol.

Zavaró futball mérkőzések folynak a városmajorban ahol fiatal gyerekek rendezik ezeket, türhetetlenné téve a sétáló közönség ottartózkodását. Sáros labdák röpködnek és kiméletlénül rohanó gyerekek veszélyeztetik az öregek testi épségét. Volna ott pedig elég hely e kisded mecscsek elintézésére, amit előbb utóbb mégis szabályozni kell, hogy az egészen apró gyermekek és az öregek is élvezhessék a városmajort.

Ősbuda képekben elevenedik meg a Szépmüvészeti Muzeum most megnyilott kiállitásán, melynek legrégibb darabja Buda 1493. évbeli fametszete Schedel nürnbergi Világkrónikájából. Meglehetős hézag jön utána, mert a legközelebbi kép már 1686 ból való; Buda ostroma, Buda és Pest látképével egy rotterdami holland krónikában. A kiállitás a hollandon kivül egy francia és egy német rézkarcban mutatja be az ostromot. Azután megint százados szünet következik. A legközelebbi kép 1800 körüli tusrajz Buda és Pest látképével. Innen kezdve sürün követik egymást a képek; látjuk Buda 1814-iki kivilágitását a három császár tiszteletére, az 1838. évi árviz két jelenetét. Jellemző képek mutatják be a környéket is: Hármashatár-hegy, Zugliget, részletek a Városmajorból, óbudai Dunaág, óbudai sziget, az eltünt dunai hajómalmok. De alig látunk valamit a Tabánból, a festői részletekben bővelkedő Vizivárost csak az Iskola-utca 4. sz. ház képviseli, hiányzik a Rózsadomb, a Farkasrét, a Sashegy, az elpusztitott kis utcák és terek, melyeknek lassankint emléke is kivesz.

Gyermekkiállitás nyilott meg a III. ker. Miklós téri kisegitő iskolában, ahol a gyenge tehetségü, az elemi iskolából kitelepitett gyermekek mutatják be kézügyességüket. A kiállitás jun. 30-ig volt nyitva s benne a fejlődés fokozatai szerint érdekes agyag-, papir-, fa-, fehérnemü-, kosárfonó munkák, rajzok váltakoztak izléses elrendezésben és nagyon ügyes kivitelben. A gazdag és pedagógiai szempontból igen értékes anyagnak összegyüjtését, szakszerü csoportositását lelkiismeretes munkával végezte. a Martin Gyula kiváló igazgatása alatt müködő tanitótestület, de főképpen meg kell emlitenünk az egyes szakmunkák nehéz és fáradságos hivatásu, de mégis fényes eredményt felmutató betanitóit: Teller Aranka (rajz), Bán lakyné (kartonpapir), Kovács Róza (raffia), Waigand Etel (női kézimunka), Welser Irén (agyag), Wéber József (papir), Ketzer Géza (fa). A kiállitás külön érdekessége az a három grafikon, amely a gyenge tehetséget előidéző betegségeket, az intelligencia fokát és ezzel kapcsolatban a gyenge tehetségü gyermekeknek az egyes életpályákon való elhelyezkedését és harmadsorban az intézet fejlődését tünteti fel igen szemléltetően az összes gyermekekről vezetett és a gyermekek képeivel illusztrált, mindennemü munkáikkal bőven támogatott *jellemkönyv* felhasználásával. A kultuszminiszter megbizásából dr. Kuszla Jenő min. tan. nézte meg a kiállitást és a legnagyobb elismerését nyilvánitotta a fáradhatatlanul buzgólkodó igazgatónak: Martin Gyulának.

Harisnyák nők, gyermekek és férfiak részére a legfinomabb minőségben.
Saját készitésü női és férfi fehérnemüek.
Telefon: 84—26. **Fábián József** Telefon: 84—26.
I. Krisztina-körut 8—10. Anna-udvar.
Chiffon, vászon és grenadinok.
Valódi angol zefirek.
Gyapjukelmék. **Fürdőczikkek.**

A háromszáz éves tabáni plébánia évről évre jobban sorvad, a plébános helyzete mindinkább sanyarubb. A plébánia területéből elvették a kelenföldi lágymányosi részt 26.000 kath. lakóval, pedig az intelligens, jómódu hivek ott laknak. Most a régi tabáni plébániának 4500 lakósa lesz, akik nagyobbrészt viskókban lakó szegények amivel szemben a Krisztinavárosi plébánia területéről ide csatolt 800 hivő sovány kárpótlás. Majd ha egyszer a Tabán felépül, akkor Budapest egyik legszebb plébániája lesz a tabáni. De hol vagyunk még attól?! Hány plébános fog még ott abban a rozoga, rossz helyen álló bérházban sinylődni és szinte az éhhalállal viaskodni, mert hiszen 1922 ben a plébános összes jövedelme 160 ezer korona volt és kedvezményes áron hónaponkint egy egy kg. zsir, cukor és liszt, némi fa és szén pótlékkal. Sanyaru sors ma tabáni plébánosnak lenni!

Budaiak — Pesten, mert tulnyomó részben budaiak a tagjai a székesfőváros gázmüveinek „Dal és Önképző Köre“ kebelében alakult *sportszakosztálynak*, mely mint *Ripka* Ferenc dr. vezérigazgató szociális intézményeinek egyike, most nyitotta meg csónakházát a megyeri strandon és hivatása a sporton kivül a kartársi szeretet, továbbá a tisztviselők és a munkások közti jóviszony ápolása. Ennek a sportosztályának elnöke *Kapcza* Imre gázgyári főtiszt s Budai Polgári Kaszinó egyik igazgatója, a Hollós Mátyás Társaság tagja üdvözölte az uj intézmény létesitőjét dr. Ripka Ferencet és a vendégeket: Buzáth János alpolgármestert, Borvendég Ferenc tanácsnokot, Ujpest város tanácsát a Gázmüvek, Vizmüvek és Elektromos müvek igazgatóit. A csónakházban van kényelmes vetkőző, társalgó, veranda és 7 csónak.

Istent találtak az Aranyhegyi árok rendezési munkálata alkalmával az óbudai külső temető és óbudai állomás közötti szakaszon. A nagyértékü lelet Ápis bika, az egyiptomi vallás istenségének, a világ alkotó Ptah-nak szent állata — a nemző erő megtestesülése. Hasonló leletet eddig nem találtak s ez azért is nevezetes, mert bizonyitja, hogy a római vallás és Mithra kultusz mellett az egyiptomi vallás is elterjedt volt Akvinkumban. A megtalált istenért most nagy harc indult meg az Akvinkumi Muzeum és a Nemzeti muzeum között, mert az utóbbi a fölfedezés után fürgén ott termett és magával vitte Pestre a különben is gyönyörü faragványu szobrot. Az akvinkumi muzeum azonban — nagyon helyesen — magának követeli, mint elsősorban római muzeum az Ápis-bikát és mert a fővárosi telken találták, tehát fővárosi tulajdon, mely csak a főváros muzeumába kerülhet. Az isten sorsa most a kultuszminiszter kezében van, mert előtte fekszenek a vetélkedők beadványai. Ha ő nem dönt igazságosan, ugy valószinüleg perre kerül az ügy.

Faluvá leszünk itt Budán, hogy aztán leváljunk a világváros Pest fájáról és tovább éljük falusi élettünket azokkal az olcsó, falusi jellegü középületekkel amikkel minket *másodrangu* polgárokat boldogitanak az elsőrangu pestiek. Most két uj templomot épit a város és mindegyik 50 milliós költséggel épül, (amely megfelel a békebeli 30.000 koronának) amiből csak falusi jellegü templom épülhet és azokat messze tulhaladja a városmajori most épülő képolna, izlés, csin és épitészeti szépség tekintetében.

Különleges ünnepélyt rendez dr. Hódy Lajos eredményes elnöksége mellett müködő farkasréti Atlétikai és Footbal Club Jul 14-én a Márványhattyu vendéglőben. (Márvány-u. 19.) báró Tornyai Rezső védnök és Becsey A tal, dr. Denz Ákos, Jauernik Nándor, Herth Imre, Merz Károly Ostián Antal diszelnökök égisze alatt. A A müsoron a Tabáni Daloskör, dr. Hódy Lajos humoros előadása, Zách Erzsike szinmüvésznő szavalata, Krajna János éneke gitár kisérettel, sok móka, szépségverseny, tánc szerepel.

Mindenki kész csak az uj Szent János kórház tüdőbeteg pavillonjainak teljes üzembehelyezése késik. Sőt az előirányzott 300 millió K már elfogyott és még kilenc munkanem 523 millió K át fog igényelni — tulkiadás cimén. Ennek felét a főváros, másik felét a népjóléti miniszter fogja kiutalni bizonyára akkor, amikor ez a tulkiadás is megfiadzott már, a hivatalos utak lassusága miatt.

A szivén viseli háromszáznál több tanitó most igazán keserves sorsát a Budapesti Tanitó-testület III. kerületi köre, mely jun. 23 án tartott igazgatói ülésén behatóan foglalkozott azokkal a kérdésekkel, amelyek a tanitóság érdekei szempontjából fontosak. Különösen az uj népoktatói törvény, a fizetésrendezés és a késedelmes kifizetések ügye szolgáltatott élénk vitára alkalmat. Az utóbbi sérelem kikorrigálására felkérik a hivatalos Tanitótestület ügyészét, dr. Baránski Gyulát a késedelmezőkkel szemben a per megindítására a közigazgatási biróság előtt. *Tóth* Ferenc elnök összel megvalósitandó gazdag és az összetartást nagyban szolgáló kulturális programmját vázolta, kitartó munkásságát, teljes szeretetét ajánlva fel munkatársainak, amit a jelen levők nagy örömmel és lelkesedéssel háláltak meg. Ekamp Nándor központi főtitkár hatásos beszédben ismertette a központ törekvéseit, Turcsek Nándor alelnök az idealizmus ápolását, a magyar haza és a főváros szeretetét állitotta fel tüzoszlop gyanánt, amelyet a mai siralmas időkben is követnie kell a tanitóságnak, ha nem akarja nemzete és saját romlását. Koller János, Kovács Gyula, Rác Antal, Proks János, és Reischl Rév Sándor lelkes hozzászólásai után meleg szivből eredő, nemes utat mutató és a nem tanitóknak, elsősorban a Budai Naplónak a tanitói érdekek mellett lándzsát törő munkásságáért köszönetet mondó elnöki zárszóval végződött az Óbuda Ujlakon uj korszakot jelentő gyülés.

Ismerkedési estét rendez jul. 17-én a III. ker. Keresztény szocialista párt a bécsi-uti Pfeiffer vendéglőben, nagy az országos párt vezetősége is részt vesz.

A boldog diákévek emléke varázsolódott elő azon a kedélyes lampionos diákfelvonuláson, amelyet a katholikus főiskolások (Feoderatió Emericana) rendezett 16-án este 10 órakor. Emelte a festői, kedves képet a parádi nemzetközi diákkongresszus számos külföldi résztvevője. A diákok négy helyen is adtak szerenádot a hires, régi diáknótákkal. A ballagás befejeztével a szines lámpáktól tarkáló tömeg visszatért a Gellért szálló elé, melynek kapujában elénekelték a Nyisd ki babám az ajtót cimü népdalt. Azután felvonultak a Gellért szálló nagytermébe, ahol a végzett leventék bucsuztak a curiától és üdvözölték az öreg urakat. Majd táncra perdültek s ropták a késő éjjeli órákig.

Fekete statisztikát adott ki május haváról a jobbparti köztemetők igazgatósága, mely szerint a farkasréti temetőbe 169 halottat (75 férfi, 62 nő, 14 fiu, 13 leány és 5 halva született), az óbudai temetőbe pedig 103 halottat (37 férfi, 38 nő, 13 fiu, 10 leány és 5 halva született) temettek. Érdekes, hogy izraelita halottat egyetlen egyet sem sorol fel a kimutatás.

László napján kedves ünneplésben részesitette az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre elnökét *Ravasz* Lászlót s e célból számosan jöttek össze este a kör helyiségében, ahol megjelent dr. *Székely* Vladimir-rendőrfőtanácsos, aki kedves humorral köszöntötte az ünnepeltet. Székely Vladimirt, mint uj disztagot jun. 20-án ünnepeltea Kör, amely alkalommal Becsey Antal mondott nagyszabásu gazdasági beszédet. Ott voltak még Ziegler Géza, Szávay Gyula, Hubert Vilmos és Viraág Béla disztagok.

Portengerben fulladozunk mert gyéren öntözik az utcákat — állapitotta meg Kozma Jenő és Csilléri András a főváros legutóbbi közigazgatási ülésén. A Budát ért ismételt támadások miatt kifejezést nyert az is, hogy a budai hegyvidék felé vezető utak locsolása nem annyira az autózók, mint a gyalogjáró üdülő közönség érdekében van, mert különben ennek kellene a kocsik által felvert portengert nyelnie. De az egyébb utvonalak locsolása is feltétlenül szükséges, nemcsak a közönség egészsége, hanem a gyermekeknek sajnos ma csak az utcán való üdülése miatt is.

A hősök emléktáblája, mely a III. ker. főgimnázium falán hirdeti a magyar hazaszeretet dicsőségét a gimnáziumhoz tartozó harctéren elesettek neveivel — ujabb két hőssel szaporodott. Sok év után most lett nyilvánvaló, hogy Csermiczky Károly és báró Orosdy Raul hősiesen meghaltak a hazáért.

A budai szállodák julius hó 1-től kezdve ujból 50 százalékkal fölemelték a szobák árát. Ez évben a budai szállodák már ötször emelték a szobák árait és a fürdőidény dacára ezért üresek.

Sok hibát találtak a budai Vigadó épületén a telni kivánó pénztárcák reflektorával kutatók és ezért a főváros, mint háziur 15 millió 842 ezer 550 koronányi összeggel és az egészen biztosan bekövetkező már teljesen megszokott milliós tulkiadásokkal elrendelte a tatarozást. Kissé kényelmetlenül, itt-ott mosolyogva, sokszor fejcsóválva olvassa az adózó polgár e halaszthatatlan munkának terjedelmes, szószátyár megindokolását amelyikben ilyenek foglaltatnak: „több helyen beázás jelei mutatkoznak, miáltal tetőszerkezete romlásnak van kitéve; az utcai, különösen pedig az udvari homlokzatról a vakolat helyenkint darabokban válik le a falról, minek következtében egy esetleges komolyabb szerencsetlenség esete sem tekinthető kizártnak; a háboru alatt ugy az utcai, (?) mint a ház és lakásvilágitási célokra elégtelennek bizonyult gázszolgáltatásban előállott üzemzavarok miatt az épületben itt ott kisegitésképpen és házilag felszerelt hiányos villanyvilágitási berendezés a Budai Polgári Kör és a könyvtár látogatottsága folytán különösen az esti órákban forgalmas épület lépcsőházait és folyosóit jóformán teljesen sötétben hagyja, ami közbiztonsági és rendészeti szempontból is immár tarthatatlan helyzet, eltekintve attól, hogy a nem megfelelően és nem teljesen szakszerüen készült villanyvilágitási berendezés amellett tüzveszélyes is lehet.“ Erre két megjegyzésünk van: a gázvilágitásban ma már nincs üzemzavar, hála Ripka vezérigazgató gondos előrelátásának és másodszor: rendelet van, hogy csak hatóságilag engedélyezett, tehát szakképzett és nem kontár villanyszerelővel szabad dolgoztatni. A főváros megszegte ezt és itt *is* „fuserok“-kal dolgoztatott? „Továbbá az épület Corvin-tér felőli főhomlokzatán lévő s már eredetileg is — ugylátszik — kellő merevités nélkül készült ónszoborcsoportozat egyes részei erősebb szélvihar esetén ledöléssel fenyegetnek, ugyhogy ezen szoborcsoportozat megfelelő megerősitése, tekintettel az igy keletkező életveszélyre, parancsoló szükség.“ Hol volt eddig a gondnok, aki eddig ezt észre nem vette? Micsoda varázslat tartotta 25 évig ott a szobrokat és miért pont most a legdrágább időben lágyulnak el? És ki fogja ezeket a munkákat elvégezni és ki szállitja majd az anyagot? . . . Mi készül? Mit takargat ez az előterjesztés?

A nyomdák kis ördöge, a mindig kellemetlen sajtóhiba belecsuszott a mi kedves hirdetőnk *Bieber* Károly hirdetésébe is, amelyben *rácskapuk* helyett rézkapukat ajánl. S teljesen igaza van, amikor kioktat bennünket, hogy rézkaput manapság még Loyd George sem rendelhet. Tehát nem réz, hanem rácskapuk a helyes szöveg.

Minden kedden kuglizó pártira jönnek össze az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körének tagjai a *Pál féle Szabadság* vendéglőben a Németvölgyi uton a temető előtt. Minden *szerdán* társasösszejövetel a körhelyiségben *Anna*-udvar, Csaba-utcai front.

Az emlékezés virágainak ápolására a főváros az óbudai uj köztemetőben uj üvegházat létesit egy millió 450 ezer K. költséggel.

Fakandelaberek, a legdivatosabb villamos álló lámpák fából külön rajz és minta szerint kaphatók a *a Tóth és Molnár* elektrotechnikai és müszaki vállalat I. Szt. János-tér 4. sz. a. üzletében (Telefon J. 62—24.)

Örvendetes esemény volt 131 évvel ezelőtt 1792 jun. 6-án I Ferenc királynak koronázása a helyőrségi templomban. Egyetlen koronázás volt ez a mult században, melynek szinhelye a főváros volt. Sándor főherceg nádor és Batthyány József hercegprimás tették a magyar királyi koronát Ferenc fejére. A koronázás után a királyi pár gyalog ment a nemzeti szinü posztóval bevont utcákon végig a Mátyás templomba, a hol a király szent István kardjával az arany sarkantyus vitézeket felavatta. Ezután lóra ülve, a koronázó menet, a vizikapun át a Korvin-térre ment, ahol a király az alkotmány megtartására megesküdött. Innen a mai Pálffy-térre vonult, ahol a koronázási dombra felmenvén, kardjával négy felé vágott, annak jeléül, hogy a hazát a bárhonnan jövő veszély ellen meg fogja védeni. A menet azután a bécsi kapun át visszatért a várba a mai Királyhegy utcán át.

Áhitatos jubileumra készül julius 15-én a Kelenföld Hengermalom-ut környéke, melynek iskolájában két éve fejt ki áldásos tevékenységet a Kisegitő Kápolna Egyesület nemes vezetőségének, főképen Samassa Adolfné, dr. Mészáros János érseki helytartó és Samassa Aurél min. tan. buzgólkodásából és több jótevő áldozatkészségéből létesitett kápolna. A vallásos élet terén máris nagy eredményeket elért kis egyház lelkes örömmel készíti elő az évforduló helyileg nagy jelentőségü ünnepét.

Erdőmozi Balázsnál hüvösvölgyi végállomás.

Budai iparosok és kereskedők
Nyári Táncestélye
pompás műsorral
julius 15-én
a budai lövöldében.

Törvénybe ütközhet és a feloszlatást vonhatja maga után az az asztaltársaság, amely a trianoni békével kapcsolatos törvény értelmében az egyesületi jogszabályok rendelkezéseit nem tartja be. Tekintettel arra, hogy Budán már több asztaltársaság beszüntette jótékony müködését — a fenti rendelkezésektől való félelmükben — felvilágositásul a következőket iktatjuk ide: az egyetlen tenni való, hogy az asztaltársaságok rövid, néhány pontból álló alapszabályt alkossanak és azt kormányhatóságilag láttamoztassák. Az asztaltársaságok gyüléseket amugy sem tartanak s a heti befizetéseken semmiféle tanácskozások nincsenek, hogy arra a hatóság ellenőrzőközeget küldjön ki, csak az évvégi feloszló- és alakuló-gyülésekre kell hatósági küldöttet kérniök. Azok az asztaltársaságok, amelyek már eddig feloszlottak, minden akadály nélkül ujraalakulhatnak, Ha valamelyik asztaltársaságnak szüksége lenne ilyen rövid alapszabályra, készségesen állunk minden költség nélkül olvasóink rendelkezésére.

Thomé Károly, ez a budai zenefenomén, akinek csodálatos szoprán hangja van és mint Paderewszky legkedvesebb tanitványa, bámulatos virtuozitással kezeli a zongorát, 3 éves külföldi tanulmányutjáról visszatért Budára vizivárosi otthonába. Berlin, Drezda, Hamburg, Köln, Frankfurt a M. München és a többi német nagyváros müértő közönsége halmozta el meleg elismeréssel és a német sajtó a legnagyobb dicsérettel méltatta ezt a budai müvészt.

Fiatal leventék, a 224-es Budagyöngye cserkészcsapat Buday Béla polgári iskolai tanár parancsnoksága alatt jun. 17-én fényes műsoru táborozási délutánt rendezett a III. ker. Kiscelli-u. iskolában.

Az árvák javára, akik a Szent Alajos házban nevelődtek az óbudai bucsu napján, jun. 29 én az egész III. kerület területén gyüjtést rendezett a Szent Alajos Segitő Egyesület. Az óbudai bucsu tarka képében kedves szin volt a 15 piros ernyős urna és a nemes szivek adakozása. Kuncze Lajosné kezdeményezésére és vezetésével, Volkenberg Gyuláné és Georgi Ilonka ügybuzgó támogatásával a hölgybizottság páratlan áldozatkészséggel munkálkodott a siker érdekében. Az eredmény 323.000 K., mely a milliós gyüjtések mellett azonban csekélynek látszik, mégis a a III. kerület caritás, szociális érzésben holt területén, nagy siker és uttörés a Szent Alajos Segitő egyesület és az árvaházat vezető szelézi rend ezuton is hálás köszönetet mond a buzgó gyüjtőknek és a nemes szivü adakozóknak.

Gráf „Zöldhordó“-vendéglő kerthelyisége a lehető legkellemesebb.

Közgazdaság

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár r. t. junius 23-iki rendkivüli közgyülése az intézet alaptőkéjének 180 millió K-ra való felemelését határozta el. Az uj részvények, melyek az 1923. évi osztalékban részesednek, egészben a régi részvényeseknek ajánltatnak fel 8000 K bibocsátási áron. A közgyülés felhatalmazást adott továbbá az igazgatóságnak, hogy alkalmas időpontban a részvénytőkét 300 millió K-ig felemelhesse.

A Kőbányai polgári serfőző- és Szent István-tápszermüvek rt. 1922. évi mérlegében 82.5 millió K alaptőke mellett az előző évről áthozott 305.762 K nyereségmaradvánnyal együtt 19,041.984 K tiszta nyereséget mutat ki.

A Nemzeti takarékpénztár és bank rt. közgyülése elhatározta az alaptőkének 100 millióról 200 millió K-ra való felemelését. Az elővétel 4:3 arányban 2500 K árfolyamon gyakorolható. Az intézet tőkéje 650 millió korona.

A Hazai általános biztositó rt. 1922. évi mérlegét 2.3 millió K alaptőke mellett 3,992.935 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 852.361 K-val.

Az Első magyar gazdasági gépgyár rt. (a Pesti magyar kereskedelmi bank érdekeltsége) 1922. évi mérlegét 7.5 millió K alaptőke mellett 35.98 millió K tiszta nyereséggel zárta le.

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA
gyógyforrás
szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

Az Első budapesti gőzmalmi rt. *Fellner* Henrik elnök elnöklésével megtartott közgyülése az 1922. évi osztalékot 250 K ban állapitotta meg a részvénytőkének 840 millió K-ra való fölemelését határozta el 280.000 drb uj, 1923 ra osztalékjogosult, 2000 K n. é. uj részvény kibocsátása utján.

A Hungária egyesült gőzmalmok rt junius 23 án tartott közgyülésén elhatározta, hogy az 1922. évi osztalékszelvény 150 koronával a Magyar általános hitelbank pénztá ánál beváltassék. A közgyülés továbbá elhatározta, hogy a részvénytőke 420 millió K-ra emeltessék fel.

A Pesti hengermalom társaság junius 25-iki közgyülése elhatározta alaptőkéjének 2.4 millióról 60 millió K-ra való felemelését Minden régi egész és tizedrészvény alapján darabonkint 309, illetve 30.90 K lefizetése ellenében egy egész, illetve tizedrészvény vehető át

A Gizella gőzmalom rt. közgyülése elhatározta, hogy az esedékes osztalékszelvényt julius 5 től kezdődőleg a Magyar leszámitoló és pénzváltó banknál 100 K-val beváltja. A közgyülés továbbá felhatalmazást adott az igazgatóságnak, hogy alkalmas időpontban a részvénytőkét 300 millió K-ra felemelje.

Vaskémény
jó állapotban, 26 m. hosszu, 60 cm. belvilág, talplemezzel,
eladó.
Cim a kiadóban.

Régi, elismert, jó konyha!
(Nagy Anna volt vendéglője)
I., Krisztina-körut 61. sz.
Pompás sör, kitünő fajborok!
Méltányos árak!
Tulajdonos: **HAJAS JÓZSEF.**

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors u. 1. szám.

Szőrme bundáját

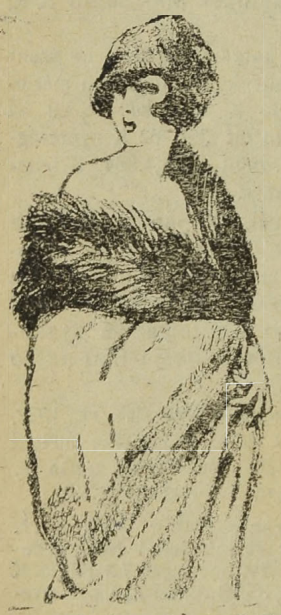

boáját
stb.
nyáron
át
javitassa,
mert
olcsóbb.
Jancsó
modern szücs
I., Krisztina-körut 101.

KÖZEL a városhoz, az 59-es megállóhelye
MILIS ANDRÁS vendéglője **„BÉLAKERT"**
óriási fedett tánczterme, hegyoldalban fekvő szép kerthelyisége nagyon alkalmas társasvacsorákra és mulatságokra. Részvény udvari sör és fajborok. Izletes magyar konyha. 2 fedett tekepálya. Naponta OLÁH NÁCI cigányprimás zenekarával hangversenyez.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit Alakitást, javitást, szörmefestést olcsó áron vállal.

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal balatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Külön helyiségek,
kiválóan elkészitett külön vacsorák kaphatók a
KETTER-vendéglőben
Esténkint Torma Tóni hangversenyez.
HORTHY MIKLÓS UT 46.

KOPFMANN JÁMOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 36. szám.

Hüvösvölgyi végállomás. **Restaurant – Balázs** Étterem cigányzene.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I, Alkotás-u. 34. — I, Márvány-u. — I, Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4 — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I, Kékgolyó-u. 20. — I, Attila-u. 51. — I, Enyedi-u. 14. — II, Iskola-u. 38 — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I, Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III, Lajos-u 4 — I, Hegyaljai-u. 21. — II, Vérmező-u 10 12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u 9.

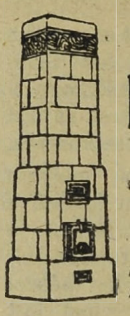

Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kérti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151, szém.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

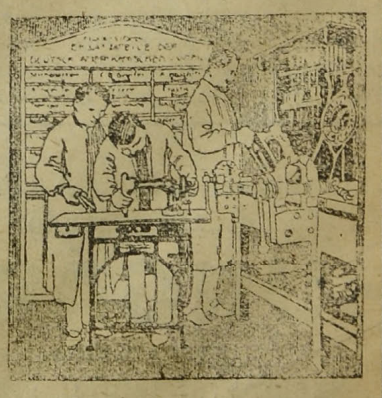

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

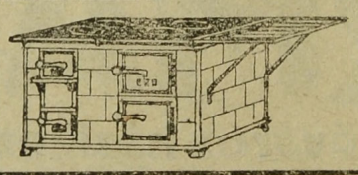

Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák leg elönyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27

352

Budai Napló

XX. évfolyam. 785. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 4800 kor., félévre 2400 kor. Egy szám 100 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 75 korona. 20 mm. magas hirdetés 1500 K. Nyilttér sora 2000 korona. Szöveg után 3000, szöveg között 4000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. julius 27-én.

Paródiát

szolgáltat az idő, holott azt vártuk, hogy Árpád sirjának föltalálása az Árpád legenda révén összeforrasztja a nemzetet. Pedig hát a Herkules-legenda jött és gunyosan ránk vicsoritja fogát.

Az Akvinkumi Muzeum egyik kevéssé ismert kincséről hozott hirt Réw Sándor szerkesztő és a következőket irja:

„A papucshős antik mintaképét szerezte meg nemrég az Akvinkumi Muzeum, mely elefántcsont reliefen a Herakles Omphale mondát örökiti meg, A müvészi kvalitásai és tárgyi érdekessége miatt előkelő helyen álló leletet (az antik elefántcsont plasztika nem nagyszámu emlékei között egyike a legértékesebbeknek) a Bécsi-ut 100. sz. házban találták még 1897-ben egy disztelen szarkofág felszerelése között. Innen Zichy Jenő gr. birtokába, majd az Akvinkumi Muzeumba jutott. Herakles az antik mondában és kultuszban kiváló szerepet vitt, ami erősen visszatükröződik a görög-római művészetben. Zeus fia, a nagy hős, aki egykor nyakával az égboltot tartotta, öreg korára az érzéki élvezetektől elpuhultan a lydiai királynő Omphale rabja lesz. Elasszonyodása jeleként magára ölti urnője ruháit, mig az viszont felveszi a hős oroszlánbőrét és kezébe fogja szörnyverő fegyverét, a buzogányt. Sok költő dolgozta fel (Sophokles, Seneca stb.) ezt a mondát, de legszinesebben Ovidius pazar fantáziája adott neki keretet. IX. és X. heroidájában rhetorikus páthosszal mutatja be a ruhacsere müvészi és részletes rajzát és sajnálkozó részvéttel tölt el Deianira irányában, aki férje: Heraklesz legfrisebb hütlenségének láttára levélben önti ki szive keservét. A körülbelül 12 cm.-es elefántcsontlap, mintha a nagy költőt inspirálta volna, vagy lehetséges, hogy forditva: Ovidius eleven, szines előadása egy korabeli müvészt megihletett és a költő müvét plasztikus müvel illusztrálta. Lang Nándor dr. a kis mestermüvet, melyet nem itt a provinciában faragtak, hanem készen magukkal hoztak — stilisztikai és tárgyi okokból Augusztus korába és a Kr. u. I. századba kell helyezni. A férfiatlanná lett Herakles mellett a szépséges, buja Omphale áll s mögötte egy gyönyörü fiatal nő, valószinüen Herakles szemrehányó felesége. Ez a relief az eddig ismert Omphale-monda ábrázolások között egyedülálló és benne az Augustus-korabeli müvészet sajátos, a nagy mult emlékeit másoló, archaizáló irányának egy ujabb jellemző példáját nyertük."

. . . Oroszlánbőrt huznak magukra azok, akik másokon mindig a vallás fehér köntösét keresik és a fehér köntöst kénytelenek viselni azok, akik tulajdonképen hivatva volnának az oroszlánbőrben járni. Hátul pedig ijedten nézi ezt a csalódott magyar nemzet.

A Budapest—Svábhegyi Egyesület e hó 22-én Székely Ferenc udvari tanácsos és a Belvárosi Takarékpénztár elnöke vezetésével tartotta rendes évi közgyülését a svábhegyi nagy szállodában, melyen a tagok tekintélyes számban jelentek meg. Az elnöki megnyitó után tudomásul vették a titkárt és pénztári jelentést s a szokásos felmentvényt megadták. Ezután az elnökség és a tisztikar választásán került a sor, amelynek eredménye a következő:

Megválasztattak: Elnök: Székely Ferenc. Másodelnök: Söpkéz Sándor müegyetemi tanár. Alelnökök: Dollinger Gyula dr. sebésztanár, Belatiny Arthur gyáros, ip. és ker. kam. elnöke. báró Szterényi Sándor min. tan. Igazgató: dr. Jakab László igazgató főorvos. Titkár: baranyavári Ullmann Béla lapszerkesztő. Pénztáros: Wiesner Lajos gyógyszerész. Ellenőr: Mangold Béla Kolos. Ügyész: dr. Láng Aladár. Számvizsgálók: Kotányi Zsigmond ud. tan. elnök, Kerpel Vilmos gyógyszerész, rétsági Pauncz Sándor udv. tanácsos. Választmány: Báró Harkányi János ny. miniszter, dr. Pálka Géza kerületi orvos, Holzer Sándor nagykeresk., Büchler Lajos a Pesti Magy. Kereskedelmi Bank igazgatója, Bergl Sándor a frankfurti biztositó vez. igazgató, Kaszab Zoltán gyáros, báró Müller Kálmán, dr. Siklóssy József ügyvéd, Tass Ferenc, csillagvizsgáló igazgató. Dr. Kraemer József, biz. tag. Dr. Heinrich Antal, volt képviselő. Fleissig Sándor, udv. tan, vezérigazgató (Angol-Magyar). Katona Zsigmond, udv. tan, a Gizella malom vezérigazgatója. Dr. Horváth Lipót, udv. tan., a Magyar Ált. Tkpénztár alelnöke. Dr. Török Lajos, udv. tan., egyetemi tanár. Dr. Lukáas József, svábhegyi plébános. Kovács Károly, müépitész. Sándor Károly, iskolaigazgató. Tschlögl Gusztáv, udv. tan. nagykeresk. Lovag Fackh József bányaigazgató. Vikár Béla, főv. biz. tag. Stern Alfréd, a Modern és Breitner cég főnöke. Dr. Glücksthal Samu, főv. biz. tag. Dr. Paulini Alfréd, fogaskerekü vasut igazgatója. Berczik Gyula, nyug. államtitkár. Hoffmann Béla, Pest. Magy. Keresk. Bank igazgatója. Dr. Erdősi Károly, főapát, Szent István Társulat vezérigazgatója. Urbán S. L., szénkereskedelmi társ. igazgatója. Dr. Györki Béla, szanatóriumi főorvos. Székely Imre a Telefongyár vezérigazgatója. Janauschek Ferenc, Fogask. vasut forg. főnök. Wellisch Alfréd müépitész. Glück Frigyes, főv. biz. tag, Pannonia szálló tulajdonosa. Tiller Sámuel főkonzul.

— A titkári jelentésből kiemeljük, hogy az Egyesület évek óta sürgeti a Városkutnál lévő szemétdomb rendezésének ügyét, mely a fertőzés fészke, — a Lehegy belső részén sertésólak beszüntetését követeli, — épen ugy a száguldó autók megfékezését, amelyek nagy port vernek fel, holott az utakat nem öntözik: Ez ügyekben kérni fogják az I. ker. rendőrkapitányság vezetőjének dr. Székely Wladimir segitségét. A népjóléti minisztertől pedig azt, hogy a Svábhegyet hivatalosan is üdülőteleppé avassák. — Az egyesület a Petőfi Társaság közreműködésével augusztus hó elején nagyszabásu Petőfi-ünnepélyt tervez, melyre meghivja a kormányt és a parlamentet. Az ünnepen a Nemzeti Szinház két tagja szaval és a Budai Dalárda énekel. Csak korlátolt számu meghivót adnak ki.

A Nemzeti Stádion ügye hovatovább botrányossá válik a sok huzáshalasztás miatt. A legujabb megokolás szerint „szegény ország vagyunk, ne nagyon sürgessük a stadion megépitését, mert hamarosan ki fog derülni, hogy a költségek fedezésére nincs egy papirkoronánk sem". A Stádion épitésére, mely a magyar testnevelés égetően fontos kérdése nincs pénz, a köztisztviselők részére sincs, lakásépitésre, korházak felszerelésére, szociális intézmények hathatós segitésére stb. mind nincs pénz — hát hol van az a sok milliárd, ami a bankógyárból az államhoz kerül? A kultuszminiszter egypárszor ankétezett és legutóbb felszólitotta a szövetségeket és a különböző sportérdekeltségeket, hogy május végéig memorandumban közöljék vele, hol kivánják megépittetni a stadiont. A memorandumok el is készültek, de ott fekszenek valahol a vallás- és közoktatásügyi minisztérium egyik mellékhelyiségében, május vége helyett julius végét mutatja már a kalendárium, de egyelőre még arról sincs szó, hogy végrevalahára kijelölték a nemzeti stadion — helyét. Közben pedig a Hazai Bank vezetősége stadiont készül épiteni a kőbányai Lechner-féle telekre, természetesen más üzleti vállalkozással kapcsolatban, ami a stadionépitést végeredményben jövedelmezővé tenné. A terv vázlatait Vágó László müépitész már el is készitette és a kivitelre vonatkozó tárgyalások most vannak folyamatban.

Komlós Jenő dr. diszelnöke tiszteletéró névnapja alkalmából hoztak szinre e hó 14-én a budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közművelődési Egyesületének múkedvelő gárdája a Csárdás királynál Menkey Médivel a cimszerepben. Sajnos a kedves előadáson épen az ünnepelt nem jelenhetett meg, mert fontos ügyek vidékre szólitották. Helyette lapunk szerkesztője olvasta föl a diszelnök szellemes üdvözlő levelét és adta át az ünnepelt vendégmüvésznőnek a hatalmas virágbokrétát. Az előadók viharos tapsokat szereztek és nagyon tetszettek a szép uj szinpadi diszletek.

A Budai Dalárda ünneplése folytatódott julius 14-én a pesti Vigadóban rendezett hangverseny keretében, mint méltó kövctkezése a hollandiai sikereknek. A dalárda zugó tapsokkal kisért szereplése után *Köszeghy* Teréz operaénekesnő adott elő dalokat nagy siker mellett, majd *dr. Vass* József népjóléti miniszter lépett az első sorból az emelvényre s remek veretü beszédben üdvözölve a Budai Dalárdát, a kormányzó köszönetét és elismerését hozva. A lelkesen fogadott beszéd után átnyujtotta a kormányzó okleveleit a Budai Dalárdának, érdemekben gazdag elnökének: *Ripka* Ferenc dr.-nak és a fáradhatatlan karnagynak: *Szeghő* Sándornak. A miniszter felkérésére dr. Ripka Ferenc udv tan. és Szeghő Sándar karnagy felolvasták az okleveleket, ami határtalan lelkesedést keltett a zsufolt terem meleg érzésü hallgatóságában. Ezután Ripka Ferenc elnök mély érzéssel, megindult hangon mondott a magas kitüntetésekért és szeretetért a dalosok és a saját nevében is köszönetet. De külön is megköszönte Vass miniszternek a fáradozását, mellyel elősegitette a Budai Dalárda külföldi utját és igy a sikerét is. Az elnök értékes gondolatu beszédét nagy tetszéssel fogadták, mely után a hangverseny tovább folytatódott.

Igazunk volt, amikor már többizben rámutattunk az Alagut türhetetlen, egészségtelen helyzetére és ezt az igazunkat erősiti meg most Wolff Károly is, megállapitva, hogy az alagut valóságos baktériumfészek. Gyötrelem keresztül menni rajta. A fővároshoz nem méltó állapot, amin okvetlen ugy kellene segiteni, hogy a köztisztasági alkalmazottak az alagutat naponként többször öntözzék és tisztogassák, hogy legalább a türhetetlen por megszünjék. Nem volna semmi nehézség abban, hogy a gyalogjárót és a kocsiutat naponkint háromszor megöntözzék. Ugy látja, kanapé processzus van az alagut dolgában. Szeretné, ha a kövezetet is helyreállitanák, esetleg olajoznának, hogy a porképződést alaposan megszüntetnék, de addig is sürgős intézkedést kér az öntözésre.

Szőts Aurél dr. ügyvéd áthelyezte ügyvédi irodáját IV., Királyi Pál-u. 9 sz. félemeiet (Gaea bank helyiségébe), hol irodai óráit 3-6 óráig tartja. Telefonsz.: 186-58,

Szalay Sándor dr. II. ker. elüljárót szabadsága alatt dr. Guth Feranc tanácsjegyző helyettesiti.

Az előfizetést — a nagy papirdrágulásra és a munkabérek emelése miatt — kénytelenek voltunk 50 százalékkal emelni.

Zavart okoznak sokszor a hasonló nevü utcák és terek és a kellemetlen összecserélések különösen akkor fokozódnak, ha hasonló intézmények is vannak hasonló nevü helyeken. Ilyen eset áll fenn az Iskola-utca és Iskola-tér összecserélésénél, ahol a pénzügyminisztérium, illetve pénzügyigazgatóság van. Még 1911-ben *Kedvessy* Ede várbeli kereskedő kérte az Iskola-térnek *Kasics Péter*-térre való keresztelését, ami azonban nem történt meg. A Budai Napló most feleleveniti Kedvessy Ede kegyeletes gondolatát, mert Kasics közéleti szereplése mindenképen megérdemli, hogy tér elnevezéssel állitsunk emléket neki. Ennek az átkeresztelésnek tradiciók sem állják utját s indokolja, hogy Kasics Péter 36 esztendeig volt vári

lakos és az utolsó tiz év alatt éppen az Iskola-tér 2. számu ház volt munkálkodásának központja s ő volt az Iskola-téri iskolának hosszu időn át, mint az iskolaszéknek is, elnöke.

Biztató igéret az a szociális gyermekvédelmi munka, melyet Óbudán a Szt. Alajos Segitő Egyesület inditott meg legutóbb s melynek első eredménye a Péter-Pál napi gyüjtés volt. Ennek sikerét önzetlen fáradozással, lelkes áldozatkészséggel munkálta a buzgó hölgygárda, élén Wolkenbeg Gyuláné, Kuncze Lajosné, Heisz Rezsőné és Georgi Ilonkával. Kedves meglepetés volt és egyben követendő példa Szörényi Rezsőné urnája, mely a Kiscelli-utca végén 40534 K val telt meg, az urnaanya és vezérkara buzgalmát dicsérve. Nagy eredmény, kiemelkedő számaival a fő-téri és Flórián-téri urnák összege, melyeket lelkes fáradozással Wolkenberg Gyuláné, Heisz Rezsőné (44.543 K) és Lieszkovszky Józsefné (42690 K) hoztak össze. Jelentős eredményt mutat a többi urna is, melyeknek védői Foerk Ernőné, özv. Theisz Károlyné, Pohl Mária (29578 K), Háry Ferencné (28845 K), dr. Tolkessy Ivánné (21921 K), Dezsényi Lászlóné (20031 K), Kovács Gyuláné (19925 K), Hegyessy és Bökönyiné (18925 K), Háry Judit és Sári (18508 K), Kuncze Rezsőné és Lajosné (11504 K), Schödl Nándorné és Rózsika (10657 K), Praxl Margit, Mietovits Józsefné és Lantos Józsefné (15372 K), voltak a Szt. Alajos árvák iránti szeretettel és javukra való áldozatkészséggel eltelve. Ebben a nagy munkában a hölgygárdának az óbudai széplányok legszebbjei segédkeztek és valamennyiüknek ezuton is hálás köszönetet mondanak az árvák és az árvaház vezetősége.

Adóügyi szakirodát nyitott Vargha László adóügyi könyvszakértő, volt m. kir. p. ü. könyvszakértő, a „Magyar Pénzügy" és a „Magyar Kereskedők Lapja" adózási rovatának vezetője I. ker., Tigris-utca 57. Telefon József 72—52. Készit kereskedelmi és adómérleget és eljár adóügyekben.

Az uj ivócsarnok a Rudas-fürdő mellett, a budai hidfő tövében, ahol az áldott Hungária forrás bugyog ki a sziklából — megnyilt. Még nem kész, még nyers, de kénytelen volt vele az ásványvizüzem igazgatója *Ebner* József, mert már türhetetlen volt az állapot. Ember ember hátán tolongott a szük kis barlangban és egy pohár vizért sorfalat kellett állani. És ma is állanánk még, ha bevártuk volna a vita végét, mely az uj ivócsarnok felett megindult. Csakhogy akadt ember, aki — addig, amig mások beszéltek — tettre váltotta a szót és szépen csendben fel is épitette, meg is nyitotta az uj ivócsarnokot. *Ebner* József igazgató nem keresi a hiusági szempontokat, hanem engedve a könyszerüségnek, ugy igyekezett épitkezni, hogy a közönség kényelmét is szolgálja, a forrás gyógyerejét biztositsa és a befektetett tőkét mielőbb behozza. Egy-két év alatt megtérül a beruházás, mert a forrás folyton uj hiveket szerez. Ma még sok van ott a fából, ami kőből lesz. Ma még rideg hely, amig kifestik és megrakják viraggal, lámpákkal. De már most is kedves derült hely a sötét barlanghoz képest, ahol eddig a vizet mérték. A közönség itt szivesebben fizeti poharankint a 10 koronát, mint ott a kettőt. És megnézhetik az idegenek is.

Többször ellopták a svábhegyi templom kegyrészeit s ezért hétköznapokon a templom zárva volt. Most Pálffy Anna grófnő és lovag Fackh József buzgó gyüjtése, melyhez a Svábhegyi Egyesület is hozzájárult, lehetővé tette egy vasrács beszerzését s igy a templom ezentul hétköznapokon is nyitva lesz.

Fátum . . .

Antialkoholista volt
A jó Kovács Péter.
Józan élet jutalmául
Hetven évet ért el.
Mig véletlen a vizbe fulva
Eljutott a morgue-ba,
S a proseetor az esetet
Érdekesnek mondva:
A tetemet harmadnapra
Szépen eltemették,
De előbb — a bélét, gyomrát
Muzeumba utalva át,
Alkoholba tették.

Dr. Szántó József verseiből.

Halaszthatatlan a Mátyás templom tatarozása és az nem lehet gátló körülmény, hogy a Müemlékek Orsz. Bizottsága és a főváros mint kegyur nem tudnak megegyezni — állapitja meg Lampel Vilmos dr. A templom oly rossz állapotban van, hogy a javitási munkák végrehajtása a lehető legsürgősebb.

Örömpoharat ürítettek julius 14-én a Délivasut vendéglőben a budai sport barátai abból az alkalomból, hogy a „33"FC derék csapata két évi jeles munka árán ismét felküzdötte magát az elsőosztályu egyesületeknek a sorába. Elnökük Ripka Ferenc a Budai Dalárda hatvan tagjával jelent meg, akit viharos lelkesedéssel fogadtak a jelenlevők. Ő mondta az első felköszöntőt, elmésen és hatásosan kapcsolva egyesülete sorsát és sikerét a haza dolgába. Az ország is a nagy katasztrófák csapásaitól leesett a második osztályba. De a 33-osok megmutatták, hogy a vállvetett munka, egyetértés és kitartás sikert ér, s ezen az uton a nemzet is feljut biztosan ujra az első osztályba. A gondolatokban és hatásos képekben gazdag, lelkesitő beszéd után Hajós Alfréd az M. L. Sz. alelnöke, Fischer Mór a fotball birók nevében, több küldöttség képviselője, majd Rákosi Jenő beszélt nagyon melegen a fotball csoportról Zsák Károlyt a 33 asok kapusát ünnepelve. A Budai Dalárda pedig remek dalokkal tette változatossá a gyönyörü estét.

Gazdag és értékes müvészi programmját a legteljesebb siker jegyében adja a Budai Szinkör lelkes igazgatója, *Sebestyén* Géza. E héten Ibsen hatalmas drámai költeményét, a Peer Gynt-öt hozta szinre. A cimszerepben Törzs Jenő szerepelt. A régi parádés alakitását láttuk. Tegnap is nagyszerüen hozta ki azt a sok szint, amely a Peer Gynt személyét elmélyiti. Solveigot Koronkay Rózsi alakitotta. Bájos jelenség és Solveig hires dalát szépen énekelte. Anitra szerepében ügyes volt Barna Sári. A zenekarban minden jóakarat megvolt, hogy Gricy gyönyörü szvitjét szépen interpretálja. A közönség müvészi élvezete teljes volt és sokszor és szivesen tapsolt a szereplőknek, ami azonban a szinház kiváló vezetőségének is szólt.

Jogosulatlan hasznot huz a főváros a hatósági zsir eladásából, ahogy arra a közélelmezési bizottság ülésén Pakányi Ferenc rámutatott. Szerinte a főváros nagyon drágán fogja árusitani, mert a beszerzési áron felül még jelentékeny haszna is marad. Tehát az eladási ár mérséklését kérte. Az elnöklő tanácsnok azonban azzal védekezett, hogy ez a haszon a jövő évi zsirellátás forgótőkéje.

Iparosok és kereskedők, akik Budán hamar egymásra találtak és megalkották az I. kerületi Iparosok és Kereskedők körét — találkoztak julius 15-én a budai lövölde árnyas parkjában a kör által rendezett nagy nyári ünnepélyen, mely már reggel diszkuglizással kezdődött és folyt egész nap. A esti táncot megelőzte a müsoros hangverseny, amelyet Viraág Ilonka interpretáló müvésznő szavalata nyitott meg. Örökszép, klasszikus gesztusokkal kisérte Endrődi gyönyörü kurucz énekét. Utánna egy bájos asszony, Fábián Józsefné Kiss József több költeményét adta elő megkapó finomsággal. Azután Perl Mila zongora müvésznő csillogtatta bravuros tudását, előadva a Faust ábrándot Liszt átiratában. Gömöry László a debreceni szinház tagja énekelt ezután tapsok kiséretében néhány irredenta dalt és Viraág Ilonka adta elő Tagore indus költő néhány örökbecsü költeményét graciócus táncmozgulatokkal interpretálva. Az estét lapunk szerkesztője konferálta, sorra véve a megjelent disztagokat: Ziegler Géza diszelnököt, Hubert Vilmost, Székely Vladimirt, Merényi Richardot. A sikerült rendezésen különös elismerés jutott Fábián József főrendezőnek és Szántó Sándor pénztárosnak. A nyári ünnep eredményeiről, nyerteseiről a legközelebbi számban számolunk be.

Akikről a pénz beszél, a gazdasági élet vezéreiről, főleg az ujabbakról, kedves kis kötetet adott ki a *Világpiac* cimü tőzsdei hetilap. *Radnoti* József irta kedves humorral és éles megfigyeléssel, pompás portrékat rajzolt a pénzvilag nagyjairól, akik között többen laknak Budán. A bankvezérek közül elsősorban *Dréhr* Imréről szól a könyv s most, hogy tagságot vállalt a Hollós Mátyás Társaságban, közöljük kivonatban életrajzát, hogy azután áttérjünk a többi, Budán élő bankigazgatóra és elmondjunk egyetmást az ő Budán kivüli életükről és müködésükről.

Gyász. Ziegler György vendéglőst, akinek a Vörösvári-ut végén közkedvelt kerti vendéglője van, sulyos csapás érte. Neje Ziegler Györgyné szül. Rieder Mária folyó hó 21-én rövid szenvedés után 46 éves korában elhunyt. Julius hó 23-án, délután temették az óbudai temetőbe, nagy gyászoló közönség adta meg neki az utolsó tiszteletet.

Jótétemény és közérdek lenne, ha a helyi hajózásnak uj állomását szervezne meg a MFTR az ujlaki részen, lehetőleg a Zsigmond tér és a Kolossy-tér közötti szakaszon. Indokolja e kivánságot főképen az a körülmény, hogy itt van a nagymalmok közül az Erzsébet és Lujza gőzmalom, a III. kerületi gimnázium, a Melocco-féle cementgyár, az ujlaki polgári leányiskola, közelben van a Lukács- és Császár fürdő bennlakó és bejáró fürdővendégeivel, a különféle evezős clubok, melyeknek száma legutóbb a Lukács utca melletti rakpart területén épült Ferencvárosi tornaclub nagy klubháza és ugyanott épülő nagyobbszabásu Dunafürdő létesitése folytán ismét gyarapodott és a III. ker. adófelügyelőség is. Innen ágazunk szét a budai hegyvidékre, különösen a Pál-völgyi barlanghoz vezető utvonalak. A közvetlen közelben levő Margitszigetre pedig ennek a városrésznek a lakói csak nagy kerülővel juthatnak. Ezt a méltánylást érdemlő kivánságot a napokban juttatta el a hajózási társasághoz dr. Marosy Győző tank. kir. főigazgató, dr. Berényi Sándor ügyvéd, háztulajdonos, Gárdonyi Emil, a Zsigmond-téri polg. leányiskola igazgatója, dr. Dereanó István pénzügyi főtanácsos m. kir. adófelügyelő h., az Erzsébet gőzmalom társaság, Lujza gőzmalom rt., Budai cementgyár rt.

I. kerületi Iparos Kör julius hó 12-én tartotta tisztujitó közgyülését a szabad polgári kör helyiségében, ahol mintegy 100 iparos gyült össze, főleg a Krisztinavárosból és a Tabánból. A gyülést *Máté* István a volt elnök nyitotta meg és átadta *Fojt* Istvánnak, a kör örökös tiszteletbeli elnökének, aki hosszabb, az ipar történetére is visszatekintő lelkes beszédben összetartásra buzditotta iparos társait. Máté István előterjesztette ezután részletesen a kör utóbbi válságos éveinek történetét, mire a közgyülés Fojt inditványára megadta a vagyonkezelésre és pénztárra vonatkozó fölmentvényt, mert hisz a régi elnökség áldozatokat is hozott a kör fenntartása érdekében. — A tisztujitás, mint a gyülés főtárgya a következő eredménnyel végződött: Elnök Máté István, ügyv. elnök Hollenzer László, alelnökök: Pathó István, Vermes Mátyás, Szerafin Gyula; ügyész dr. Lőwengard János, titkár Gablini Ferenc, háznagy Tóth István, gazda Jancsó Jenő, jegyző Bieber Károly és Bóna Lajos, pénztárnok Zimmerer Pál, ellenőrök: Berger János és Béres Márton, könyvtáros Tamássy Lajos, számvizsgálók: Pfeiffer Károly, Kéri Lajos, Eiben Ödön. Választmányi rendes tagok: Biliczky Ambrus, Bayer Gyula, Béles Lajos, Cserna István, Csupor Zsigmond, Dara Ferenc, Endrész György, Fojt István, Gubicza Lázár, Gerstl Ferenc, Jámbor Lajos, Harter Mihály, Hauser József, Herth Imre, Kiss József, Klose Róbert, Krém Győző, Langermann Frigyes, Máté Ferenc, Micsinyi Gyula, ifj. Petrik Nándor, Pfizmayer István, Rebenyák István, Szikora József, Sztraka Rudolf, Sógor József, Szabó Sámuel, Szücs Lajos, Wiegand János. Választmányi póttagok: Novotny Máté, Cservenka Henrik, Szecskó László, Wachsmann Gyula, Doffer Gáspár, Molnár Ernő, Horváth Nándor, Ádám István, Rill Imre, Uramovszky Fábián.

Harisnyák nők, gyermekek és férfiak részére a legfinomabb minőségben.
Saját készitésü női és férfi fehérnemüek.
Telefon: 84—26. **Fábián József** Telefon: 84—26.
I. Krisztina-körut 8—10. Anna-udvar.
Chiffon, vászon és grenadinok.
Valódi angol zefirek. Gyapjukelmék. **Fürdőczikkek.**

A hirdetés ára augusztus hó 1-től ötven százalékkal emelkedett, amit a t. hirdetőink szives figyelmébe ajánlunk.

Nyulszőrkalapok gyártása ügyében lelkes felhivást intéz Magyarország tanult kalaposmestereihez *Foji* István kalapos, aki a budai iparosmozgalomnak régi lelkes harcosa. Külföldről csak nehéz valutáért kapunk nyulszőrkalapokat (stomptomb), itthon silányabb készül. Országos érdek, hogy ezt itthon gyárthassuk s első érdeke ez a kalaposmestereknek, akik eddig a fővárosban 10 milliót jegyeztek e célra. Szent István-napjára hivta össze a Kalaposmesterek Országos Egyesülete az uj szövetkezet alakuló közgyülését, amelyen a tőkeszaporitást uj jegyzésekkel folytatják.

Erdőmozi Balázsnál hüvösvölgyi végállomás.

Eladó — kiadó

E helyen közöljük a budai irodák és a laphoz beküldött eladó telkek, házak hirdetését, kiadó szobák és lakások jegyzékét és díjtalanul közvetitjük az előfizetőink részére. A Budai Napló-ra való hivatkozással megtakarítható a közvetitési díjból 50%.

Dr. Dobroszláv Péter és Udvardy Géza épitész **„Herkules"** ingatlanforgalmi és épitési vállalat II., **Fő-ut** 19. Telefon: 41—34 jelentése:

Földszintes bérház a gyorskocsi-utcában 20 millióért eladó.

Shed tetős gyár az Angyalföldi pályaudvar mellett 1300 négyszögöles telekkel 1000 m² beépitett területtel, lakóházzal, istálló és kocsiszinnel, (minden üzemre alkalmas) azonnal elfoglalható. Ára 80 millió.

Balatonszárszón emeletes villa 1×4 és 2×2 szobás lakással, 2 terasszal, villanyvilágitás és vizvezetékkel, külön épületben házfelügyelő lakással, 300 négyszögöles kerttel, az egész elfoglalható, 35 millióért eladó.

Gödöllőn a királyi park mellett 4 szobás, teljesen modern felszerelésü villa 2 fürdőszobával, 1000 négyszögöles diszkert, gyümölcsös és veteményessel külön épületben házfelügyelőlakással és vendégszobával. Házi vizvezetékkel, saját gázteleppel, villanyvilágitással és csatornázva, rendkivül előnyös alkalmi áron eladó és az egész 8 napon belül beköltözhető.

A Budai Napló jelentése, ahol részletes felvilágositás is kapható:

4 szobás lakás mindennel, Buda legszebb helyén, gyönyörü kilátással, magánuton kiadó.

---

6 szobás lakás minden konforttal Pesten kiadó.

Hónapos utcai szoba külön bejáratu I. emeleti 2 ablakos, kilátással a Széna-térre, villanyvilagitással takaritással és ágynemüvel, csakis komoly, egyedül álló uri embernek kiadó.

Baumgärtner Testvérek
asztalosmühely
épület-, butor- és minta-asztalosság.
I., Bors-utca 1. sz. Telefon: 124-30

Közgazdaság

DRÉHR IMRE nemzetgyülési képviselő, a Lloyd Bank ügyv. igazgatója, főtanácsos törzsökös budai és a Várban született 1889 február 18-án, ma tehát 34 esztendős és a kivételes karrierhez kivételes értékek és képességek kellettek. Elzászból bevándorolt családból származik, eredetileg Dreher volt a családi nevük. A Bánátba bevándorló Dreher-testvérek egyike Bécsben elmaradt és megalapitója a világhirü Dreher-sörgyárnak. A másik testvér Nagyszentmiklóson telepedett le, ahol két évszázadon át élt a család, de francia eredetét bizonyitva, elhagyta a második *e* betüt. Dréhr Imre édesatyja *János* asszisztens volt a Müegyetemen, azután az Államnyomda szolgálatába lépett és már egy negyedszázad óta igazgatója. Kedves barátság füzte Wekerle Sándorhoz, aki *szentmiklósi* előnévvel szerezte meg számára a magyar nemességet. Fiát, a bankvezért, képviselőt és méltóságos urat ma is Imrének szóllitják a Államnyomda öreg betüszedői, akiknek kedvence volt. Eleinte papnak készült, azután jogász lett és mint az Egyetemi Kör elnöke — diákvezér. A 10-es huszároknál szolgált mint önkéntes, de kiszuperálták lassu vérkeringése miatt. Pulzusa mindössze 50—54. ver s e miatt utasitották vissza a világháboru kitörésekor is, amikor önként jelentkezett. Wekerle a pénzügyminisztériumba hivta az Államnyomdából, ahol gyakornokoskodott, de szivesebben ment a bankszakmához és *Bun* József meghivására került a Leszámitoló bankhoz, ahol végigdolgozott minden szakmát s igy lett pénztárfőnök. 1920 ban igazgatónak hivták meg az akkor alakult Lloyd Bankhoz, amelynek most ügyvezetője. Mint politikus az egységespárt tagja és Bethlen István gróf hive. Mint szellemileg, erkölcsileg és anyagilag független embernek önállóan kialakult politikai és gazdasági nézetei vannak s azokért nyilt sisakkal küzd becsületesen. A hasonlóan gondolkozók csoportjának ő a vezére, aki a nemzeti ujjászületésben nagy szerepet szánt a Lloyd Banknak. „Akikről a (pénz beszél" cimü könyv ezzel fejezi be életrajzát: — A Várban, saját kis palotájában lakik a bankdirektor és politikus, akinek semmi más szenvedélye nincs. A kártyát nem is ismeri, lóversenyen soha nem volt, szinházba, társaságba nem jár. Egyetlen kislánya halála óta csak a köznek él, ez a csapás, amely nagyon lesujtotta, csaknem megtörte fokozott mértékben töltötte el azzal a tudattal, hogy a közért kell dolgoznia. Feleségével nem járnak sehová, ők azonban állandóan és rendszeresen fogadnak társaságot, rendszeresen politikusokat. Nagy passziója a festmény, egy müértő szenvedélyével és egy mecénás áldozatkészségével gyüjti. Száztizennégy olajfestménye van, az utolsó harminc esztendő magyar festőmüvészeti termésének válogatott remekei. Barátai vannak és ellenségei vannak. Lassu vérkeringése igazán az istenek ajándéka, szerencsés ember, tud nem törődni az ellenségeivel. Sokan irigylik, ennélfogva sokan gyülölik, ő mindenkit szeret. Azt mondja, hogy pályája kezdetén egy életelvet szabott magának, ehhez ragaszkodik és kitart mellette: — Barátsággal és intelligenciával.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 1923 junius 23-án tartott közgyülése felhatalmazást adott az igazgatóságnak 120.000 darab részvény elhelyezésére. A takarékpénztár igazgatósága egy tekintélyes csoporttal kötött tranzakcióval a részvényeket hosszu időre való lekötöttséggel elhelyezte és ezzel a tőkeemelés teljes sikerrel befejezést nyert.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank Rt. közgyülése elhatározta az alaptőkének 45 millió K-ról 100 millió K-ra való felemelését. A kibocsátásra kerülő 275.000 drb. részvényből 270.000 drb.-ot ajánl fel a részvényeseknek 3500 K-s árfolyamon. A közgyülés egyben tudomásul vette, hogy minden régi Magyar Kereskedelmi Hitelbank részvény után egy Schöpflin J. G. Rt. részvény ajánltatik fel a részvényeseknek 250 K-ás árban. Az intézet saját kimutatott tőkéi a tőkeemelés keresztülvitele után az 1 milliárd K-t meg fogják haladni

A Budapest-svabhegyi Liget szanatórium Rt. 1922 szeptember 30-án lezárt mérlegében 4 millió K alaptőke mellett 869.145 K tiszta nyereséget mutat ki. A társaság julius 31-re egybehivott közgyülése az alaptőkének 44 millió koronára való felemelését fogja elhatározni.

A Lloyd Bank Részvénytársaság közli, hogy rendkivüli közgyülése — az igazgatóság javaslata értelmében — elhatározta, hogy az intézet alaptőkéjét 500 millió koronáról 1 milliárd koronára emeli fel. A régi részvényesek minden öt darab régi részvény után három uj részvényt vehetnek át darabonként ezer koronás árfolyamon.

Strasser és Társa bankházat (V., Nádor-utca 11.) a Devizaközpont tagjává nevezte ki a pénzügyminiszter. A bankház most nagyszabásu tőzsdei transakciókban vesz részt.

Pharmacia Gyógyszer-, Vegyészeti Gyár Gyógyárunagykereskedés cég alatt 250 millió K alaptőkével részvénytársaság alakult, mely érdekközösséget létesitett a német Remler-céggel és a Hageda gyógyszertröszttel és Dembinszky-utca 4. szám alatti saját gyártelepén azok szabadalmait fogja gyártani. Az igazgatóság tagjai: dr. Hugó Remler és Koschitzky vezérigazgatók (Berlin), dr. Kerekes Pál államtitkár, Peres Ernő kormányfőtanácsos, Édes Endre fővárosi tanácsnok, dr. Strasser József és dr. Bayer Antal, Strausz Jenő és Strausz Imre gyógyszerészek. Pénztárhely: Strasser és Társa bankház (V., Nádor-utca 11.)

A Wiener Bankverein (Bécs) augusztus 2-ára egybehivott közgyülésétől az igazgatóság felhatalmazást fog kérni a 15 milliárd osztrák korona alaptőkének 21 milliárdra való felemelésre.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. közgyülésén az intézet alaptőkéjének 100 millió koronára való felemelését határozta el. A régi részvényeseket minden 1 darab uj, már a folyó üzletévre osztalékjogosult részvény illeti meg 8000 korona átvételi árfolyamon. Az elővételi jog gyakorlása augusztus 4-ig az intézet pénztáránál eszközölhető.

Dél-Kelet Viszontbiztositó Rt., amely az elmult üzleti évben 200 százalék osztalékot fizetett, a részvények tőzsdei jegyzetetését fogja kérni. Az intézet a Frankfurti Általános Biztositó Társaság összes üzleteit a folyó évben átvette. Érdekeltségéhez tartozik: a Dunántul, az Iviria (Budapesten és Nagyváradon), a Román Lloyd temesvári biztositó intézetek, valamint a Frankfurti Általános Biztositó Társaság magyarországi, ausztriai és csehszlovákiai telepei és a frankfurti anyaintézet összes üzleteiből részesedés. A tőzsdei bevezetést, engedélyezése után, a *Strasser és Társa* bankcég, Budapest, V., Nádor-utca 11. fogja eszközölni.

Az Ofa Holzindustrie A. G. Zürichben megtartott közgyülése a 348.321·38 svájci frank tiszta nyereségből részvényenként 3 svájci frank osztalék kifizetését határozta el. A szelvények beváltása augusztus 1-től Zürichben a Blankart & Co. bankháznál, Budapesten pedig az Országos Fatermelő Rt.-nál (V., Zoltán-u. 16.) Zürichre kiállitott svájci frankra szóló csekkel történik. Elhatározta továbbá a közgyülés a vállalat alaptőkéjének 7 millió svájci frankra való felemelését. A vonatkozó részvényutalványokat folyó évi augusztus 1-től kezdődőleg az Országos Fatermelő Rt. szolgáltatja ki.

A Magyar Szalámigyár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy a folyó hó 29-ére összehivandó rendkivüli közgyülésen javasolni fogja az alaptőkének 300 millió K-ról 500 millió K-ra való felemelését. A tőkeemelést indokolja az érdekkörébe tartozó belés külföldi vállalatok hatalmas fejlődése és tőkeemelései. A társaság Debrecenben nagyobbarányu hizlaldát és szalámigyárat és külön vállalatot létesit. A társaság ezenkivül minden 5 régi részvényre tárcájából egy Czinner-szalámi részvényt ad ingyen a részvényeseknek.

Az „Oceán" Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt. legutóbb tartott közgyülése elfogadta az igazgatóság által előterjesztett 1922/23. évi mérleget és elhatározta, hogy a 53,024.009 korona tiszta nyereségből 200 K = 50 százalék (tavaly 100 K = 25 százalék) osztalék fizettessék ki a „Mercur" Váltóüzleti Rt. pénztáránál az 1922/23. évi osztalékszelvény ellenében. A közgyülés elhatározta továbbá az alaptőkének 200 millió koronára való felemelését és a keresztülvitel időpontjának megállapitásával az igazgatóságot bizta meg.

A Kronberger-féle Faipari Rt. julius 18-iki közgyülése elhatározta a társaság 60 millió K alaptőkéjének 150.000 darab 200 K n. é. uj részvény kibocsátásával 90 millió K-ra való felemelését. Az elővételi jog a Wiener Bankverein magyarországi fióktelepe pénztáránál julius 27-ig gyakorolható.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf. ákácméz
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR**, Budapest, I. Attila-utca 23

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA
gyógyforrás
szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

Gazdabank Rt. cég alatt Budapesten 1 milliárd K alaptőkével (1 millió 1000 K n. é. részvény) uj nagy pénzintézet van alakulóban, amelynek ügyvezető igazgatójául Lányi Mór v. országgyülési képviselő, a Magyar-Olasz Bank igazgatója van kiszemelve. Az alapitók között több közismert nagybirtokoson kivül néhány nemzetgyülési képviselő és más közéleti férfiu is szerepel.

A Budapesti Bank legközelebb *egymilliárd koronára* emeli fel alaptőkéjét. Az alaptőkeemelés azoknak a tárgyalásoknak sikeres befejezését jelenti, amelyeket *Rusznyák* vezérigazgató folytatott a bank nagyrészvényeseivel.

A Magyar Városi Bank Rt. igazgatósága a julius 26-ra egybehivott rendkivüli közgyülésnek az alaptőkének 200 millióról *550 millió koronára való felemelését* fogja javasolni. Az intézet legutóbbi tőkefelemelését 74·8 millióról 200 millió koronára 1922 októberében hajtotta végre, amikor a részvényesek 1 : 1 arányban 630 koronáért kapták az uj részvényeket.

A Telefongyár Rt. (a Wiener Bankverein érdekeltsége) 1923 április hó 30-án lezárt mérlegében 20 millió K alaptőke mellett 28,146.264 K tiszta nyereséget mutat ki, szemben az előző évben 10 millió K-val elért 5,725.441 K-val. Junius 30-án megtartott rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét 32,500.000 koronára emelte föl. A régi részvényesek 2 darab részvényre 1 darab uj részvényt kapnak 8000 K árért.

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Régi, elismert, jó konyha!
(Nagy Anna volt vendéglője)
I., Krisztina-körut 61. sz.
Pompás sör, kitünő fajborok!
Méltányos árak!
Tulajdonos: HAJAS JÓZSEF.

Szőrme bundáját

boáját stb. nyáron át javitassa, mert olcsóbb.
Jancsó modern szücs
I., Krisztina-körut 101.

KÖZEL a városhoz, az 59-es megállóhelye
MILIS ANDRÁS vendéglője **„BÉLAKERT"**
óriási fedett tánczterme, hegyoldalban fekvő szép kerthelyisége nagyon alkalmas társasvacsorákra és mulatságokra. Részvény udvari sör és fajborok. Izletes magyar konyha. 2 fedett tekepálya. Naponta OLÁH NÁCI cigányprimás zenekarával hangversenyez.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit. Alakitást, javitást, szörmefestést olcsó áron vállal.

Vaskémény
jó állapotban, 26 m. hosszu, 60 cm. belvilág, talplemezzel,
eladó.
Cim a kiadóban.

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u. 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt *takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü* lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal balatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Külön helyiségek,
kiválóan elkészitett külön vacsorák kaphatók a
KETTER-vendéglőben
Esténkint Torma Tóni hangversenyez.
HORTHY MIKLÓS-UT 46.

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

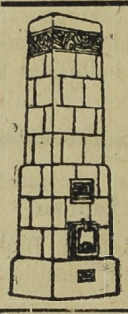
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó

nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u. 20 — I., Attila-u 51. — I., Enyedi-u. 14. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u. 4. — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151, szém. Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

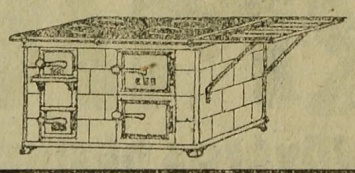
Vasrácsok, rácskapuk és mülakatos munkák leg előnyösebben **Rieher Károly** lakatos iparelőnyösebben telepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—2

Budai Napló

XX. évfolyam. 786. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 6000 kor., félévre 3000 kor. Egy szám 130 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 100 korona. 20 mm. magas hirdetés 2000 K. Nyilttér sora 3000 korona. Szöveg után 4000, szöveg között 5000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. augusztus 9 én.

Bolond

ez az élet és viszás minden megnyilatkozása. Még a legelvontabb vonatkozásaiban is homlokegyenest ellenkezője annak, aminek lennie kellene. Itt van a szinház és a mozi. A szinházban a poeta fantáziáját alakitják cselekménnyé festett emberek és igyekeznek a való életet megközeliteni, — a moziban a való eleven életről adnak fotografiákat és a leghihetetlenebb, az életben soha elő nem forduló jelenetek kerülnek a vászonra a néző elé.

Ha már a festett világban ilyen bolondul viszás a helyzet, milyen lehet a hétköznapi életben, ahol az emberek ezekkel a fejtetőre állitott helyzetekkel küzködnek napról-napra.

A legtöbb embernek fogalma sincs a tőzsdejátékról, soha egy hatost nem kockáztatott és most egész vagyonával — uszik a tőzsdén. Jóravaló polgárok, akik azelőtt szolid anyagi viszonyok közt éltek és mindenre meg volt a pénzük, — ma a tőzsdén nyernek ugyan, de pénzük nincs.

A társadalmi szervezkedés terén épen ilyen az élet. A polgári front egységére törekszik mindenki és ezen a cimen tördelik szét a frontot. Az I. kerületben most öt iparos kör van, holott azelőtt kettő sem tudott megélni. Minden politikai pártnak külön iparoskőre van és még a szociáldemokratapárt is beleszólhat e cimen a polgárság szervezkedésébe.

A Vizivárosban eddig egységes volt az iparosság és a II. kerület iparoskör volt a látható képviselője. A mult héten ott is ily iparoskör alakult a szociáldemokrata párt égisze alatt.

A város politikában Óbudán volt a legerősebb ellenzék. A többi kerületben szelidebb volt a hangulat és amikor most sor került arra, hogy a bizottsági tagságról lemondjanak, épen Óbudán akadt meg ez, ahol a legmarkánsabb ellenzéki képviselők nem mondottak le.

És ezek a vitás kérdések egymást kergetik mindenhol. A városmajor környékén lakó katholikusok adakozásból pompás templomot épitettek nehány millióból és freskóit, amiket Unghváry Sándor fest, megcsodálja majd az idegen is. A város pedig sokszorta több pénzből, hódaljszerü, mozikhoz hasonló két olyan uj templomot épit, hogy szinte fáj a jóizlésü embereknek.

Azt szeretnők kérdezni, hogy hol vagyunk hát? — az erdőben? — vagy Budán?

Várjuk, kivánjuk azt az erőskezü embert, aki itt a rend létesitésére vállalkozik, — aki össze tudja forrasztani a magyar polgárságot és maga mellett talál párt- és vallás-különbség nélkül minden budai embert.

Budai erkölcs legyen az uj rend alapja.

Akik nem mondottak le a törvényhatóság bizottsági tagságáról: Szilágyi Károly, dr. Stern József, dr. Vörösváry Miklós és Bartók Béla eddig még nem okolták meg álláspontjukat. Most Szilágyi Károly, akihez ez ügyben kérdést intéztünk az alábbiakban fejtette ki a maga felfogását:

Nem mondottam le azért mert:

Ellenkezik alkotmányos felfogásommal, hogy ne respektáljam a többség természetes jogát, amely szerint azt választja meg, akit akar. Mi sem kérdeztük meg az ellenzéket — amikor többség voltunk, — hogy kire szavazzunk.

Másodszor: Akármennyire markáns egyéniség is Zilahy-Kiss Jenő még sem lehet elég ok az ő megválasztása arra, hogy én közjogi jelentőségü lépésre határozzam el magam miatta.

Mióta tagja vagyok a törvényhatóságnak, mindig ostoroztam a többség inparlamentáris eljárását, mindig ellentétek tompitásán dolgoztam és semmi okot nem látok arra, hogy én ugyanabba a hibába essek, mint amelyet a tuloldalnál nehézményezek.

A pártszolidáritásnál nálam fontosabb az elveimmel való szolidaritás!

Vázsonyi megértést, összefogást hirdet a nemzetgyülésen, ez kétségtelenül a helyes bibliai hang. Nem találom helyesnek, hogy ugyanakkor a liberális ellenzék a városházán Ézsau kezével dolgozik.

A konszolidáció alapfeltétele bizonyos foku megértés, törvénytisztelet és közéleti nyugalom. A lemondás egyik célt sem szolgálja, sőt — alkalmas a zavart, a nyugtalanságot fokozni, amiből pedig már éppen elég volt . . .

Szalay Zoltán dr. e hó 1-én megnyitotta ügyvédi irodáját, I., Krisztina-körut 155. sz. alatt.

Reménysugár a sivár jelenben az a kedves kép, amit a zugligeti Angol kisasszonyok és a Tárogató-uti Assisi szent Ferenc leányai működéséből láttunk. A kedves nővérek maguk mennek a azántóföldre dolgozni, fehér apáca főkötőjük ütemesen hajlik a föld felé, sápadt, nemes arcélükön a boldogság sugárzik: aratnak, marokot szednek, kévét kötnek, vagy a konyhakertben verejtékes munkával szerzik meg a betevő falatot. Bátran, példátadón munkálkodnak ebben a nehéz hivatásban is. A nagy szünidőt a fizikai munkával töltik el, hogy őszkor ujra istenfélő, hazaszerető nemzedéket neveljenek, vagy télen a betegeket látogathassák felfrissült testtel. A mezőkön végig cseng a dallamuk, Istenhez száll hálaadón. Majd bánatos zugással tör fel az égbe az ősrégi magyar ének:

Boldogasszony Anyánk . . .
— — — — — — —
Ne feledkezzél meg
Szegény magyarokról.

Zug az ének, a hegyet, völgyet betölti és az arra sietők kalaplevéve, ájtatos szivvel dudolják tovább. És beviszik a városba, a napi munkájukba a feledhetetlen, szivet-lelket emelő képet.

Nem kegyeletes és az emberi müveltség és felebaráti szeretet megcsufolása az a mód, ahogy a halottakkal bánnak a kórházakban — panaszolta a főváros közgyülésén Mohr Henrik. Általános gyakorlat, hogy az ingyen kezelt és ingyen temetésre szorulót csak akkor áldja meg és küldi utolsó utjára vallási szertartás, ha véletlenül jelen van a lelkész is, de akkor is mezitelenül fektetik a koporsóba. Sőt az illetőnek a ruháit, a rongyait amelyekben bejött a kórházba, eladják, hogy az ingyen temetés költsége fedezve legyen. Ez csunya visszásság és ha egy ember oda jut, hogy nincsen már senkije aki őt ápolná, vagy olyan szegény a családja, hogy nem birja otthon kezelni és kórházba kerül, akkor az volna a rendeltetése a kórháznak, hogy őt nemcsak életében, de halálában is szeretettel vegye körül. Ez is egyik oka annak a félelemnek, rettegésnek, ami a szegény embert elfogja, ha kórházba kell mennie.

Rokkant daráló néven jellemezték a közlekedési bizottság ülésén a legutóbbi tarifa emeléssel kapcsolatban a svábhegyi fogaskerekü vasutat. Ezzel az ujabb emeléssel a tisztviselő és a munkástársadalom részére jóformán most már elérhetetlenné lesz Budapestnek ez a leggyönyörübb vidéke. Mikor a fogaskerekü annak idején koncessziót kapott a várostól, akkor a Svábhegy elhanyagolt dzsungel volt és az engedélyes részvénytársaság a vasut környékén potom pénzért összevásárolta a telkeket, amelyek ma milliárdokat érnek és e telkek birtokában a részvénytársaság egyebet sem csinál, mint folyton ujabb tarifaemelést kér. Tarthatatlan állapot, hogy a részvénytársaság a jó nyári szezonban a folyton emelkedő tarifával zsebrakja a jövedelmet, a deficites téli üzemet pedig a főváros kénytelen folytatni, illetőleg az üzem költségeit fedezni, mert különben a vállalat egyszerüen becsukja a boltot és beszünteti az üzemet és akkor a Svábhegynek állandóan ott lakó páriái hóban-fagyban járhatnak gyalog. Fedezze tehát a részvénytársaság a deficitet a telkeiből, a közönségre pedig ne háritsanak még sulyosabb terheket.**

Uj postahivatal létesült aug. 1-én „Kelenvölgy" elnevezéssel a közigazgatásilag Budafok községhez tartozó kelenvölgyi telepen a jelenleg müködő postaügynökség egyidejü megszüntetése mellett. Az uj hivatal a teljes postai ügykört bonyolitja le és a Budapest II. számu postahivatallal van járati összeköttetésben és kézbesitési kerületébe csupán Kelenvölgy telep tartozik.

Az annanapi bucsu a felsővizivárosi plébánia templom környékén a hagyományos szokások jegyében folyt le, de kevesebb vigassággal és a sátrak között tolongó népnek az árak fölött való gyakori fejcsóválásával. Eltünt a „khiritagok" kedves hangulata, a ringlspielek és csodasátrak jóizü kacagásra gerjesztő ereje, a humoros vásári kikiáltók „hat és tizenhárom" jeligéjü rimelése, a mézeskalácsos szivek kelendősége, a főzőkanalakkal való pajzán jókedv . . . . . mind eltünt — elvitte a háboru és a mai nagy nyomoruság. Sok ember járt-kett ott a bucsun, de mintha egy uagy, sötét felhő terpeszkedett volna mindegyiknek a szivén és a lelkén . . . . Délelőtt az Annatemplomban a védőszent tiszteletére Molnár László plébános fényes segédlettel ünnepi misét pontifikált, amely után Madarász István dr. érseki titkár mondott ünnepi beszédet. A körmenetet pedig a legméltóságpsabb Oltári szentséggel Sagmüller József esperes, apátplébános vezette.

A szegénység borzalma fojtogatja a Lenke-uti volt katonai barak lakóit. Ez a szükséglakás-tömb mintegy 300 szoba-konyhás lakásból áll, a lakók nagy része gyárimunkás, napszámos s egy-két közalkalmazott. Kátrány burkolja a hosszu épületeket, a kátrányos fedőlap azonban rongyokban lóg az oldalfalakon, ugy hogy a lakások nagyrészébe három év óta beesik az eső. De a legvisszataszitóbb a vizvezeték elhelyezése. Tiz-tizenkét vizcsap jut mindössze a közel kétezer főnyi lakosságra s a vizcsapok egy tető alatt, egy épületben vannak az illemhelyekkel. Itt tiz méternyi körzetben dögletes a levegő s megdöbbentő szenny és penetráns büz terjeng ezen a helyen. A helyiség ajtóit régen feltüzelték, a fülkék vizlevezető csapjai sincsenek meg. Ezekben a lakásokban élve az állat is a legcsunyább nyavalyában pusztulna el. Ideg korbácsoló, hogy mindezekről az illetékes hatóságoknak is van tudomásuk s az orvoslás mégis késik.

A nyolc boldogság: a Hegyi Beszéd örökszép bevezető tanitásának illusztrációja lesz az uj városmajori templom művészi ékessége. A parkban álló remek stilusu templom — Árkay Aladár tervezése — épitészeti része már elkészült és most dolgozik művészi ihletsége teljes érvényesitésével a fent emlitett nyolc képen Unghváry Sándor. A baloldali négy kép már elkészült. Az oltárfelőli első kép Szent Gellért mártiriumát ábrázolja; a másodikon: Szent István előtt leteszik a pogány magyarok a kardot és a háttérben a fák közül büszkén emelkedik ki a Csaba-utcai uj templom; a harmadik: Jézus Krisztust a kisdedek között mutatja be és a negyediken: magyarországi Szent Erzsébetet látjuk a betegek és szenvedők között. Unghváry hatalmas tehetsége önt a képekbe szint, meleg ragyogást, életet. A hivők már most is nagy számmal keresik fel a templomot és áhitatos szivvel figyelik a nagy művész munkáját. Csillogó szemük, örömmel telt lelkük a legszebb dicséret, mely a legjobb kritikánál is szebben beszél. Az üveg ablakok tervezése Majoros Károly festőművészt vallja hivatott mesterének. Az uj templom, mely valódi kis drágaköve lesz Budapest templom sorozatának a Kisegitő Kápolna Egyesület nemes magvából nőtt naggyá. Előreláthatólag hat héten belül szenteli majd fel Csernoch János hercegprimás. Most már csak a városon mulik, hogy a templom környékét izléssel rendezze. Hat hét alatt a legszebb virágágyakat és a leggyönyörübb gyepet lehet nevelni.

A hegyvidék fejlődése várható attól a nagyarányu ingatlan forgalomtól, mely legutóbb történt s mely hatalmas tömegénél és összegeinél fogva is figyelemreméltó. A legnagyobb összeggel a Vadorzó u. 5. sz. ház Günther Pálról a kath. vallásalapra 40 millió K-ért, a Zuhatag-u. 5/a sz. 15 millióért Wilheim Gasztonról dr. Iványi Lászlóra, az Istenhegy 9348/1. sz. hétnyolcad része 21 millióért Weisz Károlyról Baron Józsefre, a Dániel-ut 38—40. sz. 20 millióért Henk Gyulánéről dr. Reményi Schneller Lajosra, a Zuhatag-u. 19. sz. 18 millióért Blumenthal Károlyról Molnár Gyulára, a Tóth Lőrinc-u. 25. sz. 30 millióért Hoffmann Béláról Szász Lászlóra, a Diana u. 16/8. sz. nyolc millióért Gunszt Máriáról Tarr Gézára iratott át.

Lehár-muzsika csendül fel ujra a mostanában sikert-sikerre halmozó Budai Szinkörben. Tangókirálynő cimen mutatta be a szinház az uj operettet, melynek szövegkönyve nem sok ujat hozott a szinpadra, de kedvesen meleg és szórakoztató. Egy testőrkapitányról van benne szó (aki most a változatosság kedvéért — spanyol). Ez a kapitány kalandba keveredik egy olasz márki leányával, holott nős. A felesége erre bosszut tervel és megleckézteti férjét ugy, hogy a saját hugának álarca alatt magába bolonditja. A kapitányt László Andor játszotta. A feleségét (Tangó királynö) Lábass Juci és a többi főszerepet Mende Klári, Érczkövy László, Beráki János és D'Arrigó Kornél játszotta sok tapsot aratva, Donáth karmester mindent elkövetett, hogy kihozza az értékeket, ami lelkes munkájával sikerült is. Az uj és szép diszleteket Kéri A. festette.

Tagavató vacsorája volt augusztus 1-én a III. ker. Demokratakörnek, amikor Dr. Hazai Béla köszöntötte fel az uj tagokat, kiefejezést adva ama véleményének, hogy a hagyományos magyar szabadságszeretet és humanizmus előbbutóbb megteremti ujból a teljes jogegyenlőséget hazánkban. Dr. Orova Zsigmond a Nemzeti Demokratapárt vezérét, dr. Vázsonyi Vilmost és a megjelent demokrata szervezetek kiküldötteit üdvözölte, kiknek nevében dr. Benedek János és Schlanger Mór válaszoltak, Dr. Radó Sándor a sajtó képviselőit köszöntötte, végül dr. Vázsonyi Vilmos emelkedett szólásra és nagyhatásu — az aktuális politikával foglalkozó — beszédet mondott a hallgatóság állandó ünneplésétől kisérve. Az izletes vacsorát Berczik István és Milkovics Vazul főzték. Vacsora után pedig rögtönzött tánc volt hajnalig.

A szeretet emléke az a két nagyértékü alapitvány, amit *Kulcsár* Richárd a napokban a Klotild szeretetház és a Budai Dalárda javára tett. Az első intézményhez a hála füzi a jótékony adakozót és a mult évben tett alapitványát ez évben ötvenezer koronával egészitette ki. Ugyanilyen összeget juttatott a Budai Dalárdának is, amelynek tagjaihoz benső barátság füzi.

A kecske sem lakhat jól a tabáni házak romjai között, mert a hatóságok tul mereven kezelik a lngeltetési tilalmat. Harminchárom szegény család kéri, hogy a romok között és a kopárságon kinőtt füvön a kecskéiket legelni engedhessék, ami ezeknek a szegény embereknek a tejellátásán nagyon jótékonyan segit. Ott sem szerpentin, sem bokor, sem fa nincs amit védeni kellene, teljesen elhagyatott helyek, ahol semmi bajt nem okoz, ha a kecskéket az ott lakók kipányvázzák. Stadler Nándor a főváros közgazdasági ülésén helyszini vizsgálat utáni sürgös orvoslást kért ebben az ügyben.

Hagyományos szokások szerint folyt le aug. 5-én a krisztinavárosi bucsu. A plébánia-templom védőszentjének ünnepe alkalmából reggel dr. Bednárz Róbert, a Belváros ujonnan megválasztott plébánosa mondott szentmisét, majd 9 órakor szentbeszéd volt, mely után körmenet, majd ünnepi szentmise következett, melyet Sagmüller József apátplébános pontifikált.

Hatalmas uj penziót épit a Svábhegyi Ligetszanatórium Rt., mely dr. Jakab László igazgató vezetése alatt rendkivül fejlődésnek indult és ma már a budai hegyvidék egyik legkeresettebb helye. Az uj penzió 2 emeletes épülete 50 szobát foglal magába minden konforttal ellátva — délnek néz és gyönyörü kilátást nyujt. A jövő évben már átadják hivatásának.

Énekkedvelő hölgyek és urak belépését kéri a Tabáni Énekkar Egyesület, mely világi és egyházi müvek előadásával foglalkozik. Az egyesület tizéves szép multra tekinthet már vissza és ezzel a felhivással karának felfrissitését célozza. A próbák aug. 7-től minden kedden és pénteken este fél 8 órakor lesznek a Fehérsastéri elemi iskolában.

Vizsgahangversenye lesz aug. 16-án, vasárnap d. e. 10 órakor a III. ker. Demokrata Kör nagy dísztermében a Schönhaber Ottó kiváló igazgatása alatt működő óbudai zeneiskolának, melynek helyisége Lajos-u. 152. sz. alatt van.

Sulyos helyzet, hogy a főváros az elmebetegeket elhelyezni nem tudja. Ha valakin az elmebetegség megállapittatott, azt a fővárosi megfigyelő osztályról el kell szállitani, [illegible]t ezek veszélyeztetik ott a lakos[illegible] tiszti orvosok azonban folyvodnak, hogy az ön- és [illegible]ebetegeket nem tud[illegible]azok a Lövőház[illegible]ezsufolva.

A Klotild Szeretetház évi jelentése mindig irodalmi nivón áll és dr. Szabó Árpád titkár poétikus szivvel viseli gondját annak, hogy a jó szivekhez a legszebben szóljon. Az évi jelentésből kiemeljük a jótevők és pártfogók nagy számát, akiknek sorát Vass József népjóléti miniszter nyitja meg, aki a Szeretetházat, mint az ország legkiválóbb gyermekvédelmi intézményét jellemezte. Paul Pál m. kir. kereskedelmi tanácsos 375.000 koronát adományozott alapitó tagdij cimén. Báró Ullmann Adolf főrendiházi tag 100 ezer koronát. Egy névtelen adakozó, dr. Ripka Ferenc egyesületi elnök utján 511 ezer koronás adományt juttatott a szeretetháznak. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete 25.000 koronát, a Székesfőváros Tanácsa 20-000 koronát, Rupp Riza Lili urhölgy 18.600 koronát, Helvey Elek 10.000 koronát adványoztak, Kulcsár Richárd 70.000 koronás alapitványt tett a szeretetház javára, Feld József a Pénzintézeti Központ h. igazgatója 16.000 koronát juttatott két árva növendéknek fölsegélyezésére. — Nagy jelentőségü volt az a gyüjtés, amelynek összegét „Dr. Ripka Ferenc és neje: Lipcsey Ludovika 25 éves házassági évfordulójának emlékére tett alapitvány" cimén örök aladitványként helyeztek el. A karácsonyfa-ünnepélyen jelen volt Pedlow amerikai vöröskeresztes kapitány 200.000 koronás adományával ezt az alapitványt 417.000 koronára növelte. Az alapitvány összege a jelentés szavai szerint — távolról sincs arányban azokkal az elévülhetetlen érdemekkel, amelyeket az elnök az egyesület ügyeinek vezetése körül szerzett. Az egyesület életében és évkönyveiben történeti ténnyé vált, hogy dr. Ripka Ferenc a Klotild Szeretetház második megalapitója. Ezeken kivül kisebb-nagyobb adományok folytak be pénzben és természetben — két millió körüli összegben. A folyó évre hat millió korona kiadást irányoz elő a költségvetés, amit főképen társadalmi gyüjtésből kell fedezni. S itt szól ujra esdő szóval a jelentés a jó szivekhez: megtettünk eddig mindent 120 magyar árva megmentésére, jöjjetek, segitsetek, hogy továbbra is folytathassuk nemes munkánkat Isten és a haza javára.

Mesedélután volt a Svábhegyen és a Zugligetben nyaraló gyermekek szórakoztatására augusztus 5-én, vasárnap délután, amikor Oszkár bácsi mondott gyönyörü szép meséket a kicsinyeknek, akik sokat tapsoltak és mulattak Braun büvész bácsi furfangos előadásán is.

Uj iparos szervezkedések folynak most Budán és ezekből erősen kiveszi részét a Kézmüiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége, mely legutóbb a Vizivárosban alakitotta meg helyicsoportját, amelynek elnökéül Németh Jánost választották meg. — A Krisztina-városi csoport jul. 18-án este a Déli vasut étteremben rendezett előadó estét, amikor dr. Kolmann Dezső ügyvéd igen tartalmas értekezést olvasott fel Európa gazdasági ujjáépitése cimen, amelyben összehasonlitotta a Napoleoni háboruk utánni időt a maival és uj szempontokat vitt a hallgatóság elé.

Sok móka, szépségverseny, próbaházasság, kabaré, tánc lesz a Budai Katholikus Legényegyesület rendezésében aug. 11-én a Márvány-utcai Bokody vendéglőben. A nagy nyári mulatságot disznótoros vacsora vezeti be. Személyjegy 300 kor. Az est sikere érdekében lelkes munkával buzgolkodik Hévey István elnök. Somody Pál vigalmi elnök, Manchen Frigyes alelnök és főrendező, Henézy Gyula táncrendező.

A régi nóta szól ujra a strandfürdők erkölcstelenségéről. Többizben szóvátettük már, hogy a mindinkább elszaporodó „strandok" kellő ellenőrzés hiján, nem annyira az egészséget szolgálják, hanem a férfi és nő együtt fürdésénél önként adódó bujálkodásokat. Ezt kiegészíti egy értesülésünk, mely szerint egy előkelőnek fémjelzett strandon a kabinosné százezer korona borravalót is kap naponta, Ehez igazán nem kell kommentár, de a fürdők vezetőségei is nagyobb figyelmet fordithatnának arra, hogy a kabinos nő micsoda cimen keres e nyáron 10 millió koronát borravalókban.

Kettős jubileumot ünnepeltek a Zsigmond-utcai Irgalmasrend házában Anna napján. Ekkor töltötte be szerzetességének ötvenedik évét a rend magyarországi tartományi főnöke Thuróczy Mihály Kornél kir. tan. s ugyancsak ez a második évtizede, hogy bölcs és sikerekben gazdag kormányzása alatt áll a rend magyarországi tartománya. 1903-ban ültette először a rendtagok szeretete a főnöki székbe, s azóta hat egymásután való ciklusban választották atyjukká. A nagy ünnepre a nyolc elszakitott rendház perjelei is megjelentek, akik fölött még mindig a magyarországi tartományi főnök gyakorolja a szuverén felügyeleti jogot. Szentmise után Sik Jácint dr. pécsi perjel üdvözölte a rendfőnököt és átnyujtotta neki az alapitólevelet ama jótékonycélu alapitványról, amelyet a rendházak és rendtagek közadakozásból alapitottak a rendfőnök 50 éves szerzetesi jubileuma emlékére. A meleg ünneplést a rendházban rendezett ünnepi ebéd rekesztette be. Érdekesnek tartjuk felemliteni, hogy Thuróczy főnöksége alatt épült a rendnek budai uj kórháza, mely a fővárosnak egyik legjobban berendezett s legismertebb ilyen intézménye. Thuróczy gondossága és szorgalma tette lehetővé, hogy a Császárfürdő visszajutott a rend házi kezelésébe, minekutána kifizntett minden kincstári tartozást. Közgazdasági és városrendészeti szempontból is roppant jelentős annak a három hatalmas bérháznak a felépitése 1911-ben, melyek a rendnek margitkürüti telkein diszlenek. Mostantól kezdve már eme házak jövedelme is a rend emberbaráti intézményeit szolgálja.

Hányat ütött az óra? most már tudjuk, mert a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén megállapitották, hogy ki kell cserélni a toronyórát javitó órásmestereket és rögtön fognak az órák járni, mert ez az órásokra nézve állandó üzlet. Janovich Pál pedig azt kérte, hogy a semmi értéket nem képviselő torony órákat szedjék kataszterbe, hogy igy megtudják, hol vannak ilyenek és milyen állapotban vannak, használhatók-e még és érdemes-e azokra olyan nagy összegeket forditani, amit most a főváros ki akar adni. Mert ha az egyiket kijavittatják, akkor a többit is meg kell csinálni.

Hat milliárdos költség előirányzata van a főváros közkórházainak 1924. évre, amely összegnek legnagyobb részét főképen a betegeknek kell majd megfizetni. A kórházakat annak idején a szegény néposztály és a középosztály részére állitották fel, de ugylátszik a jövőben éppen ezek a sajnálatra méltó néprétegek nem vehetik majd igénybe, mert a közös terem napi ápolási dija 3000 koronán felül lesz és a külön szobáké 5—7 ezer korona. Lampel Vilmos ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy nem lehet azoknak a családoknak, akik betegeiket elhelyezik a kórházban, az egyedüli feladatuk, hogy ők a kórházakat fentartsák, hanem járuljon ehhez az egészséges ember, a lakosságnak az összesége is és javasolta egy közegészségi vagy népjóléti adónak a bevezetését. Ez az adó elsősorban a kórházak nivójának lehető emelése mellett, az ápolási dijak további emelésének nélkülözhetővé tételére, esetleg apasztására, másodsorban pedig ambulatóriumok, diszpanzerek, üdülőotthonok és más hasonló kö egészségügyi és népjóléti intézmények felállitására, fentartására és támogatására volna felhasználandó. Ugyancsak ő tette szóvá az orvosok és ápolók nehéz anyagi helyzetét és sürgette annak orvoslását. Körmöczi Zoltán azoknak a rendelőorvosoknak kér fizetést, akik kijárnak napnap után a Margit- és a Szent János-kórházba és felelősségteljes nehéz vezető és gyógyitó munkát végeznek évtizedek óta és mind a mai napig egy garas fizetést nem kaptak a munkájukért. Ilyen rendelőorvos volt Bauer gyermekgyógyász és Neumann nőgyógyász a Margit-kórházban, mindkettő nem régen halt meg. Kérdi vajjon ezeknek állása be lett-e töltve és most is díjtalan rendelőorvos kerül az osztályok élére? Vagy az óbudai periférián fekvő Margit-kórházban nincs most gyermekbetegeknek rendelés? És ezért a Bécsi-utról, vagy a Szentendrei-utról a szegény, lázas, fertőzött gyermeket télviz idején villamoson a Szent János-, vagy Stefánia-kórházba kell bevinni? Mindenesetre megszivlelendő kérdések, amelyek minden figyelmet megérdemelnek.

Földszintes bérház a Gyorskocsi-utcában 20 millióért eladó.

„PIRAMIS" Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.

Mezőgazdasági géposztály, gabona, erőtakarmány és műtrágya-osztály.

TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

MÁTYÁS KIRÁLY PALOTÁJÁT legszemléltetőbben Bonfini ismerteti, akit Heltai Gáspár forditott és magyarázott meg *Magyar Krónikájában* 1574 ben. Ezek szerint Hollós Mátyás a budai vár Duna felöli részén pompás kápolnát emelt remek vizmüves orgonával és ezüstözött márvány szentelt viztartóval. Hatalmas könyvtára elé aszisszerü kerek szobát épittetett, melynek boltozatára ráfestette a csillagos eget. Hasonlóan ehez a többi nagyszámu termek és szórakozó helyek gyönyörü famenyezetét aranytól csillogó planétákkal ékesitette. A kandallók tetejére remek antik szobrokat helyezett és a falakat szép festményekkel, táblázatos, domborműves faboritásokkal diszitette. A földszinten különféle kamrákat, gyüjteménytárakat, kincsesházakat emelt. Napkelet felé az emeleten lakó és ebédlő szobák, téli és nyári helyiségek, meleg és hüvös fürdőhelyiségek, rejtett szobák és hálók nagy számban váltakoztak, a helyiségek padozata tarka mozaikból, néhol zománcozott csempékkel volt kirakva. A legművésziesebb, gazdag diszitésü cserépkályhák az ebédlőkben voltak. Napnyugatra öreg épület állt, a legbelső udvart kétemeletes gót oszlop csarnokos folyosó vette körül. A külső udvar homlokzatán volt elhelyezve Mátyás sisakos álló szobra, két oldalt atyja és fivére szobrától övezve. Az udvar közepén Pallas ércszobrával diszitett márványmedencés szökőkut szolgáltatta a 8 stádium távolságról, szurkolt fa és ólomcsöveken vezetett vizet. Az udvar bejáratánál a külső piac felől hatalmas négyszögletes téren, ahol még Zsigmond palotája is áll — oldalt Mátyás az ókorra emlékeztető palotát kezdett épiteni. Ehez kettős lépcső vezetett vörösmárványból, érc kandelaberekkel diszitve. A lépcsőházból márványkeretü pompás kettős kapuzatot kézzittetett ércszárnyakkal, melyeken Herkules munkáit örökitette meg művészi domborművekben. A kapu fölött diszlet Bonfini ismeretes verse. A menyezet itt roppant kkltséggel készült és bámulatos volt az aranyos planéták járása. Zsigmond folyosóját, mely majdnem az egész várat körülvette Mátyás király ideiglenes jelleggel folytatni kezdte. Ezenkivül számos kilátót is emeltetett, De mindezek a Duna felöli oldalon voltak szinte ráhajolva a Dunára. A vár melletti völgyben terültek el a legkellemesebb kertek (bennük élőfákból labirintusok, fedett sétányok, halastavak, mesterséges barlangok, madárházak stb.) s ott állt az ezüstözött cserepekkel födött márványvilla. Ennek üvegablakokkal ellátott lakó-szobái annyira bámulatosak, hogy megközelitik az ókori termek hatását. Mindez a szépség, kulturális érték Budavár 1686. visszavivása alkalmából pusztult el teljesen. A törökök nem bántották a palotát, csak elhanyagolták, de az ostromlók ágyui és az ostrom alatti nagy lőporrobbanás alaktalan rommá tette az egykori művész-királyi hajlékot.

Közgazdaság

URBANOVICH ZOLTÁN

a „Magyar Városi Bank“ vezérigazgatója szintén itt lakik Budán, a Németvölgyi uton, egy hatalmas kert közepén, ahol szivesen kertészkedik. Évekkel ezelőtt, amikor még a Magyar Bank igazgatója volt, nagyszabásu tervei voltak a budai hegyvidéken. Parkváros létesitését tervezte, nagy területeket vásárolt itt a bank, — de aztán a háboru elfujt mindent. Mint a Budai Napló szerkesztőjét érdekeltek ezek a tervek, igyekeztem őt megkörnyékezni, de levélben kitért előle azzal, hogy majd őszkor . . . Akkor már nyakig voltunk a háboruban.

Az *Urbanovichok* 1591-ben kapták az armalist és azóta a család minden sarja közpályán müködött. Egy Urbanovichot Mária Terézia királynő dekorált fényesen, amiért megteremtette a postaszolgálatot Nyugatmagyarországon. Urbanovich G. Zoltán édesapja államvasuti főfelügyelő volt. Ő az első üzletember a családban.

Negyvenkét éves, de egy huszonhat esztendős munkás mult van mögötte. Nagyvonalu, érdekes, szines a pályafutása. Mindig dolgozik és sohasem szerepel. Folyvást tanul, tervez, töpreng, alkot és sohasem politizál, mégis négy év óta nem volt pénzügyminisztérválság, hogy az ő neve kombinációba ne került volna.

Tizenhat éves korában érettségizett és nyomban érettségi után, mint díjnok belépett a Máv. szolgálatába. Nappal dolgozott, este tanult és mint magántanuló elvégezte a közlekedési főiskolát és a jogot. A Máv. szolgálatából meghivták az Eisenbahn Bankhoz, amelynek akkor Magyarországon mintegy háromezer kilométeres vasuti hálózata volt. Ez az érdekeltség folyton uj, meg uj vasuthálózatok kiépitésén dolgozott, ezeket finanszirozta és igy az egész országot beutazta kocsin, fölkereste a vasutnélküli falvakat, meglátogatta a módos gazdákat és a zsidó szatócsokat, tőlük szerezte meg egy-egy vidék gazdasági lehetőségének adatait. Közben arra is szakitott magának időt, hogy megszerezze az ügyvédi oklevelet. Elek Pál, a Magyar Bank első nagy tőkeemelése után vasutakkal is foglalkozott és meghivták a Magyar Bankhoz aligazgatónak. Mint a Magyar Bank igazgatója ingatlan és ipari üzletekkel, valamint a fürdő és idegenforgalmi dolgokkal foglalkozott. A Magyar Bankban dolgozott, mint aligazgató, igazgató, majd ügyvezető igazgató 1921 áprilisáig, amikor mai állásába hivták meg, illetve akkor még a Városfejlesztőhöz azzal, hogy ebből a vállalkozásából kifejleszti a Magyar Városi Bankot, ami sikerült is az ő nagy munkabirása révén. Reggel kilenc órakor már iróasztalánál ül és este kilenckor megy haza, pihenője csak a vasárnap, akkor nagy sétákat tesz a Svábhegyen, vagy a Jánoshegyen. Öröklött és kifejlett szeretet van benne minden kultura iránt, sokat jár a Nemzetibe és az Operába és hangversenyekre is. Nincs más szenvedélye, mint a munka és a dohányzás, bár nem él visszavonult életet, néha eljár az Országos Kaszinóba, az Uri Clubba és a Commers Clubba is, amely utóbbinak egyik elnöke. Cigaretta, szivar, pipa, a dohányzásnak minden neme a legfőbb szenvedélye, a szálló füstben rajzolódnak eléje uj tervek, uj koncepciók.

— Lehet, hogy a budai hegyvidék világvárosias kiépitése is ezek között van. Régi kedves eszméje ez és talán egészen beleillik a Magyar Városi Bank programmjába.

A Földhitelbank teljesen függetlenitette magát az alapitó intézetek gyámsága alól és Paupera Ferenc dr. elnökké történt megválasztása egészen ennek a zseniális bankvezérnek rendeli alá e pénzintézetnek jövendő sorsát. Dr. Paupera Ferenc nagyszabásu pénzügyi politikája, gazdasági széles látóköre, szerencsés üzleti érzéke és reális kereskedelmi szelleme szolgálták az intézet eddigi fölvirágzását és emeli majd rövid időn belül az elsők közé. A Földhitelbank rt. Paupera Ferenc dr. elnöklése alatt julius 31-én tartotta XII. évi rendes közgyülését. Az 1922. üzletévről előterjesztett zárszámadás, amelyet egy 56 millió K alaptőke gyümölcsöztetése terhelt, 78,896.654 K tiszta nyereséggel zárult. A közgyülés határozata értelmében az 1922. évi osztalékszelvények augusztus 1-től kezdve a bankpénztárnál 200 K = 100 százalékkal kerülnek beváltásra. A közgyülés továbbá hozzájárult Paupera Ferenc dr. elnök azon javaslatához, miszerint a jelenlegi 84 millió K-t kitevő alaptőke 130 millió K-ra felemeltessék. A kibocsátási feltételek a következők: 2 db régi részvény alapján egy uj részvény vehető át 25.000 K átvételi árfolyamon, amely az igénylő jog gyakorlásakor lizetendő be. Az elővételi jog 1923. évi augusztus 10-ig bezárólag gyakorolható a Földhitelbank rt. főpénztáránál. (Elővételi pénztárórák délután 3—5-ig.) Az alaptőkefelemelési müvelet befejeztével a bank saját tőkéi mintegy 6·4 milliárd K-ra fognak emelkedni. A közgyülést követő ülésben az igazgatóság Paupera Ferenc dr.-t elnökké és Sir William Gartwaite Bart-et alelnökké választotta.

A Magyar Városi Bank R.-T. alaptőkéjének 550 millió K-ra való emelését határozta el. 500,000 darab uj részvény 1 : 1 arányban darabonként 700 K-ért a régi részvényeseknek ajánltatnak fel, mig a fennmaradó részvények magasabb árfolyamon az intézet már fennálló külföldi kapcsolatának kimélyitése céljából külföldi pénzcsoportnak engedtetnek át.

A Nova Közlekedési és Ipari R.-T. Weisz Fülöpnek, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnökének elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülése alaptőkéjének 700 millió K-ra való felemelését határozta el, mely célból 350.000 darab 1000 K névértékü 1923. üzletévi osztalékra jogositó uj részvényt bocsát ki és a régi részvények névértékét 200 K-ról 1000 K-ra egészíti ki. Minden régi részvényre egy darab uj részvény vehető át 10.000 K, továbbá 400 K kamat és költség lefizetése mellett. Az elővételi jog augusztus hó 6-tól 14-ig bezárólag a társaság pénztáránál, VII., Kertész-utca 10. sz. alatt gyakorolható.

Az Ofa Holzindustrie A.-G. Zürichben megtartott közgyülése a 348.321.38 svájci frank tiszta nyereségből részvényenként 3 svájci frank osztalék kifizetését határozta el. A szelvények beváltása aug. 1-től Zürichben a Blankert & Co. bankháznál, Budapesten pedig az Országos Fatermelő R.-T.-nál (V., Zoltán-utca 16.) Zürichre kiállitott svájci frankra szóló csekkel történik. Elhatározta továbbá a közgyülés a vállalat alaptőkéjének 7 millió svájci frankra való fölemelését olyképen, hogy az igazgatóságnak egy korábbi megállapodása alapján a részvényeket a svájci frankban, névértéken felül egy, a Comptoir d'Escompte de Genéve genfi bank vezetése alatt álló svájci csoport veszi át, amely a régi részvényeseknek minden 10 darab részvény után 1 db. uj részvényt ad 5000 K adó- és bélyegilleték megtérítése ellenében. A vonatkozó részvényutalványokat folyó évi augusztus 1-től kezdődőleg az Országos Fatermelő R.-T. szolgáltatja ki.

Erdőmozi

Balázsnál hüvösvölgyi végállomás.

A Mobil Bank Rt. igazgatósága az augusztus 11-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 400 millió korona alaptőkének 800 millió koronára való felemelését fogja javasolni.

Az Első Magyar Papiripar Rt. igazgatósága augusztus 11-re egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 12 millió korona alaptőkének 225 ezer darab 200 korona névértékü uj részvény kibocsátásával 60 millió koronára való felemelését fogja javasolni. A társaság legutóbbi tőkefelemelését 10 millióról 15 millió koronára 1920-ban hajtotta végre, amikor a részvényesek az uj részvényeket 4 : 1 arányban 700 koronáért kapták meg.

A Foresta Rt. magyar vállalatai, a Magyar Fakereskedelmi Rt., a Székely Erdőipar Rt., a Besztercenaszódi Faipar Rt. és az Unió Erdőipar Rt. elköltöznek az országból, miután fürésztelepeik és erdőik megszállott területen vannak. E célból augusztus 15-re mind az öt társaság rendkivüli közgyülést hiv össze, amelyen a Foresta képviselőit is be fogják igazgatóságaikba választani.

A Gazdabank Rt., amely programmjába vette az őstermelésnek minden vonatkozásban való támogatását és foglalkozni kiván nyerstermények ipari feldolgozásával és forgalomba való hozatalával, valamint a szokásos banküzlettel, a Pestvarmegyei gazdasági egyesület nagytermében egyelőre 1 milliárd K alaptőkével megalakult. Az igazgatóság tagjaivá választattak: Almássy Imre gróf dr., az Orsz. mezőgazd. kamara elnöke (elnök), Waldbott Kelemen báró földbirtokos (alelnök), Bottlik József nemzetgyülési képviselő, a Tisza jobbparti mezőgazdasági kamara elnöke, Csobak Gyula földbirtokos Jankovich-Bésán József gróf földbirtokos, Jókai Szilágyi Miklós földbirtokos, Kovács Nagy Sándor dr. volt főispán, nemzetgyülési képviselő, Koós Mihály államtitkár, az Orsz. mezőgazdasági kamara igazgatója, Lányi Mór földbirtokos, volt országgyülési képviselő, Maillot Nándor báró földbirtokos, volt főispán, nemzetgyülési képviselő, Matlekovits Sándor v. b. t. t. a Magyar közgazdasági társaság elnöke, Melczer László földbirtokos, nemzetgyülési képviselő, Menczer Tibor földbirtokos, Mikecz István földbirtokos, alispán, Purgly Emil földbirtokos, főispán, a Duna-Tiszaközi mezőgazdasági kamara elnöke, Putnoky Móric földbirtokos, volt főispán, nemzetgyülési képviselő, Szily Tamás földbirtokos, nemzetgyülési képviselő, Tankovics János földbirtokos, nemzetgyülési képviselő, Trauttenberg Imre báró, földbirtokos, Urbanovics Zoltán bankigazgató, Waldbott Frigyes báró, földbirtokos, Zsitvay Tibor nemzetgyülési képviselő. A felügyelőbizottság a következőkből alakult: Kasinszky Viktor gazdasági főtanácsos, Csajka Endre földbirtokos bankigazgato, Drucker Jenő dr. gazdasági főtanácsos, a Magyar szőlősgazdák orsz. egyesületének igazgatója, Kern Imre gazdasági főtanácsos, Szirmay József tábornok, József kir. herceg főudvarmestere, Szende Vilmos dr. földbirtokos, Vitéz Árpád földbirtokos. A közgyülésen résztvettek az agrárvilág előkelőségei és megállapitották, hogy azok, akik az intézet mögött felsorakoztak, körülbelül ötszázezer kat. hold földbirtokkal rendelkeznek. Nagy örömmel konstatálták egyuttal azt is, hogy a nagyobb és kisebb gazdák pénzügyi téren összefogtak, amely momentumban ugy a bank, mint a mezőgazdaság szempontjából egy jól induló nagyjelentőségü kezdetnek jeleit látjuk.

A Filatorigáti Textilmüvek Rt. julius 18-iki rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének 90.000 drb. 1000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 10 millióról 100 millió K-ra való felemelését.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekeltségéhez tartozó több jelentékeny vállalat emeli tőkéjét. Igy:

A Magyar Élelmiszerszállitó Rt. julius 18-án tartott igazgatósági ülésében elhatározta a társaság alaptőkéjének 50 millió K-ról 100 millió K-ra való felemelését. A társaság elnökévé Heinrich Ferenc volt kereskedelmi minisztert, alelnökévé pedig Stern Samut választották meg.

A Viktuália Kereskedelmi Rt. legutóbb tartott rendkivüli közgyülésében alaptőkéjét az Első Budapesti Gőzmalmi Rt. és a Wiener Allgemeine Handels A.-G. bevonásával 50 millió K-ra emelte fel. A részvénytársaság elnökévé Stern Samu választatott meg.

A Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet Rt. részvénytőkéjét 1 és fél milliárdra emeli fel, miáltal saját tőkéi 1 és fél milliárdra emelkednek és részvényeinek tőzsdei bevezetését kérelmezte. Az intézet ugyanis megszerezte a 100 millió korona részvénytőkéjü és saját telepén teljes üzemben levő „Corvin“ vasöntő és gépgyár rt. részvényeit, továbbá érdekeltséget vállalt a borsodmegyei Sajókondói Kőszénbánya Rt.-nál. A vállalat elnöke báró Szterényi József.

A Magyar forgalmi bank rt. közgyülésén az igazgatóság jelentést tett arról, hogy a háboru előtti külföldi valuta-adósságai tárgyában megállapodást létesitett. Evvel kapcsolatban a közgyülésen az intézet alaptőkéjének 100 millió K-ra való fölemelését határozta el. A régi részvényeseket minden 1 drb. régi részvény után 1 drb. uj, már a folyó üzletévre osztalékjogosult részvény illeti meg 8000 K átvételi árfolyamon. A régi részvényeseknek az elővételre fel nem ajánlott részvényekből 50.000 darabot az intézet külföldi hitelezőivel létesitett egyezség alapján ezek a hitelezők fogják átvenni, mig a fennmaradó 50.000 drb. részvénynek a kibocsátási árnál lényegesen nagyobb áron szabadkézből való értékesitése tekintetében gondoskodás történt.

A Vármegyei mezőgazdasági és iparfejlesztő rt. (a Magyar városi bank érdekeltsége) 1922. évi mérlegét 30 millió K alaptőke mellett az 1921. évről áthozott 49.606 K nyereségmaradvánnyal együtt 5,416.477 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 3,508.569 K-val. Az igazgatóság az augusztus 11-re egybehivott közgyülésnek az alaptőke felemelését fogja javasolni.

A Hazai cérnagyár rt. alaptőkéjét 1 millió K-ról 32 millió K-ra emelte föl. A társaság a Magyar leszámitoló és pénzváltóbank érdekkörébe került, aminek kifejezéseül az igazgatóságba uj tagokul megválasztották Kádár Gusztávot, Déry Jenőt és Popper Ödönt, a Leszámitolóbank igazgatóit, valamint Morvay Izsót, a Fiedler János textilgyáros cég igazgatóját.

A Corvin-filmgyár rt. közgyülése elhatározta az alaptőkének 200 millió K-ra való felemelését. A régi részvényesek 1 : 1 arányban drb-ként 4500 K lefizetése ellenében a társaság pénztáránál augusztus 8-ig gyakorolhatják elővételi jogukat. Ugyanott az 1922—23. évi osztalékszelvény drb-ként 200 K-val váltható be.

Az Aranyhegyi téglagyár rt. most tartotta meg alakuló közgyülését. A társaság ca. 9000 négyszögöl területen most rendezi be tégla- és cserépgyárát, folytatólagosan samottégla és más agyagipari cikkek gyártására is be fog rendezkedni. Alaptőkéje 20 millió K. (40.000 drb. 500 K n. é. részvény).

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó

HUNGÁRIA

gyógyforrás

szénsavval telitett vize a

HARMATVIZ

Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. julius 17-én megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta az alaptőkének 100 millió koronáról 609 millió koronára leendő felemelését.

A Zugligeti Üdülőtelep rt. 1922 évi mérlegét 2,299.990 K alaptőke mellett 561.317 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 223.177 K-val. A társaság julius 30-ára egybehivott közgyülése az alaptőke felemelését határozta el.

Baumgärtner Testvérek
asztalosműhely
épület-, butor- és minta-asztalosság.
I., Bors-utca 1. sz. Telefon: 124-30

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf., akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR.** Budapest, I. Attila-utca 23

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Régi, elismert, jó konyha!
(Nagy Anna volt vendéglője)
I., Krisztina-körut 61. sz.
Pompás sör, kitünő fajborok! Méltányos árak!
Tulajdonos: HAJAS JÓZSEF.

Szőrme bundáját

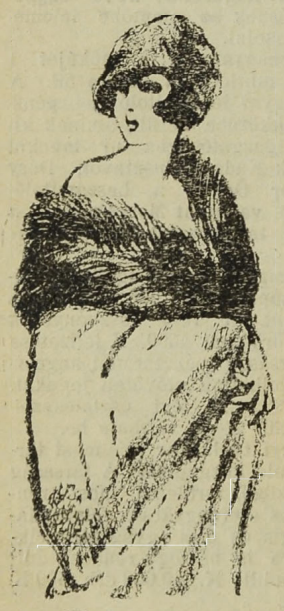

boáját stb. nyáron át javitassa, mert olcsóbb.
Jancsó modern szücs
I., Krisztina-körut 101.

KÖZEL a városhoz, az 59-es megállóhelye
MILIS ANDRÁS vendéglője **„BÉLAKERT"**
óriási fedett tánczterme, hegyoldalban fekvő szép kerthelyisége nagyon alkalmas társasvacsorákra és mulatságokra. Részvény udvari sör és fajborok. Izletes magyar konyha. 2 fedett tekepálya. Naponta OLÁH NÁCI cigányprimás zenekarával hangversenyez.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit. Alakitást, javitást, szőrmefestést olcsó áron vállal.

Vaskémény
jó állapotban, 26 m. hosszu, 60 cm. belvilág, talplemezzel,
eladó.
Cim a kiadóban.

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellet kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt *takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü* lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal balatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Külön helyiségek,
kiválóan elkészitett külön vacsorák kaphatók a
KETTER-vendéglőben
Esténkint Torma Tóni hangversenyez.
HORTHY MIKLÓS-UT 46.

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I, Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I, Kékgolyó-u. 20. — I, Attila-u. 51. — I, Enyedi-u. 14. — II, Iskola-u. 38 — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I, Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u 4 — I., Hegyaljai-u. 21. — II, Vérmező-u. 10 12. — II., Keleti Károly-u 21. — II., Fő-u. 9.

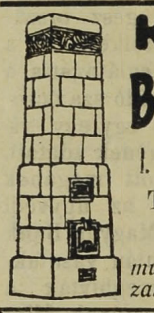

Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

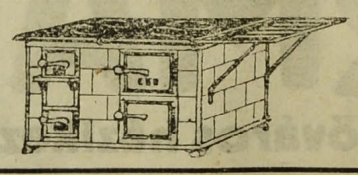

Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák leg előnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—2

Budai Napló

XX. évfolyam. 787. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 8000 kor., félévre 4000 kor. Egy szám 180 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 100 korona. 20 mm. magas hirdetés 2000 K. Nyilttér sora 3000 korona. Szöveg után 4000, szöveg között 5000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. augusztus 28 án.

Tatármódon

vadássza nálunk egymást minden ember. Titokzatos petárdák vannák mindenki zsebében, mindenki ellen, aki előtte jár. Mert azt le kell ütni! A rágalom mérgezett nyilait ugy hordja most sok ember a zsebében, mint azelőtt a gyufát.

De nem csak a politikában csinálják igy a nagyemberek, hanem a kicsinyek is. Egymást rontják, mint koncz felett az éhes kutyák. Régi egységes frontok darabokra szakadnak, régi pajtások egymás ellen fordulnak. Egy rosszkor jött élcz, egy elhirtelenkedett szó és ujra feszül a mérgezett nyil.

A legkülönösebb pedig, hogy mindezeket a kihegyezett, embert ölő nyilakat épen nekünk kellene a Budai Napló utján elpattantani. Minden irás, amely más ember becsületét tintázná össze, hozzánk kerül, azzal a jámbor óhajtással, hogy mi vállalkozzunk az embervadászatra.

Az iróasztalom egyik ládafia zsufoltan, préselten őrzi ezeket a gyilkos leveleket. Olyan, mint valami óriási, budai petárda. Meg telne vele 3—4 ujság is és egymást pofoznák az utcán az emberek, ha ez a ládafia kiborulna. Megindulna a kivándorlás innen, mert sok ember elköltözne Budáról.

Most divatos a hajsza a tőzsdebizományosok ellen. Csupa elszámolási differencia, de ha akarom csalás. A mult hóban a tanitók és tanárokra való vadászat járta. Minden gyerek jól tanul, csak az oktatója gonosz, meg az igazgatója. A konkurrensek egymást marják. Az egyik vendéglő megirja a szomszédjáról, hogy miképen akart a főpincérje megkárositásával külön is meggazdagodni. Minden épittető az épitészt szidja, mert nem azon az áron épit ma, ahogy azt mult őszön megbeszélték. Nincs olyan társas kör, ahol nem épen az elnök volna legkevésbé alkalmas a vezetésre; nincs olyan politikai párt, ahol minden sarokban ne intrikálnának a pártvezér ellen. Mindenki a másikra mutat, hogy a tőzsdén szerzi munka nélkül a jövedelmét és mindenki a kávést becsmérli, hogy olyan drága az a kis loty kávé.

A régi bünök mind előkerülnek. Most a cukorpanama, mely kortes célt szolgált az egyik választásnál, — majd egy élelmiszer bódé, meg az egyik városi nagyság népszerüségének a piedesztálja. Fogorvosi mütermek féltett titkai, papirvékonyságu, most épülő uj emeletek beomlásának biztosan bekövetkező borzalmai, magánlakásokon folyt dorbézolások botrányos részletei, válóperek intim pikantériai, fürdőkön járó asszonyok diskrét kalandjai, a bolseviki mult bizonyitható részletei, forgalmi adók révén bekövetkezett két hetes üdülések és némely szanatóriumok konyhájának émelyitő misztériumai szállnak szájról-szájra, mint a madár ágról-ágra, hogy végül kipattanjanak a helyi lapban, mely unalmas az egyiknek, mert az ő biztatására nem szervirozza nyárson a másikat.

Nem, nem! Mi ezt a ládafiát kettős zár alatt tartjuk. Pedig van, aki erőszakoskodik, bizonyit a helyszinen: Nézd itt söprik össze a kofa által elhajitott saláta leveleket, egy kültelki szanatóriumban drágán föltálalt saláta-főzelék számára! — De, hátha csak a sertést hizlalják vele? Nem!

Tovább: Győződj meg magad, hogy a bakkasztalnál egész havi gázsik usznak el zárórán tul! — Hátha kivételes eset! Nem! nem, nem! Ezt a vadászatot mi nem szeretjük és kétszer megforditjuk a kulcsot az iróasztalfiókján, nehogy kiforduljon belőle valamely gyilkos irás.

Kell a béke.

Pedig a szétszakgatott társadalmat itt Budán most nehéz próba elé állitja a közel jövő. Tudunk-e gyülölködés nélkül egységesek lenni? Képesek vagyunk e feláldozni kicsinyes rögeszméinket? — el tudunk-e szakadni a rendbontó jelszavaktól? Van-e bátorságunk szembeszállni a nagytorku emberek terrorjával?

Meg kell teremteni itt végre is a béke, a rend és a munka országát s az önzésnek el kell hallgatnia. Kezdjük el ezt Budán. Nemzetét gyilkolja, hazáját árulja, aki bontogatja a tömörülő sorokat. Itt Budán, ahol mindenkinek a zsebébe, a hasába látni, ne nagyon ugráljanak a népuszitók, mert rájuk boritjuk a láda fia levél-özönét és — ezekben a bosszu s gyülölet sugallta irásokban *sok az igazság*!

Minden becsületes budai embernek ma össze kell fognia, együvé kell állania minden magyarnak, még ha pogány is a hite. És, aki félre huz, azt kikötjük a pellengérhez. Jobb, ha szégyenében kivándorol.

Budán nem lesz kontrabont!

Pont. *Dubonai Pál.*

—

Guckler Károly főerdőtanácsos betegsége kinos fordulatot vett, ugy hogy hazulról átkellett szállitani az uj Szent János kórház Wodjaner osztályára, ahol már műtétet is végeztek rajta, ám állapota nemhogy javulna, de hanyatlik. — Nagy emberét tiszteli benne Buda, ahogy ő is egészen a budai hegyvidéknek szentelte életét.

Szilágyi Károly ügye, aki legutóbb a Budai Napló utján tudatta budai párthiveivel, hogy a székesfővárosi bizottsági tagságról *miért nem mondott le*, — széles hullámokat vert, főleg *Óbudán*, ahol Szilágyi Károly elnök az ottani erős demokrata körnek az elnöke és az ellenzék vezére. Augusztus 13-án volt ebben az ügyben az első választmányi ülés az óbudai demokrata körben, amikor Szilágyi Károly elnök a teljes számban megjelent választmányi tagok felkérésére ujból kifejtette a maga álláspontját, átadta az elnöklést Kiss J. Jenő épitésznek és döntés előtt eltávozott. Kiss elnök ezután igyekezett megcáfolni a Budai Naplóban megjelent nyilatkozat egyes állitásait, mire megindult a vita és a legtöbb felszólaló azt kivánta, hogy a párthüség szempontjából Szilágyi Károlynak is le kell mondani a bizottsági tagságról. A választmány elismeréssel nyilatkozott Szilágyi Károly érdemeiről, a demokrata kőr és párt alapitása és szervezése körül, de elhatározta, hogy fölkéri mondana le a városi bizottsági tagságról s ezt jegyzőkönyvi kivonattal hozták az eltávozott elnök tudomására. E hó 22-én a választmány ujból ülést tartott, amelyen tárgyalta Szilágyi Károly válaszát, amelyben az kijelenti, hogy a Budai Naplóban kifejtett álláspontját változatlanul fenntartja, a bizottsági tagságról nem mond le, ellenben bejelenti, hogy az óbudai demokrata kör elnökségéről lemond. A választmány — sajnálattal — de egyhangulag tudomásul vette Szilágyi levelét, husz esztendő alatt szerzett érdemeit jegyzőkönyvbe iktatatta és elhatározta, hogy a legközelebbi közgyülésig a megüresedett elnöki széket nem tölti be. Hogy ez az eset egészen — minden célzatosság kizárásával — egyéni ügye Szilágyinak, bizonyitja az is, hogy *Vörösváry* Miklós dr., óbudai ügyvéd már bejelentette lemondását és *Stern* József dr. továbbá *Bartók* Béla csak azért nem mondottak le, mert a liberális párt elnöke, dr. *Gaár* Vilmos távol volt, nem nyilatkozott s nélküle ebben az ügyben ez a két párthive nem akart dönteni, de legközelebb már nyilatkoznak.

Az a véleményünk, hogy a lemondások ügye ezzel még nincs befejezve és ahhoz még sok szó fér.

Kertész K. Róbert h. államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagja a millanói kiállitás rendezése közben sulyosan megbetegedett és két hónapon át ágyban gyógykezelték. Most végre felgyógyult és ujból átvette hivatala vezetését.

Krecsányi Ignácz igazgatót, aki a magyar szó egyik leghatásosabb magvetője volt az akkor még német ajku Budán — ünnepelte ötven éves jubileuma alkalmából Buda közönsége, *Sebestyén* Géza igazgató áldozatkészsége révén a Horváth-kerti Nyári Szinházban e hó 18-án éjjel 11 órakor az ő tiszteletére rendezett diszelőadás alkalmából. Üdvözölte őt a nyilt szinpadon a kultusz kormány, a székesfőváros, a pesti igazgatók egyesülete, a szinész egyesület, Temesvár és Pozsony s a budaiak közül *Szávay* Gyula, mint a Petőfi társaság főtitkára közvetlen szép beszéddel s a *Hollós Mátyás Társaság* nevében Viraág Béla, aki egy rózsát nyujtott át neki, mint Krecsányi életének jelképét, aki mindig csak a rózsába gyönyörködött, de soha sem panaszolta, hogy a tövise ezerszer is megvérezte. A budai iparosság nevében Hollenczer László az I. ker. Iparoskör ügyv. elnöke egyszerü meleg szavakkal tolmácsolta társai szeretetét, felemlitve a szinházban átélt ifjukori gyönyörüségeit. Az üdvözletek sorát Sebestyén Géza igazgató fejezte be, azzal a lelkes fogadalommal, hogy ő és társulata követi Krecsányi nemes példáját. Ezután következett a Bánk-Bán egy részlete Jászay Marival és a Bajazzók előadása. Éjfél után fél három órakor ért véget a lelkes ünnep, mely feledhetetlen emlékeket vésett a szinházat zsufolásig megtöltő közönség lelkébe.

A ragadós tőzsdejáték, mely a folyton romló papirkoronákat szeretné átváltani nagyobbodó értékü részvényekké, — Budán is terjed és legutóbb némi borzongást váltot ki a dilletáns tőzsdejátékosok körében. Az egyik tőzsdebizományos cég fizetési zavarokkal küzdött és csak nehezen tudott ebből kivergődni. Komitensei nehéz napokat éltek át, mert Budán sok kistőkéjü ember — jobban mondva asz. szony — spekulál. Érdekes, hogy a konzervativ Budán sok uj tőzsdebizományos nyitott irodát, akit azelőtt itt egyáltalán nem ismert senki és mégis akadtak megbizóik.

Toronyzene volt Szent István napján este 7 órakor az Anna templomban, a felső viziváros egyházközség rendezésében, a fáradhatatlan Sebesits József agilitása révén. A zenét a 2 honvéd gyalogezred zenekara szolgáltatta és lenn a zsufolt téren lelkes hölgyek gyüjtöttek az orgona javára. Az ég sötét volt, elborult és könynyezett: a gyászos fellegek egy pár eső cseppet küldöttek le az áhitatos hallgatókra, mintha ezzel is keretet akartak volna adni a magyar bánattal megszólaltatott ősrégi egyházi énekeknek, amelyek a toronyból áradtak, szárnyaltak az égre, a szivek muzsikájától kisérve — mint bünbánó áldozat tömjénje. Jókedvü, vagy mosolygó embert egyet sem láttunk, csak szomoru, meggyötört szivü, de hittel telt lelkü magyarokat. Itt nem voltak kufárok, alakoskodók, vásári táncba jövők, csak a magyar kétségbeesés legszélén reszketők: Isten valódi

képmásai — igaz emberek. S az alkonyban a felhős ég egy derült, kék részletében meg jelent egy vakitóan fényes, a smaragd és zafir káprázatos tüzével tündöklő csillag . . . Talán a jó Isten szeme ragyogott le vigasztalóan.

Vén Antalt, a honvédelmi miniszterium tanácsosát, a budai társadalom kedvelt tagját, miniszteri tanácsossá nevezte ki a kormányzó.

Mintha álom volna . . . . ahogy azt a turkesztáni hadifogoly magyarok álmodják, rimbe szedve, muzsikába szőve, lesz a Budai Nyári Szinház szeptemberi nagy ütőkártyája és szeptember 1-én kerül először szinre. Jó hir előzi meg, mert szerzői Erdélyi Mihály és Kulinyi Ernő már levizsgáztak tavaly a „Hazudik a muzsikaszó" cimü operettjükkel. Szines magyar tárgyu, háborus darab ez, ahol a turkesztáni herczegnő beleszeret a magyar huszártisztbe, akivel hazaálmodják magukat, az ősi magyar kuriába. A darab fülbemászó zenéjét Barna Izsó szerzette, Simándy József karnagy vezényli és Loránt Vilmos elismerésre méltó ambicióval rendezi. A szép uj diszleteket Kéri Adolf festette. A főbb szerepek Harmath Tilda, Koronkay Rózsi, Hamvass Józsa, Tarnay Béla (huszártiszt) Érczkövy László, Szirmay Vilmos és Deréky János kezében vannak.

Háziipari kiállitás nyilott meg Csillaghegyen az ottlakó köztisztviselők feleségeinek rendezésében. Bemutatásra került gobelinmunka, perzsa-szmirna szőnyeg, horgolás, ajourozás, matyó munka, halasi csipke, női kalapok, selyemvirágok s a himzés legszebb munkái. A kiállitást aug. 5-én d. e. dr. Almásy László a kerület nemzetgyülési képviselője nyitotta meg, kit ugy az állomáson, mint a kiállitás területén meleg szeretettel üdvözöltek. Laszy Győzőné elnöknő üdvözlő szavai után dr. Almásy László megnyitó beszédében reámutatott a középosztály uriasszonyainak munkakedvére és munkaszeretetére, amelynek eredménye a különböző munkanemekben annyira változatos és gazdag kiállitás, ami nemcsak annak bizonyitéka, hogy a nő a saját munkásságával a megélhetés nehéz küzdelmeibe mennyire tud belekapcsolódni, hanem ez a produktiv termelőmunka egyben alapját képezi a mi szegény és lerongyolt országunknak ujbóli talpraállásához. A kiállitás rendezésében közremüködtek sok munkával, kiváló hozzáértéssel és dicsérendő lelkes buzgalommal: Laszy Győzőné elnöknő, Szőllősy Gyuláné, Mayr Ottóné, Zádor Sándorné, Berg Antalné, Nebenmaier Józsefné, Szabó Endréné, Gyesztery Andorné, Ungar Gusztávné, Kiss Aladárné, Berhy Kálmánné.

A szabad kikötőket mindjobban elfoglalják az óbudai dunaparton a mindenféle csónaktornaházak és strandfürdők ugy, hogy a hajók áruikat nem tudják ott kirakni. Valamikor a Vágon, Ipolyon tutajok hozták a tüzelőfát, épitőanyagot és kirakták a partra — ma elvan zárva ezek elől az ut, még csak kocsival sem juthatni a Dunapartra a különféle és eléggé izléstelen házikók miatt.

Iparosok temetést segélyző osztálya alakult e hó 9-én a II. kerületi Iparoskör kebelében s az alakuláson száznál több körtag jelent meg. Az alakuló gyülést *Németh* József az Iparoskör elnöke vezette és megnyitó beszédében ismertette a temetkezési segély eddigi alakulását, melegen üdvözölve a Budai Napló szerkesztőjét, aki minden komoly akcióban részt vesz és ajánlja, hogy Buda e komoly lapját, mely mindig készségesen támogatta az iparos érdekeket s ezzel szemben a budai iparosok soha kellőképen e lap ügyét fel nem karolták, támogassák és — hogy fizessenek elő. Azután fölkérte *Berényi* Jánost, aki az ügy létesitése körül nagy ügybuzgalmat fejtett ki, hogy az előkészületekről tegyen részletes jelentést. Berényi János kifejtette, hogy az iparosság nem istápolta kellően ezt a szép szociális intézményt és nehezen ment a taggyüjtés. A körtagok feleségei jártak elől jó példával és közülök számosan irták alá az iveket. Eddig 165 tagot sikerült összegyüjteni s igy a segélyegylet megalakitható. Az első terv az volt, hogy beiratási dij 100 kor. és minden balesetnél 500 korona fizetendő be, mely összeg az elhunyt tagtárs hátramaradottait, mint első segély illeti. Minden tag 4 ilyen részletet fizet be, hogy kellő tartalék álljon az egyesület rendelkezésére *Horváth* István azt a célszerü inditványt tette, hogy ne 500 koronába állapitsák meg a befizetést, hanem egy kiló buza árában. Oravetz Gyula jegyző felolvasta ezután az alapszabályokat. Bende Lajos, Papp Zsigmond, Horváth István, Fojt István, Vozarik György, Szülye Zoltán, Göcse Gergely lelkes hozzászólása után a közgyülés kimondotta, hogy minden halálozáskor a család 150 kiló buza árának értékét kapja segélyül, illetve annyi kilót ahány tag van. Ezután megválasztották a vezető bizottságot. Elnök: Pápay Lajos, társelnök: Mártonffy Péter, pénztáros: Berényi János, ellenőr Szülye Zoltán, jegyző: Oravetz Gyula. Pápay elnök ekkor megköszönte tisztviselő társai nevében is a bizalmat és köszönetet mondott a tagoknak, hogy oly nagy számban jöttek el e nemes célu felebaráti intézményt megalapozó gyülésre.

Nem nagy dicsőséget hoz az egyik óbudai pártkasszára az az eljárás, hogy a mult évi nemzetgyülési képviselő választások alkalmával irodai munkára alkalmazott embereknek még ma sem fizette ki — a korona romlása révén is — csekély munkadijat. Az illetők elég nagy száma most szenvedélyes hangu levélben panaszkodik a „Budai Napló"-nak erről a sérelemről és kialakult köztük máris a keresztény üldözés vádja. Ilyen módszer nemcsak az anyagi bizalmatlanságot teremti meg, hanem az elkeseredett emberekből — akik tudhatnak olyanról is, ami nem a nyilvánosságra való — az ellenfél korteseit formálja.

A Csokonay Dalkör Óbudán sikerült müsoros estét rendezett e hó 19-én a Pacsirta-utcai Haszman-féle vendéglőben, mely zsufolásig megtelt. A dalkör jól sikerült énekszámán kivül nagy sikert arattak Novák László és Szőcs Béla tárogató müvészek, a népszerü Wimmer Karcsi pompás kupléival és Blumm József kacagtató előadásával. Az est sikerét szolgálta a népszerü elnök, Szilágyi Károly megjelenése, Nemes Árpád titkár és a tisztikar buzgólkodása. A kitünő est hatása alatt sokan fizettek be a beléptidijon kivül a dalárda utazási alapja javára is.

A legszebb kápolna, a legharmónikusabb Budapesten, a városmajori most épülő kápolna. Müvészi értékben is fölötte áll mindnek azzal, hogy *Unghvári* mester müvészetének egész ihletségét vitte bele a 8 boldogságot ábrázoló freskóiba. Templom épitő Szent Istvánja, a legmagyarabb, leggyönyörübb és a müvész ősmagyar kiérzésének örök mintául szolgáló alkotása. Még a megölt Szent Gellért fölött elrobogó, gyujtogató ősmagyar pogányok sem ellenszenvesek, mert nemzeti hitük védelmében cselekszenek. Maga a templom *Árkay* Aladár zseniális és szerencsés elgondolásában, bibliás hangulatokat kelt az erdő szerüen föléje boruló - hatalmas fák között csak éppen — környezete, a körüle elterülő talaj, *undorító szemét domb, pocsolya*, amelyet a városnak, mielőbb rendeznie kell. Csekélység az egész és most az épitkezés körül dolgozó munkások vallásos érzelmeiket követve egyengetik, hogy még se legyen a jó Isten háza ilyen pogány környezetben. Ma már arra nem jár se szekér, se más jármü és igy mielőbb parkozható a Városmajornak ez a fölszentelés előtt álló része. Az odavezető utakat és utcákat már épitik, csak a néhány négyszögölnyi terület a kápolna előtt maradt árván. Ezt sürgősen rendezni és parkozni kell.

Földrengést idéznek elő azok a hatalmas vasabroncsos teherautók, amelyek éjjel-nappal száguldoznak végig Buda, de főképen Óbuda utcáin végig a hajógyárba. Ezek a szörny alkotmányok a háboru alatt sok pusztitást vittek véghez azzal, hogy az utca burkolatokat feltörték, a gázt és villanyt, a csatornát, vizvezetéket tönkretették. Ezeket a károkat a főváros helyreállitotta s ekkor miniszteri rendelet tiltotta meg a tehertankok használatát. S most ujra feltünnek s a helyrehozott, elsőrendü kövezetet ujra rombolják és a rozoga óbudai házakat össze-vissza rázzák a bedölésig. Hol van a közlekedési rendőrség, mely a miniszteri rendeletet betartatja?

Óbuda árviz-veszedelme végleg megszünt, mert kiépült az *Aranyhegyi árok* eddig még nem szabályozott része is s ma már kizárt dolog, hogy e vad viz okozhasson áradást Akvinkum környékén. Az aranyhegyi árokban folydogáló patak uj medre érdekes, szép müszaki alkotás, mely örökös érdeme marad Fock Ede tanácsnoknak, aki őszinte barátja Budának is s igyekszik kipótolni a régi tanácsok mulasztásait, amikor Pestnek jutott minden és Budának semmi. Most valósitja meg azt az értékes régi tervét, hogy a filatori gát vicinális állomása felett az utat és állomást keresztező patakárkot beleboltozza s ezzel itt is elejét veszi az áradó Dunából kitóduló viz kártevésének. Rendbe hozzák a Gázgyár alatti és feletti zsilipeket s ezzel az öregek meséjévé válik az az árviz veszedelem, mely örökös réme volt e vidéknek.

Skultéthy Ferenc öreg kárpitos mestert ünnepelte a II. ker. Iparoskör, amelynek egyik lelkes alapitó tagja és fiatalos kedélyü dalosa, a Wagner-féle pasaréti vendéglőben, abból az alkalomból, hogy nehéz égési sebeiből felgyógyult. Az ünnepi beszédet lapunk szerkesztője mondotta és méltatva öreg barátja érdemeit felhivta egyuttal a II. ker iparosságát, hogy segitsen a budai egységes iparosfrontot kiépiteni, mert tömörülés helyett, széthuz az iparosság. Skultéthyt a nagyszámban megjelentek melegen ünnepelték.

„PIRAMIS" Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági géposztály, gabona, erőtakarmány és műtrágya-osztály.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

Meglepő olcsón tud még ma is öltözni a budapesti férfi, ha megtalálja a kellő módot és lemond arról a kényelemről, hogy a szövetet is a szabójánál rendeli. Ma a közbeeső kereskedelem drágit mindent s a külföldi árunál a devizahiány. A posztó szükséglet ügyében egy kiváló szakember Semler Tibor ugy nyilatkozott munkatársunk előtt, hogy a magyar szövetekkel csak megvolnánk, mert a kereslet kielégithető, az áru pótolható, de külföldi áruval a devizanehézségek miatt ma csak nehezen tudja raktárát kiegésziteni a kereskedő. A közönség pedig forduljon közvetlenül a posztókereskedőhöz, maga az informáló cég Semler I. posztónagykereskedő, V., Deák Ferenc-u. 12. egyike az ország első és legrégibb cégeinek s aránytalanul olcsóbban tudja adni a legprimább, nagyválasztékban fekvő szöveteit, mint a szabó.

Az orgona javára rendezte jul. 29-én a felsővizivárosi egyházközség Sebesits József kezdeményezésére azt a nagyarányu gyüjtést, amely 300 ezer koronával gyarapitotta az Anna templomba beépitendő orgona alapját. Reggeltől késő estig fáradoztak a nemes célért a Viziváros lelkes hölgyei Geöcze Erzsébet irányitása mellett s különösen ki kell emelnünk a buzgó urnaanyákat: Aranyossy Ferencné, Bezák Józsefné, Bogisich Irén, Buberl Ferencné, özv. Kelemen Tivadarné, Kocsits Józsefné, Klekner Károlyné és leánya Margit, János Józsefné, Mihalovics Gézáné, özv. Nagy Gyuláné, Plettner Istvánné, Sitter Jánosné, Schlotter Mátyásné, Schuster Ottóné, Zsarkó Józsefné. Velük együtt számtalan agilis hölgy és leány munkálkodott dicséretesen, az Iskola-testvérek árvaházának zenekara pedig egész délután más-más helyen térzenét adott. Az egyházközség a szives közremüködőknek ezuton is hálás szivvel mond köszönetet.

Budai fiu, László György (Zugligeti-ut 21.) nyerte el a szavaló verseny első díját a gyermekügyi kiállitáson.

Megzavarták az óbudai szociáldemokraták a ker. szocialisták békés társasvacsoráját, mely aug. 8-án volt a Polgár-utcai Weiszféle vendéglőben. A felköszöntőkbe beleszóltak, majd a nagy tulsulyban levő keresztény szocialisták elől meghátrálva, rendőrért futottak azzal, hogy a nevezett vendéglőben titkos gyülés van. A rendőrök aztán a helyi ker. szoc. párt elnökét *Brunekker* Alajost igazoltatták is.

Nász. Diszes esküvő volt e hó 6-án este 6 órakor a városmajori kisegitő kápolnában, ahol P. Haas Brokát, a karmelita rendház tartományi főnöke eskette össze Bors Irmát, az ottani egyházközség megalapitójának egyik legbuzgóbb tagjának leányát, Ivanich István Máv. tisztviselővel. Tanuk voltak dr. Kun Elemér máv. titkár és monori Kovács Ferenc a Fehérmegyei Napló főszerkesztője. A kápolnát megtöltötte a fiatal párt melegen üdvözlő közönség.

Margitpark kávéház, amelyhez mindenkit füz a multból valamely kedves emlék, most uj diszben lép a közönség elé és invitálja régi vendégeit Izlésesen renoválták s a régi bizalmas butorzat közül csak a Miska, a volt fizető van meg ujból, aki visszatér régi helyére. A régi kellemes Margitpark kávéházat azzal is igyekszik özv. Heszmanné, a tulajdonosnő visszavarázsolni, hogy esténkint magas nivón álló zenehangversenyeket rendez és szerződtette Fischer Sándor elismert elsőrangu szalonzenekarát, melyet oly szivesen hallgat a budai közönség.

Eleven élet kezd pezsdülni az I. ker. iparos körnek a „Szabad polgári körben" levő helyiségeiben. A csütörtöki estéket sokan látogatják s e hó 16-án este tartott választmányi ülésen kijelölték, akiket disztagokul óhajt megválasztani az uj életre kelt iparoskör.

Ingyenes himlőoltás. A kerületi előljáróságok közhirré teszik, hogy szeptember 30. napjáig bezárólag a kerületi orvosok az oltást a következő napokon és időben dijtalanul végzik: az I. kerületben minden kedden délután 5—6 óra között az I. kerületi általános közjótékonysági egyesület helyiségében, Attila-körut 41., a II. kerületben minden hétfőn délután 8—6 óra között az előljáróság épületében, Fő-utca 3. szám, I. emelet 17. ajtó, a III. kerületben minden kedden és pénteken délután fél 5 és fél 6 óra között az előljáróság épületében, Fő-tér 3. szám, földszint 12.

Közgazdaság

Jókay-Szilágyi Miklós

Az impozáns keretek között egy milliárd alaptőkével megalakult *Gazdabank* erősen előtérbe tolt a gazdasági élet terén is egy nevet, mely huzamosabb időn át inkább az ujságirók között birt kedves csengéssel: — *Jókai-Szilágyi Miklós* nevét. Pedig ez a név budai érték. Husz éve él itt köztünk, mint áldozatkész jó barát, aki minden budai jó ügyért azonnal fel melegedett. Buda az ő szükebb hazája.

Salf made man. Gazdag szülők gyermeke, akik akkor mentek tönkre, amikor a fiu iskolába került. Nappal tanit és éjjel tanul. Igy vergődik át kimondhatlan nélkülözések között a közép iskolákon. Még egész fiatalon kellemes verseket és tárcákat ir. A mellett küzdve — loholva éli át életének ezt az első szakát. A kiváló ősmagyar gentri-család — Jókayék nagy müveltségü és bájos leányával, Juliskával is ekkor ismerkedett meg és husz évvel ezelőtt a krisztinavárosi plébánia templomban oltárhoz vezette. A család alapitás adta meg életének a megfelelő fordulatot. Az irodalomról áttért a közgazdasági térre és ebben az irányban halad öntudatosan, gazdasági lapokat alapit, átveszi régi nagyhirü közgazdasagi lapok vezetését. A gazdasági élet föllendülésével uj eszméket vett fel, folyton ir, kapacital, uj részvénytársaságok létesülnek, nagy bankok alakulnak, hatalmas iparvállalatok keletkeznek, mindenhez van uj praktikus gondolata, irányitó eszméje mindenhová erős kézzel nyul, az embereket magával ragadja s ahogy *Éber* Antal a bankvezér egy Szilágyi vacsorán mondotta: az ő energiája és akaratereje elől senki sem térhet ki.

Sajtóorganumai számára nagyszabásu nyomdát állit, vállalja a pusztulásba jutott lapkiadó tisztviselők egyesületének társelnökségét és emberfeletti munkával talpra állitja s amellett rá ér foglalkozni embertársai apró-cseprő bajaival. Nem ismer nehézségeket, gátló konjunkturákat és borkrach idején amikor a borltermelés terén minden pang, lehetetlen viszonyok között megteremti a *Vinicola* borkereskedelmi részvénytársaságot, a Magyar Szöllősgazdák Orsz. Egyesületével, vállalta a legnehezebb viszonyok közt az uj részvénytársaság ügyvezető elnöki tisztségét és felvirágoztatta a vállalatot.

Mégis önmagából soha sem árul el többet, mint amennyire épen szükség van. A közgazdaság terén sokat tanul, nyitott szemmel, éles judicummal néz és meglátja azokat a nagy nyilt kérdéseket, amiket a gazdasági élet szükségletei fölkinálnak. A többtermelés sokat hangoztatot frázisai mögött meglátta, hogy ennek az agrárországnak és ostermeléssel foglalkozó lakosságának saját képére teremtett pénzintézete nincsen, addig pedig több termelés meg nem indulhat, amig a gazda társadalom biztos segitő eszközzel nem rendelkezik. Igy született meg a Gazda-bank eszméje, az ország ősi, nagy, legnagyobb nevei az ő gyujtó szavára melléje álltak s ma itt áll a milliárdos intézmény, Jókai-Szilágyi Miklós közgazdasági zsenialitását dicsérve. Fáradhatatlan, szorgalmas ember. Irigyelt autója folytonos munkában jár és csak ritkán tér pihenni inárcsi kastélyába, hogy ott is elnököljön a helyi Hangya Szövetkezetben, vagy a kakucsi iskolaszék ülésein szolgálja a magyarság ügyét.

A pénz nem érdekli. Vagyont gyüjtött, de tárcája mindig nyitva áll. Szinte szórja a pénzt a karitativ és kulturális intézmények, nyomorgó polgártársai és régi kollégái javára. Nincs anyija, amenyit adni szeretne. A sors mindezt boldog családi élettel viszonozza neki. Két meglett fia, aranyos leánya a leggondosabb nevelésben részesül. Ezekben él, itt kárpótolja magát mindenért. Mikor a Jókay családot az a sulyos csapás érte, hogy a tegidősebb fiu Miklós elhunyt és fiutestvérei közől, akik a nemzeti hadseregben és a felső bíróságnál töltenek be előkelő állásokat, egyik sem nősült, — apósa Jókay Sándor, a köztiszteletben álló negyven éve Budát lakó posta főfelügyelő adoptálta vejét és családját a kormány hozzájárulásával s ez Szilágyi Miklósnak a kapcsolt Jókay-Szilágyi nevet adományozta. Két vitorla feszíti a magyar közgazdaság háborgó vizein bizton haladó hajót.

(V. B.)

Erdőmozi Balázsnál hüvösvölgyi végállomás.

A Pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósága augusztus 17-én tartott ülésén elhatározta, hogy folyó hó 27-re rendkivüli közgyülést hiv egybe, amelyen az intézet 600 millió K alaptőkéjének 800 millió K-ra való felemelését fogja javaslatba hozni. Az igazgatóság javasolni fogja, hogy a kibocsátandó 100.000 darab uj részvény teljes egészében a régi részvényeseknek ajánltassanak fel és felhatalmazást fog kérni a kibocsátás időpontjának és közelebbi módozatainak megállapitására.

Az Aranyhegyi Téglagyár R.-T. julius 30-án tartotta alakuló közgyülését Kelemen Marcel bankcég helyiségeiben. társaság cca 9000 négyszögöl területen most rendezi be legmodernebbül felszerelt tégla- és cserépgyárát s folytatólagosan chamottégla és más agyagipari cikkek gyártására is be fog rendezkedni. Az igazgatóság tagjaivá megválasztattak: Gombos Mihály ny. altábornagy, elnök, Hörcher Elemér, Hörcher Ödön dr. igazgató, Jesko Lénárd, Kelemen Marcel ügyvezető-igazgató, Kenedy Béla, Koerfer Péter, Kollár József, Spitz Imre, Spitz János Ferenc, Szegedy-Maszák Aladár dr., Zsilinszky Gábor. Felügyelő bizottság tagjai lettek: doberdó Breit József elnök, ny. altábornagy, Hörcher Márton dr., Hörcher Tivadar, Kelemen Árpád, csikbánfalvi Keresztes Artur, Maller Sándor. Fizetőhely: Kelemen Marcel bankcég. V., Erzsébet-tér 1. Telefon: 195—50, 38—97. Központi iroda: III., Zsigmond-utca 14. Telefon 147—54.

A Magyar-Amerikai Bank igazgatósága az augusztus 29-ére egybehivott közgyülésen az alaptőke felemelését hozza javaslatba. A tranzakció révén az intézet alaptőkéje 1.02 milliárd, tartalékalapjai pedig 1 milliárd K-ra emelkednek. A régi részvényesek minden régi részvényre öt uj részvényt kapnap. A tranzakció révén az intézet mobilbankjaink első sorába lép, amely hálózatát és külföldi érdekeltségét Párisban és Newyorkban felállitandó fiókkal most már nemzetközivé alakitja. Az intézet Párisban banküzlete részére székházat szerzett és a budapesti székháza most épül a Berlini-téren

Egy milliárdra emeli alaptőkéjét az Őstermelő. Szeptember 15-én tartja az Őstermelő alaptőkefölemelő közgyülését. A legujabb értesülés szerint a tranzakció első része az lesz, hogy az Őstermelő eddigi alaptőkéjét 250 millió koronára emeli. A negyedmilliárdos alaptőkét pedig fölülbélyegzéssel 1 milliárdra fogja szaporitani. A tőkeemelésnél fönmaradó szabad részvényeket egy hollandi csoport, amely az Őstermelő Polgárdi Ipartelepeinél már amugy is érdekelve van, veszi át.

A Magyar Általános Takarékpénztár R.-T. igazgatósága az 1923 augusztus 31-re egybehivott rendkivüli közgyülésen javasolni fogja, hogy az alaptőkét 350 millióról 700 millió K-ra emeljék föl. A A részvényeseknek két részvényre egy — már az idei jövedelmekben részesülő — ujat ajánlanak föl szeptember 1—7. között 30.000 koronás áron. Azon részvényesek, akik elővételi jdgukat ezen idő alatt gyakorolták és a megkivánt nyilatkozatot aláirják, a fizetést a szeptember 13-iki kasszanapon is teljesithetik. A részvényeseknek föl nem ajánlott részvényeket az igazgatóság lényegesen magasabb áron és hosszabb lekötéssel tőkeerős külföldi bankcsoportnál és más uj érdekeltségeknél helyezi el. A tőkefölemelési tranzakció teljes keresztölvitele után a Magyar általános Takarékpénztár R.-T. saját tőkéi kb. 15 milliárd K-ra fognak emelkedni.

A Magyar-német bank rt., amely nemrégiben, az idén junius közepén emelte fel alaptőkéjét 100 milló K-ról 200 millió K-ra, augusztus 25-re rendkivüli közgyülést hivott össze a részvénytőkének 300,000 db 1000 K n. é. uj részvény kibocsátása által 500 millió K-ra való fölemelése végett. A banknak több nagyarányomban fejlődő iparvállalata van, amelyek közől a Magyar szalámigyár rt., a Czinner-szalámigyár rt., a Chemia magyar vegyipari rt. és a Demecseri ipartelepek részvénytársaság, de az intézet banküzletei is erőteljesen fejlődnek, ami indokolttá teszi a most tervbe vett tőkeemelést.

A Magyar-francia biztositó rt. 1922. évi mérlegét 5 millió K alaptőke mellett 14.499.366 K tiszta nyereséggel zárta le, amennyiben az életosztály 15,715.984 K veszteséggel, az elemi osztály 30 mil-215.351 K nyereséget mutat ki, mig az előző üzletévben az életosztály mérlege 101.595, az elemi osztályé 3,001.339 K tiszta nyereséggel zárult.

A Budapest-lipótvárosi takarékpénztár igazgatósága aug. 30 ra rendkivüli közgyülést hiv össze a 160 millió K alaptőkének ujabb fölemelése céljából. A takarékpénztár, amelynek több virágzó iparvállalata és nagykiterjedésü ingatlanai vannak, kénytelen a pénz elértéktelenedése folytán gondoskodni arról, hogy saját tőkéjét megfelelően szaporitsa.

A Gazdasági, hitel- és ingatlanbank rt. igazgatósága az aug. 30-ra egybehivott közgyülésnek az alaptőkének 10 millió K-ra való felemelését fogja javasolni. A társaság 1022. évi első mérlege 10 millió K alaptőke mellett 4.223.367 K tiszta nyereséggel zárul.

A Magyar-török kereskedelmi rt., amely Friedrich István volt miniszterelnök elnöklete alatt az idén májusban alakult meg 50 millió K alaptőkével, julius 30-án rendkivüli közgyülést tartott, amelyen az igazgatóságot felhatalmazta, hogy egy pénzcsoporttal folyó tárgyalások eredményéhez képest az alaptőkét esetleg 1 milliárd K-ra emelhesse fel. Az igazgatóságba beválasztottak néhány előkelő török politikust, akik aport gyanánt különféle törökországi koncessziókat hoztak, de ki fog egészülni az igazgatóság a pénzcsoporttal folyó tárgyalások befejezése után az érdekeltséget vállaló tőkések képviselőivel is.

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA
gyógyforrás
szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon.

Férfi öltönyök
mérték után készülnek
24.000 koronáért
uri szabóságnál, II., Ostrom-u. 31. sz., fél em. 8., ahol mindennemü fordítások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

Baumgärtner Testvérek
asztalosmühely
épület-, butor- és minta-asztalosság.
I., Bors-utca 1. sz. Telefon: 124-30

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf. akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I. Attila-utca 23

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

Régi, elismert, jó konyha!
(Nagy Anna volt vendéglője)
I., Krisztina-körut 61. sz.
Pompás sör, kitünő fajborok! Méltányos árak!
Tulajdonos: HAJAS JÓZSEF.

Szőrme bundáját

boáját stb. nyáron át javitassa, mert olcsóbb.
Juncsó modern szücs
I., Krisztina-körut 101.

KÖZEL a városhoz, az 59-es megállóhelye
MILIS ANDRÁS vendéglője **„BÉLAKERT"**
óriási fedett tánczterme, hegyoldalban fekvő szép kerthelyisége nagyon alkalmas társasvacsorákra és mulatságokra. Részvény udvari sör és fajborok. Izletes magyar konyha. 2 fedett tekepálya. Naponta OLÁH NÁCI cigányprimás zenekarával hangversenyez.

A budai szolid uri-közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

WITT GYULA
szücsmester,
I., Mészáros-utca 2. szám, (Krisztina-tér)
ajánlja saját műhelyében készült legkitünőbb kivitelü szücsáruit. Alakitást, javitást, szőrmefestést olcsó áron vállal.

Vaskémény
jó állapotban, 26 m. hosszu, 60 cm. belvilág, talplemezzel,
eladó.
Cim a kiadóban.

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u. 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Beák Ferenc-utca 6. szám.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

IKA gőzmosó
kelmefestő és vegytisztitó gyár.
Jünger Alajos és Társa
VIII. Rökk Szilárd-utca 29.
Telefonszám: József 70—25.
Bécsi mintára mos, vasal és adjusztál uj ingeket, kelengyéket stb. a legszebb kivitelben és legjutányosabb árak mellett kivánatra 24 óra alatt is.

Sok pénzt takarit meg, gyár és munkás, úr és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett
JAVITÁSOKRA.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u. 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u. 4. — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

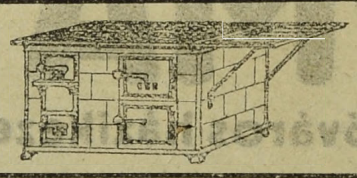

Vasrácsok, rácskapuk és mülakatos munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. Ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Igazi szegedi
halászlé
állandóan friss dunai halakból, rántotthal baiatoni fogasból és harcsából, kitünő szekszárdi és balatonmelléki borok, kellemes kerthelyiségben. Naponta cigányzene!
Kuti István „Hajóállomás" vendéglőjében.
Az óbudai propeller végállomásánál. — A 7. 9, 53-as villamos Goldberger-gyári megállójától 2 percre, a Dunaparton.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

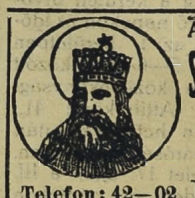

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Külön helyiségek,
kiválóan elkészitett külön vacsorák kaphatók a
KETTER-vendéglőben
Esténkint Torma Tóni hangversenyez.
HORTHY MIKLÓS-UT 46.

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

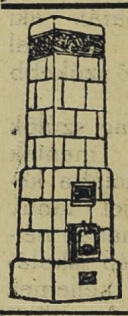

Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27.

Budai Napló

XX. évfolyam. 788. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 8000 kor., félévre 4000 kor. Egy szám 200 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 100 korona. 20 mm. magas hirdetés 2000 K. Nyilttér sora 3000 korona. Szöveg után 4000, szöveg között 5000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. szeptember 18 án.

Papirosváros

ez az egész Budapest és hogy Buda is azzá lett, annak meg épenséggel Pest az oka. A valóságos, a kőből épült Tabánt lebontották és csináltak egy másik Tabánt, de csak papiroson. Ezzel fullasztották meg a Krisztinaváros életét. A Krisztina-téren túl nincs élet. Ott alig van üzletember, aki arról a vidékről ne szeretne elmenekülni. A tabáni lebontott házak értékét ma milliárdokban sem lehet kifejezni. Ez az a seb, amelyen elvérzik Buda, sőt maga Pest is. Kosztpénz utáni kamatok ezek.

Az egyik Budán lakó bankvezér most hollandusok társaságában járja a Tabánt, hogy jó csengésü hollandus forintokkal talpra állitsák ezt a lekaszált városrészt és ismét a saját lábán járjon a Tabán.

De mi lesz a többi papirosvárosrésszel, ahol szintén fuldoklik az élet a papir-bankó özönében. Egy kis cipészmester 20 millióval vett boltot a Margit-körúton és a mellékutcából odaköltözik. Mi meg nem tugjuk megfizetni a cipö árát. Ez jellemzi az egész gazdasági helyzetünket. Nekünk nincs egy pár cipőre valónk, de a cipészmesternek van 20 milliója, hogy a körutra költözzék. Az emberek gyalog járnak Óbudára, mert a villamos árából futja a bor ára. Igy válik egy liter valóságos bor hitvány papirosjeggyé!

Zsirunk, lisztünk, szenünk nincs, de van jó papirunk, jó részvényünk, mely mindig jó amig nálunk van, de pont akkor rossz, amikor elakarjuk adni.

Papiros itt minden és szaporitja ezt a papirost a pénzjegy-nyomdán kivül minden nyomda, ahol részvényt nyomnak. Milliárdos vállalatok alakulnak papiron és mi budaiak is arra spekulálunk, hogy melyik a jobb papiros: — az a kicsiny ezres bankó vagy a nagy részvény? Pedig ha a pénz nem jó, akkor a milliós részvény sem jó.

A közélet felett lebegő vezérek is csak olyan papir sárkányfélék, s amikor végül leszállanak, akkor derül ki, hogy ingyen részvényekkel vannak átragasztva.

Papiros a spárgánk, papiros a cipőtalpunk. Papiros az elalvásunk, papiros az ébredésünk, és részvényeket ebédelünk, részvényeket vacsorálunk.

Ma az emberek becsülete is csak papiros! Könnyen kilyukad. Mint az uj házak fala, amiket ócska viskók fölé húznak 2—3 emeletre, hogy borzalom ránézni.

Nagy kártyavár ez a város s az első szélvihar összedönti, nem is kell, hogy a Jánoshegyen kráter nyiljon és megrendüljön a föld.

A turáni népekre nem jó idők járnak.

Végre Budán is megindul nagyobb arányokban az épitkezés. A Krisztina-körut mentén, az Anna udvar melletti lejtős nagy telken óriási tégla tömböket raktak le az uj postapalota, mely egyuttal a telefonközpontot is magába foglalja — épitéséhez. Ide jön az uj zsidó templom is, melyet az Öntőház-utcai templom helyébe épit a hitközség. Nagyobb szabásu bérház kerül a Maros-utcába, ahol szintén tégla piramisokat raktak le és számos helyen látni ilyen téglahalmazokat, amelyek uj emeletek vagyt manzard szobák épitését jelentik. Most fejezi be Hüvös Rezső bankigazgató a Mikó-utca és Attila utca sarkán vásárolt, régi kuriákra emlékeztető palotájának átépitését — és e napokban készült el Conrad Otto bankigazgató és a Hollós Mátyás Társaság jelentős tagja által megvásárolt Ostrom-utcai ház modern átalakitása. Hatalmas lökést ad azonban a budai épitkezésnek a pénzintézetek tisztviselői számára tervezett bérpaloták épitése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank megvásárolta a „Politischer Greisler"-hez cimzett vendéglőt 200 millió koronáért és ott három emeletes bérházat épit tisztviselőinek. — A Városi Bank a Németvölgyi-uton épitkezik, szintén a tisztviselői részére —a Hitelbank pedig — értesülésünk szerint — a Böszörményi-uton emel e célra hatalmas palotát.

Ripka Ferencz dr. udv. tanácsos a gázgyár vezérigazgatója és a Hollós Mátyás Társaság szakosztály elnöke e hó 10-én visszatért fonyódi nyaralásából és átvette hivatala vezetését.

Gyászolnak az erdők Budán és harmatkönnyel siratják nagy barátjukat *Guckler* Károly főerdőtanácsost, akit kinos betegségétől végül mégis megváltott a halál. Nehéz tusát vivott vele, hisz még dolga lett volna idelent, azaz, hogy odafent a budai hegyeken, ahol parkjait és ligeteit épitette lankadatlan szorgalommal egy emberöltőn át.

Vojnich Géza dr. tudós irót a Hollós Mátyás Társaság elnöki tanácsának illusztris tagját főtanácsosi cimmel ruházta fel a kormányzó őfőméltósága.

Fontos megbeszélések folytak e hó 13-án a II. kerületi Iparoskörben, ahol a községi választásokra való előkészületeket tárgyalták bizalmasan. Általános a vélemény az iparosság körében, hogy a három budai kerület iparosait egységes frontba kell állitani, hogy igy befolyását elsősorban a városházán s ez alapon utóbb a képviselőházban is megszerezze. Minden kerületi iparosság hivjon össze gyülést és hozza meg határozatát, hogy a mai nehéz külpolitikai helyzetünkben a magyar iparosság az ország kormánya mellé áll egységesen és a *községi életben* is az országot kormányzó egységes párt szervezete alapján kivánja azt támogatni. Minden kerület küldjön ki öt tagu bizottságot, melyek kerületközi üléseiken megállapodnának a személyes kérdésekben és az egységes községi párt szervezetében is, megküldve a kormánynak a budai kerületekben elfogadott határozati javaslatokat.

Kepes Gyula ny. altábornagyhoz, — aki a Payer-Wilcsek észak-sarki expedicióval fölfedezte a Ferenc József földet és kitüzte ott a monarckia lobogóját, — ennek ötvenedik évfordulója alkalmából a kormányzó ur Őfőméltósága meleg hangu kéziratot intézett hozzá és budai ismerősei közül sokan ünnepelték.

Lavottáról. Izsépfalvi *Lavotta* János, a magyar Orpheus — ahogy a mult század elején országszerte nevezték — 1764. julius 5-én született Puszta-Födémesen Pozsonymegyében. Édesatyja, szintén János, az akkor élt neves zenetanárokkal tanittatta fiát, aki már korai ifjuságában szépen hegedült. Anyja Szvetenay Klára korán elhunyt, mostohaanyja Névesi Katalin pedig oly rosszul bánt vele, hogy egyszer kést is emelt reá a fiu, de ezután megszökött és katonának állt. Édesapja kiszabaditotta és Bécsbe küldte zenei tanulmányainak befejezésére. Itt a legelőkelőbb körökben muzsikált, azután barátnak akart állani, de utóbb Pestre jött, ahol hangversenyei nagy feltünést keltettek, mert nehány magyar népdal szerzeményét itt mutatta be először. Még a nádor is ebédre hivta. Nyugtalan vére kóborlásra készté, ekkor járt többször Budán is. 1792-ik évben a Protasevics első magyar szintársulata zenekarának lett igazgatója és itt irta „Lavotta első szerelme" cimü fenséges hallgatóját. A társulat megbukott és Lavotta ismét bekóborolta az országot és ivásnak adta magát, ami egészségét aláásta. Debrecenben zeneműkereskedést akart nyitni, de már ekkor vizkóros volt és ezután mecenás barátait látogatta. Nagybetegen igy jött Tályára Eöri Fülöp Gábor orvos barátjához, aki csaknem kigyógyitotta bajából, de ismét az ivásnak hódolt s ez végül meg is ölte 1820 aug. 10-én Tályán. Nem mindennapi zeneszerző tehetség volt, aki 100-nál több nép- és műdalt komponált s azokat virtuozitással adta elő. Ő a magyar skála megteremtője és Csokonay Vitéz Mihály verseinek megzenésitője. Műveit Káldy Gyula adta ki. Most poétikus szépségü szindarabot irtak az ő első szerelméről *Szávay* Gyula és *Géczy* István, a Hollós Mátyás Társaság e két illusztris tagja, mely e hó 15-én került szinre a Budai Szinkörben. *Sebestyén* Géza áldozatkészen állitotta ki a darabot és *Bársony* Aladár gondosan rendezte, hogy minden szellemi finomsága, korának kedves zamata érvényesüljön.

Gordon Róbert min. tan. délivasuti üzletigazgatónak a vasutas sztrájk leküzdése alkalmából tett kiváló szolgálatáért elismerését fejezte ki a kormányzó Őfőméltósága.

Ismerkedő estét rendezett e hó 6-án este a Szabadpolgári Körben az I. kerületi iparos kör Máté István és Hollenczer László elnökök meghivására. A nagy terem megtelt szép közönséggel, számos hölgytaggal, akiket Máté elnök üdvözölt szép beszédben fejtve ki az ismerkedés fontosságát az I. kerületben, ahol ötezer iparos él, akik hivatva volnának egymást szeretettel támogatni. Hollenczer László a szervezkedés szükségéről szólt humorosan — Kada pedig az iparosság kölcsönös istápolásáról mondott beszédet. Tóth István a közszeretetben álló karnagy a tervezett vigalmakra és a nők szerepére hivta föl a figyelmet. Végül Viraág Béla lapunk szerkesztője mondott nagyobbszabásu beszédet abból az alkalomból, hogy az iparosság készül kiépiteni egységes budai frontját, fölhiva a kormányt, hogy az országos egységes párt szervezetét épitse ki a községi választások számára is, amely törekvésében a budai iparosság egységesen támogatná. Az iparosság ezzel az elhatározásával az általános mozgalom élére állt és a kerület politikat irányitásának egyik elsőrangu vezető tényezőjévé vált. — Az est a legjobb hangulatban telt el.

Langsch József drt, a Magyar Folyam és Tengerhajózási R.-T. igazgatóhelyettesét *kormánytanácsosi* cimmel tüntette ki a kormányzó.

Vasbilincseit várja már a *Villányi-ut*, mely teljesen elkészült és Buda egyik legmodernebb körutja lesz, egészen uj rendszer szerint épitve. Egyelőre a Déli vasut átjárójáig lehetne ott kiépiteni a villamos vasutat, amire a Közúti vasut, illetve jogutóda szerződésileg van kötelezve és járathatná ezen a vonalon a 9-es számu kocsit, amelynek a Déli vasut átjárójánál volna a végállomása. Uj élet költözne ezzel erre az egész vidékre.

A veszedelmes sarok, most a nagy autójárás idején a Mikó-utca és Attila-utca sarka, ahol a Hüvös palota előtt sürü az összeütközés. Alig van nap, hogy a Svábhegyre és ről száguldó autók ott egymásba ne szaladjanak, holott a bajon könnyü volna segiteni két módon is. Az autók jönnek az Attila-utcán, és mennek a Pauler utcán. De segitene a bajon egy sziget a Mikó és Attila-utca sarkán lámpással, melyet meg kell kerülni. — Hasonló bajok vannak a Kapuczinus-utcában is, ahol eddig még szekér sem járt és tele van az utca apró játszó gyermekekkel. Nehány bőrzemágnás most ott vett házat, lakást és állandóan rettegteti jövő-menő autójával a szülőket.

Viktor napján e hó 5-én este hangos, szép dal csendült meg *Rákosi* Viktor Városmajor-utcai lakásának ablaka alatt, mely az utcával határos kertre nyilik. „Kö-

szöntelek . . ." cimü szerenádot énekelte a II. ker. Iparos Kör dalárdája, Rezik Béla karnagy vezetése alatt, ezzel köszöntve névnapján az évek óta betegen fekvő nagynevü irót, És amikor elszállt az ének *Váli* Gábor az Iparos kör társelnöke és a dalárda elnöke tolmácsolta az Iparos kör üdvözletét, azért a sok lelki gyönyörüségért, amelyet Rákosi Viktor, a Hollós Mátyás Társaság egyik elnöke irodalmi müködése révén élvez a magyar polgárság. Várjuk, hogy megcsonkitott hazánkban ujra megkondul janak az „Elnémult harangok" jelezve a várt virradást, azzal a gyönyörüséges humorral, amellyel Rákosi Viktor a szomoruságban is megkacagtatja a magyart. Végül jobb egészséget és hosszu életet kivánt neki a haza, az irodalom és a budaiak örömére. Már akkor megtelt az utca kiváncsi közönséggel és a verandára kézi kocsin kitolt ünnepelt iró meghatottan mondott köszönetet. Azt hitte, hogy régen elfeledték s most látja, hogy eljöttek a dalosmadarak, hogy üdvözöljék. A meleg szavak után a dalárda elénekelte az „Édes anyám ablakára ráborul a bánat" cimü szép irredenta nótát és még nehány szép dalt s ezzel besötétedett s csend borult a tájra . . . Mintha ezzel búcsúzott volna a nagy iró az élettől.

A **Hollós Mátyás Társaság** e hó 17-én, este 6 órakor tartja évi közgyülését a Budai Polgári Kaszinó (Krisztinavárosi Kaszinó) disztermében I., Krisztina-tér 1., mely után *társasvacsorára* gyülnek a tagok és családtagjaik az Ulm-féle Szent István vendéglőben (I., Alagut-utca 5.) E kizárólag *budai* irodalmi, művészeti és tudós társaság iránt nagy arányokban nyilvánul a budaiak érdeklődése az őszi és téli évszakra kidolgozott programja révén, mely Buda jövendő fejlődését van hivatva megalapozni. A vasárnaponkint délben tervezett egyórás matinék is előreláthatólag nagy közönséget vonzanak majd a Kaszinó disztermébe.

Hosszu szép ősz lesz — mondják — mert a korán megsárgult lombjukat vesztett gesztenyefák ujból kizöldültek és kivirágoztak. Némely fa tavaszi pompában áll. De nemcsak a gesztenye, hanem minden fája Budának ujra hajt és üde zöld lombot kapott. — Ebben a nyomoruságos világban, amikor a fütőanyag drágasága miatt előre fázunk a téltől, szinte jólesően melegit a kedves jóslás, hogy hosszu, meleg ősz jön.

Cobden-Bank cimen most kerültek forgalomba a „Magyar köztisztviselők és állami alkalmazottak Takarékpénztára R.-T." részvényei nagyon kis mennyiségben a *Szigeti* Ernő bankház révén. Az intézet 12 év óta áll fenn mint a Pénzintézeti Központ tagja és érdekkörébe tartozik a Gyöngyöstarjáni tégla, fedélcserép és agyagárugyár r.-t. Szigoru és komoly üzleti alapon vezetett szolid pénzintézet, amelynek részvényeit bizalommal fogadta a közönség. Nagy árhullámzások e papirosban nem várhatók, de állandóan emelkedni fog és az ugynevezett kisrészvények között az elsők közzé kell sorozni, melyet a tőzsde hullámzása alig érint. Ez a középosztály bankja, amely osztály a nehéz papirokat nem tudja megvenni, de romló koronáját szeretné javuló részvényekbe fektetni. Erre legalkalmasabbak a Cobden-részvények, mert itt baj nem érheti a részvénytulajdonosokat, A takarékpénztár tőkeemelése felől legközelebb dönt a küszöbön álló közgyülés.

Leskó Jenő dr. bőrgyógyász, kórházi főorvos, a Nékám Klinika v. I. tanársegédje rendelését az Irgalmasrend kórházban (II., Zsigmond-u. 19. sz.) helyezte át. Röntgen és Anarce-fénykezelés. Rendel: d. u. 3—5-ig.

Két pártra szakadtak a budai Lövészegyesület tagjai már a közgyülés előtt s a többségben lévő ellenzék akkor diadalt is aratott, kibuktatva a régi vezetőséget, mely — szerintük — elhanyagolta az évszázados mult hagyományait és a *lövészet* s *vadászat* helyett különféle *táncokat* kultivált. A belső béke helyreállitása és a régi hagyományok ápolása érdekében 3-tagu küldöttség: Nagy Emil alezredes, Sólyom Fekete Vilmos és Sauerwein Károly háznagy tisztelgett József főherceg örökös tiszteletbeli fölövészmesternél és a közel egy órai kihallgatáson tájékoztatta Ő Fenségét az ellentétekről, kérve, hogy hasson oda, miszerint a jelenlegi ügyvezető fölövészmester *Tolnay* Lajos mint kormánybiztos állittassék az Egyesület élére s ezzel megteremthesse a régi harmóniát a tagok között, visszaadva a Lövészegyesületet ősi céljának.

Pardon! Legutóbb közöltük *Jókay-Szilágyi* Miklós életrajzát s abba belecsuszott az a hiba, hogy Jókay Sándornak nincs fiai után unokája. Ezt igazitja helyre most Jókay-Szilágyi Miklós alanti levele:

> Kedves jó Szerkesztő Ur! Nagyon szépen köszönöm Béla bátyámnak rólam irt elismerő sorait, de a tárgyi igazság kedvéért felemliteni kivánom, hogy egy Jókay unoka van a világon, mert a négy Jókay fiu közül egy nős s a kis két éves unoka neve Jókay Gedeon. Kérve e sorok szives közlését, üdvözli szeretettel régi hive
> *Jókay-Szilágyi Miklós.*

Szivesen közöljük ezt, mert legkevésbbé sem akartuk elsikkasztani az egyik Jókay unokát. Pardon!

Érdekes ujitás. Eddig csak az egyes intézetek szoktak volt Értesitőket kiadni. *Pintér* Jenő tankerületi főigazgató és a Hollós Mátyás Társaság t. elnöke ujitása. hogy minden évben a Budán székelő tankerületről is kiad egy Értesitőt, melynek tartalma nemcsak a tanügyi köröket, de a nagyközönséget is több tekintetben érdekli. A mai budapesti és budapestvidéki tankerület közös őse a *budai tankerület,* melyet Mária Terézia királyné 1776 ban állitott fel. Első főigazgatója farádi Vörös Antal volt, egyszersmind a királyi és hétszemélyes tábla birája, ki öregkorában úri-utcai házában (ma a 10. számú egyemeletes épület) lakott. A Várban volt, a Fortuna-utcában, a harmadik főigazgatónak Fesztl Károly pécsi kanonoknak hivatala. Ma is Budán (I., Attila-utca 1.) működik a főigazgatóság, A legutóbb megjelent 4. számu Főigazgatói Értesitőnek különösen érdekes fejezetei azok, melyek az elmult tanévben rendezett tankerületi és országos tanulmányi versenyekről számolnak be. A budai középiskolák és növendékeik kitettek magukért a versenyek jutalmazottai között. A tankerületi versenyen az egyetemi kir. kath. főgimnázium 5, az állami Verbőczy István főgimnázium 6 jutalmat, az országos versenyen ugyancsak a Verbőczy főgimnázium 6 jutalmat vitt haza. A II. ker. érseki főgimnáziumból 1, a ciszterciendi főgimnáziumból 1 tanuló nyert jutalmat. Neveiket közli az Értesitő.

Sikerült kerti ünnepélyt rendezett e hó 8-án a Budai Polgári Lövészegyesület disztermében és kerthelyiségeiben a „Budai jóbarátok köre" Schvannauer Gyula, Fülöp Sándor, Heidum Isfván, Vajda Ferenc rendezése mellett.

Verseny céllövészetet rendezett aug. 25-én reggel 8 órától a *nemzeti hadsereg* a budai lövészegyesületnek a hadsereg segitségével ujonnan helyreállitott lőterén. Az összes helyiségek zászlódiszben pompáztak és fogadták *Horthy* Miklós kormányzó ur Őfőméltóságát. Az ünnepen résztvett az egyesület örökös tiszteletbeli fölövészmestere, *József főherceg* is. *Tolnay* Lajos ü. v. fölövészmester üdvözlő beszédére a kormányzó kijelentette, hogy mindig kész örömmel látogatja az évszázados dicsőséges multtal biró egyesületet s főleg ez alkalommal, amikor a háboru után itt rendezi a hadsereg első országos céllövő versenyét. A nagyszámu szép és értékes dij közül a 3 első fegyverdijat és egy harmadik pisztolydijat *Takács* Pál honv. gy. százados nyerte el. A legénység dijait több százezer korona készpénz képezte.

Másfél éves pereskedés nyert befejezést az alábbi nyilatkozatban és ezzel végkép behegednek olyan sebek, amiket a mi áldatlan társadalmi viszonyaink ütnek azokon, akik egyes társadalmi formációk élén állanak.

NYILATKOZAT.

A Budai Napló 1922. évi január hó 15-i számában a „Sajtópör a Budai Kath. Kör belső háborusága miatt" cim alatt egy közlemény jelent meg, melyben Masztig Emil urral szemben több rendbeli sértő kitétel foglaltatott. Miután Masztig Emil ur becsületszavára kijelentette, hogy alólirott Sauerwein Károly ellen soha semmi féle kizárási inditványt sehol nem tett, másrészt pedig meggyőződtünk arról, hogy állitásaink téves információkon és egyes megtévesztő külső körülmények félreismerésén alapultak, a közleményben foglaltakért Masztig Emil urnak teljes elégtételt szolgáltatunk és őt a bíróság előtt megkövettük.

Budapest, 1923. évi szept. hó 13-án.

Viraág Béla. *Sauerwein Károly.*

Nász. *Berinkey* Gyula dr. volt miniszterelnök leányát *Irmát* szept. hó 15-én vezette oltárhoz *Pályi* Gyula dr.

Operás estéket rendez *Fischer* Sándor szimfonikus zenekara a *Margit-Park* kávéházban, egyelőre hetenkint egyszer csütörtökön, a melynek műsorát Puccini, Verdi, Leoncavallo, Mascagni és Wagner műveiből állitja össze a budaiak e közkedvelt karmestere, aki a *Gellért* szállóban is rendez naponkint délutáni zenematinékat. — A *Margit-Park* kávéházban esténként hangversenyez, de a csütörtöki operaesthez mégis célszerű, ha a műértő közönség már kora délután biztositja a helyét, mert előreláthatólag ezeket az estéket nagyszámu közönség fogja látogatni. Különben is most az uj vezetés alatt kitünő kávét tálalnak a kávéházban, amelyben a régi kedves világ kezd ujra éledni.

Uj cégek Budán: Rekord pótkávéipar, Wohl és társai, II., Vitéz-u. 17. — Sasse Béla, sertésker II., Apostol-u. 7. Fried Jenő értékpapir ker., II., Fő-u. 85. Jaross Pál okl. mérn. vasutfelsz. keresk. és műszaki váll. I., Krisztina-tér 23. Kaiser A. és fia kávésok, Horthy M.-ut 38. Ligeti Sándor vegyszer-, sziradékker, III., Ujlakirakp. 3. Dr. Nagy Dénes értékpapirker., I., Budafoki-ut 5. Boschné Károly bornagyk., I., Bors-u. 24. Somosi Lajos értékpapirker., II., Zsigmond-u. 7.

Morzsákat kér szegényei számára a missziós társaság, hogy megrendezhesse a Karácsonyi vásárját. Minden csekélységet hálásan fogad. Lehet ez: avult ruhanemü, ruharész, kelme darab régi vagy kicsiny, kalap, esernyő, cipő. könyv folyóirat, szobadisz, törött, használt butorok, edény, (a törött dolgokhoz kérjük a darabokat) játék stb. Mindezekből szép uj csecsebecsét, gyerekjátékot emléktárgyat csinálnak az uj missziós házban a Városmajorban. Ez a ház most a körzetnek népgondozó központja. Pénz nélkül épült ez az ötmilliós ház, melyet hivatalosan ez év május 27-én nyitottak meg, de abban már mult évi december 3-án megindult a munka. Csodálatos szép müködést fejtenek ki a missziós nővérek. Elhelyezik a szegény betegeket, gondozzák és ellátják a házi betegeket. A népkonyhájukban 150 éhező leánykát, napközi otthonukban 60 leánykát etetnek, ápolnak, oktatnak, gondoznak. 80 gyermeket nyaraltattak. Ezeket a nemes célokat szolgálja, aki a kért morzsákat elküldi: — Misszióház Városmajor cimén.

Schönhaber-féle állami engedélyezett zeneiskolában III. Lajos-utca 152 a beiratások a következő tanévre már folynak és a rendes oktatás 7-étől kitünő müvésztanárok vezetése alatt megkezdődött.

Nász. Szeghő Kornél dr. délivasuti fogalmazó, Szeghő Sándor ismert neves karnagy fia, oltárhoz vezette e hó 15-én Lux Gizella urhölgyet a krisztinavárosi plébániatemplomban, melyet nagy és előkelő közönség töltött meg. A diszes esküvőn a Budai Dalárda és a katonai zenekar müködött közre.

MAGÁNTANULÓK, leányok és fiuk, akik elmaradtak tanulmányaikban, mulasztásaikat pótolhatják. Középiskolák alsóbb osztályaira előkészit psichológiai alapon felépült módszerekkel és munkával egybe kapcsolt foglalkoztatással, *középiskolai tanárnő,* szakképzett modern pedagógus: II. Keleti Károly-u. (volt Heltai-utca) 33. Villalakás 1.

Gyász. Bauzek Jánosné szül. Stangl Paula e hó 4-én, életének 41-ik és boldog házasságának 20-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Szeptember hó 6-án, temették a farkasréti temető halottasházából nagy gyászoló közönség jelenlétében.

Közgazdaság

EXNER KORNÉL Dr.

Zürichből keltezve érdekes levél jelent meg *Exner* Kornél dr. ny. államtitkár és bankigazgató tollából, aki a korona romlását jelző árjegyzést közvetlenül a helyszinén tanulmányozza, de okát ott nem találja. A zürichi szent ármegállapitás értelmi szerzőit ott kinyomozni nem lehet. Sem a *zürichi tőzsde,* mely a világ egyik nagyon jelentéktelen tőzsdéje, sem az ottani bankárok egyesülete a zürichi devizaárfolyamok megállapitásával nem foglalkozik. Nyilt kérdés marad, hogy tehát akkor ki az, aki ezeket a rettenetes számokat világgá kürtöli és beállitja?

Ezeknek az érdekes pénzügyi kutatásoknak nagyhirű budai mesteréről, a „Budai Nagy Naptár" a következő életrajzot adja:

Exner Kornél, pénzügyi jogi iró, szül. 1867 jul. 3-án Beregszászon; a jogot előbb Pozsonyban hallgatta, ahol a jogászifjuságnak elnöke volt, azután járt a bécsi, prágai, berlini és müncheni egyetemeken. Mint pozsonyi joghallgató a Pozsonyvidéki Lapokat szerkesztette. 1891-ben állami szolgálatba lépett s jelenleg a pénzügyminiszterium ny. államtitkára. 1893-ban kelt egybe Lendvay Ilonával, dr. Lendvay Benő főorvos leányával. 1899-ben a budapesti tud. egyetemen a pénzügyi jogból magántanári képesitést, 1907-ben pedig rendk. tanári cimet nyert. A Pázmány Péter tud. egyetem előadási jogosultságát a kormány megerősitésével a pénzügytanra is kiterjesztette. 1895 óta a „Pénzügyigazgatás" c. szaklapot

szerkeszti. Önállóan megjelent művei: „Az egyenes adók reformja" (három tanulmány, Budapest 1894, 1897 és 1907); „Jövedéki büntetőjog" (u. o. 1896); „Dolgozatok a pénzügyi jog köréből" (u. o. 1904); „Magyar pénzügyi jog" (u. o. 1901 és 1910). A Magy. Tud. Akadémia 1000 K jutalommal tüntette ki, mint 5 év alatt megjelent legjobb pénzügyi tud. munkát. Számos müve jelent meg a Budapesti Szemlében, a Közgazdasági Szemlében, Jogi és Közgazdasági Lexikonban. A Révay Lexikonnak is munkatársa. 1913-ban a magy. kir. közigazgatási bíróság itélőbirója lett. Mint pénzügymin. osztálytanácsos a törvényelőkészitésben is tevékenyen résztvett. Évről-évre mint miniszteri biztos elnököl az érettségi vizsgálatokon. Többizben beutazta egész Európát s utjairól kedves és szines leirásokat közölt a magyar és német nyelvü pozsonyi lapokban. A hatásköri bíróság tagjává is megválasztották, majd 1918-ban pénzügyi államtitkárrá nevezték ki. 1920-ban megvált a tényleges állami szolgálattól és a Nemzeti Hitelintézet igazgatója lett. A Magyar Sakkszövetség és a Szakértők Ligája elnöke és a Hollós Mátyás Társaság alelnöke.

—

Ganz és Társa-Danubius gép-, vagon- és hajógyár r.-t. igazgatósága az október 1-én tartandó közgyülésen javasolni fogja, hogy az eddigi 21,600.000 korona alaptőke 3880 millió koronára emeltessék fel azáltal, hogy az eddigi részvények névértéke darabonként 20.000 koronára emeltetik és 162.000 darab ugyancsak 20.000 korona névértékü uj részvény adatik ki és teljes számban a régi részvényeseknek fognak felajánltatni, minden régi részvény után 6 darab uj részvény, darabonként 62.000 korona kibocsátási áron. Az 1922. üzleti évre vonatkozó osztalékszelvény október 2-től 800 koronával kerül kifizetésre.

A Magyar leszámitoló- és pénzváltó bank rt. szeptember 10-én tartott rendkivüli közgyülésén alaptőkéjének 600 millióról 800 millió K-ra való felemelését határozta el. A kibocsátásra kerülő összes részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel oly módon, hogy minden három régi részvény alapján egy uj, 1923 január 1-től osztalékjogosult részvény vehető át drbként 25.000 K. befizetése ellenében. Az elővételi jog szeptember 17-től 22-ig bezárólag gyakorolható a bank központi értékpapirosztályánál külön e célra délután félöttől félhétig müködő pénztáránál.

Mátra Iparanyagkereskedelmi rt., mely a tulajdonképeni iparosbank megvette Balatonföldváron a Nelko vegyipari gyárat és azt 120 millió K befektetéssel üzembe helyezi. E célból szeptember 20-ra rk. közgyülést hivott egybe, amelyen el fogják határozni, a társaság alaptőkéjének 20 millió K-ról 200 millió K-ra való felemelését, ugy hogy 360.000 drb 500 K névértékü uj részvényt bocsátanak ki és ebből a régi részvényesek minden drb régi részvényre 1 drb uj részvényt ingyen és további 2 drb részvényt névértéken fognak elővételi jogon kapni. Részletes felvilágositások: VI., Zichy Jenő-utca 4.

A „Mercur" Váltóüzleti R. T. e hónap 5-én tartott rendkivüli közgyülése elhatározta az alaptőkének 200 millió koronáról 500 000.000 koronára való felemelését. Az uj részvények 1:1 arányban uj részvényenként 3000 koronáért ajánltatnak fel a régi részvényeseknek. Az elővételi jog e hónap 7-től kezdődőleg az intézet főpénztáránál délután 4—6 óra közgött gyakorlandó.

A Magyar-Amerikai Bank R-t. rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének egy milliárdra való fölemelését. Minden régi részvényre öt uj részvényt ajánl föl 730 K-ás árban. Elővételi jog szept. 15-től 30-ig gyakorolható IV. Semmelweis-utca 2. szám alatt, Uj igazgatósági tagok: herceg Hohenlohe Egon és Pivny-Póka Béla.

A Gazdabank igazgatósága külföldi tőkecsoporttal folytat tárgyalásokat s ezzel kapcsolatban aktuálissá válhat a bank nagyarányu tőkeemelése.

A Magyar ált. takarékpénztár rt.-nak aug. 31-én *Kronberger* Lipót udvari tanácsos elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülésen *Horváth* Lipót dr. alelnök-vezérigazgató javaslatára az alaptőkét 700 millió K-ra emelték fel. A régi részvényesek két régi részvényre már egy uj — már az idei hasznokban részesülő — részvényt kapnak 30.000 K és január 1-től járó kamatok fejében 300 K, összesen 30.300 K lefizetése ellenében. Azok a részvényesek, akik az elővételi jogot gyakorolják és a megkivánt nyilatkozatot aláirták, a fizetést szept. 13. napon is teljesithetik. Az elővételi jog a Magyar általános takarékpénztár rt. központi pénztáránál (V., József-tér 14) csakis délután 3—5 óráig gyakorolható.

A Magyar kereskedelmi hitelbank szeptember 4-iki igazgatósági ülése elhatározta, hogy szeptember 15-ére rendkivüli közgyülést hiv egybe az alaptőkének 100 millióról 200 millió K-ra való felemelése tárgyában. Az összes részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel.

A **Püspöki Uradalmi Borpince** rt., Vác közgyülése a részvénytőkének 400,000.000 koronára való felemelését határozta el, minden 2 drb régi részvény után az elővételi jog 3 uj részvényre darabonkint 6000 koronáért e hó 15-től f. hó 22-ig a Magyar Városi Banknál és a Magyar Jelzálog Hitelbanknál gyakorolható. — Az igazgatósági ülésen Kertész Ferenc igazgatót ügyvezető igazgatóvá nevezték ki.

A **Fabank rt.** igazgatósága a szeptember 18-ra egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 20 millió K alaptőkének 400 millió K-ra való felemelését fogja javasolni. Az összes uj részvényeket 1:1 arányban, a közgyülés által megállapitandó kibocsátási árfolyamon a régi részvényeseknek fogják felajánlani. A legutóbbi tőkeemelést 60 millióról 200 millió K-ra az intézet 1921 márciusában hajtotta végre.

„PIRAMIS" Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági géposztály, gabona, erőtakarmány és műtrágya-osztály.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

Moktár. A Magyar országos központi takarékpénztár igazgatósága folyó hó 18-ra rendkivüli közgyülést hiv egybe, melynek javasolni fogja az alaptőkének 180 millió K-ról 240 millió K-ra való felemelését. A részvényesek az elővételi jogot az uj részvényekre 3:1 arányban gyakorolhatják. Az igazgatóság egyuttal felhatalmazást fog kérni, hogy alkalmas időben további 60 millió K össznévértékü részvényt bocsáthasson ki. A folyó hó 20-tól 29-ig átveendő uj részvények — amelyek már a folyó év osztalékába is részesülnek — 400.000 K-án minden kamat- és költség felszámitása nélkül bocsáttasanak ki. A részvénytőke emelése a takarékpénztárral szorosabb kapcsolatban lévő svájci pénzcsoport bevonása mellett történik.

A **Lloyd Bank**, teljesen kiépitett üzleti szervezetével, szétágazó ipari érdekeltségeivel és élén a kiváló vezetőkkel: dr. *Mándy* István, dr. *Dréhr* Imre és dr. *Salusinszky* Gyula igazgatókkal, ma már számottevő közgazdasági tényező. A mind egyre fokozódó üzleti tevékenység az intézet iránt támasztott pénzigényeket is folyton növeli és egymilliárd alaptőkéjét kénytelen ismét szaporitani. A tőkefölemelő közgyülés szeptember folyamán lesz, amelyen az alaptőkét előreláthatólag két milliárdra fogják fölemelni.

A Lipótvárosi Takarékpénztár rt. aug. 30-iki rendkivüli közgyülése elhatározta, az alaptőkének 160.000,000 koronáról 250.000,000 koronára való felemelését. Az elővételi jog 3 : 1 arányban 2000 K-s áron az intézet pénztáránál gyakorolható. E tranzakció keresztülvitele után az intézet látható tartalékai az egymilliárd koronát meg fogják haladni.

Az Atlantica trust rt. augusztus 22-ki rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének 150.000 drb 200 K n. é. 1923-ra osztalékjogosult uj részvény kiboçsátásával 100 millióról 130 millió K-ra és az összes 200 K n. é. részvények névértékének a tartalékalapból 1000 K névértékre való felemelése utján 650 millió K-ra való felemelését. Minden öt régi részvény után egy uj részvény vehető át drb-ként 15.000 K lefizetése ellenében.

A János szanatórium rt. az 1922. évi üzletévi mérlegében 3 millió K alaptőke mellett az előző évi 65.941 K-val szemben 157.831 K tiszta nyereséget mutat ki.

A Magyar Őstermelő rt. szeptember 22-re egybehivott közgyülésén a 124 millió K alaptőkéjét 350 millió K-ra emeli fel 227.000 drb 1000 K n. é. uj részvény kibocsátásával. Ez alkalommal a 200 K n. é részvények 1000 n. é. részvényekre vonatnak össze.

„Pannonia" Sörfőző rt. Pécsett a Hazai Bank r. t. helyiségeiben megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta az alaptőkének 150.000 darab uj, az 1923—24. eredményében részesedő 2000 korona n. é. részvény kibocsátása utján 560,000.000 koronára való felemelését olyképen, hogy a befolyó felpénzből a régi részvények névértéke is 200 koronáról 2000 koronára emeltetik fel, a régi részvény alapján egy darab vehető át 6000 koronás árfolyamon szeptember 15-től 22-ig a Hazai Bank r. t. értékpapir pénztáránál.

Magyar-Francia Bank. A Magyar-Amerikai Bank francia érdekeltsége, a bank igazgatóságával egyetértésben uj egymilliárdos pénzintézetet alakit Magyar-Francia Bank céggel. A bank megalakulása szeptember folyamán történik meg. Az egymilliárdos alaptőke többségét a Magyar-Amerikai Bank jegyzi, de a részvények is e bank tárcájában maradnak, ugy, hogy minden Magyar-Amerikai Bank részvényes egyben a Francia-Magyar Bank részvényese is lesz. Az alaptőke 40.000 drb 25.000 koronás cimletre oszlik s már eddig is többszörösen tuljegyezték. Az uj bank elnöke Loucheur lesz, alelnökei Monzie szenátor és dr. Bányay Sándor a Magyar-Amerikai Bank igazgatója.

Fővárosi sörfőző rt. Kőbányán A társaság Szécsi Pál elnök elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta, az alaptőkének 180.000 drb uj, az 1923-24. üzletév eredményében részesedő 2000 korona n. é. részvény kibocsátása utján 690 millió koronára való felemelését olyképen, hogy a befolyó felpénzből a régi részvények névértéke is 200 koronáról 2000 koronára emeltetik fel. A kibocsátásra kerülő uj részvényekből minden egy darab régi részvény alapján egy darab vehető át 10.000 koronás tel quel árfolyamon f. é. szeptember 10-től szept. 18 ig a Hazai bank rt. értékpapir pénztáránál.

Zuglígeti üdülőtelep rt. julius 30-iki közgyülése elhotározta az alaptőkének 17 millió K-ra való felemelését. Minden régi részvényre db-ként 600 K lefizetése ellenében a társaság pénztáránál egy uj részvény vehető át. Az 1922. évi szelvény 17.50 K-val váltható be.

A Mobilbank rt. augusztus 11-én tartott rendkivüli közgyülése az intézet alaptőkéjét 400 millió K-ról 800 milló K-ra emelte föl.

A Szent Margit-Sziget gyógyfürdő rt. 1922. évi mérlegét 4 millió K alaptőke mellett 103.662 K tiszta *nyereséggel* zárta le, szemben az előző évi 991790 K veszteséggel.

Vas- és acéltársaság rt. céggel uj részvénytársaság alakult, amely 1 milliárd K alaptőkével átveszi a wieni Eisen und Stahl A.-G. eddigi budapesti fióktelepét. Az igazgatóság tagjaivá választattak: Almássy László Budapest, Fölius Károly Düsseldorf, Glitz Erich Köln, Grosse Vilmos, dr. Hymanns

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA gyógyforrás szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon: József 112—59.

George Amsterdam, Kalmár Hugó Budapest igazgató, dr. Kind Róbert Köln alelnök, Kühnemann Pál Budapest, Lamarche Gyula Köln, Landsmann Sigfried alelnök, Pausperil Károly Budapest, Strauss Ernő Budapest, báró Szterényi József elnök, Szüri János, Vadász Aladár dr,, Winternitz József Wien. A felügyelőbizottság tagjai: Darsche Lázár Alfréd elnök, Ladányi Jenő, gróf Pongrácz Vince, Schulhof József Wien, Vida László.

A Csillaghegyi Árpád-fürdő rt. 1922. évi mérlegét 400.000 K alaptőke mellett 163.524 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 187.671 K veszteséggel. A társaság augusztus 26-ra egybehivott közgyülése az alaptőkének felemelését határozta el.

Ergon ipari és kereskedelmi rt. igazgatósága a szept. 19-re egybehivott közgyülésnek az alaptőkének 30.040.000 K-ról 200 millió K-ra való felemelését fogja javasolni.

A Spódiumgyár és a Hungária Mütrágyagyár között létrejött megállapodásokból folyólag a Spódiumgyár a Mészárosok és Hentesek Csontfeldolgozó és Mütrágyagyára részvénytársasági részvényállományából egy tételt a Hungária Mütrágyagyárnak átengedett csereképpen „Hungária"-részvényekért. A Csontgyár folyó hó 26-án megtartandó rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét 10 millió K-ról 100 millió K-ra felemeli olymódon, hogy az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. Ugyanekkor a társaság cégét a „Pátria" jelzővel egészitik ki. A Hungária is fölemeli alaptőkéjét 155 millióra s az uj részvényeket a régi részvényesek kapják.

A Pátria budapesti élelmiszerkereskedelmi rt. 1922. évi mérlegét 250.000 K alaptőke mellett 33.967 K tiszta nyereséget zárta le, szemben az előző évi 114.880 K. veszteséggel. A társaság augusztus 28-ra egybehivotl közgyülésen az alaptőkének 2300 drb. 250 K n. é. uj részvény kibocsátásával 6 millió K-ra való felemelését határozta el.

A Magyar-Német Bank rendkivüli közgyülése elhatározta az aloptőkének 200 millióról 500 millióra való felemelését. (Alaptőke és tartalékalap 1.32 milliárdot tesz ki,) Minden régi részvényre egy uj adatik ki 3000 koronás árfolyamon.

A Termelők Bankja rt. 40 millió K alaptőkéjét szept. 10-én tartott közgyülésén 300 millió K ra emeli fel. Az intézet érdekeltségéhez tartozó szaru-, fésü- és gombárugyár, üvegtechnikai árugyár kibővités alatt áll, most kapcsolta be érdekeltségébe Mátyásy István és Tsa vas- és acélöntöde gépgyár és malomberendezési üzemét. Mezőgazdasági üzeme a legközelebb kezdi meg müködését hatezer holdas birtokon. Az intézet igazgatóságában helyet foglalnak: Hohenlohe herceg (elnök), Pallavicini Alfonz őrgróf (alelnök), Lippe Alfr. herceg, Szilágyi Lajos dr. nemzetgyülési képviselő, Arz Roederich gróf nagybirtokos, Vojkffy Hubert gróf, Róna Sándor (vezérigazgató), ifj. Ruprecht Olivér dr., Perlaky György nemzetgyülési képviselő. ifj. Hegedüs Sándor. Az intézet részvényeiből ujabb tétel most kerül forgalomba az Ötvös és Társa cég utján.

Magyar-Jutaipar R.-T. A kiváló hirnévnek örvendő két németországi nagy juttavállalat, ugymint a „Geraer Jutespinnerei u. Weberei" és a „Jute-Union Rt." cégek érdekeltségeinek részvételével e hó 12-én *Magyar Jutaipar Rt.* céggel uj vállalat alakult Budapesten Szterényi József báró v. b. t. t., nyug. miniszter elnökletével. A vállalat, melynck alaptőkéje egy milliárd korona, textilipari és kereskedelmi tevékenységet fog kifejteni. Az alakuló közgyülésen az igazgatóság tagjaivá választattak: Almásy László dr., Czigler István dr., Dréhr Imre dr., Halperth Elemér dr., Haase Brunó (alelnök), Herzig Miksa, Lichtig Géza (alelnök), Oettler Frigyes, Révai Jenő (ügyvezető igazgató), Robitschek Zsigmond, Schmidt Jenő, Sonnenberg Marcell és Szterényi József báró (elnök). A felügyelő bizottság tagjai; Kaufmann László, Palotai Hugó, Pongrácz Vince báró (elnök), Vida Gyula.

Férfi öltönyök
mérték után készülnek
45.000 koronáért
uri szabóságnál, II., Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemü fordítások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4–5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf., akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR**, Budapest, I., Attila-utca 23.

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u. 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

Az ujonnan átalakitott **Szent István vendéglő** Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrogép, kerékpár és grammofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely
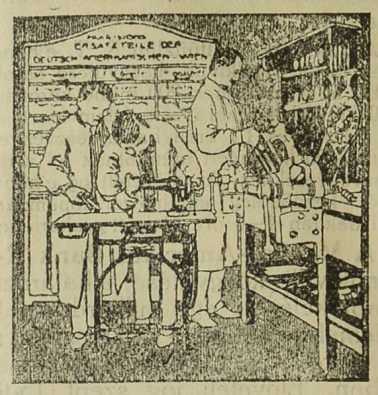

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal!
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Szijgyártó

nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

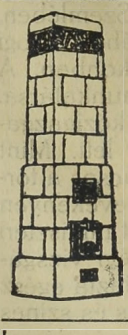
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, ur és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** *cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett*
JAVITÁSOKRA.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál:
I, Alkotás-u. 34. — I, Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4 — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I, Kékgolyó u. 20 — I, Attila-u. 51 — I, Enyedi-u. 14 — II, Iskola-u. 38 — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I, Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila körut 65. — III., Lajos-u. 4 — I, Hegyaljai-u. 21. — II, Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassa „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188-09

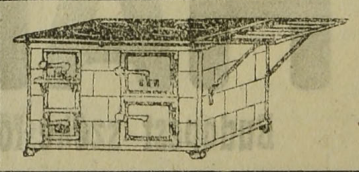
Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Virág Béla. Nyomta a Terminu -nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27.

Budai Napló

XX. évfolyam. 789. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 10.000 kor., félévre 5000 kor. Egy szám 250 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 200 korona. 20 mm. magas hirdetés 4000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923 október 3 án.

A lemondások ügye.

— A demokrata főispán nyilatkozata. —

Szilágyi Károly, az óbudai demokrata párt volt elnöke éppen a Budai Napló hasábjain indokolta meg a bizottsági tagságról való lemondás ügyében a városházi ellenzék nagyobbik részével szemben elfoglalt álláspontját. Az érdekes nyilatkozat, különböző kommentálással bejárta a fővárosi sajtót és mi indittatva a tárgy fontosságától, szükségesnek tartottuk — a nyilatkozatban történt apostrófálás után — kérdést intézni a demokrata főispánhoz *Füzesséry* Zoltán nyug. törvényszéki bíróhoz, a demokrata párt egyik exponenséhez, akinek jelentős szerepe volt *Vázsonyi* Vilmos hazahivása körül is, hogy mi a véleménye a községi politika e forrongó kérdéséről. Érdekes nyilatkozata főbb vonásaiban a következő:

Elkedvetlenedett mint küzdő harcos — és átmenetileg otthagyta nemcsak a városi, hanem az országos politikát is azért, mert törekvései megértésre nem találtak. Ugy tapasztalta, hogy több a diktátor mint ahogy kellene, s ezt a demokratikus politika terén nem tartja megfelelőnek.

Azt tapasztalta, hogy a pártvezetőség egyes marsalljai nem az emberek megértésén, nem a mai szomoru viszonyok rendezésén, nem a viszályok megszüntetésén dolgoznak, hanem éppen ellenkezőleg a szakadékokat mélyitik, az ellentéteket teszik még élesebbekké; nem a higgadt tárgyalásokból megszülethető bölcs határozat a cél, nem az alkotás a lényeg, hanem a rombolás, az egyenetlenség. — Sokan vannak olyanok, akik csak igy tudnak és igy akarnak érvényesülni.

Nem akart és nem tudott ezek közzé tartozni és igy nem maradt — sok meddő fáradozás után — más választása, minthogy csendes szemlélője legyen a szinte fékevesztett és kárhozatos tülekedésnek.

A krisztusi tanoknak apostolok kellettek, Napoleonnak marsallokra volt szüksége. A megértés tanai számára még nincsenek meg az apostolok, a közös ellenségek elleni vállvetett együttmüködésre ma még nincsenek meg a marsallok. Bizik azonban benne, hogy megjön *az idő* és vele megjönnek a megfelelő emberek. Ezek között ő is ott akar lenni, nem mint apostol és nem mint marsall. hanem mint egyszerü diakonus vagy dobos, aki a közeledés és megértés ütemeit fogja pörgetni.

A demokrata pártnak igen sok értékes és józan gondolkodásu tagja van, akik lélekben nem a gyülölködés, hanem a megértés politikáját követik. Ezeknek egyrésze kétségtelenül vele együtt visszahuzódott a pártügyekben való intenzivebb résztvételtől. Elkedvetlenedtek, elégedetlenek. — Ez a helyzet.

*

Fenti nyilatkozatból nyilvánvaló, hogy ha a demokrata pártnak oly két oszlopos tagja mint *Füzesséry* Zoltán és *Szilágyi* Károly elégedetlenek a párt városi frakciójának az irányttásával, hogy akkor tényleg nagy hibáknak kell lenniök a községi demokrata párt *marsalli irányitása* körül.

Érdekes körülmény, hogy *Bárczy* István volt főpolgármester *sem hajlandó lemondani* a törvényhatóságban viselt bizottsági tagságáról.

Zászlószentelés. Ihletszerüen hangzott el minden kimondott szó a székesfőváros gázmüveinek óbudai telepén rendezett zászlóavató ünnepen. A főváros e legnagyobb üzeme, mely szivbeli és lelki fölkészültséggel, a nemes szociális gondolat és emberszerető törekvések kultuszában előljár és messze tulhaladta alkotásaiban az alantjáró szociális frázisok népboldogitó ígéreteit, vasárnap szentelte föl méltó ünnepség keretében a tisztviselők és munkások együttes kulturegyesületének a Gázmüvek Dal- és Önképző Körének diszes selyemzászlaját. Külön vonat vitte ki a szentendrei vasuton az ünneplő közönséget. Képviselve volt az ünnepen az állam részéről: Vass József népjóléti miniszter, Diószeghy János min. tan., Fehér Dezső keresk. min. tan. Koós Géza ipari főfelügyelő min. tan., Ordódy János min. osztálytanácsos. — A Székesfőváros részéről: Dr. Sipőcz Jenő polgármester, dr. Buzáth János alpolgármester, Borvendég Ferenc h. tanácsnok, Watzke Ede müszaki tanácsos, Szente Miklós III. ker., előljáró, Breuer Szilárd tüzoltófőparancsnok, Schön Oszkár a Müszerüzem igazgatója, Huck Antal az élelmiszerüzem igazgatója, Deutsch Lajos az elektromosmüvek vezérigazgatója, Tuboly József igazgatóhelyettes Plósz Pál igazgató. — A törv. hat. bizottság tagjai közül: Buday Dezső, Bieber Jenő, Kricsfalvy Mihály min. tan., dr. Juhász István, dr. Vasek Ernő, Prendl Floris, dr. Baransky Gyula, Pakányi Ferenc, Müller Antal, Piazza Győző. — A Magyar Dalosszövetség nevében: Goreczky Zsigmond elnök. — Az egyház részéről: Saágmüller József óbudai apátplébános, Légrády János római fürdői plébános. — A Gázmüvek igazgatói közül: Schödl Lipót, Bernauer Izidor, Rózsa Károly, Kolár Nándor, Sziget Gábor és dr. Ladányi Mátyás főorvos, — a szomszédos gyártelepek vezetői, köztük Höchner Artur Textilgyári igazg. és közéletünk számos jeles tagja.

Maga az ünnep misével kezdődött, ahol a zászlót Vass József miniszter szentelte fel — és folytatódott az óvoda nagy nyilt terraszán, ahol a gázgyári dalárda s az őt testvériesen segitő *Budai Dalárda Zöld* Károly és *Ebner* karnagyok vezetése alatt adott elő komoly, szép énekeket. Fehérbe, magyar diszbe öltözött leányok hozták az aranyrojtos, dusan himzett zöld selyem zászlót, mögöttük vörös talárban Vass miniszter és a zászlóanyák. Az érkezőket dr. *Ripka* Ferenc udv. tan. vezérigazgató fogadta öntudatos meleg szavakkal. Tavaly a könyvtárt avatták, idén tavasszal a kápolnát, most pedig mindezek egybefoglaló szimbolumát: a zászlót. Ebben a kulturális keretben harmonikus együttlétben élnek a tisztviselők és a munkások és oly érzelmeket ápolnak, amelyek kizárják az Isten és a haza tagadását, az osztályok gyülölködését. A zászlót az áldozatkészség és a szeretet teremtette és örömmel üdvözli azokat, akik eljöttek, hogy ez ünnep részesei legyenek. Válaszul dr. *Sipőcz* Jenő a maga és a tanács üdvözletét tolmácsolta, elmondva a zászlóanyagának megszerzési történetét, leleplezve a makacs vezérigazgatót, aki mindazt keresztülviszi, amit a köz érdekében jónak vél és francia földön nehéz gondok között is ez a zászló és annak gyönyörü anyaga foglalkoztatta, amig megszerezték. Édes anyja nevében, aki beteg, de viseli a zászlóanyai tisztséget, felkötötte a zászlóra a fehér szalagot, Buzáthné a zöldet és Ripkáné a vöröset, amivel uj disz borult a zászlóra.

Ezután Vass József miniszter mondotta el hatalmas beszédét a vallási és a hazafias erőről, melynek szimbóluma e zászló. Próféta szerüen, mint a hazaszeretet apostola szólt a hon multjáról s jövődjéről, amelyben rendületlenül hisz. Csodás hatásokat váltottak ki ihletszerü szavai s a beszéd hatása alatt felállott az egész ünneplő közönség és zajosan lelkesen ünnepelte a minisztert. Ezután Ripka köszönetet mondva mindenkinek aki az ünnep fényét emelte, átadta a zászlót a körnek, amelynek nevében azt Kondér főmérnök vette át. Végül Gorecky Zsigmond a Daloszszövetség nevében üdvözölte a dalkört és diszoklevél kiséretében ezüst érmet nyujtott át Pick Ferenc asztalosmesternek, aki 35 éve dalos testvér. A lelkes szép ünnepet, melyet dr. Szabó Árpád gondos szeretettel készitett elő és nagy figyelemmel intézett, az egyesült dalárdák szózata fejezte be.

Szávay Gyula irónak, a Petőfi Társaság és a Hollós Mátyás Társaság főtitkárának, a Budai Napló illustris munkatársának az irodalom terén és különösen Petőfi ünnepségek rendezése körül szerzett érdemei elismeréseül a kormányfőtanácsosi cimet adományozta a kormányzó. Ez alkalomból közöljük a tárcában Szávay Gyula életrajzát az 1924-re megjelenő, sajtó alatt lévő *Budai Nagy Naptár* adatai nyomán.

A Hollós Mátyás Társaság idei rendes közgyülése dr. *Morvay* Győző elnök, dr. *Nemes* Antal c. püspök, tisztb. elnök, dr. *Exner* Kornél és *Zseny* József alelnökök vezetésével meghalgatta az elnök megnyitó beszéde után, aki kegyelettel emlékezett meg *Rákosi* Viktor tb. elnök elhunytáról, *Peterdy* Sándor titkár érdemes évi jelentését, *Bene* György pénztáros elszámolását és elfogadta a tagsági dijnak ezer koronában való megállapitását. Élénk eszmecserét váltott ki dr. Nemes Antal felszólalása a vár régi formáinak megóvása érdekében, melyet *Szilágyi* Károly, *Thome* József és *Baranski* Gyula hozzászólása után magáévá tett. A társaság közgyülése után társasvacsorára gyültek a tagok a Szt. István étteremben, ahol a lelkes hangulat hatása alatt *Szigeti* János felajánlott *tizezer* koronát mint alapitványt. A jó példát követve egymásután tettek 10.000 koronás alapitványt dr. Nemes Antal, Baránski Gyula dr. Kugler Mihály, Zseny József, dr. Morvay Győző és Viraág Béláné nevére egy névtelen mecenás. — A közgyülésről való elmaradásukat kimentették: dr. Ripka Ferenc, tasnádi Kovács József, Becsey Antal, dr. Lendl Adolf és Szávay Gyula.

Hubert Vilmos gyáros e hó 24-én érkezett vissza balatonfüredi nyaralásából és átvette ujból gyárüzeme vezetését.

Az iparosfront. A *II. kerületi Iparoskör* által megindított mozgalomhoz, mely a budai egységes iparos front kiépitését tüzte céljául s a mai nehéz helyzetben ez képezné a Bethlen István gróf miniszterelnök által tervezett egységes községi pártalakitás alapját és gerincét, — lelkesen hozzájárult és magáévá tette az I. kerületi iparoskör is, mely a mult héten tartott elnöki tanácsülésen kimondotta hogy csatlakozik a II. ker. Iparoskör mozgalmához és felhivja Buda I.—III kerületi iparosságát, hogy ez országos fontosságu kérdésben, de azonkivül minden az iparosságot gazdaságilag érdeklő kérdésben egységesen járjon el s időközönkint a budai iparos körök elnökségei közös tanácskozásokat rendezzenek.

Jubilál a *Tabáni Énekkar Egyesület* és most a tél elején nagy ünnepi hangverseny keretében üli meg fennállásának tizedik évfordulóját.

Nyilatkozat. Exner Kornél dr. nyug. államtitkár, egyetemi tanár és a Hollós Mátyás Társaság alelnöke a róla közölt életrajzi adatok helyreigazitásául az alábbi nyilatkozatot teszi közzé:

A *Budai Napló* szeptember 18-iki száma igénytelen személyemmel foglalkozva fölemliti, hogy „Magyar pénzügyi jog" cimü munkámat a Magy. Tud. Akadémia 1000 K jutalommal tüntette ki, mint öt év alatt megjelent legjobb pénzügyi tudományos munkát. Ez a közlés részben kiegészitésre, részben pedig helyesbitésre szorul. Kiegészitésre anyiban, hogy ez a jutalmazás 1913-ban, tehát aranykoronákban történt. Helyesbitésre pedig azért, mert a pályadij nem 1000, hanem 2000 korona volt, ami ma 11,200.000 koronának felel meg. Igy már egészen másképen fest a dolog Megemlitem még azt is, hogy a pályázatra könyvemet be sem küldtem s igy a Magy. Tud. Akadémia „hivatalból" vette észre a munkát, sorozta be a pályázók közé és itélte meg részére a jutalmat.

Budapest, 1923 szept. 20.

Kiváló tisztelettel:

Exner Kornél dr.

Ella Ilbak finom irásu levele fekszik előttem, boldogan olvasom a sorokat és szeretnék az első lenni ki hirül adja, hogy e télen megint eljön Budapestre és gyönyörködhetünk müvészetében. Mi budaiak pedig büszkék leszünk rá, hogy most itt fog lakni közöttünk Budán. Ezt igéri a levelében müvésztestvérem, aki most Estországban tartui birtokán pihen és uj composicióin dolgozik. Párisban öt hónapig volt és a párisi operában adott önálló estéket oly sikerrel, hogy felkérték az idei szezon egyik balettjének plasztikus főszerepére. Párisból majd Bécsbe megy és aztán hozzánk jön. Mi pedig várjuk mostmár még nagyobb szeretettel és büszkeséggel. *Viraág Ilonka.*

Nagy épitési akciót indit az Országos Iparegyesület is, melynek elnöki tanácsa alelnökét *Becsey* Antalt és dálnoki *Kovács* Jenő titkárt mint előadót bizta meg az akció szervezésével és irányitásával. Az a nagyarányu érdeklődés érlelte meg ezt a nagyszabásu elhatározást, amely a kézmüiparosság, továbbá a kis és középgyárak részéről nyilatkozik meg az épitkezés gondolata iránt. Közismert dolog, hogy a népjóléti miniszterium eltökélt szándéka a régóta huzódó lakásinséget, ha kell immár erőszakos intézkedésekkel is megszüntetni és az ipari és kereskedelmi érdekeltségek által lefoglalt lakóhelyiségeknek a jövő év folyamán való felszabaditása. Az ipari érdekeltség nemcsak a lakásnyomoruság szociális terhein enyhit, hanem a maga érdekében is cselekszik, ha a maga erejével is hozzájárul uj lakások épitéséhez; a kormány csak az esetben mentesitheti a jövőben a más célokra lefoglalt lakásokat, ha beigazolást nyer, hogy az illető lakás bérlője tényleg megfelelő mértékben járult hozzá az uj lakások épitéséhez. Ennek a lehetőségét, vagyis az akcióban résztvevő iparosok részére mentesitő levél megszerzését teszi lehetővé ezzel az Orsz. Iparegyesület, amidőn egy milliárd korona alaptőkével megalakitotta a saját *Lakásépitő Részvénytársaságát*, amelynek részvényesei első sorban kézmüiparosok és gyáriparosok lehetnek. Értesülésünk szerint az uj részvénytársaság Budán is néhány nagy bérház épitését tervezi, ami a budai iparosokra rendkivül fontos körülmény.

A Budai Dalárda egyesületi helyiségében, Koronaőr-utca 3. sz. október hó 12-én délután 5 órakor rendkivüli közgyülést tart, amelynek tárgysora: Örökös tiszteletbeli tagságok, üresedésben levő állások betöltése, egyesületi ügyrend megállapitása, Inditványok. Kérik a tagok pontos megjelenését daltestvéri üdvözlettel: dr. *Ripka* Ferenc elnök, *Schuler* Alajos titkár.

Hatalmas programot dolgozott ki a budai iparosok és kereskedők társadalmi szereplése és szórakoztatása érdekében a két év óta nagy agilitással élő I. kerületi *Iparosok és Kereskedők Köre*, mely erősen kiván belekapcsolódni a Krisztinaváros társadalmi mozgalmáiba. E program keresztülvitelére öttagu agilis végrehajtó-bizottságot küldött ki, amelynek tagjai: *Schill* István ügyv. alelnök, *Hermann* Béla titkár, *Baracs* József, *Fábián* József és *Gerő* E. László. A bizottság által kidolgozott nagyszabásu programon előadások, hangversenyek, társasvacsorák szerepelnek. Egyuttal a kör tagjainak gazdasági érdekeik megóvására külön akciót inditott, amelynek keretében első lépéseként külön szakosztályokat állit a kereskedőknek és iparosoknak. Szeptember hó folyamán erős agitáció folyt a nagyobb tömörülés érdekében s ennek révén jelentős egyéniségek léptek a tagok sorába.

Leskó Jenő dr. bőrgyógyász, kórházi főorvos, a Nékám klinika v. I. tanársegéde rendelését az Irgalmasrend kórházában (II. Zsigmond-u. 19. sz.) helyezte át. Röntgen és Quarc-fénykezelés. Rendel d. u. 3—5-ig.

A budai kath. legényegyesület szept. 30-án este, a budai Katholikus Kör disztermében tánccal egybekötött jól sikerült szinielőadást rendezett. Szinre került Herczeg Ferenc pompás vigjátéka a „Gyurkovics leányok" Maróth Frigyes ügyes rendezésében. Sok sikert arattak: Zeidler Mici, S. Hardek Lonci, Hepke Vilma, H. Vukovics Gizike, Höfler Karola, Gyurik Jolán, Horváth Manci, Gyurik Micike, Zeidler János, Henézy Gyula, Maróth Frigyes, Schmiederer Jenő, Wernárszky Béla, Hafner Károly, Straub Ágoston. — A nagyszámu közönség szivesen fogadta ezt a kiváló működvelői gárdát és hálásan tapsolta az ügyes játékot. Előadás után vidám táncba fogott az ifjuság.

Csődbeszüntetés. A *Balogh és Barát* cég ellen elrendelt csődöt a budapesti törvényszék végfelosztás miatt megszüntette.

31. esztendejét kezdi meg az idén a „*Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Közmüvelődés i Egyesülete*". Ennek a régi kulturegyesületnek minden törekvése odairányul, hogy tagjainak és hozzátartozóinak valamint az előadásokat látogató m. t. vendégeinek élvezetes, emellett tanulságos szórakozást nyujtson. E célból hangversenyeket, szini előadásokat rendez s ezeket megelőzően kiváló előadók ismeretterjesztő előadásokat tartanak nagyrészt vetitett képekkel. A szini előadások sikereit az egyesület közkedvelt mükedvelő gárdája biztositja. Ez évad megnyitó előadása képen pompás előadásban szinre került szept. 31-én vasárnap a „Nebántsvirág" cimü operett, Lettner Vilmos rendezésében. Nagy sikert arattak Jezsek Manyi, Vértes Elemér, S. Sárossi Ferenc, Fülöp István, Tarnay Antal, Lettner Vilmos, Buday Lajos, Hirsch Antal, K. Kállay Aladár, Rákosy Manci, Mertlik Erzsi, Kalocsai Toti, Knapp Kató, Szászi Bözsi, Buday Mici, Richoff János. Az előadást nagyszámu közönség és dr. Komlós Jenő védnök is élvezettel hallgatta végig, sürü tapssal adózva a szorgalmas mükedvelőknek.

Társasvacsorát rendez e hó 6-án este saját helyiségében (Annaudvar) az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, mely az őszi évad megnyitó estje lesz. Ez alkalommal ünneplik *Szávay* Gyulát, a kör disztagját is, az őt ért kitüntetés alkalmából. A társasvacsorán közéletünk számos kiválósága vesz részt.

Furfangos ember Elek Mór ügyvéd és mint a törvényhatóság tagja a kéményseprők ügyének tárgyalásskor ugy össze tudta keverni a kéményseprés ügyét Lloyd George-al és Poincaréval, hogy még Sipőcz polgármecter is megdöbbent az igy bekövetkezhető külügyi konfliktustól és alig tudták végül kigobozni ismét Purebl tanácsnok és Baranski Gyula az ijesztően összeruszált kaoszból a kéményseprőket és a Lloyd Georgokat és Szemann Mihály biz. tag még ma is tájékozatlanul nézi a kéményesdprőket, nem tudván közülök melyik tehát a Llyod Georg és melyik a Poincaré.

Átköltözött uj helyiségébe az I. kerületi anyakönyvvezetőség és a következő értesitést vettük, mely főleg a jegyespárokat érdekli közelebbről:

A vezetésem alatt álló I. kerületi anyakönyvvezetőség eddig a Várban az I. kerületi előljá-

SZÁVAY GYULA

A Hollós Mátyás Társaság főtitkára.

Szávay Gyula ezenkivül a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, a Petőfi Társaság főtitkára és sok minden egyébnek főtitkára. Mint már a cimek is mutatják, komplikált és összetett ember, akit legalább is három külön emberre kell szétbontania annak, aki róla irni akar, bemutatva sorra a szegedi, a győri, a a debreceni Szávay Gyulát. Mert ő olyanféle emberi alkotmány, mint az az óra, akit nem naponta, hanem minden 15 évben egyszer kell felhuzni s aztán jár vigan, anélkül, hogy lejárná magát, sőt akkor is mindig csak tovább viszik s magasabbra akasztják.

Életének gyüjteményes adatai a következők: Született Zentán 1861-ben, tévedésből, mert édesanyja ott látogatóban volt s nem hitte, hogy kisfiának azokban a napokban még meg kell születnie. Sietett is haza abba a városba, melyet Szávay a tulajdonképeni szülővárosának tart, mint Félegyházát Petőfi, — Szegedre.

Körülbelül 15 éven azután Szegedet lakta, ez volt gyerekségének, iskoláinak városa egészen az érettségiig, ekkor jött a szegedi árviz s a hullám karjaira ölelve áttette őt a szomszédos — Győrbe, ahol vitézül leérettségizett reálból és gimnáziumból egyaránt, jogász lett, közéleti küzdő lett. Mint városi főjegyzőt ismerte meg Baros Gábor, aki Győr képviselője volt és rendkivül megszerette Szávayt. Kamarát adott Győrnek s vezetésére őt hivta meg. Körülbelül 15 évig ott hires életet élt, de az utolsó évben képviselőjelölt is lett, a választáson 10 szavazattal kevesebbet kapott, mint kellett volna, emiatt ugy megharagudott, hogy a választási hullámok ringató karján áttétette magát a szomszédos — Debrecenbe s ott lett kamarai titkár, lapszerkesztő, iró, politikus (Tisza István bizalmas és rajongó hive), nagy életet él ott is körülbelül 15 évig s élt volna tovább is, ha akkor meg a világháboru hullámai nem emelték volna karjaikra s át nem tették volna Budapestre, hogy igazgatója legyen a kamarák országos központi intézményének, melynek éléről a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara élére került főtitkárul. Itt éli most a negyedik körülbelül 15. évét és innen már nem eresztjük tovább.

Ezek a Szávay Gyulának naptári adatai.

Világlátott, rendkivül sokat utazott ember, kétszer bejárta Amerikát is, ez utjain szerzett benyomásainak ragyogó szinei tükröződnek le irásain, mondásain. Ott van minden érdemes mozgalomban, városiban, politikaiban, szociálisban. Érti mindannyit, hiszen 25 évig volt ujságiró s egyszersmind a Vidéki Hirlapirók Országos Szövetségének elnöke. Nagy Tudományegyetem ez! Most itt él közöttünk felderitő humorával, példát mutató szorgalmával, bámulatos, fáradhatatlan munkaképességben s örvendünk, hogy az országnak e hatalmas vándorfája itt gyökeresedett meg Budán.

Szávay Gyula mint költő, a halhatatlanok után lépdel s neve fenmarad, mint a magyar érzések, lendületek szintiszta, derült lelkü költőjéé, akit magához ölelve ugy szeret a magyar közönség igazán, mint akiről bizton érzi, hogy ez az ő lelkéből való lélek, az ő fajtájából kiszakadt családbeli fiu. Poétai hangját fiatalos meleg zengésben tudta megtartani máig. Irt 20 kötet szépirodalmi munkát, tagjává választotta a Petőfi, a Kisfaludy Társaság, nyert akadémiai aranyakat ismételten s ma ő a Petőfi százados ünnep legszebb szárnyalásu énekese. Mint ilyen s általában is Buda énekese. Budára és Budáról neki külön dalhangjai, énekei vannak. Igy lett a Hollós Mátyás Társaság főtitkára.

Ő alapitotta és szerkesztette Győrött ifjukorában a „Garabonciás" cimü, annakidején hires élclapot s ugyanigy a „Győri Hirlap" politikai napilapot, mindkettőnek Gárdonyi Géza volt főmunkatársa, aki legmeghittebb (talán egyetlen) barátjául szerette élte végéig Szávayt. Győrött irta meg Győr város nagy monografiáját, Amerikáról szóló két kötetét, melyet három kiadásban kapkodott el a közönség. Debrecenben a „Debreceni Nagy Ujság" napilapot szerkesztette. Nehéz hivatala mellett szakálla lassankint ezüstté lett, de a szive arany maradt s lobogó fiatalságának mindig játszi tüzén nem tudott erőt venni az idő. Amellett, hogy Mercur isten katonája, megmaradt Apolló isten lantos legényének is. Szóval Pesten kamarai főtitkár s kalucsniban jár, a Lánchid közepén pedig — Budára jövet — már kibontja szárnyait s ideát poétává nemesül.

Viraág Béla.

róság épületében müködött. A főváros tanácsának intézkedésére a hivatalt most áthelyezték e helyről a Szarvas-tér 8 szám alatti épületbe. Az anyakönyvvezetőség uj helyén már meg is kezdte müködését.

Bpest, 1923. évi szept. 24-én.

Siraky
főjegyző, anyakönyvvezető.

Villanyszerelők és műszerészek a budai részről október hó 15-én, hétfőn este 8 órakor összejövetelt rendeznek az *I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében* (Anna-udvar I., Krisztina-körut 8—10. Pozsonyvendéglő). Többek részéről megnyilvánult kivánságra az összehivók nevében *Tóth István.*

Gyurmán Emil dr., egészségügyi főtanácsos, az uj Szent János kórház főorvosa szept. hó 25-én este, hosszas és kinos szenvedés után, életének 65-ik évében elhunyt. 28-án délután temették az uj Szent János kórház kápolnájából a farkasréti temetőben. Kiváló orvos volt és a budaiak körében nagy tiszteletnek örvendett. Nagy számu közönség kisérte utolsó utján.

A Pannonia Turista Egyesület barlang-kutató szakosztálya szept. 9-én rendezte a *zászlószentelését* az ujlaki plébánia templomban. A pálvölgyi cseppkőbarlang kutatóinak és a turista egyesületek küldöttségeinek felvonulása d. e. 9 órakor indult az Árpád főgimnázium udvaráról, melyen részt vettek a kerület társadalmi és politikai egyesületei, a III. ker. Keresztény-szociálista Párt, III. ker. Keresztény Iparosok és Kereskedők Köre, a III. ker. Szt. Noe és 3 király egylet, a cserkészek és számos turista egyesület. Az ujlaki templomot megtöltötte az előkelő és nagyszámu közönség. Az ünnepen megjelentek a polgármester képviseletében *Vajna* Ede dr. tanácsnok, a kultuszkormány képviselője dr. Vitárius Gyula min. tanácsos és Haller István, Brünekke Lajos szőv. biz. tag, Delkin Ferenc ezredes és Bauknecht Tamás szőv. biz. tag. Az ünnepi nagymisét *Szokolay* Antal dr. ujlaki plébános végezte fényes papi segédlettel. Az egyházi énekkar *Háry* Ferenc karnagy vezetésével énekelt, *Laub* Sándor orgonált, *Nedelkovits* Nussy énekmüvésznő áhitattal énekelt. Dr. Szokolay Antal plébános mise után nagyhatásu beszéd kiséretében felszentelte a zászlót, Ezt követte a diszülés az üröm-utcai iskolában, ahol a megnyitó és üdvözlő beszédet ifj. *Rose* Edwin szakosztályi elnök mondta. Utána *Scholtz* Pál Kornél a pálvölgyi cseppkőbarlangról tartott nagyon érdekes előadást, majd a zászlószögek beverése következett. Este a pálvölgyi barlangban *Weisz* Károlyné zászlóanya tiszteletére müsoros estély volt, amelyen nagyszámmal vett részt a közönség. A zászlószentelő ünnepet *Haffner* Béla rendezte özv. Ruda Győzőné, Clemens Jenő, Som Imre, Kolpaszky Ferenc közremüködésével.

Kettős családi ünnepe volt a Bauer családnak szept. hó 15-én, amikor ezüstlakodalmat ültek a szülők: Bauer János és neje Bizony Mária és lakodalmát lakta bájos leányuk Ilonka, akit ifj. Ostián Antal vezetett oltárhoz a krisztinavárosi templomban, ahol Bednarz Róbert eskette össze szép beszéd kiséretében, megáldva a szülőket s azok ezüst gyürüit. Délelőtt az anyakönyvi hivatalban is tanuik voltak Becsey Antal, a Kelenföld vezérférfia és Hanzély Ödön földbirtokos. A kettős nászlakomát a Márványhattyu vendéglőben tálalták, ahol a templomban is énekelt Munkás Dalárda szerenádot adott. Az idősb és ifjabb párt szellemes pohárköszöntökkel üdvözölték Becsey Antal Sógor József és ötletes rimekben Hódy Lajos, akiknek mindezt az örömapa, id. Ostián Antal köszönte meg.

Kuglizóversenyt rendez minden szerdán este az I. kerületi Iparoskör a Budaörsi ut 4. sz. alatti vendéglőben. A verseny tiszta jövedelmét a zászló-alap javára fordítja a kör. — Taggyülést tart okt. hó 4-én I., Attila-körut 37, sz. a. körhelyiségében és felhivja a kerület iparosait, hogy a nem tagok is jelenjenek meg.

ZONGORÁT KERES gyakorlás céljából a Várban vagy közeli környékén jól fizető bankhivatalnok. Ajánlatok e lap kiadójába, Telefon: 129—96.

ÖZVEGY asszonyhoz költözne, méltányos árt fizetve, igénytelen uri hivatalnok leány. Cim: Lubik, II., Retek-u. 71.

Közgazdaság

A Pesti Hazai első Takarékpénztár Egyesület *Walder* Gyula főrendiházi tag, elnök-vezérigazgató elnöklésével rendkivüli közgyülést tartott. A napirend előtt az elnök meleg szavakkal méltatta Dániel Ernő báró v. b. t. t.-nak, az egyesület elhunyt elnökének érdemeit, melyeket a közgyülés jegyzőkönyvileg örökitett meg. Ezután a közgyülés elhatározta, hogy az eddigi 375,000.000 K alaptőkét 62.500 darab uj részvény kibocsátásával és a részvények névértékének 6000 K-ról 20.000 K-ra való felemelésével 2,500.000.000 K-ra emeli. A régi részvényesek esetleg két részletben teljesitendő 516.000 kor. befizetése ellenében, melyből 500.000 K az uj részvényre, 16.000 kor. pedig illetékre és kamatra esik, minden két régi részvény alapján egy uj részvényre ez évi október 1—8-ig délután fél 4—½6 óráig gyakorolhatják az elővételi jogot az egyesület központi palotájában. Az uj részvények már az 1923. üzletévben osztalékjogosultak.

A Hazai Bank rt. rendkivüli közgyülésén Walder Gyula főrendiházi tag elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Dániel Ernő báró elhunytáról. Ezek után a közgyülés elhatározta a bank alaptőkéjének 1,600.000.000 koronára való felemelését. Az elővételi jogot a részvényesek akként gyakorolhatják, hogy minden két darab régi részvény után 1 darab uj részvényt vehetnek át 50.000 koronás árfolyamon. Az elővételi jog ez évi október 1-től 11-ig bezáróan a Hazai Bank értékpapirpénztáránál délután fél 5—6 óráig és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület főpénztáránál a hivatalos órák alatt gyakorolható. Az uj részvényekből 225.000 darabot a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vett át, viszont a Hazai Bank a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület által egyideüleg kibocsájtott részvényekből 25.000 darabot vesz át.

Walder Gyula neve egyike a legelőkelőbbeknek a magyar közgazdasági életben és mostani közgyülésén választotta meg elnökének a Pesti Hazai Első Tkp. Egyesület és a Hazai Bank. Walder Gyula, mint szakember kerül ebbe a két diszes állásba. Walder Gyula a gondjaira bizott vállalatok érdekeit a legkitünőbben és a leglelkiismeretesebben vezette és sokszor az államéletet érintő fontos pénzügyi kérdésekben is hallatta döntő véleményét. Szakirodalmi müködése pedig az ország határán tul is figyelmet kelt. Érdemeit régebben elismerték azzal, hogy főrendiházi taggá nevezték ki.

A Magyar-Cseh Iparbank igazgatósága az október 11-iki rendkivüli közgyülésnek javasolja, hogy alaptőkéjét 700 millió koronára emelje fel; egyelőre 300,000.000 korona névértékü uj részvény kerül kibocsátásra, melyből négy régi részvény után öt uj részvényre fog az elővétel biztositatni, darabonként 8000 koronáért.

Smolka János, az Olasz Bank volt titkára, aki a közgazdasági irodalom terén is szerzett érdemeket a most alakult Gazdabanknál mint a bank cégvezető tőzsdediszponense vállalt állást.

A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü rt. igazgatósága az október 9-ére egybehivandó rendes évi közgyülésnek inditványozni fogja, hogy az 1922—23-iki üzletévre részvényenként 300 korona osztalékot adjon, a társulat különböző jóléti alapjaira 60 millió koronát forditson és közjótékonysági és közmüvelődési célokra 20 millió koronát szavazzon meg. A társaság több évre terjedő nagyobbszabásu beruházási programjára való tekintettel, a közgyülésen az alaptőkének 280 millió koronáról 372 millió koronára való felemelése is javaslatba fog hozatni 460.000 darab uj részvény kibocsátása által. Az uj részvény egészükben a rendes részvényekre 3:1 arányban ajánltatnak fel.

A **Mobil Bank** patronátusa alatt az elmult héten uj vállalat alakult. Az egyik a *Magyar-Osztrák Borkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság*, amelynek célja a Boschan Péter és Fiai osztrák cég magyarországi üzleteinek átvétele és kiterjesztése. Az igazgatóság elnöke Boschan Ferenc kormányfőtanácsos, alelnöke Fónagy Aladár, a Mobil Bank elnöke. A társaság alaptőkéje egymilliárd korona. A másik vállalat a *Mobil Fatermelő- és Fakereskedelmi Részvénytársaság*, amelynek tárgyát a fatermelés és fakereskedelem folytatása és általában a faipar és fakereskedelem körébe eső ügyletek képezik. Az igazgatóság elnöke *Fónagy* Aladár, a Mobil Bank elnöke, alelnökei *Bárczy* István dr. nyug. miniszter és *Jekelfalusy* Zoltán v. b. t. t. A társaság alaptőkéje 200 millió korona.

A Nemzetközi Kiviteli és Behozatali Részvénytársaság igazgatósága a társaság ez évi október 8-án tartandó rendkivüli közgyülésén inditványozni fogja az alaptőkének az eddigi 80 millió koronáról 200.000 darab egyenként 2000 K névértékü, 1923—24. évre osztalékjogosult részvény kibocsátása, valamint a régi részvények névértékének 2000 koronára való felbélyegzése utján 1.200 millió koronára leendő felemelését. Az uj részvényeket teljes egészükben a régi részvényeseknek ajánlják fel. Az elővételi jog 1923. október 9-től október 19-ig Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorolandó.

A Fabank rt. szeptember 18-iki rendkivüli közgyülése elhatározta az intézet alaptőkéjének 200 millióról 400 millió K-ra való felemelését. Valamennyi uj részvény a régi részvényeseknek ajánltatik fel átvételre 1:1 arányban. Az uj részvények már az 1923. üzletév eredményében részesülnek.

Medius hitelforgalmi és értékesitő rt. október 7-én rendkivüli közgyülést tart Forgács Béla elnöklete alatt és Ferenczy László inditványára dönt az alaptőke felemelése és a társaság cégének megváltoztatása tárgyában.

Magyar. orsz. közp. tkpénztár rt. szeptember 18-án tartott rendkivüli közgyülése az igazgatóságnak az alaptőke fölemelésére vonatkozó összes javaslatait elfogadta, Ennek alapján az igazgatóság közli, hogy a részvényesek minden 3 darab régi részvény után 1 darab, ez év osztalékában már részesülő uj részvényre 40.000 K befizetése ellenében elővételi joggal birnak. A befizetések szeptember 29-ig bezárólag az intézet központi pénztáránál (IV., Bécsi-utca 4.) délelőtt 0—12 óráig teljesithetők.

Kühne mezőgazdasági gépgyár rt. *Szécsi* Pál elnök elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülés elhatározta az alaptőkének 110.00 darab uj, az 1023. üzletév eredményében részesedő 2000 K n. é. részvény kibocsátása utján 580 millió K-ra való felemelését olyképen, hogy a befolyó felpénzből a régi részvények névértéke is 400 K-ról 2000 K-ra emeltetik fel. A kibocsátásra kerülő uj részvényekből minden két darab régi részvény alapján egy darab vehető át 14.000 K-a árfolyamon.

Az Erzsébet hidnál a budai oldalon fakadó
HUNGÁRIA
gyógyforrás
szénsavval telitett vize a
HARMATVIZ
Budapest székesfőváros házikezelésében. Telefon: József 112—59.

A Ganz-Danubius R.-T. október elseji közgyülése megállapitotta, az 1922. évi mérleget és az alaptőkének 3780 millió K-ra emelését határozta el. A régi 27.000 részvény névértékét 20.000 K-ra emelik és 162.000 darab uj részvényt adnak ki, melyek teljes számban a régi részvényeseknek jutnak. Minden régi részvény után 6 uj részvény darabonként 62.000 koronáért. A mult évi osztalékszelvényt 8000 K-val váltják be.

A Magyar Unió Bank R.-T. alaptőkéjét a szeptember 29-iki közgyülés 500 millió koronára emelte fel, miáltal az intézet alaptőkéje és tartalékai cirka másfélmilliárd koronára emelkedtek.

A **Ganz-féle Villamossági** R.-T. ez év október 2-i közgyülése elhatározta, hogy az eddigi 180,000.000 K alaptőkét 36.000 db egyenként 20.000 K névértékü, 1923 január 1-től osztalékra jogosult uj részvény kibocsátása és 90.000 darab 2000 K n. é. részvények egyenként 20.000 K névértéke felbélyegzése által 2500 millió koronára emeli föl. Az uj részvényekre elővételi jog illeti meg a régi részvényeseket olyképpen, hogy 5 régi részvényre 2800.000 K lefizetése ellenében 2 uj részvényre szóló utalvány adatik ki. A befizetés és az elővételi jog gyakorlása október 3-tól bezáróan október 11-ig a Magyar Általános Hitelbanknál történhetik, ahol a részvényutalványokat később közzéteendő időpontban fogják végleges uj részvényekre becserélni. Töredékrészvények nem adatnak ki. A vállalat ez alkalommal fölhivja a részvényesek figyelmét arra, hogy a még forgalomba levő régi részvényutalványok alapján a felbélyegzés nem lévén keresztülvihető, e régi utalványokat előbb a Magyar Általános Hitelbanknál régi részvényekre kell kicserélni.

A Lloyd Bank igazgatósága Szterényi József báró elnöklésével tartott ülésén Salusinszky Gyula dr.-t helyettes elnökké választotta meg; egyuttal őt az intézet vezérigazgatójává, Mándy István dr. ügyvezető igazgatót pedig vezérigazgató-helyettessé nevezte ki. Ugyanakkor az igazgatóság elhatározta, hogy a legközelebbi közgyülésen inditványozni fogja nagyszentmiklósi Drehr Imre dr. ügyvezető-igazgatónak az intézet fölvirágoztatása körüli érdemei elismeréséül az igazgatóság tagjává történő megválasztását.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár igazgatósága október 11-re rendkivüli közgyülést hivott egybe, melynek az intézet alaptőkéjének 600 millió koronára való fölemelését fogja javasolni.

A Magyar Őstermelő rt. rendkivüli közgyülésén *Kronberger* Lipót udv. tanácsos elnöklésével, Elek Gyula alelnök vezérigazgató előterjesztésére a közgyülés elhatározta az intézet alaptőkéjének 350 millió K-ra való felemelését. A régi részvényeseknek minden 2 drb régi részvény után 1 drb ujat ajánl fel (már a folyósitott és nyereségben való részesedéssel) 400.000 K-ás árban.

Az első Pesti Spódium- és Enyvgyár Részvénytársulat ez év október 9-ére összehivott rendkivüli közgyülésén jelenlegi 160 millió korona részvénytőkéjét 320 millió koronára fogja felemelni és az összes kibocsátásra kerülő uj részvényeket 1:1 arányban a régi részvényeseknek fogja átvételre felajánlani.

Standard Bank és Takarékpénztár rt. szept. 25-én megtartott közgyülésén a folyamatban levő nagyobbszabásu terveinek lebonyolitása céljából a 100 milliót kitevő alaptőkéjének 250 millióra való fölemelését határozta el, miáltal az intézet saját tőkéi az egymilliárdot meghaladják. Az elővételi jog 1:1 arányban gyakorolható 1200 netto árfolyamon. Az uj részvények az idei év eredményében részesülnek. Joggyakorlás szeptember 26-tól október 5-ig, délután 5—7-ig az intézet pénztárhelyiségében (V., Bank-utca 7.)

A Tapolca gyógyfürdő rt. (Miskolc mellett) rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének 50 millióról 200 millió K-ra való felemelését. Minden két régi részvény után drb-ként 1100 K árfolyamon egy uj részvény igényelhető; az elővételi jog dr. Kérészy Barna miskolci ügyvédnél gyakorolható.

Férfi öltönyök
mérték után készülnek
45.000 koronáért
uri szabóságnál, II., Ostrom-u. 31. sz., félem. 8., ahol mindennemü forditások, mütömések, a legjutányosabb árban vállaltatnak.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98/99%, karbid, petroleum legf. akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR**, Budapest, I., Attila-utca 23.

Budai Kéményseprő vendéglő
Pauler-u 3. a Nyári Szinházzal szemben
Kiváló magyar konyha.
Tiszta fajborok.
Dréher sörök.
Esténkint zenehangverseny.
Tulajdonos: Ulits Lőrincz.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

Gellérthegyi kioszk.

gyönyörü kilátást, kitünő ételt, italt nyujt és a külföldi körutjáról hazatért
Horváth Jenő
cigányprimás muzsikál

Az ujonnan átalakitott
Szent István vendéglő Alagut-ut 5.
a Budai Szinkörrel szemben.
Tulajdonos:
Telefon: 42—02. **ULM LÁSZLÓ.**

Buda elite közönsége a
„Budai Lövölde-Park"
II., Marczibányi-tér
vendéglőben rendezi összes társasvacsoráit és mulatságait nyáron. Esőben kellő fedett helyiség. — Árnyas park, kiváló magyar és francia konyha, elsőrangu fajborok, Részvény sör.
Tulajdonosok: Mucsnyák József és Puczer Ferenc

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrógép, kerékpár és grammofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mühely.
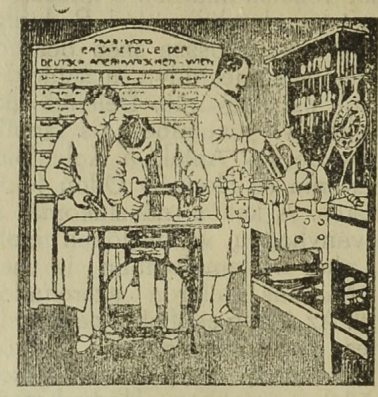

Előkelő cukrász-szalon nyári terasszal
RAVASZ LÁSZLÓ
I. ker., Krisztina-körut 77. szám.

Szijgyártó
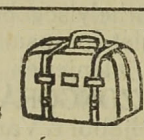
nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

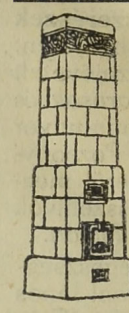
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Sok pénzt
takarit meg, gyár és munkás, ur és hölgy, ha bárminemü lábbeli szükségletét **Kócse Gergely** cipészmesternél II., Horvát-u. 32. (Margit-körut sarok) szerzi be. Nagy sulyt fektet a gyorsan és pontosan végzett
JAVITÁSOKRA.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem R. T.
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiokjainál:
I., Alkotás-u. 34. — I., Márvány-u. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u. 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14. — II., Iskola-u. 38 — I., Városmajor-u 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u 4 — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 10-12. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Étterem (B. csoport) — Kávéház. — Gyógyudvar terasz. — Kerti kávéház. — Nyári kioszk. — Külön termek társasösszejövetelekre és lakodalmakra.
Este KÓCZÉ LÁSZLÓ és fia hangversenyez.
Tulajdonos: SZÁLASI ALAJOS, a kassai „Andrássy" kávéház és a „Schalkház" étterem volt tulajdonosa.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

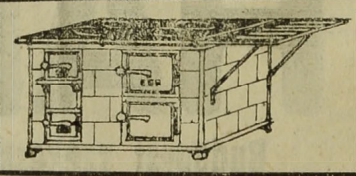
Vasrácsok, rácskapuk és mülakatos
munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Virág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27.

Budai Napló

XX évfolyam. 90. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 10.000 kor., félévre 5000 kor. Egy szám 250 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 200 korona. 20 mm. magas hirdetés 4000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. október 20 án

Politikai erkölcs

élkül való polittkai irányokat jó-an budai polgár nem követhet. ekünk itt Budán a politikáról égis csak más fogalmaink van-ak, mint odaát Pesten. Emberileg i tévedhetünk, politikai ideálunk het olyan ércszobor, mely belül res és hamar keresztül rágja a ozsda, — de valódi érc, ha vé-ony dongáju is. De mázolt gipsz-zobor. mely az első politikai zá-orban szétmállik — olyan ideálunk em lehet. A mi budai szemünk ála Isten jól lát még és mi el-isszük, hogy kint Rómában, Paris-an, Londonban hisznek és biz-ak olyan egyéniségekben akik em a saját érdekeiket nézik, ha-em romlásuk árán is hazájuk és emzetük javát szolgálják. Meg agyunk győződve. hogy a külföld isztelettel látta és nézte Bethlen miniszterelnököt, aki ellen itthon saját pártjának egy töredéke akkor csinált frontot, akkor igyekezett a pártot szétrobbantani, amikor a vezér à külföldön járta — keserves kálváriáját. Csak ugy ontották utána a táviratokat, hogy baj van itthon, veszélyben a hatalma. Más ott hagyott volna csapot, papot, nagy-antantot, kisantantot és sietett volna haza, hogy házatüzét oltsa. Nem hisszük, hogy külföldön akadna ma vezérpolitikus aki ily esetben meg nem fordult volna, de elhisz-szük, hógy a külföldi kormányok, amelyek követségeik utján nagyon is jól vannak informálva, a legna-gyobb elismeréssel nézték Bethlen gróf önzetlenségét, aki nem törődve saját érdekeivel, dülőre igyekezett vinni a kölcsön ügyét, mely neki — egyénileg — semmiféle hasznot nem hoz, de megmentheti nemzetét. A világtörténelem klaszikus példái között is ritkitja ez a párját, nem pedig a mi ingovány erkölcsi korunkban. És ha ma a külföld *egyedül* Bethlen grófban bizik, egvedül neki hisz, akkor mi budaiak ne akarjunk okosabbak lenni a bölcseknél. pápábbak a pápánál, hanem kövessük azt a vezért, aki a külföld elismerését is kivivta, nemcsak önmaga, hanem a nemzete számára is.

Az országot megfekvő sürü sötétségben fáklyát gyujtott egy em-ber — a sok uj ösvényen szana-szét sietö emberek között széles nagy uton jár előttünk valaki, — az ingoványban mibolygó lidércz lángok között kigyulladt a vezető csillag. mely rettenetes sorsunk megváltásának bölcsőjéhez vezet, — szobor áll előttünk, az elmállóban lévő gipsz figurák között, melyet a legnemesebb ércből alkotott a nemzeteket vezető Gondviselés, — és megdobban a mi szivünk: — Ecce horno, ez az igaz ember! Ne engedjük. hogy megfeszitsék!

—

Október. Még nyilnak az uton a gesztenyefák, gyér lombjuk között sürü a fehér virág, de a Gellért-hegy körül már örvénylő táncba szállnak a fekete varjak és keringésük nyomán jár a hideg északi szél, mely már a hóról, a télről regél. Még zöld az erdő és sürü a Városmajor lombja, csak a várkert pompázik az ősz minden színében: a sárguló zöldtől a barnába járó vörösig, s fonja az ősznek dus koszoruját a királyi vár körül. És lent a város utcáiról lassanként behordják az oleandereket. pincébe kerül a kert. a budai vendéglők nyári disze. Az ablakokból piros csókot intő muskátlik is beljebb kerülnek, az ablak mögé, amikor didergő emberek állják körül kiváncsi irigységgel a szenet fuvarozó kocsikat, amelyek oly ritkák, oly drágák . . .

Zászlóbontás. A krisztinavárosi kaszinó, illetve a *Budai Polgári Kaszinó* legutóbbi társasvacsoráján, amely egyszerü névnapi ünneplésnek indult, váratlanul zászlót bontott a Bethlen-párt, mely mint községi párt kiván szervezkedni Budán is, hogy igy az ország kormányzását összhangba hozza a községi politikával, mely ma gyakran szembe kerül a kormánynyal. Pohárköszöntőjében *Ripka* Ferenc dr. tért rá e kérdésre s ő — akit politikai ambiciók nem hevitenek — figyelmeztette a budai közönséget arra a veszedelemre, amely a szociáldemokrata-párt szervezkedése révén a polgárságot érheti s amit fokozhat az a körülmény, ha a szocialistákkal kezet fognak a demokraták. Az összeomlás, a káosz elkerülhetetlen. Csakis egy ut vezet ki ebből: a polgári front erős megszervezése a kormány vezetése alatt. Ezt a nézetet megerősitette *Drehr* Imre dr. képviselő felszólalása is, aki részt kiván e nemzetmentő munkából és nagy sulyt adott e kijelentéseknek Petricsevich-*Horváth* Emil államtitkár, aki osztotta Ripka aggodalmait és a maga harckészségét is fölajánlotta e sorsdöntő küzdelemhez. Azt hisszük, ezzel az elvetett kocka a polgárság javára fordult, ha idején észretér és a százfelé való széthuzás helyett arra az egyetlen utra lép, mely keresztény és nemzeti, de nem bont, hanem egyesit.

Kibujt a szög a zsákból e hó 7-én, amikor a kisiparosok és kereskedők országos szövetsége, a KEKOSZ tartotta nagygyülését a Déli vasut egyik éttermében. Sok kiváncsi iparos gyült össze és szivesen elhitte *Benedek* János nemzetgyülési képviselőnek a kisember ezer bajáról mondott beszédét, mert Benedek is őszintén hitte, hogy ott a kispolgárok tanácskoznak. Pedig ravaszul az ő jóhiszeműségét is kihasználták ajtónyitásnak, beállitották faltörő ko-

azok, akik álarc alatt igyekeznek rést ütni a polgári fronton. A szociáldemokrata párt küzdelme a munkásság érdekeiért jogosult, amig nyilt sisakkal szolgálja ezt a célt, de amikor a politikai hatalom után való sóvárgása arra készti, hogy a maga szervezetét egy uj trójai falóban csempéssze a polgárság frontja mögé és ezzel a polgári társadalom politikai irányitásában is részt kér, — akkor erősen tiltakoznunk kell az ilyen eljárás ellen, mely megtéveszti a kispolgárt, mert előbb-utóbb szembeállitja azt polgártársaival. Kiderült ez a gyülés végén, amikor *Kitajka* Lajos szociálista képviselő „szervezkedésre" szólitotta föl az egybegyülteket. Minden józan polgár tudja már, hogy mit jelent ez a szervezkedés!

Harmadfél milliárd koronát szavazatt meg a tanács hat budai iskola tatarozási és berendezési munkálataira. Csupa jelentéktelen, de szükséges munkálat.

Hubert Vilmos gyárost, a budai társadalom egyik köztiszteletben álló tagját választotta meg ügyvezető elnökévé a nagy fellendülés előtt álló „*I. ker. Kereskedők és Iparosok Köre*" e hó 17-én este tartott rendkivüli választmányi ülésén. *Schill* István eddigi ügyvezető alelnök nagy elfoglaltsága miatt lemondott s a tagok között egyhangulag kialakult a vélemény, hogy e tisztségre fel kell kérni *Hubert* Vilmost, aki eddig is érdeklődéssel kisérte a kör müködését. Küldöttség ment érte és ő szivesen vállalkozott. Nagy ovációval fogadták és rögtön ki is fejtette nézeteit. Szükségesnek tartja, hogy a beamterek és lateinerek mellett az iparos és kereskedővilágnak is legyen erős, akcióképes kaszinója s ezzé szeretné fejleszteni az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körét, amihez kérte a választmány, *Ziegler* Géza diszelnök, *Ravasz* László elnök és *Hermann* Béla főtitkár segitségét, köszönetet mondva Schill Istvánnak eddigi ügybuzgó müködéseért, melyet jegyzőkönyvileg is a legmelegebben elismert a választmány. A választmány kedves hangulatban éjfélig együtt maradt.

A mozik ellen sok a panasz a közönség körében Budán, mert eltekintve a nagy és jól vezetett moziktól, nagy része hangzatos müsort hirdet és a csalódott közönség elé egészen más filmek kerülnek. Igy aztán elérik ezek a másodrangu mozgófényszinházak, hogy üresen állanak akkor is, amikor talán batartják a programot, mert a közönség szivesebben megy az elsőrangu mozikba, ahol biztos a müsor és a helyárak csekély különbséggel ugyanazok. Értesülésünk szerint a rendőrség ezentul szigornbban ellenőrzi majd ezeket a müsortrükköket.

A Svábhegyi egyesület azzal a kérelemmel fordult a népjóléti miniszterhez, hogy a svábhegyet hivatalosan is üdülőteleppé avassa. — Az egyesület évek óta sürgeti, Városkutnál levő szemét-dombot helyezzék máshová, mert ez a fertősés fészke. Régen kéri, hogy a hegy belső kultivált részén tiltsák be a sertésólakat mert ezek a meleg nyári napokon türhetetlenné teszik ott a helyzetet. Ezekben az ügyekben kérték dr. Székely Vladimir rendőrfőtanácsos sürgős intézkedését, aki e bajokról személyesen is meggyőződött.

A lemondott bizottsági tagok helyett behivták Budáról a következő póttagokat: Az I. kerületből: Bakody Aurél dr., a II. kerületből: Fasching Antal dr., Szölgyémi Ferenc, Totth Dezső dr. és a III. kerületből: Zock József, Szepesi Ágoston, Csézli Lukács, Rozmis András és Homonnai József.

Fogalommá vált rövid időn belül a *Szieszta szanatorium*, mely Buda legnagyobb szanatoriuma és itt fekszik bent Buda szivében az Istenhegy védett lejtőjén, a Ráth György-utcában. Külföldön is a legjobb hirnévnek örvend és az idegenek szivesen lakják méltányos áron nyujtott kitünő ellátása miatt. Pedig ezt Budapestnek tervezte dr. *Komlós* Jenő a Schwartzer szanatorium vezérigazgatója, a ki áldozatkészen vesz részt Buda ujjáépitésének, társadalmi konszolidálásának munkájában. A Szieszta belgyógyászati szanatorium hamar szüknek bizonyult, ugy hogy a téliévadra minden szobája el van foglalva és már ebben az esztendőben nem tudta befogadni az összes jelentkezőket. Ennek a közkedveltségnek és nagy keresletnek a hatása alatt a szanatorium igazgatósága elhatározta, hogy a szanatoriumot kibőviti, alkalmat nyujtva ezzel *Vágó* László zseniális müépitésznek, hogy a szanatoriumépités terén is modernet, ujat, nagyot alkosson. A megkapóan szép tervek alapján egyenlőre 20 uj szoba épül, központi téli ebédlővel, kaszinóteremmel és hangverseny csarnokkal. Az épitkezés már javában folyik és tavasszal már a közönség rendelkezésére áll a Szieszta szanatoriumnak ez az uj része is.

Tüneményes estje volt a *Budai Katholikus Körnek* e hó 13-án, szombaton, melyet a Budai Dalárda tiszteletére rendezett, hangversennyel kapcsolatban. Rendkivüli ovációval fogadta a diszes, nagy közönség a világversenyben is diadalmas Budai Dalárda első két énekszámát és ünnepelte a vezénylő *Szeghő* Sándor karigazgatót. A Budai Dalárda hollandi utjáról *Baranski* Gyula dr. ügyv. alelnök tartott rendkivül érdekes előadást. Nagy taps kisérte *Palásthy* Margit zongoraművésznő előadását és *Dessewffy* Bella, a m. kir. Opera tagjának énekét, akit zongorán Mikus-Csák István kisért. Nagy tetszést váltott ki Dullien Klára hegedüszólója, akit zongorán Palásthy Margit kisért és a szép estét a Budai Dalárda versenykarának két énekszáma fejezte be, mely orkánszerü tetszésnyilatkozatokra ragadta a hálás közönséget. Azután társasvacsora és vidám tánc következett.

A poros akták utján jár három év óta az az életre való terv, mely a Krisztinából siklót akar vezetni a várba. Mint a kenyérre, olyan

szükség volna erre, mert az egész első kerület a várra van utalva. Ott van az előljáróság, ott van az adóhivatal, ott van a kerületi orvos. A várban lévő állami hivatalok számos tisztviselője lakik lent a völgyben s ma ott van több idegen követség is. Az uj sikló a Granitlépcső mellett liftszerüen közlekednék s a tervezők *Herth* Imre és *Sógor* József valami különös szerencsés ötletekkel tették értékessé ezt a tervet. S akkor elkezdődött a magyar vállalkozók kálváriája. Apró elgáncsolások, kicsinyes kifogások, boszantó illetékességi kérdések kisérték nehéz bürokratikus utján ezt a sürgős aktát, mely végre is eltünt a hivatalok [illegible] nagyon kelt[illegible]ezők most [illegible]ot keres[illegible] gáévá az ügyet és ha tényleg szükség van rá, igyekezzen azt életre kelteni a sokat sanyargatott budai közönség érdekében.

Budai bajnok győzött Meránban is, ahol *Kehrling* Béla fölényesen verte a német versenyzőket, akik a legjobbak közül valók voltak. Elnyerte Merán bajnokságát és Merán serlegét. Novemberben Kehrling Barcellonába megy a nemzetközi versenyre, ahol amerikaiakkal is játszik.

Végre! Végre! Végre mégis csak prüszkölnek az Alagut porától a legméltóságosabb városi orrok is és végre itt is rend lesz és tisztaság. Wolff Károly röstelli az Alagut rondaságát az idegenek miatt, mert ezen a ponton fordul meg elsősorban a főváros idegen forgalma is, amelynek a Vár a főcentruma, az idegen hatóságok, diplomáciai funkcionáriusok stb. mind ide törekszenek, tehát karakterisztikus része a városnak és az ott uralkodó köztisztasági állapotok nagyon hátrányos tapasztalatokhoz juttatják az idegen szemlélőt. Ez Budapest legpiszkosabb közlekedési vonala, ott ázsiai az állapot. Rossz a seprési rendszer, rossz az öntözés. Tüdővészt és infekciókat termelő tanya, *Rumbach* Dezső müszaki főtanácsos aztán kijelentette a bizottsági ülésen, hogy ők a mérnöki hivatalban kiskőburkolat alkalmazását javasolták, bitumennel kiöntve, mert ekkor zajtalan, hézagmentes, vizáthatlan burkolatot nyernek. Amig meg nem csinálják, *lehetetlen ott a köztisztaságot fentartani,* a fakockák annyira ki vannak kopva, hogy a kocsik a betonon járnak. Erre aztán a bizottság hamar megszavazta a szükséges 5 milliós költséget és végre megkezdődött az Alagut rendezése.

Szőllősi Zsigmond, aki 30 év óta mint ujságiró és jeles iró kiváló nevet szerzett, most megvásárolta a Fő-utca 21. szám alatti *könyvesboltot* és azt személyesen fogja vezetni.

A Budai Iparbank felszámolását most fejezi be a Pénzintézeti Központ, amennyiben értesiti a bank betevőit és egyéb hitelezőit, hogy *teljes összegü követelésük* felvétele céljából jelentkezzenek. A Budai Iparbank tehát teljes 100 százalékát fizeti vissza a betevőknek és amint információnk szól, a jól fundált és annakidején Óbudán székelt Budai Iparbank kinnlevőségei majdnem teljes egészében folytak be és csakis a szerencsétlenül vezetett Budai Polgári Takarékpénztárral való fuziója és a balkáni háboru, valamint a világháboru előjátékának 1914. évében mutatkozó általános pénzinségi depressiója idézte elő a válságot és azután a felszámolást. — A III. kerületben máris sajnálkozással emlékeznek vissza az egyébként szakszerüen vezetett intézetre, mely ma igazán fontos hivatást töltene be a kerületben.

Budai kiállitók is számos kitüntetésben részesültek az Országos Vasipari Kiállitáson s ezek között első helyen állanak: *Fonó Miklós gépgyára rt.* III., Szentendrei-ut 152. — *Magyar mosó és fertőtlenitő gé gyár rt.* III., Lajos-utca 115. — *Kallós J. Gyula* fémárugyár. I., Lovas-ut 5. — *Danuvia* ipari és kereskedelmi rt II., Főutca 59. — *Hajó és gépépitő müvek rt.* III., Óbudai-rakpart 45. — *Harmatta*-féle tartány- és vashordógyár. III., Óbuda, Római fürdő. — *Tank* müszaki vállalat. III., Lukács-utca 6. — *Gránszky* János faszerszámkészitő. III., Vöröskereszt-u. 19. — *Schiffer* szab. bizt. hajtü- és tömegcikkgyár. I., Bertalan-utca 22. — *Zwarg* József mérleggyár. III., Szépvölgy-utca 8. — *Szőcs* Jenő gépészmérnök. II., Aranka-utca 7. — *Mendl* Antal gép- és tömegcikkgyár. I., Horthy Miklós-ut 52.

Orgonaszentelésre készül a felsővárosi egyházközség, mert uj orgonája, mely Pécset épül, novemberben már Budára érkezik, hogy a Szent Anna templom öreg orgonáját kicseréljék vele. A régi orgona közel 200 éves és Mária Terézia uralkodása alatt épült 400—500 sippal, de az évek megviselték és ma már alig használható. Az uj orgona 2000 sippal fog birni és még helyek maradnak bizonyos pótlásokra, a melyek ma alig szerezhetők be. Karácsonyra már megszólal az uj orgona, ha addig a hivők áldozatkészsége a még szükséges pénzösszeget előteremti, a mi a vizivárosi lelkes hivők részéről bizonyára nem fog elmaradni.

Kontár kezek, mintha csufot akartak volna üzni, évtizedek óta oly különös módon restaurálták Jézus szobrát, amely az uj Szent János-kórház és a fogaskerekü állomás között áll, hogy áhitat helyett, kellemetlen érzéseket váltott ki. Szakálát feketére, haját barnára mázolták s mindezekhez az idő is rongálta. Töredezett ujakkal, letört orral várja a szobor sürgős restaurálását s e célra gyüjt a plébánia felhatalmazásával *Bolvári* Gézáné, akihez a jótékony adományok küldendők (I., Vár, Uri-utca 31. sz., II. em. 14.). Eddig 50 ezer korona gyült össze, de 300 ezerre van szükség. Adakozzunk!

Szüreti mulatságát Budán, a Lövölde disztermében rendezte a *Bádogos Ipartestület,* mely alkalommal az Iparos Dalárda bizonyitotta be, hogy egyike Budapest tegiskolázottabb dalárdáinak. Meleg magyar érzéssel előadott irredenta dalai lelkes tetszést arattak. Az ipartestület nagyszámban megjelent tagjai ez alkalommal különös forró ünneplésben részesitették szeretett elnöküket, *Becsey* Antalt, aki e legnagyobb ipartestület révén az iparosság hivatott vezére. Számos kiválósága és szakképviselője az iparnak vett részt a mulatságban, ahol a társasvacsorán nagyszabásu beszédben fejtette ki jövendő terveit Becsey. Ezt a szüretet is vidám tánc fejezte be.

A Pozsony-vendéglő gazdát cserélt. A szombathelyi országos hirü *Szabaria-szálló* éttermének hosszu időn át volt közkedvelt főpincére: *Piller* József vette át. A felső Krisztinában elég jelentős kérdés, hogy ezt a régi, az Anna-udvarban levő vendéglőt ki és miképen vezeti, mert a polgári társadalomnak alig van más helye most, amióta a Nagy Anna volt étterme zárva van. Az uj vendéglős olyan jó ajánlólevéllel jött, hogy kétségtelen, miszerint a polgári társadalom kedvenc vendéglője a „Pozsony" lesz rövid időn belül, amikor bizonyos belső alakitások megtörténnek és kellő hire megy az uj vendéglős *kitünő konyhájának* s a megfelelő *méltányos* áraknak. A volt Hajasvendéglő hajléktalan vendégei már azért is szivesen jönnek ide, mert a Hajasvendéglő éveken át népszerü főpincére: Molnár János fogadja a vendégeket, akit rokoni kötelék füz az uj tulajdonoshoz. Ők ketten majd megcsinálják, hogy szivesen járjon oda a budai közönség.

Frigyes főherceg kastélya. Fent a budai hegyekben több villát épi tenek. A Gellérthegy környéke hangos a kopácsolásoktól, malterhordó lányok énekétől és az emelőcsigák zörejétől. Itt épül *Frigyes* királyi herceg kastélya is. Az egykori hadseregfőparancsnok az összeomlás után külföldre ment, felesége, *Izabella* királyi hercegnő pedig gyermekeivel a Várban bérelt palotát. Frigyes királyi herceg később magyaróvári birtokára költözött, majd néhány hónappal ezelőtt feljött Budapestre és akkor megvásárolta a Somlói-ut 5082. helyrajzi számu telket, amelyen azóta már meg is indult az épitkezés. Az oszlopfák mögül még egyelőre alig bontakoznak ki az egyemeletes kastély konturjai. De annyi bizonyos, hogy Frigyes kir. herceg kastélya egyik legszebb épülete lesz a budai hegyvidéknek.

A budai villanyszerelők és müszerészek megismétlik november 5-én összejövetelüket az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, Anna udvarbeli helyiségében, amikor megvitatják az uj tpartörvényt, a kontárkérdést és ez iparág érdekeinek megvédését a bekövetkezendő épitkezéseknél.

Bünvádi följelentést tett dr. *László* Áron ügyvéd utján a mult évben *Tolnai* Lajos volt munkatársa ellen a *Budai Napló* szerkesztője s ez ügyben e hó 16-án volt a budapesti törvényszéken a végtárgyalás, amelyen dr. *Szentgyörgyi* Árpád ügyvéd inditványára ügyfele Tolnai Lajos, kijelentette, hogy a szerkesztőt sem megkárositani sem megsérteni nem akarta s ha mégis megtörtént ezért bocsánatot kér tőle. Viraág Béla erre vissza vonta a Tolnai ellen emelt vádat.

Rohamosan emelkedik az uj Szent János kórház tüdőbeteg-osztályának kiépitési költsége. Márciusban 300 millió volt, juliusban 500 s most már — három és egyharmad milliárd. Ennek felét a kormány, másik felét a főváros fizeti.

Tagavató estét rendez e hó 20 án, szombaton este 8 órakor az *I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre* a Pozsony vendéglővel kapcsolatos helyiségeiben, kiváló gonddal összeállitott étrendü társasvacsora keretében. A kör életrevalóságát igazolja, hogy a legutóbbi választmányi ülésen 21 uj tagot vettek fel, mégpedig: Böszörményi László és Botka János ajánlatára özv. Ujházy Ferencnét, Maár Józsefet, Katzer Józsefet, Müller Istvánnét, Német Erzsébetet, Kováts Stefániát, Verzár Gyulát, dr. Hegedüs Arthurnét. — Schill István és Bauer Kálmán ajánlatára Ruisz Imrét. — Fábián József és Ravasz László ajánlatára Pluhár Ferencet, Szőlősgyoroki Nagy Lajos Lászlót, — Schill István és ifj. Vaczko ajánlatára Zierler Józsefet, Schweich Frigyest. — Fábián József és Ádám Gyula ajánlatára Klein Józsefet, Fisch Farkast, Rózsa Imrét, Fleischer Józsefet, Kardos Bélát. — Perls Sámuel és Udvardy Géza ajánlatára Weisz Nándort. — Ádám Gyula és Ravasz László ajánlatára Ádám Ferencet. — Ádám Gyula és Fábián József ajánlatára Perucz Jánost. — A társasvacsorán ünneplik egyuttal *Szávay* Gyulát, a Hollós Mátyás Társaság és a Petőfi Társaság főtitkárát és az ipar, és kereskedelmi kamara főtitkárát akinek a főtanácsosi cimet adományozta a kormányzó. A társasvacsora étlapja: velő tojással, vegyes sült finom körlettel, turós és almás lepény, gyümölcs, sajt, feketekávé és bor. — A társasvacsorán budai közéletünk számos kiválósága vesz részt.

Öt gyógyszerész: Bertalanffy Imre, Halász György, Kelemen K. Kajetán, Lukinich Dezső, dr. Sperlágh Aladár és Krebsz Géza az I. ker., Attila-körúton uj gyógyszertár felállitása iránt nyujtotta be kérvényét, mert a Gaál gyógytár az Attila-körut 51. szám alól átköltözött a Andrássy-utra s igy mintegy 6000 lélek marad patika nélkül a Tabánban.

Tüz-set csak 11 volt Budán szeptember hó folyamán s az is jelentéktelen volt.

Olcsó karácsonyi vásárt tervez a Budai kath. kör és a budai Margit Mária kongregáció gyermekotthona. A vásár a katholikus kör disztermében lesz és december 8-án nyilik meg és két napig lesz nyitva. Érdemes ezt a dátumot megjegyezni, mert ezen a kiállitáson *olcsóbb áron* kaphatók lesznek: gyermekruhák, cipők, játékok, iskolaszerek, kézimunkák, háztartási cikkek s az olcsóbb árak dacára, mégis jut a szegényeknek is.

A korház keritése az a támfal, mely az uj Szent János-kórházat körülveszi. Most restaurálják 17 millió költséggel. Elég drága kerités.

Az obudai két plébánia és kántorlak tatarozására a városi tanács másfél milliót szavazott meg.

Holló Tivadar szerkesztő, aki e század elején Európa legszebb lapját, a „*Szalon Ujság*"-ot szerkesztette s aztán betegen beutazta Európa összes délvidéki fürdőit és klimatikus gyógyhelyeit, a háboru idején csendesen élt Budán, ahol minden társaság megszerette. Közkedvelt tagja a „Hollós Mátyás Társaság"-nak és társszerkesztője volt éveken át a „Budai Napló"-nak. Most ismét meglepte a világot olyan zsurnalisztikai alkotással, mely európaszerte feltünést fog kelteni. Mint felelős szerkesztő, „*Revue Continentale*" cimen meglepően szép nemzetközi ujságot adott ki, melynek főszerkesztője *Baross* János, társszerkesztői Cigány Árpád és *Bölcsey* Richard s mint igazgató dr. Lingauer István a Központi Sajtóvállalat lelkes közreműködésével negyvenoldalas, szines nyomásu, négy nyelven is megjelenő kontinentális szemléjét beállitotta annak az eszmének szolgálatába, mely a külföld rokonszenvét és érdeklődését igyekszik felkelteni Magyarország és főleg Budapest iránt. Sok értékes irás és száznál több illusztráció szolgálja ügyesen ezt a nemes célt s egyuttal a fejlett magyar nyomdaipart is bemutatja a *Pallas*-nyomda remek kiállitásban megjelent lapjában.

A cigányháborban cimü induló nyitotta meg a Szent Alajos Segitő Egyesület vigalmi gárdája az árvaház javára rendezendő müvészestjeinek ez őszön az elsőt október 14-én a kiscelli-utcai iskolában. Az indulót és több szépen sikerült zeneszámot a *Budai Kamara Zenekar* adta elő *d'Isoz* István vezénylésével. Fenkölt szellemben beszél dr. Wolkenberg Alajos pápai protonotarius, egyet. tanár. Ezután Clauserné, Tholt Margit operaénekesnő müvészi énekszáma aratott nagy sikert, akit Clauser Mihály, a Budai Zeneakadémia igazgatója kisért. *Grill* Lola szavalómüvésznő előadása után a Budapesti Polgári Dalkör dupla quartettje énekelt és magyar táncokat mutattak be Csányi Boriska és Cserneky Irénke. Az ujonan szervezett kulturbizottság Borossa Ferenc elnök és Georgi István alelnökkel az élén rendezte ezt a szépen sikerült estét és igyekszik modern szinpadot is állitani, melyet novemverben avatnak. Erre kell most a felülfizetés.

Az „Alsós Társaság" vállalta a „*Budai Polgári Kör*" november hó első szombatjára tervezett borgazdaestén a borgazda tisztét. Ezeket az estéket havonkint megismétlik. Szezonnyitó klub-vacsoráját e hó 20-án rendezi a kör vigadóbeli pompás helyiségeiben, november 10-én táncestélyt tervez és készül ismét megrendezni a farsang alatt régi fényében a kör nagymultu báljá[illegible].

[illegible]a a Terminus-nyomda (L[illegible]

Teremavatással kapcsolatosan rendezte évadnyitó első társasvacsoráját e hó 4-én, október hó első csütörtökén Ferenc napján Buda legnépesebb kaszinója a *Budai Polgári Kaszinó* s a vele egyesült Krisztinavárosi Kaszinó. felhasználva az alkalmat, hogy közszeretetben álló elnökét dr. *Ripka* Ferencet a legmelegebben ünnepelje névnapján. A tüz által megrongált diszterem uj pompás diszben fogadta a közönséget és zsufolásig megtelt. A társasvacsorát dr. *Nemes* Antal asztaláldása vezette be a nemzeti hiszekeggyel. Az első fogás után *Ziegler* Géza a kaszinó ügybuzgó igazgatója közvetlen melegséggel üdvözölte a megjelenteket az ujjá varázsolt teremben, a mi dr. Ripka Ferenc érdeme elsősorban. Szavai után zajos óvációban részesitették Ripka elnököt. A felköszöntők sorát *Vecseklőy* Károly táblai biró hazafias beszéde nyitotta meg, a ki után Viraág Béla üdvözölte a Hollós Mátyás Társaság nevében, mint a társaság egyik elnökét dr. Ripka Ferencet, a ki megragadva ezt az alkalmat, hálásan köszönte az őt ért ünneplést és üdvözölte a vendégeket: Petricsevich *Horváth* Emil államtitkárt, a ki házat épit a középosztály számára a lerombolt Tabánon, — *Gordon* Róbertet a délivasut vezérigazgatóját, — dr *Drehr* Imre nemzetgy. képviselőt, főtanácsost és a Lloyd-bank igazgatóját, mint vérbeli budait, a ki a várbeli államnyomda igazgatójának fia és dr. *Kozma* Jenőt a II. kerület vezérembereit. a ki a két kerület jó viszonyának egyik ápolója. Itt azután váratlan fordulatot vett az est a mikor dr. Ripka Ferenc bejelentette az uj községi párt megalakulását az I. kerületben, a mi zászlóbontás számba ment s a mely nagyjelentőségü eseményről lapunk más helyén számolunk be. Beszédét azzal fejezte, hogy szeretné ha a kaszinó erős bevehetetlen vára lenne a polgárságnak, mely mint a kaptár egyesiti a méheket, Az összetartásban van az erő. — Az üdvözlést elsőnek Petricsevich Horváth Emil államtitkár köszönte meg és bejelentette, hogy a népjóléti miniszter üdvözletét hozta Budának, fölajánlva segitségét a pusztuló Tabán fölépitéséhez. A miniszternek tervei vannak a kerületben s első sorban a középosztály számára épit, mely ma az állam legerősebb támasza. Ezt kell erősiteni, mert ha a küszöbön álló harcban ez az osztály elbukik, akkor jön a kaosz, a melyből nincs menekvés. Zajos tetszés kisérte az államtitkár szavait a ki után Drehr Imre dr. emelkedett szóra és megköszönve az üdvözlést kijelentette, hogy büszkén vallja magát budainak és keresi a budaiak barátságát. Ő is csatlakozik ahhoz a baráti körhöz, melyet együvé füz Ripka Ferenc nagyrabecsült egyénisége. — Utána *Baranski* Gyula, a Budai Dalárda ügyv. alelnöke üdvözölte Ripkát, a kinek világhirét köszöni a dalárda. Az est egyik kimagasló beszéde volt dr. *Wirter* László felköszöntője a ki két Ferencről emlékezett meg megkapóan szép szavakkal. Az egyik assiszi szent Ferenc, a kinek családjából származott Capistran János és a második dr. Ripka Ferenc akinek utjába töviseket szórnak ellenfelei. Szokás ez nálunk, hogy azt a ki becsülettel tölt be valamely poziciót, azt onnan lelökni igyekeznek irigyei. A napnak sem a foltjai világitanak s ne a hibákat lássuk másban hanem a fényt s ha valakit magunkfölé állitottunk, ne rántsuk le, hanem erősitsük a fényét. Ő szivvel lélekkel élteti dr. Ripka Ferenc elnököt, a kit a férfias meggyőződéssel és szónoki lendülettel elmondott beszéd után ismét zajosan ünnepelt az egész társaság. *Bucsányi* Gyula elmés beszéde már beleveszett a kétszáz ember élénken megindult társalgásába, akik az elnök kijelentéseit tárgyalták és csendet mindenkor csak a Budai Dalárda megkapóan szép éneke tudott teremteni, melyet ez elkalommal *Zöld* Károly karnagy vezényelt. A sikerült est rendezéséből fáradságos részt vettek ki Ziegler Gézán kivül, a kaszinó agilis háznagya *Kapcza* Imre és *Berényi* József az ügybuzgó gazda.

A hollandi sikerre hivatkozva, amit a *Budai Dalárda* ért el, tudta csak kiszoritani *Baranski* Gyula dr. azt, hogy a város a dalosszövetségnek ötvenezer korona helyett 200.000 korona szubvenciót szavazzon meg.

Szent Gellért emlékezetét a róla elnevezett országos egyesület az idén háromnapos ájtatossággal ünnepelte meg. A tabáni templomban *Glattfelder* Gyula dr. csanádi püspök pontifikálta nagy segédlettel az ünnepi misét. A templomból körmenet indult *Prohászka* Ottokár dr. székesfehérvári püspök vezetésével a Szent Gellérthegy-Diósdi kápolnához. Szent Gellért szobránál *Breyer* István dr. prelátus-kanonok. h. államtitkár szentbeszédet mondott. *Glattfelder* püspök pedig megáldotta *Kamenszky* Gézának adományából szerzett Patrona Hungariae-szobrot. Innen azután Diósdra vonultak a bucsujárók, ahol tábori mise volt, majd este visszatértek a szoborhoz, ahol *Kamenszky* dr. imát, *P. Feidler* jézustársasági atya buzditó beszédet mondott.

Gyász érte *Fukász* Károlyt, a Budai Dalárda népszerü titkárát, akinek nagyatyja, *Fukász* Ede nyug. vasgyári müvezető Besztercebányán e hó 10-én 78 éves korában elhunyt.

A morzsavásár-ról irott legutóbbi hirünk kiegészitéseül közöljük, hogy a *városmajori misszióház* birja a kormányzó őfőméltósága nejének teljes bizalmát és az ő jótékonysági akcióit a misszióház bonyolitja le. Hasonló ügyeket átutal ide a népjóléti miniszter is. Vannak a misszióháznak pátronusai, a részvénytársaságok között is s igy az *Ergon R. T.* saját költségén neveltetett egy fiut, akiért eddig 80.000 koronát fizetett s most egy millió költséggel tovább neveltetni a váczi piarista gymnasiumban. Egy előkelő épitési vállalkozó pedig az épitészeti főiskolán neveltetni az egyik fiut. A misszióház vezetősége mindent elkövet, hogy a rátermett fiukat tovább neveltesse de gondját viseli az anyáknak is oly módon, hogy munkával látja el őket. Ezért kell mindenkinek áldoznia a karácsonyra tervezett jótékony *morzsavásárra*.

A Szentháromság szobrát, mely a vár egyik régi disze, mégis restaurálják. Eddig a pénzügyminiszterek nem utalták ki e célra a szükséges költségeket, most azonban Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter kezdeményezésére a közmunkák tanácsa vette kezébe e szép szobor ügyét. A szükséges költségekre társadalmi uton megtalálták a fedezetet és a Műemlékek Orsz, Bizottsága legközelebb már elkezdi a szobor restaurálását.

Budai tehetség, a nagy reményekre jogositó *Simon* Iza. már mint kész táncművésznő került fel Szolnokról, ahol meleg sikereket aratott, Rákos Szidi iskolájába, amelynek egyik legtehetségesebb tagja és a kiválóságok közül való. Ma arról van szó, hogy tanulmányai befejeztével külföldre szerződtetik és megesketik, hogy ez a tehetség elkerüli a budapesti szinpadokat. művészetének hire pedig külföldről csendül vissza hozzánk.

Közgazdaság

A Mezőgazdasági Ipar r.-t. igazgatósága a társaság f. évi október hó 19-én tartandó rendkivüli közgyülésén inditványozni fogja az alaptőkének az eddigi 300 millió koronáról 300.000 darab, egyenként 10.000 K névértékü, 1923. évre osztalékjogosult részvények kibocsátása, valamint a régi részvények névértékének 1000 koronáról 10.000 koronára való felülbélyegzése utján 6.000,000.000 koronára leendő felemelését. Az uj részvények teljes egészükben a régi részvényeseknek ajánltatnak fel, egy az egy arányban 50.000 kibocsátási áron. A befolyó összegekből a régi részvények névértékének felemelésére szükséges összeg, a folyó kamatok, valamint illetékek is fedezetet nyernek. Az elővételi jog 1923. évi október hó 20-tól ugyan e hó 29-ig bezárólag Budapesten, a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorlandó.

A Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszermüvek R.-T. e hó 15-én megtartott rendkivüli közgyülése a részvénytőkének 82,500.000 K ról *123,750.000 koronára* való felemelését határozta el. E célból 41.250 darab uj részvény kerül kibocsátásra, amely teljes részvénymennyiségre az elővételi jog 2 : 1 arányban a régi részvényeseknek biztositatik. Az elővételi jog ezévi október hó 16-tól október 27-ig bezáróan részvényenként nettó 100.000 korona lefizetése ellenében a Magyar Általános Hitelbanknál és a társaság pénztáránál gyakorolható.

A Belvárosi takarékpénztár rt. szeptember 4-én tartott rendkivüli közgyülése elhatározta az intézet alaptőkéjének felemelését 200 millióról 800 millió K-ra olyformán, hogy elsősorban a 400.000 drb régi részvénynek eddigi 500 K névértékét a tartalékalap terhére egyenként 1000 K n. é.-re felbélyegzi és igy az előálló 400 millió K alaptőkét 800 millió K-ra emeli föl. Az uj részvényekből 200.000 darabot a régi részvényeseknek ajánl fel 2:1 arányban 8000 K árfolyamon, mig a további részvénymennyiséget az igazgatóság a közgyülléstől nyert felhatalmazás alapján lényegesebben magasabb árfolyamon fogja értékesiteni.

A Pyramis magyar földbirtokosok és földbérlők kereskedelmi r.-t. okt. 21-én rendkivüli közgyülést tart, mely a társaság ügykörének banküglyletekre való kiterjesztését és az 500 millió K alaptőkének 1.5 milliárd K-ra való felemelését fogja elhatározni. — Most fejlesztette ki bankosztályát, melyre az erősen fokozódó forgalomnak rendkivül szüksége van, amit erősen szolgál Ajtay Dezső igazgató a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagjának kiváló szakképzettsége és igazgatóvá történt megválasztása óta a vállalat minden ágában oly rohamos fejlődés állott be, mely erősen dokumentálja a Pyramis szolid megalapozását és üzletvezetését. A Pyramis tőkeemelése iránt a közönség legszélesebb rétegeiben élénk érdeklődés nyilvánult meg.

Az Égisz egyesitett gyógyfürdők, ingatlan és szálló rt. (az Angol-magyar bank érdeltsége) október 23-ára egybehivott rendkivüli közgyülésén a 60 millió K alaptőke felemelését fogja elhatározni.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár rt. október 11-én dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülése az intézet alaptőkéjének 300.000 darab 1000 korona névértékü uj részvény kibocsátása utján *600 millió K-ra való felemelését* határozta el. Az uj részvényekből, melyek az 1923. üzletév osztalékában a régi részvényekkel egyenlően részesednek, 200.000 darabra a régi részvények birtokosai elővételi joggal birnak oly módon, hogy minden három darab régi részvény után két darab uj részvényt vehetnek át 30.000 K kibocsátási áron, 100.000 darab pedig szabadkézből a kibocsátási árnál *lényegesen magasabb áron* való értékesités utján kerül elhelyezésre. Az elővételi jog délután 4 és 6 óra között külön müködő pénztáránál (V., Dorottya-utca 4.) gyakorolható s annak bejelentésévnl egyidejüleg a kibocsátási ár és azonfelül kamat és illeték fejében részvényenkint 1000 K egyszerre fizetendő be. Ugyanezen közgyülés az alapszabályok néhány szakaszának módositása után *Pohl* Richárdot, dr. *Heilpern* Vilmost, *Boefan* Miksát, dr, *Leitner* Ernőt és *Walder* Bélát, továbbá dr. *Péteri* János és *Gerlóczy* Béla ügyvezető igazgatókat az igazgatóság tagjaivá választotta és az igazgatóság a jelenlegi ügyvezetőséget *Walder* Bélával egészitette ki.

A Szent Lukács-fürdő rt. (az Angol-magyar bank érdekeltsége) október 23-án rendkiv li közgyülést tart a 40 millió K alaptőke felemelése tárgyában.

A Magyar városi bank rt. alaptőkéjének *1500 millió K-ra való felemelését* határozván el, az 1923 január 1-től osztalékjogosult uj részvényekre az elővételi jog 2500 K árfolyamon — mihez folyókamat, illeték és költség cimén még 200 K fizetendő — 1 : 1 arányban *október 10—20* között vagy a Magyar városi bank uj pénztárhelyiségében (V., Nádor-utca 5.) délután 4—8 óráig, vagy a Magyar jelzáloghitelbanknál (délelőtt 9-től 1-ig) gyakorolható.

POZSONY-ÉTTEREM

Vasmegyei **disznótorok** hetenkint szerdán. Jó magyar házikonyha. — **Méltányos árak.** — Dunántuli fajborok. — Külön-helyiségben az **„I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“.** — Elsőrangu **polgári hely.**

Főpincér:
MOLNÁR JÁNOS

Tulajdonos:
PILLER JÓZSEF
a szombathelyi „Szabaria“-étterem volt főpincére.

A Budapesti takarék és vásárpénztár rt. rendkivüli közgyülése október 17-én az intézet alaptőkéjét 720 millió koronára emelte fel. Kibocsátási ár darabonként 3000 korona. Befizetés október 18—31-ig a központi irodában: IX., Soroksári-ut 58.

Médiusz-Bank és kereskedelmi rt. (IV., Muzeum-körut 31. sz.), mely fennállása óta rendkivüli gazdasági tevékenységet fejtett ki és több vállalatot vett üzletkörébe — e hó 7-én tartott közgyülésén tiz millióra emelte fel alaptőkéjét és a kibocsátandó részvények kizárólag a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. Üzletkörét kibővitette az ingatlanforgalommal (ház és telek), hogy igy ez a fontos üzletág szolid bankkezekbe ke)üljön, — de tervbe vette egyuttal a bankosztály létesitését is. Az igazgatóság tagjai: Forgács Béla, Ferenczy László, Kornis Alfréd ügyv. igazgatók.

A Magyar-cseh iparbank rt. október hó 11-én *Konn* Albert Bódog elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülésén alaptőkéjének 200 millió K-ról *700 millió K-ra leendő felemelését* határozta el. Ebből egyelőre 300 millió K névértékü részvény kerül kibocsátásra. Minden 4 darab részvényre 5 darab uj részvény vehető át 8000 K egyidejü lefizetése ellenében *október 20-ig* bezárólag a Magyar-cseh iparbank rt. V., Nádor-utca 6. szám alatti pénztárainál csakis délután 4—6 óra közt. Ezen részvények az 1923. üzletév jövedelmében részesednek. A részvényesek által át nem vett részvények előnyös elhelyezése biztositva van. A közgyülés felhatalmazta egyidejüleg az igazgatóságot, hogy további 200 millió K névértékü részvényt egy, az igazgatóság által alkalmasnak talált időpontban bocsáthasson ki.

A **Fővárosi sörfőző** rt. Kőbányán Szécsi Pál elnök elnöklete alatt megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta az alaptőkének 180.000 darab uj, 2000 korona névértékü részvény kibocsátása utján 690 millió K-ra való felemelését olyképen, hogy a régi részvények névértéke is 200 K-ról 2000 K-ra emeltetik fel. Minden egy drb régi részvény alapján egy drb vehető át 10.000 K-ás árfolyamon szeptember 18-ig a Hazai bank rt. értékpapirpénztáránál.

A Kartonnyomó ipar rt. igazgatósága az október 30-ra egybehivott rendkivüti közgyülésnek javasolni fogja, hogy a jelenlegi 225 millió K alaptőke 225.000 db 4000 K n. é., 1923-ra osztalékjogosult uj részvény kibocsátásával, valamint a régi részvények 1000 K névértékének 4000 K-ra való felbélyegzése utján *1800 millió K-ra emeltessék fel.* Az uj részvényekel 1 : 1 arányban, 10.000 K kibocsátási árfolyamon fogják felajánlani, amely összegben a régi részvények névértékének felemelésére szükséges összeg, a folyó kamatok és költségek is bennfoglaltatnak. Az elővételi jog a Magyar általános hitelbanknál *november 3-tól 12-ig* lesz gyakorolható. A folyó év juniusában végrehajtott tőkefelemelésnél a régi részvényeseknek 2 : 1 arányban 2750 K árfolyamon biztositották az elővételi jogot.

A **Budai cementgyar rt.** május 18-iki közgyülése elhatározta az alaptőkének 6 millióról 12 millió K-ra való felemelését. A régi részvényeseknek az uj kibocsátásu 30 ezer darab 200 K n. é. részvényre 1 : 1 arányban elővételi joguk van, mely darabonként 224 K lefizetése ellenében a Magyar általános ingatlanbanknál október 17-ig gyakorolható.

Pátria budapesti élelmiszerkereskedelmi részvény társaság közgyülése elhatározta 250.000 K alaptőkéjének 6 millió K-ra való fölemelését. A kibocsátásra kerülő 2300 drb 500 K n. é. részvényből a régi részvényeseknek 1:5 arányban 500 drbot ajánlanak föl, mig a fenmaradó 1800 részvényt az igazgatóság legjobb belátása szerint elsősorban a vállalat részvényesei között helyezi el. Az elővételi jog a társaság pénztáránál darabonként 3300 K efizetése ellenében gyakorolható.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Értesitések. *Poseidon* nevü hajózási részvénytársaságot nem találunk sehol. Nem is valószinü, hogy megalakuljon, mert egy-két gőzös és 10-12 uszályhajó beszerzése ma 8-10 milliárd tőkét igényel, holott ilyen hajóparkkal alig tud megélni egy részvénytársaság. — **A földhitelbanknak** megszállt területen 65 ezer hold kitünő földje és 62 klmeter iparvasutja van. Van sőrgyára, likőrgyára, biztositó intézete és több más vállalata és mintegy 6 milliárd tőkéje. — **A közttsztviselők és áll. alkalmazottak** tkp. mely *Cobdenbank* cimen hozta forgalomba részvényeit, rendkivül szolid intézet s igy alkalmas a befektetés.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

LAUFER ZSIGMOND
Hatóságilag engedélyezett
villanyszerelő
Krisztina-körut 67. sz.
Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár t.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

A budai szolid uri-közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

„PIRAMIS” Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági gép-osztály, gabona-, erőtakarmány-, mütrágya-osztály és
bank-osztály.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

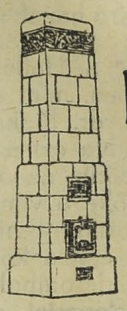
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

LAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151. szám
Varrogép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66
Megbizható legrégibb javitó műhely.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf. akácméz
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR**, Budapest, I., Attila-utca 23.

Váli Gábor és Tsa
— első budai —
Cimtábla-festészete
Telefon 149-46. II. Iskola u. 16.

Hirdetések
ára
az első oldalon
a cimfej alatt
jobbról.

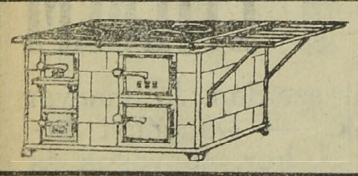
Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák leg előnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepen készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188 09

Tóth és Molnár
Budapest, I., Szt. János-tér 4.
Telefon: J. 62—24. Postatakp. sz. 22291.
Diszes állólámpák
Elektrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK:
Világitási, erőátviteli berendezéseket.
Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését.
Csillárok pompás kivitelben. ⊛ Költségvetés dijmentes.

Budai Napló

XX. évfolyam. 791. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 12.000 kor., félévre 6000 kor. Egy szám 300 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 300 korona. 20 mm. magas hirdetés 5000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923 november 7 én

A Lipótváros vabankot játszik.

Irta: SZILÁGYI KÁROLY.

Mult szerdán a Lipótvárosi Kaszinó elnöke egy a multban tisztes polgári erényekben ékeskedett óbudai körben, ugyanabban az időben tett szerelmi vallomást a szociáldemokrata pártnak, amidőn ezen párt vezetői az októbrista vacsorán tőlük telhetőleg igyekeztek még illatosabbá tenni azt a vacsorát, amelynek az itthoni robbantáson kivül csupán egy célja van: egy percig sem hagyni pihenni a *„maggar cronigue-scandaleust"*, hogy minél sötétebb legyen a fojtó füst szerencsétlen hazánk felett.

Ha nem szoktunk volna el a csodálkozástól, megállna az eszünk, hogy mi is történik körülöttünk. Azok a tényezők, akiknek ezer és egy ok miatt elől kellene haladni a polgári fronton, megint kezdik a régi taktikát pont úgy, mint az októbristák cselekedtek annak idején.

1919 év januárjában a „Budai Napló"-ba cikket irtam, amelynek végén a „legborzasabb szájast" Kunfi Zsigmond szociáldemokrata minister urat, a polgárságot és ennek szervezkedését sértő kijelentései miatt visszakináltam a kivándorlóknak azzal a botjával, amelyet ő nekünk elégedetlen magyar polgároknak szánt, Az oly hamar kommunistává vedlett szociáldemokrata vezér, még annak az évnek augusztusában kezébe kellett hogy vegye ezt a visszaktnált botot és azóta a határokon kivül folytatja azt a romboló munkát, amit oly dicstelenül kezdett meg idehaza.

Hej, de jól megéreztem én akkor azt, ámi jönni fog. *Látóvá* tett a nemzetem iránti rajongó szeretetem; hiszen melegebben dobog a szivem, ha népünk tragikus sorsára gondolok és acéllá lesz bennem az akarat, ha nézem a bennünket sujtó terhek rengeteg tömegét és egy pillanatra sem csökkén lelkemben az a tudat, hogy nemzetünk meg fog küzdeni minden csapással és megint fel fogja emelni vértől csapzott, sárbatiport fejét a régi büszkeséggel és a régi daccal, *a régi hittel*, amelyik azt vallja, hogy *a magyar erre a földre küldetéssel jött* — és ideje még nem tellett le.

Hogy azonban nemzetünk feladatának megfelelhessen, mindenfajta dolgában megfontoltan és helyesen kell cselekednie. „Sok Charibblis közt, sok ezer veszélyben" járjuk a nemzeti élet utját. Minden lépésünk közelebb vihet: vagy a megujhodáshoz vagy a sirhoz. Minthogy pedig élni akarunk, csak olyan lépést szakad tennünk, amely a mainál jobb élet felé visz bennünket.

A közélet olyan kiáltó jelenségei mellett tehát, mint az egyik polgári réteg szerelmi vallomása a szociáldemokráciához, vagy az oktobristák fészkelődése — nem mehetünk el észrevétlenül, *különösen amikor a szociáldemokrácia megint összeölelkezik az oktobrizmussal.*

A nagy háboru kitörése óta láthattuk mi vetett bennünket vissza. Lázadás még az állami szervekben is a törvényes rend ellen, osztályuralmi törekvések és e jelben a hadsereg szétzüllesztése, az elhatalmasodott pártviszály és ezzel kapcsolatban a megmaradt erők szétforgácsolása, *imbolygó politika*, a nemzeti célkitüzések hiánya, társadalmunk szervezetlensége, a polgárság közömbössége és pipotyasága és mindezek következményeképen a legundokabb csőcseléknek piszkos uralma.

Ezeket kell kerülnünk, mert ezek ölhetnek meg bennünket, hiszen Isten csodája, hogy ennyire is kiláboltunk a ránk szakadt veszedelmek özönéből.

Csodálatos politikai vaksággal vert meg egyeseket a teremtő, vagy pedig a gyülölettől vérbeborult szem képtelen a tiszta látásra, mert másképen nem magyarázható meg, hogy sokan közülünk. dacára a közelmult rettenetes tapasztalatainak, még mindig nem okultak és azonmód járják a politikai kánkánt, mint ahogy azt 1918—19-ben tették.

Hát hiába volt a terorriuk torkokat szikkasztó rémuralma, a leghitványabbaknak a fórumon való megjelenése, — *még mindig a politikai csecsemő az ideál?*

A hatalom borotvaéles szerszám. Ha olyannak kerül a kezébe, aki nem tud vele bánni, megvágja magát is, mást is.

A szociáldemokraták levizsgáztak nálunk is, Ausztriában is Németországban is. Tudjuk, látjuk, hogy mindenütt megbuktak — nem is beszélve az orosz pokolról, amely pedig lenyegében ugyan erre a lapra tartozik. És ezek dacára még mindig akadnak nálunk is léha és könnyelmü avagy jóhiszemü de gyakorlatiatlan politikusok, akik megint borotvát akarnak adni a politikai csecsemő kezébe! Azt sikoltják bele egyesek még ma is, a majdnem szurokfekete magyar éjszakába, hogy semmi bün nem történt 1918—19-ben, folyhat a játék tovább!

Meggyőződésem, hogy nem azok szeretik a nepet, akik homályos politikai céljaik érdekében megnyergelik, hanem azok, akik előmozditják szellemi és gazdaaági kulturáját, kipallérozzák a lelkét, erőssé és öntudatossá teszik; *de nem ugy és nem annyira csupán, hogy március idusán a szent párt fegyelem jegyében taglókkal és impozánsan véres kötényekkel tüntet a komunisták ellen, — egy hét mulva pedig ugyancsak a szent pártfegyelem jegyében felesküszik a moszkvai szovjet vörös csillagára!*

Nem tudom szó nélkül szemlélni azt a játékot, amelyik megint borotvát akar a kezükbe adni! Tessék végre valahára megérteni, hogy elmult az a régi jó idő, amikor kisérletezésekre is futotta a drága időből. Sok vért vesztettünk, nem experimentálhatunk tovább.

Irom mindezeket abból az alkalomból, hogy a közelgő fővárosi törvényhatósági választásoknál a polgárság egy része megint lovat akar adni a szociáldemokraták alá. Ha nem elég a magunk 1919-iki példája s az akkori „szociális termelésből fakad a jólét", hát ott van a német sors. A szociáldemokrácia utja ott is a *teljes felbomlás, a csőd felé vezet!*

Aki ebből kér. ám portálja őket!

Az én demokráciám ebből nem kér, mert az a polgári demokrácia, amely ugyan nem ismer válaszfalakat polgár és polgár között, de akit a közügyek szolgálása elhiv, annak a szó nemes értelmében polgárnak kell lennie és nem politikai csecsemőnek. A hazánkbeli szociáldemokraták rövid néhány heti dicstelen szereplés után mint kommunisták buktak meg (tisztelet a kivételeknek), tehát *öntudatos polgár* egy lépést sem tehet az *ő hatalmuk* érdekében legalábbis addig, mig az a kár, amit okoztak, nem orvosoltatott.

Hazánkat csak a legjobb polgári erények emelhetik ki abból a fertőből, amelybe jutottunk és legyünk tisztában azzal, hogy a szociáldemokrácia éppen ezeknek az épitő polgári erényeknek a legfölényesebb lekicsinylője és legyünk azzal is tisztában, hogy nekik minden eszköz jó a gyülölt polgári társadalom megdöntésére (nálunk még az októbrizmus is). Én igy láttam munkájukat, igy tanultam őket megismerni, tehát ezt kell hirdetnem róluk, Különben is cselekedeteik fentieket mind megerősitik.

Nincs joga senkinek sem ugy beállitani az ügyeket, mintha az ő törekvéseik azonosok volnának bármely polgári párt elveivel és csak gyülölködésbe fulladó elfogultság mehet addig, hogy elfelejti a polgárság közös érdekeit, amelyek pedig főleg a városigazgatásban domborodnak ki, amelynek részletezésébe menni most nem óhajtok.

Egy bizonyos: a kommün és az azt követő idők után egy ilyen szövetkezés csak erkölcstelen lehet.

Az egyik szövetkezni akar a másikkal azért, hogy megbuktassa a némiképpen jogosult — bár általam sokban nem helyeselt — reakciót, a másik pedig az egyikkel azért, mert nem válogatós a polgári rend ellenében az eszközökben. Neki mindegy: Lipótváros vagy oktobrizmus.

Mindedegyik mást akar, tehát a célok szentségéről szó sincsen. Az egyiknek idegei nem birják el, hogy nem ő a többség, tehát hisztériájában szövetkezik legnagyobb ellenségével is, a másik nem felejtette el még a jó proliuralmat, tehát bárkivel megy a legerősebb polgári front ellen; ha ezt legyürte, a többivel sokkal könnyebhen bánik el.

Igy látom a helyzetet!

Budapest józan, öntudatos polgárság legyen résen és higyjen egy jó magyar demokráciának még a Lipótváros is, hogy a polgárság és egyben a város érdekei is egyedül a polgárság megszervezett tábora által vannak jól megvédelmezve.

Megint felhivom, ugy mint 1919 januárjában tettem, ennek a városnak azóta **annyit szenvedett** derék polgárságát, hogy szervezkedjen, mig nem késő, hiszen nemcsak erkölcsi, hanem anyagi érdekeinek megvédéséről van szó és elveszett akkor, ha önmagán kivül másban is bizik, különösképen pedig akkor, ha a falakra megint felengedi a — Surekeket!

—

A tabáni bérpalota, melyet az állam épit, az Attila-körut és Árok-utca között, sok vitára adott alkalmat, de mégis felépül. Nincs is abban semmi más veszedelem, mint az, hogy a Hollós Mátyás Társaság most készül a Mérnök és Épitész Egyesülettel s a Müemlékek orsz. bizottságával együtt annak a tervnek megnyerni a fővárost és a kormányt, hogy Buda belső részén csak történelmi stylusban engedjen épitkezni s igy teremtse meg az Ó-várost, a történelmi városrészt (die Alte Stadt) — ami egyedül Budán lehetséges. A Tabán beépitése csak ugy volna keresztül vihető, hogy itt a királyi palota tövében az ország minden törvényhatósága épitenie házat a saját vidéke stylusában s itt nyitna boltot saját különleges terményei és iparcikkei számára. E házban volna még szálló helye a törvényhatóság vezetőinek, — és néhány szoba az odavaló egyetemi diákoknak. Itt épülne fel igy Magyarország kicsiben.

Pintér Jenő dr. a budai tankerület főigazgatója, a Hollós Mátyás Társaság t. elnöke sulyos betegen fekszik lakásán. Orvosai biznak mielőbbi felgyógyulásában.

A manzard lakások épitését, mint a lakásinség egyedüli lehető megoldását ajánlotta három évvel ezelőtt *Becsey* Antal, amikor — néhány szakemberen kivül — ezt a megoldást kellő komolysággal

nem fogadták az illetékes hatóságok? De az idő, mely a legbecsületesebben szolgáltatja az igazságot, most hatalmasan rácáfolt a hivatalos nagyképüsködésre és a fővárosban mást sem látni, mint manzard lakás- és emeletráépitést. Ezt is tulhajtják, mert régi házakra 2—3 emeletet is huznak, amitől süpped a talaj és meginog a régi alapfal.

Becsey Antal mérnök, a Hollós Mátyás Társaság szakosztályelnöke hülés következtében erős lázzal küzdve megbetegedett, de néhány napi gyógykezelés után állapota annyira javult, hogy ismét személyesen vezeti vállalatai ügyét.

A Budahegyvidéki Társaskör, mely ezelőtt 15 esztendővel alakult saját csekély anyagi erejéhez mérten, erősen szolgálja a hegyvidék érdekeit. Az elhanyagolt utak és gyalogjárók rendezését, ujak épitését és világitását, hidak, vizáteresztők, átjárók épitését, kövezését, élelmiszerárusitó bódék állitását követelte, kérte, sürgette és végül ki is járta. Orvost, gyógyszertárt szerzett, és nem rajta mult, hogy mint kultur-központ nem került a hegyvdékre a bécsi vadászati kiállitás magyar pavillonja, mely gigantikus méreteinél fogva befogadta volna a hegyvidék nyilvános könyvtárát és más közmüvelődési intézményeit. Mindezt felsorolta az évi jelentés, melyet a *Perczel* Béla elnöklésével tartott közgyülésen felolvasott dr. *Eperjessy* István titkár. Elmaradását a közgyülésről kimentette dr. *Ripka* Ferenc, aki külföldre utazott. Az évi jelentésen kivül a mult évi zárószámadást, az 1923. évi költség előirányzatot a közgyülés egyhangulag tudomásul vette. Perczel Béla elnök inditványára a közgyülés a titkárnak, Kövesdy Ferenc pénztárosnak ügybuzgó müködésükért és *Prokesch* Antal választmányi tagnak, aki a társaskör valóságos patronusa, lelkes támogatásáért köszönetet szavazott. A tisztujitás alkalmával a tisztikar a következőkép alakult: Elnök: Perczel Béla, alelnök: Hilbert Vilmos, Rékai Frigyes, Kováts Alajos, titkár: Eperjessy István dr., Jegyző: Kováts Géza, Pénztáros: Kövesdy Ferenc, könyvtáros: Liptay János, ügyész: Matolcsy Kálmán dr.

Áhitatra hivnak már a városmajori uj templom harangjai, amiket vasárnap szentelt be *Mészáros* János érseki helynök sok ezer hivő jelenlétében. Két harang *Lósy* Viktor József vezérigazgató, a harmadik pedig *Czike* Imre árvaházi igazgató ajándéka. A templom környékét is rendezi végre a város, csak az a kár, hogy a szép fehér erdei templom körül fekete salakot szórnak az utakra, barátságos sárga murva helyett.

Barbár módon töltik a statisztika-park Tudor-utcai lejtőjét, ahová érthetetlen okból valamely házépitésből földet és törmeléket hordanak. Nehéz kövek gurulnak le a parkba és a hulló föld és törmelék betemet mindent, amit idején el lehetett volna távolitani. Betemette azt az emléktáblát is, melyen a főváros közönsége jelenti, hogy Erzsébet királyné emlékére fákat ültetett oda, — betemeti a gázlámpát, a bokrokat, fákat és virágágyakat. Mintha B. listára került volna a parknak ez a része.

Platthy György dr. koszoruzta meg a Bethlen-párt nevében Kossuth Lajos sirját és nagyhatásu történelmi jelentőségü beszédet mondott a mauzoleumnál.

A Budai Tornaegyletben folyó élénk életre vonatkozólag közöljük alábbiakban a következőket: — a *turista* szakosztály november hó folyamán 4-én Torrento-Máriára, 11-én Nagykevélyre, 18-án és 25-én a Csillérberesre rendez kirándulást. Minden csütörtökön összejövetel, kedden kuglizó est. — A *tornászást Kmetykó* János intézi, Férfiak hétfőn, szerdán, pénteken 7½ órakor, hölgyek 5 órakor, gyermekek szerdán és pénteken d. u. 3—5 óráig. — A *vivást* Leszák Károly és Pellér Alfred vezetik, kedden, csütörtökön és szombaton 5—8 óráig. — *Korcsolyázás* beiratása nov. 20-tól december 1-ig. Fénykép kell. — A *sí-szakosztály* ezidén üli 30 éves jubileumát, s jubiláris versenyt rendez januárban. Sí-tanfolyam vasárnaponkint a Jánoshegyi ugró sáncnál. — *Batyu-vacsorák* minden szerdán.

Demokrata társasvacsorát rendezett október 31-én az Óbudai Demokrata Kör' amelyen dr. *Vörösváry* Miklós beszámolt a demokrata városatyák müködéséről és lemondásáról és erről beszélt Rácz, Bródy, Benedek, Pakots és Fábián. Baracs Marcell beszédében azt a feltünést keltő kijelentést tette, hogy a *demokratapárt a szociáldemokrata párttal fog együtt haladni* a városi választásokon is. — A tagavató beszédet dr. *Orova* Zsigmond mondotta, kinek mindig vannak szép gondolatai.

A Budai kath. kör, mely immár 21 éves küzdelmes multra tekint vissza, most, hogy rekonstruálta elnökségét és *Apponyi* Albert gróf vezér és elnök mellé egyházi elnökül dr. *Mészáros* János érseki helynököt, társelnökül pedig dr. *Ripka* Ferenc udvari tanácsos, vezérigazgatót, egyházi alelnökökül *Molnár* László, P. *Schrotly* Pál plébánosokat és *Hudyma* Emil igazgató tanárt, világi alelnökökül pedig dr. *Baranski* Gyula ügyvezető alelnököt, dr. *Jászoly* Mihály tanácselnököt, *Palásthy* Béla pénzügyminiszteri tanácsost és *Ruzitska* Pál kenyérgyárost választották meg, — első sorban gazdasági ügyeit igyekszik rendbe hozni. A tagsági dij egy évre 1200 korona és sok a hátralék. Ezt igyekszik az elnökség most behajtani. — A társasélet erősen fellendült a körben, ahol minden hó 3-ik hétfőjén *sörgazda esték* vannak otthonról hozott vacsorák mellett és havonkint nagyszabásu *kulturestét* rendeznek. Tánckurzust is szerveztek *Vogl* Imre vezetésével, mely kedves összejövetelekre ad alkalmat. A könyvtárt jobban kihasználják és kétszer havonkint, az első és harmadik hétfőn értekezletre gyülnek a fontos és sürgős teendők megbeszélésére. Az uj vezetőség és dr. *Privitzky* Endre ügybuzgósága ilyen erős munka mellett hamar fölvirágoztatja a budai kath. kört.

A magyar költők sirjait ez évben az iskolai ifjuság diszitette és halmozta el virágokkal *Pintér* Jenő dr. budai tankerületi főigazgató felhivására, aki ezzel az ifjuság kegyeletes érzelmeit óhajtja fejleszteni és erősbiteni.

Rendezni kell az óbudai és ujlaki rakodópartot, mely a Margit hidon tul sehogy sem illik a fővároshoz. Ezért tette szóvá a városházán dr. *Kozma* Jenő azt a hátborzongató jelenetet, amikor a budai Margithidfőnél ismét befordult a Dunába a kocsissal és lovakkal együtt egy kocsi. Ez az eset már többször ismétlődött és ez azért van, mert a tanács, valamint a rendőrség eltüri, hogy ezen a szük és meredek budai dunaparton a homokot és kavicsot raktározzák és onnan szállitsák el az épitkezésekhez. Ez a Dunapart, amely keskeny és meredek, arra egyáltalán nem alkalmas, hogy ilyen nagy tömegben szállitandó anyagot vigyenek oda, illetőleg onnan. A partbeosztóbizottság a mai állapotot szüntesse meg, hogy erre a dunapartrészre téglát, kavicsot vagy homokot kirakjanak.

Szerkesztőségünk uj tagja *Kiss* Tivadar hirlapiró, aki a napisajtó jelentékeny és ismertnevü munkása, november hó elsejével kezdte meg lapunknál tevékenységét.

Komáromy Károly vette át Fabényi Sándortől a régi hirü Ádám Hermann-féle könyv- és papirüzletet I., Krisztina-körut 81. sz. alatt és ezzel ismét kipróbált szakember kezébe került ez a kulturüzlet. Komáromy Károly évek óta vezeti a „Magy Ált. Könyv- és Hirlapbeszerzési Rt:" nagy pavillonjának üzletét a Keleti-pályaudvaron, 22 év óta müködik Budapesten és 28 esztendeje, hogy a könyv- és papirkereskedelem minden ágában szerezte jártasságát és szakképzettségét.

Jojó három vőlegénye, *a Várszinház megnyitó operettje.* A budaiak téli szinháza, a *Várszinház* ezuttal különösen fényes külsőségek között nyilik meg szerdán, november 14-én. Az idei program szerint a Várszinház csakis eredeti bemutatókat fog tartani, elsőrangu magyar szerzők darabjait és Budapesten még nem játszott külföldi müveket mutat be és ehhez a nagyszabásu programhoz mérten állitotta össze társulatát is a rendelkezésre álló legjobb színészekből és a pesti szinházak kitünő vendégeiből. A Várszinház megnyitó operettje Jean *Gilbert*nek, a *Marinka a táncosnő* világhirü szerzőjének legujabb operettje lesz, amely *Der Gauklerkönig* cimmel a berlini Komische Oper idei szenzációja volt és még most is müsoron van. A Várszinház *Jojó három vőlegénye* cimmel mutatja be a nagyszerü zenéjü uj Gilbert operettet, amelynek melódiái csakhamar népszerükké válnak egész Budapesten. A darab sikerének másik biztositéka a pompás szöveg lesz, amely Balassa Emil forditásában még az ötletek sokaságával bővült és hogy az előadás méltó lesz szövegéhez és zenéjéhez, az már a szinlapról is kiderül, amelyen *Papp* Manci, *Bercelly* Magda, *D' Arrigó* Kornél és *Latabár* Kálmán nevei szerepelnek.

A Jojó három vőlegénye Czakó Pál avatott rendezésében a legszebb operettsikert fogja jelenteni és külön látványosságnak igérkezik a negyven tagu balett és kórus, valamint a gyönyörü diszletet, amelyek a budapesti nagy szinházakkal egyenranguvá avatják a budaiak téli szinházát.

A Jojó három vőlegényének szerdai bemutatójára, valamint a következő előadásokra is jegyek már az összes jegyirodákban és a Várszinház pénztáránál válthatók.

Karikó, egy uj név Budán, mely most jött régi jóhangzásu nevek után, mint vendéglős a volt Nagy Anna-féle vendéglőt vévе át. Heteken át zárva volt ez a régi közkedvelt vendéglő. Iparosok dolgoztak benne, hogy kellően átépitve udvari éttermét, mellékhelyiségeit, söntését, modern nagy étteremmé alakitsák át. *Karikó* Gyula, az uj vendéglős, aki a debreceni, utóbb az aszódi vasuti vendéglők bérlője volt s ott járta a vendéglősök nagy iskoláját, *debreceni* izü konyhát vezet és a tokaji hegyvidék legnemesebb részén termett *tállyai* fajborokat mér, sokat igérő buzgalommal, igyekezettel, izléssel és áldozatkészséggel nyitotta meg vendéglőjét. A régi kipróbált személyzet fogadja a vendégeket és *méltányos* árakat jelez a változatos étlap. Baj volt, hogy a tállyai borok megkésve érkeztek és a megnyitás első napjaiban budapesti borokat volt kénytelen mérni az uj vendéglős, de máris hire ment a jó tokaji boroknak.

Káprázatos szép estékre van kilátása a Budai Kath. Kör közönségének, mert a kör agilis rendezősége e hó 10-én este 8 órakor előadja *Kubinyi* Imre nagy sikert aratott szalon-jelenetét *Lili zsurja* a legpompásabb szereposztásban. Résztvesznek a főszerepben Küry Klára, azután Simkó Emma a a Nemzeti szinház. Dezsewffy Bella az operaház, Noiret Irén az Andrássy-uti szinház tagjai, Mirkovszky Mária táncmüvésznő, Viraág Ilonka szavaló müvésznő, Karácsonyi István az operaház karnagya, Sárossy Mihály a Király szinház tagja és Ballagi Dénes mint Intim Pista. A végén tánc.

Őszi közgyülését rendezi nov. 6-án a III. ker. Tanitói Kör a kórház-utcai iskolában, amelyen mint előadók Rácz Ferenc, R. Rév Sándor szerepelnek. Az előadás tárgya: A nemzeti irányzat megszervezése az internacionalizmus ellen.

Komlós Jenő dr. vezérigazgató is érdemes szervezési munkát vállalt az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében, ahol *Hubert* Vilmos ügyvezető elnök és segitő társa *Hermann* Béla főtitkár, most *Ravasz* László elnök segitségével és nehány érdemes krisztinavárosi polgártársunk: Merényi Richárd gyárigazgató *Fábián* József kereskedő, *Kemény* Dezső kamarai titkár, *Laufer* Zsigmond iparos és

TELEFON: 96—18.

KOMÁROMY KÁROLY
(volt ÁDÁM HERMAN)
Könyv, papir-, zenemükereskedése. Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkák vállalata. Üzleti könyvek raktára.
BUDAPEST,
I., KRISZTINA-KÖRUT 81. SZ.

I-ső rendü
SCHROLL-féle
vászon 80 centiméter széles, méterenkint
8250
korona
FÁBIÁN JÓZSEF
I., Krisztina-körut 8—10.
(Anna-udvar.)
TELEFON: 84—26.

KARIKÓ-ÉTTEREM
(volt Nagy Anna, utóbb Hajas)
I., KRISZTINA-KÖRUT 61. SZ.
Kiváló italok és konyha.
Megnagyobbitva, és átalakitva
UJBÓL MEGNYILT!

Gerő Endre kereskedő közreműködésével nagyszabásu társadalmi, kulturális és gazdasági programm keresztülvitelére vállvetett munkát vállalt, főleg a kézmüiparosság érdekeinek istápolására. Az első előadást *Gerő* Ödön kiváló iró és hirlapiró társunk kereskedelmi és közgazdasági kérdésekről, a másodikat dr. Masány Ernő a japán katasztrofával kapcsolatosan a földrengésről tartják. A legutóbbi választmányi ülésen behatóan megvitatták a tanonckérdést.

Buda nagynevü tudósa a geografia terén *Lasz* Samu dr. igazgató rendkivül érdekes könyvét, mely *Tudományos problémák* cimen a Légrády Testvérek kiadásában jelent meg, vettük kézhez és felhivjuk rá olvasóink figyelmét. Az illusztris szerző ezt a könyvet, az édesapa égető könyüjével, örökkön élő szeretetével és kegyeletével *Gyula* fia, a világháboru hősi halottja emlékének szentelte. — A kötet ismertetését legközelebb közöljük.

Hagyományos magyar keretben folyt le a *Szabadpolgári Kör* XXIV-ik rendes közgyülése, dr. Platthy György elnöklete alatt, melyen a mesterileg megszerkesztett évi jelentést dr *Szabó* Árpád olvasta föl a tagok lelkes elismerése és tetszése között. Ezt társasvacsora követte, amelyen dr. Platthy György nagy tájékoztótó beszédet mondott a várospolitikai helyzetről, *Joanovich* Pál pedig Platthy köszöntötte fel. Dr. Nemes Antal c. püspök viszont a kör tagjait éltette szellemes hasonlatokkal átszőtt beszédben.

A villámlégió. Érdekes és kevéssé ismert történelmi adatot említett *Vass* József miniszter a gázgyári dalkör zászlóavató ünnepén, amikor ayönyörü beszéde révén rátért Akvinkum történetére, ahol Marcus Aurelius idején a IV. légió, az ugynevezett fulminatrix (villám) légió állomásozott, mely akkor már nem volt pogány, hanem kizárólag keresztényekből állott.

Nász. A fővárosi zenevilág közvetlen részvételével kedves és szép esküvő volt a Mátyás-templomban, ahol *Szeghő* Sándor karigazgató leányát *Klotildot* vezette oltárhoz dr. lovag *Krizevszky* Jenő orvos. A szertartást Demény Dezső pápai kamarás, zeneszerző, a Bazilika karnagya és a család barátja végezte. Dr. *Ripka* Ferenc udv. tanácsos vezérigazgató volt a násznagy. Az esketést *Schuler* Alajos operaénekes szóló éneke, a Budai dalárda karéneke és a katonai zenekar kisérte. A lakodalmi ebéd a *Hoffmann* János éttermében volt. Az ifju pár állandó lakóhelyére Gyulafehérvárra utazott.

Csillárkülönlegességeket vezetett most be a *Tóth és Molnár* elektrotechnikai cég és I., Szent János-tér 4. sz. alatti üzlethelyiségében valóságos kiállitást talál a vevő, Kedves. izléses, szép lámpaernyők és valami különös *opálüveg izzók*, amelyek meleg napfényt terjesztenek este. (Telefon: József 62—24.)

Fogas kérdéssé válik lassan a Fogaskerekü vasut ügye, illetve annak tarifaemelése. Nyáron át ez a vasut sok milliomost szállit és ezektől nem látja a szegény embereket. A legutóbbi tarifaemelésnél *Jaczkó* Pál dr. kijelentette, hogy ha a fogaskerekü megis állana, nem volna nagy baj, mert nem érinti egész Budapest közönségét. Erre felhördült dr. *Baranski* Gyula.

Könyvtárakat és könyvsorozatokat állandóan magas áron vásárol DRÓTH könyvkereskedő
BUDAPEST, VIII., MÁRIA-U. 46.
Telefon hivó: JÓZSEF 113—27.

mivelhogy a Svábhegyen 10.000 ember lakik. A fogaskerekü vasutat a Sváb-hegyen lakó tizezer emberre nézve éppen olyan fontos szükségletnek tartja, mint a villamosvasutat az egész Budapest lakosságára nézve, mert ha a fogaskerekü megállna. akkor a fentlakó kisegzisztencták, iparosok, gazdálkodók, kertészek életének rendes menetét ez teljesen megakasztaná. A fogaskerekü tarifájának megdrágitása vissza fog hatni a Sváb-hegyen termelt zöldségek piaci árának megállapitására is és ezzel megint az élelmiszerek terén ujabb áremelkedések fognak beállani. Mire a fogaskereküvasut igazgatója *Paulini* Alfréd dr. szeliden megmagyarázta, hogy tulajdonképen 4382 koronára kellene emelni a viteldijat, de ő csak 2000 koronát kér. s abból is 75% kedvezményt ad a szegényeknek, a mire aztán jó Baranski Gyula is beadta a derekát.

Gyász. *Bayer* Sándor dr. I. kerületi tisziiorvost, aki hosszas betegség után de mégis váratlanul és hirtelen elhunyt október 23-án temették. Varsányi ev. lelkész megható beszéd kiséretében a farkasréti temető halottasházából. Nagyszámu gyászoló közönség jelent meg. A főváros részéről dr. Buzath János alpolgármester, Berczel és Szaszovszky tanácsnokok, az I. ker. előljáróság tisztikara Badál Elek előljáróval és a Budai Polgári Kaszinó tisztikara dr. Ripka Ferenc elnökkel az élén. A ravatalnál dr. Végh János egészségügyi főtanácsos, a sirnál Badál Elek bucsuztatták el a köztiszteletben állott tiszti orvost, akit a családi sirboltban helyeztek örök nyugalomra.

Pórul járt a szakaszjegy révén a budahegyvidéki lakósság. A Hüvösvölgyben és a Zugligetben lakókat ugyanis az a sérelem érte, hogy addig, amig az óbudaiak az 53-as villamoson Kőbányára, a 11-es villamoson a Közvágóhidig, az 5-ös villamoson a Népligetbe, a 65-ös villamoson az Erzsébet királyné-utig. a zuglóiak a 19-es villamoson Kelenföldre, stb. utazhatnak vonaljegygyel 700 koronáért, addig a zugligetiek és hüvösvölgyiek, ha a városba akarnak jutni, már átszállójegyet kénytelenek venni 800 kor. árban. A Hadapród iskolától már csak átszállójegygyel juthat el az utas a Széna-térig, ami mindössze 7 megálló. Ez ellen tiltakozni készülnek, ugy a Hegyvidék Társas Kör, mint pedig a Kertvölgyi kulturális és Gazdasági Egyesület utján.

Patent panirozás, ami főleg a budai háziasszonyokat érdekli, csak a *Kárpáthia* szabadalmazott *panirozó lisztje* révén képzelhető ma már, mert ez az egyedüli gyártmány, mely nem porlepte, összefogdosott zsemlékből készül, hanem elsőrangu nullásliszből. Ez közismert tény. Nekünk előnyös, hogy a „Kárpáthia" lisztiparüzem áttette üzemét a Tököly-ut 46. szám aiól Budára, I., *Városmayor-utca 42.* szám alá és az üzemet ott tetemesen ki is bővitette. A vezetés továbbra is *Fellner* Ferenc kezében maradt, aki e téren elismert szakember. Ő vezette be azt, hogy a közönség ne zsákban macskát vásároljon, hanem meg is győződhessék első pillantásra arról, hogy mit vesz. A kész csomagolásu papirzacskón átlátszó üvegszerü papirlap van és ez mutatja az áru minőségét és tisztaságát. Az üzem többféle száraz tésztanemü különlegességet és tarhonyát is állit elő.

Gyönyörü szóval illette Budát egy költői lelkü pap. Pesten sima a kövezet, Budán göröngyös, de mintha minden göröngye aranybol volna s akik rajta járnak arany a lelkük. Mintha ott nemesebbek volnának a szivek, ott Budán, ahol él még a szép magyar dal, ahol letörlik a szegény gyermek könnyét. Mert ahol a dal kultura virágzik ott nem sirnak a gyermekek. . . És folytatta tovább igy *Vass* József dr. miniszter, akinek okt. 31-én nyujtotta át a 60 éves *Budai Dalárda* az örökös disztagságról szóló oklevelet dr. Ripka Ferenc, mert Vass miniszter tette lehetővé a dalárda hollandi utját, mely világhirt szerzett neki. Egyuttal a 45 éves *Klotild* szeretetház védnökségét is felajánlotta azért a nemeslelkü támogatásait a melylyel biztositotta a miniszter 120 árva eltartását és azok neveltetését. A két küldöttség tagjai, tisztviselők és régi tagok ugy az üdvözlő, mint a köszönő beszédet könnyes szemmel hallgatták.

Közgazdaság

Fundus Mezőgazdasági és Ipari Vállalatok Részvénytársasága cimén *egy milliárd* alaptőkével uj gazdasági vállalat alakult, mely az ipari és mezőgazdasági szétforgácsolt erőket igyekszik az ország ujjáépitése érdekében egyesiteni, azokat fejleszteni, számukra piacot teremteni. A vállalat létesitése Jókay Szilágyi Miklós közgazdasági iró és földbirtokos ügybuzgalmának köszönhető. Az 500 koronás részvények jegyezhetők november 20-ig a *Mobil*-Banknál V., Harmincad-utca 3. Részletes felvilágositás délután 4—7 órakor, II., Lánchid-utca 4. III. 17. Telefon: 77. és 63—63. Az alapitók között vannak Matlekovits Sándor, Gróf Teleky József, Gróf Teleky Mihály, Báró Urbán Péter, Báró Waldbott Ödön, Jókay-Szilágyi Miklós, Báró Rosenzweig-Drauwehr Nándor, Dr. Angyalossy Béla, Bezerédy Imre, Dr. Drucker Jenő, Fáy István, Dr. Gesztelyi Nagy László, Haller István, Dr. Kerekes Pál, Dr. Kováts-Nagy Sándor, Kovács Sándor, Dr. Madarász Jenő, Rauszek E. Jenő, Staub Elemér, Dr. Vaja Béla, Dr. Szánthó Pál, Zimay Károly.

A Gróf Csáky László prakfalvi vas- és acélgyár rt. az 1922/23. üzletév 100,929.930.50 K tiszta nyereségből 150 K osztalékot fizet (a mult évben 32 K). A szelvények f. é. november 2-től kezdve a *Budapest—Lipótvárosi takarékpénztár rt.*-nál kerülnek beváltásra. Az igazgatóság a november 10-re összehivott közgyülésnek az alaptőke felemelését fogja javasolni.

A Nemzeti Hitelintézet rt. október 30-án megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta, hogy az intézet jelenlegi 600 millió K alaptőkéjét 600.000 drb 2000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 1.8 milliárd K-ra felemeli. Minden régi részvény drb-ként 5000 K lefizetése ellennében két uj részvény átvételére jogosit; az átvételi jog az intézet pénztáránál november 30-ig gyakorolható.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága elhatározta, hogy a részvényesek ez év november 8-ára egybehivandó közgyülésén az alaptőkének 1,221.666 részvényre oszló 488,666.400 koronáról (mely nem kerek összeg tudvalévőleg az Iparbank legutóbb történt beolvasztásával kapcsolatos tőkeemelésből keletkezett), 550 millió koronára leendő felemelését fogja javasolni. A kibocsátásra kerülő 153,334 egyenkint 400 korona n. é. az 1923 évre már osztalékjogosult uj részvényből 28.334 részvény, mely az eddigi alaptőkének 2 1/3%-át sem éri el az ez év junius 16-iki rendkivüli közgyülésen nyert alapszabályszerü felhatalmazás értelmében az alaptőke kikerekitésére, fog szolgálni. Ezeket a részvényeket — közbenső szindikátus mellőzésével — az intézettel, tulnyomórészt régtől fogva szoros üzleti kapcsolatban álló legelsőrangu nyugateurópai cégek közvetlenül veszik át napi árfolyamon, tartós befektetésre. A fennmaradó 125.000 részvény a részvényeseknek fog elővételi joguk alapján 10:1 arányban, a közgyülésen megállapitandó árfolyamon fölajánltatni.

A Baróti szeszfinomitó, likör- és rumgyár rt. október 22-én tartott rendes közgyülésén 80 korona (40 százalék) osztalék fizetését határozta el. A részvényérdekeltség megváltozása folytán az igazgatósági tagok egyrésze lemondott és helyükbe a következők választattak meg: Beliczey Géza, Elek Ernő, Hoyos Miksa gróf, Koós Zoltán dr., Mayer János, Mutschenbacher Emil dr., Purgly Emil, Zichy János gróf. A vállalat mezőgazdasági szeszipari érdekeltségének jelentékeny kifejlesztése céljából alaptőkefelemelést határozott el. Minden két régi részvény alapján egy uj részvény vehető át 4000 K

GABRIEL DROGERIA
I., KRISZTINA-KÖRUT 83. SZ.
(Bors-utca sarkán.)
E HÉTEN REKLÁMÁRBAN:
Fél kiló szegedi mosószappan K 2950
Nagy mandulaszappan . . . K 2700
Kókuszszappan (20 deka) . . K 2100

„KÁRPÁTHIA"
LISZTIPARÜZEM
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR-U. 42.
Zsemlyemorzsa, tarhonya és tésztanemü különlegességek.
TELEFON: 44—55.

KOPFMANN JÁNOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 35. szám.

Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern fogadarnokban
HUNGARIA
GYÓGYFORRÁS
a szfőv. házi kezelésében.
Radioactiv hatásu lithyumos és calciumhydrocarbonátos gyógyviz.
IVÓ-KÚRA
Karlsbadi kúra. Javalva vesebántalmak, gyomorbajok, székelési zavarok, álmatlanság, vérszegénység ellen. Poharankint 50 K, karlsbadi sóval 100 K. Reggel 7 órától este 6 óráig.

lefizetés ellenében a „KÉVE" mezőgazdasági iparfejlesztési és hitelintézet rt. ideiglenes helyiségében V., Nádor-utca 20. délután 4—7 óráig.

A Kartonnyomó Ipar Részvénytársaság f. é. október 30-án megtartott közgyülése elhatározta, a részvénytőkének 1800 millió koronára való felemelését 225.000 drb uj részvény kibocsátásával, valamint a régi részvényeknek 1000 K-ról 4000 K-ra való felemelésével. Az ujabb kibocsátásu részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel 1:1 arányban á 10.000 K. mely összegben a régi részvények névértékének felemelése is bennfoglaltatik. Az elővételi jog november 3-tól 12-ig a Magyar Általános Hitelbanknál gyakorolható.

A Lloyd Bank rt. *Szterényi* József báró v. b. t. elnöklésével megtartott rendkivüli közgyülésén elhatározta az alaptőkének egymilliárd koronáról két és fél milliárd koronára való felemelését és felhatalmazta az igazgatóságot, hogy az alaptőkeemelést belátása szerint, esetleg két részletben foganatositsa. Az igazgatóság a nyert felhatalmazás alapján ezuttal egymilliárd korona névértékü részvényt bocsát ki. Az egész részvénymennyiség a régi részvényeseknek ajánltatik fel. Minden egyes régi részvény alapján egy uj részvény vehető át darabonként hatezer koronáért. Az uj részvények 1923 január 1-től kezdve osztalékjogosultak. Az elővételi jog október 22-től október 31-ig bezáróan hétköznapokon délután 4—7 óra között gyakorolható az intézet központi pénztáránál. A tőkeemelés e részletének keresztülvitele után az intézet kimutatott saját tőkéi körülbelül 17 milliárd koronát tesznek.

A Magyar ruggyantaárugyár rt. igazgatósága a társaság közgyülésén kapott meghatalmazás alapján elhatározta, hogy a kibocsájtásra kerülő 150.000 darab 2000 korona névértékü uj részvényt teljes egészében és pedig 2:1 arányban a régi részvényeseknek 40.000 K árfolyamon 2000 K költség hozzaadásával rendelkezésére bocsátja. Az uj részvények már az 1923. üzletév nyereségében részesednek. Az elővételi jog folyó hó 8-tól 16-ig bezárólag a *Wiener Bank-Verein* Magyarországi Fióktelepénél gyakorolható, ahol ugyanakkor a régi részvények névértékének 200 koronáról 2000 koronára való felbélyegzése is megtöténik.

A Magyar-Német Mezőgazdasági Részvénytársaság, amely a Süddeutsche Disconto Geselschaft és a Bayerische Hypotheken Bank koncernjéhez tartozik, ezen érdekeltségét kiegészitette akként, hogy abban a Magyar Földkitzlintézet is részt vesz, melynek vezérigazgatója Hoyos Weinkheim Fülöp gróf és ügyvezető igazgatója Koós Zoltán dr. Kormányfőtanácsos a legutolsó közgyülésen az igazgatóságba beválasztattak. A részvények tőzsdei bevezetését Halász Lajos bankháza végzi.

Ergon ipar és kereskedelmi rt. részvényeinek egy kisebb tétele a magánforgalomba kerül. A majoritás fix kezekben van. Az Ergonnék több iparvállalatnál, igy a Király-autónál is nagy érdekeltsége van, de ezenkivül bankosztálya is erősen fejlődött.

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü R. T. rendes évi közgyülésén az 1922—23 üzletév zárszámadásait egyhangulag elfogadták. A részvényenkénti 300 korona osztalék nov. 1-étől kerül kifizetésre. A közgyülés elhatározta továbbá az alaptőkének 460.000 darab uj részvénnyel való felemelését, melyek a régi részvényeseknek 40.000 koronás árfolyamon fognak felajánltatni, 3 régi részvényre egy uj részvény. Az igazgatóságba uj tagokul Biró Rudolf ny. központi igazgató és Zorkóczy Samu, a központi müszaki igazgató választattak be.

A Kékkuti gyógy- és ásványviz rt. november 4 én rendkivüli közgyülést tartott a 30 millió K alaptőkének 150 millió K-ra felemelése tárgyában.

Magyar Általános Gépgyár rt. rendkivüli közgyülése elhatározta, 75 millió koront kitevő alaptőkéjét 500 millió koronára felemeli. Az uj részvények teljes egészükben a részvényeseknek 20 000 koronáért 3:1 arányban felajánltatnak.

LAUFER ZSIGMOND
Hatóságilag engedélyezett
villanyszerelő
Krisztina-körut 67. sz.
Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

A budai szolid uri közönség cipésze
ZVERKÓ
II., Iskola-utca 7.
Cipőkülönlegességei hiresek.

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

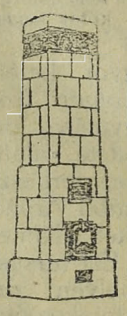
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

ZLAMÁL LAJOS
müszerész, I., Krisztina-körut 151, szém.
Varrogép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javító mühely

POZSONY-ÉTTEREM
Vasmegyei **disznótorok** hetenkint szerdán. Jó magyar házikonyha. — **Méltányos árak**. — Dunántuli fajborok. — Külön-helyiségben az **„I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre"**. — Elsőrangu **polgári hely.**
Főpincér: MOLNÁR JÁNOS
Tulajdonos: PILLER JÓZSEF
a szombathelyi „Szabaria"-étterem volt főpincére.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár t.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) legolcsóbb napi árban
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf. akácméz
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I. Attila-utca 23

„PIRAMIS" Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági gép-osztály, gabona-, erőtakarmány-, mütrágya-osztály és
bank-osztály.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

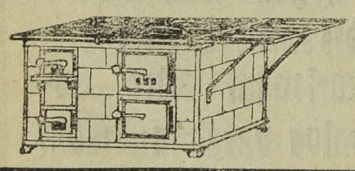
Vasrácsok, rácskapuk és mülakatos
munkák leg előnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

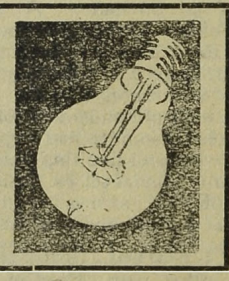
Tóth és Molnár
Budapest, I., Szt. János-tér 4.
Telefon: J. 62—24. Postatakp. sz. 22291.
Diszes állólámpák
Elektrotechnikai és müszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK:
Világitási, erőátviteli berendezéseket.
Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését.
Csillárok pompás kivitelben. ⊛ Költségvetés dijmentes.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Virág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—27

Budai Napló

XX. évfolyam. 792. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 12.000 kor., félévre 6000 kor. Egy szám 300 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 300 korona. 20 mm. magas hirdetés 5000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. november 19-én

Vészharangot

kongat legutóbb megjelent cikkében Dréhr Imre nemz. képviselő és bankigazgató, mely főleg nekünk budaiaknak szól. Mélyreható tanulmányok alapján kimutatja, hogy ijesztő módon szaporodik Európában a munkanélküliek száma, váratlan arányokban csökkent a fogyasztó képesség s igy az áruraktárak megteltek, a gyárak pedig csökkentetik termelésüket és szaporitják a munkanélküliek tömegét. Hozzájárul ehhez az idei jó termés mert gabona-felesleget produkált, mely nem talál piacot és mennek tönkre a kisgazdák, pánikszerüen menekülnek a városokba a földmüves munkások és szaporitják itt a tanulatlan iparos munkások és munkanélküliek számát. Európából 25 millió ember készül kivándorolni és ez csak egy miliónak sikerült. Mindennek olyan nagyarányu nyomormozgalom lesz a vége, mely felrugja majd teljesen a régi világrendet, ha ezen idejében nem segitenek a világot uraló hatalmak.

Magyarország nincs a legroszszabb helyzetben és ha régi határait s ezzel anyagforrásait visszakapja átvergődhetik a válságon de csak ugy, ha a polgárság erősen összefog s a felforgatásra irányuló minden kisérletet könyörtelenül legyür, azonkivül megfelelő munkalkalmakat teremt.

Mind a két irányban megtette a szükséges lépéseket Magyarország miniszterelnöke: gróf Bethlen István, mert a külföldi kölcsön lehetővé teszi a munkaalkalmak megteremtését s ezzel a fogyasztás fokozását, — arra pedig, hogy városonkint és községenkint szervezi a polgárságot, fölállitja azt a természetes védősereget, mely minden felforgató szándékot vissza tud verni.

Budán nehezen eszmélnek erre a polgárok, főleg az iparosok, akik szokva voltak, hogy mindig vezessék őket még saját érdekeik ellenére is. A *jelszó-politika* pedig teljesen megzavarta ezt a polgárságot, mely nincs szokva, hogy a dolgok mélyére nézzen és szivesen indul tetszetős jelszavak után.

Ez a boldog idő megszünt. Ma mindenkinek öntudatosan kell a saját érdekeit megvédenie, vezérét megválasztania, mert megkondult a vészharang, Buda egyik legderekabb fia kongatja — és ha most sem fog össze a polgárság, akkor a proletár nyomor megteremti a polgári nyomort és együtt felrugják a világ rendet.

—

Nagy Budapest kialakulásának, mely *Buda—Óbuda* és *Pest* egyesitése révén vált lehetővé e hó 17-én van ötvenedik évfordulója és a főváros tanácsa ezt külön üli meg az évforduló napján. Ez rendben van. Mi azonban ezzel kapcsolatosan valami nagy, évezredre szóló alkotás kezdeményezését vártuk, mely emlékezetes maradt volna, amig e helyen város áll. A szükös gazdasági viszonyok mellett beérte volna a főváros közönsége az egyesités ujabb kapcsolatával; — az óbudai dunahid épitésének megkezdésével. Ez Óbuda ujjáépitését vonta volna maga után a Vörösvári sugár-utnak a hidfőtől való kiépitése révén. De talált volna a tanács sok más ilyen maradandó emlék emelésére kellő alkalat s igy egyelőre nekünk budaiaknak be kell érnünk azzal, hogy restaurálták a budai Vigadót. Erre is szükség volt.

Uj gondolat, habár régi szükséglet egy olyan városi félhivatalos bizottság létesitése, mely arra ügyelne, hogy a város egyes szép részeit el ne csufitsák és a város képe szépüljön. Ilyen *város képfejlesztő* bizottság létesitését régebben sürgette már dr. *Verebélyi* Jenő városi bizottsági tag és ujból fölemlitette a Berlini-téren felállitandó illemhely tárgyalásakor. A főváros ugylátszik ahelyett, hogy szobrokat helyezne el a közterekben, ezeket illemhelyekkel pótolja és tetézi azzal, hogy girbegörbén álló felső vezetéktartó oszlopokkal igyekszik a várost elcsufitani. Nekünk mind a kettőből kijutott Budán. Szobrunk az nincsen s amit ide terveznek azt is Pesten állitják fel. Szegény Jókai Mór is azért gubbaszt olyan szomoruan az illem hely mellett, mert ő is Budára vágyik vissza.

A **polgári iparos front** kiépitése Budán, képezi ma a várospolitika vezérembereinek legnagyobb gondját, mert a kézmüiparosság az, mely legkevésbbé van szervezve és minden politikai irány szabad prédája, holott számbeli sulyával is döntő tényezője lehetne minden választásnak. Kerületenkint van ugyan valamelyes szervezete, az iparos társaskörök és egyesülések révén, de azokban alig tömörül a budai iparosok 20 százaléka. A többi csak akkor eszmél öntudatra, amikor már késő. Ugy értesülünk, hogy e téren is megindult a munka és e hó 20 án lesz az első tanácskozás, mely az iparosok kerületközi bizottságát óhajtja megteremteni, amely bizottságba minden budai iparosegyesülés delegálna tagokat, hogy igy az iparosság egységesen lép fel saját érdekeinek megvédésére.

A **Várszinház** rendkivüli sikert aratott „Jojó három vőlegénye" cimü operettjével, amelynek tulajdonképeni cime „Ripacs király" lett volna. Telt házak kisérik a pompásan betanult, ezer bohó ötlettel füszerezett táncos operettet.

Uj gyógyszertárt kapott a hegyvidék, az ottani egyesületek kérelmére. *Dobó* Kálmán okl, gyógyszerész az uj gyógyszertárat a Szép Ilona épületében már meg is nyitotta.

Gamauf Géza bankigazgató a *Méhkas* megalapitója megvált a Gazdasági Bank által átvett Döbrentey-téri fiók vezetésétől.

Kertváros—Hősökfalva. E két cimen közzéadott rövid cikksorozatunk meleg érdeklődést keltett, s most, hogy a „Kertváros" sorsa eldőlt, mert nem engedik át az e célra kivánt területet a Rákoson, ujból szóvá tesszük. A kertváros — akár ott épitenék a pesti, akár ideát a budai oldalon — éppen csak a lakásinségen segitene nehány száz ujabb lakás megnyitásával. Ne higyjük azonban, hogy a kertvárosba visszavonuló középosztálybeli család kerti termeléssel foglalkozhatna, hiszen ehhez megfelelő berendezés, terület, meg hozzáértés is kell. De módja sem volna hozzá, mert városias keretben és nagyobb befektetés nélkül nem lehet eredményeket elérni. Falusias keretet kell adni az olyan telepnek, amelytől a köz érdekében levő többtermelést várunk. *Lendl* Adolf ismert tervét kellene végre megvalósitanunk és „termelő falvakat" kellett volna már régen épitenünk, különösen a főváros körül fekvő területeken. A főváros közvetlen közelében vannak ilyen kihasználatlanul heverő, nehány ezer holdat kitevő kincstári birtokok, amelyek részben a baromfiak nagyban való szaporitására, meg gyümölcstermelésre, részben pedig különösen kerti vetemények méretlen mennyiségben való érlelésére kiválóan használhatók. Ilyen például — csak a budai oldalhoz tartozókat emlitjük itt — a *nagytétényi fensik*, amelyen a már most fölöslegessé vált katonai lövöldén kivül semmi sincs. Kétezerhatszáz hold itt parlagon hever. Hasonlóképen ajánljuk a *szent-endrei sziget* déli részét az érdekeltek figyelmébe; ez is közel kétezer hold, amely azelőtt királyi fácános volt, de évtizedek óta használaton kivül áll: régi füzes, gyérnövésü ákácos terül el rajta — pedig kitünő homokos föld. Sok száz veteményes kertet lehetne itt kikerekiteni, elég területes kertészkedő községet alapitani — milyen gazdagság fakadna a nyomán, nemcsak ott, de a Batthyány-téri vásárcsarnokban is, mert hiszen minden termelését, rengeteg főzelékfélét és mást propelleren szállitana ide naponta. — Ilyen a többtermelésnek átadható, eddig alig értékesitett terület sok van még szerte az országban — miért ne létesitsünk e helyeken termelő falvakat, leginkább a hivatalokból elbocsátandó tisztviselők számára, akik már ugy se tudnak mind a fővárosban, a bankokban és nagy vállalatokban elhelyezkedni. Paraszti munkát nem végezhetnek, mert ezt nem szokták meg gyermekkoruk óta; de 3—4 holdas kisgazdaságokban baromfitenyésztést, vagy intelligenciát kivánó más intenziv gazdalkodást üzhetnének sikeresen, ha a hatóságok a kezdeményező lépést megtennék, kész tervek alapján. megfelelő tőke befektetésével, több ezer család könnyü elhelyezésével, mindnyájunk javára nehány boldog termelő falut létesithetne Buda környékén.

A Virányos-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület nov. hó 12-én a Wendl-féle vendéglőben *Perczel* Béla elnök vezetése alatt tartott választmányi ülésén dr. *Eperjessy* István titkár bemutatta az egyesületnek kulturális téren kifejtett müködéséről szóló és a közgyülés elé terjesztendő beszámoló jelentést. *Ujlaki* Vilmos gazdasági igazgató pedig az egyesületnek gazdasági téren elért eredményeiről számolt be. *Hilbert* Vilmos bejelentette, hogy a vidék petroleumlámpáit a jövő esztendőben *villanylámpákkal* cseréli ki a város. *Remillong* József pénztáros az egyesület vagyoni helyzetét ismertette. *Prokesch* Antal alelnök beszámolt az egyesület kokszbeszerzéséről, *Perczel* Béla elnök pedig a kedvezményes áru fa ügyéről. A választmány elhatározta, hogy a *közgyülést* november 24-én tartja a Szarvas vendéglőben.

Zsufolt ház zajos tapsai között került előadásra a Budai Kath. Körben a ma is dalos-pajkos *Küry* Klára számára *Kubinyi* Imre által irt szalon jelenet: *Lili zsurja*, amelynek résztvevői, élükön az elemében levő Küry Klárával a legjobbat nyujtották. Somló Emma a Nemzeti Szinház kitünő tagja egyuttal pompás rendező is, Dessewffy Bella és Noiret Irén ajkairól mint a gyöngy pereg az ének, Viraág Ilonka költemény előadása klasszikus táncmimikával kisérve ma egyedül álló, Ballagi Dénes Intim Pistája pedig kabinet alakitás és harmoniát vitt az egészbe Karácsonyi István zongorakisérete. Már táncközben érkezett meg Sárossy Mihály, aki betetőzte az estét gitáron kisért pompás dalaival. Előadás után vacsorára gyült össze a müvésztársaság, ahol Baranski Gyula dr. alelnök köszöntötte a közremüködőket, akiknek nevében Kubinyi Imre mondott szellemes köszönetet. A nagyteremben pedig Rácz Józsi bandájának muzsikája mellett folyt a tánc reggelig.

A kelenföldi kaszinó a *szabadliceummal* együtt hangversennyel egybekötött népszerü tudományos előadásokat rendez a Horthy Miklós ut 27 sz. a. levő elemi iskolában. Tiz előadás lesz november 20-tól március 4-ig. Az első kettőt a Hollós Mátyás Társaság két tudós tagja tartja még pedig nov. 20-án dr. Lechner Jenő müegyetemi tanár, nov 27-én Ujj Gyula tanár. Az előadások kezdete este fél 7 órakor. Jelentések cimü rovatunkban előre jelezzük az előadások napját, tárgyát és az előadót.

Jelentések.

Nov. 18. *Ujj Gyula* tanár előadása „Mélységek titkaiból" a Budai Iparos és Kereskedő Segédek közm. egy. este 6 órakor I., Városmajor-u. 59. (iskola).

„ **19.** *Limanovai* orsz. emlék bizottság ülése este 6 órakor IV., Kalvin-tér 2. I. Vendéglősök orsz. szöv. *Ady* irodalmi szinjáték és hangverseny társaság alakuló közgyülése a Margit-kávéházban.

„ **20.** *Lechner Jenő* dr. előadása vetitett képekkel „A régi Buda és Pest fél 7 órakor I., Horthy M.-ut 27.

„ **20.** dr. *Dóczy* Sámuel előadása az uj ipartörvényről, I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, este 8 órakor, I., Krisztina-körut 8—10. (Anna-udvar).

„ **25.** dr. *Komlós Jenő* vezérigazgató előadása „Az elmebetegségről általában", I., Városmajor-utca 59. (iskola),

„ **27.** *Ujj Gyula* dr. előadása: Világok sorsa cimen este fél 7 órakor, I., Horthy Miklós-ut 27. Elemi iskola.

Adoügyi irodát állit tagjai számára az I. ker. Iparosok és Kereskedők köre saját helyiségében I., Krisztina-kőrut 8—10 (Anna-udvar), ahol dijmentesen intézik el a tagok adóügyét, mely ma annyira bonyolódott, hogy a mindennapi élettel küzdő iparost és kereskedőt csak nagy anyagi áldozatok árán képesitené arra, hogy saját adóügyével, közterheivel és lakbér kérdésével önmaga eredményesen foglalkozhassék. Szakemberek intézik költségmentesen ezeket az ügyeket; nyujtanak felvilágositást. megszerkesztik az esetleg szükséges fellebbezéseket s azokat a kellő határidőn belül be is adják az illetékes helyen. Rendkivüli vivmány ez melyet tagjainak dijtalanul nyujt a kör, ami előreláthatóan ide vezeti majd a kerület iparosait és kereskedőit s ez áldozatkészsége révén hatalmas fellendülés elé néz az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ahol legközelebb megkezdik az ismeretterjesztő előadások sorozatát. Itt kell megemlitenünk, hogy első helyen áll ezek között Fleiszig Sándor, a tőzsde alelnöke és az Angol Magyar Bank vezérigazgatójának nagyérdemü előadása a tőzsdéről, ami ma csaknem mindenkit érdekel. A legközelebbi előadást dr. Dóczi Sámuel ügyvéd tartja e hó 20-án este 8 órakor az uj Ipartörvényről a kör helyiségében I., Krisztina-körut 8—10.

Rauch Iván dr. közkórházi orvos e hó 20-án kezdte meg rendelését vese-, urologiai megbetegedéseknél és rendel nőknek d. u. fél 3-tól fél négyig, férfiaknak fél 4-től fél 5-ig. I., Horthy Miklós-ut 1. I. em.

Városmajori siratóének számba megyen egy jóizlésü előfizetőnk levele, aki szóvá teszi a szép erdei templom környékének rendezésével járó mizériákat. „Elsősorban és nagyon okosan, rendezték a templomhoz vezető utcákat, a Bors- és Csaba-utcát. Amikor ez készen volt jöttek rá, hogy hogy csatorna kell az uj templomhoz és keresztben felásták a Csaba-utcát. Megépült a csatorna és utját egy Macadam-hullám jelzi. Azután jött a vizvezeték s néhány ölnyire odább ismét felásták a Csaba-utcát és lerakták a csöveket s azok nyomát uj hullám jelzi. Végül jött a villany és vele egy ujabb hullám, S most a Csaba-utca olyan mint a hullámzó Balaton. Jöhet a város és ujból rendezheti az utcát. De ha megszünnék is a Belaton, ott marad a velencei tó. Mert jobbrót-balról a templom mellett olyan mély gödör van, hogy még a harmatcsepp is tócsává gyül ott és a Klára-utca felöl csak csolnakon járhatnak majd a hivők a templomba. Nehogy azonban a viz elöntse a templomot, gátat épitett eléje a a kertészeti hivatal — orgonabokokból. Holott adva volna a segitség, mert a gödör mellett. melyen keresztül visz a Városmajor főutja, legszebb fasorja, — ott van egy háznagyságu hegy, a szomszédos ház épitésénél előkerült faltörmelék. Három lépésnyire kellene talicskázni és vége votna a velenczei mocsárnak is. S ha ez sem volna elég, ötven lépésnyire innen most ássák a postapalota alapjaihoz a domboldalt s az ott kikerülő földdel gyönyörüen és olcsón tölteni, rendezni lehetne az egész Városmajort örökre". — Jó, jó, — csak ne volnánk Abderában! i

Buda szégyene a déli vasut indulás oldalához vezető feljáró. Járdája csak egyik oldalán használható, de az is oly szük, hogy két ember alig fér el egymás mellett. Kocsi utja kátyus, sáros, kövezve nincs. Az oldalán a korlát olyan, hogy az ország fővárosába nem illik. Az utnak feltöltött oldala nincs rendezve sem rendesen gyepesitve. Legjobban az egészet az ott levő hirdető táblák csufitják el, mert a feljáró felül levő oldalán ezekből csak kiljebb-beljebb álló rozoga deszka falat lát az a sok idegen, aki itt megfordul.

A Hitelbank uj fiókja a Krisztina-téren november hó 12-én nyilt meg a Fischer-féle cukrászda volt üzlethelyiségében és ide költözött át a Magy. Ált. Hitelbank által átvett *Első Magy. Iparbank* volt fiókja is, mely szomszédságában volt. Az átvett fiók főnöke, *Hegedüs* István osztályfőnök vezeti továbbra az uj egyesitett két fiókot. Hegedüst ezer szál füzi Budához és banktisztviselői karriérjét is Budán kezdte ezelőtt 15 esztendővel az Első Magy. Iparbanknál Erdőssi főnöksége alatt. Ezelőtt három évvel vette át a fiók vezetését és fejlesztette oly nagyforgalmu fiókká, hogy vetekedett a többivel. Előnyös összeköttetései, elismert szakképzettsége és gondosan korrekt eljárása kedves üzleti viszonyt teremtett az itteni elsőrangu kereskedelmi cégekkel s előkelő klienturát biztositott az Iparbank budai fiókjának, oly mértékben, hogy most már megszaporodva a Hitelbank révén jött üzemmel, szüknek bizonyult a régi helyiség. A Hitelbank megvásárolta a Krisztina-tér és Roham-utca sarkán levő régi *Fischer*-féle cukrászdát s azt a maga gigászi arányaihoz mérten átalakitva, komoly eleganciával rendezett be. Az Iparbánk ügyfelei ezzel most Európa egyik legnagyobb pénzintézetének lettek ügyfelei, amelynek jól bevált intenciója az, hogy a legmesszebbmenő módon elégitse ki legkisebb igényü ügyfelét is, amire kellő módot nyujt az uj szép bankhelyiség.

Ünneplik a budai nők *Szávay* Gyulát abból az alkalomból, hogy a „kormányfőtanácsos" cimmel tüntették ki. A *Hollós Mátyás Társaság* kebelében 9 tagu hölgybizottság alakult, mely a társaság tagjait e hó 17-én este 8 órára *társasvacsorára* hivta meg a *Pálffy* étterembe. Étkezés éttap szerint.

Gyönyörü programmot adott a Budai Iparos és Kereskedő segédek közmüvelődési egyesületének nagy kulturslis érdemeket szerzett igazgatója *Gyárfás* Gyula, aki a téli évadra 34 ismeretterjesztő előadást biztositott az egyesület érdeklődő közönségének. A felolvasók között tulnyomórészben a *Hollós Mátyás Társaság* tagjai szerepelnek a következő sorrendben: dr. Székely Vladimir, Ujj Gyula, dr. Komlós Jenő, dr. Massány Ernő, dr. Morvay Győző, dr. Bucsányi Gyula, Badál Ede, dr. Baranski Gyula, Aggházy Kamil, dr. Lechner Jenő, Balogh Pál. Az előadások vasárnap este 6 órakor kezdődnek s azokat hangverseny vagy szinielőadás követi. Az egyesület uj állandó nagy szinpadját a tanács engedelmével a tornateremben állitja fel.

Köhögnek a bolhák is ha fáznak, mint ahogy fázik a nyilt kérdéstől a Kékosz, ami magyarul azt jelenti kézmüiparosok és kiskereskedők orsz. szövetsége, melyet a saját örömére és használatára szervezett Somló Jenő ur. Mi föltettük a kérdést, hogy ez a *Kékosz* polgári alakulás-e avagy pedig a szociáldemokrata párt egyik szervezkedése? Föltettük a kérdést azért, hogy a budai kisiparos és kiskereskedő tisztán lásson s e fázós kérdésre megindult a — köhögés. Még pedig a Kékosz másodszülött lapjában, mely szeretne a „Mühely és a Bolt" nevében beszélni. Volt ugyan ennek a szervezkedésnek európai modorban irott elsőszülött lapja is, melyet *Pfeiffer* Sándor kollégánk szerkesztett — s mi azt sem kérdezzük, hogy az hová lett. Bennünket a nyilt válasz érdekelt volna s ahelyett — köhög a bolha. Azt köhögi, hogy irka-firka a mi kérdésünk s azonnal szemrehányást tesz, hogy mért nem irunk Somló Jenő előadásáról s a többiről. Köszönjük a köhögést, de mi nem fujjuk fel Somló urat iparos potentát-nak. Mi arról irunk, a kiről mi tartjuk érdemesnek az irást. Irhatnánk talán egy másik elnökről s annak a közelmultban történt sokféle irányu politikai és nemzetiségi s más fajta szerepléséről, csakhogy annak sincs sulya a budai iparosok és kereskedők előtt. Azonban válasz nélkül maradt a kérdés, a mire pedig a budai iparosok nagyon kiváncsiak lettek volna s igy kénytelenek vagyunk beletörődni, hogy ősz van, a bolhák fáznak már és — köhögnek.

Koksz kiosztás lesz a Virányos-kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület tagjai között, akiket az elnökség arról értesit, hogy 5 vagon pécsi kokszot szerzett és aki igényt tart a tagok közül kokszra, az nov. 10—25-ig este 7—9 óra közt fizesse be az árát a virányos-uti gazdasági iskolában Remilong József egyesületi pénztárosnál.

Nagy Pál a Lackenbacher György cég volt tagja ezentul az Aqua technikai vállalatnál mint társ vállalt vezető állást.

Clark Adam sirja. A lánchid nagynevü tervezője és épitője aki utóbb az alagutat is tervezte, itt van eltemetve Budán, a *viziváros*i öreg 200 esztendős temetőben, mely most van feloszlatás alatt és legközelebb megszünik. Az Áldássy család sirboltjának egyik kőlapján a következő felirás olvasható:

Adam Clark
Engl. Civil — Ingenieur
Erbauer Der Pest Ofner
Kettenbrücke Des Tunels etc.
Gest. am 23 Juni 1866. Alt 55 Jahr.

Mackó kurzus a Hollós Mátyás Társaságban. A közelgő Karácsony ünnepére a Hollós Mátyás Társaságban Haspelné Balázsy Lujza azt a kedves gondolatot vetette fel, hogy a társaság hölgy tagjai illetve a tagok feleségei saját maguk készithessék el apró kedveseik számára a törhetetlen játékokat. — A kurzus helyéről és kezdetéről meghivókon fogja a Budai Napló értesiteni a tanulni kész hölgyeket.

Könyvtárakat és könyvsorozatokat
állandóan magas áron vásárol DROTH könyvkereskedő
BUDAPEST, VIII., MÁRIA-U. 46.
Telefon hivó: JÓZSEF 113—27.

I-sső rendü
SCHROLL-féle
vászon 80 centiméter széles, méterenkint
8250
korona
FÁBIÁN JÓZSEF
I., Krisztina-körut 8—10.
(Anna-udvar.)
TELEFON: 84—26.

GALVANO PLASZTIKA
Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását vállalja
Morvay Sz.
mérnök. III., Zsigmond-utca 114. szám.

„KÁRPÁTHIA"
LISZTIPARÜZEM
BUDAPEST, I., VÁROSMAJOR-U. 42.
Zsemlyemorzsa, tarhonya és tésztanemü különlegességek.
TELEFON: 44—55.

Götsch Mihály kályhás
mester ipartelepét áthelyezte II. ker.,
Batthyány-utca 12. szám
alatti üzlethelyisége, ahol minden e szakmába vágó munkát elvállal.
Dotterweich Antal
cégvezető.

MAGYAR KÖZTISZTVISELŐK ÉS ÁLLAMI ALKALMAZOTTAK TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
Budapest, VII. kerület Rákóczi-ut 76. szám.
Sürgönycim:
COBDENBANK
Telefon:
J. 60—40 és J. 185—32.
Tőzsdei megbizásokat elfogad.

KARIKÓ-ÉTTEREM
(volt Nagy Anna, utóbb Hajas)
I., KRISZTINA-KÖRUT 61. SZ.
Kiváló italok és konyha.
Megnagyobbitva, és átalakitva
UJBÓL MEGNYILT!

Morzsagyüjtés. A *szegénység kulturája*: — találékonyság, ötletesség! Toldoz-foldoz, kiforgat-beforgat, összeállit, szétszed, átalakit, kihasznál, felhasznál, elhasznál mindent! A szegénység kulturájának eme gondolatával inditja utnak társzekereit a „Morzsagyüjtő Akció". Sok szegény családnak sorsán enyhithet, ha padlásáról, pincéjéből, kamrájából használaton kivüli dolgait, bármily kicsiny értékü legyen is, beadja a Szociális Missziószövetség Népgondozó hivatala *Morzsagyüjtésére*. Minden csekélységet hálával fogadunk. Lehet az: avult ruhanemü, ruharész, kelmedarab (régi vagy kicsiny), kalap, ernyő, cipő, könyv, folyóirat, ujságpapir, egyéb papirhulladék, szobadisz, törött, használt butorok, lámpa, edény, üveg (a törött dolgokhoz kérjük a darabokat), játék stb., stb. A szegénység kulturmühelyében semmi sem kallódik el. Minden rendbehozva, feldolgozva az inségesek megsegitésére szolgál. Minden haldokló tárgy uj életre gyógyul és uj rendeltetésre talál!

Ha érdekli Önt, keresse fel a „Missziósházat" a Városmajor-parkban, ott meg fogja tudni, hogy lehet a szeretet erejével a semmiből házat, napközi otthont, játszó- és tanulóhelyet, foglalkoztató-mühelyt, zsákból függönyt, rongyból disztárgyat . . . talán fából még vaskarikát is csinálni. Csak hozzák, hozzák a társzekerek a sok hasznavehetetlen tárgyat, ócskaságot. A szegénység e fejlett kulturmühelye majd elvégzi a többit. A gyüjtés legközelebb megindul. Napját a házfelügyelők utján tudatjuk a közönséggel. A házfelügyelőket ezuton is nagyon kérjük, hogy akciónkat hathatósan támogassák. „Az Istennek ad kölcsönt, aki segit a szegényen!"

Polgári iskolát kér a budai hegyvidék lakóssága, még pedig gazdasági irányu iskolát, valamely hozzáférhető központi helyen, mert a villamos állandó drágulása lehetetlenné teszi a gyermekek iskoláztatását. A hegyvidéki társasegyesületei fölkérték vezető embereiket, akik tagjai a városi közgyülésnek, hogy ezt az illetékes hatóságnál terjesszék elő és sürgessék is ki.

Ismét szóba került Óbuda és Ujlak közvetlen összeköttetése a belső budai résszel s ezért sürgette ujból a közlekedési bizottság ülésén *Mettelka* Frigyes a Török-utcai összekötő vágány mielőbbi kiépitését, hogy az uj relációt a téli menetrendbe már beállithassák.

Budai Vigadó

Kávéházban délután elsőrangu szimfónikus

uzsona-zene

— Este cigányzene —

SZÖLLŐSI ZSIGMOND

KÖNYVKERESKEDÉSE ÉS ANTIQUARIUMA

II. KER., FŐ-UTCA 21. SZ.

Nagy választék klasszikus könyvekből, sorozatokból és diszmüvekből. — Jó áron vásárolunk minden müfaju könyvet és egész könyvtárakat. — **Telefon: 92—87.**

A mi Vigadónk, a budai, most üli 25 éves jubileumát s erre az alkalomra 40 millió K költséggel uj ruhát kapott a tanács és első sorban *Berczel* Jenő tanácsnok jóvoltából. E hó 15-én adták át a renovált házat a nyilvánosságnak a meghivott sajtó jelenlétében, az akusztikát igazoló rövid hangverseny kiséretében. A nagy terem megtartotta régi szép alapszinét, a fehéret dusan aranyozva. A dobogó átkerült a másik oldalra, ahol eddig páholyszerü emelvény volt s igy a kis terem is hozzácsatolható a nagyhoz, amivel mintegy 100 ülőhellyel szaporodott a helyek száma. Rendbe hozták a mellékhelyiségeket, az éttermeket, a világitást és a fütést. A bemutatást uzsonna követte, amelyen számos felköszöntőben éltették Berczel tanácsnokot.

A Kutvölgyi-ut rendezését sürgetik a hegyvidék lakói, mert ez a Zugligetbe vezető legrövidebb ut, ezen lehet leghamarabb elérni a Csillagvölgybe, Harangvölgybe, a Fácán-telephez, a Svábhegy zugligeti oldalára a Hunyadoromra stb. Ez az ut a kidolgozott tervek alapján oly csekély emelkedéssel bir, hogy villamos közlekedésre is alkalmas. Most olyan állapotban van, hogy a felső részén földcsuszamlás következtében a kocsival való közlekedés csaknem lehetetlen és igy a Virányos-dülőn a Kutvölgyben és a Hunyadormon lakók a téli tüzelő szükségletüket csak a legnagyobb nehézség mellett képesek lakásukhoz szállitani. A székesfőváros tanácsa ezen ut szakaszonkint való kiépitését elhatározta, és azt a m. kir. belügyminiszter ur jóvá is hagyta.

GYÁRIGAZGATÓ KERES BUDÁN két butorozott szobát (esetleg egy alkovosat). Ajánlatokat kér: *„Jól fizet 85558"* sz. alatt Schwarz József hirdető irodájába, Budapest, Andrássy-ut 7.

Közgazdaság

Magyar Általános Hitelbank *Cziráky* Antal gróf v. b. t. t. elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülése elhatározta az intézet alaptőkéjének 153.334 drb. egyenként 400 korona n. é. 1923 január 1-től osztalékjogosult uj részvény kibocsátása által 488,666.400 koronáról 550 millió koronára való felemelését olyképen, hogy a kibocsátásra kerülő részvényekből — a f. évi junius 16-iki rendkivüli közgyülésen nyert alapszabályszerü felhatalmazás alapján — 28.334 drb. részvényt napi áron az intézettel tulnyomórészt régóta szoros üzleti kapcsolatban álló elsőrangu nyugateurópai cégek közvetlenül veszik át tartós befektetésre, mig a fenmaradó 125.000 részvényre az eddigi részvényeseknek 10 : 1 arányban, egyenként 200.000 korona áron elővételi joguk van, mely e hó 20-áig bezárólag gyakorolható. — A tőkeemelési müvelet lebonyolitása után az intézet kimutatott saját tőkéi (alaptőke és tartalékok) megközelitik az 50 milliárdot.

Angol-magyar bank igazgatósága elhatározta, hogy a november 24-ére egybehivandó rendkivüli közgyülésén javasolni fogja az intézet alaptőkéjének 1300 millió K-ról 2400 millió K-ra való felemelését. A javaslat szerint az intézet mindenekelőtt 650.000 uj részvényt bocsátana ki, melyeket 2:1 arányban még megállapitandó árfolyamon a régi részvényeseknek ajánl fel. Ezenkivül 450.000 részvényt bocsát ki, melynek átvétele legelsőrendü angol és amerikai cégek által biztositatott. Az uj részvények kibocsátási árfolyamát a közgyülést követő igazgatósági ülés fogja meghatározni és ez a régi részvényesekre vonatkozólag a 25.000 K árfolyamot semmi esetre sem fogja meghaladni, mig a szabadkézből eladott részvények eladási ára ennek az árfolyamnak többszörösét jelenti. E tőkeemelés révén az Angol-magyar bank saját kimutatott tőkéi körülbelül 40 milliárddal fognak szaporodni.

Iparbank rt. Az Österreichische Zentral Boden-Credit Bank november 8-án alakitotta meg önálló magyarországi intézetét, mely Iparbank rt. cég alatt tartotta alakuló közgyülését Tornyay Schossberger Rezső báró elnöklete alatt. Az intézet, amelynek érdekkörébe tartozik máris a Magyar szalámigyár rt. és az uj lóversenytér épitkezési vállalkozása, teljesen befizetett saját tőkéje 3 milliárd K. Igazgatósági tagokul megválasztattak: Beniscs Ferenc Wien, Forst Viktor Wien, Freud Béla Pándi, Horváth Zsigmond, Levie Lajos Bruxelles, Léb Lajos ügyvezető igazgató, illezzfalvi Linzér Ármin, Löffler Béla, Löffler Gyula ügyvezető igazgató, Löffler Imre dr. Mohr Béla dr. Péry Dezső, Ráday Gedeon gróf, Seefried Ottó gróf, Tibor Róbert vezérigazgató, Tornyay Shossberger Rezső báró és Wilheim Károly dr. urak. Az elnöki állás egyenlőre nem töltetett be.

Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt. 1922. évi mérlegét 18 millió K alaptőke mellett 56,314.151 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az előző évi 9,735.243 K-val.

Gazdabank rt. november hó 20-ára kitüzött rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét 1000 millió K-ról egymillió drb 1000 K n. é. uj részvény kibocsájtásával 2000 millió K-ra emeli fel. A régi részvényeseknek az uj részvények 5:3 arányban ajánltatnak fel átvételre darabonként 2000 K árfolyamon. A Gazdabank Kossuth-utcai pénztárhelyiségei december havában megnyilnak. Az igazgatóság részére az intézet megszerezte a Magyar amerikai bank Semmelweis-utcai elsőemeleti helyiségeit. Tevékenységének sulypontja a mezőgazdassággal kapcsolatos hitelmüveletek és finanszirozások fogják képezni. A Gazdabank irodái Semmelweis-utca 2. szám alatt vannak.

Palugyay J. és fiai rt. igazgatósága a november 20-ára kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja, hogy a 100 millió K alaptőke 180,000 drb 5000 K n. é. uj részvény kibocsátása utján 1 milliárd K-ra emeltessék fel.

A Margitszigeti nagyfürdő

a téli idényben

mérsékelt áru kombinált jegyeket

bocsájt ki.

A jegyekben bennfoglaltatik

egy I. osztályu kádfürdő ára, a hid belépődij, lóvasuti viteldij a fürdőhöz és vissza.

A kombinált jegy ára

2500 korona.

A jegyeket a szigeti hidpénztár árusitja.

Köztisztviselők és egyesületi tagok részére külön kedvezmény.

Legolcsóbb és legtökéletesebb fővárosi fürdő.

GABRIEL DROGERIA

I., KRISZTINA-KÖRUT 83. SZ.

(Bors-utca sarkán.)

E HÉTEN REKLÁMÁRBAN:

Virágszappan	K 1900
Nagy mandulaszappan . . .	K 2700
Kis fürdőszappan	K 1100

Volt Petrovics-féle

Illatszertár

I., Krisztina-körut 161.

Jelenlegi tulajdonos: GFÖRER IRMA

Csézli fogászat, III., Zsigmond-u. 104.

Urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya rt. igazgatósága a nov. 30-ra egybehivott rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja, hogy a társaság 20.8 millió K alaptőkéje a jelenlegi 104.000 drb 200 K n. é. részvény névértékének befizetés utján 5000 K-ra való felértékelése, valamint 106.000 db 5000 K n. é. uj részvény kibocsátása utján 1050 millió K-ra emetessék fel.

Magyar cukoripar rt. 1923 március 31-én lezárt mérlegében 90 millió K alaptőke és 727.22 millió K brutto nyereség mellett 160 millió K tartalékolása után 544,774.325 K tiszta nyereséget mutat ki, szemben az előző évi 12,480.777 K-val.

Gróf Csáky László prakfalvai vas- és acélgyár rt. rendkivüli közgyülése elhatározta a vállalat alaptőkéjének 210 millió K-ra való felemelését. Az elővételi jog 1 : 1 arányban 6000 K-ás áron nov. 19-től 24-ig, délután 4—6ig lesz a Budapest-lipótvárosi takarékpénztár rt.-nál gyakorolható.

A Tanitói Bank és Kereskedelmi rt. igazgatósága jóváhagyta a Budapesti Zománcárugyár Részvénytársasággal kötött megállapodást és a Zománcárugyár ipartelepének és üzletkörének nagyszabásé kifejlesztését: a mindenfajta zománcáruk gyártásán kivül be fog rendezkedni a gyár vasáruk és horganyzott áruk gyártására és ezért a közeljövőben fel fogja emelni alaptőkéjét.

Transorient kereskedelmi rt. október 31- én tartott közgyülése megbizta az igazgatóságot, hogy a január folyamán tartandó ujabb közgyülésnek tegyen előterjesztést az alaptőke felemelése iránt.

Kistarcsai gép- és vagongyár rt. korábban tervezett alaptőkeemelését még ebben a hónapban végrehajtja. Az uj részvények 1 : 1 arányban kerülnek kiosztásra.

Első magyar gyapjumosó- és bizományi rt. november 2-án tartott rendkivüli közgyülése alaptőkéjének 100.000 darab 1924-es szelvénnyel ellátott, 1000 K n. é. szóló uj részvény kibocsátása által 300 millió K-ra való felemelését határozta el. Az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltatnak fel 2 : 1 arányban db-ként 15.000 K áron (V., Kárpát-u. 9.) d. e. 9—11, d. u. 2—6 óráig.

Üvegipar rt. november 8-án tartott közgyülésén elhatározta, hogy eddigi 202 millió K alaptőkéjét ujabb 98.000 drb. 1000 K n. é. részvény kibocsátásával 300 millió K-ra emeli fel. A régi részvényesek 5:1 arányban 3000 K árfolyamon gyakorolhatják elővételi jogukat.

Hüvösvölgyi parkszanatórium rt. november 25-ére egybehivott rendkivüli közgyülése az alaptőke felemelése ügyében fog határozni.

Viktória butor- és faárugyár rt. november 10-én tartott közgyülésének határozata alapján minden régi 200 korona névértékü részvényt 1000 kor. névértékü részvényre cserél át ingyen. Ugyanekkor minden egyes régi részvény alapján egy darab uj 1000 K névértékü részvény vehető át darabonként 4000 K árfolyamon *Bauer* Jenő bankházában (IV., Szervita-tér 5.).

Magyar Energia Gazdasági Rt. november 21-ére kitüzött rendkivüli közgyülése a részvények névértékének 425 koronáról 500 koronára való felemelését és egy másik vállalattal való egyesülését fogja elhatározni.

Aranyhegyi téglagyár rt. október 27-én megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta alaptőkéjének 20 millió K-ról 60 millió K-ra való felemelését. A kibocsátásra kerülő részvényekből 40.000 db-ot a régi részvényeseknek 1 : 1 arányban 1500 K-ás árfolyamon ajánlják fel; az elővételi jog Kelemen Marcel banküzletében november 25-ig gyakorolható.

Budai Apolló mozgófényképszinház rt. 1923. évi julius 31-én lezárt mérlegében 500.000 K alaptőke mellett 856.143 korona tiszta nyereséget mutat ki.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a
Magyar Gazdák Tejüzem Részvénytársaság
telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.
és fiókjainál: *I., Alkotás-u. 24. — I., Márvány-u. 42. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János-tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14. — Batthyányi-téri vásárcsarnok. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila körut 65. — III., Lajos-u. 4. — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 8. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9. — Fő-tér 5. — Bécsi-ut 57. — Fő-u. 79. — Margit-körut 54. — Attila-utca 12. — Horthy Miklós-ut 48.*

POZSONY-ÉTTEREM
Vasmegyei **disznótorok** hetenkint szerdán. Jó magyar házikonyha. — **Méltányos árak.** — Dunántuli fajborok. — Külön-helyiségben az **„I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“.** — Elsőrangu **polgári hely.**
Főpincér: MOLNÁR JÁNOS
Tulajdonos: PILLER JÓZSEF
a szombathelyi „Szabaria“-étterem volt főpincére.

LAUFER ZSIGMOND
Hatóságilag engedélyezett
villanyszerelő
Krisztina-körut 67. sz.
Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf. akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I. Attila-utca 23.

Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
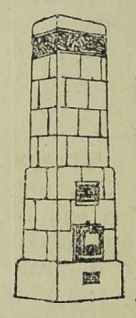
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

A budai uri közönség cipésze
FONAY BÉLA
II., KELETI KÁROLY-U. 23.
Elsőrangu cipőkülönlegességek készitője.

Sovánka Nándor
muzsikál esténkint
Hoffmann János
előkelő kerthelyiségében
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár t.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

„PIRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági gép-osztály, gabona-, erőtakarmány-, mütrágya-osztály és
bank-osztály.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

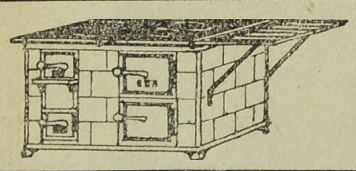
Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák leg- **Bieber Károly** lakatos iparelőnyösebben telepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 7.
Telefon: 188—09

Itt a tél!

Szőrme kabátját rendelje Jancsó szücsnél
I., Krisztina-körut 101. sz.
A régit is rendbe hozza
Elsőrangu cég.

Szijgyártó
nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

7 LAMÁL LAJOS
mäszerész, I., Krisztina-körut 151, szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó mübely.

TELEFON: 96—18.
KOMÁROMY KÁROLY
(volt ÁDÁM HERMAN)
Könyv, papir-, zenemükereskedése. Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkák vállalata. Üzleti könyvek raktára.
BUDAPEST,
I., KRISZTINA-KÖRUT 91. SZ.

KOPFMANN JÁNOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 35. szám.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Virág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—17.

Budai Napló

XX. évfolyam. 793. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 12.000 kor., félévre 6000 kor. Egy szám 300 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 300 korona. 20 mm. magas hirdetés 5000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. november 30 án

Budai Polgári Párt

Hogy áll a helyzet most? — Uj pártalakulás Budán. — Uj emberek a városi politikában. — Az uj párt főtámasza a polgári iparos front. — Iparoskörök közös akciója. — Vezéremberek megalakitják a budai blokkot.

Irta: **Dubonai Pál.**

A községi választások első hirére háttérbe szorult Budán minden más kérdés és az érdeklődés gyujtópontjába a választási kérdése került.

Körüljártam Budát. Érintkeztem kis és nagyembereivel, megfigyeltem az emberek gondolatmenetét, a szivek titkos vágyát és azt hiszem, hogy, ha Buda vezérférfiai jól látják a helyzetet, akkor Buda vezérszerephez juthat Budapesten.

Eddig csak a polgárságot szétválasztó momentumokat figyel téK, holott épen ellenkezőleg, azokat a jelenségeket kell fontolóra venni, amelyek ezt a békés, józan polgárságot egy táborba tudja toborozni s igy az egységes budai polgári frontot kiépiteni.

Elválasztják egymástól a jó embereket az ügyesen felszinre vetett vallási és pártpolitikai kérdések, azokon kivül pedig a királyság kérdése. De hatalmasan összefüzi őket az a hagyományos erős érzés, mely csak a történelmi tradiciókkal biró Budán fejlődhetett ki: — Buda szeretete.

Azt tapasztaltam, hogy, ha vallási kérdésekről volt szó, annyi féle volt az eltérő nézet, ahányan együtt voltunk, — a királyság kérdésén és annak időbeli megérkezettségén össze is vesztünk — s a pártpolitikára térve át, ököllel vertük az asztalt.

Ha azonban Budáról volt szó: — Buda elmaradottságáról, elhanyagoltatásáról, akkor szomoruság fogta el az embereket, mindenki a maga környéke nehéz bajait tudta, mindenki érezte azt a *másodrangu* szerepet, amelyet Pesttel szemben visz Buda és a budai polgár. Minél külsőbb, minél kivülesőbb volt a környék, annál nagyobb, annál keservesebb volt az elbusulás. Legközelebbi cikkemben rátérek ezekre részletesen, most csak az a célom, hogy rámutassak arra táborhelyre, vagy ahogy Pesten mondják „plattform"-ra, amelyen mi budaiak találkozhatunk, ahová szivesen vonulunk be és ahonnan örömmel megyünk harcba. Budáért mindent! — A hangulat ilyenkor lassan izzóvá lesz és némi demagógiával hamar ki lehetne váltani az uj jelszót: — Los von Pest!

Nekünk megvannak itt a mi külön kulturális és gazdasági céljaink, a mi városfejlesztő törekvéseink. Nagy égető sebek, mint a Tabán rendezése, a királyi palota környéke, a hiányzó dunai hidak, a várban székelő elöljáróság, Kelenföldnek, Ujlaknak külön kerületekké való kialakulása, a hegyvidék fejlesztése és kihasználása, szobrok hiánya, közlekedés reformja, égetően szükséges vonalak kiépitése, nagy vidékek bekapcsolása a közlekedésbe — s amikor ezekről van szó, akkor eggyéforrnak a budaiak, akkor ez egy tábor, egy front!

Tudjuk mi azt nagyon jól, hogy mindezek a kérdések addig megoldásra nem találnak, amig a városház urai a pesti kerületek kegyeit kénytelenek keresni s amig a városház uralmát nem irányitja a kicsinyes szempontokon felül álló országos kormány. Ha pedig a városház és a kormány szembe kerülnek, akkor meg épenséggel nincs reménységünk arra, hogy ezek a mi szégyenletes, égető sebeink begyógyuljanak. Láttuk azokat a nehéz keserves harcokat, amiket béke idején a Szabad polgári párt vivott, hogy morzsánkint csikarja ki a városházán azokat a jogos követeléseket, amiket Buda érdekében sikerült kierőszakolni. És mi volt a szabad polgári párt legnagyobb ereje? — Az, hogy tisztán budai párt volt.

Kár, hogy másfelé irányuló szempontok nem engedték meg e párt restauralását. De azért ilyen alapon kellene és lehetne megszervezni egész Budát. Ennek a pártnak becsületes programját feltetlenül honorálná a kormány, mert szélsőségek nélkül való volna. A konzervativ Buda nemes patináját mindig a kereszténység adta meg. A szerető, a megértő kereszténység, nem a gyülölködő, mely visszavonást tud szitani legjobb fiai között.

Ez volna a tulajdonképeni községi párt, mely a polgárság érdekeit, boldogulását szolgálná és nem kacérkodna az országos politikával.

*

Bejártam Budát és azt láttam, hogy a régi keretek meglazultak. Csak a fanatikusok ragaszkodnak mereven hozzájuk és azok, akiket vezetni kell, mert nincs önálló gondolkodásuk.

Buda is csak ugy van, mint maga az ország. Itt sem szülnek egy évben kétszer az anyák és megrendelésre itt sem válnak ki a tömegből hivatott uj vezérek, ha pártpolitikából félretolják a régi vezérembereket. Uj tekintélyeket nehéz „csinálni" és azok hamar szétmállanak ahogy szétfolyt az első hó. Uj emberek, uj vezetők mindig jönnek, a kiválasztás folyamata állandó, de ezek csak a hiányokat vannak hivatva pótólni. Ezeknek végig kell járniok az iskolát, hogy beállhassanak az első csatasorba. Az ujoncok vagy nem állják vagy elhamarkodják a harcot. Láttuk ezt sokszor az utolsó négy év alatt. Az uj vezérekkel együtt szétmállottak az uj keretek is, mert divatszerü volt a megalkotásuk és nem birt *községi* alappal, csak politikaival. A községi politikában ez okvetlenül megbosszulja magát. Ott van Óbuda példája. Demagóg módon kihasznált jelszavakkal nem lehet állandó, értékes politikát csinálni.

Ez okozott minden zavart a városházán is. Senki jóhiszeműségében nem kételkedem, csak a községi lényeg hiányából származó hátrányokat igazolom.

A vesztett világháboru, bolsevizmus, a forradalmak és megszállások tulajdonképen most éreztetik hatásukat. Olyan volt ez, mint amikor egyik lokomotiv a másik után megy neki a veszteglő teherkocsiknak. A gyönge széthull, az erős tovagurul. Minden uj lökés után gyorsabban. Még eszeveszetten rohanunk a történelem sinpárján és a rohanó kocsi hirtelen le sem fékezhető, mert kisiklik. Ezt lassan kell lefékezni. Napról-napra változik a helyzet és ami jó volt tegnap, holnap már kárunkra van. Ezért nem lehet 3—4 év előtti pártkereteket mereven fentartani.

De ez nem is fontos. Ugy kell öltözni, ahogy az időjárás kivánja. Télen is, nyáron is másképen, esőben is másképen. A gyermek kezéből azért mégis ki kell venni a borotvát, ha egy hétig játszott is vele és nem vágta meg magát. A szociáldemokrata párt nem kapkod már a borotva után, nem törekszik az uralomra. De azért ne nagyon kinálgassuk neki, mert hátha mégis ujból nyul a borotva után. Ez az egyetlen pártpolitikai keret mely nem változott, de azt nem a politika tartja együtt, hanem a kenyér. A politikába hamar belepusztulna. Más pártok nem tudnak párthiveiknek jobb kenyeret kinálni — ha csak elvben is.

És itt van a veszedelmes ütköző pont: — az erősen szervezett, harcra kész szocialista párt és a szétmálló polgári pártok között. Nehéz harc lesz. A rohanó vasuti kocsin ők is a fék után kapnak, de nem azért, hogy fékezzenek, hanem a rohanást igyekeznek még fokozni. Jaj annak a polgári társadalomnak, mely a vasuti kocsiban ül és szájtátva bámulja ezt a küzdelmet. A „sociális olajcseppre" szükség van, hogy a kerék ki ne gyulladjon, de a féket erős kézzel az „öreg" társadalomnak kell a kezében tartania, — mert a történelem sinpárján néha erős fordulók is vannak.

*

Benéztem a különféle polgári pártok konyháiba, ahol és a beteg nemzet a város számára a gyógyszereket kotyvasztják. Némelyikben gomba helyett bombát sütnek. Olyan az, mint amikor a török embernek öt felesége van és mindegyik szentül meg van győződve, hogy egyedül ő tud főzni.

Hideg szemmel nézem.

A Henrich pártnak nagyon kicsiny a lábasa és nem igen lobog a tüze. Ott későn lesz ebéd. A községi keresztény párt tüze erős, lábasa is nagy, de kevés benne a községi rántás, a paprikája pedig erős. Sokan prüszkölnek tőle. Fridrichék hiába szornak bele török borsot. Antul jobban köhögtet. A demokraták mással szeretnék kikapartatni gesztenyéjüket és a lábasban nyugati módra főznek, rántás nélkül, pikáns szósszal. Nehezen szokja a magyar gyomor. A kereszténszocialisták mindig át néznek a tulsó táborba, hogy ott mit főznek s ugyanazt tálalják ők is, de meglocsolják egy kis szentelt vizzel, no meg szint adó paprikával. Akik az ő főztjüket eszik, mindig azt gondolják, hogy odaát jobban főznek.

Szomoru tréfa ez és ha tréfával lehetne elütni az egészet, de jó is volna.

*

Ahogy mi itt Budán állunk, sehogy sem állunk jól. A Henrich pártnak itt nagyon rövid talán a gyökere és kicsiny talán a talaja. A keresztény községi párt erős, vezérei itt élnek Budán, de ha a kormány leveszi róla a kezét, képtelen lesz vezetni a városházát. Még a legbátrabb, legelszántabb csapat sem tud annyi felé verekedni, hátvéd nélkül. A két párt szemben áll egymással keresztény alapon és mindegyik azt vallja, hogy ő képviseli tulajdonképen a keresztény eszmét. Az egyik oldalon beledobták a serpenyőbe a fajvédelmet, a másikon a felebaráti szeretetet. Az a kérdés, hogy hová huznak a keresztényszocialisták, mert a demokraták valószinüleg paktálnak Heinrichékkal.

Óbudán a szavazók fele szociáldemokrata és erős a demokrata párt is, ahol bejelentették hogy együtt mennek a szocialistákkal. Lehet hogy lepaktálnak. De ezzel lejáratják magukat a demokraták. és uj erőre kap a Schubert párt. Azonban minden kombinációt keresztül huzhat ott egy uj pártalakulás, mely a hegyvidékről jön, A keresztény községi párt sulyát ott nehéz ma mérlegelni és lehet, hogy uj vezérek sulyban gyarapitanák. A III-ik kerületben eléggé tiszta a kép és nem befolyásolja a helyzetet, hogy közigazgatási kerületenkint, vagy pedig a már egyszer kipróbált 22 kerületre való beosztás mellett folyik a lajstromos választás. A Viziváros erőviszonyain sem változtat ez, csak az I. kerületben volnának nagy eltolódások, mert az három részre oszlik.

*

Ugy tudom, hogy a minisztertanács a huszonkét szavazó kerület és a lajstromos választás mellett döntött, kerületenkint tiz bizottsági taggal és hat póttaggal Igy készül a törvény avagy novella.

A mult választás eredményeinek alapján való kombinálást ez lehetetlenné teszi az I., kerületben, ahol a szavazatok megoszlása nehezen állapitható meg és ahol még a várban is tudott tekintélyes számu szocialista szavazót állitani a szociáldemokrata párt. Szaporodtak-e, fogytak-e ki tudja?

A kelenföldön van demokrata párt és talán ott is paktál a szocialistákkal. Ott volt legerősebb a gazdaság-politikai párt és lehet, hogy annak állásfoglalása dönti el a harcot.

A hegyvidéki III-ik kerület teljesen bizonytalan. A társaskörök révén ugy látszik erős a keresztény községi párt, de

ez nem megbizható alap a számitáshoz, mert az egyesülések szervezete laza és jobban a gazdasági, városfejlesztő kérdések foglalkoztatják.

Legnehezebb a helyzet a II-ik választó kerületben, mely maga is három részre oszlik, más-más felfogással. A Vár, a Tabán és a Krisztinaváros különböző érdekek hatása alatt állt és mindegyik részen más párt az erősebb.

Valahogy igy ál a helyzet most.

Csakhogy rögtön megváltozik a kép, ha megszólal a kürt a miniszterelnöki palotából. A Viziváros azonnal behódól, a hegyvidék is, sőt merem állitani, hogy a Krisztinaváros is. Ez a kürtszó elfujná a pártkereteket és olyan rajzás indulna meg minden pártban, hogy a méhészek aligha tudnák a rajokat a régi kaptárba vissza csalogatnni.

Ide három csillagot is tehetnék.

*

Mert:

Akivel alkalmam volt beszélhetni a jövő pártalakulásokról, minden budai vezérember megfontolásra méltónak találta azt a tervet, hogy Buda polgársága egyesittessék Buda jegyében és Buda szeretete, szebb jövője, boldogabb jelene legyen az az összekötő erő, mely a polgárságot egy táborba tartja.

Jó nevek: Becsey Antal, Exner Kornél, Ripka Ferenc, Kollár Lajos, Kozma Jenő, Huszár Károly, Hoor Tempis Mór, Balogh Elemér, Gordon Róbert, Hubert Vilmos, Komlós Jenő, Herman Béla, Szávay Gyula, Palóczy Antal, Neuschloss Kornél, Szombathy Kálmán, Hiesz Károly, Pakányi Ferenc, Máté István, Tóth István, Béres Marton, Dréhr Imre, Lampel Vilmos, Lasz Károly, Ziegler Géza, Merényi Richard, Botzenhardt János, Bauknecht Tamás, Várnay Alajos, Szilágyi Károly, Szepessy Ágoston, Németh József, Váli Gábor és mindannyian, akik előtt az egyesülésnek ezt az alapját szóba hozták, olyan alapot látnak benne, amely az egyesitésre alkalmas.

Ezek között több az uj ember a várospolitika terén, de mindegyiknek meg van a maga sulya. Ami pedig legfőbb és legfontosabb momentum az hogy a budai iparosok és kereskedők is lelkes rokonszenvvel fogagták az eszmét és azonnal hozzáláttak, hogy ezen a fronton szervezzék meg az iparos és kereskedői világ vezetőit.

De vannak sokan aktiv városi politikusok, jó hangzásu nevek Budán, akik nem térhetnek majd ki az elől, hogy ezt a specialis budai községi polgári pártot ne támogassa.

Minden iparos kör, a kereskedők minden egyesülése delegált tagokat, hogy egy közös bizottság intézze a polgári iparos front ügyét.

A politika terén vezető egyéniségek fölvetették a *budai blokk* eszméjét, melyre a multban már volt eset és akkor is bevált.

Az uj párt jelszava: — Egyesüljünk Buda szeretetében!

—

Miklós napján, Horthy Miklós Őfőméltóságának nevenapján, dec. 6-án, csütörtökön, a tanitás szünetel ugyan, de minden iskola hazafias ünnepélyt rendez. Az iskolai ünnep célja, hogy rámutasson a proletárdiktatura szörnyü korszakára és következményeire, a *magyar nemzeti hadseregnek Budapestre való bevonulására*, mint az uj Magyarország fölépitésének kimagasló mozzanatára, hazánk élet halál harcára és nemzeti reményeinkre. Március 15 éhez hasonló szimbolumu ünneppé kell avatni ezt a napot.

Harangszentelés. Az óbudai református egyház harangszentelő ünnepe folyt le lélekemelő ünnepségek keretében. A háboruba vitt két harang helyett a gyülekezet áldozatkészsége folytán megérkeztek az uj harangok, amelyeket Kontra Aladár lelkész imával fogadott. Magát a harangavató ünnepi beszédet Ravasz László dunamelléki püspök mondotta, akit a gyülekezet nevében meleg szeretettel Szilágyi Károly egyházi főgondnok üdvözölt. Ünnep után a testvér keresztény felekezetek küldöttségei és a különböző egyháztársadalmi szervek tisztelegtek a püspök előtt, akinek minden küldöttség számára voltak apostoli ihlettségü szavai. Az egyházi jellegü ünnepet a „Korona-vigadóban" közel száz teritékes ünnepi ebéd követte.

Jelentések.

Dec. 1. *Fehérrózsa-est.* Szt. Gellért szálló hallja és márványtermében.

„ 1. *Kerékgyártó* Árpád és ifj. *Fritz* István előadása. Kath Népszövetség — Szent József Otthon. III., Kiskorona-u. 45. Este 8 óra.

„ 1. Este 7 órakor Janovich Pál ny. államtitkár előadása „Buda a török hódoltság után" cimmel. Szabadpolgári Kör. I., Atilla-krt 37. Ezután a Tabáni Énekkar Egyesület vonós zenekara, Calligaris Ferenc karnagy vezetésével hangversenyt ad. Belépés dijtalan.

„ 2. *Lendl* Adolf felolvasása a II. ker. Iparos körben, ismerkedési estély és társasvacsora. II., Battyhány-tér 4. Este 8 óra.

„ 2. *Massány* Ernő előadása. Az időjárásról. Iparos és Kereskedő segédek Közm. Egyes. I. Városmajor-u. 59. Iskola. Este 6. óra.

„ 3. *Hollós Mátyás Társaság* választmányi ülése este 6 órakor I., Krisztina-tér 1. Polgári Kaszinó.

„ 4. *Fest* Aladár dr. előadása. Szabad liceum a kelenföldi kaszinóban I., Horthy M.-ut 27. elemi iskola.

„ 5. Mikulás est, este fél 7 órakor a Szent Alajos kör III., Kiscelli-utcai iskolában.

„ 12. III., ker. Keresztény iparosok és kereskedők dalköre nagyszabásu müsorestje a Kisfaludy szinházban III., Lajos-u. 3. Este fél 8 óra.

Hankó Vilmos Gyász érte a magyar tudományos világot, de elsősorban a Hollós Mátyás Társaságot, amikor nov. hó 21-én lehunyta szemét örökre dr. lemhényi *Hankó* Vilmos ny. tankerületi kir. főigazgató, a kiváló tudós és iró, 69 éves korában. Tudományos müködésének egyik legértékesebb része a magyar gyógyszerek elemezése és ismertetése volt, a mi világszerte ismertté tette nevét. Utolsó nyilvános szereplése a *Hollós Mátyás Társaság* által a mult évben rendezett *fürdőügyi ankéten* tartott előadása volt. Nagy részvét mellett temették nov. 23-án a kerepesi temető diszsirhelyén, ahol a II. ker. áll. „Toldi Ferenc" főreálisk. nevében annak igazgatója dr. *Marczinkó* Ferenc, a Magyar kir. tud. egyetem nevében *Mikola* Sándor akadémikus és a balneologiai intézet nevében pedig *Galmadi* bucsuztatták sirató szavakkal. A temetésre a reáliskola ifjusága is kivonult teljes számban.

Uj káplánok a Krisztinavárosban: dr. *Török* Zoltán, aki a belvárosból — és dr. *Pálffy* Lajos aki a Józsefvárosból lett ide áthelyezve.

Hayde Gyula dr. min. tan. lépett elő mint székesfővárosi pénzügyi igazgató, a nyugalomba vonult Czajlik László h. államtitkár is volt budapesti m. kir. pénzügyigazgató helyébe.

Nagy évfordulót ünnepel ez idén nagyszabásu programmal a *Budai Torna Egylet si-szakosztálya*, mely 30 évvel ezelőtt alakult meg és mint uttörő megjelent a magyar sport történetében. Ez alkalommal „Jubileumi verseny a Bély-Demény dijért a si-sport meghonositása 30-ik évfordulójának emlékére" elnevezéssel *országos versenyt* rendez, még pedig előreláthatóan január havának utolsó vasárnapján a budai hegyekben és örökös vándordij alapitását tervezi. Ezt az országos versenyt megelőzően, egy-két heti kedvező hóviszonyok után, rendezi a B. B. T. E. *házi si-versenyét*. Téli kirándulások közé két nagyobb si-turát vett fel, egyet a Bükk-hegységbe, egyet pedig a Dobogókőre. A kezdők részére si-tanfolyamot rendez a János-hegyi uj ugró-sánc környékén, vasárnaponkint délelőtt s ha lesz hó élénk si-sportra van kilátás ez idén.

Utvesztő a mai adóügy és ember legyen a talpán, aki abban biztosan kiismeri magát. Azért volt nagybecsü az a gyakorlati előadás, melyet dr. *Károly* Ferenc az I. ker. adófelügyelőség titkára tartott az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében az aktuális adóügyi kérdésekről. Gyakorlati utasitásokat adott az adóivek helyes kitöltéséről, az adóbevallások terminusairól, értékes felvilágositásokkal szolgált félreértésekre alkalmas esetekben és minden kérdést és felszólalást külön is megvilágitott. A tartalmas és tanulságos előadást *Huberth* Vilmos ügyv. elnök köszönte meg, aki után dr. Komlós Jenő, Merényi Richard, Laufer Zsigmond és mások szólaltak fel.

Ismerkedési estét rendez társasvacsorával egybekötve uj tagjai tiszteletére a II. kerületi iparoskör december hó 2-án este 8 órakor saját helyiségében. Az est fényét emeli dr. *Lendl* Adolf előadása és a Kör dalárdájának éneke. Egy teriték ára 10.000 korona.

Az adóügyi iroda, melyet az I. ker. Kereskedők és Iparosok Köre létesitett, megkezete müködését és egyelőre minden *kedden* este 8—10 óráig a kör helyiségében, I., Krisztina körut 8—10 (Anna udvar) a tagok szakszerü utmutatást és felvilágositást kaphatnak.

Bucsányi Gyula dr. orvos egyik müvét a természetes gyógymódokról e napokban forditották le *szerb* nyelvre. A természetes gyógymódok ez ismert müvelője ugylátszik a külföld részéről is elismerésben részesül. Ez a fotditás a negyedik.

Ady estét rendezett a M. Polgáriskolai Tanárképző Főiskola hallgatóinak „Petőfi" bajtársi törzse november 24-én mint irodalmi táborozását, a Pedagogium főépületében. A kitünően sikerült estén Szirt Miklós, Sztoia Mihály, Dobos László, Bauer Ferenc, Csernyánszky L., Rosta József, Nárosy Ferencz és Szász Lajos arattak nagy elismerést és sürü tapsokat.

Korcsolyázók figyelmébe ajánljuk a Budapesti — Budai Torna Egylet hirdetményét, mely a szénatéri közkedvelt jégpálya használatára adja a következő utmutatást: A korcsolyázó csarnokban november 21-től december 10-ig naponta délután 5—7 óráig folynak a beiratások, vasár- és ünnepnapok kivételével. — Az idényjegy ára 35.000 korona. Köztisztviselők és ezeknek, valamint az egyesületi tagoknak családtagjai, továbbá tanulók részére az idényjegy kedvezményes ára 20.000 korona. — Napijegy ára 3000 kor. Vasár- és ünnepnap 5000 kor. Zenés hétköznapokon a napijegy ára 4000 kor. Ruhatári dij minden egyes darab után 500 kor. Családi beiratási dij gyanánt kettőnél több tag beirása esetén köztisztviselők 25.000, nem köztisztviselők 40.000 koronát fizetnek. — Uj idényjegyesek beiratási dija személyenként 25.000 korona, a kedvezményes idényjegy váltására jogositottaknál 15.000 korona. Tanulni szándékozók részére az egyesületnek külön szerződtetett korcsolyatanitója van. Egy lecke dija 4000 korona. Korcsolyáknak őrzéseért 4000, cipőkhöz erősitett korcsolyák őrzéseért 8000, ruhaszekrénybérletért 25000 korona dij fizetendő, mely összegben a tisztitás és gondozás dija is benfoglaltatik. Ezen dijak a forgalmi és vigalmi adóval együtt értendők. Uj vászon bérlettokkokat rendszeresitett az Egylet, melyekhez felismerhető fényképet kér. A bérlettok váltása kötelező! Ára 1000 K.

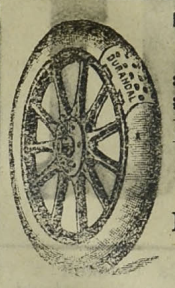

Tóth Sándor
autó- és flaker-gumi gőzvulkanizáló üzeme
II., Fő-utca 20.
Telefon: 179—42.
III-ik számu fiók:
NAGYKANIZSA
Rákóczi-ut 12.
Telefon: 334.
Sár- és hócipők
javitása.
Bőrcipőkre gumitalp és sarok készitése.

Bem apóhoz!
II., Margit-körut 54. sz.
Elsőrangu konyha és pince. — Polgári árak. — Telefon: 63—44. — Minden csütörtökön **disznótoros vacsora.** — Elsőrangu szimfonikus zene **Lustig Miklós** vezetésével. — II. ker. iparosok találkozó helye.
Bem Rezső vendéglős.

Kölcsön — könyvtár!
Legujabb müvek
Ádám-nál.
II., Csalogány-utca 42. sz.
Betét . . . 8000 K.
Előfizetés havi 6000 K.
Csere minden második napon.

GALVANOPLASZTIKA
Emléktárgyak, virágok, gipsz- és faszobrok fémbevonását vállalja
Morvay Sz.
mérnök. III., Zsigmond-utca 114. szám.

Férfi zefir ing 2 gallérral 36.500 K.
Női fehérnemüben, kötött és szövött árukban, rövidárukban nagy választék a **karácsonyi occassio alatt.**
SCHLENGER
Margit-körut 36. szám.

Csizmadia István
női divatterme
II. kerület, Kacsa-utca 31. szám.
(Horváth-utca sarok.)

PESZNECKER KÁROLY
korcsmai helyiségei a régi
Vörös béká-hoz
cimzett helyen.
I., Krisztina-körut 109. szám.

Götsch Mihály kályhás
mester ipartelepét áthelyezte II. ker.,
Batthyány-utca 12. szám
alatti üzlethelyisége, ahol minden e szakmába vágó munkát elvállal.
Dotterweich Antal
cégvezető.

KARIKÓ-ÉTTEREM
(volt Nagy Anna, utóbb Hajas)
I., KRISZTINA-KÖRUT 61. SZ.
Kiváló italok és konyha.
Megnagyobbitva, és átalakitva
UJBÓL MEGNYILT!

Drágább lett a kórházi ápolási dij a kórházakban s ezzel az a furcsa helyzet állott elő, hogy ma a közkórházak ápolási dija tetemesen magasabb, mint az egyes szanatóriumeké, holott a közkórházak hivatása volna, hogy a középosztály és főleg a köztisztviselők részére bizonyos előnyöket nyujtson betegség esetén. Érdeklődtünk és megtudtuk, hogy a Schwartzer szanatoriumban körülbelül 20 százalékkal olcsóbbak az ápolási dijak, mint az uj Szent János kórház elmeosztályán, ami jellemző a mi közállapotainkra.

Orvosi hir. Dr. Sárói Szabó János bel- és gyermekorvos rendelését naponta d. u. 3—4 között tartja I., Krisztina-körut 59. sz.

A tőzsdéről tart előadást *Fleiszig* Sándor az Angol-Magyar Bank vezérigazgatója és a tőzsde alelnöke december hó 11-én este az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében, I., Krisztina-körut 8—10.

A pincze-nóta, melyet *Zöld* Károly karnagy zenésitett meg, lapunk szerkesztőjének *Ripka* Ferenchez irott bort köszönő költeményére, — nyitja meg azt a nagyszabásu estét melyet e hó 12-én rendez hangjegyszertár alapja részére a *Bauknech* Tamás elnöklete alatt nagy fejlődésnek indult III., ker. keresztény iparosok és kereskedők dalköre a Kisfaludy szinházban Óbudán. Ezt december 9-én d. e. 10 órakor főpróba előzi meg. A müsoros estén közreműködnek a dalkörön kivül: Zolothnoky Imre, Tollassy István, Máder Ferencz, Remmer Lajos, Márcz Márton, Beck Irmuska, Fischer József, Dömötörffy Emil, Wlassák Mancika, Herbick Nusika Bauer Árpád, Máder Katóka. Egy bohózat, egy álomjáték és egy melodráma is szinre kerül. A karokat Zöld Károly karnagy vezényli. — A zeneszámokat ifj. Witkovitzky Károly zongorán, Müller Antal, Ditl Dde és Lecsenyánszky László hegedün kisérik.

A Virányos Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület f. évi november 24-én a Szarvas vendéglőben tartotta ez évi rendes közgyülését. *Perczel* Béla elnök megnyitó szavai után *Eperjessy* István dr. titkár az egyesületnek az elmult évben a kulturális téren kifejtett müködéséről, *Ujlaky* Vilmos gazdasági igazgató pedig az egyesületnek gazdasági téren való müködéséről számolt be. Remillong József pénztáros a 1823. évi zárószámadást ismertette, akiknek a közgyülés egyhangulag köszönetet szavazott. *Prokesch* Antal az egyesület agilis alelnökének mint a kijelölő választmány elnökének inditványára a közgyülés a kijelölő választmány javaslatához hozzájárult. Elnök: Perczel Béla. Ügyvezető alelnök: Hilbert Vilmos. Alelnökök: Prokesch Antal, Kováts Alajos, Entele Ferenc dr., Jauernik Nándor. Gazdasági igazgató: Ujlaki Vilmos. Titkár: Eperjessy István dr. Jegyzők: Ahn Emil és Czéh János. Az elnöki megnyitó után felszólalt a ker. közs. párt elnöke Wolff Károly, aki vendégképen jelent meg és a keresztény eszme diadalát és magasztosságát állitotta a hallgatóság elé mint legszentebb ideált. *Südy* Aladár müszaki tanácsos az egyesületek nevében üdvözölte a pártvezért és 25 éves házassági évfordulója alkalmával átnyujtott egy hatalmas virágcsokrot. Közgyülés után társasvacsora volt.

A morfinizmusról, annak okairól és következményeiről tartott érdekes előadást dr. Komlós Jenő a Schwartzer szanatórium vezérigazgatója a *Budai Iparos és Kereskedő segédek* közm. egyesületében, mely a városmajori iskolában rendezi ma már népszerü előadásait. A hallgatóság kedvesen honorálta Komlós vezérigazgató felolvasását, mely után szinielőadás következett. Szinre került: *A falusiak* cimü bohózat, amelynek szereplői közül különösen kivált Szinicsné urnő, de jó volt mindannyi, mert ez a lelkes mükedvelő gárda szorgalmasan tanul és gyakorol.

Téli kirándulásokat rendez december havában a B.B.T.E. turista osztálya, mégpedig: dec. 2-án Guggerhegyre vezető Holfeld Henrik, 8 és 9-én Dobogókőre vezető dr. Petracsek Lajos, 16-án a Csiki-hegyekbe vezető Pohl Árpád, 23-án Hármashatárhegy- Szépvölgy- Guggerhegy- Szénatér vezető Mhályi Gyula, 23, 24, 25, 26-án Sitúra a Bükk-hegységbe, jó hóviszonyok esetén vezető Szeiler Nándor, 30 és 31-én Sitúra Dobogókőre vezető Szalay László.

Tiz éves fennállása jubileumát a Tabáni Énnekkar Egyesület ünnepélyes formák keretében üli meg. Ezek szerint december 8-án, szombaton, d. e. 10 órakor szentbeszéd, mondja Czapik szentszéki tanácsos, mig az ünnepi misét Csiszárik püspök celebrálja. Ez alkalommal Schubert G-dur zenekari miséje kerül előadásra a tabáni plébánia templomban. — Másnap dec. 9 én, vasárnap, este 6 órakor a budai Vigadóban hangverseny, melyen Hubay, Gaál, Cherubini, Koessler, Haydn, Mendelssohn stb. müvei kerülnek előadásra. — Zenekar, vegyeskar, nőikar, szólók.

Uj bank Budán. E napokban nyilt meg a Török-utca 2. szám alatt az Arbitrage Bank és Kereskedelmi R.-T. Értesülésünk szerint az intézet a legszolidabb alapokra van fektetve és megfelelően nagy alaptőkével rendelkezik. Elnöke dr. gróf *Zay* Károly zayugróczi nagybirtokos. Igazgatósági tagok dr. galánthai Nagy Sándor cs. és kir. asztalnok a nagy magyar Compass főszerkesztője. Vidt László ny. m. kir. curiai biró és dr. Lepsényi Imre helybeli ügyéd. Az igazgatóságot a közeljövőben kiegészitik budai polgárokkal is. Foglalkozik az összes banküglyletek lebonyolitásával és főcélja a budai közönség lelkiismeretes és pontos kiszolgálása.

Társas vacsorát rendez uj tagtársai felavatása alkalmából december hó 1-én, szombat este 8 órakor a Szt Lukács-fürdő „Thermal" szállodájának II. emeleti diszterme (bejárat a Zsigmond-utca felől) a többi kerületi testvérszervezetek résztvételével a II. ker. Demokrata Kör. Egy teritők ára 10.000 K.

Elzárták a Kutvölgyi-ut és Galgoczi-ut sarkán levő közkutat, holott a *Kutvölgyben* gyakran előfordul, különösen nyáron, hogy nincs viz és akkor ez a kut adta a szükséges vizmennyiséget. Ugyanezen kutról szerezték be vizszükségletüket azon ingatlantulajdonosok is, akiknek ingatlanukon nincs még vizvezeték és szomjuságuk csillapitására igénybe vették még e kut vizét a kirándulók ezrei. A hegyvidéki egyesületek most kérni fogják e kutnak ujból való megnyitását.

Katalin táncestét rendezett a III-ik kerületi „Caritas" jótékonysági asztaltársaság szegény árvák felruházási alapja javára november hó 24-én a „Korona" vigadó összes helyiségeiben, mely rendkivül jól sikerült.

A Bohuniczky Bank, mely rövid idő alatt megnyerte a közönség bizalmát, a forgalomra való tekintettel kénytelen volt I., Margit-körut 81. sz. alatti helyiségeit megnagyobbitani. Az uj diszes bankhelyiség nagy komforttal van berendezve s ma már fennakadás nélkül képes a fokozódó igényeket a banküzlet minden terén kielégiteni. A bank szolidsága révén főleg tőzsdei megbizásokal halmozza el a budai közönséget.

Uj sütőkemencéket épit most *Perls* Sámuel pékmester, I., Bors-utca 1. sz. a. közismert pékmühelyében, mert a 30 év előtt épült kemence bedőlt s ezzel azt a kényszerhelyzetet teremtette meg, hogy mintegy 14 napig a mühely nem vállalhat idegen sütést. A régi kettő helyett most három kemence épül a hygienikus kivánalmaknak megfelelően és a legmodernebb felszereléssel. Perls Sámuel a nagy üzemek egyik legmegbizhatóbb szállitója.

A Mackó kurzus a Hollós Mátyás Társaság tagjainak hozzátartózói részére dec. hó 4-én nyilik meg este 6-8 óra között a koronaőr-utcai iskolában.

Gumijavitó üzem. *Tóth* Sándor autó- és fiakker-gumijavitó üzeme II., Fő u. 20—22., legközelebb itt Budán rendezi be külső- és belső autó, fiakker és kerékpárgyártó üzemét. A vállalat, mely jelenleg 16 munkást foglalkoztat és szakkörökben a legjobb hirnek örvend, Nagykanizsán is fiókot nyitott.

Nagy kérdés a hegyvidéken a Zirzen Janka-utnak a Zalai-utig való meghosszabbitása és megnyitása mert enélkül egyes telektulajdonosok nem tudják ingatlanukat megközeliteni, mások pedig csak kerülővel tudnak oda eljutni. A virányos-kutvölgyi egyesület elhatározta, hogy orvoslásért kérelemmel fordul a székesfőváros tanácsához.

Áthelyezés. A közismert *Budai Villamossági Vállalat* (tulajdonos Nagy Lajos László) I., Bors-u. 4. sz. alól *Retek-u. 37.* alá helyezte üzemét. A villany, mely az összes budai kórházak, honvédelmi miniszterium, államnyomda villamossági munkáit végzi, elvállalja motorok, dinamók, erőátvitel és világitási berendezések javitását.

Uj polgári kör alakult nov. 24-én illetve restaurálták a régi, de éveken át szünetelő Kelenföld lágymányosi polgári kört nagyarányu társasvacsora keretében, a körnek uj helyiségében I., Horthy Miklós-ut 1 sz. a. A kelenföldi kereskedők és iparosok, számos meghivott vendég és testület részvételével impozáns társadalmi ünneppé fejlődött az alakulás, melyen hatalmas beszéd kiséretében világitotta meg Becsey Antal a Kelenföld közkedvelt vezérembere az uj társaskör hivatását és a saját szerepét. A beszédek sorát Krammer Adolf mint elnök nyitotta meg s az első szónok a vendégek részéről Bródy Ernő dr. volt, aki lendülettel köszöntötte az alakulást. Felszólaltak még: Fothy Vilmos, Schubert Sándor, Várnay Alajos, Pusztai Károly, Herman Béla, Merza Márton, Eisler József, Gáspár Fülöp, Viraág Béla, Székely Bertalan és még számosan.

Wolff Károly nemzetgy. képviselő a községi ker. párt vezérének beszámolói legutóbb nov. 25-én a budai vigadóban is nagy közönséget gyüjtenek. A nagy terem teljesen megtelt és nagyszámmal voltak pestiek is és a vezér nagy ünnepeltetésben részesült.

A iparosok szervezkedését Budán az I., kerületben az az értekezlet nyitotta meg, mely nov. 21-én volt az Energia Gazdasági rt. helyiségében *Becsey* Antal elnöklete alatt. Részt vettek: Hubert Vilmos, Ravasz László, Máté István, Tóth István, Delhaes Kamil, Hollenzer László, Várnay Alajos, Bieber Károly, Sógor József, Krámer Adolf, Székely Bertalan, Merza Márton, Perényi igazgató és értékes vita után kimondották, hogy a szervezkedés időszerü; központi *intézőbizottságot* küldenek ki, amelynek elnökévé Becsey Antalt választották meg. Felkivják az érdekelt iparos egyesületeket, hogy 3—3 tagot küldjenek a bizottságba, mely rendesen tart majd üléseket. A szervezkedést dec. 2-án folytatják a II., ker. Iparos Körben.

A limanovai csata emlékét ápolja a Barthos Andor asztaltársasá, mely minden hónap első hétfőjén találkozik a krisztina-téri Kodra-féle Zöldfa vendéglő külön termében, ahol a limanevai hőst: *Molnár* Dezső altábornagyot kölönös megtisztelő figyelemmel övezik. Mult vasárnapon *Jókay-Szilágyi* Miklós kedves meghivására a társaság tagjai közül Barthos Andor ny. államtitkár, Barthos István tábornok, Bonicz Ferenc min. tan. Balassa Antal közgazdász, dr. Csögényi Béla ny. táblabiró, Gadó István kuriai biró, dr. Gonda Dezső min. tan., Hódy Lajos p. t. igazgató, Ledényi Elemér főv. számtanácsos, Molnár Dezső altábornagy, Spády Sándor déli vasuti főfelügyelő, Szánthó Pál főszolgabiró, Ullmann József vállalkozó, Wagner Károly ny. államtitkár kirándultak Jókay-Szilágyi inárcsi birtokára, ahol az állomáson a külön kocsin érkezőket bandérium fogadta és kisérte a kastélyig. Az ebédnél Molnár Dezső altábornagy, a vacsoránál Barthos Andor és Hódy Lajos köszöntötték fel a figyelmes háziasszonyt és a vendéglátó házigazdát, kiemelve egyrészt az ő áldozatkész barátságát, mely az asztaltársaság tagjaihoz évek óta füzi s azt a közérdekü közgazdasági és zsurnalisztikai tevékenységét, mely tiszteletreméltó nevet szerzett neki. A társaság csak másnap tért vissza a fővárosba.

ELCSERÉLNÉM a Kerepesi ut és Hungária-körut sarkán fekvő városi házban levő lakásomat (2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, éléskamra stb.) valamelyik budai oldalon levő *székesfővárosi bérház* hasonló lakásával. Ajánlatok levélben. Cim a kiadóhivatalban.

Közgazdaság

Angol-magyar bank rt. nov. 14-én tartott rendkivüli közgyülése elhatározta az intézet 1300 millió koronányi alaptőkéjének 2400 millió koronára való felemelését. — Az uj kibocsátásu részvényekből 650.000 darabra nézve a jelenlegi részvénybirtokosok javára elővételi jog biztosittatik oly módon, hogy minden két darab régi részvény alapján egy uj részzény vehető át 25000 koronás áron december 4-ig, délután 4 és 6 óra között (szombat kivételével), a bank értékpapirpénztáránál. A közgyülésen Deutsch Sándort, a Spódium-konszern vezérigazgatóját és Fuchs Arthurt, az intézet ügyvivő igazgatóját az igazgatóság tagjaivá választotta.

Magyar általános hitelbank alaptőkeemelési müveletét teljes

Margitszigeti nagyfürdő
a téli idényben
mérsékelt áru kombinált jegyeket
bocsájt ki.
A jegyekben bennfoglaltatik
egy I. osztályu kádfürdő ára, a hid belépődij, lóvasuti viteldij a fürdőhöz és vissza.
A kombinált jegy ára
3000 korona.
A jegyeket a szigeti hidpénztár árusitja
Köztisztviselők és egyesületi tagok részére külön kedvezmény.
Legolcsóbb és legtökéletesebb fővárosi fürdő.

BÓDI GÁBOR CIPÉSZMESTER
I. KERÜLET, ATTILA-UTCA 51. SZ.
A következő jutányos árakon vállal uj munkát és javitást:

Uri és női félcipő	80.000 K-tól	feljebb
Uri és női egészcipő	90.000 „	„
Fejelés, talp, sarok	50.000 „	„
Talp, sarok . . .	18.000 „	„
Sarok	4.000 „	„

Volt Petrovics-féle
Illatszertár
I., Krisztina-körut 161.
Jelenlegi tulajdonos: GFÖRER IRMA

KOPFMANN JÁNOS CUKORKAGYÁRA
Főüzlet és gyár: I. kerület, Krisztina-körut 91. szám.
Fióküzlet: II. kerület, Margit-körut 35. szám.

Budai Vigadó
Kávéházban délután elsőrangu szimfónikus
uzsona-zene
— Este cigányzene —

Mérték utáni cipőkülönlegességek készitője.
Mindenféle luxus-, sport-, korcsolya-, vadászcipők és skicipők bárkinél jutányosabban
Glockner Antal-nál
I., Szent János-tér 4. szám.

sikerrel lebonyolították. A kibocsátásra kerülő 153.334 uj részvényből a szabadkézből külföldön elhelyezett 28.334 részvény egyenként 645.880 K-val számított 18.3 milliárd koronát, a részvényeseknek átvételre felajánlott 125.000 részvény egyenként 200,000 koronával számítva 25 milliárd koronát, az egész alaptőkeemelési müvelet tehát összesen 43.3 milliárd koronát eredményezett.

Filatorigáti textilmüvek rt. nov. 26-iki rendk. közgyülése elhatározta a 100 millió K alaptőkének 1 milliárd K-ra való felemelését, 900,000 db 1000 K n. é. uj részvény kibocsátásával. Minden régi részvényre db-ként 1000 K lefizetése mellett hat uj részvény vehető át, mig 300,000 db részvény értékesitésére az igazgatóság kapott felhatalmazást. Az elővételi jog a társaság pénztáránál december 3 ig gyakorlandó.

Gazdabank rt. november 20-án dr. Almássy Imre elnöklete alatt megtartott közgyülése elhatározta, hogy 1 milliárd K alaptőkéjét 2½ milliárd K-ra felemeli. Az uj részvényeket 2:3 arányban dbonként 2000 K árfolyamon ajánlják fel a régi részvényeseknek; az elővételi jog az ietézet ideiglenes pénztárhelyiségeiben (IV., Semmelweis-u. 2.) december 10-ig gyakorolható.

Borsodi szénbányák rt. igazgatósága ez év december 3-ára rendkivüli közgyülést hiv egybe a jelenlegi 32 millió korona alaptőkének 64 millió K-ra való fölemelése céljából. A kibocsátandó részvények a régi részvényeseknek 1:1 arányban fognak felajánltatni.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturó, tej és tejtermékek kaphatók a

Magyar Gazdák Tejüzem Részvénytársaság

telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.

és fiókjainál: I, Alkotás-u. 24. — I., Márvány-u. 42. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János-tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Pacsirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14 — Batthyányi-téri vásárcsarnok. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I., Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila körut 65. — III, Lajos-u. 4 — I., Hegyaljai-u. 21. — II, Vérmező-u. 8. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9. — Fő-tér 5. — Bécsi-ut 57. — Fő-u. 79. — Margit-körut 54. — Attila-utca 12. — Horthy Miklós-ut 48.

POZSONY-ÉTTEREM

Vasmegyei **disznótorok** hetenkint szerdán. Jó magyar házikonyha. — **Méltányos árak.** — Dunántuli fajborok. — Külön-helyiségben az **„I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“.** — Elsőrangu **polgári hely.**

Főpincér: **MOLNÁR JÁNOS**

Tulajdonos: **PILLER JÓZSEF**
a szombathelyi „Szabaria“-étterem volt főpincére.

Hoffmann János
előkelő éttereme
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.
Esténkint elsőrangu **zene.**

Lábatlani darabos fehér mész
Olcsó, kiadós.
Gyors és pontos szállitás.
Egyesült tégla- és cementgyár rt.
Budapest, V., Deák Ferenc-utca 6. szám.

„PIRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.
Mezőgazdasági gép-osztály, gabona-, erőtakarmány-, mütrágya-osztály és
bank-osztály.
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.
TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

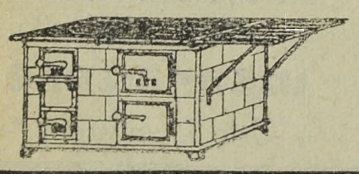

Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35.

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, III, FŐ-UTCA 71
Telefon: 188—09

LAUFER ZSIGMOND
Hatóságilag engedélyezett
villanyszerelő
Krisztina-körut 67. sz.
Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf. akácméz legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-utca 23.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

Itt a tél!

Szőrme kabátját rendelje Jancsó szücsnél I., Krisztina-körut 101. sz. **A régit is rendbe hozza**
Elsőrangu cég.

GABRIEL DROGERIA
I., KRISZTINA-KÖRUT 83. SZ.
(Bors-utca sarkán.)
E HÉTEN REKLÁMÁRBAN:
Virágszappan . . . . . K 1900
Nagy mandulaszappan . . . K 2700
Kis fürdőszappan . . . . . K 1100

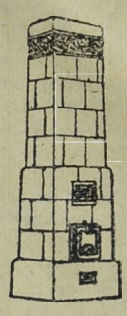

Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vág munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

TELEFON: 96—18.
KOMÁROMY KÁROLY
(volt ÁDÁM HERMAN)
Könyv, papir-, zeneműkereskedése. Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkák vállalata. Üzleti könyvek raktára.
BUDAPEST,
I., KRISZTINA-KÖRUT 91. SZ.

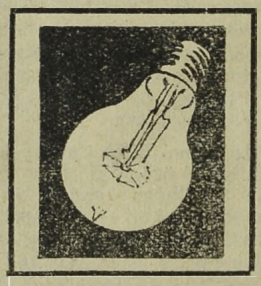

Tóth és Molnár
Budapest, I., Szt. János-tér 4.
Telefon: J. 62—24. Postatakp. sz. 22291.
Diszes állólámpák
Elektrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK:
Világitási, erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését.
Csillárok pompás kivitelben. ⊛ Költségvetés dijmentes.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30 b. Telefon: József 113—27.

Budai Napló

XX. évfolyam. 794. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 16.000 kor., félévre 8000 kor. Egy szám 400 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 300 korona. 20 mm. magas hirdetés 5000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. december 15-én

Elnök nélkül.

A Budai Polgári Kaszinó válsága.

Mint valami felszálló, szép, szines léggömb, úgy bontakozott ki a mult esztendőben megalakult egységes polgári front a Krisztinavárosban, a hol a volt „Krisztinavárosi Kaszinó“ vezetői a polgárság tömöritése érdekében meghozták azt az áldozatot, hogy virágzó kaszinójukat beolvasztották a nem szerencsésen vezetett „Budai Polgári Kaszinó“-ba. Ebben a társaskörben apró kotteriák vivták kicsinyes csatáikat s olyan volt az élet, mint valami délamerikai államban, ahol az elnök az erőszakos puccsok révén ül bele az elnök székbe, hogy aztán uj pucs elsöpörje, uj elnök jöjjön és egyik forradalom szülje a másikat. Pechje is volt a Polgári Kaszinónak, mert alig fogott egy aktiv minisztert elnöknek, már is megbukott mint miniszter s ezzel mint elnök is.

Furcsa volt a helyzet nagyon. Minden alelnök mindig elnökjelölt volt és minden tag erősen szorongatta a marschall botot. A kaszinót csendes öreg urak látogatták, vagy nagyon fiatalok. Az öregek ujságot olvastak, a fiatalok kártyáztak és szőtték a palotaforradalmakat. A Kaszinó régi szép tekintélye pedig folyton kopott.

Végre is az öregek unták meg ezt és az ő közbenjárásukra jött létre a két kaszinó fuziója. Bevonult oda a felső Krisztinavárosi Kaszinó 700 fegyelmezett tagja, megválasztották egyhangulag dr. Ripka Ferencet elnöknek és minden aspirációt kielégitve, szervezték meg a tisztikart és a választmányt, tisztelve a szerzett jogokat. És belevitték a kaszinóba a gyülölködés nélkül élő, valódi keresztény gondolatot, ahol addig az csak külső máz volt.

Minden jel arra vallott, hogy a Krisztinába meg lesz végre a hőn óhajtott béke s egységes frontba forr össze a polgárság.

A szép szines léggömb pedig a mult héten váratlanul szétrobbant!

Dehogy váratlanul. Csak a nagy közönség számára váratlanul, a belső emberek tudtak róla, előre látták és mindenki siettette a robbanást. Öt apró malom alatt őrölték a Kaszinó békéjét és a nagynehezen összetákolt egyetértést.

A támadások gyujtópontjában állott az elnök.

Ripka Ferencet nem a kaszinói intrikák állitották a Kaszinó élére, hanem a becsületes emberek vágya, hogy az ő megtámadhatatlan egyénisége, puritán becsületessége, keresztényi szerettől átitatott szive, makulátlan családi élete és évtizedes önzetlen tevékenysége forrassza össze az örökké széthuzó elemeket. Nem Ripkának volt szüksége a kaszinóra, hanem forditva. Ő volt az egyetlen hivatott vezér. Ripka sohasem kért senkitől semmit, ő maga utógondolat nélkül szivesen és hathatósan szolgálta mindenkinek érdekét, aki megkereste. Minden második ember személyes lekötelezettje anélkül, hogy valaha ezt bárkivel is éreztette volna. Órával a kezében kellett élnie, hogy nehéz leckéket feladó hivatalán kivül, eleget tehessen minden kötelezettségének, amit reárótt a mások érdeke. Körök, testületek, magánosok, — az egyház és az emberszeretet gyakran állitották nehéz feladatok elé, de az ő szivóssága, csodálatos akaratereje és céljainak tisztasága minden akadályt leküzdött.

A nagy széninség idején Párisban megoldotta ezt a rettenetesen nehéz kérdést, s azalatt selymet vásárolt a gázgyár kulturális egyesületének zászlója számára. A Klotild-szeretetház 120 árvája érdekében megsarcolt mindenkit és még mindig tudott hét milliót összehozni a Budai Dalárda amsterdami utjára, ahol megszerezte Európa elismerését és rokonszenvét. A Budai Polgári Kaszinót pedig ellátta mindennel. A munkából kivette az oroszlánrészét, az elismerést átengedte munkatársainak, akik végre is elhitték, hogy tulajdonképen ők csináltak mindent.

Mindezek után meg is indult valami fellendülés. Valami virágzásféle. Olyanok is, akiket azelőtt elriasztott a nyilt szinen birkozó belviszály, érdeklődtek a Kaszinó iránt. Kényes izlésü emberek garanciát láttak az elnök személyében s abban a külső látszatban, amit Ripka valósággá szeretett volna tenni, — és részt kivántak ebből a szép munkából.

Ez azonban már sok volt és nem birták azok, akiknek csak ugy volt súlyuk és szerepük, ha dúlt a harc, elhullottak a pártütő generálisok és az őrmesterek kommandirozhattak. Hová lesz az ő szerepük, ha az elnök megtölti a kaszinót komoly munkára kész férfiakkal? Ha értékes emberek kezébe kerül a vezetés? — Ezt meg kell előzni, amig nem késő.

S az öt malom alatt megindult az őrlés.

Biztosan számitottak az elnöknek csaknem a naivitásig menő becsületességére, aki föl sem tételezte másról a rosszakaró gáncsvetést. Nyiltan küzdve igaz célokért, nem hitt az orvtámadás lehetőségében.

Igy robbant fel a szines léggömb.

Akik fölrobbantották, maguk is megdöbbentek. Mi lesz most? Az elnök egyszerüen a faképnél hagyta az egész társaságot. Ki legyen az uj vezér? Kit lehet Ripka után beültetni az elnöki székbe, hogy a Ripka mértékével mérő tömeg ne lássa az utódot tulságosan törpének? Minden pucsvezér önmagára gondolt, de tenni nem mert a többi miatt, s a végén ott állott a nagy nyaktiló: — a közgyülés!

Az úri gondolkodásu tagok elitélték ezt a csúf játékot s a pártütők keservesen csalódtak. Száz embernek keresték ezzel a kedvét, de ezer embert zuditottak maguk ellen. Azok az indifferensek, akik eddig nem igen törődtek az apró maffiákkal, nem igen érdeklődtek a vezetőség belső ügyei iránt, — ez az ezer ember, mint a megzavart méhraj ellenünk zúdult. Uj nevet doptak csilapitásul közzéjük. Nem használt. Ezek becsületes emberek, ezek nem játszanak a szavukkal. Ezek, mint a vizáradat, ki fognak önteni minden rókalyukat, az öklendező bikának le fogják törni minden szarvát. És igy talán sikerül is helyreállitani a megtört polgári frontot.

Kérdés, hogy Ripka még egyszer kötélnek áll-e?

A megoldás az ő kezében van. A közgyülés óriási többségével elsöpörhet minden belső ellenséget és minden bajor segitő csapatot, idegenből hozott vezérével.

De ha kitérne a harc elől, mit értek vele ellenfelei? Ripka Ferenc magasan túlnőtt már a Kaszinó keretein s a Krisztinaváros vezére mégis csak ő marad! *Viraág Béla.*

A Hollós Mátyás Társaság propaganda estéket rendez Buda minden részén és január hó 6-án rendezi az első estét *Óbudán*. Magas müvészi nivón álló programját legközelebbi számunkban közöljük.—A választmány tagjai e hó 17-én este 7 órakor uzsonnára találkoznak a Margitpark kávéházban. — A H. M. T. tagokat értesiti az elnökség, hogy a Városszinház állandó páholya *Czakó* Pál igazgató előzékenysége révén ismét rendelkezésükre áll. Az igénylés a titkárság által kiadott utalvány alapján délelőtt bejelentendő és előadás előtt a jegy utáni adó a jegypénztárnál befizetendő.

A **Virter-párt** végrehajtó bizottsága december 7-én este ülést tartott *Dóczy* Dénes korelnök elnöklete alatt a Márványutcai iskolában, amelyen a kerület politikai helyzetét tárgyalta és elhatározta, hogy a fővárosi községi választásokban a többi keresztény pártokkal egyetértően vesz részt. *Mikó* Imre, *Schmidtkó* Ferenc és *Virter* László hozzászólása után elhatározta azon lépések megtételét amelyek döntő szerepet biztositanak a pártnak.

Berczel Jenő székesfővárosi tanácsnokot, a kormányzó a kormányfőtanácsos cimmel tüntette ki.

Rajháthy Ferenc drt az I., ker előljáró helyeltesét előljárónak választotta meg a közgyülés.

Krecsányi Ignácz a magyar színészet érdemes úttörője, a budai színészet megalapitója, néhány héttel ezelőtt került a Verebély-klinikára, ahol abban a reményben operáltak, hogy megmenthetik. Kitünt, hogy Krecsányi rákdaganata anyira elterjedt, hogy az orvosi tudomány már nem segithetett és e hó 13-án elhunyt.

Csütörtöki esték, amelyek eleinte szükebb baráti kört vonzottak a Szent Gellért szálló külön termébe, ma már a kelenföldi társadalom nagy részének kedves találkozó estéi. Minden politikai tendencia nélkül, kizárólag Kelenföld szeretete jövője és fejlődése az, ami ott komolyan szóba kerül és szivesen vesz részt ott a volt kormányférfiakon, aktiv politikusokon kivül az intelligens iparos és kereskedő, ügyvéd, tisztviselő, tanár és ujságiró. Kelenföld a kelenföldieké! — a jelszó és kedves téma ott a kelenföldi rész különválása, mint praktikus megoldása sok időrabló lótás-futásnak. Különben is egészen más gazdasági érdekei vannak a város e részének mint az I. kerület többi részének, mások a hiányai, mások a bajai. A legutóbbi csütörtökön főleg a budafoki villamos mentén lakók közlekedési mizériáit beszélték meg, ahol türhetetlen az állapot. Érdekes, hogy amig a Krisztinában sikerült megbontani a nagynehezen összetoborzott egységes polgári frontot, Kelenföldön ezek a csütörtöki esték fogják egy frontba hozni a polgárságot.

Uj plébánosok lettek a budai káplánok közül: lovag Krings Au Emil, akit a városmajori plébánia vezetésével, — és dr. Töttösy Miklós volt krisztinavárosi káplán, akit Ferencvárosi plébania vezetésével bizott meg választás utján a székesfőváros közgyülése.

Dalos verseny lesz Óbudán január első felében a Dalkoszoru-Dalfüzér egyesült dalárda agilis vezetőségének, de különösen *Tóth* Ferenc elnöknek buzgólkodásából, az összes III. kerületi dalárdák bevonásával. A magyar dal kultuszát lelkes örömmel, áldozatos szivvel, minden nehézséget legyőző akarattal szolgálja a Dalkoszoru-Dalfüzér dalárda és azzal, hogy a müvészetben egyesiti Óbuda minden rétegét, nagy kultur-missziót is teljesit. A legutóbbi értekezleten, amelyen Tóth Ferenc elnökölt az összes dalárdák kiküldöttjei bejelentették csatlakozásukat. Felvetődött a terv, hogy esetleg Óbuda környékének (Békésmegyer, Solymár, Pomáz, stb.) dalárdái is részt vegyenek a versenyen. Értékes gondolatokkal és tervekkel járultak a szép cél megvalósitásához Pakoss Ferenc, Pick Ferenc, Nemes Árpád, Máder Ferenc, Klein Leó, Melbeck József. A dalversenyt a Kisfaludy szinházban rendezik, ahol gyönyörü emlékdijakat osztanak ki, melyek közül egyik legszebbet *Ripka* Ferenc udv. tan. biztositotta. A verseny egész jövedelme a Magyar Dalos Szövetségnek jut az Óbudán meg nem tartott dalos nap kártérítéseképen. A Gázgyári Önképző és Dalegylet költségmentesen biztositja a gázgyári szinház termét ugyanennek a müsornak bemutatására, amelynek jövedelme az egyes, szereplő dalárdáknak jut. A nagysikerünek igérkező dalosverseny iránt nem csak Óbudán, hanem egész Budán is nagy az érdeklődés. Felvilágositást a rendező Dalkoszoru—Dalfüzér egyesült dalárda nyujt (III., Koszoru-tér 1., iskola).

Tagfölvétel. A Hollós Mátyás Társaság e hó 10-én tartott választmányi ülésén egyhangu szavazással uj tagokul fölvette: *Főerk* Enő épitész-tanárt, *Szombathy* Kálmán szerkesztőt *Böszörményi* Géza irót.

Főerk Ernő felső ipariskolai tanár, a Müemlékek Orsz. Bizottságának tevékeny tagja, aki most épiti a világhirességnek számba menő szegedi fogadalmi templomot, ő restaurálta az ócsai régi templomot, mely egyik legbecsesebb müemléke Buda mütörténetének kiváló, ismerője és tudója, aki főleg a török hódoltság és az Árpád kor müemlékeit tanulmányozza és ezekről sürün tart tudos előadásokat.

Rimaszombati *Szombathy* Kálmán ny. hadbiztos őrnagy, a honvédelem főszerkesztője, született Debrecenben 1885-ben, ott végezte középiskoláit, utána Debrecen város alapitványán a Ludovika akadémiát végezte, onnan 1906-ban, mint hadnagy került ki. Három évi csapatszolgálat után a honvéd felsőbb tiszti tanfolyamot végezte, utóbb a bécsi cs. kir. hadbiztosi tanfolyam három éves kurzusát végezte, amely után mint százados a harctérre vonult, ahol 1914 decemberében a Ferenc József-rend lovag keresztjét kapta a kardokkal ékesitve. Ő volt az egyedüli százados akkor, aki ily korán nyerte el ezt a magas kitüntetést. Harctéri szolgálata után a honvédelmi miniszteriumba berendeltetett, ahol az összeomlásig szolgált. A bolsevizmus alatt a Józsefvárosi ellenforradalom megszervezésénél müködött közre, később a MOVE egyik megszervezője volt, hivatalos lapját szerkesztette, megalapitotta és kiadta a „Magyar külpolitika" cimü revüt és életre keltette a ma már nagyra fejlődött Nemzeti Sport cimü lapot. Most a Honvédelem cimü egyetlen katonai és csendőrségi szaklap főszerkesztője, mely lapot kiváló szaktudása és képzettsége rendkivül magas nivóra emelte. A budai társadalomban 1909 óta él, a háboru alat megszakitásokkal, de a 1916 óta állandó lakosa Budának és központja a nyugalmazott katonatisztek és más állami tisztviselőknek itt budán kialakult társadalmi csoportjának. Több izben őt is kombinálták a honv. miniszterium államtitkári kinevezéseinél. Budai családból nősült feleségül véve Kóbelt Gyula leányát Jennyt, a Strobenz családból, mely viszont régi pesti patricius család.

Böszörményi Géza már a mult évtized végén feltünt fiatal poéta, akinek költeményei szines képeikkel tüntek ki és több kötete van már a könyvpiacon.

A kelenföldi iparosok és kereskedők fontos gazdasági érdekeinek megbeszélésére értekezletet hiv egybe a „Kelenföld Lágymányosi Iparoskör" elnöksége e hó 29-én este 7 órára I., Horthy Miklós ut 1. szám alatti körhelyiségébe. Meghivták az értekezletre az összes budai érdekelt rokonegyesületeket, az Orsz. Iparegyesületet azonkivül a budai vezéremberek közül: Badál Ede, Becsey Antal, Drehr Imre, Ereky Károly, Lendl Adolf, Szávay Gyula, Szilágyi Károly és a gazdasági élet több jelese is.

Óbuda nagy harangja javára rendezte dec. 8-án Mikulás-estélyét az óbudai rk. egyházközség harangbizottsága fényes külsőségek, elsőrangu müsor keretében. Percekig tartó tapsvihar üdvözölte Bihari Ákost, a Nemzeti Szinház tagját, Medvecky Bellát, a Városi Szinház tagját, Müller Antal hegedü müvészt, Holzbauer Mici gondorka müvésznőt, a budapesti polgári dalkört Farkas Nándor karnagy vezetésével, a pesti kabaré vendégszereplő müvészeit és különösen még Ferenczy Károly nagyhatásu konferálását. Óbuda katholikus társadalmának szine-java töltötte meg zsufolásig a Kiscelli-utcai iskola tornatermét és hallgatta nagy élvezettel a kiváló müsort, amelynek összeállitása Wolkenberg Gyula elévülhetetlen érdeme. A rendezést a harangbizottság kitartó, lankadatlanul dolgozó és a szép célért már nagy sikert aratott elnöke: *Dvorzsák* Ferenc végezte Gittinger György és neje, Schödl Ferenc, Schmidkunz Lajos és neje, Heisz Rezső és neje, Winkler Márton, Holzbauer Gyula, Labuda Ferenc dr., Theisz Károlyné, Wolkenberg Gyuláné, Plöchl Lőrinc és még számos hölgy és ur hathatós segitségével. A jövedelem nagymértékü gyarapitására szolgált az értékes tombola és amerikai árverés, amelyet Reichl Réw Sándor intézett szellemesen, sok pénzt teremtve a Szent Péter és Pál harang javára.

Jól felfogott érdekeiket szolgálják azok a kereskedők és iparosok, akik az I. ker. iparosok és kereskedők köre által szétküldött körlevél alapján érdeklődtek a körben felállitott *adóügyi iroda* iránt és látva azt a gyakorlati hasznot, amit az iroda nyujt, tömegesen léptek be a kör tagjai sorába, ahogy azt *Hubert* Vilmos ügyvezető elnök a legutóbbi választmányi ülésén bejelentette. A választmány *Herman* Béla főtitkár inditványára elhatározta, hogy a közgyülést január hó folyamán hivja össze.

Kitüntetés érte a Budai iparos és kereskedő segédek közm. egyesületét, amelynek elnöksége a Budapest Székesfőváros Iskolánkivüli Népmüvelődési Bizottságától a következő átiratot kapta:

Hivatalos tisztelettel értesitem a tekintetes Elnökséget, hogy a vallás és közokt. Miniszter ur 22.014/1923-ik sz. leiratával a népmüvelés terén kifejtett buzgó és eredményes munkásságáért elismerését, mindazoknak pedig, akik a tek. Elnökséget ezen munkában támogatták, köszönetét fejezte ki.

Budapest, 1923. nov. hó 6-án.

Novágh Gyula
népmüv. titkár.

Nász. *Südy* Aladár müszaki tanácsos, a Budai Polg Kaszinó elnöke és neje Halász Piroska leánya *Fatime* jegyet váltott *Pastüber* Kamil tart. hadnaggyal az Iparbank főtisztviselőjével.

Munkatársul keres, versiró fiatal embert jó megjelenéssel szépirodalmi ujság. Budaiak előnyben. Levélbeli ajánlatok e lap szerkesztőségébe cimzendők.

József főhercegnél a tisztelgett dec. 2-án az I. ker. Iparoskör 15 tagu küldöttsége és *Máté* István elnök tolmácsolta a kör üdvözletét és hódolatát a fenséges pár házasságának 30-ik évfordulója alkalmából. Ez alkalommal fölajánlotta a kör fővédnökségét a népszerü főhercegnek, aki azt szivesen fogadta, — a jövő év nyarára tervezett zászlószentelés ünnepére a zászlóanyai tisztet pedig *Auguszta* főhercegasszonynak, aki szintén kegyesen fogadta ezt. József főherceg lelkes beszédet intézett a küldöttséghez és szivesen beszélgetett huzamosan a küldöttség iparos tagjaival.

Mikulás napján előkelő társaság gyült össze társasvacsorára a Öreg diófa vendéglőben. Ott voltak Matlekovits Sándor v. b. 11. Barthoz Andor ny. államtitkár, Becsey Antal, Bonitz Ferenc, Barthos István tábornok, gróf Bethlen Sándor, dr. Hódy Lajos, Wágner Károly ny. államtitkár, Medveczky Lajos alezredes, Tabajdy Lajos, dr. Csiky Ferenc, dr. Rózsa Miklós, dr. Vadász Mihály, dr. Angyalossy Béla, dr. Revicky Tamás, Sark Lajos, Kratochvila Aurél, Pór Géza vezérigazgatók, Spády Szndor főfelügyelő, Balassa Antal, Karácson Gyula szerkesztők, Jókay-Szilágyi Miklós, Jókay Zoltán, Jókay Árpád, Jókay Sándor. Az estén kitüntető ünneplésben részesült Jókay-Szilágyi Miklós akit elsőnek a 82 esztendős Matlekovits Sándor köszöntött fel, a gazdasági téren kifejtett szorgalmát, energiáját, önzetlenségét, hazaszeretetét emelve ki. Barthos Andor Matlekovicsot üdvözölte, mint az uj nemzedék mintaképét. Bonitz Ferencz Jókay-Szilágyi Miklós keresztényi jó szivét, — Becsey Antal, Wagner Károly, dr. Csiky Ferenc, Hódy Lajos versben is a családapát éltette, amit Jókay-Szilágyi Miklós meghatottan meleg szavakkal köszönt meg.

Fölkérettünk az alábbi sorok közlésére:
A Budai Napló 1923 november 30-iki számában „Budai Polgári Párt" cim alatt megjelent közlemény egy partalakitási mozgalom kapcsán engem is azok között sorol fel, akiknek a közlemény szerint e mozgalomban szerep juthat. Nehogy személyemre vagy pártállásomra nézve a közlemény helytelen megállapitások alapjául szolgálhasson, szükségesnek tartom annak kijelentését, hogy én semmiféle, az uj pártalakitást tárgyaló megbeszélésen részt nem vettem és e tárgyközben senkivel szemben semmi féle nyilatkozatot nem tettem. Fogadja a tekintetes Szerkesztőség előre is hálás köszönetem kifejezését, mellyel maradtam

kiváló tisztelettel

Budapest, 1923 dec. 5-én.

Pakányi Ferenc

Szivesen közöltük a köztiszteletben álló levéliró sorait, de rá kell mutatnunk arra a tévedésre, hogy a kifogásolt cikk nem azt közölte, hogy bárki pártot alakit, hanem azt, hogy a megnevezettek Buda szeretetét alkalmas alapnak tartják a budai polgárság tömöritésére. A pártalakitás terve kizárólag a cikkiró gondolata.

HARISNYÁK
4800, 5500, 6700, 15.000, 20.000 korona párja
Keztyük
nagy választékban.
KARÁCSONYI VÁSÁR
Szövet, flanel, siffon, vászon és kelmemaradékok olcsó árban.
Fábián József
I., Krisztina-körut 8—10.
(Anna-udvar)
TELEFON: — 84-26.

! Karácsonyfadisz !
Illatszerek dobozban!
Karácsonyi ajándékok!
MODERN DROGÉRIA
DELHAES ÉS GERŐ
BUDAPEST, I., KRISZTINA-KÖRUT 91
Telefon 52—93.

Hova menjünk vásárolni? — kérdi ma még mindenki.
LUSZTIG céghez — szól a válasz attól, aki ösmeri.
Uri, női divat cikkek nagy választékban kaphatók,
Minőségben, árban, szinben elsőrangu nagyon jók.
LUSZTIG EDE áruháza 50 évét ünnepli,
Minden vevőt ez alkalommal **ajándék is illeti:**
Rákóczi-ut 2. alatt található üzletünk,
Siessünk hát mielőbb, hogy még mindent megvehessünk.

Rossz cipőjét
megjavitja, méltányos áron ujat készit
KRIPINGER JÁNOS
uri-, női cipész
I. Krisztina-körut 99. sz.
(Alkotás ház).

Budai Vigadó
Kávéházban délután elsőrangu szimfónikus
uzsona-zene
— Este cigányzene —

Bokréta ünnep volt a Svábhegyi szanatórium uj nagy épületén, amely Közép-európa legszebb klimatikus gyógypalotája lesz. E héten került tető alá, amit a vezetőség és a munkások szokásos módon megünnepeltek.

Jó keresetet biztosit nyugdijasoknak, állásnélkülieknek egy budai kulturpropaganda. Jelentkezni lehet csak délután 5—6 óra között e hó 19-én és 20-án I., Bors-u. 24. I. emelet Budai Napló.

Fehér szekfü. A mi különös, forrongó társadalmunkat és viszonyainkat jellemzi, hogy a mohó pénzhajszolás, az élvezetek utáni rohanás, az egyéni érvényesülés körüli tülekedés közben, akad poétikus lelkü ember, aki a maga testet-lelket igénylő mestersége mellett időt és alkalmat talál, nemesebb érzelmek ápolására, szivet gyönyörködtető munkásságra. Igy történt, hogy amikor a krisztinavárosi iparoskör a maga szászló szentelő ünnepét tárgyalta, amelyen a zászlóanyai tisztet Auguszta főhercegnő vállalta, csendes szerényen fölajánlotta közreműködését *Gubicza* Lázár bádogosmester oly módon, hogy az iparosság megbecsülését tárgyaló népszinmüve előadási jogát fölajánlotta a körnek ez ünnepére. Az iparoskör a Hollós Mátyás Társaság egyik mübiráló tagját kérte föl, hogy mondana véleményt a darab felől, aki a darab elolvasása után kijelentette, hogy a *Fehér szekfü* cimü darab jó, előadása sikert igérő. *Szávay* Gyula főtitkár is elismeréssel nyilatkozott a darabról. Csepreghy Ferenc esete megismétlődött. *Gubicza* Pál az iparos-poéta a Csend-utcában él mesterségének, melyet megbecsül, viszont munkaadója a Dávid gyár a mester becsüli. — Munkatársunknak alkalma volt beszélhetni a Fehér szekfü szerzőjével, aki már gyermek kora óta foglalkozik meseszövéssel. Ujkigyóson született, ott végezte iskoláit és onnan a szomszédos Békésgyulára került, ahol a mesterségét tanulta. Ujkigyós dohánytermelő vidék, ahol a dohánytermelő gazdák a téli estéken simitják és csomózzák a dohányleveleket. Olyan ez, mint a kukoricafosztás más vidéken. Munka is, szórakozás is. Délután kezdik, késő este végzik. Aki nem termel, avagy felibe, az vendégül jár és segit. Ez a mesemondás ideje is, mert hogy ugy könnyebben megy a munka. A kis Gubicza Pál hamar hires mesemondó lett, mert győzte szóval és ötlettel. Délután kezdte a mesét és késő este végezte. Ugy szövögette tovább beszéd közben a mese fonalát. Hatott rá minden népmonda, minden régi babonás beszéd. Kereste a romantikát és hallgatta a faluvégi cigányok regéit, a régi időkről, cigányországról, az elásott koronáról és a gyémántszemü fekete kandurról, aki a cigánynép harcos istene volt. — Addig, addig, amig fekete kandur cimen cigánynépszinmüvet irt, kiszinezve azt a saját fantáziájával, naiv lelkesedéssel. Aztán elment a háboruba, de hazaküldték. Itthon hadiszert gyártott és küzdött a családjáért. Nagytétényből nősült. Ott megteremtette az Iparoskört, azután megszervezte annak mükedvelő gárdáját, ő maga is játszott és Göndör Sándor szerepét adta vagy 25-ször. Mesemondó képessége ekkor fakasztotta ki belőle a háboru hatása alatt a *Fehér szekfü* meséjét. Meg is irta, csakugy magának. Nem járt vele sehol, se szinháznál, se máshol. Tán inkább rejtegette. De aztán megbiztatták, hátha érdemes munka s igy határozta el magát, hogy fölajánlja iparostársainak, hátha emeli vele az ünnepük fényét. És ime, a saját maga neve ragyog föl tőle. Az iparos-poéta neve.

Tagavató estét rendezett e hó 2-án a II., ker. Iparoskör, melyet a kör dalárdájának szép éneke vezetett be Rezik Béla karnagy vezetése alatt. Est egyik kimagasló pontja dr. Lendl Adolf közvetlen előadása volt a magyar alföldről, melyről kedves képet rajzolt és rámutatott az alföldiek végzetére, a kiáradásra, melynek csak kerti müveléssel lehet elejét venni. Sürü taps és elismerés honorálta a sok csapást viselő tudós előadását. Ezután Dombach Jakab gazda üdvözölte a vendégeket, Szabó Gyula elnök, Becsey Antalt és nejét, Németh József ügyvezető elnök pedig Tóth Andrást, aki 68-ik s születésnapját ülte és az uj tagokat. Utánna Becsey mondott lelkes beszédet a központi ipar palotáról s a kézmüiparosság érdekeit képviselő testületek összpontositásáról. amit nagy tetszés kisért. Rajháthy Győző az uj tagok nevében mondott szellemes köszönetet, Kada Károly pedig az I., ker. Iparos kör nevében meleg üdvözletet. Közben a dalárda adott elő több énekszámot.

Az árvák javára rendezte fényes eredményü Mikulás estélyét a Szent Alajos Egyesület buzgó hölgybizottsága fáraphatatlan elnöke *Wolkenberg* Gyuláné vezetésével dec. 5-én a Kiscelli-utcai iskolában. A müsoron Eschenbach Emil hegedümüvész növendék, Ziegler Annuska, Ziegler Ferencz, Kovács Károly operaénekes, a pesti polgári dalkör Farkas Nándor karnagy vezetésével, Tollagi Adolf a népszinház ny. müvésze, Lingl Béla és Gergi Bandi kiváló és nagy sikert arató számai szerepeltek. Volt értékes tombola és amerikai árverés is, amelynek gazdag anyagát s nagy pénzbeli hozzájárulást főképen Heisz Rezső, Ljeszkovszky József, Dezsényi László, Kecskeméthy Anna, Balla Géza a Hungária Bank vezérigazgatója, Riegler Ede, Palugyay, Párisi nagy áruház, Törley, Meinl, Az Est, Spelter Henrik, Weisz Sámuel cégek és a hölgybizottság nagy lelkesedéssel és önzetlenséggel dolgozó tagjai nyujtottak, akiknek felemlitésével emlékezünk meg követendő, ragyogó példaadásukról. Kuncze Lajosné, Theisz Károlyné, Heisz Rezsőné, Föerk Ernőné, Szörényi Rezsőné, Ljeszkovszky Józsefné, Kuotz Lajosné, Gesrgi Ilonka, Rechenstein Ferencné, Háry Judit és Sári, Föerk Mici és Otty, Szörényi Olga és Gabi, Wolkenberg Gyöngyi és Marcsa, Föerk Hanzi és Gretty és Georgi Mariska. A technikai rendezés fáradtságos nehéz munkáját pedig Reischl Réw Sándor végezte a Szent Alajos, a Don Bosco és a Savio Domonkos körök agilis segitségével.

Fényes keretben, impozáns közönség előtt ünnepelte *ötven* éves fennállását a javarészt Budáról rekrutálódó Budapesti polgári dalkör dec. 2-án, a Zeneakadémián. Az egyesités évében alakult dalárda csak a magyar dalt népszerüsiti. Ezt a célját ma is nagy lelkesedéssel szolgálja *Csehacsek* Vilmos elnöklése és *Farkas* Nándor az óbudai r. k. egyház karnagyának zenei vezetése mellett. A dalkör nagyhatásu számain kivül *Laub* István tanár zongoramüvész, Goda Gizella, Székelyhidy Ferenc, Vencell Béla az Operaház müvészei és Kovács Károly a dal-kör tagjának nagysikerü szólói voltak még müsoron. A kórus által előadott énekek közül különösen ki kell emelnünk Farkas Nándor *Virradóra* cimü szerzeményét, aki emellett, mint karmester is kiválót produkált.

Kedves gondolatot valósitott meg az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre, amikor alkalmat adott a körtagok feleségeinek, hogy a modern táncokba belegyakorolják magukat, mely célból hétfőn és csütörtökön este 8—10 óráig hangulatos kedélyes összejöveteleket rendez. A kör agilis jegyzője Gerő Endre vállalta a rendezést, aki zenét is és táncoktatót is szerzett. A fiatal leányok minden táncot megtanulnak, a mamák pedig gyakorolják a javát, tangót, simit, vansztepet és a többi most divatos táncot. Vendégeket is szivesen lát a vigalmi bizottság a kör helyiségében: I., Krisztina-körut 8—10. (Anna-udvar). Ruhatár 4000 kor.

LÁMPAERNYŐKET izléssel és jutányos áron készit iparmüvész urinő. Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas. I. Mikó-u. 1. sz. I. em. 12. ajtó.

Mérték utáni cipőkülönlegességek készitője.

Mindenféle luxus-, sport-, korcsolya-, vadászcipők és skicipők bárkinél jutányosabban

Glockner Antal-nál

I., Szent János-tér 4. szám.

A pince nóta fülbemászó dallamával, melyet *Zöld* Károly szerzett — üdvözölte a dalkoszoru — Dalfüzér egyesült dalárda szeretett elnökét *Tóth* Ferenc isk. igazgatót névünnepe alkalmából. Tanitói Kör rendes havi összejövetele volt Ferenc előestélyén és ezt a kedves alkalmat használta fel a Zöld Károly karnagy agilis vezetése alatt működő és széles körben elismert dalárda, mely a szerenádot adta. A dalárda nevében Eberhard Róbert meleg szivből jövő, kedvesen megszerkesztett beszéddel ünnepelte az elnököt, amelyet az meghatottan köszönt meg. A tanitóság nevében pedig *Kovács* Gyula iskola igazgató szellemes, kedves képekben gazdag beszédben biztositotta Tóth ferencet a tanitóság szeretetéről.

Boldog város volna Buda, ha betelje sedne az a sajtóhiba. ami a *Bohuniczky Bank*-ról irott jelentésünkbe csuszott és ő árasztaná el jó tőzsdei kötésekkel a budai polgárságot. Egyelőre még forditva áll az ügy és a *Bohunibky bank* igyekszik lelkiismeretesen lebonyolitani a reábizott tőzsdei üzleteket.

Pezsgő élet folyik az ujonnan helyreállitott budai vigadóban, melyet most minden társaság siet kibérelni a maga nagy estéire. A december első felében ott rendezték a Magyar országos famunkások szövets. táncmulatságát, — a Kadimah cserkészcsapatok ünnepélyét. — Sibálszki Kálmán zenetanár növendékeinek müsoros táncmulatságát, — a II. ker. keresztény nemzeti liga ünnepélyét, — a Székely egyetemi főisk. hallgatók müsoros táncmulatságát — s a tabáni énekkar egyesület ünnepélyét. Ajánlatos, hogy mindenki idejében foglalja le a termet, mert a hangverseny irodák is készülnek itt rendezni egyes hangversenyeiket.

Gyász. A krisztinavárosi társaságnak ismét gyásza van. A Budai Polgári Kaszinó köztiszteletben álló egyik alelnöke *Klassohn* Gyula v. székesfőv. törv. hat. bizottsági tag december hó 2-án sulyos szenvedés után életének 66-ik évében elhunyt. Temetése december hó 4-én délután volt és a farkasréti temető halottasházából kisérték örök nyugvóhelyére barátai és a nagyszámu közönség. A sirra a Kaszinó nevében meleg megemlékezéssel Südy Aladár tett koszorut és Varsányi Kátmán ref. lelkész mondott szivhez szóló bucsuztatót. Korai halálát a Károly-Károlyi és Kalis családok gyászolják.

Közgazdaság

Magyar-olasz bank rt. igazgatósága Castiglioni Camillo elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy december 20-ra rendkivüli közgyülést hiv egybe, amelyen az alaptőkének 700 millió K-ról 1.050.000 000 K-ra való felemelését és a Makói közgazdasági bank rt. beolvasztását fogja javasolni. Az összes uj részvények 2 : 1 arányban a régi részvényeseknek fognak felajánltatni. Az intézet f. év juliusában emelte fel alaptőkéjét 350 millióról 700 millió K-ra, amely alkalommal a részvényesek 1:1 arányban, 3200 K-ért kapták az uj részvényeket.

Nemzeti hitelintézet ügyeinek vezetését vezérigazgató gyanánt Sebesta Kolos kormányfőtanácsos, a Magyar általános hitelbank volt igazgatója már átvette. Az intézet rendkivüli közgyülést fog tartani, hogy alaptőkéjét, amelyet nemrégiben emeltek 1.8 milliárd K-ra, most 3 milliárd K-ra szaporitsa. A Nemzeti hitelintézet programmjának egyik kimagasló pontja a mezőgazdasági ipar erőteljes fejlesztése.

„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. igazgatósága elhatározta, hogy a december 28-án tartandó közgyülésnek az 1922—23. üzletévre részvényenkint 400 K (80 százalék, szemben a mult üzletévi 17 és fél százalékkal) osztalék kifizetését fogja javasolni. Egyben felhatalmazást kér a közgyüléstől az alaptőkének egymilliárd koronáig leendő felemelésére oly módon, hogy az összes uj részvények a régi részvényeseknek ajánltassanak fel.

Brassói cellulosegyár rt. igazgatósága Ullman Adolf báró, főrendiházi tag elnöklete alatt megtartott mérlegülésében elhatározta, hogy a december 21-ére egybehivandó közgyülésnek javasolja, hogy részvényenként 500 K osztalék fizettessék,

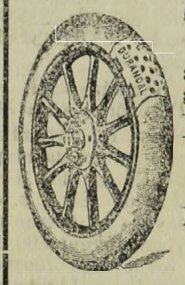

Tóth Sándor

autó- és flaker-gumi gőzvulkanizáló üzeme

II., Fő-utca 20.

Telefon: 179—42.

III-ik számu fiók:

NAGYKANIZSA

Rákóczi-ut 12.

Telefon: 334.

Sár- és hócipők

javitása.

Bőrcipőkre gumitalp és sarok készitése.

BÓDI GÁBOR CIPÉSZMESTER

I. KERÜLET, ATTILA-UTCA 51. SZ.

A következő jutányos árakon vállal uj munkát és javitást:

Uri és női félcipő	80.000 K-tól	feljebb
Uri és női egészcipő	90.000	„ „
Fejelés, talp, sarok	50.000	„ „
Talp, sarok . . .	18.000	„ „
Sarok	4.000	„ „

Férfi zefir ing 2 gallérral 40.000 K.

Női fehérnemüben, kötött és szövött árukban, rövidárukban nagy választék a karácsonyi occassio alatt.

SCHLENGER

Margit-körut 36. szám.

Kölcsön — könyvtár!

Legujabb müvek

Ádám-nál.

II., Csalogány-utca 42. sz.

Betét . . . 8000 K.

Előfizetés havi 6000 K.

Csere minden második napon.

Gótsch Mihály kályhás

mester ipartelepét áthelyezte II. ker.,

Batthyány-utca 12. szám

alatti üzlethelyisége, ahol minden e szakmába vágó munkát elvállal.

Dotterweich Antal

cégvezető.

továbbá, hogy az alaptőke 300 millió K-ra emeltessék, egyrészt a régi részvények névértékének 200 K-ról, a lefolyt üzletév eredményéből 2000 K-ra való felemelése, másrészt 2000 K n. é. 1923/24. évi osztalékjogosultságu uj részvények kibocsátása által, amelyek 1:1 arányban darabonként 3500 K-ért a régi részvényeseknek ajánltatnak fel. — A társaság 1922—1923. évi mérlegében a gyártelepek 1.23 (0.19) millió, a gyárépületek és berendezések 13.36 (11.08) millió, az árukészletek 1.73 (2.64) millió, a gyártási anyagkészletek 4.17 (2.73) millió, az értékpaoirok 10.09 (2.09) millió, az adósok 339.09 (32.49) millió, a hitelezők 104.04 (31.81) millió K-val szerepelnek.

Magyar érték- és terménybank rt. helyisége és pénztára: IV., Károly-körut 10.

A Svábhegyi szanatórium rt. november 29-én tartott közgyülése elhatározta alaptőkélyének 44 millióról 88 millió K-ra való felemelését, 220.000 db 20 K n. é. uj részvény kibocsátásával. Az összes uj részvényeket 1:1 arányban dbként 500 K árfolyamon ajánlják fel a régi részvényeseknek, az elővételi jog a Liget-szanatórium rt. pénztáránál december 18-ig gyakorolható.

Általános óvadékbank rt. december 6-án megtartott, rendkivüli közgyülése elhatározta, hogy a társaság ügykörét a már eddig is folytatott árutranzakciókon kivül a banküzlet minden ágára kiterjeszti és cégét ennek megfelelően Általános óvadékbank és hitelintézet részvénytársaságra változtatja, alaptőkéjét 3½ milliárd koronára felemeli. Az ügyvezetéssel a közgyülést követőleg megtartott igazgatósági ülés az eddigi ügyvezető igazgatókon kivül Flederus J. C. főkonzult, Hajnal Simont és Déry Jenő igazgatósági tagot bizta meg.

Mobil Bank rt. igazgatósága a december 12-ére kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja a 800 millió K alaptőkének 1.8 milliárd K-ra való felemelését. A bank 1922 dec. 30-án alakult 400 millió K alaptőkével, amelvet f. év augusztusában 800 millió K-ra emelt fel.

A Fabank rt. igazgatósága a december 14-re kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja a Building bérház rt. beolvasztását és ezzel kapcsolatban az alaptőke fölemelését.

Arbitrage bank- és kereskedelmi rt. cég alatt Budapesten V., (Alkotmány-u. 20) 50 millió K alaptőkével (5000 db 10.000 K n. é. részvény) uj bank alakult. Az igazgatóság tagjai: dr. gróf Zay Károly, dr. galánthay Nagy Sándor és dr. Seprényi Imre.

A Magyar keleti tengerhajózási rt. igazgatósága a folyó hó 12-én tartandó rendkivüli közgyülésen javasolni fogja, hogy az ezidőszerint 10,000.000 K-át kitevő társasági részvénytőke 750 millió K-ra emeltessék olyképen, hogy az eddigi részvények névértéke 200 K-ról 3000 K-ra emeltessék és további 200.000 db ugyancsak 3000 K-ás névértékü uj, az 1923-iki üzletévre osztalékjogosultsággal biró részvény 5000 K áron kerüljün kibocsátásra, melyek teljes egészükben a régi részvényeseknek ajánltatnak fel átvételre olymódon, hogy minden régi részvény után négy uj részvény vehető át.

A Pesti Viktória Gőzmalom rt. november 28-án tartott rendkivüli közgyülése elhatározta a társaság alaptőkéjének 600 millióról 3 milliárd K-ra való felemelését. Minden régi részvény drb.-ként 10.000 K befizetése ellenében egy uj részvény átvételére jogosit; az elővételi jog az Anglo-Austrian bank ltd. pénztáránál december 10—20-ig, d. u. 4—6 óra között gyakorolható. Azon részvényesek részvényei, akik az elővételi jogot nem gyakorolják, a tartalékalap terhére 2000 K-ról 5000 K n. é. részvénnyé alakulnak át.

Magyar szalámigyár rt. igazgatósága a december 15-ére kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja az 500 millió K alaptőkének 1 milliárd K-ra való fölemelését, 1.25 millió drb 400 K n. é. uj részvény kibocsátása utján. A társaság folyó évi juliusában emelte fel alaptőkéjét 300 millióról 500 K millió K-ra, amely alkalommal a régi részvényesek 5:2 arányban, drb-ként 5000 K-ért kapták az uj részvényeket.

A fővárosi bank és váltóüzlet rt. igazgatósága a december 17-ére kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja a kincstártól visszavásárolt 4412 váltságrészvény megsemmisitését, a részvények névértékének 340 K-ról 400 K-ra való felértékelését, szabadon elhelyezhető 6764 drb. 400 K n. é. uj részvény kibocsátását, valamint a f. év februárjában kibocsátott 88.236 drb 340 K n. é. részvény névértékének a befolyó felpénzből 400 K-ra való növelését, a 400 K n. é. részvényeknek 1000 K n. é. részvényekre való összevonását és az igy 48 millió K-ra emelkedő alaptőkének 432.000 drb. 1000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 480 millió K-ra való felemelését. Az intézet az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár érdekkörébe tartozik.

Hoffmann János
előkelő éttereme
I. Pálya-utca 3 sz.
a Krisztina városban.
Esténkint elsőrangu zene.

LAUFER ZSIGMOND
Hatóságilag engedélyezett
villanyszerelő
Krisztina-körut 67. sz.
Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző
(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz)
Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf., akácméz
legolcsóbb napi árban
Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett
Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.
Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I., Attila-utca 23.

I. kerület,
Valódi
PERLS-féle
házikenyér
Bors-u. 1. szám.

GABRIEL DROGERIA
I., KRISZTINA-KÖRUT 83. SZ.
(Bors-utca sarkán.)
E HÉTEN REKLÁMÁRBAN:
Prima kölni viz . . . . . K 3700
„ orosz kölni viz . . . K 3000
Virágszappan, drbja . . . K 1900

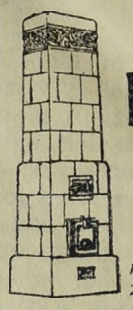
Kályhás!
Béres Márton
I. kerület, Logodi-utca 19. szám.
TELEFON: 172—33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, I., Krisztina-körut 151. szám.
Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.
Megbizható legrégibb javitó műhely.

Itt a tél!

Szőrme kabátját rendelje Jancsó szücsnél I., Krisztina-körut 101. sz.
A régit is rendbe hozza
Elsőrangu cég.

Szijgyártó
nyerges és böröndös
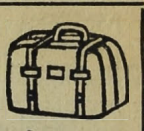
FLIEGER NÁNDOR
II. ker., Fő-utca 10. sz.
Megbizható régi üzlet.

TELEFON: 96—18.
KOMÁROMY KÁROLY
(volt ÁDÁM HERMAN)
Könyv, papir-, zenemükereskedése. Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkák vállalata. Üzleti könyvek raktára.
BUDAPEST,
I., KRISZTINA-KÖRUT 91. SZ.

Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban
HUNGARIA
GYÓGYFORRÁS
a szfőv. házi kezelésében.
Radioactiv hatásu lithyumos és calciumhydrocarbonátos gyógyviz.
IVÓ-KÚRA
karlsbadi-kúra. Javasva vesebántalmak, gyomorbajok, székelési zavarok, álmatlanság, vérszegénység ellen. Poharankint 50 K, karsbadi sóval 100 K. Reggel 7 órától este 6 óráig.

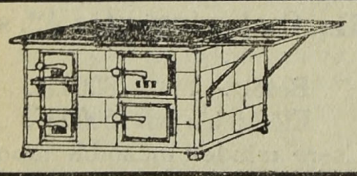
Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos
munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.
Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat
Lackenbacher György
Telefon: 188—09
BUDAPEST, III, FŐ-UTCA 71
Telefon: 188—09

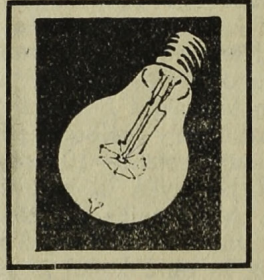
Tóth és Molnár
Budapest, I., Szt. János-tér 4.
Telefon: J. 62—24. Postatakp. sz. 22291.
Diszes állólámpák
Elektrotechnikai és műszaki vállalat.
ELVÁLLALUNK:
Világitási, erőátviteli berendezéseket.
Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését.
Csillárok pompás kivitelben. ⊛ Költségvetés dijmentes.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 113—37.

Budai Napló

XX. évfolyam. 795. szám.

Buda érdekeit a várospolitika, közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 16.000 kor., félévre 8000 kor. Egy szám 400 kor. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Telefon: 129—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 300 korona. 20 mm. magas hirdetés 5000 K. Nyilttér sora 4000 korona. Szöveg után 5000, szöveg között 6000 korona. — A hirdetések dija a megrendeléskor előre fizetendő.

1923. december 24-én

KARÁCSONY!

a te szent ünnepeden ihlesse meg szerény szavunk mindazokat, akiknek részük van a magyar nemzet vezetésében, akik vezérei e népnek, e városnak, ahol büszkén emelkedik a budai vár, mely áll még, hirdetvén, hogy él a magyar!

Ihlesse meg szavunk azokat, akik gondviselői a Duna jobb partján épült ős magyar telepnek, ahol ma is még csorbitatlanul él az ősi magyar hűség, az ős magyar becsület.

És a világ e nagy ünnepén, tegyétek kezeteket a szivetekre Ti is, akik vezetitek a kis embert, akik előljártok a polgárság élén, hogy a szeretet nagy ünnepére egymáshoz közelebb hoztátok-e azokat, akik távol állanak egymástól, — kibékitettétek-e azokat, akik oktalanul gyülölik egymást, — megbocsátottatok-e egymásnak, hogy hivalkodástok nagyobb, mint a felebaráti szeretet és gyülölködéstek tüzén elhamvad a honszeretet, az áldozatkészség és a polgárerény!

Hirdettétek-e a megértést és jártatok-e elől tisztes példaadással és lemondással?

Ti pedig meggyötört polgártársaink, igyekeztetek-e megérteni a béke szavát? — Kezet fogtatok-e mindannyian a haza javára, a nemzet üdvére? Kikergettétek-e a kufárokat a templomokból és lelketek oltárán lánggal lobog-e a honszeretet tüze és a szenvedő haza iránt való irgalom?

Szálljatok magatokba e szent ünnepen és elmélkedjetek, hogy így *van-e*, mert csak akkor, ha így *lesz*, akkor ad nekünk az Isten

boldog karácsonyt!

Templomavatás. „Jézus Szive" fenséges hajlékát szentelte fel bensőséges ünnep keretében, a Városmajorban, dr. *Mészáros* János érseki helytartó nagy papi segédlettel dec. 22-én. A katakombakápolnából vonult a papság az uj erdei templomba a hivők ájtatos tömegétől kisérve a felszentelés szertartás végzésére. Majd ujra oda visszavonult a menet és az oltári szentséggel baldachin alatt tért vissza, mely után ünnepi nagy mise kezdődött. A koruson a Szt.-Cecilia-Chorus *Pöschl* Vilmos karnagy vezetésével az énekművészet tökéletességével kisérte a lelket emelő egyházi szertartást. A templom zsufolásig megtelt a plébániává emelkedett katholikus körzet közönségével, mely áhitatos elmélkedéssel szemlélte az épitészeti és festőművészeti remeket. Különösen nagyhatásu a már ismertetett Unghváry-freskókon kivül egy uj *Unghváry* üvegfestmény, mely a korus felett szt. Ceciliát ábrázolja. *Mészáros* János érseki helytartó az evangelium felolvasása után nemes veretü beszédet mondott, melyben az érseki hatóság nevében is köszönetet mondott a gyönyörü templom felépitéséért a most már plébánossá megválasztott *Kriegs-Au* Emil lelkipásztornak, az egyházközség világi elnökének *Hohenburger* Vilmos altábornagynak, *Árkay* Aladár és Unghváry Sándor művészeknek és minden jószivü adakozónak.

Elnök nélkül cimü cikkünk, mely a *Budai Polgári Kaszinó* elnökválságával foglalkozott, rendkivül mélyen nyult bele a krisztinavárosi polgárság érzelmi világába. Napokon át nem volt másról szó csak erről és a jól értesültek révén részletek is jutottak a nyilvánosságra, amelyek fokozták az érdeklődést. Igy jutott köztudomásra, hogy kik voltak azok, akiknek fölvételét a kaszinó választmánya megtagadta, mert a megkivánt kétharmad szótöbbséget nem kapták meg. Nem azért mintha a két ajánlott nem lett volna érdemes a tagságra, mert köztudomásu dolog, hogy mind a kettő közéletünk kitünősége és minden kaszinó büszke lehetne rá, hogy tagjai közé számithatja. Most azonban másról volt szó. A kaszinó régi választmánya tudta, hogy a közgyülés *után* megszünik az ő döntő szerepe és sietett még a közgyülés előtt gáncsot vetni az elnöknek, hogy igy elnökválságot idézzen elő és uralmát fentarthassa. Ha Ripka Ferencz elnök a római pápát ajánlotta volna, az sem kapta volna meg a kétharmad szótöbbséget. Most azonban beállott a furcsa helyzet. A töredék mely ezt a puccsot csinálta, kénytelen országos nevü uj elnökjelöltet állitani. Meg is találták egy pártvezér személyében, aki azonban — nem tag. Ezt a vezért pedig előbb föl kell venni tagnak. És itt van a bökkenő. Mert a Ripka pártnak meg van a szótöbbsége a választmányban, csak épen kétharmad szótöbbsége nincs. Ha a Ripka pártiak nem akarják, akkor az uj elnökjelölt sohasem lehet tag s igy elnök sem. Tés is ti tschweschken! mondják angolul s ezt a szilvamagot most kénytelen lenyelni az ellenzék. Ez pedig hascsikarást okoz és hogy a német közmondásoknál maradjunk: Heute mir, morgen dir! — Ezt pedig-len igy tovább csinálni nem lehet. Először bün volt a polgárságot ketté osztani, — másodszor bün volna két keresztény vezért egymással szembeállitani, mert egyiknek okvetlenül buknia kell. Az erők mai viszonylatában nem Ripka Ferenc lesz az, aki elbukik, ha föl veszi a harcot. Nem akarunk hinni benne, hogy a kaszinóban volna elvakult párt, amely a harcot erőszakolja. Nem tesznek vele jó szolgálatott a keresztény gondolatnak, mert már is megbontották az uj elnökjelölt pártját, mely a politika terén kitart vezére mellett, de a társadalmi téren, nagyrészt Ripka mellé áll.

A Budai Dalárda január hó 30-án, este 1/27 órakor a Pesti Vigadóban a m. kir. Operaház zenekari tagjainak közreműködésével önálló nagy hangversenyt rendez. Az amsterdami nemzetközi dalosversenyen első dijat nyert világhirü dalegylet ezen a hangversenyen fogja bemutatni annak a müsornak egy részét, melyet a jövő év tavaszán tervezett *angliai körut ja* alkalmával fog előadni. Többek között bemutatja R. Guypers holland zeneszerzőnek „Holland kürtje" cimü nagyszerü müvét, mely a modern karirodalom egyik legkiválóbb alkotása és Wagner Richardnak „Az apostolok vacsorája" cimü örökbecsü hatalmas alkotását, mely nálunk legutóljára kb. 25 évvel ezelőtt került előadásra. Ez alkalommal fellép a Budai Dalárda hires *soloquartettje* is, mely J. Sibelius finn zeneiró három poetikus szerzeményét először mutatja most be a főváros zeneértő közönségének.

Az egységes iparosfront fontosságáról, mely a községi választásoknál döntő szerepre van hivatva, alkalmunk volt több irányadó egyéniség véleményét meg hallgatni és sietünk ezek közlésével, hogy felrázzuk a közömbös kézmüiparosokat, akik természetesnek találják az egységes polgári frontot, de mit sem tesznek azért, hogy első *századául* megalkossák a maguk szervezetét. Ez a szervezkedés a Krisztinavárosból indult ki és igy elsősorban az I. ker. „Iparos és Keseskedők Köre" ügyvezető elnökét

Hubert Vilmos

fémiparost és müszaki nagykereskedőt, a Hollós Mátyás Társaság tagját kerestük meg, aki az iparosság szervezkedésére vonatkozólag a következőket mondotta: — Az iparosok és kereskedők már mesterségüknél fogva is reálisan számoló emberek, akiket ma már frázisokkal és hiu remények keltésével nem lehet elkápráztatni. A utolsó három év minden felszinre vetett jelszavát megmértük és — sajnos — azok legnagyobb része könnyünek, mondhatnám üresnek találtatott. Mi tudjuk, hogy ezt a nemzetet nem jelszavak, hanem a produktiv munka fogja megmenteni, mert azt az időt éljük, amikor a koldusnak is egy órával többet kell kodulnia, ezt az egy órát a haza javára szánva. Vért izzadva kell dolgoznunk, összefogva és ha erkölcsileg intakt és gazdasági téren multtal biró, vezetésre hivatott egyén állana az iparosfront szervezésének élére, aki minden üres jelszótól és kápráztató igéret nélkül, a mai helyzetnek megfelelvén munkára és áldozatkészségre szólitaná a budai iparosokat és kereskeeőket, azok mint egy ember — követnék. Minket nyom a folyton nehezedő adók terhe és még fokozottabban terhel majd minket a közel jövőben, azért követeljük, hogy a viselt közterhek arányában nyerjünk képviseletet a főváros közgyülésén is. Budán vannak erre predesztinált egyének és a napi gondjaival elfoglalt iparosság várja, hogy ezek az egyének eléje lépjenek, programmot adjanak és irányitsák őket. Hüséges iparosbecsülettel követjük majd őket és kitartunk mellettük.

A szeretet nagy ünnepét jelenti Budán a *Klotild* szeretetház 120 árvájának karácsonyi ünnepe, melyet azzá avat a nagyarányu, milliókra becsülhető adakozás és a vele kapcsolatos ünnep. E hó 22-én délután ülte meg a szeretetház karácsonyi ünnepét, amelyen dr. *Ripka* Ferenc üdvözölte a termet megtöltő előkelő közönséget s az intézet pátronusát *Vass* József minisztert, aki mint a miniszterelnök helyettese, nagy elfoglaltsága daczára megjelent az árvák karácsony ünnepén és megemlékezve az adományozókról tette Ripka azt a kijelentést, hogy odakint azt mondják, hogy romlott a világ, idebent pedig azt, hogy mily sok a jó ember. Külön méltatta a munkások ajándékát és azzal fejezte be lelkes érzésteljes szavait, hogy ne egymást pusztitsuk, hanem összefogva mentsék meg a legelhagyottabb árvát, szegény Magyarországot! Azután csöppnyi emberek szavaltak, énekeltek, köszöntőt mondtak s végül boldog örömmel hordták szét az ajándékot.

Uj ambulatorium nyilt meg Budán, a Szilágyi Dezső-téren, ahol minden beteget dijtalanul kezelnek. Az ambulatorium a legmodernebbül van felszerelve és létesitését, valamint fenntartását *Bárány* Oszkár emberbaráti szeretetének köszönheti.

Propaganda-est Óbudán.

A *Hollós Mátyás Társaság* irodalmi és művészeti **estje** január 6-án este fél 6 órakor a III. Kiscelli utcai elemi isk. nagytermében.

Müsor:

1. Dalkoszoru-Dalfüzér egyesült dalárda magyar dalokat ad elő *Zöld* Károly karnagy a H. M. T. tb. disztagjának vezénylésével.

2. *Hollós Mátyás.* Ünnepi beszéd, mondja: dr. *Morvay* Győző főigazgató, a H. M. T. elnöke.

3. *a)* Aggházy: *Magyar elégia. b)* Moskovszky: *Etincelle.* Zongorán előadja: *Aggházy Hédinger* Kata művésznő.

4. *Óbuda multja.* Történelmi visszapillantás. Elmondja: *Foerk* Ernő a Müemlékek Orsz. Bizottságának és a H. M. T. tagja.

5. *a)* Obertühr: *Sorrow and Relief. b)* Haselmanus: *Serenade melancholique.* Hárfán előadja: *Füzeséryné-Szebeny* Margit művésznő.

6. Költeményeket szaval: *Grill* Lola a H. M. T. tagja. tb.

7. *A nők ellensége.* Tréfás elbeszélés. Elmondja: *Peterdy* Sándor, a H. M. T. titkára.

8. *a) Hindu ima. b) Anitra,* orientalis táncok. — Előadja: *Viraág Ilonka* előadó táncművésznő.

9. Zenekari szám.

Viraág Béla konferál:

Jegyek 3000, 2000 és 1000 K-ás árban a Budai Napló szerkesztőségében és este a pénztárnál válthatók.

A kelenföldi iparoskör e hó 29-én szombaton este 8 órakor az ipari és kereskedelmi érdekeltségek, továbbá a közéletben szerepet játszó ipari és kereskedelmi notabilitások bevonásával *társasvacsorát* rendez, hogy egyrészt elősegitse igy az ismerkedést, más, részt a vezéregyéniségek felszólalása révén tisztázza a követendő együttes eljárást.

Tagfölvétel. A Hollós Mátyás Társaság e hó harmadikán tartott választmányi ülésén *egyhangulag* hozott határozata alapján tagjai sorába meghivta dr. *Dréhr* Imre nemzgy. képviselőt, kormányfőtanácsost, a Lloyd Bank igazgatóját, aki nemcsak gazdasági téren, de mint publicista is országos nevü.

Dréhr Imre nemzgy. képviselő, a Lloyd Bank ügyy. igazgatója, főtanácsos, törzsökös budai és a Várban született 1889 február 18-án ma tehát 34 esztendős és a kivételes karrierhez kivételes értékek és képességek kellettek. Elzászból bevándorolt családból származik, mely Nagyszentmiklóson telepedett le, ahol két évszázadon át élt, de francia eredetét bizonyitva, elhagyta a második e betüt. Dréhr Imre édesatyja János az Államnyomda igazgatója. Wekerle Sándor a szentmiklósi előnévvel szerezte meg számára a magyar nemességet. Fiát, a bankvezért, képviselőt és méltóságos urat ma is Imrének szóllitják az Államnyomda öreg betüszedői, akiknek kedvence volt. Mint jogász az Egyetemi Kör elnöke és diákvezér. A 10-es huszároknál szolgált, mint önkéntes, de kiszuperálták lassu vérkeringése miatt. A világháboru kitörésekor önként jelentkezett. Bun József meghivására került a Leszámitoló bankhoz, ahol végigdolgozott minden szakmát s igy lett pénztárfőnök. 1920 ban igazgatónak hivták meg az akkor alakult Lloyd Bankhoz, amelynek most ügyvezetője. Mint politikus az egységes párt tagja és Bethlen István gróf hive. Mint szellemileg, erkölcsileg és anyagilag független embernek önállóan kialakult politikai és gazdasági nézetei vannak s azokért nyilt sisakkal küzd becsületesen. A hasonlóan gondolkozók csoportjának ő a vezére. A Várban saját kis palotájában lakik a bankdirektor és politikus, akinek semmi más szenvedélye nincs. A kártyát nem ismeri, lóversenyen soha nem volt, színházba, társaságba nem jár. Egyetlen kislánya halála óta csak a köznek él és szabad idejében feltünést keltő politikai és gazdasági cikket ir. Nagy passziója a festmény. A müértő szenvedélyével és a maecénás áldozatkészségével gyüjti. Barátai vannak és ellenségei vannak. Lassu vérkeringése igazán az istenek ajándéka, szerencsés ember, tud nemtörődni az ellenségeivel. Sokan irigylik, ennélfogva sokan gyülölik, ő mindenkit szeret.

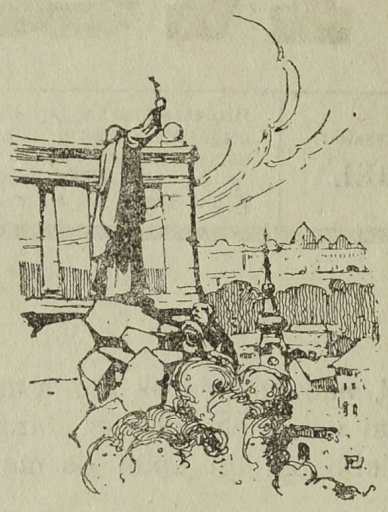

Szent Gellért szobor.

Budai munkáspárt. Talán az angol választások egy Budáig vert hulláma, hogy azok az iparosok és kereskedők, akik régebben a szociáldemokrata párt szakszervezeteibe tartoztak, de már változott az életnézetük, talán éppen nehezen szerzstt vagyonkájuk révén s ma már a *magántulajdon* alapán állanak s igy szociális elveik dacára sem kapcsolódhainak a szociáldemokrata párt szakszervezeteibe, — mint *külön munkáspárt* óhajtanak szervezkedni. Több ily irányu asztaltársaság értekezletre kivánja összehivni tagjait, hogy megalakitsák a pártot és a szervezkedést megkezdhessék.

A jégpálya megnyilt! és már e hó 23-án vasárnap zsufoltan megtelt a szénatéri korcsolyázó tér, ahol vidám katonazene mellett hódoltak e kedves szórakozásnak az emberek, a legapróbbtól a nagyobig.

A kék postakocsi a Várszinház poétikusan szép, nagy sikert arató darabja, mely a mult évben szinre került *Levendula* cimü darab folytatása, van e héten müsoron.

Az elbányászott kocsiutak miatt sok a panasz az óbudai hegyvidéken, ahol az egyik téglagyár ásatási engedélyt kapott s ezzel ismét veszedelem fenyegeti az egyik fontos kocsiutat. Nemcsak a város, de a kereskedelemügyi miniszterium is utasitotta a téglagyárat, hogy uj utakat épitsen, sőt az ásatási engedély előfeltételéül volt ez kikötve. A boloogult „Viktória téglagyár" rendszertelen bányászata idézte elő a nagy károkat okozó földcsuszamlásokat s éppen azért kötötte minden hatóság az ujabb ásatási engedélyeket bizonyos előfeltételekhez, melyek között legfontosabb volt a lépcsőzetes alakban való bányászat és a vizlevezető árkok kiépitése. Tiz év óta ez irányban nem történt semmi s most mégis uj bányászati engedélyt adott ki a város. Ez ellen tiltakozik a hegyvidék lakossága, amelynek alkalma sem volt, hogy a helyszini szemlén tiltakozhassék az engedély megadása ellen, mert nem értesitették az érdekelteket. A tanácshoz fordultak a Táborhegy és Remetehegy lakói segitségért, mert az agyagbányászat miatt ezen a két hegyen *épitkezni nem lehet*, sőt gyümülcsös kerteket sem lehet létesiteni, a meglevőket pedig csak nagy anyagi áldozatokkal tudják fenntartani, mert a téglagyárak az utakat elbányásszák, a vizet a kutakból nagyrészt elvezették, folytonos csuszamlásokat idéznek elő, a hegyvidéket állandóan veszélyben tartják és sártengerbe meritik. Ezzel a telkek értékét és hasznositását egészen lefokozzák, az ottlakást türhetetlenné teszik és e szép vidék fejlődését akadályozzák. Kérik tehát sürgősen a téglagyár üzemének beszüntetését. — Igy panaszolja ezt levélben egy érdekelt fél, aki alatt már kezd csuszni a háza és a kertje.

Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár a forgalomban levő összes ideiglenes részvényjegyeket 1924. évi január 20-ig végleges részvényekre átcseréli. A ideiglenes részvények átcserélés végett benyujthatók az intézet központi osztályánál (V., Dorottya-utca 4. földsz.) valamint összes fiókjainál.

A Méhkas végleg megszünt most, hogy *Gamauf* Géza igazgató megvált a Gazdasági Bank döbrentei-téri fiókjától, ahogy azt előző számunkban jelentettük. Tulajdonképen akkor szünt meg a Méhkas, amikor a forradalmak után — abban a hitben, hogy kistőkéjével nem tudja kielégiteni a fokozódó hiteligényeket, — beleolvadt egy országos nagy banknak induló uj pénzügyi vállalatba s tette ezt a Méhkas izazgatósága azzal a célzattal, hogy budai komitenseinek tesz szolgálatot és igényeik kielégitésére talál módot. A tragikum éppen itt van. Mert a hitelüzletek megszüntek s a bankok csak a közönség tőzsdei spekulációit bonyolitják le. A Gazdasági Bank pedig nem bir elég agilitással, de még kevesebb érzékkel a budai érdekek iránt és legkevésbbé azt értette meg, hogy a Méhkas régi közönségének egészen mindegy, hogy azt a pénzintézetet ahol *Gamauf* Géza az igazgató, hogy hivják, mert azok nem a pézintézetet nézik, hanem a Gamauf nevet, A Gamauf család régi budai család. melyről köztudomásu volt, hogy Budapesten ő birja a legnagyobb telekterületet. A Gamau család vagyona és gazdasága volt a Méhkas alapja, biztositéka és vonzóereje. Gamauf Géza megválása a döbrentei-téri fióktól végleg elvágta a Gazdasági Bank összeköttetését Buda polgárságával, mert valami különös rendszer, vagy talán más okok is lehetetlenné tették Gamauf további müködését. A Méhkas speciális budai alkotás volt. a kis emberek pénzintézete. A kisiparos a kiskereskedő, a budai kis vendéglős volt a fentartó közönsége és ezek ma is Famauf Gézát keresik. A Méhkas meghalt ugyan, de azért — értesülésünk szerint — a budai kézmüiparosok, kiskereskedők és vendéglősök számára uj bankszerü pénzintézet alakul a közeljövőben, ahol nagy szerep jut Gamauf Gézának, akit a jó Isten is speczialisan egy budai pénzintézet igazgatójának teremtett.

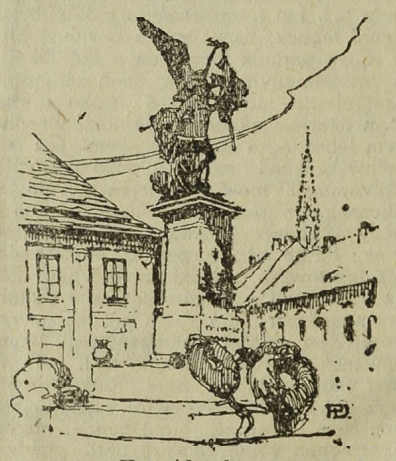

Honvédszobor

Gubicza Lázár a *Fehér szekfü* szerzője átengedte az ő népszinmüvét az I. ker. Iparos körnek, hogy zászlószentelési ünnepét emelje. Értesülésünk szerint a népszinmü szerepeit Buda legjobb mükedvelői vállalják és igy olyan előadásra van kilátás, mely ritkitja a maga párját. Legközelebb összehivják értekezletre a budai mükedvelő színész tehetségeket és ott történik a szereposztás. A budai iparostársadalom nagy érdeklődéssel viseltetik az előadás iránt.

A vizzsák, mely oly sok galibát okozott Kelenföldön, elvesztette veszedelmes jellegét, mert a sasadi vadvizeket elterelték a szentpéteri utra, a határárokba. Ezzel elejét vette a város annak, hogy zápor esetén az Átlós-utnak a vasuti töltés alatti mélyedése, melyet vizzsáknak nevezett a mérnöki hivatal, megteljen vizzel és lehetetlenné tegye ott a közlekedést. Ezek a hegyvizek most már nem veszélyeztetik elöntéssel a *keserüviz forrásokat* sem, melyek attól is tartották, hogy a vizek mesterséges levezetése árthat esetleg nekik és megfelebbezték a tervezetet. A levezető árok azonban betonból épül, de különben sem vezet szenyvizeket, hanem tisztára eső és hóvizet a szomszédos hegyoldalakból. A csatorna az Andor-utcáig már fölépült és most a Szentpéteri-ut mentén a már kisajátitott területeken vezetik tovább. — Ezzel befejezést nyert *Fock* Ede tanácsonk nagy vizlevezető programmja. Északon elkészült az Óbudát vizmentesitő nagy vizlevezető csatorna, mely az Aranyhegyi patak vizét az esztergomi vasut töltésén tul vezeti a Dunába. Itt vezetik le az óbudai temető felől jövő vizeket is. Buda derekán szabályozta ez a nagyarányu programm az Ördög-árkot, mely évenkint veszedelmet jelentett s a 75-iki árvizkor is a fogaskerekü vasutnál lévő hirtelen fordulónál tört ki a medréből. — Délen pedig a sasadi vizeket levezető, most épülő csatorna fejezi be Buda árvizmentesitését. Évtizedes rendszeres munka diadalmaskodott itt a természet rakoncátlankodásán és nyugalmat szerez nagy területeken Buda lakóságának.

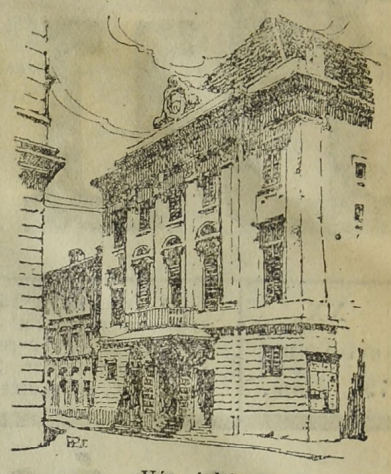

Várszinház

Megbomlott a kékosz. Amint az előre volt látható, hogy olyan két arcu alakulás, mely egyrészt a polgárságra kacsint, de a másik szemével a szociáldemokrata párttal kacérkodik, nem maradhat meg, ugy is történt, hogy a magántulajdon kérdésén felborult az egész kétszinü játék. A KÉKOSZ azaz a kézmüiparosok és kiskereskedők orsz. szövetsége olyan iparosok és kereskedőkből alakult, akik régebben — segéd korukban — tagjai voltak a szociáldemokrata pártnak és dacára annak, hogy most mint önálló mesterek szembe kerültek a párttal, mégis szerettek volna valami közösséget fenntartani. Sőt az volt a céljuk, hogy a szociáldemokrata párt támogatásával bejutnak a városházára, esetleg a képviselőházba. És ezen fordult a dolog. A szociáldemokrata párt nem hajlandó ezt az érzelmi kacérkodást honorálni s a párt néhány becsületes vezető tagja, köztük *Pfeifer* Sándor az alakulás lelke, határozottan ellenezték a kétszinü játékot és kenyértörésre vitték a dolgot. Azok, akik szigoruan a *magántulajdon* alapján állanak, azok kiváltak a kekosz-ból és *Magyar Iparosok és Kereskedők* gazdasági szövetsége cimen uj pártot alakitottak, mely fölhivja egymásután a helyi csoportokat és végre is magára marad

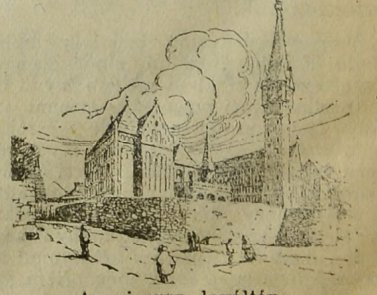

Az uj orsz. levéltár

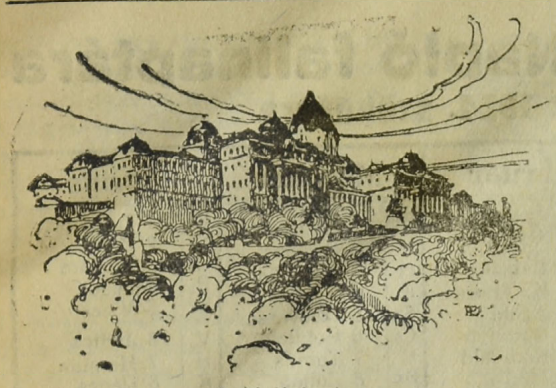

A királyi vár

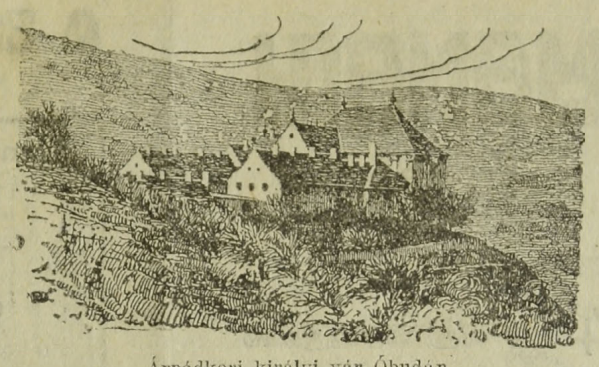

Árpádkori királyi vár Óbudán

Somló Jenő ur, a ferencvárosi gyáros, aki önmagát tette meg elnöknek és házihasználatra pártot szervezett, amelynek hamar felültek a budai iparosok is. Ennek azonban most már vége, mert a becsületes gondolkodásu budai iparosok nem hajlandók magukat ennek a csuf játéknak kiszolgáltatni. Az I., kerületben három erős iparos egyesülés van, ahol minden iparos, de főleg minden kereskedő megtalálja a helyét s igy erre a negyedikre egyáltalán nem volt semmi szükség.

Kultur értéket ment meg a főváros gondnoksága azzal, hogy Lotz Károly és Than Mór hatalmas arányu freskóit a ferencvárosi templomban restauráltatja. Nekünk budaiaknak különösen kedves ez a felelősséggel teljes munka, mert reménhetjük, hogy a veszendőbe menő *budai müemlékekre* is majd sor kerül; de örülünk azért is, mert két jeles budai művész: *Stein* János és *Unghváry* Sándor kapott itt megbizást. A restaurálást különleges művészet, ahol a nagy cél, a nehéz feladat: megtagadni az eredeti egyéniséget beleilleszkedve az alkotó művész kompoziciójába, az elmult korba, annak technikájába, a nagy stilus harmóniájába és arányaiba. Ez kiváltképen nehéz, ha nemcsak tenyérnyi darabok, hanem egész arcok, sőt egész alakok lemállottak, mint a ferencvárosi templomban is, ahol a freskók alaprétegének gyengesége és a szellőztetés hiánya miatt a két nagy mester alkotásait már negyven év után a végpusztulás fenyegette. A restaurátorok a festőművészek legelső sorából kerültek ki. *Stein* János Lotz két nagy fali képét (az egyik a nagy oltáron az alamizsnát osztogató Szent István) javitja teljesen Lotz szellemében. Tury Gyula Than művészi termésének legkimagaslóbb freskóját restaurálja a nagy mester teljes megértésével. *Unghváry* Sándor ugyancsak Than három nagy fali képét, Szent Ferencz életéből — hozza vissza eredeti formájába. Eddig ennek a müvésznek Budapest majd minden részében az állandó nyilvánosság előtt lévő eredeti képeivel találkozunk. Ezek mutatják, hogy ritka, erős tehetségü piktor, akinél alantas érzésekre való számitás nem bontja meg a képek harmóniáját. Müvész a legjavából, akiben őstehetség a momentálisra való hajlam, melyhez gazdag képességei társulnak. Ami a céhbeli történelmi festőknek csak fáradtságos munka után sikerül, nála könnyedén elért, klasszikus nivóra emelkedett eredmény. Keze nyomán a történelem levegője árad és a mult, vagy a jelen képei élettel teljesen hatnak. Szelleme pedig mindig a magyar érzés kiváló erejü vetitője. Ez alkalommal különlegeset alkotott: egy másik nagy lélek látomásaiba beleélve magát, megteremtette a falakon a megszakadt életnek a folytatását — a Than müvek feltámadását. Hatalmas falrészek hiányoztak már és fényképek segitségével, anélkül, hogy a regi és uj festés közötti különbségnek csak a legcsekélyebb nyoma is lenne — kijavitotta, visszaállitetta a régi freskókat. Müvészete ebben a nehéz munkában is egészet tökéleteset produkált. A többiek Raksányi Dezső, Kreuner Viktor, Sándor Béla, szintén tehetségük legjavát nyujtották kiváló munkájukban.

A Hollós Mátyás Társaság választmánya december 28-án, csütörtökön, este 6 órakor a Margit park kávéházban találkozik.

Régi ház a Várban

Budai Almanach. A tavaly őszre tervezett *Budai Nagy Naptár*, amelynek megjelenését főleg a mi folyton romló gazdasági viszonyaink tették lehetetlenné, ez évben, *még uj év előtt* kikerül a könyvpiacra. A *Hollós Mátyás Társaság* ezzel adja első könyvét Budáról Palóczy Viktor müvészi illusztrációival és azt gróf Bethlen Istvánné szül. gr. Bethlen Margitnak, az elismert pompás tollu irónőnek ajánlja. E könyv kiadásánál a Hollós Mátyá Társaságot, nem a nyerészkedés vezette hanem az a vágy, hogy Budáról olyan könyvet adjon, mely méltatja azős magyar város hagyományos multját és részletes tájékoztatást ad jelenéről. A társaság tagjai feldolgoztak lehető részletességgel minden Budára vonatkozó adatot és igy kerül piacra az a másfél száz oldalas könyv, mely minden budai család meghitt barátja lesz. Az anyagiak hiánya akadályozta meg, hogy terjedelmesebb könyvben, mindaz belekerüljön már ebbe az elsőbe, aminek közlését eleinte tervezte, de ami nem fért az idei Almanachba, belefér a jövő évibe. A budai közönség pedig beáll munkatársnak és segit majd az esetleges hibákat javitani, uj dolgokra a szerkesztőség figyelmét felhivni, hiányokra rámutatni. Mai számunk hirdetménye megad minden további utmutatást és módot az értékes könyv megszerzésére.

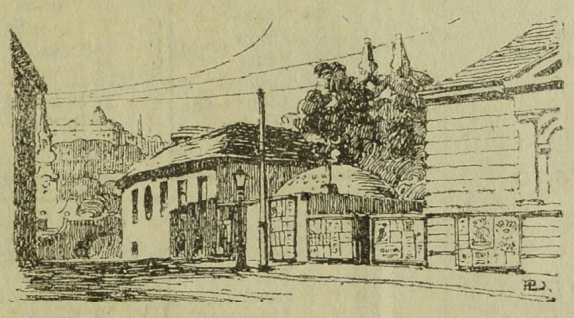

Rudasfürdő

Csillogó szemü, rogyogó arcu gyermekhad vette körül december 20-án az óbudai Sajtóhölgybizottság fényes karácsonyfáját a Szentlélektéri zárdában. A dr. *Labuda* Ferenc tevékeny elnöklete alatta működő lelkes hölgygárda *Linczenpolcz* Józsefné nemes szivre valló kezdeményezéséből, Kalmár Imréné, Brenner Ferencné, Perényi Istvánné, Koller Jánosné agitálásával nagy vendégséget szerzett Óbuda legszegényebb gyermekeinek. Minden gyermek fehérnemüt, harisnyát, játékot, sapkát és sok-sok sütéményt kapott a jó csokoládékávé uzsonna mellé. *Sagmüller* József apátplébános megható, öröm és hálakönnyeket megindító beszéd kiséretében osztotta ki a gazdag ajándékokat — az otthon talán nem jelentkező kis Jézuska szerető megemlékezéseképen.

A tabáni oltáregyesület uj zászlaját dec. 16-án dr. *Mészáros* János érseki helynök felszentelte. — A zászlóanyai tisztet *Gábriella főhercegnő* vállalta. Az ünnep 10 órakor szentmisével kezdődött, utána a Fehérsasteri polgári iskola tornatermében jótékony Vásár volt a háboruban elvitt 4 harang helyett egy uj harang beszerzésére. A kir. főhercegnőhöz az üdvözlő és a megnyitó, mélységes megindító beszédet dr *Angyal* Kálmán apátplébános mondotta a tabáni harangokról és azok szerepéről az egyházban. Utána zenemüsor *Calligaris* Ferenc karnagy vezetésével. A Tabáni Énekkar Egyesületével. — Tavaszi dal, Mendelsohntól, énekelte *Gábor* Teréz szépen csengő mezzoszoprán hangjával. — Melodráma, szavalta *Szobichard* Mária tanárnő bensőséges átérzett lélekkel és bájos megjelenésével. Este 6 órakor konferencia volt. Beszédet mondott *Haasz* Brokad karmelita-főnök.

Szilveszter estét rendez 31-én este 9 órakor a *Budai kath. kör*, amikor 4 apró szinpadi bohóság kerül szinre Kőszeghy Irén, Kőszeghy Antal, Kővári Miklós, Lakatos Miklósés Ballagi Dénes szinművészek közremüködésével. Utána pedig tánc reggelig.

A budai Vigadó azok közé a budai alkotások közé tartozik, amelyek nehezen tudtak a budai polgárság gondolatvilágába beleilleszkedni. A háboru előtt már már ugy volt, hogy ez sikerül, de háboru és az azt követő felfordulások ismét lerombolták ezt a kialakulást. Pedig van pompás kávéháza és elfogadható vendéglője. Akkor Kubanek volt a vendéglős, aki azóta uj intim vendéglőt nyitott és kitünő hire van. A kávéház is tömve volt annakidején. Éveken át pangott mind a két hely a kávéház is, a vendéglő is. Most uj fellendülés előtt áll a Vigadó. A főváros restauráltatta a nagytermet s ezzel lehetővé tette ott a legpezsgőbb életet. A kávés áldozatkészen, mindent megtesz a kávéház jó renoméja érdekében. Kitünő italok, elsőrendü kávé, az uzsonához szimfónikus zene, este cigány, dijmentes sakk, legjobban felszerelt billardok állanak a közönség rendelkezésére.

Nagy a sár Budán és azt mesterségesen is növelik. Az uj makadám utakat nem ápolják és lassan sárrá válnak. A Csaba-utca valóságos sártenger. De maga a Krisztina-körut eleje is, ott ahol az uj postapalota épül csupa sár, csuszós, ragadós, utálatos sár. A posta palota alapjait ássák és a kiásott agyagot, földet elfuvarozzák. A megrakott szekerekről nagy darab uton hull az agyagos föld és a Retek-utcai, nagy forgalmu átszálló hely közönsége ezen az agyagos sáros uton szánkázik és korcsolyázik billegve. Söprésről, takaritásról szó sincs. Nekünk, szegény másodrangu budai polgároknak igy is jó.

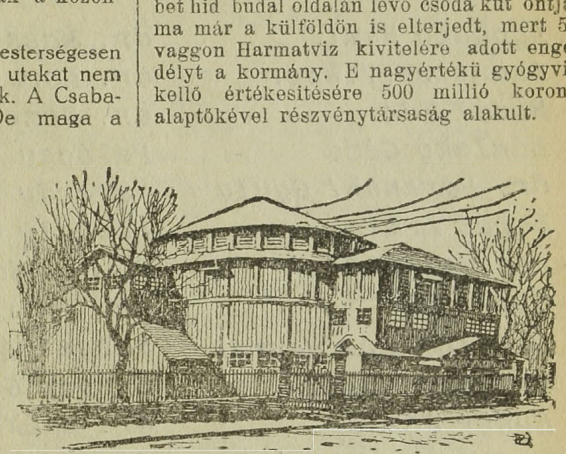

A Budai Szinkör a Horváth kertben télen

Uj cégek Budán. Bakonyi János papir kereskedő I., Hieronymi-u. 26. — Barta Károly fém- és tüárugyár, I., Kruspér-u. 3. — Borsodi és katlmázi Latinovits Mario értékpapirkereskedő, II., Ilona-u. 22. — Bott Rezső értékpapirker, II., Retek-u. 55. — Fempel Albert vas- háztart. cikk kereskedő, II., Fő-utca 26.

Vadászok! Sportüzők! Buda elismert és egyetlen puskamüvese **Halva Sándor**, aki a *Magyar Vadászok* Orsz. Szövetségének szerződéses puskamüvese és bizományosa, továbbá a Községi Tisztviselők Orsz. Szövetségének szállitója. **Krisztina-tér 2.** alatt nagyszabásu modern puskamüves és sportcikk üzletet nyit. Halva Sándor ismert szakképzettsége, üzleti hirneve a legteljesebb jótállást nyujtja arra, hogy vevőközőnségét, *különösen méltányos áraival* ki fogja elégiteni. Jelenlegi üzlet I., Szt. János-tér 4. Telefon:

A „**Charitas**“ jótékonysági asztaltársaság dec. 22-én III. Vörösvári-utca 133. sz. alatti társasvacsorával egybekötött, szivet-lelket fölmelegitő szép árva-ünnepélyt rendezett, amelyen az emberszeretet szép gondolataival átitatott ünnepi beszédet *Szilágyi* Károly törvényhatósági tag mondotta.

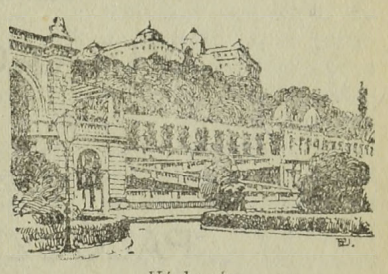

Várbazár

Müsoros táncestét rendez január 5-én, este 8 órakor a Korona-Vigadó helyiségeiben, a III. kerületi előljáróság tisztviselő kara a sportcsoport szertára javára. Előadás után tánc reggellg. Belépőjegy 4000 korona.

A régi Buda hangulatos és történelmi hagyományokat tükröztető képeiből rendezett szép kiállitást *Örkényi* István festő, aki immár a második *Palóczy* Viktor épitész után, akit Buda romantikája lekött és alkotásra kész. A kiállitást sokan látogatják és budaivá lesz aki látja, még ha Pesten lakik is, mert e képek révén ujból megszereti Budát, ahová a poétikus lelkü pestiek is szivesen járnak egy kis lelki üdülésre.

Az élet vize, mely gyógyvizet az Erzsébet hid budai oldalán levő csoda kut ontja, ma már a külföldön is elterjedt, mert 50 vaggon Harmatviz kivitelére adott engedélyt a kormány. E nagyértékü gyógyviz kellő értékesitésére 500 millió korona alaptőkével részvénytársaság alakult.

Mélyen tisztelt

Hirdetőinket

és olvasóinkat arra kérjük, hogy a

Budai Almanach 1924

megjelenéséről tul oldalon közölt hirdetményt kivágni és üzlethelyiségeikben feltünő helyen, esetleg a kirakatban

kifüggeszteni

sziveskedjenek, amiért előzetesen is hálás köszönetet mond

a SZERKESZTŐSÉG.

BUDAI ALMANACH

(BUDAI NAGY NAPTÁR)

1924

A

HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG

IRÓK, MŰVÉSZEK ÉS TUDÓSOK BUDAI EGYESÜLETE
TAGJAINAK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL

SZERKESZTI:

VIRÁG BÉLA

ILLUSZTRÁLTA:

PALÓCZY VIKTOR

BUDAI NAPLÓ KIADÁSA

BUDÁN, I., BORS-UTCA 24.

MUNKATÁRSAK.

A

BUDAI ALMANACH

szerkesztésében

közreműködtek és adatokat szolgáltattak:

Aggházy Kamil	*dr. Massány Ernő*
Akantisz Viktor	*dr. Morvay Győző*
Badál Ede	*dr. Nemes Antal*
Bánlaky Géza	*Palóczy Viktor*
dr. Baranski Gyula	*Peterdy Sándor*
Barát Armin	*Pethely Gy. László*
Becsey Antal	*R. Réw Sándor*
Czakó Pál	*dr. Schafarzik Ferenc*
Castiglione Henrik	*Sebestyén Géza*
Daróczy Zoltán	*Szávay Gyula*
Ebner József	*dr. Székely Vladimir*
dr. Exner Kornél	*dr. Sziklay János*
dr. Fábián Gáspár	*Szombathy Kálmán*
Géczy István	*Szilágyi Károly*
Hankó Vilmos †	*Thomée József*
Holló Tivadar	*Ujj Gyula*
Istók János	*Unghváry Sándor*
Lasz Samu	*Zilahy Dezső*
dr. Lechner Jenő	*dr. Zubriczky József*
dr. Lendl Adolf	*Zseny József*

Bolti ára: 4000 korona.

A Budai Napló előfizetői kedvezményes áron kapják.

A könyvet házhoz küldjük

A Budai Napló falinaptára

az 1924. szökőévre

Január		Február		Március		Április	
K	1 **Ujév**	P	1 Ignác	Sz	1 Albin	K	1 Hugó pk.
Sz	2 Jézus sz.	Sz	2 **Gyertyasz.**	V	2 **Farsang v.**	Sz	2 P. Ferenc
Cs	3 Genovéva	V	3 **Balázs**	H	3 Kornélia	Cs	3 Richard
P	4 Titusz	H	4 K. András	K	4 Kázmér	P	4 Izidor
Sz	5 Teleszfor	K	5 Ágota	Sz	5 Hamv. sz.	Sz	5 Vince
V	6 **Vízkereszt**	Sz	6 Dorottya	Cs	6 Gottlieb	V	6 **Judica**
H	7 Lucián	Cs	7 Romuald	P	7 Tamás	H	7 Herman
K	8 Szeverin	P	8 Math. J.	Sz	8 Zoltán	K	8 Dénes
Sz	9 Julián	Sz	9 Ciril	V	9 **Invocabit**	Sz	9 Konrád
Cs	10 Vilmos	V	10 **Skolaszt.**	H	10 40 vértanu	Cs	10 Zsolt
P	11 Higin	H	11 Lurdi M.	K	11 Konstant	P	11 Leo
Sz	12 Árkád	K	12 Lidia	Sz	12 Gergely	Sz	12 Gyula
V	13 **Veronika**	Sz	13 Ella	Cs	13 Szabin	V	13 **Palmar**
H	14 Hilár	Cs	14 Bálint	P	14 Matild	H	14 Tibor
K	15 Pál rem.	P	15 Fauszt	Sz	15 Longin	K	15 Anasztáz
Sz	16 Marcel	Sz	16 Julianna	V	16 **Reminisc.**	Sz	16 Lambert
Cs	17 Antal	V	17 **Hetvened**	H	17 Patrik	Cs	17 Nagycsüt.
P	18 Piroska	H	18 Simon pk.	K	18 Sándor	P	18 Nagypéntek
Sz	19 Kanut kir.	K	19 Konrád	Sz	19 József	Sz	19 Nagyszom.
V	20 **Fáb. Seb.**	Sz	20 Eleutér	Cs	20 Joachim	V	20 **Husvét vas.**
H	21 Ágnes	Cs	21 Eleonóra	P	21 Benedek	H	21 **Husv. hétfő**
K	22 Vince	P	22 Péter sz.	Sz	22 Katalin	K	22 Szótér
Sz	23 Raimund	Sz	23 Alfréd	V	23 **Oculi**	Sz	23 Béla
Cs	24 Timót	V	24 **Hatvanad**	H	24 Gábor	Cs	24 György
P	25 Pál ford.	H	25 Mátyás	K	25 **Gyüm. olt.**	P	25 Márk
Sz	26 Polikarp	K	26 Géza vt.	Sz	26 Manó	Sz	26 Kletus
V	27 **Ar. János**	Sz	27 Margit	Cs	27 Hajnalka	V	27 **Quasimo.**
H	28 B. Margit	Cs	28 Ákos	P	28 Gedeon	H	28 Valéria
K	29 Sz. Ferenc	P	29 Román	Sz	29 Auguszta	K	29 Péter vt.
Sz	30 Mártonka			V	30 **Laetare**	Sz	30 Katalin
Cs	31 Nol. Péter			H	31 Guido		

Május		Junius		Julius		Augusztus	
Cs	1 Fülöp, Jak.	V	1 **Exaudi**	K	1 Jézus szv.	P	1 V. Péter
P	2 Zsigmond	H	2 Erazmus	Sz	2 Sarlós B. A.	Sz	2 Alfonz
Sz	3 Irma	K	3 Klotild	Cs	3 Kornél	V	3 **István**
V	4 **Miseric.**	Sz	4 K. Ferenc	K	4 Ulrik	H	4 Domonkos
H	5 Pius	Cs	5 Bonifác	Sz	5 Z. Antal	K	5 Havi B. A.
K	6 Olaj. János	P	6 Norbert	V	6 **Izaias próf.**	Sz	6 Urunk sz.
Sz	7 József olt.	Sz	7 Róbert	H	7 Ciril	Cs	7 Ibolya
Cs	8 Mihály	V	8 **Pünkösd v.**	K	8 Erzsébet	K	8 Cirjék
P	9 Gergely	H	9 **Pünkösd h.**	Sz	9 Veronika	Sz	9 Román
Sz	10 Antonin	K	10 Margit	Cs	10 Amália	V	10 **Lőrinc**
V	11 **Jubilate**	Sz	11 Barnabás	P	11 Pius	H	11 Tibor
H	12 Pongrác	Cs	12 Ék. János	Sz	12 Izabella	K	12 Klára
K	13 Szervác	P	13 Antal	V	13 **Anaklét**	Sz	13 Ipoly
Sz	14 Bonifác	Sz	14 Vazul	H	14 Bonavent	Cs	14 Özséb
Cs	15 Zsófia	V	15 **Szenthár.**	K	15 Henrik	K	15 **Nagy B. A.**
P	16 Nep. János	H	16 Reg. Fer.	Sz	16 Karm. B. A.	Sz	16 Joakim
Sz	17 Paskál	K	17 Rainer	Cs	17 Elek	V	17 **Jácint hv.**
V	18 **Cantate**	Sz	18 Efrém	P	18 Frigyes	H	18 Ilona
H	19 Cölesztin	Cs	19 **Urnapja**	Sz	19 Vince	K	19 T. Lajos
K	20 Bernát	P	20 Szilvér	V	20 **Illés próf.**	Sz	20 **Szt István**
Sz	21 B. András	Sz	21 Alajos	H	21 Dániel	Cs	21 Chantal
Cs	22 Julia	V	22 **Paulin**	K	22 M. Magdol.	K	22 Timót
P	23 Dezső	H	23 Zoltán	Sz	23 Lenke	Sz	23 Fülöp
Sz	24 Eszter	K	24 K. János	Cs	24 Krisztina	V	24 **Bertalan**
V	25 **Rogate**	Sz	25 Vilmos	P	25 Jakab	H	25 Lajos
H	26 Fülöp	Cs	26 János és Pál	Sz	26 Anna	K	26 Zefirin
K	27 Béda	P	27 László	V	27 **Olga**	Sz	27 K. József
Sz	28 Emil	Sz	28 Ireneusz	H	28 Ince	Cs	28 Ágoston
Cs	29 **Áldozó cs.**	V	29 **Péter, Pál**	K	29 Márta	K	29 Ernesztin
P	30 Nándor	H	30 Pál ap.	Sz	30 Judit	Sz	30 L. Róza
Sz	31 Angela			Cs	31 Loy. Ign.	V	31 **Rajmund**

Szeptember		Október		November		December	
H	1 Egyed	Sz	1 Remig	Sz	1 **Mindszent**	H	1 Elig
K	2 Juszt pk.	Cs	2 Órangyal	V	2 **Viktorin**	K	2 Bibiana
Sz	3 Manswet	P	3 Kandid	H	3 Halottak n.	Sz	3 X. Ferenc
Cs	4 Rozália	Sz	4 Ferenc	K	4 B. Károly	Cs	4 Borbála
P	5 Lőrinc	V	5 **Placid**	Sz	5 Imre	P	5 Vilma
Sz	6 Ida	H	6 Brunó	Cs	6 Lénárd	Sz	6 Miklós
V	7 **Kassai vt.**	K	7 Rózsafüzér	P	7 Engelbert	V	7 **Ambrus**
H	8 **Kisasszony**	Sz	8 Magy. N. A.	Sz	8 Gottfried	H	8 **Mária fog.**
K	9 Klavér	Cs	9 Dénes	V	9 **Tivadar**	K	9 F. Péter
Sz	10 T. Miklós	P	10 Gedeon	H	10 András	Sz	10 Judit
Cs	11 Jácint	Sz	11 Placidia	K	11 Márton	Cs	11 Damaz
P	12 Mária	V	12 **Miksa pk.**	Sz	12 Jónás	P	12 Ottilia
Sz	13 Amát	H	13 Kálmán	Cs	13 Szaniszló	Sz	13 Luca
V	14 **Sz. kereszt**	K	14 Kalliszt	P	14 Józafát	V	14 **Tamás**
H	15 Nikodém.	Sz	15 Teréz	Sz	15 Gertrud	H	15 Valérián
K	16 Kornél	Cs	16 Gallusz	V	16 **Ödön**	K	16 Özséb
Sz	17 Sz. Ferenc	P	17 Hedvig	H	17 Gergely	Sz	17 Lázár
Cs	18 K. József	Sz	18 Lukács	K	18 Péter és Pál	Cs	18 Grácián
P	19 Wilhelmin	V	19 **Alk. Péter**	Sz	19 Erzsébet	P	19 Nemezi
Sz	20 Euszták	H	20 Kant. J.	Cs	20 Bódog	Sz	20 Teofil
V	21 **Máté ap.**	K	21 Orsolya	P	21 B. A. bem.	V	21 **Spiridion**
H	22 V. Tamás	Sz	22 Kordula	Sz	22 Cecilia	H	22 Zeno
K	23 Linus	Cs	23 Ignác	V	23 **Kelemen**	K	23 Viktória
Sz	24 Fog. B. A.	P	24 Ráfael	H	24 Ker. János	Sz	24 Ádám, Éva
Cs	25 Gellért	Sz	25 Mór	K	25 Katalin	Cs	25 **Nagy nar.**
P	26 Jusztina	V	26 **Dömötör**	Sz	26 Ber. János	P	26 **István vt.**
Sz	27 Kozma	H	27 Szabina	Cs	27 Virgil	Sz	27 János
V	28 **Vencel**	K	28 Simon	P	28 István ap.	V	28 **Apró sz.**
H	29 Mihály	Sz	29 Narcisz	Sz	29 Szaturnin	H	29 Tamás
K	30 Jeromos	Cs	30 Alfonz	V	30 **András**	K	30 Dávid
		P	31 Farkas			Sz	31 Szilveszter

A Budán lakó nyugdijasok és mindazok, akik a háboru után mint katonatisztek és tisztviselők Budára menekültek és itt érte őket az állam nagy leszerelése, — ma szintén szervezkednek, hogy jogaikat megvédjék, jövőjüket biztositsák, anélkül, hogy az államrendet megbolygatnák. Ezek felől a loyális törekvések felől tájékozódást kerestünk és

SZOMBATHY KÁLMÁN

ny. őrnagy, a „Honvédelem" főszerkesztője, a Hollós Mátyás Társaság tagja, aki élénk összeköttetést tart fenn ezekkel a körökkel, a következőket mondotta:

„Budán élő bajtársaim, akik ma nagyrészt nyugalomba vonultak, vagy a polgári pályán keresnek boldogulást, ami többeknek sikerült is részben szakképzettségük vagy utóbb szerzett diplomájuk révén, ma sürü érintkezést tartanak fenn egymás között s ha még nincsen is kész társadalmi szervezetük, mégis oly erős kapcsot igyekeznek egymás között teremteni, mely lehetővé tenné érvényesülésüket a közeledő községi s az azt — valószinüleg — nyomon követő országos választásoknál megfelelő képviselet utján és ezzel érvényesülne Buda egyik nagy intelligenciáju társadalmi rétege. Bizonyos rendszer szerint jön össze ez a több száz főre rugó társaság, kéthetenkint, Buda különböző részein, ahol főleg a közel lakók találkoznak. Ezek az érintkezések ma azért fontosak, mert éppen ez a társadalmi osztály értékeli a kormányelnök nagy törekvéseit és szivesen támogatná megfelelő zászlóavatás esetén ugy a községi, mint az országos politikában. Legfontosabb azonban, hogy a budai szervezkedés mértékadó lesz a vidéken is".

Szombathy Kálmán nem árult el ezzel mindent s e téren meglepetésre számithatnak azok, akik a községi választásoknál nem számoltak ezzel a külön társadalmi életet élő osztállyal.

Már süt ujból *Perls S.* Bors-utca 1. sz. a. sütődéje, mett elkészültek modern uj kemencéi. Az ő sokszor dicsért, egyenletes sütésének titka az, hogy a kemencéket kvarcz-kavicsból rakatja, mely a legkiválóbb hőtartó. Az ilyen kavics belseje egy év mulva is meleg még. A három uj kemence villamos világitással van felszerelve s azok terjedelme most hatszor annyi sütnivalót képes befogadni, mint azelőtt. A vizsgálat igazolta, hogy higénikus tekintetben a kemencék elsőranguak. Sütésre elfogad reggel 8 óráig délután 2 óráig. — Különös figyelmet érdemel a *Perls-féle kenyér*, mely ma már elismert márka Budán.

A hegyvidék vasutja régi szép terv, melyet annak idején *Szebeny* Antal és a *Szabadpolgári párt* igyekeztek megvalósitani. Kugler Mihály mérnök és ny. máv. felügyelő, a Hollós Mátyás Társaság tagja tervezte annak idején és most sürgőssé vált egyik részének kiépitése, mert ez lehetővé tenné a tervezett *Kertváros*-nak a vasut mentén való fölépitését, ha a bíróság ugy döntene, hogy a rákosi réteken az fel nem épithető. Ez a vasut, mely *Széchenyi vasut* néven a Ferenc József-híd budai oldaláról indul ki, megkerüli a Dunaparton a József-müegyetemet, a Verpeléti-ut felhasználásával a Ménesi-ut mellé jut és megkerüli a Sas-hegyet. Egy kerti város létesitését a Sashegy délnyugati alján teszi sürgőssé egyelőre egy négykilométeres rész kiépitése. — Jobb pénzügyi viszozyoknak van fenntartva a vonal folytatása a Béla király-ut, Disznófő, Szép Juhászné, Budakeszi, Mária Remete-

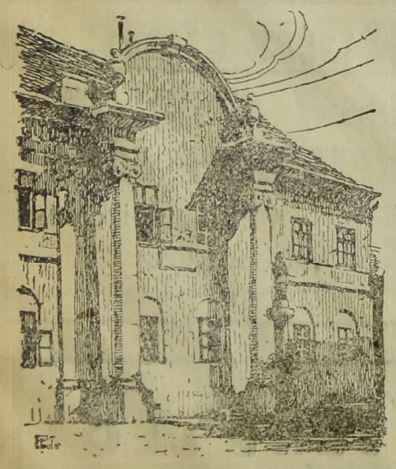

Régi Szent János kórház.

Donáti lépcső

Hidegkut és Solymár érintésével Üröm állomásig, ahol az esztergomi vasutba torkollik. A Nagykovácsi szénbányába van tervezve az egész főváros középponti világitó telepe, mely egyuttal az összes villamos vasutakra is az áramot fogja szolgáltatni. — A közigazgatási bejárást már megtartották.

Buda a télisportok szinhelye s igy méltán érdekli a sportoló budai közönséget, hogy a *Duna-Balaton kishajóépitő R. T.* II, Margit-körut 54, elgőrangu *skiket* készit, vállal szabad és merev skikötéseket, az utóbbiakat egy ujitással megóvja mindenfajta rugótöréstől. Azonkivül *motor- és vitorlás-csónakokat* is készit a Duna-Balatoni Kishajóépitő R. T.

Nemesi Évkönyv. Nagy és nehéz munkára vállalkozott királydaróczi *Daróczy* Zoltán a Hollós Mátyás Társaság tagja, az ismert nevü geneologus, a Magyar Heraldikai és Geneologiai Társulat választmányi tagja, amikor *Nemesi Évkönyv* cimen kiadványsorozatot inditott meg, a külföldi nemesi évkönyvek mintájára, mely a magyar főrangu és nemesi családokat fogja nyilvántartani. Az érdeklődők forduljanak kérdőivekért a May nyomdába Hunyadi János-ut (Albrecht-ut) 3. sz. és küldjék azokat kitöltve a szerkesztő cimére: *I., Márvány-u. 12.* Az első kötet már megjelent és értékes, gondos munka. Az 1924. évre szóló kötet most van kiadás alatt.

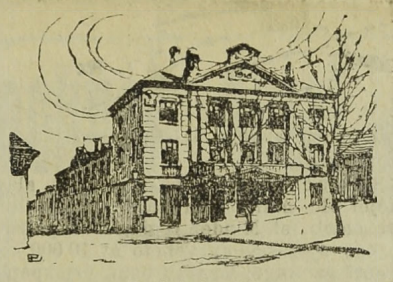

Budai Apolló

Palóczy Viktor műépitész és festőművész rajzait közöljük e számban, melyek a *Budai Almanach* illusztrációinak egyik részét képezik. E rajzok általános érdeklődést keltettek úgy a művész, mint Buda iránt és becsessé teszik az Almanachot.

KRÓNIKA

BUDÁN ÉLT, a papirendhez tartozó két költőről megemlékezve, idézzük *Ferenczy* Zoltán „Régi magyar költészet" cimü müvéből a következőket:

Viraág Benedek 1895-ben Pestről az olcsóbb Budára költözvén, a Tabánban lakott hosszasan a Kosmanovich-féle házban sokat nélkülözve, mert biztos jövedelme csak 300 papirforint nyugdija volt a vallásalapból, ugy, hogy télen gyakran fára sem jutott. 1810 szeptember 5-én a Rácváros és a Tabán leégett, neki is mindene odaveszett. Könyvtára, kéziratai, Magyar századok cimü történelmi müve II-ik részének anyaga s a előző kiadás példányai, melyeket egyenként adogatva el, jövedelmét szaporitani birta. Kazincy azonnal 100 frt-tal segélyezte, de ez a csapás mégis oly megsemmisitőleg hatott reá, hogy hónapokig nem gondolt rendes lakásra. Egyidőre a fővárost is elhagyta és soha többé a régi állapotba nem birt jutni, de azért később megint visszatért az általa is nagyon szeretett Budára, ahol még egyszerübben rendezkedett be. Szobájának összes butorzata fenyőfa-nyoszolya, ily láda, ily könyvpolc, ily fiókos asztalka, körül három szalmaszékből állott, ha vendégei voltak, a negyedik a nyoszolyán ült, — irja Toldy. Utóbb alig hagyta el lakását, amely a Rácváros feljáratánál volt, de ekkori gyengeségében ápolást, virasztást nem fogadott el senkitől, még az őt gondozó öreg nőtől sem. Igy történt, hogy midőn 1830 január 30-án meghalt, senki sem volt mellette, reggel a padlón meghidegülve találták. Vörösmarty utolsó perceiről ezt irja: „Halála mint többnyire minden literatoré, rettentő például szolgálhat minden kinek, ki az ügyefogyott literatura kopár mezejére az élet utjairól eltévedni elég boldogtalan, ha ilyet valaki rettenthetné. Szegényül és elhagyatottan halt meg; egyket jó barátja segitette, tehetős

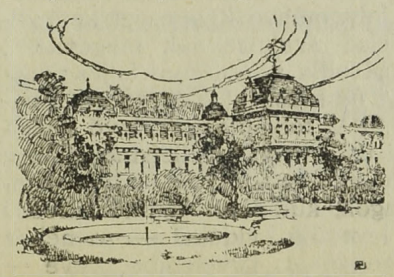

Szent Lukács-fürdő

ismerősei nem ugy, ahogy illett volna. A gyermeklelkü öreg minden ét elajándékozta vagy meglopatott, mert gondviselő nélkül élt gyámoltalanul öregségében s szükséget csak azért nem szenvedett, mert egyszerü bölcs élete kevéssel elegendő volt. Az éjjel, hogy a gutaütés eltehetetlenitette, tyukja a fejénél ült, kutyája mellette az ágyon, macskája rajta járt. Ezek voltak őrállói, az emberektől elhagyottnak és mint mondják, egy összerágott cinkanál hevert székén, mellyel hihetőleg orvosságot akara bevenni". Temetése január 25-én óriási részvét mellett folyt le. Nem maradván semmije. Konyáti Anna, Ürményi József országbiró özvegye temette el; a krisztinavárosi temetőbe pihen, sirja fölé emléket Resetta János emeltetett; Ferency István szobrász fejérmárvány dombormüvü szobrot készitett róla, amely ma a belvárosi templomban van egyik kápolnában elhelyezve.

Virág Benedek pálos-rendi volt, viszont Buda másik papköltője, Faludy Ferenc jezsuita. Már 16 éves korában a jezsuita rendbe lépett és 1737-ben pappá szentelték. Ezután mint német hitszónok Budán a Vizivárosban, majd; Besztercebányán müködött és a rendnek 1773-ban történt eltörlése után Rohoncra vonult, ahol 1779 dec. 18-án elhunyt.

Boldog uj esztendőt!

Közgazdaság

Az iparosok hitelviszonyai Budán ma a legszomorubbak. Olyan pénzintézetekre van utalva az iparosság, melyek átlagos klienst látnak az iparban is, aki nem a saját szükséglete, hanem vállalkozásai számára keres pénzt, tehát különleges elbirálás alá esik. A kosztpénz számára uzsora, mert a keresetet eszi meg. Állam és város késedelmesen fizetik a számlákat, ami gyakran megakasztja az ujabb vállalkozás lehetőségét, de a korona romlása révén egyenesen megkárositja a várakozásra utalt iparost, holott a megfelelő bank vagy pénzintézet ezt a hitelt folytonos átháritásokkal birja. Az egészen kis embertől fel a nagyobb vállalkozásu vagy több embert foglalkoztató mühellyel biró iparosok véleményét meghallgatva, elérkezettnek látom azt az időt, hogy maguk az érdekelt iparosok és kereskedők létesitsék azt a pénzintézetet, mely részvényeseinek a számla leszámitolás, óvadék letétele és főleg az anyagbeszerzés nehézségein való tulsegitést tenné lehetővé olcsó hitel utján. De tudott dolog, hogy éppen ezek miatt az okok miatt ma az iparosok és kereskedők nagy része kénytelen a tőzsdére vinni tőkéjét és itt is ki van szolgáltatva előtte ismeretlen tőzsdeügynököknek és örökös aggodalomban él, mert az ott kapott tanácsok nagyrészt csak a játék lehetőségét és nem a reális üzletet szolgálják. Ezen a bajon is segitene egy olyan *budai bank*, melyet az iparosok és kereskedők maguk alapitanának, mely pénzintézet nem a kereseti lehetőségek fejlesztését tartaná szem előtt, hanem megbizói érdekeit. A budai iparosok vezetői közül többekkel volt alkalmam erről eszmecserét folytathatni, gazdasági életünk néhány puritán jellemü vezéremberközremüködésére igéretet is kaptam s a megalapitás körülményeit és gyakorlati lehetőségét is tanulmányoztam, ami feljogosit hogy kialakult vélemény alapján foghassak ennek az eszmének realizálásához. A jövő esztendő e téren se találjon bennünket szervezetlenül, mert a világ gazdasági átalakulása váratlan fordulatokat hozhat s azok hatását egyesült erővel könnyebben birhatjuk, mint szétszórtan, egyenkint.

Herman Béla
igazgató.

A Magyar-Olasz Bank rt. mai, dubicsanyi Barta Arnold m. kir. udvari tanácsos elnöklésével tartott rendkivüli közgyülésén elhatározta alaptőkéjének 1,750.000 darab uj részvény kibocsátása által 700,000.000 koronáról 1.050,000.000 koronára való felemelését. A régi részvényeseknek elővételi joguk van az összes uj részvényekre. Ennek folytán minden két régi részvény alapján egy uj részvény vehető át, töredékrészvények azonban nem adatnak ki. Az elővételi ár uj részvényenként 10.000 K mely összegben a költség és illeték is bennfoglaltatik. Az elővételi jog e hónap 21-től bezáróan e hónap 29-ig gyakorolható délután 4—6 óra között az az intézet központi értékpapirpénztáránál. A közgyülés a Banca Commercial Italiana igazgatóját, Commendatore Dott Enrico Righi urat a felügyelőbizottság tagjává választotta.

A Pesti Kereskedelmi bank érdekeltségéhez tartozó *Első budapesti gőzmalmi rt.* igazgatósága a december 21-ére kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja, hogy a társaság 840 millió K alaptőkéjét a régi részvények 2000 K névértékének 5000 K-ra való felértékelésével és 420.000 darab 5000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 4.2 milliárd K-ra emeljék fel.

Pesti hengermalom társaság december 24-én rendkivüli közgyülést tart a 60 millió K alaptőkének 420 millió K-ra való felemelése tárgyában.

Lujza gőzmalom rt. november 24-ére kitüzött rendkivüli közgyülésén az 56 millió K alaptőkének 392 millió K-ra való fölemelését fogja elhatározni, 52.500 drb 6400 K n. é. uj részvény kibocsátása utján.

Pesti molnárok és sütők gőzmalom rt. december hó 24-ére kitüzött rendkivüli közgyülésnek javasolni fogja, hogy a 45 millió K alaptőkét 27.000 drb 10.000 K n. é. uj részvény kibocsátásával 315 millió K-ra emeljék fel,

Erzsébet gőmalom rt. december 24-ére kitüzött rendkivüli közgyülése az alaptőkének 283.5 millió K-ra való felemelését fogja elhatározni 40.500 drb 6000 K n. é. uj részvény kibocsátása utján.

Magyar Cukoripar rt. közli, hogy közgyülése elfogadta az igazgatóság azon inditványát, mely szerint az 1923 március 31 én lezárt üzletév után háromezer korona osztalékot fizet ki. Egyuttal a közgyélést követő igazgatósági ülésen: *Harkányi* János bárót az intézet elnökévé és *Majláth* József grófot az intézet alelnökévé választották meg. Az osztalékot november 21-től kezdve a Magyar Általános Hitelbank fizeti ki.

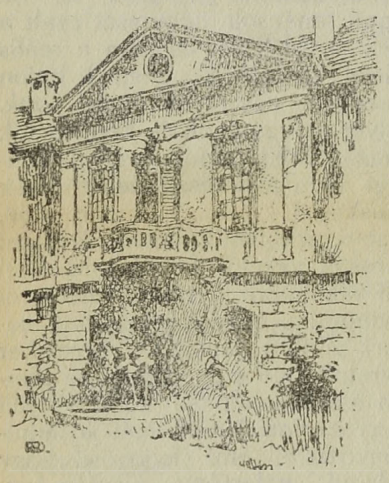

Zichy kastély Óbudán.

A Dávid Károly és fia dobozáru- és faanyaglemezggár rt. (a Franklin társulat érdekeltsége) 1923 junius 30-án lezárt mérlegében 15 millió K alaptőke mellett 5,815.455 K tiszta nyereséget mutat ki, az előző évi 1,722.295 K-val szemben. E szakszerüen vezetett, szolidan megalapozott budai vállalat mos emeli az alaptőkéjét.

Magyar-Amerikai Bank részvényeit most vezették be a tőzsdére. A *Fővárosi Kereskedelmi Hitelbank* átvételével alakult ez a nagyszabásu pénzintézet ezelőtt két esztendővel és igazgatóságában több előkelő külföldi tőkepénzes foglal helyet. A bank tagja a Pénzintézeti Központnak és a Devizaközpontnak is. A részvények bevezetési árfolyama körülbelül 10.000 korona lesz. Az eddigi eredmények alapján az elmult év nyereségéből előreláthatólag legalább 500 koronás osztalékot fog fizethetni az intézet. A bank Berlini téri központja palotája január elején nyilik meg, amelyen kivül a fővárosban öt fiókja van az intézetnek.

Concordia gőzmalom rt. rendkivüli közgyülésén elhatározta, hogy a forgalomban levő részvények névértékét 800 K-ról 2000 K-ra emeli fel és e célból a tartalékalapból 390 millió koronát a alaptőkéhez utal át. Elhatározta továbbá, hogy 325.000 darab uj 2000 korona n. é. részvény kibocsátása által 650 millió koronát kitevő alaptőkét 1300 millió koronára emeli fel és hogy minden régi részvény egy darabb uj részvénynek 15.000 korona kibocsátasi ár és 500 korona költség lefizetése ellenébeni átvételére jogosit. A müvelet keresztülvitelét és a kibocsátás időpontjának meghatározását az igazgatóságra bizta.

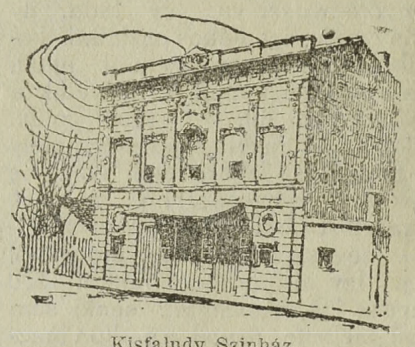

Kisfaludy Szinház.

Az óbudai hegyvidéki szövetség serényen folytatja a *Remete,— Tábor — és Testvérhegy* villanyvilágitási ügyeinek szervezkedési munkálatait. *Szilágyi Károly* törvényhatósági bizottsági tag elnöklete alatt müködő egyesület több jelentős eredményre tekinthet vissza az elmult évben kifejtett müködése folyamánya képen, igy Perényi-ut első szakaszának megépitése, a második szakasznak teljes pénzügyi és müszaki előkészitése, valamint a folyamatban levő világitási ügynek a közvetlen megoldásig való juttatása, ezt az eddig elhanyagolt, különben kitünő fekvésü és levegőjü vidéket — a nehéz viszonyokat figyelembe véve — elég gyors ütemben viszik a hasznavehetőségnek arra a fokára, amelyre egy megértőbb és a fővárosnak különösen helyekben való természeti kincseit megbecsülőbb közigazgatásnak már régen el kellett volna juttatnia.

Neuschlosz-Lichtig repülőgépgyár és faipari rt. (a Magyar-olasz bank érdekeltsége) igazgatósága a december 21-ére egybehivott rendkivüli közgyülésnek a 255 millió K alaptőke felemelését fogja javasolni. A társaság legutóbbi, f. év juniusában hajtotta végre alaptőkefelemelését 127.5 millióról 255 millió K-ra, mely alkalommal a részvényesek 1:1 arányban, drb-ként 890 K-ért kapták az uj részvényeket.

Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára rt. (Ujpest) december 8-án tartott közgyülésén elhatározta, hogy 31 millió K alaptőkéjét 155.000 drb 200 K n. é. uj, 1923-ra osztalékjogosult részvény kibocsátásával 62 millió K-ra felemeli. Minden régi részvény drb-ként 6000 K lefizetése ellenében egy uj részvény átvételére jogosit; az elővételi jog az Angol-magyar bank vagy a Pesti magyar kereskedelmi bank pénztáránál december 21-ig gyakorolható.

Király automobil rt. december 12-iki rendkivüli közgyülésén alaptőkéjét 50 millióról 200 millió K-ra emelte fel olyképen, hogy minden régi részvényre 2 drb uj részvényt ad ki 2200 K ellenében.

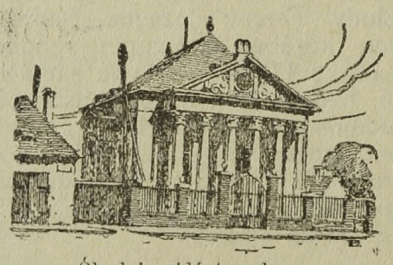

Óbudai zsidó templom.

A Györffy-Wolff fémárugyár rt. (a Hermes érdekeltsége) 1922/923. évi mérlegét 20 millió K alaptőke mellett az előző évről áthozott 102.389 K nyereségmaradvánnyal együtt 11,806.470 K tiszta nyereséggel zárta le, szemben az 1931/922. évi 1,067.005 K-val. Az igazgatóság a december 22-ére kitüzött közgyülésnek javasolni fogja az alaptőkének 300 millió K-ra való fölemelését a régi részvények 200 K névértékének 2000 K-ra való felbélyegzése, valamint 50.000 db. 200 K n. é. uj részvény kibocsátása utján.

A Dunaharaszti faipari és fakereskedelmi rt. dec 1-én megtartott rendkivüli közgyülése elhatározta, a 60 millió K alaptőkének 140 millió K-ra való fölemelését, 400.000 db 200 K n. é. uj részvény kibocsátása utján. A kibocsátásra kerülő részvényekből az igazgatóság a részvényeseknek 300.000 db-ot ajánl fel akként, hogy minden régi részvényre dbként 2500 K árfolyamon egy uj részvény vehető át. Az elővételi jog a társaság, az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár, az OKH és a Magyar-amerikai bank tözsdefiókjánál december 14-ig gyakorolható. A fennmaradó 100.000 részvényt az igazgatóság saját hatáskörében fogja értékesiteni.

Az Általános értékbank rt. december 10-re rendkivüli közgyülést hiv össze, hogy alaptőkéjét egyelőre 500 millió K-ra emelje fel, de az a terv, hogy rövidesen további 500 millió K-val 1 milliárd K-ra fogják a részvénytőkét szaporitani. A közgyülésen gróf Forgách Jánost és gróf Csáky Imrét az igazgatóságba uj gyanánt be fogják választani.

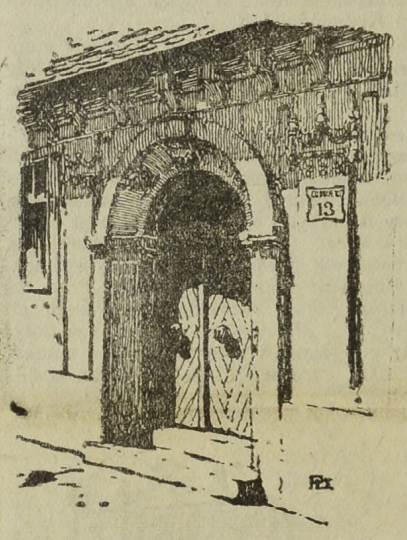

Régi ház kapuja, II., Corvin-tér 13.

„Szikra" magyar gyujtógyárak rt. alaptőkéjét 60 millió koronáról 120 millió K-ra emeli fel. Minden régi részvény alapján egy uj részvény vehető át 10.000 koronáért az Angol-Magyar bank értékpapir pénztáránál december hó 14-ig bezárólag délután 4—5 óra között.

SPORT-, ski-, futó- és szabadalmazott futballczipők
készitésében speczialista
Czigány István
czipész-mester I. ATILLA-U. 37.

HUBER GYÖRGY
késmüves és köszörüs
II. ker., Fő utca 11. sz.

HARISNYÁK
4800, 5500, 6700, 15.000, 20.000 korona párja
Keztyük
nagy választékban.
Ujévi vásár
Szövet, flanel, siffon, vászon és kelmemaradékok olcsó árban.
Fábián József
I., Krisztina-körut 8—10.
(Anna-udvar)
TELEFON: — 84-26.

Csizmadia István
nőidivatterme
II. kerület, Kacsa-utca 31. szám.
(Horváth-utca sarok.)

PESZNECKER KÁROLY
korcsmai helyiségei a régi
Vörös béká-hoz
cimzett helyen.
I., Krisztina-körut 109. szám.

IRÓGÉPEKET bérbead, becserél, szállit, olcsón javit
WITTENBERG FARKAS
müszerész Budán
II., Fő-utca 7. sz.
TELEFON.

GUBICZA LÁZÁR
bádogos és szerelő
I., Csend-u. 5.

Rossz cipőjét
megjavitja, méltányos áron ujat készit
KRIPINGER JÁNOS
uri-, női cipész
I. Krisztina-körut 99. sz.
(Alkotás ház).

SALVATOR DROGÉRIA
II., Margit-körut 50.
Uj kézben!
Személyesen vezeti:
HALMY JENŐ LEO
gyógyszerész.

A községi választások.

Tájékoztató.

A községi valasztásokra mérvadó sok tekintetben az a statisztika, melyet a Budai Napló közölt mult év junius havában, amikor az országos képviselő választások után statisztikát adott a választások eredményéről.

Ez eredmények szerint:

Az I., kerületben volt 36800 választó és leszavazott 34000. Ebből a polgári frontokra esett 23300 szavazat, a szociáldemokrata pártra 9500 szavazat.

A polgári pártok szavazata között van a ker. szoc. párt 1450 szavazattal és az *iparosok és kereskedők* pártja 1679 szavazattal.

A II., kerületben a szavazók száma volt 20000 s ebből 16500 leszavazott. A polgári pártoknak jutott 11000, a szociáldemokrata pártnak 4800. A ker. szoc. párt 1050 szavazatot, az iparosok és kereskedők pártja 611 szavazatot kapott.

A III., kerületben volt összesen 17000 választó, és leszavazott 15600, ebből a polgári pártnak jutott 8000, a szociáldemokrata pártnak 7600.

A polgári pártok közt a ker. szoc. párt 1500, a *kereskedők és iparosok* pártja csak 200 szavazatoot kapott.

Az összes budai szavazatok ugy oszlottak meg, hogy a 73809 szavazóból leszavazott 68402. Ebből a kimondottan polgári pártok 42583 szavazatot, a szociáldemokraták 22 ezer szavazatot kaptak. A polgári szavazatok közül a *liberális* párt, értve alatta a szabadelvü, a demokrata és független pártot: 7562 szavazathoz jutott.

A *kereskedők* és *iparosok*, az öntudatosan saját érdekükben szavazó polgárok összesen 2500 szavazattal szerepeltek, mely szám most az iparosok és kereskedők öntudatra ébredése esetén hozzávetőleg számitva meghaladja a 9000 szavazatot.

BOLDOG UJ ÉVET!

Farsangi hirdetéseket
kedvezményes áron veszünk fel

Mérték utáni
cipőkülönlegességek
készitője.
Glockner Antal-nál
Mindenféle luxus-, sport-, korcsolya-, vadaszcipők és skicipők bárkinél jutányosabban
I., Szent János-tér 4. szám.

HUNYADI JÁNOS
természetes keserüviz
székrekedésnél, emésztési zavaroknál
gyors, biztos, enyhe hatásu.

PHILADELPHIA kávéház
I., ALAGUT-UTCA 3. SZÁM.
Jó zene, jó ital és étel!
Pontos kiszolgálás!

MEGNYILT II., Fő-utca 9. szám alatt
Lukács Rudolf Bankháza
Tőzsdei megbizások pontosan és jól teljesittetnek. — Kosztüzleteket a legelőnyösebb kamattal vállalunk. — Mindennemü bankszakmába vágó felvilágositást dijtalanul adunk.
10 perccel megnyitás után a tőzsde zárlatig, valamint az utótőzsde árfolyamai irodánkban kifüggesztve.

Margitszigeti nagyfürdő
a téli idényben
mérsékelt áru
kombinált jegyeket
bocsájt ki.
A jegyekben bennfoglaltatik
egy I. osztályu kádfürdő ára, a hid belépődij, lóvasuti viteldij a fürdőhöz és vissza.
A kombinált jegy ára
3000 korona.
A jegyeket a szigeti hidpénztár árusitja
Köztisztviselők és egyesületi tagok részére külön kedvezmény.
Legolcsóbb és legtökéletesebb fővárosi fürdő.

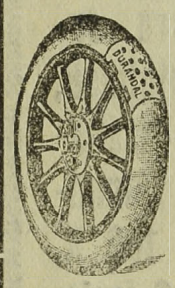
Tóth Sándor
autó- és flaker-gumi gőzvulkanizáló üzeme
II., Fő-utca 20.
Telefon: 179—42.
III-ik számu fiók:
NAGYKANIZSA
Rákóczi-ut 12.
Telefon: 334.
Sár- és hócipők
javitása.
Bőrcipőkre gumitalp és sarok készitése.

Férfi zefir ing 2 gallérral 40.000 K.
Női fehérnemüben, kötött és szövött árukban, rövidárukban nagy választék a karácsonyi occassio alatt.
SCHLENGER
Margit-körut 36. szám.

Kölcsön — könyvtár!
Legujabb művek
Ádám-nál.
II., Csalogány-utca 42. sz.
Betét . . . .8000 K.
Előfizetés havi 6000 K.
Csere minden második napon.

Gótsch Mihály kályhás
mester ipartelepét áthelyezte II. ker., **Batthyány-utca 12. szám** alatti üzlethelyisége, ahol minden e szakmába vágó munkát elvállal.
Dotterweich Antal
cégvezető.

ILLATSZEREK
dobozban!
Ujévi ajándékok!
MODERN DROGÉRIA
DELHAES ÉS GERŐ
BUDAPEST, I., KRISZTINA-KÖRUT 91
Telefon 52—93.

BÓDI GÁBOR CIPÉSZMESTER
I. KERÜLET, ATTILA-UTCA 51. SZ.
A következő jutányos árakon vállal uj munkát és javitást:
Uri és női félcipő 80.000 K-tól feljebb
Uri és női egészcipő 90.000 „ „
Fejelés, talp, sarok 50.000 „ „
Talp, sarok . . . 18.000 „ „
Sarok . . . . . 4.000 „ „

TAURUS cipőgyár rt.
BUDAPEST,
II., Retek-utca 53—57.
SPORTCIKKEK GYÁRTÁSA.

Kitünő minőségü trappista sajt, romadour, csemegeturók, tej és tejtermékek kapható a

Magyar Gazdák Tejüzem Részvénytársaság

telepén: Orbánhegyi-ut 6. sz. Telefon: 165—00 és 189—21.

és fiókjainál: I, Alkotás-u. 24. — I., Márvány-u. 42. — I., Pauler-u. 7. — I., Szt. János-tér 4. — I., Tárnok-u. 18. — III., Paesirta-u. 10. — II., Margit-körut 57. — I., Kékgolyó-u. 20. — I., Attila-u. 51. — I., Enyedi-u. 14. — Batthyányi-téri vásárcsarnok. — II., Iskola-u. 38. — I., Városmajor-u. 27. — I., Kútvölgyi-ut 18. — I, Zsolt-u. 11. — II., Retek-u. 18. — II., Fő-u. 73. — I., Logodi-u. 49. — I., Attila-körut 65. — III., Lajos-u. 4. — I., Hegyaljai-u. 21. — II., Vérmező-u. 8. — II., Keleti Károly-u. 21. — II., Fő-u. 9. — Fő-tér 5. — Bécsi-ut 57. — Fő-u. 79. — Margit-körut 54. — Attila-utca 12. — Horthy Miklós-ut 48.

POZSONY-ÉTTEREM

Vasmegyei **disznótorok** hetenkint szerdán. Jó magyar házikonyha. — **Méltányos árak.** — Dunántuli fajborok. — Külön-helyiségben az **„I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“.** — Elsőrangu **polgári hely.**

Főpincér: MOLNÁR JÁNOS

Tulajdonos: PILLER JÓZSEF a szombathelyi „Szabaria“-étterem volt főpincére.

„PIRAMIS“ Magyar Földbirtokosok és Földbérlők Kereskedelmi Részv.-Társ.

Mezőgazdasági gép-osztály, gabona-, erőtakarmány-, mütrágya-osztály és bank-osztály.

BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26.

TELEFON: 65—49, 65—50, 17—39, 153—03.

Budai Vigadó

Kávéházban délután elsőrangu szimfónikus **uzsona-zene**

— Este cigányzene —

Hoffmann János

előkelő étteremе az „Öreg diófá“-hoz

I. Pálya-utca 3 sz.

a Krisztina városban.

Esténkint elsőrangu zene.

Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban

HUNGARIA

GYÓGYFORRÁS

a szőv. házi kezelésében.

Radioactiv hatásu lithyamos és calciumhydrocarbonátos gyógyviz.

IVÓ-KÚRA karlsbadi-kúra. Javasva vesebántalmak, gyomorbajok, székelési zavarok, álmatlanság, vérszegénység ellen. Poharankint 100 K, karsbadi sóval 150 K. Reggel 7 órától este 6 óráig.

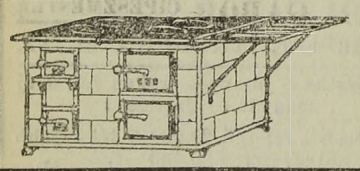

Vasrácsok, rácskapuk és műlakatos munkák legelőnyösebben **Bieber Károly** lakatos ipartelepén készülnek.

Budapest, I. ker., Pálya-utca 6. szám. Telefon: 181—35

Bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalat

Lackenbacher György

Telefon: 188—09

BUDAPEST, III., FŐ-UTCA 71

Telefon: 188—09

LAUFER ZSIGMOND

Hatóságilag engedélyezett

villanyszerelő

Krisztina-körut 67. sz.

Elismert, kiváló szakember. Vállal e szakmában minden megbizatást.

LUGKŐ 130 fokos, valódi szavatolt szappanfőző

(Utasitás: 4—5 kgr. zsiradék, 1 kg. lugkő, 8 liter viz) legolcsóbb napi árban

Rézgálic 98|99%, karbid, petroleum legf., akácméz

Szállit vasuton és postacsomagokban utánvét mellett

Veszek mézet kisebb-nagyobb tételekben.

Telefon 42—70 **KODNÁR,** Budapest, I. Attila-utca 23.

I. kerület,

Valódi

PERLS-féle

házikenyér

Bors-u. 1. szám.

Itt a tél!

Szőrme kabátját rendelje Jancsó szücsnél I., Krisztina-körut 101. sz. A régit is rendbe hozza

Elsőrangu cég.

GABRIEL DROGERIA

I., KRISZTINA-KÖRUT 83. SZ.

(Bors-utca sarkán.)

E HÉTEN REKLÁMÁRBAN:

Prima kölni viz . . . . . K 3700

„ orosz kölni viz . . . K 3000

Virágszappan, drbja . . . K 1900

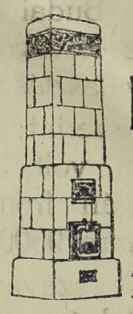

Kályhás!

Béres Márton

I. kerület, Logodi-utca 19. szám.

TELEFON: 172—33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez

ZLAMÁL LAJOS

műszerész, I., Krisztina-körut 151. szám. Varrógép, kerékpár és gramofon raktár. Telefon: 49-66.

Megbizható legrégibb javító műhely.

Szijgyártó

nyerges és böröndös

FLIEGER NÁNDOR

II. ker., Fő utca 10. sz.

Megbizható régi üzlet.

TELEFON: 96—18.

KOMÁROMY KÁROLY

(volt ÁDÁM HERMAN)

Könyv, papir-, zenemükereskedése. Könyvnyomdai és könyvkötészeti munkák vállalata. Üzleti könyvek raktára.

BUDAPEST,

I., KRISZTINA-KÖRUT 91. SZ.

Tóth és Molnár

Budapest, I., Szt. János-tér 4.

Telefon: J. 62—24. Postatakp. sz. 22291.

Diszes állólámpák

Elektrotechnikai és műszaki vállalat.

ELVÁLLALUNK:

Világitási, erőátviteli berendezéseket. Községek, malmok világitását és tervezését, lakások, villák berendezését.

Csillárok pompás kivitelben. ⊛ Költségvetés dijmentes.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA. Kiadásért felelős: Viraág Béla. Nyomta a Terminus-nyomda (Lehner Rezső) Bpest, Fhg. Sándor-utca 30/b. Telefon: József 1-13—37.